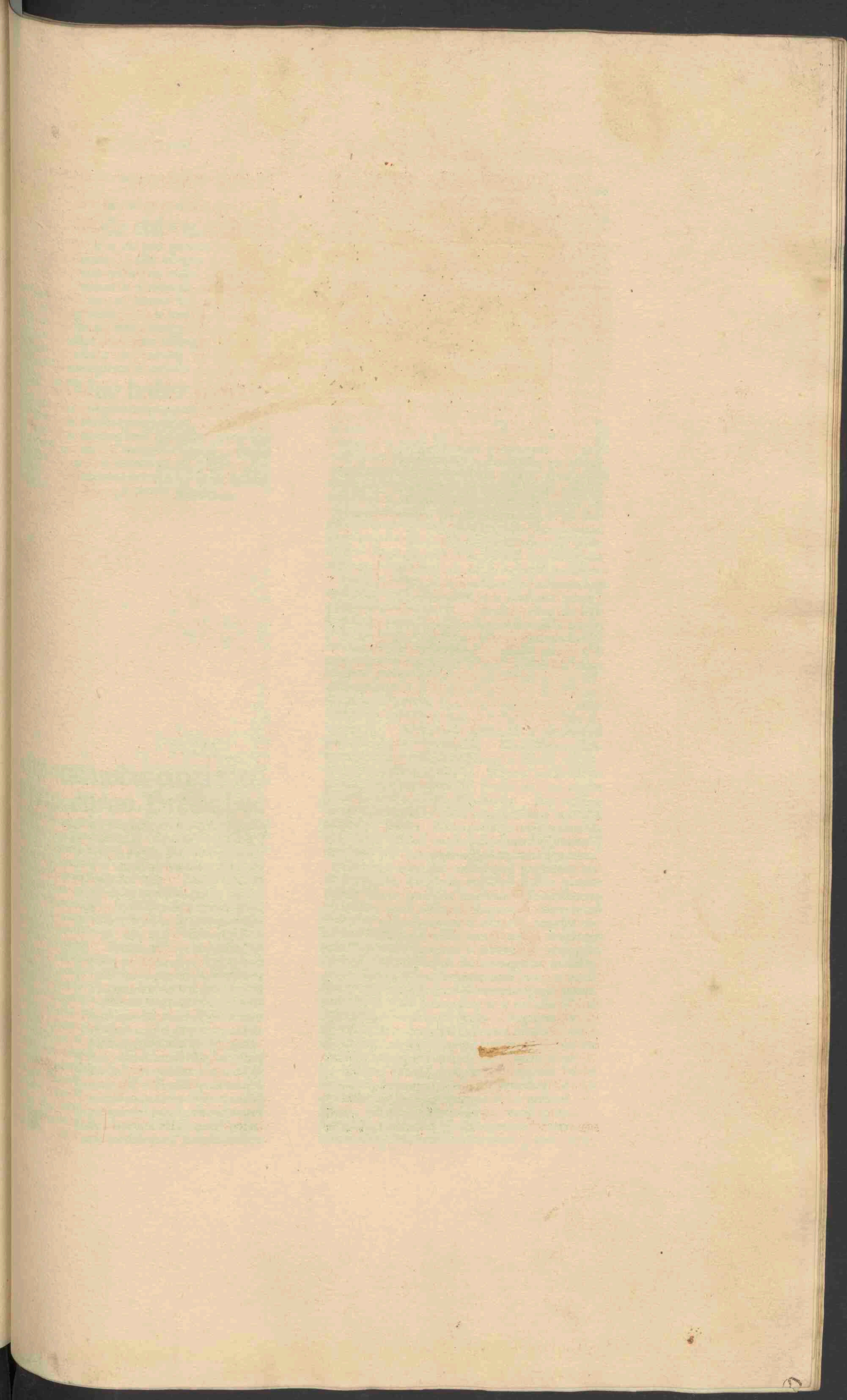

Eximij doctoris d[omi]ni Barto. de saxoferrato sup[er] autenticis

<https://hdl.handle.net/1874/461243>

Collatio prima.

Incipit lectura erimij doctoris dñi Barto. de sarofe-
rato sup autenticis.

Rubrica de heredibus 7 falcidia.

Sta rubrica diui

ditur in tres ptes. Prima est generalis
ad libz. Secunda specialis. Tercia po-

nit nomē eius cui mittit presens opus.

Secunda ibi. Constitutio. tertia ibi. Do-

banni prefecto. Querit hic Jaco. de bel. quare iste liber
diuidit in tres ptes. dicit ipse q. de h. nō potest ratio red-
di. sicut nec de alijs que sunt positiua. vt. l. j. §. puericiā.
ff. de postul. Secūdo querit quare vocant collationes. di-
cit ipse vocant collat. a colligendo seu cōggegando. quia
quolibz collatio colligit plures ptes seu materias zc.

Iste titulus habet plures

partes. Primo ponit pena inobedientiu. Secundo pre-
miū obedientiu. Et istud principiu vsq. ad §. his igit.
habet quatuor ptes. Primo ponit generalis intentio. Se-
cundo ponit specialis. Tercio ponit subiectoz interpel-
tatio. Quarto ponit enumeratio psonaz quibz de necessi-
tate legitima portio debet. secūda ibi. in versiculo incur-
runt. tertia ibi. §. semp igit. q. ita ibi. primū itaq.

Occupatis nobis circa toti- us reip. curas. Breuius hoc

dicit. Omnis reipub. cura occupat princeps ad cogitan-
dū p. republica. Itē subiectoz voluntas 7 eoz interpel-
latio legis cōdende actionez prebēt. Itē liberis 7 parē-
tibus interdū fratribz de necessitate legitima portio de-
betur. alijs vō ex voluntate. hoc dicit. Anteq. veniā ad
notabilia. venio ad recitatōez quarūda. glosaz que ex-
ponit tex. Et pmo quero expositōez istoz verbor. paz.
nihil. glo. que est sup istis verbis exponit quinq. modis.
Sed aduerte ad istam glo. quia q. ita 7 vltima expositio
habent eūdem sensuz. Secūdo quero de expositōe ho-
rum verbor. sed quatenus zc. Circa quod dicit. q. dictō
quatenus pōt poni duobz modis. pmo vt denotet causaz
preteritā vel pntem. 7 dictio p se erunt due ptes. verbuz
quiescūt ponit. pprie. 7 dictio vō tunc ponit inceptiue vel
suppletive vel etiā aduersatiue hoc modo. Sed eatenus
eligentibz cogitare. quatenus. i. ppter quaz cogitationez
p se 7 tūmodo facto. ff. solis cogitationibz quiescūt gētes.
vandalibz vō cū mauris obediūt. subaudi. nō p se ff. nostro
facto. quia cos subiugauim⁹. vt. l. quas gratias aut lau-
des. l. de offi. prefec. preto. affri. Secūdo modo accipit
pprie aduersaliū hec dictō quatenus. 7 denotat causaz
tūm. 7 tunc dictio p se erit vna pars. 7 erit nomen gen-
tis de qua fit mentio in. l. in nomine dñi. l. de offi. prefec.
preto. affri. 7 tūc dictio quiescūt ponit p congescunt. 7

De heredibus 7 falcidia.

obediunt ponit p obediuerūt. 7 dictio vō sequens ponit
p certe. hoc modo. sed eligentibz eatenus cogitatio qua-
tenus p se quiescūt. i. congescūt. vāndali vō p certe cuz
mauris obediūt. Tercio quero de intellectu hoz ver-
bor. archedomij autē zc. Glo. que incipit dic q. exponit
duobz modis. 7 fm primaz expositōez habes in ter. quā
nūc primū vel q. nisi nūc primū. 7 tunc expone fm pri-
mam expositōez positam in dicta glo. Quero de intel-
lectu verbi quociq. vō. hoc legit pluribz modis in glo. q.
est sup verbo possibilis. subaudi. 7 primis duobz modis
legit directo prout lra iacet. alijs modis legit indirecte.
7 quelibet expositio est bona. His pmissis ad exposi-
tionez lre. Et hac. l. nō. q. respublica accipit p toto vni-
uersali imperio. Aliqñ accipit respublica p romanorū
seu fisci. Aliqñ accipit respublica p ciuitate romana. 7
sic fiscus 7 respublica nō sunt idez. p hoc videt tex. in. l.
nō intelligit. §. si in locis. de iure fisci. 7. l. non est ambi-
guum. ff. de bo. po. 7. l. sciendū in prin. cōiuncto. §. si de
bitores. 7 ibi plene p glo. In p. rariū q. sint idez in. l. in
publica. ff. de v. sig. Notat glo. in dicta. l. nō ambiguū.
7. l. de iure fisci. sup rubrica li. x. Ad idem. l. in fraudez. §.
neg. ff. de iure fisci. 7. l. i. p. rariū in prin. 7 ibi nō. l. de
iudic. 7. l. si quis seruū. l. de ser. fugi. de quo p Ly. i. l.
respublica. l. ex quibz cau. ma. 7 p Guill. de cū. l. de
v. sig. l. iij. Secūdo ex hac glo. nō. q. l. si. l. de sacrosan.
eccle. nō habet locum in municipio seu castro. quod ap-
paret. quia ista glo. eo casu quo respublica ponit p mu-
nicipio allegat glo. l. sed 7 si. §. penul. ff. de pu. sed qñ po-
nitur p ciuitate allegat glo. l. si. l. de sacrosan. eccle. in-
telligit ergo. l. illam in ciuitate tñ. 7 illa. l. nō habet locū
in municipio tñ. glo. expresse in. l. sed 7 si is. §. penul. h.
allegat iuxta vltimam opi. In contrariū q. illa. l. ha-
beat locum posset forte esse verū. cum illud sit beneficiū
principis. de quo loquit dicta. l. si. 7 p sequens est exte-
dendum. vt. ff. de consli. pri. l. si. Secūdo nota q. prin-
ceps pmo debet cogitare de vtilitate reipublice q. singu-
lorū. 7 sic publica vtilitas preferit priuatis. ad idez. l. si.
l. de primi py. li. xij. de quo aliquatū in. c. lre ex de po-
stu. p glo. 7 latius. vñ. q. j. c. scias. tūgit Ly. l. de cadu.
tol. l. j. in fi. p andre. de baru. in lec. sua i. l. ex oibus. l.
de decu. li. x. Tercio nota. q. iura debent adaptari ad
possibilia sy. r. di. c. erit aut lex. Quarto nota. q. ois
vltima voluntas censet legitima que legibz nō repugit.
de quo videbitis in primo. §. Item nota. q. legibz ne-
glectis p princeps repatur. ad quod. l. de cadu. tol. per
§. cum igit infra. de man. prin. in prin. Item nota. q.
liberis 7 parentibz 7 interdū fratribz debetur legitima
portio fm naturaz. Nota. v. de iunctis. §. si quis antez
non plures 7 aut hoc amplius idez finita habet locuz in
hereditate addita p heredes. quod tene menti ppetuo.

Wppo. ad. §. semp igit. 7 videt q. lex p desuetudinem
tolli nō possit lz sit neglecta. vt. r. di. §. in istis. p cuius
deklaratione dic fm Jaco. de bel. qñq. lex nō est obseruata
nec etiā contrariū obseruat. qñq. non est obseruata sed
semp contra seruatur. qñq. lex est aliqñ obseruata sed ma-
lus vsus abstulit eam in aliā figurā. qñq. lex est obserua-
ta sed desijt postea frequētari 7 in desuetudine ēē. qñq. lex
est aliqñ seruata sed bonus vsus transulit eaz in aliā fi-
guram. Primo casu nullo tempe tollit lex. vt dicto. c. in
istis. 7. l. leges. de legi. Secūdo casu tollit p desuetudinē.
vt in pbenio insit. §. in quibz. 7 dicto. c. in istis. Tercō
casu aut ille vsus est simplr malus. 7 tūc p talez vsuz lex
nō tollit. vt hic 7. j. vt nulli iudicium. §. j. aut ille vsus nō
est malus simplr sed quo ad quid. 7 tūc lex tollit 7 dici-
tur tolli p desuetudine. j. de iudicibz circa prin. col. vj.
Quarto casu lex tollit p desuetudine. casus est. ff. de in-
terro. ac. l. j. §. interrogatōes. Quinto casu lex nō tollit
p desuetudine sed p cōsuetudine. vt. l. de quibz. ff. de le-
gibus. Alterius. §. Primū itaq. ibi fm ipam natu-
ram zc. Facit optime q. p statutum non possit auferri le-
gitima filioz vel parentum. nam cum legitima a patre

iure naturali debeat. patet qd nō potest auferri cū ius naturale sit immutabile. vt in l. i. de iure natu. §. penul. 7 l. eos. ff. de capi. di. 202. l. cum ratio. ff. de bonis dā. 7 l. scripto in fi. vnde legi extra de testa. c. raynucius. 7 i. c. raynaldus. cuius p̄trariū determinat Dy. in. c. indultū de reg. iur. li. vi. Nō ob. dicit ipse. qd aliter in p̄trarium. quia portio bonorum parentum nō debet filio iure naturali. immo iure civili positio. vt. l. lege duodecim tabularū. l. de legi. heredi. j. de trien. 7 semi. §. j. Nō ob. hic ter. immo facit pro me. nam hic dicit lex imponit necessitatem relinquendi. qm̄ legem constat esse speciem iuris civilis. vt. l. ius civile d̄ iusti. 7 iure. 7 sic p̄ aliud ius civile poterit intelligi quod hic dicit fm̄ naturam. 7 i. c. si pater de testa. li. vi. 7 allegat glo. all. f. expon. i. ex quodam instinctu nature. 7 no. in. §. j. de trien. 7 semi. 7 ex quodam cursu naturali. vt dicit glo. in. l. cum ratio d̄ bonis damnator. Sed Jaco. de bel. tenet qd non possit i totum auferri. quia ipsa legitima succedit loco educationis 7 alimentorū filij. sed si posset in totum auferri: auferetur educatio. 7 sic contra bonos mores. 7 p̄sequens nō seruandum. vt in. c. erit. x. di. sed illam opi. tenent doctores 7 in. l. sancimus. l. de nup̄. Ulteri⁹ habes. d̄. interdum. qd sicut legitima portio excludit filij in querela inofficiosi. ita legitima portio excludit fratres a q̄rela. Nō ob. qd in testamento fratris turpis p̄sona fuerit instituta. Sed hic quero. nunquid si fratri sit relictum minus legitima. aget querela inofficiosi vel ad supplementum. casus est qd ad supplementum. vt. l. quoniam. l. de inoffi. testamē. 7 ibi no. ibi in verbo subuertendis.

Quero an quod hic dicitur de fratre. vt. l. fratres. l. de inoffi. testa. qd possit agi querela persona turpi instituta herede a fratre. habeat locum in filio fratris? De iure antiquo non est dubium qd non. sed de iure hodierno cum filius fratris exequetur fratri. glo. in. §. soror. in l. i. de inofficioso testamē. satis disputat. non bene se firmat. sed glo. in. l. fratris vel sororis. l. eo. videtur velle qd nō. 7 istam opi. videtur tenere Hostiē. in summa de testa. §. qualiter. d̄. si nunquid filij. Sed quero. nunquid qd dicitur de fratre qd possit agere querela. habeat locum si sit preteritus siue exheredatus. videtur qd sic. si preteritio habeat locum in contratabulas sicut parenti. vt. l. j. in fi. si quis a pa. fu. ma. l. si pater filium de inoffi. testa. In contrarium est veritas. quia fratre preterito nō competit bonorū possessio contra tabulas. casus est in. l. j. §. liberos. ff. si quis a pa. fu. ma. competit ergo querela. ga preteritio habetur pro exheredatōe. sicut dicimus i preterito ascendentium per lineam femininā. vt in. §. mat̄ in l. i. de exheredat. libero. cum si. ita tenet Bui. in d̄. cta. l. fratris. l. de inoffi. testa. Quero. quantum poterit frater reuocare per querelam inofficiosi testa. 7 videtur qd quartaz t̄m. vt in l. i. de suis 7 legit. §. sed nostra. In contrarium est veritas. qd reuocat in totum. ratio est. quia quando querela competit per odium instituti qd est turpis persona. debet in totum reuocari institutio. hic ē casus in. l. pantonius. ff. si quis a pa. fu. ma. Ulterius glo. nostra inducit ter. in. d̄. semp̄ igitur pro priuilegijs. qd quis possit petere renouari. Item qd quis possit petere instrumentum antiquū 7 iam consumptū renouari. De primo est casus in. c. cum dilectus extra de confir. vtili. 7 ibi per glo. 7 docto. De alijs instrumentis renouandis p̄pter vetustatem vel aliam causā. ter. habet in. c. si. ex de fide instrumen. 7 glo. dicit qd instrumenta iam cōsumpta debent renouari. quod intellige. qd nō sint adeo consumpta qd littera nō possit legi. quia tunc si de tenore instrumentorū dubitatur. tunc non fieret renouatio. nisi prius tenor instrumenti per testes probaret. vt est casus in. c. olim ex de priuilegijs. 7 notat in. c. si. Quero vtz renouatio tribuat ius de nouo. dic qd non. sed solum vetus p̄seruatur. vt in. c. ex parte extra d̄ priuilegijs. di. qd aptis 7 dicto. §. cum dilecta. Itē allegat iste ter. per glo. qd si amisi instrumentum debui nec habeo aliquam proba-

tionem in scriptis. possum petere vt instrumentū iterum reficiatur. ita no. glo. in. l. i. de discusso. li. x. Itē no. ff. de administrat. tuto. l. cyrographis. facit ad predicta quod nota. in. l. i. post principi. So. ma. l. si pupillus i p̄n. ff. de dona. l. si finita. §. eleganter. ff. de damno infec. 7 in Specu. de instru. edic. §. postq̄. d̄. sed nunquid. Notat etiam Specu. qd si cyrographum amisi possum petere i instrumentum cyrographi mihi renouari. ita tenet ipse in in ti. de loca. §. nūc aliqua.

Hic igitur heres 7 quilibz oneratus iustis modo hereditario priuatur. nisi lex representet factū qd ab ipso erit faciendum. hoc dicit. Continuat ad superiora hoc modo. dictum est. §. in. §. semper legibus negle ctis repari. oportz igitur 7c. Nota ex fine huius. §. quia cessat legalis pena cum lex representat factum quod est ab homine faciendum. cessat pena conuentionis. vt. l. si. l. si mancipi. ita fue. aliena. Quero ad intellectū huius rum verborum. si quod precipue. R̄ndeo. quidam habet in l̄ra aut si exponi nō illud aliqua. l. vel non fiat 7c. nec est ibi verbum prohibeat. 7 tunc expone fm̄ primas ex positionem glo. que incipit. quasidicat. Et fm̄ h̄ demon strat in fi. positum refertur ad ambo vltia dicta. d̄. ad. d̄. aut. 7 ad. d̄. vel si non. Alij habent in l̄ra prohibeat. fm̄ hanc lectu. fm̄ glo. comprehendit primum primo 7 secū primam expositionez diuiditur vt primum primo 7 secū do redditur. iij. non mutantur. vult dicere. qd illa si q̄ p̄ p̄itur legitimus sit. comprehendit duo dicta. videlicet qd iustus testatoris legitimus seruetur. illegitimus vō nō seruetur. Ista autē si non illud aliqua. l. prohibet. cōpre bendit primum 7 secundū dictum. 7 ista duo dicta que comprehendant primum dictum fm̄ expositionem diuidantur. qd primū reddatur primo. videlicet qd legitimus functi seruetur. reddat ad verisimilita si quid legitimus 7c. 7 secundum dictum videlicet qd vltima voluntas defuncti non seruetur. reddatur ad secundū dictum. videlicet autem si non illud mutetur. Quero. an voluntas defuncti presumatur legitima? Glo. predicta in principi. d̄. detur dicere qd sic. facit. §. eo. §. semper igitur. hinc est qd glo. dicit. qd testamentum indubio semper presumit solē niter factum. nisi probetur contra. vt notatur in. l. i. scri ptum. ff. de p̄bationibz. 7 l. post diuisiones de iur. 7 fac. igno. quod est verum. nisi vicium apparet ex inspectione vt. l. finali. l. de edic. diu. adria. tollen. 7 20. glo. 7 ali ter in fi. veritas qd legatarius non potest detrabere falcidiam iure falcidie. l. lex falcidia. §. nunq̄. ff. ad. l. falcid. l. i. l. cōmunia de le. nisi in casu videlicet. cujz p̄functa voluntate defuncti. vt loquitur. l. paulus. §. si. hic allegata de fideicom. vnius. vtrum possit detrabere falcidiaz a se. quandoqz queritur an detrabat de legatis relictis a se. 7 non detrabit. vt. l. facta. §. si cū suspectos. ff. ad trebel. 7 l. lex falcidia. §. nunq̄. ff. eo. quandoqz queritur an detrabat de legatis relictis ab herede vt simpliciter. 7 tunc heres non detrabit. quia ex liberalitate facit fideicommissum. 7 tunc detrabit delegatus relictus ab herede vel simpliciter. vt nota. in. l. j. §. inde neracius. Aut non detrabit. quia coactus adiuit. 7 tunc quandoqz queritur an ab alijs singularibus detrabat. 7 potest detrabere. vt. l. mai cell⁹. §. qd si suspecta. ff. ad trebel. 7 l. facta. §. si suspecta eo. titu. 7 dicta. l. si patroni. §. iij. i fi. quandoqz queritur vtrum detrabat. 7 dic vt. l. ex asse in fi. 7 ibi no. ff. ad trebellianum.

Si quis hic. §. habet duas partes vsqz ad §. Si quis. 7 hoc quidem. Primo ponit iudicio heredis 7 eius pena. 7 quibus acquiritur portio q̄ priuatur nō obediendo. Secundo queritur ordo acquisitionis. secūda ibi. in. §. inordinati. Breuiter h̄ dicit. Heres cui de necessitate legitima portio debet. si monit⁹ desistat. priuatur oīno cōmodo hereditario vltra legitimā portioez qd modū veit applicadū p̄ois h̄ enueratis. h̄. d̄. vsqz ad §. hoc quidam. Ibi hereditatis. id est istaz p̄e collatam.

Collatio prima.

Nota ex isto. S. q. iustus et admonitio cum cursu anni facit quem inobedientes. et hoc modo prius ipso iure. excepto de bito iuris nature. Secundo nota in. d. cau. tione. q. capiens comodum quo inobediens prius. debet sustinere onus cautionis. simile i. l. pretor. S. fecit. de le. j. de p. vide. l. frater a fratre cum si. et est ar. isle. d. p. et tra da. de quo solet notari in. l. liberos. S. largius. de annu. lega. et ibi no. q. satisfieri non debet nisi fuerit non soluendo viuentis testatore et ignorante. vel post eius mortem. Sed an debet cauere nuda cautione. videz mibi q. sit casus in l. firmio. S. j. ff. q. dies le. ce. quem tene mēti. istud hz lo. cum in nudo ministro. de eo aut qui non est nudus mini. ser est ter. q. debet satisfacere. in. l. ticio in prin. de codi. et demon. facit. l. iul. S. si tibi ad exhibendū. Tercio non ex isto. S. q. lex ex voluntate defuncti pietatur caput. ut q. s. testamento predilexit. et l. p. privilegia ut h. Opo. extra glo. de. l. eam quaz. L. de fideicō. vbi ex testamento ex quo non addit hereditas legatū non debetur. sed intellige hunc ter. q. heres adiuit et ipsius frater est inobediens. hz lo. cum hic ter. ex testamento hereditate adita. vt. s. c. S. sem. per igi. Ibi in deuotis et. et ibi no. hic ab initio repudi aut hereditate. Primo semper est hic aliquis heres. q. scri pro herede exclusio. ali. heres immediate efficit. vt. s. e. S. in omib. Secundo opponit unde videz ob. l. j. et iij. et l. post legatum in prin. ff. de his qui ut indig. et l. heres de. c. ti. cum si. sed hic defuncti alius psonis. et. S. illud est verum. regula fallit q. causa ppter quam quis priua tur comodo. respicit pmoditatez tercie persone. nam tūc applicatur illi persone cuius comoditatem respicit. vt. l. post legatum. L. de lega. l. penul. l. nescimus et l. sequenti. ff. de e. tu. et l. iij. de le. ij. vel applicat alijs psois. put q. filius inobediens prius debito iure nature. vt. j. eo. et l. heredes. Solutio. q. q. est inobediens post mor tem eius voluntate non seruando. et tunc non prius debitis iure nature. ratio. q. in primo casu maior delictū comit q. filius in primo q. in secundo. Quarto opo. et videz q. filius inobediens prius tercia pte eius in quo est in obediens. vt. l. si quis in suo. L. de inoffi. testa. ff. regula. riter heres inobediens defuncto prius oīno pmodo vt h. fallit nisi p. l. repiret alia specialis pena imposita in con trario. ita soluūt doc. in. l. fi. L. de fideicō. Opo. et vi detur q. heres inobediens debet ptere etiā legitimā pte. nam mitias agit cū hoīe q. cum lege. vt. l. cellus. ff. de ar. bitis. ff. ego video q. vbi non obedit legi. prius debito iu re in statu. S. si do non fecerit. j. eo. et hoc. S. si do nullus. ff. vbi defuncto non obedit. debet priuari debito iure nature sed ibi erat debita priusq. testator moriret. sed debita iu re iusticie non. Nota q. legitima debet filio in vita pa tris. p hoc facit q. filius dicit heres in vita patris. vt. l. si quis legatū in fi. ff. ad. l. fal. In p. trariū videz ter. in si. mli. in. l. j. S. si impuberi. ff. de col. bo. de liberis agno. l. si. vbi Dy. format hanc. q. et allegat illū ter. obmisso. q. d. debita. q. in eā pte n. pōt filii defraudare nisi ex cā iusta inq. tudinis. et ista sunt vba glo. in. c. ray. et de testa. p quo facit aut. si q. mulier. et q. d. ibi no. L. de sacrosan. ec. et q. d. aut. habem. j. de sanc. epi. S. si q. et in aut. vt liceat filius p. mittat maleficiū aliqd. p. p. eo n. cogit soluere le gitimā p. demna. et ita de terminat Spe. in ti. de erecu. are. in. l. libus hz. ff. de pecu. le. Querit glo. an filius possit imputare in pte illi filij p. q. p. soluit. no. Jaco. de inoffi. q. pte possit de trahē duas q. rtas. videlz falcidia et debita iure nature. Circa h. ter. et glo. videz variare q. non possit de trahē nisi vna q. rtā. fac. h. ter. et l. pap. S. si q. s. obres. et l. filius. L. fa. herē. ad trebel. l. iubemus. et no. glo. in. l. in rōne. S. q. d. vulgo. ad. l. fal. et l. j. S. interdū. ff.

De here. et falcidia.

ad. l. fal. Glo. do h. distinguit. aut filius ē institut. pure. aut s. p. dōtōe. Prius casu de trahit vna. Secundo duas. et sic ista glo. p. siderat. an ista institutio sit pura vel p. dōtio nalis. de restitutiōe do n. curat. an sit pura vel p. dōtio nalis. Idez no. in summa h. ti. azo. cui. videz ista glo. fuisse. et ita all. ista glo. Jaco. de bel. et mat. qui tenent istam opi. Alibi glo. dicit. aut filius ē institutus et rogatus de resti tuendo pure vel sub p. dōtōe. Prius casu vna sola q. rtā. Secundo casu pnt de trahi due. vna statim. alia adueniē te p. dōtōe. et ita no. in. d. l. pap. S. eo. aut solo. ff. ad. l. fal. l. q. ad. l. fal. Et ista opi. videz iudicio meo vera in ista glo. h. q. j. glo. vult distinguere. aut filius fuit rogat. ad restitueudū pure. aut sub p. dōtōe. ad h. me mouet. l. iube mus. quā glo. allegat. q. nō loquit in institutiōe sub con ditiōe. et sic ista glo. p. cordat cū glo. l. q. q. S. eo. aut solo. et debet ista glo. p. ntari post iustit. et sic verba que sequūt in glo. sub p. dōtōe vel in diem. referebant ad verbu. re. stituenda. et hec opi. videz esse cano. vt in. c. raynuci. et d. testa. Glo. tū ibi recte intelligēdo videz velle. q. fm cano nicam equitatē semp possit de trahi vna q. rtā. siue ē roga tus de restitueudo sub p. dōtōe siue pure. et p. bat in. l. iube mus all. s. vbi ter. dicit. q. fili. rogatus de restitueudo siue filijs de cedēs retenta quarta. dōdrantez debet restituere. No. q. dicit dōdrantez. ad idez. d. l. filiū. et l. j. S. interdū si cui plusq. p. l. fal. et istam doc. tenet in. d. l. q. q. et Ja. de bel. hic. et j. de restit. Et ea que pa. S. q. obres. et iō po sito p. stanti q. due pnt de trahi. Quero an quelibet de trahat de vniuerso. Rūdeo n. h. de trahit debita iure na ture de vniuerso. et postea de trahit quarta d. residuo. ita tenet Dy. in. l. si do compositaz. ff. de mili. testa. p. ter. il lius. l. glo. sentit in. d. S. eo aut solo. i. glo. trebel. Ibi do residuo et. Et no. et in. d. c. ray. in glo. sup vbo medietate. et sup vbo nō exp. sit et. No. glo. filci. ibi. S. si do. p. no. j. S. his omib. vbi glo. de p. iunctiōe nō curat. et il lam tenet Ja. de bel. dices. q. p. iunctio post p. traditiōnez multū opatur. preferē solum magis dilectus a testatore. h. sola p. iunctio. vbi nō est maior honor circa quēcunq. n. ondit maiorez dilectionez. ergo p. iuncti sola rōne cōiun ctionis. nō sunt preferēdi d. iunctis. In fi. et. nō ob. dicit. S. is ita. quia loquit q. ille cuius portio accrescit nō ad iuit. secus si tūc iam adiuit. quia tūc nō accrescit inuito. h. temū volenti. vt p. bat in. d. l. si minor.

Inordinatum.

Immo q. sic inordinat. cum primo de his q. ex te stamento veniūt de buisset dicere. vt. l. j. i. prin. ff. si ta. te. mi. ex. Sed dic fm Fran. accur. q. ideo prius p. misit ve niētes ab intestato. q. de h. pauca volebat dicere. iō pri. de his se expedivit. No. ter. ibi q. n. q. et. Et in similitudine q. fideicom. vniuersalis hz similitudinez cum herede. est etiāz heres in effectu. vt. l. si filius. ff. quod cum eo. et l. si vocem. S. si. de bo. liber. Et sic facit ad ti. q. fili. cui relin quit fideicom. missa vniuersale. non possit dicere testamē tum nullū. h. nō fuerit aliter institutus. et ita terminat glo. in. l. scimus. S. sequit. L. de inoffi. testa. ff. illa glo. est p. tra ter. i. l. ita tū. S. q. rogatus. ff. ad trebel. vbi dicit. q. fili. emancipatus cui ē relicti vniuersale fideicō. p. agē p. tratabulas. que p. tratab. ei nō darent si eēt institutus cū p. tratabulas nō detur filio instituto. vt. l. j. S. j. ff. d. bo. po. p. tratab. p. q. q. filius exis in potestate cui ē relicti fideicō. vniuersale. pōt dicere testamentū nullū. cū p. illō fideicō. nō indicat institut. Prima ter. j. vt cū de appel. cogno. S. illud. dicit exp. se q. nō sufficit q. filius habeat i legitimā p. fideicō. nō ob. hic ter. et syle. q. p. cedo q. fidei com. vniuersali. hz similitudinez cum herede. et est heres ef fectu. quia sicut heres institutus agit et puenit vtilit. vt in sti. de fideicō. heredita. S. restituta. ita fideicom. agit et puenit vtiliter. vt. d. S. restituta. et soluit legata fm disti ctionez. l. ij. L. ad trebel. et l. pe. S. si. ff. e. Item q. non est institutus vel exheredatus dicit p. teritus. l. pe. L. de fideicom. nō glo. ibi qui neq. Ibi vltima. d. velle ista glo. q. vbi libertates in testamēto nō sunt relicte. et nei n.

admittuntur. Sed aliter no. z melius. j. eo. §. si do ab
latum in glo. docto. in auten. hoc amplius. L. de fideicō.
ibi no. extraneus. Sed certe veritas est. q. fiscus demuz
volens admittitur. z istud probatur in hoc tex. dum di-
cit. post quos fiscus zc. z istud tenet glo. z docto. in dicta
auten. hoc amplius. z Jaco. de bel. hic no. glo. ibi primo
zc. z ibi nec enim. de quo ibi per By. in. l. cum pater. §.
fidei tue. ff. de legat. ij. per Jaco. de bel. in. l. quous. ff. de
usufruc. per Ly. in. l. propollet. L. de testamen. z ibi ut
§. dictum est zc. Et ad. l. §. alleg. rñde. quia quādoq. que-
ritur de liberali actione danda pluribus servis. cuz oēs
ad libertatem pervenire non possunt. z tunc ne libertas
tota per eum remoueat. forte dirimitur. ut dicta. l. si
duobus. vel inspiciuntur merita vniuscuiusq. ut in dicto
§. quid ergo. Quādoq. tractatur de alio commodō eis
acquirendo. z tunc omnes veniunt ut hic. quia nullum
potest timere periculum z damnum. Quero que ē ra-
tio q. in servis inspiciuntur servi tenominatus z non in
alijs legatarijs. dicit Jaco. de bel. ratio est. quia servi sunt
viles persone. z plerūq. indifere. z ideo. l. de ipsi cō-
fidentiaz sumit. de q. no. per docto. in dicta auten. §. am-
plius. Item quero. dicitur hic q. inter legatarios pre-
fertur habens maius commodum. quare servus qui est
liberatus non prefertur alijs legatarijs omnibus. cuz li-
bertas sit res inextimabilis. ut. l. libertas. ff. de reg. iur.
Respondeo q. servi prius fuerūt viles persone. z sine ca-
pite. z pro mortuis habentur. ut. l. humilem. L. de ince-
stis nuptijs. z. l. libertis in fine. cum. l. seq. de capi. dimi.
z. l. servitutis cum simi. ff. de reg. iur. Preterea presumi-
tur q. testator eos in vita non dilexerit. cum in vita ad li-
bertatem non produxit cum legata plerūq. ppter mu-
nera relinquuntur. ut. l. nec adiecit. ff. p socio.

Et hoc quidem

Heres extraneus quili
bet honoratus inobedi-
ens. cōmodo hereditario priuatur. quod debet applicari
personis hic enumeratis. a quo commodō filij exhereda-
ti penitus excluduntur. z ad tale commodū vocati a iu-
re heredes efficiuntur. hoc dicit vsq. ad. §. huic nobis.
Nota ibi. omnibus relictis. q. verbum relinquo trahitur
ad institu. dic. ut in glo. No. verbum. quod intellige verū
nisi sit alius heres institutus. ut nota. i. l. bis verbis. ff.
de heredi. institu. Item est hoc verum cum hoc verbum re-
linquo est adiectum vniuersitati bonorum. secus si certe
rei vel quantitati. ut. l. cogi. §. z generaliter. z ibi p. By.
ff. ad trebel. probatur per tex. j. ut cuz de appellatione co-
gno. §. illud cōiuncto. d. ceterum. Nota glo. que incipit.
scilz annuz. z pro huius glo. declaratione dic. aut loqui-
tur de pena imponēda ex eo q. quis est inobediens de fu-
turo. quādoq. loquitur de pena imponēda ppter aliū
delictum. Primo casu aut loquitur in legato relicto ad
non pias causas. aut ad pias causas. Primo casu loqui-
tur tertus iste z. §. eo. §. si quis aut non implens. z h. nisi
quis velit vti contra heredem alio remedio. puta q. vel-
let agere de fructibus z usuris. ut. L. de usufruc. l. j. Se-
cundo casu aut quis vult vti ptra heredē ex sola negatiōe
i q. vsq. ad sniaz pseueraverit. z tūc punit pena dupli. ut
insti. de act. §. mixta. insti. d. ob. q. ex q. p. §. si. Aut vult
viti p. heredē ex sola dilatiōe. z tūc aut fuit facta bina mo-
nitio z incontinenti heres priuatur cum commodō reli-
cto sibi a testatore. ut. j. d. eccle. ti. al. j. eo. ti. §. sinantē. p.
hoc facit aut. patrem. L. de episco. z cleri. aut talis heres
non admonitus distulit soluere. z si distulit per sex men-
ses tempore insinuationis z testamenti computandos.
tunc non priuatur eo quod est sibi relictum. sed tenet ad
fructus z usuras a tempore mortis testatoris. ut. j. eo. ti.
tulo. §. sinantēz legatum. quicquid glo. hic dicat. Se-
cundo casu pncipali erigitur bina vel terciā monitio fm
qualitatem delicti. ut. j. ut liceat matri z auie. §. si quis
in sua. de sanc. epif. §. presbiteris z dyaconib. no. verbū
ibi. de ista questione est casus extra de testa. c. sed heres.
fm vnam lectu. No. glo. Sed nunquid ibi fm Jo. Idez

nota in dicta. l. post aditam. z in aut. hoc amplius. L. d.
fideicom. z est ratio. quia ista constitutio habet locū be-
reditate adita. ut. §. eo. §. semp igitur. d. inducite. oportet
igitur q. ex beneficio huius. l. substitutus admittat. ut
non ex vi substitutionis. cum substitutio expiraverit. ut
dicta. l. post aditam. No. glo. nunquid ibi ne quid zc. q.
lex probat q. sit in pena. ergo zc. Non obstat q. dicitur.
quod sit in penam zc. ut in. l. all. per azo. Quidam ē prin-
cipaliter z immediate propter penam sed quadam medi-
ata ratione. videlz quia est heres. quo casu lex permittit
posse consequi primum propter penam. ut. ff. de erti. alio
exercito. l. sed similiter. §. sed si nomia. z. §. pe. No. By.
in. l. decetero. ff. de susce. tuto. z latius per eundem in. c.
ob gratiam de reg. iur. li. vj. Et ibi reduc. zc. Idem no. i
l. si servus plurium. §. j. ff. de legat. j. Sed in p. rarijs
videtur. q. iste desit esse heres ipso iure propter inobedi-
entiam. ut. j. in. §. in omnibus. j. eo. Sed respondeo hoc est
verum. si alius habeat hereditatem sicut alibi dicitur. q.
contractus est nullus si hoc alleget aduersarius. ut. l. ele-
ganter in prin. ff. de dolo. Et in testa. quo filius preterit
vnt. l. filio. ff. de iniusto rup. te. No. glo. d. nullo. ibi idem
in emancipato. No. q. etia hodie est differentia inf. emā-
cipatū z suū preteritos i mō rumpēdi. naz suus preteritus
agit p. ratab. z pōt dicē nullū sine cā sit infesta sine nō.
Emancipat? dō hodie ita demū dicit testamētū nullū. si
cā nō sit infesta. qd tene menti. z idez tenet azo i sum. L.
de libe. pte. vel exbere. §. est aut effectus. Et ita d. z intelli-
gi qd d. L. de col. l. si emancipati. z in vltia glo. Sed no
q. aut. ex cā hz locū in filio emancipato sunt coniecta per
antiqua que loquūt de filio emancipato sunt coniecta per
aut. ex causa. z cū hac glo. pcor. quod no. L. de bo. po. l.
j. z. l. si genero. ff. de usufruc. insti. de inoffi. testa. cum? cō-
trariū no. glo. ff. de mino. l. si fili? insti. z in. l. gallus. §. i.
omib. ff. de li. z po. de quo dicā. j. cū de ap. cog. §. aliud.
Et ibi casus. si q. fili? emancipat? pterit a pte cum cā vel
a mte. cū istis duob. casib. valet testamētū. z ibi q. z vos
no. circa hāc ptem vide qd no. in aut. p. amplius supius
all. Et ibi. §. q. duos Jaco. de bel. repēdit hāc glo. q.
iste fili? fm h. repiret eē heres z exheredat? q. sunt oppo-
sita. nec pnt eē sub eodē subiecto. ut. l. h. ec. vba. ff. de bo.
fig. z sic rōne p. rarietatis repellit. ut. l. ij. §. si alius. ff.
q. n. appel. sit cū si. Preterea ista. l. n. excludit exhereda-
tos. rō ex eo q. testator videt eā repulsi. Et iō nō iure
ille exheredat? ē admittēd. cū vna sit legis intētiō. ut dicit
h. tex. z hāc opi. doc. tenet in. d. aut. §. ampli? in fi. Ba. de
bel. d. h. ē relinquēdū arbitrio iudicis. q. hz inspicē z in-
uestigare mentē testatoris. ar. l. iij. §. p. dūto. ff. de adim.
lega. z. l. vitas. L. de fideicō. No. glo. ibi. p. hāc p. s. e.
tionez. No. istam glo. q. est vera hz p. videat velle glo. s. e.
§. inordinatū. Quero quō poterit deire ad exncos. di-
cit addo q. d. fieri citatio p. pretore zc. Quidat corā iudi-
ce ille q. prius venerit p. ferez alijs. l. placuit in fine. L. de
lon. fini. pa. li. r. Et ibi pcedentes. i. illi q. pcederint. q. dicit
neos i fi. Ista glo. format. q. q. hēditas n. ē adita. q. dicit
q. fiscus istā hēditatē accepit tāq. vacatē. z lex dicit q. hēdi-
tas tūc vacās ē q. n. ē adita. ut in. l. j. z. l. vacantia. L. de
bo. vacā. li. r. q. casu ista pstitutō n. hz locū i hēditate adi-
ta. ut. §. e. §. sp. igit. z sic ista glo. n. fac. ad p. ponam? q. nul-
Pretea si ppones istā hēditatē aditā ex q. ponam? q. p. p.
la fuit relicta i testa. adhuc ista. q. n. pcedit ad n. m. p. p.
sitū. q. n. nlla sūt. No. glo. si exp. se. ibi h. qd zc. No. q. p.
statui tps ad ondēdū ad petitoz legatoz z fideicomissoz.
rū z alioz q. admittūt ex aucte h? pstitutōis. adde ad glo.
l. q. diu. ij. ff. de acq. hē. No. glo. s. ne illū ibi p. totū. z istū
exēplū hz locū hēditate n. adita. pbat i. d. l. j. z no. L. de
fideicō. aut. §. ampli? z iō illd exēplū n. videt bonū huius
§. cū n. sit bōa silitudo d. eo q. efficit hēs hēditate p. aliū n.
adita. ut i casu nō. nā hec pstitutō hēd. adi. hz locū ut. §. a.
eo. §. semp igit. Et ibi vocent. Innuat glo. ista q. cognati
z filij emancipati non succedunt de iure civili ex testamē-
to. idem sentit. ff. de inofficio testamento. l. postumus.

Colla. pma.

circa prin. z. l. cum idem. §. suū heredē. in glo. magna. ff. de acq. heredi. l. illd. §. si. ff. de ptracta. Sed ptractū sen- tit glo. in. l. si. ff. de interroga. act. z. illa glo. est vera. z. p- batur p. ter. ff. de bo. po. ptra tab. l. si cum duobz in prin. z. sic ista glo. nō videt bñ loqui. Vel si volum⁹ eam susti- nere. dic q ista glo. nō vult bñ dicere. q cognati z emanci- pati nō succedāt ex testamēto de iure civili. bñ eo q glo. dicit. neqz cū testamēto zē. intellige sez q n fuerit scriptū in testamēto. z sic glo. se refert ad testamētū dictū sez. q videt scriptū zē. Quero dicit hic q ille q capit pmo dum quo priuāt efficitur heres. quero qz successor vlt be- res dicat ille ex testamento: nō quia nō scriptus ab inte- stato nō quia forte nō panguineus. dic vt no. insti. d eo cui lib. can. bo. §. quid g. vbi dicit. q in casu h. l. ille qui succedit dicit successor anormalus. quam glo. ppetuo te- ne menti. Et dicit iste talis admittit vt heres ex aucte b⁹ legis. vt no. in. §. si nō ablatam. s. e. que incipit. all. no. glo. s. ponenda tibi. §. eadez. tenet g glo. ista q cōiunctio nō opatur q magis quis admittit ad pmodū. cui⁹ con- trariū no. s. e. §. si quis aut nō in plures. sed hec videt vt ibi dicit. Ultimo no. ter. ibi. terciū dō in fisco. qz h est casus q fiscus vltimo loco admittit. l. z ptractū no. glo. s. eo. §. inordinatū. vbi dicit. z circa oia pdicta z omēs. §. p cedentes. vide quod habes. rj. q. j. §. si velti. Et extra de voto. c. licet zē.

Hinc vobis Heres faciens inuentariū fm malignitate. legis bñficio vti. nisi a testatore fuerit pro- hibitus falcidiam detrabere. nec vltra vires hereditari- as cōueniri pōt. Inuentario aut nō facto. nullo h. l. be- neficio gaudz. bñ dicit vsq ad. §. nō aut. No. glo. dicit aut istud non videt verum. nam lex falcidia hz duo capi- ta. quoz primū nō refecat legata. vt. l. j. in prin. ff. eo. z tamen vocabat falcidia z anteqz eēt secūduz caput. Sed pōt rñderi q assumpsit nomen ab alio capite quod dū pūgabatur primū caput erat in mente legislatoris se- cūduz. z ista erat opt. q denotare a falcie. videtur q pōt sustineri. nam video q trebellianica pōt dici falcie- dia. vt. l. p. z. l. ticia. ff. ad. l. fal. l. ad trebel. l. iubem⁹. z. l. q. q. z. l. si vt all. l. ad. l. fal. Preterea z iure na- ture debita appellat falcidia. vt. l. d. inoffi. testa. l. q m- potest dici falcidia. vt no. No. in sum. bur⁹ ti. §. dicitur aut falcidia. Et ibi. §. alie hoc est falsuz. nam cū p ius civile. rj. tabu. poterat testator totam substantiaz distri- buere. nō videt q pretor possit ipso iure refecare quod fa- cit lex falcie. vt. l. ad. l. fal. l. penul. z. l. linea. c. ti. nā ius po. §. quos aut. ff. de bo. po. l. filium. §. bñ quēadmodū. l. si ex duobz de vul. z pupil. cum si. dicit g falcidia nō a p- tore s. a cōsule fuisse introducta. z ita no. glo. in. l. j. i pñ. ff. de hanc tenent doc. in rubea. l. eo. Vel dic q falcidia nōmīata a tribuno plebis. vt dicit ter. ij. di. c. adam. vnde ibi no. z adde quod no. glo. insti. ad. l. fal. in prin. No. glo. cum non sis ibi si nō heres vō ex ista. ij. lec. put i līa nō est. no. q si heres aliquid subtrahit de hereditate pdit in totum falcidiam. In fine tenet g ista glo. q de iure antiquo heres subtrahens aliqd de hereditate. pdit falcie- diam in totum. vt. l. bñficio hic allegata. Sed hoc est fal- sum. immo heres subtrahens aliquid de hereditate. per- dit falcidiam rei solum subtrahit. vt. l. rescriptum. ff. de his qui vt indig. ff. ad. l. fal. paulus. z. l. hereditatuz. §. si. eo. ti. facit. ff. ad trebel. l. paulus rñdit si cetera. Qua- re dic q est triplex ius. vñ est. ff. qz. fm q heres subtra- hens pdit falcidiaz in re subtrahita tñ. vt. s. all. Secun- dum est ius codicis. fm q heres subtrahens debebat re- sistere duplum. vt. §. illic all. z añ dictū. §. z de iure co- dicis heres subtrahens pdebat falcidiaz in re subtrahita tñ. vt. l. nō dubium. l. de legat. fm vñā lec. Terciū ius est autenticor. quo statuit q heres subtrahens pdit fal- cidiam nō solum in re subtrahita: s. in totum. vt bñ ter. fm

De here. 7 falcie.

secūdam lec. z no. glo. expresse. j. eo. §. si vō nō fecerit. in glo. que incipit. hoc facit. sic p hoc videt correcte omēs leges anteriores. z hanc opi. tenet By. in. d. l. rescriptū. l. z. y. videt sentire cōtrariū in. d. aut. bñ cum testator. l. eo. Non ob. l. bñficio hic all. quia rñdz q ibi nō dicit q ille qui maligne i vna re legata p fideicom. legata seu re- licta perdat falcidiaz in totum vel in illa tñ. sed bñ decla- ratur p alias leges quas allegant. Quero dicit bñ in- uitus. vtz testator presumat inuitus. ter. z glo. est q sic. in. l. ticia. ff. ad. l. fal. z no. in. l. filium quez habentez. l. fami. her. in. ij. glo. Ibi fiat igit. No. ex hoc. §. q ad cō- fectionez inuentarij debent citari fideicomissarij z lega- tarij. bñ pone q aliqui legatarij sunt citati z aliq n. nungd ille qui est citatus potest allegare inuentariū nō valē. ga- legatarij aliq nō sunt citati. z videt q sic. quasi nō sit sua ra forma dicte. l. vltime. l. de iure deli. z in forma h tra- dita. p quo. j. eo. d. bis omnibus. In ptractū videt q istd inuentariū saltez valeat quo ad cita. sicut dicimus in sen- tentia que fertur ptribus nō citatis nō valet. z tñ si agat ptra duos z vnus citez in pñunciatione z alius nō. snia valet quo ad citatum z ad alium non. vt est casus in. l. de vnoquoqz. ff. de re iu. z de iudi. l. nō idcirco. z in. c. cū su- per extra de sen. z re iudi. Quero quis est modus citadi. dic vt in glo. que incipit. i. pcur. ex qua iūcta cū ter. No. q inuentariū debet fieri coram iudice cū citatio de q loq- tur glo. nō pōt fieri nisi p iudicem. z sic ista glo. facit p opi. Aldar. de sano. qui hoc tenet. vt recitat Spe. in. ti. de instru. edic. §. si. d. si heres. Sed aduerte ad hanc glo. quia iste videt velle q citetur ipse pcurator. si dñs ha- beat legitimā excusationez non veniendi. nō aut fiet ci- tatio vt dicit hec glo. Et fm hoc videt hic ter. q vbi prin- cipalis habeat legitimaz causaz nō veniendi. potest p- curator citari. l. z prius nō citez principalis. An aut vbi principalis als nō habeat iustam causam nō cōparendi possit citari principalis. videt ter. q sic. l. vnde vi. l. me- minerint. de. l. agno. l. j. §. j. l. de pcurat. cum qui. Sed docto. ibi intelligit q prius debet citari pcurator. z ita glo. dicit extra de dolo. c. causaz. Elezitas est. q ad pñuz decretum sufficit citatio pcura. ad secūdam citatio dñi. vt. l. hoc amplius. §. si. cum. l. seq. ff. de dam. in sec. Ul- timo ex hoc ter. cōiuncto. §. si vō absunt colligit ar. q ci- tatio verbalis nō posset fieri extra territorij. ad lēz eē de dolo. c. cum olim: z quod ibi no. z quod no. in. c. ex pte- tu. eē de apel. ad idem. j. vt spon. laz. §. sancim⁹. bñ si vō. In ptractū videt ter. in. l. omēs. §. si vō apparitor. l. de epi. z cle. z. l. ij. l. de offi. psec. v. de qua. q. dic vt dispu- tado tenuit l. y. in. q. que incipit. Rector ciuitatis sena- rum. No. ter. ibi. z vidisse zē. q testis debet testificari de visu nō de auditu. qd dic vt in glo. ibi. No. testioniaz. Sed veritas est. q testimonij de auditu primo admi- tit vt pbat in. l. sepe. de offi. presi. de testa. mili. l. diu⁹ ibi audiūisset zē. z insti. de testa. mili. §. si vō. nota. in. l. ij. §. Itez labeo. ff. de aqua plu. ar. facit. c. j. eē de testi. Quid eni si volo pbare testatorē talia vba dixisse vel talia vba in stipulatōe inuenisse. vel aliqd aliud qd auditu pēpīt. certe p sensus auditus de his pōt reddi z fieri testimonij. p pall. l. ij. Sed nō ob. q dicit bñ vidisse. nam visus acci- pit generalitē p quolibet sensu corporeo. vnde si p sensus visus quod pēpītur testis debz d visu testificari. si p sen- sum auditus de auditu. z sic de si. z ita no. Ja. de are. l. de testi. l. testij. z ibi p l. y. z. ij. q. ij. in. c. cū cām eē de te- sti. p Inno. z in Spe. de testi. §. ij. d. iter. nō phibet. z. §. nunc tractādūz. d. vt autē. bñ plenius. No. p glo. ij. q. it. c. testes. z de pse. di. r. c. venisti. De auditu aut alieno nō pōt quis testificari. nisi in casu. l. si arbiter. all. in glo. l. ij. §. itez labeo. ff. de aqua plu. ar. z plene no. i. d. c. testes z isto casu vbi regit testimonij de visu. tñ reus ad testifi- candū nō admittit. An aut vbi sufficit testimonij de au- ditu admittat? Glo. h dicit q sic. quod intellige glo. qñ testis hz notos phētes p voces. ita tenet doc. in. d. c. testes Secūdo no. ter. cū glo. sup vbo tres. q testes debet ha-

Si enim ¶ No. ex isto. b. q. falcidia dicit eē in
ducta magis in errorem testatis q̄ cō
tra eius volūtatē. vt b. ad idē. 7. eo. b. hec autē. De
cūdo no. q. testator p̄sumit ignorare vires sui patrimonij
Pro cui⁹ declaratiōe dic. qñq. loquimur i actib⁹ morientiu
7 tūc p̄sumit ignorare vires sui patrimonij. vt i. b. hec autē.

inſti. q manu. n. pnt. §. in ſi. aut. ar. l. q te. fa. poſ. l. bac
pſultuſſima. §. ar cū humana. Qñq loqmur in actibz vi
uentiū. 7 tūc aut quis hz bona ad ipſum de nouo pūcta
7 pſumiſt ignozare vires ſui patrimonij. vt. l. q nondū.
ff. de here. vendi. aut qz hz bona ab antiq pūenta. 7 tūc
ſi ſunt immobilia pſumiſt ſcire. vt. l. quiſq. l. §. reſci.
vendi. Si vō ſunt bona mobilia: 7 tūc ſi ſunt pñtia. pſu
ſumiſt ſcire. ſi ſunt abſentia pſumiſt ignozare. vt. l. i. ſi ſu
dem qui 7 a gbo. Illud quod dixi q in actibz mozien
tium pſumiſt ignozare pſt. eſt verū. niſi ex qualitate ali
quid aliud pſumi poſſit. puta quia teſtator pphibuit de
trahi ſalcidiaz. nec ex hoc videt ceſſare error. 7 pſumi
tur ſciens. ita intellige glo. aut. §. cum teſtator. §. n. igna
rus. Quero quare eſt dictum q debent citari legatarij.
rij. 7 idem dicit glo. in creditoribz. vt. §. in. §. illo. Quero
qualit debent citari. Rñdeo debet citari noiatiſi ſunt
certi. al's ſufficit generalit mittere. pclamādo ciuitatem
ſm Ric. mal. vt. l. ſi eo tempe. l. de remiſ. pig. Alitio
quero que ſit forma inuentarij. Glo. tangit ipſam. §. co.
§. ſancimus. d. fiat igit. Et item dicas q forma eſt iſta.
q ante omia manu heredis fiat ſignum crucis. citent le
gatarij 7 creditores. q veniant tali die ad talem locū ad
videndum inuentarij pfectionez. vt. §. co. §. illo. 7 ibi no.
7. l. de iure deli. l. ſi. §. ſinautē dubius. l. ad. l. ſal. au.
tenſ. ſed cum teſtator. Et citatio fiat noiatiſi vel generu
liter. vt. §. dixi ſm Ric. hoc facto debet adhiberi vn' no
tarius qui inuentariū conſiciat. 7 ad confectionez inue
tarij debent adhiberi duo teſtes. qui heredez cognoscant
vt. d. §. ſinautez dubius. Item debet adhiberi tres teſtes
eiufdēz ciuitatis locupletes 7 bone opinionis loco lega
tariorum 7 creditorum abſentium. 7 in eorum preſentia
debet inuentarium conſici. vt. §. eo. ti. §. ſi vō abſint. hoc
facto debet heres ſe ſubſcribere ſi ſcribere ſcit. ſi vō ſci
bere nescit vel nō pōt. tūc debet adhiberi vnus alius ad
notariū ad hoc tñ. l. ad ſubſcribēdū p herede. vt dicto. §.
ſinaut dubius in ſi. 7 pōt inuentariū facere p ſe vel per
pcuratores vt ibi dicit. Et circa predictaz formam vide
Spe. in ti. de inſtru. edi. §. ſi. d. huius aut. Et debet incu
pi illud inuentarium a die adite hereditatis infra. rrr.
dies. 7 perfici infra alios. lx. dies. vt. l. ſi. §. ſinaut. l. d.
iure deli. Sed aduerte q lz inuentarium non ſit ince
ptum 7 pfectum infra alios. lx. dies. nihilomin' habet
beneficiū inuentarij. vt no. doc. in. l. ſi. §. ſi vō poſſit. l.
de iure deli. 7 vide etiā Ly. in eadez. l. §. ſinaut dubi.
Item lz illud ſignum crucis obmittat. non tamen inuen
tariū viciat. cum iſta ſit talis ſolemnitas cui' obmiſſi
one nō viciatur. vt. l. j. in ſi. ff. de ven. inſpi. 7 no. in. d. §.
ſinaut dubius. p docto. 7 canonistas in. c. raynaldus et
de teſta. Quero nūquid inuentarium factum ab here
de pſit fideicom. vniuerſalit' 7 videt q non. quia lz videt
feciſſe heres ex ſua puiſione. §. nō tranſit in fideico. pſe
ſtitut. per. l. ſi heres. ff. ad tre. nam videt. l. ſi poſt conſu
tutam. ff. de conſi. pe. dicit Ja. de bel. ſm An. de rampa.
q beneficiū inuentarij nō tranſit in fideicom. ipſo iure
lz pceſſionez. qua facta illud beneficiū prodeit fideicom
miſſo. vt. l. ſi heres pecuniam pall. ar. l. ſi minor. ff. de
admi. tu. Secūdo quero. pone q heres nō fecit inuen
tarium. nūqd fideicommiſ. ex ſua pte poterit facē. dicunt
prefati docto. q ſic. cum vniuerſalis fideicommiſſarius ſit
heres in effectu. vt. l. ſi filius. ff. quod cū eo. 7. l. poſſulāt.
ff. ad trebel. 7. §. co. §. inordinatum. vbi dixi. pderit in §.
quia interdum fideicommiſſo. detrahāt ſalcidiaz. vt. l. j. §.
inde heracius. ff. ad trebel. 7 dixi plene. §. co. §. bis igit.
Item pderit ne teneat creditoribz 7 legatariis inſolū
dum. ad que tenet ſm diſtinctionez no. in. l. j. l. ad tre.
bel. 7. ff. ad trebel. l. j. §. ſi. 3. ſlas. q. ponit Ray. de ſurſi. i.
repetitione quam facit de. l. in ratione. §. qd vn' go. ff. ad
l. ſal. ſed iſtas. q. ponit Spe. i. ti. de inſtru. edic. §. ſi. d. qd
ſi heres de verb. ſig. No. glo. ptra legatarios an heres
faciens inuentarium. poſſit vti ſalcidia aduerſus credi
tores. dic vt in ea. ſed adde quia glo dic q p. l. ſancimus

Collatio prima.

L. de iure deli. faciens inuentarium solum habebit s qd teneatur ultra vires hereditarias. dic q non est verum. quia immo etiam per illam. l. poterit vti beneficio falcidie. vt expresse dicit textus in dicta. l. sancimus. s. si prefati. 7 no. e. l. s. penul. in glo. que incipit. etiam aliter. 7 vide quod bene vt dicta glo. no.

Si vō non fecerit.

Pro declaratione

huius. s. si vō nō fecerit nota. q heres non faciens inuentarium teneatur cre- ditibus 7 legatariis de suo satisfacere. Secundo nota q in. s. hoc autem. q lex falcidia non est proprie inducta contra voluntatem testatoris. sed contra errorem ipsius. ad idem. s. proximo. s. verfic. si enim. Quero. nūquid filius non faciens inuentarium priuetur debita iure natura? Glo. hec facit q non. idem notatur. l. de fideicō. autem. hoc amplius. l. de iure deli. l. finali. s. q si post. autem. sed cum testator. l. eodez titu. 7 tacite sentit glo. s. eo. s. si quis autem non in plures in glo. vt ipso iure. Sed contra istam opinionem oppo. nam cum heres non faciens inuentarium debeat grauari rebus propriis vt h dicitur. ergo multo magis detrahere debitam iure natura 7 legata sint diminuta propter detractōez legitime. re 7 legata sint diminuta propter detractōez legitime. soluit autem de bonis propriis que bona propria dicitur plura propter legitimam quam habet. sed Jaco. de bel. tenet hic contrarium dicens. q cum filius non perdat bonorum debitum subsidium. propter non conficere inuentarium. vt. s. dictum est: non debet aliter teneri ultra vires hereditarias. ne quod sibi vna via conceditur videlz debitum bonorum subsidium retinere. alia via sibi tenegetur. quod esse non debet. vt. l. si vō. s. primo. ff. de tuto. 7 curato. dan. ab his. 7 nota. expresse per glo. in. l. finali. s. quod si post. l. de iure deliberadi. in glo. in litem in si ne. vbi dicit q alijs non preiudicat in debito bonoz subsidio quo ad legata. l. interim non fiat inuentarium. Et sic illa videtur expresse pro opinione Jaco. sed precedens opinio videtur verior. quam etiaz videntur tenere doctores. l. ad. l. falcidiam. in autem. sed cum testator. in. vij. questione. Non obstat ratio Jaco. quia non denegatur vna via que als conceditur. quia filius qui detrahit debitum bonorum subsidium. l. inuentarium non conficiat. consequitur ex hoc duplex commodum. vnum est. qz suū patrimonium in tantum auget quanta est legitima quā detrahit. secundum quia legata non soluit integra prout facta sunt. sed soluit ea diminuta per detractōez legitime. l. si ea sit diminuta debeat soluere etiaz de suo si hereditas non est soluendo. Sed si priuaretur legitima solueret legata integre. prout relicta sunt. 7 suum patrimonium non esset auctum in aliquo. cum nihil detraheret. Non obstat predicta. l. finali. s. si vō postq preall. vbi videtur dicere textus. q filius priuatur debita iure natura. nam ibi loquitur non soluz in extraneo herede. sed in filio dum dicit. adierunt vel se immiscuerunt. 7 sic patet q loquitur etiam in filio immiscente 7 sic suorum. vt in l. titu. de here. qual. 7 di. in si. 7 tamen ibi dicitur. q nullius legis beneficio vtantur. quia respondeo q heres nō faciens inuentarium siue sit filius siue non. non vtiq beneficio illius legis. videlz detracta. debita iure insti. quo beneficio vtitur faciens inuentarium. vt dicta. l. finali. s. si prefatum. 7 nota. e. l. s. q si post. sed vtitur detractōez legitime portionis. cuz nō sit par ratio inter debitū iure nature 7 debitum iure insti. ar. l. fi. l. de codicillis. 7 no. per glo. s. s. si quis autē nō plures in glo. ne ipso iure q falcidiam debitam iure insti. perdat. filius non faciens inuentarium sicut extraneus. videtur velle glo. in. l. finali. s. cum igitur de iure deli. referēdo glo. que incipit 7 legatarius in si. ibi sed hodie 7c. ad tex. qui etiam loquitur in suo vt patet. quia adiicit vel se immiscuerit 7c. An autem filius non faciens inuentarium teneatur in solidum creditoribus etiam ultra vires hereditarias. est vt. in. l. finali. s. cum igitur. 7. s. si vō postq preall. q te-

De here. 7 falcidia

xtus etiam loquūtur i filijs 7 alijs suis. Quero an heres non faciens inuentarium priuetur trebellianica. Jaco. de bel. disputauit hanc questione hie. 7 tenuit q non per multas rationes. Idem tenuit Rosfr. in titu. de se. con. trebel. in. s. sed circa istum. Et istam questionem tangit Jaco. de are. in. l. cum tale. s. j. ff. de codif. 7 demōstrat. vbi illum textū induxit in cōtrarium. 7 eandez opinionē tenet Ly. in autem. sed cum testator in. vij. que stione quam facit ex dictis Ric. Sed opinionē Jaco. de bel. putarem veriorē. ratio. quia non est nostrum leges extendere. vt. l. si nō. s. de viro. ff. so. ma. tum. quia. l. cor. rectio non inducitur nisi in casu expresse fm. l. pcpimus in fine. l. de appella. eridentia rationis non inducitur. l. correctio. vt in autem. quas actiones. l. de sacrosan. ec. cle. in glo. 7 no. in. l. tam is. s. primo. Quero quid addit hec constitutio illi. l. scimus. l. de iure deli. dic vt in glo. hoc facit 7 no. eam ibi. quia si heres subtrahit aliqd hodie caret toto. s. d iure codicis puniebatur in dupluz. quod dic vt dixi. s. e. s. sancim⁹.

Si vō expressim

Nota circa hūc tex.

quia testator potest prohibere detractōez falcidie. Sed quero de quo herede loquitur hic. dic vt in glo. ibi penitus extraneum. Sed aduerte quia ista glo. debet intelligi in portione de necessitate debita iure insti. de qua loquitur tex. hic. idēz est in suo. in si. eadem ratione 7 eodem modo illa priuac filius quo extraneus. arg. l. si. s. si vō postq preall. q potest procedere vbi due quarte possunt detrahi fm q no. i dicto. s. si quis autem. Querit glo. an testator possit prohibere trebellianicam. 7 tenet q sic. 7 idem videt te nere glo. insti. de fideius. heredi. s. sed. 7 Azo in summa huius tituli. s. loquimur nunc. Sed contra tenet glo. l. ad. l. falcidiam. l. si vt all. 7 in autem. sed cum testator in glo. Sed no. sic Jaco. de bel. tenuit disputando. q trebellianicam quartam non possit prohibere testator p multas rationes. Sed cōtrarium est fm Oddo. Jaco. de ra ua. 7 Pe. vt refert Ly. in dicta autem. scz cum testator. 7 ista vltima videtur verior. naz. l. videtur velle q i quibus casibus cesset falcidia in eisdem cesset trebellianica. vt. l. marcellus. s. q autem. ff. ad trebellia. quod intelli ge verum. quando falcidia cessat ratione ipsius testamēti. vel quia testamētuz priuilegiatuz. vel quia facta ē prohibitio a testatore. 7 i questioe nostra vt i dicto. s. marcellus ibi i testamēto mili. 7 super sunt alij. sed vbi falcidia cessaret ppter delictuz iam commissuz per heredem. nō aut cessante cessaret ratione testamēti: tūc nō habemus regulam dicētem. in quibus casibus cessat falcidia propf delictum heredis: cessat trebellianica. 7 eōuerso. Et ita loquitur qd dixi. s. proximo in questioe illa cū heres non faciens inuentariuz perdat trebellianicaz. Quero. ego dixi q constitutio quedam contra non implentem voluntatem defuncti. oino habeat locum hereditate adita. vt. s. eodez. s. semper igitur. 7. j. eo. s. necessita. Sz quero qd hic dicitur. q an heres qui nō vult parere testatori iubēti nō detrahi priuatur heredita. habeat etiam locum hereditate nō adita? dicit Jaco. de bel. q sic. ex quo ipse notat hic casum specialem q etiam hereditate non adita. legata. fideicommissum. libertates debentur. 7 hoc defer tur personis enumeratis in. s. si quis autem nō implēs. s. eo teni. 7 eos facit heredes lex hereditate per heredem scriptum non adita. Et est speciale in hoc casu. quādo testator prohibet falcidiaz detrahi. pro hac opinione facit hic textus. dicit enim vel si voluerit. subaudi parere cum qui dicitur intendere ab huiusmodi insti. No. q dicit in stituere. non dicit ab hereditate. 7 pro ista opinione videt mibi q sit hodie glo. ordinaria sup vbo substitui. q dicit q substituti 7 coheredes admittunt de iure cōmuni. ergo apparet q hereditate nō adita. vt. l. p⁹ aditā cuz si. l. de impu. 7 alijs sub. als si cēt adita hēditas substituti. 7 coheredes nō admitterētur de iure cōmuni. s. h⁹. l. potesta. vt in

S. si uo instituto. s. e. 7 quod no. in. d. l. post additaz. L. de fideius. aut. b. amplius. quod tene bñ menti. Alio quero. an si heres expresse scit vires patrimonij. 7 suum distribuit p legata. videat falcidiam. phibere. 7 videtur q sic. quia lex falcis. est inducta p errorem testatoris. vt. s. e. d. b. aut. d. cam. b. si testator sciens b facit. videt cessare falcidiam. cu tunc ptra errorem testatoris. puidere nō posset. Preterea cum testator non iussit quartam detrabi. tacite videt eam phibuisse. cum distribuit patrimoniu p legata. l. ticia. 7 ibi no. ff. ad. l. fal. Sed in ptrariū videtur. nam hic videt ter. significat. dicere. qd expresse testator debeat phibere. dum dicit. si uo expressus 7c. q nō sufficit tacita. phibitio. ar. l. expressa de reg. iur. 7. l. nōnūq d cō di. 7 demon. 7 in hac opi. vident pcordare oēs doc. Alio vide glo. hodie. nō b intellige in legatis ad pias causas. vt pbat ter. in ea all.

Non autes Heres substantiaz defuncti sub-tiliter agnoscens. vni integralit pfoluens. omibz alijs insolidū soluere compellit penitentia 7 incōstantia repulsa. nisi quid inopinabile emergat an non. tū instantie cause 7 solutōni statuto his obtinentibus. 7 in omni vltima volūate. 7 in omibus personis. exceptis minoribz eta. hoc dicit vsq ad fi. ter. etiā sequētes. Si heredis sequētis testatoris voluntatē. l. si qbusdā soluat integra legata 7 ab alijs quibz non soluit velit detrabere falcidiam. Oppo. de. l. nō dubiū. S. si. cū glo. L. de testa. vbi soluens vñū legatum scienter. quod insolidū soluere non tenebat. in alijs sibi nō puidicat. So. aut loqmur in dispositōne non solēni 7 loquit lex contraria. aut in solēni. 7 isto casu si heres est grauatus 7 soluit vñū legatum insolidū. cogitur alijs satisfaccere. ita no. in. l. ptraria. 7 in aut. b. cū testa. L. ad. l. fal. 7 in. l. ij. L. de fideius. Nec ob. l. si. L. ne vroz p ma. quia ibi marit⁹ nō tenebat saltem naturalit. ita no. in dicta. l. si. vbi tangitur. 7 in aut. sed cum testator. Secūdo oppo. 7 videtur q heres soluens vñū legatum. nō preiudicat sibi i alijs ar. l. q de bonis. S. nō idcirco. ff. e. So. vt hic 7 in. l. ptraria no. Nota glo. immo videt in fi. no. in. l. ptraria. 7 i aut. sed cum testator. Sed aduerte i eo q glo. dicit. q ibi erant plures res legate vñi. 7 vna erat soluta. itaqz integraliter legatum nō erat solutū. intellige hoc qn plures res erant legate sub nomie collectiuo. 7 sic vñū erat legatū. vt. l. si ex toto. S. si. quod ibi no. de le. ij. 7 quod no. in. l. scire debemus. ff. de dō. ob. secus si simpliciter res eēt legate noiatim relictē. quia tūc tot eēt legata quot res. vt. l. ij. ff. de le. ij. Unde soluendo vñam rem. videt soluisse integrum legatum. 7 sic sibi puidicasset vt b. 7 hac opi. puto probari p ter. 7 glo. in. l. q de bonis. S. nō idcirco. ff. ad. l. fal. intelligendo illum ter. q omia legata fuerunt facta eidem legatario. 7 glo. dicit q soluendo scienter preiudicat hodie in ceteris annuis legatis. sic quādo eidem persone sunt relictā plura legata. soluendo vñū i solidum preiudicat in alijs. 7 sine dubio verum est. nam si preiudicat sibi quo ad alios legatarios vt b. multa magis debet preiudicare ceteris legatis quo ad eū cui soluit. No. glo. vel etiā ibi. L. de duobz reis. l. ij. No. glo. hanc in eo q dicit. q oim legatariorū vñū factum esse videtur. 7 tene eam menti. 7 ista potest esse vna ratio 7 alia ratio quia soluendo vñū legatum scienter approbat voluntatē defuncti. vnde nō pōt postea bone volūta. penitē. vt hic 7 in ter. dicit. No. glo. i. impatorum ibi. vt. l. si. Adedia opi. videtur verior. q istas pstitūtōnes nō habemus. qz fm. l. l. solues legata insolidū vñi. nō puidicat in alijs. vt. l. imponēda. L. eo. b. bñ habem⁹ p. l. l. q si q agnosceret volūtatē defuncti scienter nō pōt postea penitē q ad id quod agnouit. 7 ita loquit. l. b. all. in pma 7 secunda expositōe. No. glo. vltē. l. accepisse se p eo quod est debitū ibi quod cessit 7c. quod est verū qn legatum est in quantitate vel specie. 7 pars soluit p diuiso. sed qn soluitur p indiuiso. tunc cessat ista ratio psumptōnis sic recepte. quia nō est repire pculam in qua nō habet quilibz

suam portionem. 7 heres 7 legatarius. quid 7 tunc fiet dic q ter. iste loquit qn legatum est solutum integz. quocasu est psumptio q heres voluerit seruare in omibus voluntatē 7 pie agere circa omēs. tunc. n. nō pōt ad priora penitere vt hic. sed vbi nō soluit legatum integz. tūc non est ista psumptio. stabit tunc 7. l. si ex pluribz. re. sponso. ff. e. nec potest saltem in reliqua pte indiuisa falcidiam retinere p doli excep. Quero. hic dicit q heres soluens scienter vñū legatum integz preiudicat sibi q ad alios legatarios. sed pone q soluit legatum integz vñi dicendo q hoc faciebat gratia ipsius legatarij q erat suus amicus. an tenebitur alijs ad integrū legata satisfaccere. Ita. de bel. q non. quia hic ter. debet intelligi quādo heres sciens hoc non sufficere. scienter 7 simplr soluit integrum legatum. secus qn expresse q faciebat gratia legatarij. quia in certis nō certis 7c. vt. l. pñimus. S. cū ita de verbo. ob. 7 ibi ex cuius 7c. idem in summa bu⁹ tit. per Tho.

Illud quoqz No. qualiter ex vltima volūte emergere. n. debet tascere tempus anni qui ann⁹ computat ex die litis pteflate. Secūdo no. q annus qui datur solutōni relictōz ptestatorem. currit post hereditatem aditaz 7 administratōnem secutam. 7 sic est hic expresse. q cōstitutio de q loquitur. S. si quis autē nō in plures. s. e. habet locū hereditate adita. ad idem. s. e. S. semper igit. 7 ibi dicit. Ter. cio no. ter. ibi. cadat relictis. q verbum relinquo trahit ad institutionem. ad idem. s. e. S. ad hoc quidē. 7 ibi dicit 7 no. glo. puta ibi annuit. p ista glo. facit q omē temp⁹ continuū nisi q sit vtile. ita no. ff. de diuer. 7 temp. pferi. in summa illius ti. p Tho. in sum. L. de an. excep. circa medium. p Ly. in. l. cum pponas. L. de edic. act. no. glo. per quam in fi. adde quod no. in. S. si quis autē. non implens. s. eo. L. de fideius. aut. hoc amplius. ibi per docto. No. glo. i. instantie. ibi contra eum plus. quia eū heres sit priuatus omni cōmodo. ex eo q non obediuit testamento 7 alius heres esse incipiat. vt. s. eo. S. in omibus. amplius legatum soluere nō cogit 7c.

Pupillus Quero vtz tēpus quod datur ad faciendum inuentariū currat mi. nozi. Glo. dicit q sic. sed restituit per hūc. S. ita no. glo. p hanc ter. in. l. auxilium. ff. de mi. i. fi. Ita etiā no. doc. in. l. si. S. sin autē dubius. L. de iure deli. in. v. q. sic fm b hic. S. loquit generaliter. 7 comprehendit vtrāqz ptem b cōstitutōnis. Sed hic quero. pone q minor succedit heredi qui est maior quia assis heres extitit. an tenet ad penam huius. l. 7 videtur q sic. quia ex contractu vel q defuncti tenetur. 7 sic non debet restitui. vt. l. emilius. ff. d. mino. 7. ff. ex quibz cau. in pos. ea. l. apud mul. S. ij. Sed dic q si maior cuius minor est heres fuit admonit⁹. 7 tūc maior nō restituit. vt in. l. contrarijs nisi in psonā ipsius maioris annus fuit elapsus. vt. l. cum filiis. S. in hac. ff. de verbo. ob. Si vō ipse minor fuit admonitus. tūc eo ca su ad penam tenet sed habet duplex remedium vt b. 7 q no. in. d. S. in hac. ad idem. ff. de distrac. pig. l. si cum veditoz. S. illud. 7. L. de resti. mili. l. si cum militariibus quod ibi no. in. ij. glo. quod tene menti. sic etiā dicimus cum als cōmittitur contra heredes. 7 querit an coheres possit vti suo priuilegio. quia aut stipulatio cōmittit ppter factum coheredis 7 heres vtitur suo priuilegio. vt dicto. S. in hac. Aut ppter factum alioz. 7 tūc si nihil ē gestum cum herede. 7 tūc nō vtitur heres priuilegio. l. ij. 7. ij. L. si aduer. ven. pigno. aut est gestum vtitur priuilegio suo. quia tūc dicit cōmitti ex facto ipsius heredis vt no. in dicta. l. si cum militariibz. 7 facit quod no. in dicto. S. in hac. facit etiā quod no. doc. in aut. quas actio nes in. v. q. L. de sacrosan. ec. Quero. an sicut in casibus hic positis non currit pscriptio contra minorem. ita currat pscriptio statutaria. de hoc dic vt no. Inno. in. c. constitutus eē de in integ. resti. quia hic dicit q minor

Colla. pma.

incidit in penam legale lz ei succurratur. p quo facit. l. impatores. ff. de publi. ff. de minoribz. l. si ex causa. §. pe. dic hoc verum vbi minor errat in iure civili z ius civile spernit. secus vbi spernit ius naturale. quia tunc maiori xvj. annoz non succurritur. vt. j. vt cu3 de appel. cogno. §. si vnum de predictis. Sed contra predicta facit fortit. l. de spon. l. si. in princi. vbi minor in pena legali ipo iur. re excusatur. quod est contra glo. sed non firmat. Sz ve. ritas est vt ibi dicunt doctores. q. ibi e speciale. z q. ibi mi. nor ipo iure iuuatur. sicut als minor etas excusat aliqui ipo iure a delicto. l. si. l. si aduer. delict.

Non autem No. ex isto. §. intelligēdo ipm ad vtranz constitutionez. prout videtur referre pdictus §. q. patronus non faciens inuentarium non priuatur le gittima portione. ergo multominus filius priuatur de bita iure nature. vt nota. in. §. si do non fecerit. s. eodez. Secundo nota. q. successiones libertorum z ingenuo rum equiparantur. z dic vt nota. in situ. de succes. liber. §. multis z. §. finali. Sed aduerte ad id qd dicit glo. hic que incipit. z equabimus q. agnati succedunt vsq. ad decimum gradum. sed cognati vsq. ad. vj. quia hoc hodie non est verum. quia tam agnati q. cognati hodie pariter succedunt vsq. ad decimum gradum. vt nota. in situ. de succes. agna. §. finali. z auten. in successione. l. de suis z legit. z. j. de heredi. que ab intesta. §. si igitur diffinitur. l. illud palam in glo. vt miles ibi. l. si. idem ibi nota. quod hic. Et in eadem glo. ibi si fecerit inuentarium no. ex isto. q. hodie in testa. militis habet locum lex falcidia. z istam opinionem tenent doctores. l. eodez. l. j. test. Et approbat. l. ultimo nota ibi. siue sacerdotali. hic videē calas q. hospitale vel ecclesia subiacent penis hui? cōsti. tutionis. quod ppetuo tene menti.

De non eligendo secundo nubentes mulieres. z alie natione z lucro ante nuptiales donationes. z de successio nibus earum filijs suis. Rubrica.

Dicitur est. §. de heredum obedientia z successione q. fit inobedientibus. ideo subsequenti ordine. quia ibi tra ctatur de successione inobedientium. ideo ponitur hic de successione matris. Et habet hec rubrica tres ptes. Pri. ma loquitur de electione prohibita. Secunda de aliena. tione ante nuptiales donationes. Tercia de successione matris actiue. Et prima pars expeditur vsq. ad. §. h au. tem. Secunda vsq. ad. §. cum igitur. Tercia vsq. ad. §. cum do postea. vsq. ad. §. z dic vt in glo.

Ante nos legisla

toribus romanis. Istud principiu vsq. ad. §. hoc autem. habet plures partes.

Primo ponit principalis intentio Ju. liniani. z quare motus fuit ad hanc cō. stitutionem componendam. Secundo ponitur thema z questio prima z allegatio filie z allegatio matris. Ter. tio ponitur secunda questio resultans ex dicto themate. z circa eaz vna allegatio pro matre. alia. p filia. z postea tres allegationes ponit pro matre contra filiam. Quar. to ponitur solutio prime questionis z prohibitio aliena. tionis. Secunda ibi. gregoria. Tercia in. §. non solum. Quarta in. §. hoc nos. Et breuiter hoc dicit. Mater non succedit filio in lucro ante nuptiales donationes filio su. pe. l. z liberos electio in dicto lucro est matri probi. ta. hoc dicit. No. in. d. verum mater in tex. ibi h per istam iam rebus zc. pro eo q. habes in. l. sed si plures. §. si filio. ff. de vulga. z pupil. ad idem. l. si. l. de inofficioso

De nō eligē. secū. nubē.

testamen. hec tamen allegatio matris quam hic facit. tol litur per ter. j. eodem. §. an nuptiali. Secundo no. ter. in. §. filia do ibi ipsa esse domina pro eo q. dicam. j. eodem. §. cum ergo. Opo. ad si. huius princi. d. si viro zc. hic innuitur q. fuerint interposita duo pacta. primum de lu. crando totum in causa existentium liberos. secundum de lucrando partem in casu non existentium liberos. z vtrunq. pactum sortiri effectum vt hic dicitur. Sed con. tra ista fuerunt duo pacta diuersa z contraria. ergo vnuz habendo effectum. aliud vigorem habere non potest. naz lex dicit. q. si stipulatio concipit sub diuersis duobus cō. trarijs. aditione prima non potest stipulatio alia condi. tione committi. vt. l. si quis ita stipuletur. de verborum obligat. z. l. si plures. ff. de condit. insti. z. l. si ita de ma. te. cum simi. ergo in proposito si pactus est commissus ex prima conuentione seu ex primo casu. non potest ex alio committi. Huius contrarij timore dicunt quidam. q. hic fuerint duo pacta. quorum vnum fuit in casu existentiz filiorum. z aliud in casu non existentium. Unde vno pa. cto commisso ex vno casu. adhuc potest committi ex alio referendo nos ad diuersa tempora. Nam primum pactū quod est in casu existentium liberos. statim solu. ma. committitur existentibus filijs post mortem patris. sed secundo casu quod est in casu non existentium liberos. committitur postea liberis non existentibus ante mor. tem matris. z sic non est aliqua contrarietas. sed in legi. bus contrarijs fuit vna stipulatio que habuit in se duas condiciones. que semper si est in vnum casum commissa non potest in alium committi. Ista solutio non videtur vera. quia intelligitur in vtroq. pacto. de conditione re. lata ad temp. matrimonij soluti. z posito q. sint duo pa. cta sub duabus conditionibus contrarijs que tamen re. feruntur ad idem tempus. facta commissione ex vna. im. possibile est committi ex alia. quia posito vno de contra. rijs remouetur reliquum. ergo zc. Quare alij dicūt. q. cō. traria loquūtur in alijs casibus. sed hic est aliud. z quare hic aliud sit. sufficit pro ratione voluntas. dicunt enim ista iura esse voluntaria non habentia aliquam rationē. ita no. glo. j. de nuptijs. §. quoniam infirmas in si. glo. z ista fuit opinio omnium. z tangitur in auten. sed z si quis. l. de secundis nuptijs. Alij dicunt q. primum pa. ctum committitur ex vi pacti z ex vna virtute. sed secun. dum pactum committitur magis ex vi legis q. ex vi pa. cti. ita notatur in. l. cum querebatur. ff. iudica. sol. z tan. gitur in dicta auten. sed z si quis. Ista solutio est multū amica solutioni superiori. z quasi vna z eadez. Sed ad. uerte ista solutio innuit q. cum ex vi legis secundum pa. ctum committatur. q. agitur ad hoc conditione ex hac le. ge. sed Jac. de are. hanc reprehendit dicens. q. agitur ex ipso secundo pacto. z tamen ipsum secunduz pactum ha. bet vim ab ipsa lege. que lex habet aliquaz rationez mo. tiuam. confitetur tamen ipse q. non est ratio prop. quaz sit de necessitate q. sic oporteat esse. sed ratio est motiua que mouet imperatorem ad sic faciendum in casu isto. z inde non inducit idem lex. inter alios extraneos qui nō essent vir z vxor inter se sic paciscentes. z ratio ista mo. tiua est talis. Nam imperator primo inducit lege3 quaz statuit. q. mulier mortuis omnibus filijs. possit lucrari ex secundo pacto. vt. j. in. §. hoc autem. sed si mulier lu. craretur ex primo totam donationem q. tum ad proprie. tatem que sua erat. z sic grauauit eam intuitu filiorum. quod apparet. q. si non essent filij ex primo matrimonio. mulier esset impunita. vt. l. de nuptijs. l. hac edictali. z §. si igitur. j. de nuptijs. z. §. si do expectet in principio. vnde mortuis liberis cessat ratio legis. scilicet dilectio z fauor filiorum. z est redacta causa ad non causam. Et iō lex que ipsam grauauit z exonerat eam. concedendo ei vt liberetur ex secundo pacto. Ista ratio tollitur ex. §. quoniam infirmas. j. de nuptijs. collatione decima. z sic Jac. de are. concedit contrariuz inter alias paciscentes. §.

inter virum et uxorem habet locum dispositio huius. §. qm infirmas propter rationes quas dixi. ita tangit dñs Ia. i. aut. sed si qs. Opo. sic innuitur q mulier scdo nubes non amittat proprietatem sed cont. i. ne virum. q ex dote. §. i. Glo. soluit in fi. sui Sed ista glo. declarando sic distinguit. iij. vel. v. iura. Primu. fuit ius codicis. quo iure p scdas nup. proprietatem donatōis nō pdebat. sed liberis sezuare tenebatur. vt. l. femine in pn. l. de secun. nup. fm vnam opi. ibi no. sed fm aliam ibi non pdebat et habebat solū modo vsufruc. q oppi. fuit glo. i. de nup. §. si expectat et ibi dicam. Secundū ius ē h' pstitutiōis fm quā p scdas nup. proprietatem donatōis amittit. et in omnibz filiis p mortuis fm pactum nō ex tñtium filioz vigorem assumit et non aliter vt hic in. §. prosperimus et. i. eo. §. b. aut. Terciū ius ē. i. de nu. §. si vero expectat. et. §. seq. et. §. qm infirmas. et h' terciū ius concordat cum iure isti pstitutiōis p parte. qz hic et ibi per secundas nup. proprietatem donationis amittit. sed discordat in parte. qz fm hāc cōstitutionem ad hoc vt fm pactum non ex tñtium filioz vigorem assumat. oportet q omnes filij pmoziant mri. sed fm illam cōstitutōz sufficit q vn' sit mortu'. Quar- tum ius est. i. ne virū. q ex dote. §. i. et illud corrigit oia iura pdicta. qz nubat mulier scdo vel non proprietatem fuit filiis. Quidū ius est. i. vt fratrū filij. §. qz vero mtr coll. ix. et illud ius corrigit p parte oia pdicta iura. vide licet q p virili pte admittat mtr cum filiis ad proprietatem si ad secundas nup. non venerit. et omia pdicta que hnt locum in donatione propter nup. vt dictum est. hnt etiaz locum in donatione quā lucrat vir. et sic hz locum etiam in pē et i mze scdo nubentibz. vt. i. §. qz dō. §. colligeret. et. §. si dō. i. de donat. §. quomā infirmas. et ibi no. et. i. ne virū qd ex dote. §. i. coll. vij. Et in dicto. §. qz dō. mliere i. vt fra. filij coll. ix. Ultimo. glo. circa hūc. §. distinguit multum clare. et circa eam adde q dixi in pcedēti cōtino. et q no. glo. in aut. §. et si qs. l. de scdis nup. et in d. §. qm infirmas. in glo. iij. et habebis glo. perfectam. Nota glo. que incipit. l. de scdis nup. ibi per hanc. Sz lex pparia loq. quando proprietatem donationis referē per transitum ad secunda vota. an possit eligere vnum ex filiis et sibi prouidere de dicta donatōe et ibi tert' dicit q sic. nec h' repitur correctum. sicz glo. ibi dubitet. h' dō loq tur an mater que facit iniuriam filiis pmi matri pē situm ad scda vota vt hic dī. possit prouide vni ex filiis qd fecit iniuriam magis q prouidat alij. et dicit q nō. et ista vera solutio.

Hoc autem alienatio facta a matre d' lucro dona. ante nup. ea scdo nupta ē in suspensio. et ea moriente supstitibz filiis euacuat i totum. filiis dō ante matrē mortuis ex tñtibus filiis pfirmat. nō in totū. sed ex pte nō ex tñtibus filioz. als si ipa mtr filiis in totum successerit alienatio in totum confirmat et his pariter obtinentibz in patre et in matre. b' dicit vsqz ad. §. cum igit. No. ter. ibi. vel si iure sola et. naz hic videtur ter. q mater transiens ad secunda vota. succedit filio in proprietate. si nullus alius filius fratri defuncti sup est. hic in. §. cum igit. b. q etiam ibi aut succedēs. etiā sic videt velle. l. femine in fi. l. de secū. nup. que dicit. q mater transiens ad secunda vota. proprietatem bonoz filij non priuatur nullo alio filio supersti. nec est correctio. l. contra no. et male in auten. ex testa. l. eo. ti. in glo. sup verbo filij. que dicit. quem solum habet. sed ego intelligam hunc ter. et si miles vbi mater succederet filio ex testa. quo casu succedit indistincte in proprietate. §. cum igitur. et in. §. huic nos. i. de nup. coll. x. Sed verum quod hic loquitur etiam habeat locum quando in testa. mater filio succedit et hoc sentit glo. super. §. primo. b. si dō filia. sup dō. l. et pbat per ter. in. §. pri. cum igitur. b. q etiam ibi in autē. et succedit cum sua glo. referendo illum ter. ad. q. p positam. fm quam filius ab intestato decedit intestatus vsqz ibi. si dō intestata. Primus est quando decedit intestatus vsqz ad. §. collige. et sic. b. §. alleg. loquitur quando

mater sola succedit ab intestato filio. quia nullus alius filius frater defuncti superest. pro hoc etiam que ponit in ter. in. §. optimum. b. aliogn. Nec ob. predictus. §. huic nos. preall. unde sumitur dicta aut. ex testa. vbi dicit. q in paternis mater non succedit filio. etiam in vsufruc. qz loquitur quando alij filij fratres defuncti superant. Preterea hoc pbat. quia video q lucrum donanti propter nup. mater non perdit quo ad proprietatem. vbi mater nō habet filios. i. de nup. §. si igit. et. §. si dō expectet. ergo qm succedit vnico suo filio. nō debet puzi proprietatem. etiam in paternis. cum non superstit alius filius defuncti frat. cuius gratia ipsa proprietate priuari debet. Secundo q res subiecte resti. a lege. sunt prohibite alienari. Tercio ille que sunt subiecte restitutioni ab homine. ad quod facit quod nota q ista alienatio est in suspensio. ad quod facit quod habes in. l. sed et si quis. §. i. ff. de vsufruc. Inist. quibus mo. ius pa. potest. soluit. §. si ab hostibus. Nec ob. quod dicitur. q nullum ius potest esse in pendent. vt. ff. si cer. peta. l. cum ad presens. et. l. si quando. Quia verum ē q inspecto statu presenti nil. est in pendent. vt in cōtario. sed inspecto futuro euentu. bene dicitur aliquid quod est presens in pendent. vt hic cum concor. §. allegat. ita no. docto. in. l. si. l. de senten. pas. Opo. et videtur q mater mortem filij non debet spectare. cuius contrariū hic. vt. l. cum tra. als incipit. cum tale in prin. ff. de condi. et demonstra. So. mater non expectat nec expectare debet mortē filij. et ibi sed lex sic. vt hic. Secundo opo. q iste casus fortuitus et euentus nullo modo debet expectari. vt. l. iul. ff. qui et a qui. So. d' hoc dic vt no. l. by. in. l. line stipulantem. §. sacram. ff. de verbo. obligat. per l. y. l. de le. l. si. §. sinaut sub pditione. tangit glo. in. l. diuorcio ff. de nego. gestis.

Cum igitur Mater filio in omnibus succedere. dicitur excepta ante nup. donatō. ne. siue conuoluet ad secundas nuptias siue nō. anteqz cōstitutionibus nō obstat quod pluribz ratioibz improbat. hoc dicit vsqz ad. §. ante nup. Nota ter. ibi. mem ea statum nup. et. vbi nō licet legaliter caste viuere et. Ex quibus habes casum expellum fm expositionem glo. in verbo nō possunt. q mulier transiens ad secunda vota dicitur caste viuere. et si testa. reliquit uxori donec honeste vixerit secundo nubendo. debet nihilominus consequi relictum cum nubendo dicit caste viuere. pro quo ter. opti mus. ff. ad trebel. l. mulier. §. cum pponeretur. vbi illum ter. all. ad hoc Oldra. ad idem. xij. di. vicim. xlij. di. cōmunia. facit quod no. in. §. iuris precepta. sup verbo boneste viuere insti. de insti. et iure. in pparum facit. i. qz op. cpos. §. sinantez et aliquis. i. de sanc. epi. §. cleri. Bi cit Oldra. q in hoc stare cōmuni vsu loquedi. cum corū cōmunis vsus loquendi sit et intellec. q dicendo q donec caste vixerit intelligit ibi. i. ad secunda vota nō transierit. sed certe si non pbaretur iste cōmunis vsus loquedi ego stare hunc ter. et alijs si nō ob. ter. in contrarium alleg. vt dicam in dicto. §. sinantez aliquis. Secundo no. q fm istam cōstitutionē nō distinguitur nubet mater secundo vel non. vel nubat ante mortē filij vel post. Item nō distinguitur superstit fratres defuncti vel non. vt i dicto b. qz et vsqz ad. b. si colligentes. No. b. suam eni. q ius quod seruat in patre transeunte ad secunda vota quo ad successionē filij. seruat in vtroqz quo ad locū dotis et. Se natōis ppter nup. vt hic cōiuncto. §. colligētes et. b' dicit cūdo no. modū allegandi et non est aliqua lex que b' dicit si. in. l. illā. l. de coll. Opo. et dicit hic in. b. si dō intestata. q si filius succedit fratri supstitibus qz i successio dat mater et frater. ptra. i. de nup. §. ingratitudine. So. vt in glo. appellat. ex qua no. q ingratitudo repellit fratrem a successionē ab intestato. vt hac glo. cōiuncta cum ter. de quo dicam in dicto. §. ingratitudine. Opo. et hic q mater transeundo ad secunda vota. succedit filio indistincte. Contra. i. de nup. §. huic nos. et. §. se. i. pro h' materie declaratiōe debes scire. q circa hanc reperitur

Collatio prima.

quatuor iura. Primum ius est introductum per. l. femine in fi. l. de secundis nup. 7. l. mater. l. ad tertul. que di-
stinguit an mater transiit ad secunda vota an morte
filij aut post mortem. Si ante. tunc succedit ab intestato
7 ex testa. sed tenetur filijs reservare. vel fm aliam opi-
nionem. succedit tm in usufruct. sue partis. vt nota. in di-
cta. l. femine in fi. 7 vltra opi. probatur per textum. s. eo.
circa princi. in. d. si filia ibi ipsa esse domina. Si post. tuc
in bonis paternis succedat mater i usufruct. tamen in a-
lijs bo extrinsecis filio quesitis. succedit in proprietate.
vt dicta. l. mater. sic patet q illa iura distinguunt. an ma-
ter nubat secunda ante mortem filij vel post. 7 si postea:
distinguit bona paterna ab alijs. sed non distinguitur
ius filius decedat ab intesta. an ex testa. Secundum
ius est huius constitutionis fm q homo. q siue mater vel
pater transierit ad secunda vota ante mortem filij siue p.
succedat etiam filio in proprietate 7 ex testa. vel ab inte-
stato. siue cum fratribus siue soli. 7 siue sint bona pater-
na siue quecuq alia extrinsecus filio quesita. 7 per istud
secundum ius corriguntur dicta. l. femine. 7. l. mater. vt
probatur in. d. nequa. Tercium ius est introductum p
ex testa. mater filio indistincte succedit. siue paterna bo-
na siue aliunde quesita. 7 siue transeat ad secunda vota
ante mortem filij siue post. ab intestato autem distinguit
bona paterna ab alijs in paternis tm quo ad usufructu
succedat in alijs etiam in proprietate. 7 sic illud concor-
dat cum iure illius constitutionis in omnibus preterq i
vno. videlz q istud ius non distinguit bona paterna ab
alijs. sed illud sic. quando mater ab intestato filio succe-
dat illud ergo quod dicitur per glo. i. l. mater. l. ad ter-
tul. intelligit ab intestato. non ex testato. 7 intellige q ab
intestato distinguantur bona paterna ab alijs. non autem
distinguitur an nubat ante mortem filij vel non. quia p-
bat ante mortem filij siue post. vt ibi dicitur. Est 7 qrtuz
ius introductum per aut. de here. que ab intesta. s. j. 7
q. quod videtur omnia predicta iura corrigere. 7 marie. s.
huic nos. sed non corrigunt. quia ibi loquitur in no transe-
nte ad secunda vota. vt nota. in dicto. s. huic nos. 7 i di-
cta. l. mater. Nota glo. in verbo quartam in fi. illud
quod glo. dicit q sumitur in quartam. intellige. i. q rati-
one quartae non habent. seu hodie non habentis trientis
testamen. rescinditur in totum quo ad institutionem 7c.
firma manent. vt. j. eo. s. 2. d. hoc quidem. l. vt in aut. vt
cum de appel. cogno. posita. l. ad tertul. aut. ab intesta.
non autem intelligis q reuocatio fiat in sola quarta vel
trientem. reperio tamen q olim patri preterito dabat con-
tra tabulas contra testamentu filij. 7 si instituta erat tur-
pis persona pater reuocabat in tot. als vsq ad quartam
vt. l. patronus. ff. si quis a pa. fu. ma. Nota. d. si enim. di-
citur hic q idem ius est in patre 7 matre. qz quilibet suc-
cedit l3 transeat ad secda vota. 7 dicit. s. q s recipit corze-
tionem in casu videlz quando filius moritur intestatus
7 habeat bona paterna. q tunc mater soluz in usufructu
succedit. An ista pena habeat locum in patre vt in bonis
maternis succedat filio ab intestato solum in usufructu.
et glo. in. l. femine in fi. de secundis nup. que dicit. q il-
la pena que habet locuz in matre transeunte ad secunda
vota circa successiones filioz. habet locum etiam in pa-
tre. all. j. s. j. ne virum q ex dote. sed certe illa aut. n ha-
bet locum. nisi in eo quod vir lucrat ex dote. quo casu vir
patet eandem penam in dote quam mulier in donatione
pater nuptias. vt ibi pbatur. 7. s. p. l. s. eo. quia bo. 7 in
colligentis. cum si. De eo autem quod vir lucrat ex suc-
cessionem. ille ter. non dicit. immo ille ter. dicit. q p succe-
dit. nec repitur q p. priuatur. s. 7c. 7 sic prefata glo.
no videt loqui. sed dñs Fran. de saxol. qui in dicta. q. co-
munit. dicebat illam glo. veram. Ad id quod dicit. q no
reputat q pater p. priuatur. ipse rndet. q rez est

De no eligen. secū. nubē.

fm ista tempora fm que pater no succedebat filio in pro-
prietate. vt. l. fi. s. vult. l. ad tertul. 7 ita loquitur iste ter.
Sed cum hodie succedit pater filio i p. priuata. vna cu fra-
tribus per aut. de heredi. que ab intesta. s. cōsequēs. po-
sita. l. ad tertul. aut. defuncto. dicit ipse q equaliter p-
uatur. sicut mater. 7 sic illa glo. dicit veritatem: non fm
iura. l. quia nunq pater succedat filio cum alijs fratri-
bus in proprietate. sed tm i usufructu. nec patiebatur ali-
quam penam l3 ad secunda vota transierit. vt. l. de leg.
heredi. l. emancipatus ibi. siue. p. nomeniatur seruatum
7c. nam cum per transitionem ad secunda vota erat q pri-
uaretur proprietate. vt dicta. l. femine in fi. 7. l. mat. ista
pena non poterat eade. e in patre. cum in proprietate n
succederet. 7 ideo illa. l. vltima in fi. non dicit omnia que
dicta sunt in matre secundo nubente. de patre autem ni-
hil dicit. cuz illa pena in patre cadere non poterat. 7 sic
illa glo. videtur optime dicere. habes ergo ex predictis.
q. s. huic nos. j. de nuptijs. habet locum in patre 7 i ma-
tre. sicut mater que succedit filio ab intestato cum alijs
filijs priuatur proprietate in bonis paternis. ita pater
succedens filio ab intestato cum alijs proprietate priue-
tur in bonis maternis. Ultimo in. s. obtinet. ibi etenim
luxuria 7c. Istum textum inducit Iaco. de bel. in questi-
one. q si mater luxuriose vixit. ad successionem filij non
admittitur. inducit pro hoc in ar. l. his solis in fi. l. de
reuo. do. facit. ff. de his que vt indig. l. mulierem. 7. l. ta-
bul. in principio. pro hoc inducit. l. forozes cum sua glo.
l. de his vt indig. 7 quod nota. in. l. fideicommissis. l.
de fideicommissis. sed contra hoc facit in ar. nam cu tra-
ctaretur de successione ab intestato. l. dicit q mater suc-
cedat filio etiam a vulgo quesito. vt insit. ad tertul. s. fi.
7 sic patet q luxuriose vixit. 7 tm sibi succedit.

Ante nuptiali

Hic reprobatu all. ma-
tris quam fecit supra in
principio in versicu. videtur mater. Nota q donatio
ante nuptias l3 misceatur hereditati filij. tamen retinet
propriam naturam. sic ad quecuq transit res priuile-
giata. transit cum suo privilegio. Nec obstat q mutati-
one persone dicitur privilegium mutari. vt. l. finali. l. de
inofficioso testamento in fine. 7. l. paulus. s. j. ff. de acq-
renda hereditate. quia intellige q hec. l. erat effecta. con-
trarium al. 7 ideo cum contraxit ar. l. via. s. si fundus.
de seruitutibus rusticorum predioz. Vel dic. q aut loqui-
mur in privilegio inherente rei. aut in privilegio inhe-
rente persone. primo casu privilegium cum ipsa persona
transit. secundo casu mutatione persone mutatur priui-
legium. vt in contrario. l. de execu. militis. l. solidorum
libro. x. Et ista faciunt ad questionem. si ecclesia ven-
dit predium parrochiano suo. an parrochianus debeat sol-
uere decimam. 7 videtur q non. quia predium trasit cuz
suo privilegio in parrochianum. vt hic. ergo 7c. In con-
trarium est veritas. quia istud privilegium non soluen-
di decimam sit personale. cum quilibet soluere decimam
non sit exemptus. vt in caplo a nobis de decimis. non au-
tem sit privilegium reale. sed personale. 7 ideo mutatio-
ne persone privilegium extinguitur. vt dicta. l. paulus. 7
ibi etiam per Iaco. de are. facit dicta. l. finalis. l. de in-
officioso testamen. 7 de imponendo luc. de scrip. l. j. libro
x. De hoc in. l. licitatio. s. mercatores. ff. de publi. Et vl-
terius iste ter. facit q si res ecclesie vel pupilli transit in
aliquē n privilegium. q non perdatur privilegium. sed
in contrarium est veritas vt probatur in. l. paulus. s. j. de
acquiren. heredi. 7 ibi By. format hanc questionem. No
obstat ille textus. quia hic loquitur in privilegio reali.
Item facit iste ter. q si aliquis emit rez a fisco. q ille
talis habeat immunitates quas habet fiscus. videlicz vt
non soluat vectigal. In contrarium est veritas. vt proba-
tur in dicto. s. mercatores. ad hunc ter. responde vt mo-
do dixi. vide etiam circa hunc. s. questionez quas format
By. in. l. licitatio. s. fiscus. ff. de public.

Aliud vō Mulier secūdo nubens amittit p^rietatez donatōis ppter nup^t. z si in immobilibz rebus p^rsistit eas recipit. si vō in mobili bus cautōnez eriget. nisi vir substantias habeat illis ob tinentibz z in rebz p^rmixtis. s. dicit. no. ter. ibi si vō p^rmix tis zc. q. idem ius est seruandū in p^rmixtis. quod seruāt in sepatis. Nota glo. sine filios ibi. qui succedebant. ista glo. nō videt vera. quia si nō eēt filij mariti. iste. s. z. l. hac edictali. s. si illud. que determinat in parte p hunc. s. nō haberet locū. cū loquit i filijs primi matrimonij qbz p secūdam m^rionū facta est iniuria. z ad quos donatio debet redire. z quoz fauore mater caret p^riet. vt proxi. s. dicit. z. s. eo. s. p^rsperimus.

Illud quoqz Pactis inter virū z uxorez de lucrando appositis. mu lier que nihil in dotez dedit. ptem lucrabit donatōis. hoc dicit. Q^uero de intellectu horz verborū. quia ppter q^u nisi oīno dat zc. duplex est lec. Prima est q^u illa que non dat dotem nihil pōt p^rcipere ex lucro donatōis ppter nu ptias. l. pactum interueniat. Alia lectu. est. q^u nihil pōt p^rcipere ex lucro donatōis ppter nuptias. nec etiam do tem quam nō dedit. nec etiā aliquid aliud. Et ad primā lec. tendit contrariū. s. si. j. de acf. ex ca. do. Ad secūdam lec. quantū dicit de dote. tendit contrariū de. l. si. de do. cā z nō nu. z de. s. z generalit. z d^o tempe nō solu. pe. Et p solutōne istoz duoz p^rarioz prox. soluit By. aliter q^u glo. z sic q^uqz dos est solum p^rmixta viro p mulierē vel alium. vel p patre z eius. nec interuenit cōfessio viri q^u fu erit confessus se habuisse z recepisse. z tunc an ista dos nō soluta possit repeti solu. matri. z cuius sit p^riculum. Dic vt in ter. l. si extraneus. ff. de iure do. z. l. si socer. s. luci. ff. so. matri. etiam fm illā distinctōnez posset intelligi q^u hic dicit fm istam lec. q^uqz vir est cōfessus habuisse z re cepisse dotem quā tamen nō recepit. z tunc si est elapsū tempus opponendi exceptōnez nō nu. dotis. tunc dos nō soluta potest repeti. ita loquit. l. si. de do. cā non nu. z d^o ctus. s. z generaliter. Sed primam lec. puto veriorē. nā hic. s. solum querit. an mulier que nō dat dotez possit lu crari donat. ppter nup^t. ex pacto interposito de lucrādo. Item ad vtranqz lectu. tendūt cōmuniter omia p^raria. ista sequentia in glo. iij. In glo. nomine dotis vt fruāt mulier zc. Nota ex hac glo. q^u mulier nō possit succede re in fructibus donationis ppter nup^t. constante matri monio. idem no. in auten. dos data. l. de donati. auten. nuptias. z insti. de donatōne. s. etia illud. z no. vsqz ad fi. glo. ibi vendicare positaz. l. ad vel. aut. siue a me. Et no. glo. vt alere eam. nota ex ista glo. q^u vir qui tenet p^r stare vxori alimenta. tenet prestare etia z ei seruientibus quod perpetuo tene menti. q^u eam potes trahere ad q^u cūqz qui tenent aliq^u prestare alimēta quacūqz de causa. quod puto esse intelligendū inspecta qualitate psonarū quibz alimenta debent. z inspectis facultatibz. Ulti mo scias q^u ex hac constitutōne sumunt plures auten. nā ex. s. p^rsperimus. s. eo. iuncto. s. vehementer. j. de nup^t. sumit auten. lucrū positū sup. l. semine. l. de secū. nup^t. Secūdo ex. s. hoc aut. s. eo. s. iuncto. s. quoniaz inferēs ibi de nup^t. sumit aut. sed z si quis posita sup dicta. l. se mine. Tercio ex. s. cū igit. s. iuncto. s. huic nos. j. de nu ptijs. sumit aut. ex testa. posita sup eadē. l. Quarto ex. s. aliud. sumit aut. sed z si aux. posita in. l. hac edictali. s. is illud. l. eo. ti. Quinto ex. s. illud. sumit aut. sed z si posita sup. l. ex mat. l. de pac. puen.

Ut determinatus sit numerus clericorū sanctissime ma ioris ecclesie z ceteraz sanctaz ecclesiaz. Rubrica. Nota glo. rubrice ibi est localis. quia ex eo q^u est loca lis. in hoc differt a. s. sed neqz effusor. j. q^uo optet epis. quia ille est generalis. z que sit differētia int hūc ti. z. j. de mēsi. zc. coll. iij. dic vt ibi notat.

Idum quidē com

muni z generali lege. In ecclesia maio ri ciuitatis p^rstātinopolitanensis z alijs sibi adiacentibz z subiectis. clericorū nu merus fm facultates debet esse statut. z debet obseruari ne ecclesie ad inopiam deducant. pena p^rafacientibz imminente. s. dicit tot^o ter. Nō ter. ibi. inuestigant. q^u q^u eccia edificat. debet constitui tāta dos. q^u p^resbiteri. dyaconi z subdyaconi. z alij in eccia neces sarij. possint sustentari. z lumaria haberi. vt hic. alij nō debet quis ad edificandū admitti. nisi prius dotem cōsti tuit. vt. j. vt nul. fabri. ora. s. j. col. v. z de p^rseca. d^o j. c. nemo. z debet in tantā dotez constitui eccia. q^u possit ho spitem recipe z episcopalia iura p^rsoluere. vt de supplen neg. prela. c. ij. Sed quero. quid si dos nō fuit consti ta in fundamēto. an in cōsecratōne debet constitui p^redi ficantez. Rūdeo sic. nec als ecclesia est cōsecranda. vel alta. j. q. ij. placuit. z in. c. cum sicut. ex de p^rseca. circa quod Nō ex. b. inuestigat ter. ibi. reddit. ap^rios. circa quod vide q^u cōtineat appellatōe redditus. dic vt no. glo. in l. l. de re. loca. s. adeo. l. paulus. s. heres. ff. de v^ru. z. l. de re. redit a. ff. ad trebel. z in. l. fruge. ff. d^o b^o sig. p. Ja. de are. Tercio nō. d. illud q^u clericus nō debet de vno mo nasterio ad aliud transire. quod glo. dicit hodie nō serua ri. s. d^o hoc dic. vt no. in. l. qui sub p^rertu. l. de sacrosan. eccle. z in. s. si quis aut. j. de nup^t. z ex de regula. c. Jobā nes. z. c. licet. Quarto nota ibi. ex b^o quidez. q^u licitū est nō obedire l^ris imperialibz vel papalibz. quod glo. in telligit tunc verū. q^u nō cōstant esse impiales vel papales als sic. s. certe ego dico. q^u si constat esse l^ras papales vel impiales. licitū est eis nō obedire. si rōnabilis reddit cā ter. est in. c. si q^u. ex de rescriptis. z de p^reb. c. q^u cum re merarij. Quid aut iuris sit de litteris alterius iudicis i debitis. dic vt habet. j. vt li. ti. ymu. s. z b^o q^u. in fi. super verbo resistendi. dic de hoc in. l. p^rhibitu. l. de iure fisci li. r. Quinto nō. s. nō eniz illud. q^u debet quis vtra merns statutus est ad certū redditū. nō debet quicqz p^r numerz ordinari. etia sine emolūmēto. quod induc^o z po te bel. in doctoribz bononiē. qui faciūt se ordinari z po ni sine salario in collegio docto. salariatoz vltra numerz habentū. Sed aduerte q^u si in ecclesia est statutus sine p^reben. numerus. an quis possit recipi in canonicū sine p^reben. dam. dic vt habet in. c. cum. Ad. serariensis. ex de cōsti. z vide quod ibi notat. Sexto nō ter. ibi. si abundz sp. z vide quod no. By. p hūc ter. in. l. j. sup verbo sp. ff. de ma. Septimo no. ter. ibi. z p tempe fuerint. no. quia q^utidie ponit in testamētis. tales mēi executores ecclesie talis loci qui p tempe fuerit. ad idem. s. c. b. sunt que de bis. ibi p t^rps sanctissimū zc. l. de epi. z cle. si q^u ad de clinandam. s. sinautē nullus ibi. z p tēpe yconomis. Octauo no. ibi. qui p^rnuāciat egēti zc. nā ille ter. velle vide. q^u ille dicat egere qui nō bz vnde se alar. z hoc pbat p ter. in dicta. l. si q^u ad de clinandā. s. vbi aut. q^u autē sit dicere indigere no. glo. r. q. ij. epus.

Rubrica de fideiussozibz z mandatoribz z sponzoribus z solutōibz. Ille titulus bz duas ptes. pmo ponit de fideiusione. secūdo ponit de solu. Itēz prima ps bz duas ptes. pmo loquit q^u sit agendū ptra fideiussores. secūdo q^u contra py. posse. secūda in. s. secūduz. j. eo.

Egem antiquaz po

litam. Illud principiū vsqz ad secūdam s. hoc dicit. Reo absente primo fideius soz pueniendus est. dilatiōe igit statuta ad rep^rsentandū. eis aut p^rntibus. s. di reus pueniendus est. z puenire debet antiq. l. cessante. s. di cit in ter. Ibi si vō temp^o hoc zc. signa hunc ter. z nō. q^u fideiussozi p^resenti datur dilatio ad rep^rsentandū. vt l. vbi de cri. agi opoz. aut. qua in puincia. z. l. vbi i rez

Collatio. j.

[illegible]

De fideius. mada. spō. 7 sol.

7 ibi no. ff. l. i. cer. pe. 7 l. i. decem. 7 qd ibi no. ff. de ver. ob
 liga. 7 l. i. nisi. ff. de pactis. 7 qd ibi no. fm vnā lec. 7 l. i. j.
 . §. nūc tractemus. d. 7 si forte. ff. de tute. 7 ra. distra. fm
 scdm lec. tangit Ly. in. l. i. j. 7 ij. q. in fi. in auten. pſente.
 L. de fideiuſſo. Quero. quid si pncipalis est talis per
 sona que nō est nisi naturaliter obligata. vt pupill. an si
 naturali obligatiōi potest fideiuſſor accedere. vt. l. i. j. ff.
 . e. 7 l. i. si stipulat. §. adhibere. 7 l. i. si fideiuſſor. §. fideiuſ
 for. e. ti. cum si. an tunc poterit fideiuſſor stati cōueniri.
 dicūt quidā q sic. 7 perinde habet ac si pncipalis esset
 absens vel inops per rationē huius tex. sicut 7 alibi po
 test impeditus haberi p absente. vt in. e. l. i. ff. ex qui. cau.
 maior. 7 Jaco. de bel. hic. 7 in auten. pſente in. ij. q. 53
 contra hec opi. confunditur per hunc tex. dicentem ex
 cutionem fiendam prius cōtra principalem q̄ veniatur
 contra fideiuſſorem. sed pncipalis non potest d̄scuti.
 cum creditori non competat actio contra eum. vt. l. i. si
 pupill. §. finali. ff. de nego. gest. Solu. hic textus habet
 locum. quando pncipalis potest conueniri de iure et
 de facto. Sed in questione preposita iste pncipalis nō
 potest conueniri de iure ergo 7c. ista sunt verba By. 7
 nota. i. l. marcellus. ff. de fideiuſſo. Item contra istā
 distinctionem oppo. q̄ talis fideiuſſor non potest conue
 niri. quia statim cum volam conuenire fideiuſſorez. pnci
 palis reus qui est tm naturaliter obligatus suscipiet
 iudicium in se. 7 opponet exceptionem de persona sua. et
 vtiur defensionibus proprijs. 7 per hoc creditorem re
 pellit. casus est nota. ff. manda. l. idemq; in glosa 7 na
 turaliter. Sed illud habet locum cum est habiturus re
 gressum contra principalem. secus quando non habet
 regressum. 7 beneficium proueniens ex persona pnci
 palis rei. demum fideiuſſori prodest. si pncipalis pe
 culiariter interest. vt. l. i. si quis reus. ff. de li. le. 7 l. i. quod
 dictum. ff. de pact. ad mace. l. si paratus. §. non solum.
 Sed in questione proposita fideiuſſor non habet regres
 sum contra principalem. vt est textus in. l. marcellus in
 fi. ff. eodez. no. glo. in lege quid si pignus in fi. By. di
 cit. q̄ creditum aut pignus potest defacili vendi. tamē
 fm hodierna iura debet prius pignus vendi q̄ perueni
 atur ad fideiuſſorem. 7 hoc casu dictus. §. esset corre
 ctus. Pro ista differentia domini Francisci. hic textus
 innuit q̄ vbi creditor potest defacili ad sententiam per
 uenire. nō debet molestare fideiuſſorem. aut non potest
 defacili vendi. 7 tūc ante pi. venditionē. pōt peruenire
 ad fideiuſſo. 7 dicit. §. remanet incorrect. cuius dictus
 refert Ly. in auten. presente in. vj. q. 7 pro ista opi. fa
 cit. l. fideiuſſio monstrat. §. j. ff. e. Sed dominus Jaco.
 de bel. dicit q̄ hoc non videtur posse procedere. quia
 cum primo debeat agi personali act. contra debitorē
 q̄ contra fideiuſſor. vt hic fm dictum. §. sed neq; prose
 quēdo illā lram necesse hūit creditor faculta. debiti excu
 tē. §. 7 pi. vt. d. §. sz neq; dic ḡ dic ipe ppe viā excusatio
 nis oz creditori pig. excutē remedijs fm formā. l. a diuo
 pio. §. j. ff. d̄ re. in. cū pign. sit i bōis debitoris. vt. l. pi.
 L. d̄ pig. act. sz p viā veditōis volūtarie forte n̄ cogēt cre
 ditor redē. 7 b̄ cāu. possz pcedē gl. 7 dictū By. 120. gl.
 pns ibi i eoz futorio. Ja. d̄ raua. rep̄hēdit istā gl. dic. n.
 futorioz posse eē ita magnū. q̄ debitor exiſſēs i futorio re
 putaret absēs. itō dic ipe ego itelligo eē pns. qm eēt i ci
 uitate i suburbijs. 120. gl. si arbitrio iudi. istā gl. sim
 pliciter tenēt doc. i autē. pnte. i vl. q. p ista op. ē cāus h. q̄
 ista dilato sit arbitraria ibi pūct. nāq; tēp. 7c. 120.
 gl. si reū ibi. l. modestini. vītas ē q̄ iſſe. §. logi i duob.
 qm vn. ē obligat. pncipaliter. ali. accessorie. 7 eoz obli
 gatōes sūt dispares. q̄ casu si fideiuſſor seu accessorie ob
 ligat. soluit. i dubio videt solūē p sua obligatone. vt. l.
 statim. §. si mandatum. ff. de solu. de in rem versio. l. si fi
 lius. 7 ideo posset fieri cessio etiam intervallo. 7 nullo
 pacto interueniente tempore soluti. vt probatur per. d.
 . l. 7 l. papinianus. ff. manda. quicquid ibi dicat glosa.

ad quod facit quod no. glo. in. l. si res obligata in fi. i. vltima opone de le. j. 120 ob. l. modestinus. q. loquitur in pluribus principalibus obligatis ex eodē contractu vel quasi. quorū obligationes sunt pares. quo casu si vnus soluit videtur pro tali obligatione soluere. et ideo cessio debet fieri fm modū hic traditū per glo. in. d. l. modestinus. et ita tenet glo. et ita sentit By. in. d. S. si manda. et circa predicta vide quod notant doctores in. l. cū altera. L. eodēz titulo. Quero que actio cedi debet. dic q. psonalis et hypothecaria cōtra principalē et fideiussorē. L. e. l. iij. et l. cū altera. ff. de fideiussor. l. de fideiussoribz. et l. cū bis. et posset etiam cedi obli. natural. tamen si debitor pro quo fideiussor intercessit obligaretur tñ naturaliter. vt si est seruus vel pupillus. illa naturalis tñ cedi pōt. vt. l. si eius in princ. ff. ad trebell. Quero. vtrū fideiussor creditori nō agenti et eo inuito possit petere a creditore q. recipiat debitū et actionē cedat cōtra principalē. doct. videntur tenere quod principalis teneatur cedere fideiussori per. l. fideiuss. ff. e. et ita se. doc. in. d. l. fideiuss. et vbertus de bo. et By. et doct. in. l. iij. L. e. et qui po. in pig. ba. l. possessor. Quero an ista exceptio quā opo. fideiussor. q. prius cōueniatur principalis q. ipse. sit dilatoria vel peremptoria. et an fideiussor si est cōuentus reo absente et lite cōtestata reus redijt. si fideiussor poterit opponere illā exceptionē. dic vt no. doc. in. l. excep. L. de proba. et L. de fideiuss. aut presente in. viij. et ir. q. Jac. de bel. infra proxi. S. Ultimo no. tex. ibi principaliter do. et ibi numerate alicubi intelligendo fm glo. q. ille dicat presens qui ē in teritorio. et absens qui ē extra teritoriū. et no. q. iudex potest citare extra teritoriū suū. pro hoc facit glo. que incipit presens. ibi sexto modo et. In ea glo. ibi dū facit glo. dicit vt facile possit citare et. no. q. dicit facile de quo dixit in. S. si vō absint supra de here. et falc. licet. Jac. de bel. al. leget hunc tex. in contrarium.

Sed neq. Actio hypothecaria contra extraneos p. possessores intentari nō debz. nisi prius reorū et fideiussorū facultatibz excussis. hoc idēz obtinet in omnibz creditoribz et successoribz. b. d. Et habet tres partes. nā primo imperator prohibet agi hypothecaria contra extraneos p. possess. priusq. sit actū psonali actione cōtra reū. et fideiussores. Secundo permittit agi hypothecaria ad res fideiussorū a quocunq. possessor. et ponit precedentū declaratio. Tercio ponitur extensio ad omnes creditores et successores. secunda in. d. sed neq. tertia infra. d. nō solū in glo. que incipit quasi no. glo. ibi hoc corrigi bec so. nō videtur vera. q. a. l. correctio ē euitanda. vt. l. precipimus. L. de appel. de testa. l. sancimus. et sic ille. S. intelligit fm istum. et quia debitor possidente sine dubio datur electio creditori agat psonali vel hypothecaria. vt hoc. S. d. cōtra princ. s. ista so. est cōtra tex. S. ad hoc. In ea glo. ibi. alij dicūt istā so. tenet glo. in. l. cōtraria. sed ista so. ē contra tex. l. contrarie. In ea glo. ibi in fi. istā so. reproba. q. licet in. l. cōtraria fiat mētio de expressa hypothecaria. tamen hic nō dicitur. an sit expressa vel tacita. sed generalitē loquitur. et ideo debet generaliter intelligi. vt. l. j. S. et generaliter. ff. de le. prestan. et q. ille. S. loquat etiam in expressa hypothecaria no. in. d. l. mehis. in prin. vbi dicit. hoc idē est in expressa ypo. quod olim erat in tacita. q. re dic q. ille. S. loquit generaliter. l. dō cōtraria loquit in casu speciali. vitz ante litē intentatā cōtra debitore debitor alienat. quo casu licet nō contrahat vicinū litigiosi. tamen cōditio ad omnia trahitur quantū ad hoc. vt possessor habens cām a debitore possit cōueniri. anteq. cōueniatur ipse debitor. et ista est vera so. que ponit in auten. hoc si debitor. L. de pig. in fi. glo. eam tenet azo in summa de pig. et Jac. butri. in dicta auten. et cōmuniter tenet per nostros doc. No. glo. ibi. at ibi ad res. etiam esse vident. et p consequens datur electio creditori. vtrū agat psonali cōtra ipsum debitorem. vel hypothecaria

contra depositariū vel commodatariū. vt infra in. d. contra principales. et eā tene bene menti. glo. illud ibi sint in presentia. tu dic clarius fm Jac. de bel. q. siue sit pscript. psonalibus actionibz etiā competentibz cōtra reū et fideiussorem. puta q. simul et eodem tēpore ceperunt competere. siue sit pscript. psonalibus contra reū tñ prius incipit cōpetere actio q. intercederent fideiussores. semper debet fieri prelatio actionū et non personarum. quia eis agi nō potest. quia ob excep. que ex personarum rei ad fideiussorē porrigitur. vt. l. exceptiones. S. rei. ff. de excep. Et nō est imputandū creditori si eo casu psonali nō agit. quia iudiciū in effectu esset elusoriū. q. esse nō debet. vt. l. scriptum. ff. de iudi. de pecu. l. eo. tēpore in princ. cum si. Si vō est pscriptum cōtra fideiussores temporalibus actionibz tñ. vt prius q. reus se obligauit. tunc etiā in subsidijū fideiussor cōueniatur. et seruatur q. dicit hic. ita loquitur bec glo. Ita vicit Jac. de bel. ponit ergo Jac. exemplū q. sit pscript. contra fideiuss. psonalibus actionibz. puta q. prius se obligauit q. reus principalis. pōt etiā ponit exemplū q. fideiussor sit solus obligatus et nō reus. quia pscriptio fuit interrupta cōtra principalē nō cōtra fideiussorē. nam interruptio cōtra principalem facta. nō inducit interruptionē contra fideiussorem fm vnā opi. no. in. l. cum quis. S. si quis pro reo in glo. in verbo. et p fideiussorē. ff. de sol. licet aliud no. in. d. S. in glo. si vtilis in fi. sed pceccens opi. est verior et menti tenenda. et eaz tenet do. m. l. si. L. de duo. reis. Quero. pone q. debitor est absens. nunquid poterit agere contra possessores bonorū. Glo. determinat indistincte q. sic. sicut diximus in fideiussor. re. ita no. in auten. hoc si debitor. L. de fideiuss. et videntur eam tenere doc. ibi et eā tenet spec. in ti. de. e. S. j. et hoc ibi no. Jac. de bel. dicit q. isto casu est dandus cura tor bonis debitoris absentis. qui suscipiat actiones. vt. l. ab hostibz in prin. ff. ex qui. cau. ma. l. idē. S. j. ff. de pbi. ui. credi. de mu. et hono. l. j. in fi. cū si. et ratio differētie inter fideiussorē et extraneū possessore astringit supra. et ex suo facto cōueniatur. et ideo durius agitur contra extraneū possessore. sed extraneus possessor ex contractu. vt. l. de bitoris cōueniatur. et ideo cū eo mitius agitur. vt. l. de conue. si. debi. l. j. et d. decur. l. j. libro decimo. et ista opi. videtur satis bona Jacob. butri. limitat dictam glo. alio modo. vitz q. nō sit necesse agi contra principalem debitorem absentem. adeo q. contra ipsum sententia cōtra nitiua feratur. quia fieri nō potest lit. nō contestata. vt. l. si. S. illud de tempo. appel. sed bene fertur. contra eū que dam inter locutoria tanq. contra contumacem. et fiet v. scussio bonorū ipsorū. vt. l. prin. S. j. et S. si debi. de his q. ad ecclē. cōfugi. et ista limitatio videt satis iuri cōsona. In ea glo. ibi no. ita. et tenet ista glo. q. aliud sit in de iussore possidēte. q. in debitore possidente. et hac glo. tenet Jac. de bel. p hunc tex. quia cū in debitore videt ne pmittat. vt in. d. cōtra in princ. in fideiussore videt ne gare ar. l. cū pretor. ff. de iudi. et l. si sine. S. sed pa. ff. de mi. cū si. s. cōtra no. in autē. b. si debitor. L. d. pig. q. id sit in fideiussore possidēte. quod in reo principali. et ilam glo. tenet ibi Jac. bu. et Ly. et illa videt verior. cū eadē sit rō. Erit q. iste ordo. q. prius agat cōtra debitore principalē reali vel psonali. postea agat cōtra fideiussorē. et iste ordo colligit ex. j. S. et q. sit fideiussor. et iste ordo colligit ex. j. S. et q. sit fideiussor. at executio colligit fm Jac. de are. ex. l. p. fiat dilecti sicubi palle. Et iter alios modos fm eū q. fiat dilectio et iustigatio bonorū. p publ. nūciū. cui referent iudex credit. ar. l. mag. puto. S. ne cām. ff. de re. eozū. et ar. l. ca. qdē. L. d. acu. meli. i. c. cū parati. et ap. cautela in est fm eū q. mittat duo nūci. q. i ore duoz. et. vt. j. d. testi. i. pnci. ar. p hac op. j. d. seu. cū S. ex pnciali. et. l. d. bo. vacā. l. fi. li. x. ibi tñ ipi. relatiōi et. Et fac qd no. spec. i. ti. d. cita. S. seqt. d. et dicit vbert. et. S. se. et dicit Jacob. de are. esse necesse. q. pronuncietur excussionem legitime factam per. l. tutores. ff. de confir. tu. ibi pdoneis

Collatio. i.

pronunciat. 2c. 2 p. l. no. S. sanar. ff. de fideius. Que
ro si fuit actus ypothecaria p extraneos possessores. non
puento primo principali reo. nec facta excussione. nūq
valebūt pcessus 7 sententia: et videt q nō. qz puerit oz
do. vt. l. platā. l. de sen. In ppariū videt. l. de appel.
l. j. 7 istam vltimā ptem tenet Jaco. butri. Nō ob. l. pla
tam. qz habet locū qñ puerit ozdo vni⁹ cause ad seipaz.
quo casu sententia 7 actus q fit nō valet vt ibi. sed qñdo
puerit ozdo vni⁹ cause ad aliā. vt est in questione ppo
lita. tunc talis ordinis puerit nō viciat pcessus vel sen
tentia ipso iure. vt dicta. l. de appellatōe. Ita dicit Jac.
butri. que distinctio est glo. Sed aduerte qz p opī Jac.
videt glo. ordi. in fi. in. l. j. S. nunc tractemus. ff. de tu. et
prati. in glo. in ver. qui admistraverat. pbat etiaz
grati. qz iura dicūt q ex testa. vnus pposterioratio iur
dicq ad aliud. si nō opponat. nō reddit iudiciū nullū. vt
no. glo. in. l. ij. l. pmuti. di. ff. de enici. l. si mancipiū. S.
j. Quero quid si debitor cessit bonis. an nulla facta
excussione poterit agere ptra py. posse. Jac. de are. sup
hoc de facto pultus. respondit q sic. vt no. l. in autē.
hoc si debitor. l. de py. in vltima questōe. Ultimo cir
ca istum. S. nota ter. ibi in ver. ptra principales. ibi siue
ambobus. q actio psonalis 7 ypothecaria possint siml
in eodem libello intentari. in querela et petitione heres
ditatis in actōe ad exi. vt no. in. l. qui in offe. ff. de inof
fi. testa. et in. l. j. ff. ad exi. 7 de inter act. l. j. Sed contra
istud notabile foriter opo. qz iura dicūt q qñ due acti
ones sic se habent q absolutoria lata in pria pariat ex
ceptiōem rei iudicate. in scda nō admittit cumulatio. vt
ff. de excep. rei iudi. l. si mater. S. in eadem. et. l. cū quis
et re excep. l. fundū. cū si. sed actio psonalis 7 ypotheca
ria sic se habent. q absolutoria lata i vna. parit excepti
onem rei iudicate in alia. vt. l. q si deficiente. ff. qui. mo.
pi. vel ypo. sol. Dy. format istud ppariū in. c. null⁹ plu
ribus extra. de re. iur. et dicit. q iste. S. loquit de cumu
latione que fit ab ipso initio. vitz qñ plures actōes simul
et semel pponunt. sed in cumulatione de qua tractat. l.
edita. l. de eden. loquitur. qñ vna actō pponit post pri
mam. Istā so. dy. nō videt vera. qz sicut nō admittit cu
mulatio ex post facto. sic nec ab initio. vt dicta. l. fundū
et. l. fundū. quare l. y. in dicta. l. edita. dic q bē ideo. qz
vbi actō est accessoria ad aliam. ideo admittit cumula
tio. istā so. etiā nō videt vera p dicta. l. fundū. et. l. fundū
vbi actō p re et p fructibz simul pponi nō pōt. et si de
cat actō que competit p fructibz. nō est accessoria. Re
spōdo eadem ratōne ypothecaria nō est accessoria ad
principālē. qz quelibet est actō p se. qz sicut actō ypothe
caria nō pōt pssistere ab initio sine principali. ita actō ex
fructibz sine principali pssistere nō pōt. Quare solue sic.
iura noua aut grauāt actōre vt prius debeat excutere p
cipalē sup psonali actōne q veniat ad fideiussozē. vel ex
nū possessorē. ideo ne nimis actor differat. voluit h im
perator exonerare eū in hoc ptra regulā cumulatōnuz.
vt dicte due actōnes possint simul intentari. et sic est hic
speciale. Secūdo no. ter. ibi. vel si quos habuit heres
des 2c. qz iste ter. alle. p quosdā ad questōem. q vbi ha
beo nomē debitoris mei obligatū. q anteq possim agere
p debitorē debitoris. prius debet fieri excussio ptra prin
cipalem. de quo. j. dicam. Tercō no. ter. ibi. et q apo
theo obligatū nomē debitoris mei. q ipse debitor debito
ris mei teneat mibi actōe ypothecaria. de qua questōne
etiā. j. dicā. Quarto nota. v. ptra principalē. in eo q da
tur electio creditori agere principali vel ypothecaria. 7
ipē debitor possidet. Alteri⁹ p declaratiōe illius no.
an sicut ptra possessore rei corporalis nō possum agē ypo
thecaria anteq fiat excussio ptra principalē et fideiusso
res. ita si volo agere ptra debitorē debitoris mei. est ne
cesse q faciā excussione ptra principalem debitorē. Et
hic ter. allegat p quosdā q sic. p hoc facit q ordo ex

De fideius. man. spon.

cussionis est q veniat ad nomina. vt. l. a diuo pio. S. sic
quoqz. ff. de re iudi. Preterea dicit lex. q fiscus nō pri⁹
puenit debitorē debitoris sui. nisi debitor suus nō sit sol
uendo. vt. l. non pri⁹. l. qñ si. vel priua. 7 sic debitor de
bitoris videt q demū in subsidū pueniat. Prima h vi
det pbari p. l. heredi. l. de here. acti. inducendo. h mō
omnia bona mariti sunt obligata p dote. vt in. l. j. in p
ci. ff. de re. vx. ac. ergo in generali obligatiōe veniunt no
mina. vt. l. nomen. l. que res pig. ob. po. et tamen dicta
l. heredi dicit. q vror nō potest prius agere ptra debi
torē mariti q agatur ptra heredes ipsius mariti. In con
trariū videt p. l. creditores. ff. de pigno. 7 p. l. qui pigno
ra. ff. de pigno. et istam vltimā pte aliqui tenēt ad. l. non
prius. et ad. l. heredi. Respondet q ibi loquit in tacita
ypotheca. questio nostra loquit i expressa. S3 hunc ter.
respondent. quia de ipso glo. faciunt mentōem. Jaco. de
are. tenet primam opi. q sit necessaria excussio. et dicit
etiā esse tutius. de quo p eum et l. y. in. l. nomen. Al
dicit de iuris rigore nō esse necessariā excussione. naz
ista iura noua indueta sunt p hanc pstitutiōem. que lo
quit de vero possessore rei. sed in homine nō cadit vera
possessio. vt. l. seruus. S. icorporalis. ff. de acqui. re. domi.
Nō ob. hic ter. ibi si quos habuerit. quia hic loquit de
illis qui sunt accessorie obligati pro principalibz debi
toribz. et ita sentit glo. sup ver. heres. nō aut hic loquit
quando agitur ptra debitorē debitoris. et istam opi. te
net spe. et ibi ad hanc questionem istum ter. alle. in ti. de
pcur. S. sequit. v. quid si mibi obligasti. ad quod facit
q ipse nō. in ti. de obligatio. S. j. v. sic. eo. ti. Secundo di
cit q iste ter. ibi. sed ypothecarijs act. 2c. facit ad questi
onem q ptra debitorē mei debitoris qui obligauit mi
hi omnia bona sua possum agere ypothecaria. quam opi
nionem tenet guil. in. l. gregc. S. si pignori. ff. de pigno.
7. l. que res pig. ob. po. l. nomen. Sed veritas est. q si
agit contra debitorē debitoris actōne ypothecaria. S agi
tur tñ vtili actōne psonali. q ipi principali debitori co
petit directa. et istam opi. tenet Rossre. Jaco. de are. et
l. y. in dicta. l. nomen. Ad hunc ter. respondent q in eo
q dicit ypothecarijs actionibz. debet exponi. i. actōnibz
vtilibz que possunt ypothecari. sed ista responsio
ad hunc ter. mibi non placet. qz fm istam responsionez
innuit q iste ter. loquatur quando agitur contra debi
torē debitoris. sed hoc nō est verum. immo loquit qñ
agitur ptra illum. q se obligauit p principali. q puenit
actione psonali et ypothecaria. vt dixi. s. in prima qsti
one. et ideo tenēdo opi. pdictoz doctoz. tanq veram ad
hunc ter. responde q nihil facit ad predictā questōnez.
cum hic vt dixi non loquatur qñ agitur ptra debitorē.
Quero an ista excussio de qua hic loquitur habeat lo
cum. quando debitor non obligauit mibi bona sua. S ha
beo ipm tñ obligatū acti. personali. et postea in fraudez
alienat. an de beo prius facere excussione ptra ipm de
bitorez. anteq agā reuocatoria ptra ipm. dic q sic. vt p
bat in ter. et glo. in. l. j. l. de his que in frau. cre. 7 insti.
de act. S. item si quis in fraudē. et no. l. de pig. auten. S
si debitor. facit. l. ignoti. l. de his que in frau. cre. et. ff.
eo. ti. l. ait pretor. et. S. j.

Quod autem. Si creditor a debitorē de
bitū recipe nō valet. com
pellit res eius immobiles meliores in solutiōez recipere
subtili eaz extimatiōe facta. et pemptorie. cum p dita
cautela quā debitori possibile est prestare si nullus em
ptor apparuerit argentariōz sponsonibz in suo statu p
tinentibz. h. d. vsqz ad finē. Nota ex hoc ter. primo q
creditor inuitus cogit accipere rem insolut. et sic aliud p
alio 7 inuito solui. Secundo no. q datur in solu. melior
res q habeat debitor et cogit rem vendere. Ad pmū
notabile oppo. et videt q aliud pro alio inuito creditore
solui nō potest. vt. l. ij. S. j. si cer. peta. l. de solu. l. eum a
quo. Tu vō qtum ad ppositiōem huius. videlicet quan
do quis debet quantitātē. an possit inuito creditore ali

ud soluere videlicet speciem. dic. aut debitor potest soluere quantitatem aut non. Primo casu dic. aut tenet ad quantitatem simpliciter. aut ratione speciei. certe si tenetur ad quantitatem simpliciter. non potest aliud. pro alio soluere ut dicta. l. cum a quo. si respectu certe speciei soluendo speciem liberat. ut ff. sol. ma. l. si de. S. si. et de re iudi. et l. miles. S. j. ff. ad. l. fal. si fundum pro fideiussore. in prin. ff. de sol. li. excep. l. fideiussor emptoris. hinc est quod lex dicit. quod ille qui tenetur ad quantitatem ratione certe speciei. pempta specie liberatur. ut l. tunc testatores. S. si. de leg. j. l. qui de. S. si tibi. eo. ti. ff. de noxa. l. electio. S. si is quem. et l. per. S. ij. et l. in nave seufelli. ff. locati. Secundo casu principali. quando debitor non potest soluere quantitatem tunc cogitur creditor aliud pro alio recipere. ut hic. et in auten. hoc nisi debitor. l. de solu. que sumpta est ex hoc. S. ut. j. de ali. et emphy. S. quod aut posita. l. de sacrosanct. eccle. auten. si ius porrectum. Nota glo. j. de ali. et emphy. Circa secundam notam. vide pro declaratione huius quod non. glo. in auten. hoc nisi debitor. l. de solu. et ibi per docto. et in auten. si ius porrectum. prealle. per glo. et docto. Circa terciam notam. declaratio glo. que incipit. hoc est vendere. an quis cogatur rem suam vendere. vide quod non. l. y. et clarius per docto. l. de epi. audi. l. j. et vide magnam distinctionem. Dy. in l. j. S. cura carnis. ff. de offi. prefec. v. bis. Oppo. dicitur hic quod creditor compellitur recipere rem in solut. pro vera estimatione. contra. immo debet recipere pro quantitate sibi debita. non pro vera estimatione. ut l. a diuo pio. S. j. ff. de re iudi. dicit Jac. de bel. hic debitor prestat. ibi negat. Item ibi illud per sententiam diffinitivam hic ante. si certe ad id quod dicit Jaco. quod illud sit post sententiam diffinitivam. dicit quod etiam per sententiam diffinitivam iudex potest taxare eandem quantitatem pro qua daret pignus creditori in solut. posset etiam creditor ut quilibet ex nouo admitti ad emendandam illam pignora. ut non. i. dicta. l. admo. S. j. et per docto. l. de execu. rei iudi. l. ordo. Querit glo. quare dicitur neque vlla mobilis substantia. dicitur ut in glo. et tene secundam opinionem. et ad l. si quis ar. in prin. Rnde ut ibi non. No. glo. si pignore. in fi. et ratio specialitatis in l. ista est. quod cum creditor inuitur cogitur accipere in solutem aliud. pro alio. releuat in alio ut de sibi fideiussor si pro debito dari potest. ar. l. cum quod de iure iur. ff. Et aduerte ad id quod glo. s. dicit. videlicet quod si debitor non potest prestare fideiussorem. prestabit iuramentum cautionem. pro qua glo. facit quod non. in l. cum non facit. le. ff. si cui plus. q. p. l. fal. et ff. q. satisfada. co. l. j. auten. cui relictis. de indic. vi. Sed certe ista questio videtur decidi in hoc tex. dicit enim cum tali cautela cum qua debitor dari possit. nota quod dicitur posset. prestabit quod cautionem. quam sibi possibile erit prestare. pro hoc etiam expresse. j. eo. v. itaq. ibi. quod liter omnino etc. Quero utrum beneficio huius. S. possit renunciari. dicit Jac. quod non. cum istud pactum sit turpe et contra humanitatem et caritatem. quod debitor sit ei acerbus et durus. ut in l. si vnus. S. pacta que turpe. ff. de pact. et l. iuris gentium. S. si paciscar. cum si. ff. de pac. Sed aduerte quod ista questio incidit in illam questionem an quis possit renunciare beneficio cello. et ideo dicitur ut non. in dicta auten. si nisi debitor. de qua questione an quis possit renunciare beneficio cello non. Dy. in l. alia. S. eleganter. ff. so. ma. per docto. l. qui. bo. ce. po. l. j. Quero an iste. S. habeat locum cum debitor negat perdemnari. et creditor res eius accepit in solut. an a debitore debeat creditori dari fideiussor. dicitur ut per Jac. de bel. et dicitur quod sic. ar. huius tex. Glenio ad. v. argentiarioz et glo. hic ponit duplicem intellectum et non. illam lectum. tanquam non. et perpetue menti tenendam. et qua habes. quod si campsoz fideiussor pro alio etiam de iure nouo potest prius perueniri quam principalis. ut hic non. tex. fm secundam lectum. quam non. et sic iste. v. non refert se ad precedentem. S. vsq. ad. S. j. s. eo. No. glo. illud nec. quod dictio nec si habet compulsa inclusam et resoluit in ne. non. idem non. in l. et quod. ff. de iurisd. om. iudi. Secundo non. glo. nec enim quod beneficium cessionis non. potest ei qui dolose dissipauit res. ita

quod non possunt habere. nam talis cedens nihilominus poterit in carcerem detrudi. que lex tangit in glo. in dicta. l. si. fm prima lectum. quod tenet Dy. in. S. si quis in fraudem. in l. i. de actio.

De monachis Rubrica:

Continuatio rubricae colligitur ex. S. j. eodem. ut colligitur ex glo. que incipit. quis constitutus. fm vltima opinio. quod supra ti. j. est facta mentio de epi. et ele. et de mona. et monasterio. ut patet in. S. illud quoque. in ver. inde sumpta occasi. sequitur videre de monachis et monasterio auctoritate epi edificari debet.

Conuersationis monachalis.

Monachalis vita purgatur monachum. et monasterium edificandum est cum auctoritate episcopi. cum orationibus et virtute. et monachus post trinum est ordinandus si reperiat esse vite probabilis. nullum est ordinandus si reperiat esse vite probabilem. la ei interim questio mouetur. aliter vero non. nisi fuerit absoluitus. monacho autem in monasterio relinquente reddendus est domino cum rebo. et monachi debent simul regere nisi heremite esse velint. h. d. No. quod vita monachalis habet de tegere omnem maculam. Secundo non. quod ille qui vult esse perfectus monachus debet esse eruditus diuinis eloquiis. Tercio non. solennitate que adhibetur in fundamento cuiuslibet ecclesie. sic. j. de eccle. ti. S. si quis autem. j. ut nullus fabri. or. do. primo responso. Sed ad priimum non. oppo. quod vita monachalis non aboleat omnem maculam. nam iura dicunt. quod quis potest post penitentiam de crimine accusari. ut. xxxij. q. ij. c. ad mouere. et tangit. vj. q. j. c. qui crimine. So. quod tum ad deum tollit omnem maculam peccati. ut hic et. j. co. S. si vero intra. in fi. sed quod tum ad mundum et vindictam publicam non. ut in contrariis. et non. glo. ff. de testi. l. iij. S. l. iulia. l. de nup. S. imperialis. et. S. j. extra de diuor. c. gaudemus. No. glo. purgatus. vide circa istam glo. quod non. in l. de nobis. S. hanc etiam. l. de epi. et ele. per glo. ij. et vide quod nota. de apo. c. ij. Et non. in. e. glo. ibi iuris de hoc. an per ingressum monasterii seu penitentiam tollatur infamia facti vel iuris. non. glo. extra de testi. c. testimonium. ij. q. iij. c. buic colligitur. et. vj. q. j. omnes. et. c. illi qui. et tangit in dicto. S. l. iulia. et in dicta. l. imperialis. S. j. Quid autem iuris sit si aliquis ingreditur monasterium. si ante ingressum monasterii peccatum commiserit. an pro illo peccato sit sibi penitentia indulgentia. non. glo. in. c. scriptum. re. extra de voto. Item si penitentia est imposita ante ingressum nunquid post ingressum teneatur ingrediens penitentiam impositam pro peccato finire. dicitur ut in glo. xxxij. q. ij. c. amouere. in glo. ex. h. loco. et. xxxij. q. j. c. non. In glo. parua non. hanc glo. quod vide. et non. vij. q. j. c. no dicatis. et. xj. q. j. ca. de psona. No. glo. hoc intellige ibi. inter ista genera. an autem alio sit dntia. dicitur ut nota. ca. statuimus. extra de maio. et obe.

Sancimus.

Si vero intra. No. hunc. S. ibi. si quis autem. vide hic quod non. xxxij. q. j. c. j. et. l. iij. dist. c. j. et dicitur regula apostolica. et ibi canonico. ut de regu. c. ij. et in libro. vj.

Si vero intra.

et cetera. nam hunc tex. notat Jac. de bel. ad testem dicentem. talis possedit prope xx. annos vel citra. quod referatur ad modicam quantitatem. facit. ff. de origi. iuris. l. ij. ij. S. ex actis. ibi. id quod prope xx. annos et cetera. ad hoc facit quod non. in fi. ff. ex quibus cau. ma. l. ab hostibus. S. sed quod simpliciter. et latius in l. et si post tres. ff. de iudi. Querit ista glo. et dicitur quod talis testis probat de. xxxij. annis cum dimidio. ut sic dictio prope vel circa intelligitur prope. scilicet per mensures. et inter alia allega. tex. optimum. in. l. non enim. in pn. ff. de execu. tuto. et ibi dicitur. quod proximus pubertati est ille qui est in. xij. anno cum dimidio. et sic est prope per sex

Collatio. 1.

De monachis.

mens. qui ter. est ptra glo. que dicit. q. primus puber
tati est ille q. excessit. x. anno. cū dimidio. vt no. insli. de
inuti. sup. S. pupillus. vide circa pdicta qd no. Jaco. de
are. l. de inoffi. testa. l. si quis in suo. et de significatōe
huius verbi circa seu citra habetis e. de despon. impu.
c. p. nebat attestatōes. et. c. si. et ibi no. de dictione am.
tra. c. lre. extra de ver. significatōe. c. cum inter nos de vl.
quid opent. no. in dicto. c. lre. et. c. cū inter nos. et de si.
la et tene menti. no. glo. no. in fi. pro declaratōe huius
glo. cui incumbit onus pbandi. an dñs. an seruo. et corā
quo iudice debeat fieri questio. et quid iuris sit. si prela
tus petit aliquē in suū clericū vel monachū. vel quando
quis dicit quē suū seruū vel ascripticiū. dic vt plene no.
in. c. sed als. ij. in prima glo. extra de ser. nō ordi. 7 vide
glo. lūij. di. c. frequens. Opo. et videt q. dñs non de
triennū ad repetendū seruū. s. dat annus. ideo videtur
ob. c. de epi. et cle. auten. si seruus. So. aut loquit i mo
nacho et dat triennū vt hic. aut loquit i alio clerico 7
dat annus vt ibi. et de hac materia plene no. p bern.
tio de seruīs nō ordi. c. ij. et ibi plenius p inno. Et est ra
tio diuersitatis inter monachū et alium clericū. sunt em
monachi in locis secretis. alij clerici sunt in locis publi
cis. Et ideo dat dñs maius tps ad reuocandū in primo
casu q. in secundo. ita dicit glo. pua. lūij. di. c. si seruus.
et p inno. in dicto ti. de seruīs non ordi. Quero a q
tpe incipit currere istud triennū p quod dñs excludat
a repetendo. glo. in dicto. c. seruus scienter. xvij. q. ij. Si
quis morige. nō firmit. veritas videt q. istud triennū
currit a tpe quo seruus intrat monasteriū. nam. s. i. s.
fancimus. dicit. q. seruus debet stare triennio. quo non
potest habitū monachalem. quo elapso statim fit liber.
et debet petere habitū. et sic a tpe quo incipit stare in p
batōe. videt q. incipiat currere triennū.

Logitandum. Nō. ter. ibi apud semet
ipos hoc est. phibitū sub
pena excommunicatōis. vt. xvij. q. ij. c. pnciosuz. Nō.
ter. ibi ad meliora. videt hic ter. q. melior sit vita here
mitaz q. monachoz. Nō. ter. ibi. sed in p. muni. 7c. q.
vnu monach⁹ potest esse testis alij monacho. qd dicit vt
in glo. in verbo. et ibi. ff. de testibz. 3d no. j. de testi. S.
si bo dicat. colla. vij. 7. l. testi. auten. et si dicat. et i. l. j.
videt ex hac glo. q. S. vniuersitatis. 7. q. g. maūmit
ti. inducunt ad illā pte q. nō possint ferre testimoniū. s.
alibi glo. inducūt illos. S. p alia pte. vtz q. ad testimo
niū admittunt. et ita no. in dicto. S. vniuersitatis. et in
l. ydoneo. ff. de testi. vbi glo. in decisione idem tenet qd
hic. et eodem mō ibi illos. S. allegat glo. q. sunt in omi
bus. c. que. j. allegabo. et illa est verior allegatio. Hoc
premissis p declaratōe huius. q. dicit aut loquimur de his
que sunt extra col. aut de his que sūt in collegio. scdo
casu potest. vt. l. de repu. l. si. et qd habet in. c. ij. de p
bat. et est expressum ex de testi. c. venies. in fi. et vide qd
ibi no. primo casu aut de tali actu qui affert vtilitatem
tōi collegio in vniuerso nō in p. ticulari. et tunc potest te
stificari monachus p monacho. et ptra monachos. et q
libet de collegio p collegio et ptra collegiū. vt dicto. S.
vniuersita. et qd ibi no. et dicto. S. g. manumittit. et ita
intelligit quod no. hic. et dicam. l. ydoneo. ff. de testi. p
hoc apparet q. si aliqua vniuersitas vel p. munitas possit
det aliquid qd affert tñ vtilitatem etiā in p. ticulari. puta
si alique p. munitates disputat de pascuis 7 nemoribz i q
bus bestie singulorū depascuntur. singuli ligna incidunt.
certe tñ testes de illa cōmunitate repellunt. vt patet ex
predictis. circa predicta vide qd no. doc. in. l. pentis. l.
de testi. p. guil. et oddo. et Jac. butri. in dicto. S. vniuer
sitis. et p glo. inno. in. c. cum nuncius. extra de testi.
facit ad predicta. c. insup. et. c. tuis. eo. ti. et de iureiur.
et si rps. Quero nunqd monachus vel canonic⁹ tes
tificans contra suam ecclesiā. debeat p. dere p hoc bene

ficiū. Cleritas est q. non. q. cum cogit testificari ptra
suam ecclesiā. vt no. in dicto. c. cū nuncius. non debet
suū beneficiū p. dere. ar. l. qui cum maior. S. pe. de bonis
liber. et de hoc est glo. in. c. veniens. extra de testi. ante
finē. de ista questōe qñ canonicus in causa sui canonici
catus possit esse testis. no. glo. q. sic. q. non dicit esse do
mesticus ipius canonicatus. sed ipius ecclesie. vt. nota.
xviij. q. ij. c. sup. prudētia. Querit iaco. de bel. an cano
nicus ptra suū canonicatū possit alium canonicum suū
in testem p. ducere. et dicit q. sic. q. ille canonicus q. testi
ficat p illo canonico ptra aliū. nō est magis domestic⁹
vni q. ali. et par affectus rōnem suspici. remouet. vt. l.
non solum. S. j. ff. de ritu nup. 7 de b. est glo. in dicto. ca.
sup. prudētia. et xvij. q. ij. c. vide. curia licet ipse nō ab
le. Quero an prelatus possit eē testis p ecclesia sua. dic
q. sic. alio agente noie ecclesie. vt in. c. insup. extra de te
sti. de quo vide inno. in. c. ad hoc. als. incipit pntem. de
testi. li. vj. Nō. glo. ibi. et tres heredes. et qd no. spe.
in ti. de testi. S. j. ver. sed nungd rector. in fi. Nō. glo. ibi
S. pe. idem no. in auten. si dicat. an autē frater minor
possit esse testis. dic q. sic. vt est casus in. c. nup. extra de
testi. Quero si vniuersitas nihil habet. an singularis
p. sona de vniuersitate admittat in testem. et videt q. sic.
vt hic cū si. s. alle. sed veritas est q. nō. quia oportebit im
ponere collectam. vt sic in p. muni aliquid habeat vniuer
sitas. vt ex ea pecunia possit de bitū solui. vt in. l. j. S. qui
bus. et quod ibi no. ff. qd cuiusq. vni. et sic patrimoniū
vniuscuiusq. minuet. et p. seque in p. pria causa quili
bet testificari videt. et colligit ex distinctōe supra data
facit. l. in pcedendo. ff. de aqua plu. arcen. ff. qñ appellā.
sit. l. j. S. impropria.

Si quis autem. Opo. et videt q. res
debeant restitui ex cū
ti de mōsterio. vt. xvij. q. vj. c. delusis. So. no. glo. et doc.
in. c. q. ad te. extra de cle. p. u. vide no. in. c. ex trāmissa.
extra de renūc. Nō. glo. idē in alijs ibi accessozibz iu
der ergo distinctōem huius glo. cū qua p. cor. l. de sacro
fanc. eccle. auten. ingressi. et idem no. l. de epi. et cle. l.
tro notis. S. huiusmodi aut. Sed aduerte. circa hāc
questiōe multi doc. scribunt 7 multe glose variant. veri
tas est qd dicit pe. de belui. nam aut ingreditēs monaste
rium ignorabat ingressum non tenere. aut sciebat non
tenere. Primo casu reuocant bona. s. probat p. l. si pat.
et. l. nec apud. l. de here. insli. vbi si aliquis credit ali
quē esse fratrem vel filiū q. nō est. et bona ei relinquerit
illa bona ei auferunt. sic in p. pposito ille posset reuoca
re bona cum credebatur ingressum tenere q. nō tenet. Se
cundo casu aut de dicit bona tacite. q. p. solū ingressuz
et tūc viciato expresse viciat tacitū. vt. l. iij. S. qui habet.
de serui. rusti. p. e. cū si. aut expresse dicendo. dedico me
et mea. et tūc licet nō teneat ingressus tenet tñ bonorum
collatō seu dedicatō. vt. l. si p. ap. mors interne. licz in
isto casu intelligat l. y. opi. pe. dicētis. q. qñ quis sciens
ingressum nō tenere ingrediat mona. q. bona non reuo
cat. quia videt donare. vt. l. j. ff. de condit. inde. et. l. cū
p errorē. de re. iur. Ita colligit ex dictis pe. in auten.
ingressi. l. de sacrosanc. eccle. fm hanc dist. videtur de
bere intelligi qd disputado tenuit Bar. in. xvij. q. sua q
incipit. quidam inuita vxore. et vide glo. extra de cleri
coniu. c. quid ad te. et. xij. di. c. pe. et spec. de sta. mo. S. j.
v. lūij. In eadē glo. ibi. Itēz nungd 7c. tenet ergo ista
glo. q. monasteriū nō tenet tanq. successor. s. tanq. quili
bet possessor. alibi glo. tenet. q. monasteriū teneat iure
hereditario. vt heres. et sic tenet p. sonalibz actionibus
insolidum vt heres. ita no. l. de sacrosanc. eccle. auten. si
qua mulier. in glo. ij. in fi. Alibi glo. distinguit an habe
at monasteriū bona singulariter. aut vniuersaliter. ita
no. ff. de pecu. le. l. si peculiū. S. sed si dñs. quam distincti
onem reprehendit By. in. l. si pec. seruo. eo. ti. et tenet q.
mona. teneatur ad instar p. f. is tanq. heres et tanq. succes
sor. et istam opi. videt sentire By. in auten. ingressi. in

pe. q. de epi. et cleri. et in auten. causa que fit cum monacho. sed glo. in dicta auten. ingressi. videtur velle q. monacho. teneatur ad instar patris. et sic videtur pcor. cum glo. hic posita. licet glo. dicat hic. vel dic ut no. in auten. ingressi. quasi alia opi. ponat ibi. q. hic. sed certe considerando non ponit alia opi. ibi q. hic. q. ibi dicit q. monacho. tenetur p eo tanq. p capite diminuto. intelligendo de minima capi. dimi. ut q. transit in pte p. is arrogatoris. q. casu in ptem arrogatoris non transit actio. ut. l. i. arrogatoris. ff. de pecu. insti. de act. S. p. arro. i. si. 7. opi. h. posita videtur tenere Jaco. de bel. et. p. ista glo. facit quod no. s. eo. S. j. et ista videtur verior opi. q. ecclesia non habeat ista bona ut heredes. s. habeat iure universalis acquisitionis. sicut dicunt de bonis eius que arrogamus. ex quo sequitur q. monasterium non tenetur nisi in quantum ad ipsum pervenit et non ultra. ut dicta. l. arrogatorem. et dicto. S. si. et hanc opi. videtur tenere Inno. extra de pba. c. in presentia. hoc sentit Jaco. de arena. in auten. si qua mulier. in fi. in addit. suis. l. de sacrosanctis eccle.

Illud quoque No. glo. sed videtur q. sic. in fi. quid aut iuris sit si quis intrat ecclesiam seculari. et ibi dicitur se et sua seculum renunciat. Glo. in auten. ingressi dicit. q. est idem ac si intrasset monasterium. sed hoc non videtur verum. nam contra ecclesie secularis. non efficit religiosus si dedit se et sua. sed remanet liber homo. nam p oblatum factam in manum secularis. quis non efficit religiosus nec dicitur solenne votum religiosum. ut no. plene p Inno. in. c. paratum. extra de reli. s. pbat p ter. xvij. q. i. c. iij. in. l. continebit. vbi dicit. q. tales conversi non sunt religiosi. sed pnt contrahere matrimonium. et habere proprium. et sic possunt testari si aliquid apud eos remansit. vel nihil remansit. q. hereditas dicitur et si nihil sit in bonis. ut. l. heredi. appel. ff. de verb. sig. et hanc videtur tenere pe. in auten. ingressi. et no. glo. poterit. Tenet q. ista glo. q. vbi ingrediens monasterium aliquid sibi reservat. reservatio non tenet. s. ingressus non viciatur. et cum hac glo. concordat. qd no. in dicta auten. ingressi. et in. l. si pater. ff. de adop. quod no. in. xxij. q. ij. c. solet queri. in quadam glo. magna in fi. et istam opi. tenent multi doc. iuris civilis. sed p. trarius tenet glo. q. ingressus viciatur. in. c. ij. extra de sta. mona. de condi. appel. c. fi. in glo. magna. in fi. Alibi glo. diffinivit. aut pactum reservatōis apponit incontinenter. et viciatur ingressus. aut ponit ex intervallo et viciatur pactum. ita no. in. l. si p servum. S. j. ff. de usu. et ibi no. quid dicendum. Huius dubium insurgit ex hoc. q. habere proprium est contra substantiam monachatus. nec potest papa in h. dispensare. ut in. c. cum in mona. e. de sta. mo. Hoc premissis in dicta questione dic. aut istud pactum apponit p modum conditionis ad ipsum. ut q. dico. dedico me et mea si p. prietas talis rei. mihi remaneat. et tunc ista conditio habet viciare ingressum. q. facit deficere voluntatem ingrediētis et ita loquuntur glo. in. d. c. ij. extra de sta. mo. et dicti. c. fi. extra de p. di. appo. et ita intelligo qd no. glo. extra q. cle. vel vouē. c. insinuat. Aut ista reservatio non apponit per modum conditionis. s. p modum cuiusdam modi vel pacti. et viciatur modus vel pactum seu reservatio. non aut ingressus. ita loquitur hic glo. et alie glo. s. alleg. et de hac. q. tangit spe. in ti. de sta. mon. S. j. v. rix. Et de hac. q. disputant Jac. butri. in. q. que incipit. quidam sua p. di. et est. v. et de hoc notant satis late doc. in. c. eos qui. e. de sta. regula.

In ea. glo. ibi. Et q. capite minuit. tenet ista glo. q. ingrediens capite minuit. Idem no. s. eo. S. j. in auten. ingressi. et in auten. si qua mulier. et. rix. q. vlti. si qua mulier. vbi glo. tenet q. capite minuit et transit in potestatem alterius. et sic minuit minima capitis diminui. alibi videtur velle glo. q. minuat maxima capitis dimi. q. efficit servus. ut no. in auten. cassa. l. de epi. et cle. et. j. apud quos oppo. mo. causam in prin. p quibus glo. facit qd no. in. l. cum heredes. S. si. ff. de acquiren. pos. S. j. veritas est q. minuit maxima capitis dimi. ut pbat. s. e.

S. cogitandum. et ibi etiam pbat q. non minuat etiam media capi. dimi. naz retinet etiam civita. cuz possit esse testis 7 ibi dicit. et in auten. ibi minuit minima capi. dimi. videtur q. no. q. retinet familiam cui succedit ut suus. ut. l. deo nobis. S. j. ff. de epi. et cle. Sed veritas videtur q. minuat minima capi. dimi. q. mutat familiam. ut no. glo. in. l. si ex causa. S. nunc videndum. ff. de mi. s. Nec ob. qd dicit q. succedit ut suus. ut. l. de legi. heredi. l. memim. et tñ minuitur minima capi. dimi. ut in l. de capi. dimi. S. minima licet p dictam rationem. Jaco. butri. videtur velle p. trarius. in questione tamen principaliter hic facta p glo. vide qd no. in locis supra alle. et quod no. Jo. an. in. c. in presentia. extra de preben. dicat de s. j. de sanc. epi. S. si qua mulier. licet. No. glo. sed an ibi. s. p. tradicas istam opi. tenet hic Jac. de bel. et idem videtur sentire glo. in auten. nunc aut. l. de epi. et cle. s. glo. que est. j. de sanc. epi. S. si qua mulier. et in auten. si qua mulier de sacrosanctis eccle. ponit opi. duas et non firmat. s. veritas videtur q. filij non possunt istam legitimam statim petere sed tunc post mortem ingressi. ut videtur velle ter. in dicta auten. si q. et in dicto. S. si qua. pbat etiam ratio. nam legitima q. debetur filio. non debetur filio nisi post mortem naturalem. ut p. batur in. l. j. S. si impuberi. ff. de colla. bono. et. S. si q. aut. impubes. No. ob. qd dicit. q. filij familias fame periclitarent. q. ecclesia tenebit ad alimenta eis prestanda p regulam iuris s. in naturam. ff. de reg. iuris. ad s. facit qd no. glo. in dicto. S. si qua. No. ob. qd dicit. q. in auten. ens habet p mortuo quo ad omnia. qd no. glo. in auten. ingressi. idem est. l. de bonisq. libe. et tangit in auten. ingressi. habetur enim p mortuo civiliter et non naturaliter. ut no. pe. in dicta auten. si qua. et hec videtur veritas. p. ma opi. ut filij possint statim petere. facit ter. optime extra de regu. iuris. c. cum suis. in fi. Quero. dicitur hic q. ingrediens monasterium statim desinit esse dominus rerum suar. et transit dominium in ecclesiam. an tñ tñt possessione ipso iure et tenet docto. q. sic. per. l. adoptaneo. ff. de preca. et per illam. l. idem tenet glo. rix. q. vlti. S. si qua mulier. Idem tenet Inno. in. ca. in presentia. extra de preben. in vlti. glo. et p hoc apparet q. monasterium possit paratur patri arrogatori. cum in ipsum transeat possessio ipso iure. Secus si equiparetur heredi quia tunc non transiret possessio ipso iure. ut. l. cum heredes. ff. de acqui. ren. posses. et sic opi. docto. q. monasterium teneatur ut heres non iure natura. non est vera. quia immo teneatur ut pater arrogator ut dixi. Querit vtruz filij familias qui ingrediuntur monasterium creat patriam potestatem Glo. in. l. si ex causa. S. propter. ff. de mino. dicit q. sic. 7 istam opi. tenet Jaco. de bel. dicit em monachus transit in obediētiā 7 potestatem abbatis. ut hic. xxvij. q. i. c. q. rix. q. j. c. no. dicatis. et sic ergo transiens in potestatem alicuius. videtur liberatus a patria pte. ut in l. i. glo. mo. ius pa. po. sol. S. pe. Hanc opi. tenet Guil. de cu. in. l. patre furioso. ff. de his qui sunt sui vel alie. iuris. et glo. et Inno. extra de eta. et quali. c. indecor. circa qd vide specu. in ti. de tu. S. sint aut tuto. v. sed querit. 7 de sta. mo. S. j. v. rix. Contra predicta vñ videtur ob. q. monachus iure suoz et ut suus succedit. ut dicta. l. deo nobis. S. j. v. videtur q. sit in potestate patris. S. rñ de ut. s. dixi. quia non sequitur. successionem enim habet ut suus ut dicta. l. memimus. et tamen eruit de potestate. pro hoc optime facit. q. video q. p ingressum monasterij factum a servo. dominus p. dit dominium quod habet in se servus. et servus psequitur libertatem. ut supra in. S. sanctimus. in fine. multo ergo magis debet p. di patria potestas. Quero. data est res emphiteutica alicui co. p. cto ut ea alienet an ista res transit in monasterium alicui. l. si ita quis. S. si ea. lege. ff. de ver. obli. Quero. po. ne q. ingrediens monasterium reservavit sibi usufructum. Glo. cuius rei pro se. ita q. duret in vita ingrediētis. Glo. format ista questionem in auten. ingressi. 7 dicit q. non pot

Collatio. i.

sed docto. ultra ibi dicunt. q. ius usufruct. remanet pe-
nes ingredientem. sed istud dictum non videtur verum. quia penes
ingredientem nullum ius remanet. ut. c. cum ad monasterium.
extra de sta. mo. veritas est q. in mona. transit ipse ius
usufruct. et firmat p morte naturalis ingredientis mona.
ita tenet glo. in dicto. S. si qua mulier. xij. q. vlti. hoc etiam
tenet spe. in ti. de sta. mo. d. xlvij. et expresse p Inno.
in dicto. c. in pntia. extra de pbationib.

Sinautem. Nota q. mors civilis et natu-
ralis equipat. de qua p dy. in
l. ex ca. pte. S. insulam. ff. de verbo. obli. et. l. si cum dotē.
in prin. ff. sol. ma. p doc. in. l. deo nobis. l. de epi. et ele.
in. c. susceptus. et. xvj. q. j. S. placuit. No. glo. p cento
ponit in si. vide qd no. in. S. de trahunt. j. de nup. et. i. c.
extra de puer. punga. et in. c. ex parte el. ij. ibi no.

Ordinationem. Abbas ordinandus est
et eligendus propter
optima merita et virtutes. non ex ordine vel tpe. his ge-
neraliter obtinentibus in oib. h. d. Precedentibus. i. epi.
natura. q. hoies sunt honorandi. fm merita et virtutes.
Et sic est ar. glo. p nris doc. ut sint honorandi si sint vir-
tiosi. et pferunt antiquioribus magis viciosis. ut glo. hic
et. l. j. l. de aduoca. cui. li. xj. Quero quid si eligatur
bonus in abbate. tñ repit melior eo. an ex hoc viciet ele-
ctio. dic q non. ut no. glo. viij. q. j. licet ergo.

Rubrica quod oporteat epos et reliquos clericos ad
ordinationem adduci.

Arima quidē i om

nibus hoibus. Admirationes et interdictiones
pape et principis sunt distincte. ut
prius ordinanda est honesta persona et glo-
ria fruens bona et erudita vbo et ope

et corporis sapientia. non p pecuniā eligi debet. si nullus sit
prædictor alius. sit illis q merito repellat a prædicendo pe-
na p præfacientibus imminente. h. d. vlt. q. ad. S. et illud.
Nota q. imperium et sacerdotium pesserunt a deo. et eodem
tpe. et sic dicit glo. q. iste iurisdictiones sunt distincte. nec
papa in ipalib. nec impator in spualib. debet se intro-
mittere. ut extra de appel. c. si duob. in vl. glo. Est autem
impator diuinitus psequutus privilegio et ptate. reui-
dit. imperator. Circa qd vide ut ibi no. Inno. et de so-
compe. c. licet. vbi videt tenere. q. iurisdictione pape et im-
peratoris sunt distincte nisi vacante imperio. quo casu
unica tñ est in papa. Et videt velle glo. ea. dist. c. qm. et
no. in dicto. c. si duob. et sic videt q. papa vtrāq. gladij
habeat ptatem. et ab ecclesia imperium dependeat. ut has
not. etia p hosti. in ti. qui filij sunt legit. S. quis et a quo.
No. glo. apparet ibi sed licet. tenet q. glo. illa. q. dona-
tio facta a constantino pape siluestro non valet. et ita de-
terminat Jaco. bu. in lec. in pbenio. ff. Sed p trarium vi-
det q. donatio valuerit et tenuerit. et q. p successorē non
possit reuocari. tenet glo. lxxij. di. c. ludouicus. et idē qd
ibi tenet guil. de cu. in pbenio. ff. licet illam non alleget
no. fuit pbat p multas rationes et inter alia dicit. q. bec
erat leprosus sanatus ppter papā siluestrū. valeat q. do-
natio tanq. remu. ar. l. si p in filij. ff. de donati. l. aq. i.
luis. eo. n. pria. Imperium et sacerdotium sunt a deo ut h.
ergo sunt ut frater et soror. ut hic no. in glo. S. donatus.
sed frater tenet dotare sororem. ut. l. cū in plures. S. pe-
ni. de admi. tu. et. l. eo. l. non oim. q. rē. Istam opi. q. do-
natio teneat et non possit p impatore reuocari. tenet glo.
et bac in. c. romana. de iureiur. in clem. in vltima glo. et
illud teneamus fauore ecclesie. S. quero retēta opi.
q. donatio non valuerit. An ecclesia prescripserit res ab
impatore dona. Jac. de bel. videt h. tenere q. no. p mltas
rationes. et idē videt tenere Ly. in. l. pperit. l. de prescript.

Quo opoz. epos et re.

xxx. anno. Sed ptra. tenet. d. pa. n. dicto. c. Romana. et
ibi refert et respondet ad rōnes dñi Ly. et dic ut ibi per
eū. Et quero an impium pcedat ex electione vel succes-
sione. dic ut no. in ter. et glo. xxiij. di. in noie dñi. d. saluo
debito. et. viij. q. j. c. moysis. et vide et de elec. c. venera-
bilem in fi. Quero vnde pcesserint donatōnes et re-
gna. dic p Inno. in. c. q. sup. extra de voto. Quis aut
debeat reges coronare. dic ut habes in glo. vij. q. j. c. am-
habus.

Igitur ordinandū. No. ibi. B. et
am no. ex hoc
S. fm glo. q. renunciāns suo iuri. debet illud scire qd p-
dest p mulieribus velleyanuz renunciātibus. circa qd vide
glo. in. l. sciendū. ff. de ver. obli. et p hoc doc. in. l. ij. l. de
rescinden. ven. et ad vell. l. si. S. penul.

Et banc. Nota q. illud qd dat p symoniam de-
bet applicari illi ecclesie cui p hac do-
nationem fit iniuria. ut hic et. j. de sanc. epi. S. si quis aut.
et. S. p oimib. et. S. sequenti. et et de symo. c. de hoc. et ibi
no. et qd no. et de iurepatro. c. q. clerici. et sic illud qd au-
ferit alicui quia facit iniuriā ecclesie. applicat illi ecclesie
cui fit iniuria. ut no. in dicto. c. q. clerici. facit. xvj. q. iij.
c. si quis in atrio. et eo. ti. c. si quis deinceps. et extra de
penis. c. in quibusdā. et qd ibi no. xvj. q. j. S. si quis ra-
puerit. Secundo nota q. electio et pfirmatio facta p
pecuniā non valet. S. ptra h. opp. fm Jaco. de bel. et videt
q. talis electio valeat ut supra. de fun. iij. eccle. S. sanc-
mus. et. S. ad hoc quidē. so. ibi fuit in materia. hic in ac-
cidenti. Et p huius materie declaratiōne. dic fm Jaco.
de bel. aut est peccatū in forma. aut in materia. aut i ac-
cidenti. aut in qualitate aut in numero. Primo casu et
ipso iure electio non valet. ut. s. eo. S. sed neq. vxi. ff. de
recur. l. habermus. ratio. q. talis electio fundamētuz
non habet. l. de mi. et accu. l. actuarios. li. xij. pbat in. l.
si constat. ff. de ap. j. q. j. c. principatus. Ita dicit Jac. de
bel. de hoc. Quando electio sit nulla non seruata forma
est casus in. c. sup. eo. extra de elec. et. c. dilecti. et. c. oimia
ppter. et. c. cum post petitiā. et. c. humana. eo. ti. et no. in
c. innotuit. eo. ti. Secundo casu cum est peccatū in ma-
teria. puta q. electoribus ius eligendi non competit serua-
uerūt tamen formā debitā. dicit Jaco. de bel. q. idem per
eadē iura. et. l. de sacrosanc. eccle. l. decernimus. l. que
q. ff. de reb. eoz. in prin. alle. dictū Inno. extra de elec.
c. sicut. et. c. nihil. Sed de hoc pūcto qñ facta est electio
a suspēsis. q. electio sit nulla. ē casus in. c. cū inter. in fi.
extra de elec. et de puctu. c. cū dilectus. et ibi no. vel pu-
ta. quia fuit facta electio a minori pte capituli. ut est cas-
sus in. c. auditis. extra de elec. Tercio casu qñ est pecca-
tum in accidenti. puta q. electio est facta p symoniā. tūc
ipso iure non valet. ut hic et. l. si qñq. l. de epi. et ele. et
de symo. p totum. Quarto casu cum est peccatum in qli-
tate. puta quia in psona electi est viciū. distingue. aut ē
viciū notoriū. et tūc ipso iure non valet electio. sed valent
gesta p eum. allegat ipe. l. sed si hac lege. S. patronus. ff.
de in ius vocando. et de exco. tu. l. idem vulpianus. S. j.
l. si seruus aut liber. asp. l. ij. li. x. de hoc quando viciū
est in psona elect. an valeat electio. habetis in. c. cū i cū-
ctis. et in. c. cum interro. et. c. qualiter. et. c. innotuit. et
c. dudum. extra de elec. An aut gesta p eū cuius viciū
est occultū valeāt vel nō. recurrendū est ad materiam. l.
barbarius. ff. de off. preto. ad id qd no. Inno. in. c. nihil
extra de elect. Quinto casu qñ electio est facta ultra nu-
merū. dic ut dicto. S. sancimus. et bec quidē electio facta
ultra numerū valet. nisi lex ultra pcedat annullādo vel
pibendo fm Jac. Sed de hoc qñ numerus certus est
statutus. et qñ quis ultra numerum eligat an valeat ele-
ctio. dic ut habes in. c. cum. An. ferrariensis. extra de cō-
sti. Quero nunquid preces inducāt symoniam. Glo.
in. S. sed neq. supra eo. videtur velle q. sic. de hoc dic ut
nota. j. q. j. c. ordinatōnes. et. c. nonnulli. et. viij. q. j. moy-
ses. et. q. ij. in sum. tangit glo. in. l. q. l. de epi et cle. de

eta. et qua. c. tua. No. glo. quia cum eis. in si. sed cer-
te illa decretalis hoc non dicit. immo idem est de iure ca-
nonico. probatur. j. q. i. c. presentium. extra de sy. c. extinc-
tu si. Quero. pone q. me electo ignoranter est facta sy.
nunquid episcopus poterit in eum dispensare? dic. ut ex-
tra de elec. c. penul. et. j. q. v. c. presentium. et extra de renun-
cia. c. post translat. et ibi optima glo. no. j. de sanc. epis.
S. pre omnibus. ff. ad. l. i. i. amb. l. j.

Opportet No. ex hoc. S. si quis autem. q. ille q.
contradicit alicuius ordinationi. de-
bet audiri. et ordinatio aliter facta non valet. et facit ad
hunc tex. in q. tum dicit a contradictione. xxiij. di. c. illud
Sed p. tra hoc oppo. q. p. traditor non debet audiri. ut. l.
pe. S. si. ff. de decur. So. aut p. traditor apparet in initio
ante confirmatorem. et debet audiri ut hic. aut post confir-
matorem et non debet audiri. ut. l. contrariis. facit extra
de elec. c. licet. et quod habet. xxi. di. c. si qui sine exami-
natione. quid aut iuris si est appellatum. dic. p. Inno. i. c.
constit. extra de appella. Quero si nullus contraditor
extitit. quid debet fieri? dic. q. ille qui p. firmat debet de p.
dictis inquirere ex officio suo. circa qd. vide extra de ele-
cti. c. cum nobis. et quod ibi no. sup. ver. ex testamento.
Quid si obijciatur p. tra elec. p. modum excep. dic. quod
hic no. Inno. in. c. super his. extra de accusa. Quero
quid iuris hoc casu. ille qui est illegitime ordinatus p.
cepit fructus. dic. ut p. Inno. extra de resti. spo. c. ex lris.
et p. eum in. c. nihil. extra de elec. No. glo. sed nonne.
ibi fm. Jo. 7c. Dic. ut p. glo. L. de aduo. diuer. iudic. l. j.
et ibi p. Ly. in. iij. q. et in. l. si qua p. calumnia. L. de epi.
et cle. et in. aut. nouo iure. L. de pe. iudi. qui. ma. iudi. et
glo. optia. l. i. arbitris. S. calumiator. ff. de his q. not. in fa.

Et illud Episcopus extra ecclesiam suam plus
anno aut toto anno morari non debet.
sine principis iussione. nec potest ad principem ad urbem
constantinopolitanam. sine superioris litteris accedere cum
occon. remota pena p. tra facientibus imminente. hoc di-
cit. vsq. ad. S. hoc de deo. et delinquit tanto tempore sta-
do extra sui episcopatum. als em. delinqueret ad impe-
rium si missus. xxiij. q. viij. c. si quis epus. No. ex hoc
S. ter. q. episcopus non potest abesse ab ecclesia sua sine
principis iussione. nisi p. tempus hic insertum. ista mate-
ria huius. S. plenarie examinatur per glo. extra ut lite
non contestata. c. qm. d. si do alteri. et. vij. q. j. c. principium.

Quero an episcopus stans ultra tempus possit repe-
tere fructus ecclesie qm. reuertit. dic. ut no. l. di. c. contu-
maces. Secundo no. in d. non aliter. q. lris publice p.
sone adhibetur fides. statut em. lris patriarche et lris
archiepiscopi. facit quod no. in. l. si q. p. calumnia. L. de
epi. et cle. ubi statut sigillo episcopi. et ibi glo. alle. istuz
tex. de quo p. glo. et plenius p. doc. in. c. post cessione. ex-
tra de pba. et vide. x. q. iij. c. cure. et. xij. q. iij. c. statum.
et vide circa predicta quod no. glo. extra de fide instru-
c. ij. in vlti. glo. et qd. etia ibi no. Inno. in. c. j. e. ti. z spe.
in ti. de pba. S. si. d. x. Quero. quid de lris alicuius
primati. an eis credatur? dic. aut querimus de obligati-
one inducenda. aut de p. batione facienda. Primo casu
aut loquimur in materia in qua tractat de obligatione
que contrahitur verbis aut consensu. Primo casu littere
multum operant. ut. l. j. circa prin. ff. de ver. obliga. Se-
cundo casu valet. ut. l. j. in si. ff. de p. trahen. empt. Si do
loquimur an inducat pba. tunc aut continent narratio-
nem eorum que sunt gesta inter ipas ptes. z inducunt pba.
ut. l. publica. in si. ff. de positi. et ibi bona glo. quam no.
in. l. j. L. de confel. in. xiiij. q. Aut continet acta inter alias
personas et non probat. ut. l. epistola. ff. de pac. facit. L. d.
pba. l. non exemplis. cu. si. et hoc si lre priuate sunt appro-
bate. als nil valet. ut. l. pcurator. et. l. instrumentum. L.
de pba. Quero. an coipso q. sunt sigillate littere dica-
tur approbate. glo. tangit in dicta. l. si pcurator. et non
affirmat. dñs Iaco. butri. dicit. aut lre ille habent si-
gillum publicum. et coipso videntur approbate. ar. l. si q.

p. calumni. in si. L. de epi. et cle. et est tex. dixit ipe in. c. ij.
extra de iureiur. vult dicere in. c. ij. extra de fide instru-
aut non habent sigillum publicum sed priuatum. et tunc aut
habent testimonium publicum et videntur approbate. ut
L. de comui seruo ma. l. si. S. sin autem. aut non habet te-
stimonium publicum. et non videntur approbate nisi expresse
approbentur. ut dicta. l. si pcurator. et ita dicit ipe de be-
re intelligi glo. ibi positam. Ultimo vide glo. qd. no.
7c. quia ponit differentiam inter territorium et districtum.
z vide extra de rescrip. c. Rodolphus.

Hec de deo Clericus ordinatus talis de-
bet esse qui sit bone fame z bo-
ni testimonij et concurrentibus etia quibusdam q. in epi-
scopi ordinatione sunt statuta. b. d. vsq. ad. S. quarta. et
tractat de secunda pte rubricae. Nota ibi. sin aut q. ca-
que impedit aliquid inchoari. ex post facto supueniens
et illud destruit. de quo p. By. in. l. pluribus. S. et si pla-
cet. de verbo. obli. et p. cund. in. c. actus legitimi. de regu-
iur. li. vj. Secundo no. tex. ibi p. det nobis em. 7c. nam
hic tex. facit q. transiens ad secunda vota non dicat in
se vivere. ad idem. j. de sanc. epi. S. elec. ibi. sed casta in-
uentus. aut legitima vxore 7c. Sed contrarium est veru-
tas. ut dixi supra de quo ista dicunt ratione clericorum
in si. No. ob. ille tex. quia ista dicunt ratione clericorum
qui a matrimonij debent se abstinere. No. glo. si li-
cet qm. in si. dic. q. aut loquimur de iure cuius aut cano-
nico. Primo casu ille coniugatus potest esse clericus in
minori ordine. siue sit coniunctus siue recedat. et iterum
coniunct. quia habuit vna ea mortua est p. uet. alij. et. i. co. i.
casu non non oportet q. vxor voueat castitatem. ut. j. co. i.
quod lecta. et dicto. S. clericos. de iure canonico habens
vxorem non potest clericari in maiori. ut de tempo. ordi-
c. si. li. vj. fm. illa. c. debet intelligi qd. no. glo. xxiij. dist.
c. qsq. qd. tene meti. p. appellado qm. declinamus for-
Ac omnia ordinari de-

Quanta igitur bet etate. l. annoz. z n.
minoris etatis nisi necessitate imminere. b. dicit. vsq. ad
S. semel aut. No. tex. ibi. et circa 7c. q. dictio circa de
notat modicum tps. dicit em. circa. l. et alibi dicit tex. me-
sa. l. annus. ut. l. nulli. L. de epi. et cle. et tñ ibi fit men-
tio de precepto apostoli. de quo etiam hic loquitur tex. ibi
fm. diuinas regulas 7c. circa qd. vide guil. de cu. in. l. z
si post. ff. si quis cautus. et de hac dictione circa. dixi sup.
ti. S. si do intra. No. glo. ordo erat nec possunt in mis-
sa seruire. ut in. c. j. et de coli. de. z de consen. di. j. c. j. in
si. et in. c. sacratu. xxiij. di.

Semel autem Clericus ordie suscep-
relinquere non debet. hoc
dicit. No. glo. sed nunquid idem. sed dic. q. hodie pos-
sunt dimittere. ut. l. dist. c. hic possunt.

Ut nunquid ar. q. non est elemosina vnus
altare coopire et aliud detegere. ut hic et. j. q. j. c. non est
putanda. et. xij. q. ij. c. in iustam. facit. l. si. S. exceptio. L.
qui po. in pi. ba. Secundo no. in d. illoz. q. illud quod
ponitur in porta alicuius ecclesie. dicit tunc esse publicu
adeo q. nulli liceat ignorare ut h. p. q. inscrip. ex. eplaz. ij.
S. pe. facit. l. si pupill. S. p. scrib. ff. de inscrip. qd. facit ad
pconia q. quidie publice sunt p. ciuita. q. nulli liceat igno-
rare facit et de postul. c. j. z. xvj. di. c. q. dicitis i priu. fa-
cit. l. si. ff. de decre. ab ordi. faci. et dic. ut ibi. vide et qui
ma. accu. po. c. si. de q. q. p. oddo. ff. si quis ius dicen. no
ob. in si. prime columnne.

Rubica de no. alie. aut pmutan. rebz eccle. imobilibz.
Imperator 7c Anam in-
tentionem.
Iste ti. diuidit in. v. ptes. Prio recitat
ius antiquu. Secdo phibet. Tercio pmit-
tit. Quarto punit. Quinto p. cipit. ista p. sti-
tutoz diuulgare z p. facientes puniri. scda ibi i. S. nos igit
tercia ibi. ut aut. q. tra ibi i. S. q. do leonis. q. tra ibi i. d. b.
nob. Et h. dic. res mobiles eccie p. statinopoli. z ecciaruz

Collatio. ū.

seu dioce. alienari generaliter phibent pena pfaciētibz
 imminente. omī fraude et circūentōne reiectis. h. d. vī
 qd. s. nos igitur. Et no. in ver. vlti. enim q. anno
 nē civilis seu redditus qñq. reputant inter imobilia.
 ad idē infra de ali. et emph. capta pñci. l. de sacrosan.
 ecclē. l. iubemus i. si. pñ. sic ē ar. ille ter. q. ille qui habet
 annuū redditum tāq. possessor immobilium a cauti. de
 indi. s. si. releuat. d. quo p. doc. in. l. hac edictali. s. is il
 lud. l. de secūdis nupt. et ibi ad hoc all. hūc ter. Se
 cundo nō. ver. tendūz ter. de eo qd. alubi querit glo. vi
 delicet an yconomus emendando damnū ecclesie euict
 penā depositi et hic ē ter. q. nō. cōiuncto ver. sup. hoc. nā
 ē questio glo. extra de re. ec. nō alie. c. si quis pñditerozū
 in glo. parua. et latius in. c. q. sicut. extra de electi. et nō
 all. hūc ter. facit. l. iubemus. s. yconom. d. sacrosan.
 ecclē. Tercō nō. j. ver. ad hoc aut. q. tabellio talia i
 stru. cōficiens. debet dari ppetuo exilio sine spe reuerfi
 onis. quod inducit glo. ad si. quod glo. alle. cui adde qd.
 nō. ff. de edendo. l. si quis ex argētarijs in prin. circa qd.
 vide inno. in. c. fraternitatis in glo. ij. i. prin. ex de here.
 Quarto no. casum no. in. s. hoc igitur. cum quo con
 cor. l. iubemus palle. in fine oppo. ad ver. tunc em. hic dī
 q. ecclesia vendicat rem ab emptore. et ecclesia perdit p
 cium. cōtra. imo videt q. ecclesia debeat restituere pñū
 vt. l. emptor. ff. d. rei vēdi. ff. q. me. cā. l. iij. So. p. huius
 declaratōe dic. qñq. queritur vtrū pñū restituatur a
 venditore rei. qñq. ab ipso vēdicatē rem. primo casu aut
 emptor est in bona fide et nō repetit nisi fuerit stipulat
 vt. l. si fundum. l. de euict. ff. de act. empt. l. emptorem.
 s. si. nisi in casu speciali. l. si. i. si. l. cōmunia dele. et ita
 intelligitur. j. e. s. si quis igitur. et ibi. nō. et q. nō. glo.
 s. quatus. Secundo casu aut pñū est conuersum in vti
 litatem vendentis rem et tenetur pñū restituere em
 ptori. etiā si sit male fit rei. vt. l. iij. qd. me. cā. l. et dicta.
 l. emptor. et. l. si ven. pi. agat. l. j. Aut nō est cōuersum
 in vtilitatem vendicantis. et tūc precium nā restituit. vt
 l. si mancipium. l. de rei ven. et. l. mater. l. e. ti. l. de p
 scrip. rrr. an. l. j. et. l. in civile. l. d. furtis. cū si. et ita in
 telligat iste ter. No. glo. in verbo licet nō sint in si. z
 alibi glo. videt velle q. actōes habeantur loco immo
 bilium. et no. in qui. causis in inte. re. nō ē nec. l. si. ff. de
 verbo. sig. l. monentiū. Alubi videntur pbare q. pñes
 tur loco mobilium. vt. l. qñ et qui. quar. pars debet. l.
 ij. d. inter immobiles li. x. l. j. s. ex actio. l. de rei vr. act.
 facit ad predicta qd. no. glo. in. l. in cōpatōnem circa fi.
 l. de vsu. ia. d. bel. facit hic quandam distinc. quā omit
 to. Ad ppositum tenet hic glo. posita. q. actio que ponit
 p. mobili tē. quā glo. simpliciter tenent doc. in autē.
 hoc ius porrectum. et sic ex hac glo. no. q. actio iudicat
 mobilis vel immobilis fm qualitatem rei que in acti.
 deducit. ita et expresse tenet. l. si aduer. trasac. l. ij. tene
 met. quia qñ debemus actus alicui assimilare debem
 fm naturam rei que in act. deducitur. sed p. p. loquen
 do actio nō dicitur mobilis. sed est certum genus p. se.
 vt. l. admo. pro. s. si in venditōne. ff. de re indi. l. de q.
 tri. prescript. l. ij. in pñci. et qd. no. ia. d. are. in. d. l. mo
 nentium et spec. in ti. de fruc. et interesse circa fi. in pñ.
 ver. ij. queritur. et circa istam glo. vide dy. in quodā suo
 pñio qd. incipit gñissellus. No. glo. sed nūquid ibi
 q. vltimū. Ista questio incidit in illud breccardū. an q.
 possit venire cōtra factum suum. de quo tāgit glo. z doc.
 in. d. l. post mortem. et glo. de electi. in. c. nosti. z per dy.
 in. c. qd. semel placuit. s. qñ ad ppositum dic. q. aut il
 lud quod sit reuocatur rōne publice vtilitatis. et tunc
 quis pōt p. tra factum suum venire. vt. l. j. l. deli. cā. z. l.
 quemadmo. l. de agri. et censu. li. xj. cū si. cū s. reuocatio
 illa fiat rōne publice vtilitatis. ipse idem yconomus de
 bet admitti. et cū hac cōcor. qd. no. in dicta. l. iubemus.
 s. sane. et istam opi. tenent ibi doc. sed ponūt aliam rōez
 vclz qñ nō suo noie sed nomine alieno venit p. tra actū
 suum. sed ista fuit ratio glo. z bec ē vera opi. lz aliud vī

De nō ali. aut p m. re. ec.

deatur. no. xij. q. ij. c. admonemus. Et si dicatur quomo-
de pot yconomus vendicare ptra eum quem de enic. te-
net actio 7c. vt. l. vendicantis. ff. de enic. ad hoc rñdnt
no. glo. in. c. si quis p̄sbiterorum. extra de re. ecclesie non
alie. in glo. magna. vbi idem tenet q̄ hic. An aut̄ ad-
mittat̄ur ad reuocanduz alij. nō. in dicto. §. sane. p glo
que pbatur p ter. et glo. in dicto. c. si quis p̄sbiterorum
Sed aduerte. quia glo. ibi dicit. q̄ clericus alterius ec-
clesie nō admittitur ad reuocādum. quia est priuatum
iudicium. sed incontrarium est veritas. quia immo ad-
mittitur quelibet ecclesiastica psona. ij. q. v. c. cōsuluisti.
7 quod nō. inno. in. c. cum olim. extra de testi. et ibi etiā
p hostien. 7 de offi. dele. c. venerabili. 7 facit. qd̄ no. glo.
in dicto. §. sane. ibi dñ dicit. q̄ istud est quasi publicum
delictum. Quero nūquid in vita ecclesiastica quis p̄
petere rem male alienatam? Inno. tangit in dicto. c. cū
olim. vbi etiam ponit qualiter cōcipiatur libellus ī hac
materia. d̄ dicta īn questione nō. p glo. in. c. ex pte. extra
de cōcess. pben. et ibi nō. p doc. Et ibi per suam. idē nō. ī
dicto. §. sane. quod facit ad id quod dicam. ī. de incest.
nup. §. j. Vbi in si. nō prius. videtur q̄ velle ista glo.
q̄ yconomus qui alienauit rem. ita temum possit re v̄
dicare si sit reposita ad eius instant. incontrarium videt̄
cum quelibet psona ecclesiastica admittatur vt. s̄. dictū
est. Sed potes rñdere. q̄ quia tanq̄ suspectus est remo-
tus ab administratōe. lex de eo non cōfidit. vt hic tenz
glo. expresse in dicto. §. si quis p̄sbiterorum. quod etiam
tacite tenet glo. in dicto. §. sane. in glo. super verbo. sen-
tētiā. Ultimo nō. ter. i. §. sed neq. nam ter. videtur
velle q̄ ecclesia nō possit alienare remunerando eos qui
seruierūt ecclesie. de qua questione dicam infra de alie.
et empbi. circa p̄nci. coll. ix. vbi glo. hanc questionem
format.

Hec igitur ¶ No. glo. que incipit. s. quātus.
 ¶ vide quod no. in. c. ad audien-
 tiam. c. 7. co. ti. z. r. q. ij. ca. hoc ius porrectum. S. qui bo-
 res in fi. z. xij. q. ij. c. vult. ¶ No. glo. que incipit quam
 a princi. tenet ista glo. q. accipiēs vsufructum ab eccle-
 sia. debet incōtinenti reddere ecclesie pprietatem rei. lo-
 ca. re compensatōis. Idem tenet glo. in dicta. l. i. ubem. 9.
 fi. z. ista glo. videtur. pbari hic vt. v. si vō min⁹. ibi cui⁹
 mor. 7. c. licet iac. de bel. videatur hic tenere oppositum.
 et ista opi. probatur c. expresse in. S. si quis autem volu-
 erit. j. co.

Lex itaqz. No. glo. s. p. consuetudines. et p. ista glo. q. d. consuetudine solennitates quas lex introduxit p. contractum emphiteosis tē. tenet et mar. de fan. i. tractatu suo d. iure emphi. in. v. q. 7. spe. in ti. de loca. §. nūc aliqua ver. videlicet.

Nos igitur + No. glo. si immobili. i. sanctissi
mos. vide qđ no. in autē. B ius
porrectum. 7. xij. q. ij. c. j. Et ibi quid i mobilibus. tenet
ista glo. simplr. qđ bona mobilia possunt alienari. 7. ide
videtur tenere simpliciter inno. i. c. nulli. c. 7. d. re. eccle.
non alie. nam in his que seruando seruari nō possunt.
potest ecclesia alienare sine aliqua solennitate. sed ea q
seruando seruari possunt. alienari nō possunt nisi serua
ta solennitate. sicut dicimus in tutore. vt no. glo. xij. q. ij
ca. j. extra de re. eccle. nō alie. c. nulli. 7. de his que fiunt
a pzela. sine cōsens. ca. c. tua. 7. per goffredum i summa
de re. eccle. nō alie. circa princ. circa quod vide quod no.
7. de re. eccle. nō alie. circa fi. prime col. 7. quod no. glo.
extra de cle. egro. c. vno. in fi. li. vij. et qđ rāgit Ly. fm ia.
de are. in. l. j. §. 7. cum lex. l. de rei vr. act. No. glo.
sed nūquid ibi vt s. e. in rubrica. vide hic qđ no. pe. i au
tē. hoc ius porrectum circa principium.

Alienationes ¶ Not. ex hoc tex. q. verbi
alienati ponit generalit
idē. L. de re. eccl. nō ali. l. fi. c. de re. eccl. n. alie. c. nulli.
7 qd nō. i. l. j. L. de iure epbi. xij. q. ij. c. j. De v. af vēdi
catōe qd ipozet. dic vt. l. sta. lib. c. i. S. fi. d. sta. li. 7. ff. q.

Sinusus. Principi licet cū ecclesia pmutata re p re meliori vel equali. si vtilitas reipublice hoc exposcit. et pragmatica forma prece-dat omnia alia alienatōe remota vel phibita. b. d. Pra-gmatica 7c. glo. exponit tu dic. i. pfirmitio siue scriptu-ra facta ab impatore cū cause cognitōne super tali pmutatōne. Ita exponit glo. in. c. j. c. de rerū pmut. vbi po-nitur casus huius. S. Ibi absolute. i. generalit. 120. glo. nūquid ergo a priuatore. l. j. rñ. 120. ob. l. illud. s. al. quia imo facit p ista opi. q. nō valeat. dicitur em̄ ibi q. donatio facta ecclesie a priuatore valet. sine insinuat. v. q. ad. v. solidos. sed si fiat ab impatore valet etiam si sit immensa. idem habes. L. d. do. l. sancimus. d. excepti. et idem quod hic nō. in. d. l. illud. et. d. ver. excepti. 7 in fi. Sed certe hoc est falsuz. quia imo impator donat eccle-sie et priuato sine insinuat. vt. d. l. illud et dicto. ver. ex-cepti. 120 ob. q. ibi dicitur de pragmatica forma. quia s̄ erigitur ppter alienatōem rei ecclesiastice. donat q̄ prin-ceps ecclesie sine insinuat. priuatis aut nō. vt. s. in glo. dicit. Nec ob. hec opi. q. posset dici ex hoc respectu. dici-tur em̄ hic q. impium et sacerdotiū equipantur. s̄ impa-

7. c. tua nup. facit quod no. 230. j. & alia
summa.

Emphiteosim Res ecclesie et locorum
venerabilium vari pnt
in emphiteosim. in persona accipientis et viri 7 vxoris. si
forum. videlicet filiorum et nepotum. et nō aliter. h. d. 120. q.
de eis fuerit specialiter dictum. et nō aliter. h. d. 120. q.
de emphiteosis transit ad feminā. secus in feudo. r. coll. d.
his qui se. va. po. c. hoc aut verendum. 7 de suc. seu. i. c.
j. S. si. vbi nō. 7 est rō diuersi. vt ibi no. glo. Secūdo
nō. ibi tex. rei. immobilis 7 c. naz videtur velle q. emphi-
teosis pset tñ in rebus immobilibus ad idem. i. d. ali-
et emphi. S. licentia. qd no. glo. praua. L. d. iure emphi.
adeo. quod tenet Guill. L. de bo. mat. l. j. et idem i. feū-
do. vt. r. coll. de feu. co. g. S. sciendū al's notandū. Ali-
timo facit hic fm iac. de bel. q. si pcedit emphiteosis fi-
lijs q. non transeat ad extraneos. et p hoc. r. coll. de ali-
fruc. c. j. S. et si clientulus. quod no. glo. ff. ad trebel. l. ex
facto. S. si. p trarium determinat dñs iac. q. transeat et
ad extraneos. vt. S. adeo in fi. loca. et de verbo sig. l. a q.
stionibus. Nō ob. S. sed si clientulus. quia de sui natura
specialem casum in feudo. et pcario. vt. l. cum pcario. S.
nō transeunt ad heredem extraneum. vt. l. cum pcario. S.
j. ff. de pcca. et ita nō ob. etia3 quod no. in glo. dicit. l.
ex facto. S. si. vt ibi nō. dy. et in. d. l. in cōuentu. etiam i
l. liberti. libertez. L. d. opi. liber. per cy. Non ob. h. ter.
quia hic est speciale in ecclesia. sed cum hodie ecclesia
possit cōcedere in emphiteosim ppetuam hodie in ecclesia
vt no. 3. eo. S. alienatōes. idem videtur predicto. Quo-
quod in priuato si fiat cōcessio modo predicto. Quo-
ro pone q. aliquis accepit i. emphiteosim pro se filijs su-
is et nepotibus. modo sup sunt solum filij naturales. an
ad istos transibit emphiteosis. et quid S. adoptiuus. dic
vt no. spec. in ti. de loca. S. nunc aliquam. ver. lxxij. 7 d.
lxxij. et quod no. mar. de fan. in tracta. de iur. emphi. i
xxij. q. et circa id quod hic dicitur de vxore et marito.
vide specu. in. d. S. nunc aliqua. in ver. etia3. Ultimo
circa hunc tex. ibi reinceps filijs. vide spe. in ti. de resti.
S. j. versi. fi.

Colla. ij. De nō

Quia dō. Iste. S. habet tres ptes. prima logi-
 sonis. et tunc q̄tum fuit ab initio cū ad ecclesiam puenit
 secundo p̄sio immutata fuit. tercio modo q̄n res ē par-
 ue pensionis vel illius rōe extimatōis rei. secunda ibi si
 dō minus. tercia ibi si dō alicuius. Hoc dicit. res ec-
 clesiastice p̄nt dari in emphyteosim pro eadē pensione q̄
 ab initio statuta fuit. quando ad ecclesiam puenit dimi-
 nu. ad plus in vi. ptem pensione non diminit. de clade.
 debet dari in emphyteosim pro extante pensione et si res
 sit preciosa parua aut nullam pensionē reddēs re subti-
 lier extimata pensio cōstitui debet. que in. xx. annis fa-
 ciat rei extiat. b. d. No. glo. ibi vt hoc plene. Pro bu-
 no glo. declaratōne dic. quādoq; ecclesia in emphyteo-
 sin dat domos ruinas. quādoq; dat domos et predia
 nō ruinosā. Primo casu aut accipiens vult statim solue-
 re pensionem. et tunc sit diminutio in tercia parte ab il-
 la pensione que poterat haberi. re nō existente ruinosā.
 et debet soluere modum pensionis que addicitur illi rei
 propter reedificatōez vt dicte ali. et emphyteosis. S. si dō
 quedam. et. l. de sacrosanc. ecclesi. aut. si quas ruinas.
 et. r. q. ij. S. si quas nō ruinas. et hoc casu videlz i domi-
 bus ruinosis loquitur. r. membrum glo. Sed hic diri-
 q̄ sit diminutio i tercia parte. an remittetur tercia pars
 eius q̄ soluerent emphyteo. vel soluentur ecclesie tm ter-
 cia pars. et due remittentur. glo. in dicto. S. si dō quedā
 ponit opi. Sed veritas est. q̄ tm tercia pars soluitur ec-
 clesie. et due remittuntur emphyteo. vt nō. in aut. si q̄s.
 et illam opi. tenent ibi docto. Secundo casu aut ecclesia
 dat in emphyteosim propter vrgens debitum et tunc dō
 dari pro illa p̄sione que potest haberi seruata solenni-
 tate. aut. hoc ius porrectum. aut propter aliam vtilitatē
 illius ecclesie vult dare in emphyteosim. et tūc si res que
 datur in emphyteosim ē tante pensionis quāte q̄n ad eccle-
 siā peruenit. vel paulo maioris vel minoris. et tunc pōt
 fieri diminutio pensionis sexte ptis vt hic et s. e. S. q̄cū-
 q̄. et. l. de sacrosanc. ecclesi. aut. p̄pterea. quod intellige
 verū. q̄ diminutio sexte ptis possit fieri. si prelatus nō
 reperit accipientem. p̄ maiori precio vt no. r. q. iij. S. al.
 ca. p̄pterea in glo. parua super verbo sexta. et tangitur i
 dicta autē. Si quas ruinas. aut res que datur i emphy-
 teosim est maioris redditus q̄ quādo ad eum peruenit
 tūc fieret etiam diminutio sexte ptis. nō habito resp̄ctu
 ad tempus p̄ns quo ad ecclesiam puenit. sed ad temp⁹
 p̄ns nec pro fauore ecclesie et. l. de legi. l. q̄ fauore. ff.
 de legi. l. nulla. Aut est minoris redditus nunc q̄ q̄n ad
 ecclesiam puenit. puta q̄ ob aliquā cladem diminuta. et
 tūc dicit vt hic no. glo. et fm eam debet intelligi. l. d.
 de sacrosanc. ec. aut. p̄pterea. b. aut si ob cladez. et quādo
 datur ob cladem diminuta ponit glo. quia fundus cas-
 mate p̄nt vel domus est exusta. Sed certe si poneremus
 domum exustam. idem etiam q̄ in domo ruinosā. vt no.
 doc. in autē. si quas ruinas in. j. q. et iō dic qd dicit ob
 cladem minui reddituz. puta quia nullus vult in ea ha-
 bitare quia dicitur eē domus infortunata fm mar. sy. i
 d. autē. si quas. et autē. p̄pterea. Et ista opi. fuit iac. bu.
 vt refert spe. in ti. de loca. S. nunc aliqua. ver. vij. Q̄nq;
 res que datur in emphyteosim. dat p̄ ea pensione que p̄
 preciosam et emphy. S. j. in fi. Q̄nq; ecclesia habet rē
 suam puenit. b. paruz vel nihil p̄cipit rōne extimatōis.
 tūc habet locum ver. si dō alicuius. et. l. de sacrosanc.
 ec. autē. p̄pterea. in fi. circa predicta. vide azo. i summa
 ruinas. Quero dicitur hic cum scrupulositate et. q̄.
 ro quid si ista res nō potuit laborari propter guerram.
 vel mortalitatem. an periculum pertineat ad emphyteo-
 tam vel dominū. dic ad dñm. vt no. ia. de arc. et cy. l. d.
 iure emphy. l. j. et. ij. in pe. q.

Scire autem Si emphyteota nō soluit
 canonem p̄ bienniu. cadit

alie. aut pmu. reb. ec.

a iure suo. et pensionē p̄ tpe p̄terito soluere et rem red-
 dere p̄pellitur. et damnu emendare. nulla p̄ melioratōe
 retentōe cōpetente. hoc dicit. No. ter. ibi et res. hic vi-
 detur tex singularissimus inducere tacitam y potbe. cō-
 tra emphyteotam ecclesie in oibus suis bonis pro his q̄
 debet rōne emphyteosis. facit. j. de alie. et emphy. S. si dō
 quis aut locator. Quero an p̄pter canonem nō solu-
 tam emphyteota cadat ab emphyteosi ip̄o iure vel p̄ sniaz
 et hic ter. dū dicit fiet omnino extranei. videz velle q̄ p̄
 sniam. pro hoc etiā. l. de iure emphy. l. ij. ibi nolenti lice-
 re. et ibi si dominus voluerit et. l. si. l. eo. ibi cadit a iu-
 re. quasi dicat. nō ip̄o iure s̄ p̄ sniam requiritur. q̄ volū-
 tas cōcedētis emphyteosim. p̄ hoc vide. ut etiā ter. j. de
 ali. et emphy. S. si dō quas. b. si dō voluerit. et hanc opi.
 tenet spec. i dicto. S. nunc aliqua. b. xlvij. et mar. d. fan.
 in. rrii. q. et hoc est vtile scire. quia si aliquis tanq̄ em-
 phyteota vendicaret feudum ab aliquo extraneo posses-
 sore. nō posset opponere excep. extraneus possessor cōtra
 emphyteotā de canone nō soluto. et hoc tenet glo. in. l. ij.
 ff. si ager vecti. vel emphy. pe. et idem. ff. de rei. ven. l. sup
 ficiario. Quia hic dicit q̄ n̄ soluto canone p̄ bienniu
 cadit a iure suo. Quero an emphyteota possit sibi p̄uide-
 re vt possit soluere pluribus annis futuris inuita eccle-
 sia. dy. format hanc questionē in. l. statu liberoz. S. si
 ch⁹. ff. de sta. li. et. ff. de annuis le. l. em. als diabolus.
 Sed p̄trarium ē veritas. vt no. spec. in dicto. S. nūc aliq̄
 ver. rrii. et mar. de san. in dicto tractatu. in. r. q. et doc.
 in. l. j. in fi. l. de iure emphy. et. l. de pac. l. certis ānis.
 Quid aut ecōuerso si emphyteota nō vult soluere p̄-
 sionem vnius anni simul. s̄ p̄ticulariter. an possit pro
 ista questione optime facit ter. i. l. placuit. l. de coll. et.
 l. pater et ibi dicaz. Quero an emphyteota possit mo-
 ram purgare dic vt extra de loca. c. pe. in fi. et. c. fi. et ibi
 bona glo. extra. c.

Quo autem

Res immobiles ecclesiarum
 alienari. p̄hibentur in quacū-
 q; psonam siue sint integre siue ruinosae. nisi in emphy-
 teosim de iure pmissa. rerū examinatione p̄ archie. subtili-
 ter facta. omni reuolutōe et machina remotis. b. d. vsq;
 ad. S. si q̄s aut. No. b. neq; ibi iecclasticis. q̄ recur-
 redum ē ad p̄tos in arte sua. l. de re mil. l. secti. li. rii.
 et. l. d. c. cōstituentur. Secūdo nō. ter. ibi. aut etiā vno
 q̄ vbi in ciuitate sunt plures requirūtur duo. als si vn⁹
 tm̄ repitit ille sufficit. quod tene mēti. p̄ iudiciis mē-
 tentibz medicū ad videndū vtrum vuln⁹ sit mortale vel
 nō. et an sit remāsurā cicatrix. stabit eoz relatōi vt hic.
 et in dicta. l. semel. pro quo ter. optimus in. c. significa-
 sti extra de homi. et spe. in ti. de p̄ba. S. si. ver. hic quoq;
 notandū. et debent inuiti saltem duo si plures reperiu-
 tur. als sufficit vnus. vt hic nō. ter. quod tene mēti. et
 debebūt cū iuramēto deponere illi. vt. l. de fide instrumēto. l. p̄parat. als cōpatōes de secūdis nup. l. hac edi-
 ctali. S. is illud. licet glo. videat velle p̄trariū in. l. j. cir-
 ca prin. ff. de ven. inspi. et. l. iureiurādo. l. d. testi. h ter.
 dicit emphyteotā scriptum velle videz q̄ cōtractus em-
 phyteosis fiat in scriptis. et hoc videtur sentire ter. i. l.
 j. l. de iure emphy. ibi scriptura stare et. et hanc opini-
 onem videtur ibi tenere glo. iij. et etiam pe. de bel. Sed
 cōtrariū nō. in dicta. l. j. sup verbo. scriptura. et hoc ser-
 uat cōsuetudo. et approbat spec. i ti. de loca. S. nūc aliq̄.
 b. v. et mar. de san. in. r. q. Ultimo non. ter. in ver. neq;
 illud cū glo. cū em̄ ibi. s̄ cū hodie et. q̄ p̄ hunc tex. cum
 glo. videtur determinari questio vtrū finita emphyteosi
 p̄nt primiores et cōsanguinei illius in cuius psona ē fi-
 nita petere vt eis refirmitur. et sic ecclesia teneat. eos p̄-
 ferre alijs volentibus illam emphyteosim. ex hoc habes
 q̄ ecclesia nō tenetur eos p̄ferre nisi pactum exp̄pressuz in-
 teruenerit. vt hic no. puto tamē q̄ ex quadam vrbānita-
 te ecclesia debeat tales cōsanguīcos p̄ferre. p̄ hac optie
 glo. et ter. l. j. S. j. ff. de aq̄ q̄ti. et esti. et qd nō. et d̄ postu-
 ca. bone. ij. vult glo. et cen. dñs. c. fi. in vltima glo.

Si quis autem Res ecclesie p[er] ad v[er]u[m] fructum p[er]cedi ad tem-
pus v[er]o ad v[er]u[m] p[er]cipiendi re alia eiusd[em] redditus in eius
compensat[i]o[n]e ecclesie data. v[er]o t[em]p[or]e finito v[er]a q[ue] res redeat
ad ecclesiam. h. d. No. casum i[n] quo alienat[i]o rei ecclesie
st[ri]cte p[er]mittit[ur] v[er]o hic. et s. cod[ic]e. S. hoc igit[ur]. L. d. sacrosan.
eccle. l. iubemus. S. si. Secundo n[on] q[ue] accipiens v[er]um vel
v[er]u[m] fructu[m] ab ecclesia. debet i[n] compensat[i]o[n]e ab ip[s]o initio
dare alia p[ro]prietate ei. t[em]p[or]e. h[ic] d[icitu]r d[icitu]r. alia r[ati]o mox r[ati]o.
id[em] t[em]p[or]e. i. de al[i]i. et emphi. S. si d[icitu]r aliq[ui]s. licet p[er]trariu[m]
vid[et] velle iac. de bel. v[er]o dixi s. co. S. hoc igit[ur]. Opposi-
t[um] d[icitu]r i[n] hoc. d. quatos aut quales q[ue] d[icitu]r r[ati]o. p[er] p[ro]prietate[m]
seruitutis i[n] re aliqua. n[on] tenet ad dand[um] r[ati]o ad faciend[um]
v[er]o no. i. l. i. i[n] prin. ff. de verbo. obli. et id[em] sentit glo. de
v[er]u[m] fructu. l. p[ro]prietate. P[re]terea dare e[st] accipiens facit. v[er]o i[n]
sti. de acti. S. sit itaq[ue]. Sed hic nullu[m] transfert d[omi]nium q[ue]
r[ati]o. Huius timore facta est glo. si ab ecclesia d[icitu]r q[ue] d[icitu]r
dare accipit i[n]proprie. q[ue] tr[an]sit v[er]u[m] fructus. r[ati]o est posse.
dic v[er]o i[n] glo. Tu dic q[ue] ille qui tenet ad v[er]u[m] fructu[m] te-
net ad dand[um]. t[em]p[or]e. i. in l. co[n]ceptu[m] de v[er]u[m] fructu. Et sic tenet
p[ro]prietate ius i[n] re. et ita loquat[ur] t[em]p[or]e. d[icitu]r d[icitu]r data. tenetur
etiā ad faciend[um] i[n] eo q[ue] tenet pati i[n] futuru[m] v[er]u[m] fructua-
riu[m] v[er]o frui. et id[em] i[n] fructu i[n] p[ro]prietate. glo. de quo p[er]
glo. m. d. l. co[n]ceptu[m]. No. obstat q[ue] v[er]bum dare tenet
d[omi]nii tr[an]slat[i]o[n]em. q[ue] dico q[ue] hic tr[an]sferet d[omi]nium. habz
e[st] v[er]u[m] fructuaris d[omi]nii et possessi. v[er]u[m] fructus. v[er]o p[ro]prietate
i[n] t[em]p[or]e. et i[n] glo. i. l. qui v[er]u[m] fructus. ff. q[ue] v[er]u[m] fructu. p[er]. et
l. i. j. S. i. ff. quemadmodu[m] v[er]u[m] fructu. amitt. r[ati]o i[n] l. i. vendit[i]o-
ne i[n] prin. ff. de bo. aut iud. pos. i[n] glo. p[er]. i[n] glo. q[ue] ad
ius. ad id[em] q[ue] no. ff. de v[er]u[m] fructu. sub rub. id[em] i[n] alijs i[n] co[n]-
p[ro]prietate. v[er]o no. p[er] glo. ff. de acquir[ere]. pos. l. i. naturl[iter]. S.
nihil co[m]mune.

Quia v[er]o Zconomi res ecclesiaru[m] i[n] casibus p[er]
hibitis alienantes. pene leg. leonis
afficiuntur. r[ati]o emptor p[er]u[m] amittit r[ati]o cu[m] fructu reddat
D[omi]n[u]s donatarius r[ati]o cu[m] fructu reddat p[er]pellit. h. d. No.
t[em]p[or]e. ibi amatores periculi. Nota ex hoc t[em]p[or]e. q[ue] qui delin-
quit amat penam. et sic i[n] delictis est consensus a quo
creatur naturalis obligatio. ad id[em]. ff. de postu. l. j. S.
bestias. cu[m] sua glo. In glo. deniq[ue] ibi. et no. i. l. i. f[er]u[m].
ff. de his q[ue] no. infam. p[er] hoc. ff. de acti. r[ati]o obli. l. f[er]u[m] ex
delictis. licet glo. i[n] l. i. i[n] p[ro]prietate. ff. d. re. iur. v[er]o d[icitu]r velle
q[ue] i[n] dicta. l. i. serui. q[ue] seruus obliget ex delictis civiliter.
q[ue] innuat q[ue] i[n] maleficijs naturalis obligat[i]o n[on] inest. i[n]
stitu. de iure naturalis g[en]tiu[m] r[ati]o civilis. S. ius aut gentium.
Sec[un]do q[ue] i[n] maleficijs i[n]stit naturalis obligat[i]o. no. glo. p[er]
ist[um] t[em]p[or]e. r[ati]o ista opi. tenet doc. i[n] dicta. l. ex iure gentium.
ff. de iusti. et iure. et p[er] l. y. i[n] p[ro]prietate sua circa fi. No.
glo. h[ic] qualis i[n] fi. S[ed] p[ro]prietate ista glo. oppo. Ille q[ue] contra-
h[er]at. p[ro]sumit ei[us] i[n] dolo. v[er]o l. d. agri. r[ati]o celi. l. que-
admodu[m]. li. xj. r[ati]o i. c. q[ue] contra iura. d. re. iuris. li. vj. Si g[en]-
emptor p[ro]sumit e[st] i[n] dolo. g[en] n[on] e[st] i[n] bo. fi. So. v[er]o no. glo.
xij. q. ij. c. v[er]o. vbi glo. id[em] tenet. et hac opi. q[ue] emptor de-
m[er]ita ita habeat regressu[m] p[er] yconomu[m] si e[st] emptor bo. fi.
tenet glo. i[n] c. ad audientia[m] extra de re. eccle. no. alie. et p[er]
inno. i[n] c. quis. co. ti. d. emptori. i[n] coll. r[ati]o. Sed p[ro]prietate
no. x. q. ij. S. h[ic] ius p[ro]prietate. d. si d[icitu]r res. Id[em] tenet hosti.
i[n] dicto. c. ad audientia[m]. vbi etiā ip[s]e tenet q[ue] etiā male-
fidei emptor habet regressu[m] p[ro]prietate yconomu[m]. hac opi. te-
net p[er]. de belape. i. aut[em]. qui res. L. d. sacrosan. eccle. r[ati]o
p[ro]prietate opi. facit t[em]p[or]e. b[ut]us. S. q[ue] d[icitu]r leonis. r[ati]o ibi circu[m]-
tus facere legib[us] r[ati]o. r[ati]o sic ille t[em]p[or]e. vid[et] loqui i[n] t[em]p[or]e scie r[ati]o
j. i[n] S. Si quis aut[em] ibi sua sentiat malignitate. r[ati]o i[n] S.
Sin aut[em] ibi viroq[ue] iuste. P[re]terea isti t[em]p[or]e. loquuntur ge-
neraliter r[ati]o. v[er]o l. j. S. et generaliter. ff. de l[ite]r. p[ro]prietate. Restat
g[en] r[ati]o ad p[ro]prietate tenedo banc opi. h[ic] r[ati]o de q[ue] dolo yco-
nomi p[ro]prietate ademptoris. v[er]o no. glo. i. aut[em]. q[ue] res
ia dictas. L. de sacrosan. eccle. Circa p[ro]prietate quero.
pone q[ue] yconomus n[on] e[st] soluendo an poterit emptor ha-
be regressu[m] p[ro]prietate ecclesia. Glo. i[n] dicta aut[em]. q[ue] res. dic q[ue] sic
quod ita intelligit p[er]. e[st] v[er]u[m]. q[ue] emptor e[st] bone fidei.

als imputet sibi quia sibi caneri n[on] fecit. ne si aliter di-
ceremus ex suo dolo comodū reportaret de le. j. l. plane.
cum si. et idem canones videntur tenere i[n] dicto. c. ad au-
diencia[m] extra de re. eccle. non alie. Quero. hic dicit
q[ue] quando prelatus vendit rem ecclesie. ecclesia p[ro]t ven-
dicare. Item potest agere contra alienantem. v[er]o s. co. S.
p[er]. et l. iubemus. S. yconomus. L. de sacrosan. eccle. po-
ne q[ue] ecclesia agit contra vnu[m] illor[um]. an electio sibi p[re]iu-
diceret quo ad aliū. vel pone q[ue] exigit vnu[m]. an poterit co-
tra alium agere. et si exigit possessore. an tenetur cedere
actionem contra alienantem. dic de istis p[ro]prietate declaratiōe
buius. S. v[er]o no. glo. i[n] c. admonemus. xij. q. ij. et i. c. nul-
li. extra de re. eccle. no. alie. Ultimo n[on]. q[ue] v[er]bum v[er]-
dit n[on] trahitur ad alios cōtractus per quos d[omi]nium
transfertur. quod intellige e[st] v[er]um hic i[n] d[omi]n[u]m. quia licet
tractetur de fauore ecclesie i[n] prohibendo venditiōem.
tamē tractamus de pena imposita cōtrafacienti. et i[n] d[omi]n[u]m
st[ri]cte accipitur v[er]bum vendit[i]o. Et i[n] d[omi]n[u]m impetator i[n] l. i.
leonis loquentis i[n] p[ro]prietate vendit[i]o. extendit ad alie. s.
cōtractus. quia de sui natura v[er]bum vendit[i]o st[ri]cte ac-
cipitur. et v[er]o quod dixi i[n] S. alienatio s. co.

Qui autem credito[re] Creditor q[ue]
mutuat pecuniam. si pignori acceperit rem immobilem
regulariter a cōtractu cadit. et pecuniam perdit. et con-
tra ecclesiam nullus sibi datur regressus. h[ic] t[em]p[or]e p[ro]prietate
nomi[n]i vel p[ro]prietate. Fallit si necessitas p[ro]prietate p[ro]prietate
tas imminet. quo casu generalis p[ro]prietate p[ro]prietate
speciali pignore p[ro]prietate. h. d. No. ex fi. huius. S. q[ue] p[ro]prietate
hanc constitutiōem n[on] permittitur speciale pignus e[st]
necessitate imminete. quod. not. p[ro]prietate id quod no. p[er]. i. an
S. nos igitur i[n] fi. r[ati]o circa p[ro]prietate p[ro]prietate. L. de sacro-
san. eccle. Et no. glo. h[ic] quero i[n] fi. id[em] no. i[n] S. si d[icitu]r p[ro]prietate
bo. j. de alie. et emphi. licet i[n] glo. l. iubemus. S. sane p[ro]prietate
alle. v[er]o d[icitu]r velle q[ue] equū sit q[ue] ecclesia reddat pecuni-
am. sed doc. tenet p[ro]prietate et istud teneat. S[ed]
no. glo. que incipit q[ue] modo r[ati]o si cōst. r[ati]o. r[ati]o. l. generaliter.
L. de sacrosan. eccle. de epi. et cleri. l. i. si quis p[ro]prietate
et l. sacrosancta. et ibi posset habere locum. nam mona-
chus non potest habere p[ro]prietate. v[er]o no. i[n] c. ad mona-
extra de sta. regu. et xv. q. ij. r[ati]o. q. ij. L. de monachis.
vbi de hoc.

Si v[er]o Emphiteota accipiens i[n] emphiteotism
perdit. soluturus etiam quicquid p[ro]prietate anno sol-
vere tenebatur. et tabellio qui instrumentum scripsit i[n]
erilium damnatur. et ab exilio non remouetur. et i[n] d[omi]n[u]m
decretum interpones dignitate p[ro]prietate. et bona publi-
cantur eisdem penis obtinentibus etiam i[n] his qui sup-
rebus sacris celebrant cōtractus. h. d. No. hic q[ue] res co-
alienat[i]o[n]em. i. de facili alienatus. No. hic q[ue] res co-
clesie dicuntur esse pauperum. s[ed] t[em]p[or]e. sit nu. cle. S. si.
L. de epi. et cl[er]o. l. ij. Secundo n[on]. ibi quāto circa res
q[ue] tanto grauius e[st] delictum. quāto i[n] digniores rem co-
mittitur. v[er]o l. pedius. ff. d. incen. ru. et na. r[ati]o. di. ca. ne-
cesse est. et. i. q. j. c. indices. et. c. si qui epi. i. glo. v[er]o glo.
cum appara. No. ex hac glo. q[ue] d[icitu]r hant. si cu[m] aspira-
t[i]o[n]e apponitur ponitur p[ro]prietate non. als ponitur alternatiue
idem habes. L. ex cu. r[ati]o. l. j. li. r[ati]o. r[ati]o. de veteri iur. l. p[er].
li. xj.

Quia non Regulariter res immobiles eccle-
siarum alienare prohibent. omni-
cessante p[ro]prietate. et omni compulsionē et violentia p[ro]prietate
hibita. Item ecclesiarum et monasteriorum alienatio e[st]
penitus interdicta. pene cōtrafacienti bus imminet. h[ic]
d. v[er]o ad. S. sicut autem. No. t[em]p[or]e. i[n] v[er]o. appz. e[st] ex q[ue]
no. q[ue] iura spiritualia facilius tolluntur q[ue] cōmunia. id[em]
i. l. cu[m] milit. S. milita. ff. d. te. milit. L. ad v[er]u[m] l. anq[ue] et
i[n] l. assiduis. L. qui po. i[n] pig. ba. no. glo. sed nunquā.
r[ati]o glo. ibi silem p[ro]prietate. et glo. i[n] l. j. S. v[er]o q[ue] ff. de public.

Collatio. ij.

Sicut autem Banosa possessio ecclesie nec dari nec recipi debet pena contrafaciendi imminente. Item lex est generalis et in omnibus datur licentia denunciandi sine metu calumnie. et ab omnibus debet observari. et l. leonis i ois. bus confirmatur. preter q̄ in casibus huius. l. contrariis. s. dicit vsq; ad fi. No. glo. in verbo. quid si nō ad idem. facit extra de eo qui durit in vrozem quā polli. p. adul. ca. ij. et his que si. a prela. c. iij. sed in contrarium videt veritas. quia fm hoc introduct. i. fauore ecclesie. retroqueretur in eius damnu. contra. le. nullam. ff. de le. et. l. quod fauore. l. de le. et istam tenet iac. d. bel. vt ecclesie utilitates cōseruentur. ar. l. cum. s. quid ergo cum si. ff. de transac. No. glo. hoc nobis. et nō. in. d. licentia tus calum in quo quis potest denunciare et crimen redarguere sine metu calumnie. de quo dic vt plene nō. in. l. iij. Scalumniator. ff. de his qui nō. infamia.

Rubrica. Et iudices sine quoquo suffragio fiant de consilibus.

Mnes eniz nobis

dies et noctes. Institutes debent gratias conferri nihilo suffragioz nomine dato. alia omnia male sequuntur. cuz s. ab auaricia. pcedat. que omnium ma-

lorum est mater. antiquo iure penitus sublato. h. d. vsq; ad. s. illud sollicitudine. Et no. ex si. prin. ibi ex hac iniusticia rē. nota. et hoc ter. q. si princeps vel rex a subditis aliquid extorqueret illicite. dicunt iniusticiam pati. non ob. q. superiorem non habent. Secundo nota q. dignitates cōferuntur a principe et a prefecto vt hic z. l. ad. l. iul. repe. l. si. Nota ter. ibi et imperium et fiscuz rē. pro eo q. habuistis no. s. de heredi. et falcid. in prin.

Tercio no. ter. q. auaricia est omnium malorum mater. ad idem de peni. di. ij. c. quia radix. et hunc ter. expo. ne vt no. glo. in. c. cōcupiscenciam. in pe. glo. extra de cō. sili. ubi al. hunc ter. Quarto no. q. pro litteris continentibus dignita. potest licite dari pecunia. ad idem in. p. p. totum. et de san. epi. s. pro cōsuetudinibus. q. d. intellige vt habes in ter. et glo. j. q. ij. c. sic ep̄m. etiaz q. d. tangit glo. extra de sy. c. cum in ecclesia in glo. videtur q. falsis. Quero pone q. aliquis dat quid p. dignita. tēma me ignorate. puta pater vel auus. an de beo eam dimittere glo. in. l. si. l. ad. l. iul. rpe. videtur velle q. sic. sed ego incido in. l. iul. ambi. sed glo. dicit q. nō. in. l. j. s. i. ad. l. iul. de ambi. quod examinatur plene per doc. l. ad. l. iul. de ambi. l. j. Quid si in spiritualibus. tangit glo. j. de sanc. epi. s. pre omnibus. et ibi dicam

Glud tamen Duabus puicijs et s. vno comite et vno districtu cō. stitutum. idem salariuz debetur pro vna quod olim pre. stabatur pro vtraq; cum periculo publicarum functionū. nō. vno tamē nomine comitis nūcupando. h. d. vsq; ad. s. volumus. obmiso. s. nulli quoq; suffragio. z. sic patz q. de duabus sit vna et vnus est comes. et sub vno nomi. ne. et fm hoc oñditur. q. glo. que incipit q̄tum ad n̄m. in eo q. dicit et vna tñ de duabo rē. nō. pcedit. vt. j. ma. nisse apparebit ibi. Nominatum. et in sola nominatō. ne a cap. frigia hoc autem vt dictum est supra. pri. no. i. p̄nci. q. imperator potest vnire duas prouincias simul et q. idem salarium debetur vni p̄sidenti duabus prou. cijs existentibus vicinis quod debebatur duobus p̄sidi. dentibus prouincijs existentibus diuersis. ad idem. xvj. q. j. c. z. tēporis qualitas. Et sic papa pōt duos ep̄atus vnire. extra de excessi. pla. Et quot modis fiat ista vnio. dic vt plene no. in dicto. c. et tēporis q̄litas. et ibi glo. all. hunc ter. et ecōuerso vna puincia pōt diuidi i duas vt. l. de offi. asse. l. sicut. et quod no. glo. l. de metropo. l. i. l. i. rj. ubi al. istum. s. ad hoc. et dic q. ecōuerso vn. ep̄atus potest diuidi in duos. vt. xvj. q. j. c. quod autem

Ut iudi. si. quo. suff.

ca. precipimus. s. sicut duo. Quero si vni officio cui cōsuevit p̄esse vnus. plures eligantur. nungd illi vten. tur illis privilegijs quibus ille solus utebatur. dic vt in. l. ibi. vos. l. de aduo. diuer. iudi.

Nulli quoq; Regulariter nulli licet sua tozes seu loci vicarios mitte. re pene cōtrafacientibus hic inserta. h. d. no. glo. j. vica. rios ibi. s. eos. sed certe ibi non ponitur solutio. Et iō. solue vt nō. in. l. p̄traria.

Volumus autem Iudices puinci. as regētes habēt iurisdictionem in priuatos in pecuniarijs et criminalibz causis et in milites et in fiscalibus causis criminalibz et in offic. et iudices de curia principis criminātes 7 s. b. diti habent potestatem de eis ad principem referenduz h. d. ad. s. si igitur. Oppo. et videtur q. p̄ses no habet iurisdictionem in militibus. vt. l. magisterie. l. de iur. oi. iudi. So. vt ibi no. glo. vide q. nō. in. s. si dō vbi de mā. prin. Ultimo nō. in prin. huius. s. q. milites non di. cuntur eē priuate persone vt hic. licet milites non dicā. tur habere dignitates. vt videbitis nō. l. d. equestri. di. lama. li. rj. et pbatur in. l. si. qui mi. non possunt. eo. li. et ibi dicam.

Singitur Administratores debent prestare iusiurandum fm formam huius l. et maxime iudices et eorum officiales si deliquerit. pe. na hic inserta puniuntur. h. d. vsq; ad. s. eos autem. In. ter. ibi discete. i. separate. Ibi non emendantes innuit q. officiales possint se emendare ad nutum sui superioris. quod si suus superior non procurat puniuntur. vt hic et fm hoc habet locum glo. ordi. hic posita que incipit. sed quomodo vel dic non emendant. non puniuntur. q̄li dicat. si superior non punit officialem qui aliquid extor. serit ab electo. cum hoc em̄ superiori fuerit denunciatus cum punitur ob hoc superior. et fm hoc non habet locū d. glo. et fm hoc habes hic ista esse paria ip̄m superiore accipere ab electo. vel non punire officialem suum cum acceperit si hoc sit ei denunciatum. No. glo. sed que. ro. j. ter. non videtur hoc probare q. officiali delinquen. ti sit licitum penitere. et iō expone fm franc. ac. vt s. di. ri. sed fm hoc nō ob. contrarium. sed de hoc no. per glo. et dy. in. l. qui ea mente hic all. et p. dy. l. d. epi. et cleri. l. si quis non dicam. et sic fm hunc ter. expositum vt. s. hic casus est q. administrator qui nō corrigit officiales puniuntur. et hoc ideo. quia ex officio corrigere debet. an aut al. si vna persona videns vnum in alium delinque. re non prohibeat cum prohibere possit tēctur. vide vt no. i. l. culpa caret. ff. de regu. iuris. et. ij. q. vij. c. eligere. ff. de dolo. l. eleganter. s. si quadrupes. et per dy. in. c. n. ē sine culpa de re. iur. li. vj. p. cy. i. l. vtrum. ff. de insti. z. iur. et per glo. extra de senten. exco. c. quante presumpt.

Quero de intellectu horum verborum. nō. ipius pena fiet. glo. exponit duobus modis. sed fm primā expositō. nem nō. q. magni et nobiles mitius puniuntur q. parui et ignobiles. de quo dic vt tangit cy. in. l. nemo. clericus. l. de sum. tri. glo. x. coll. de pace iur. fir. c. j. s. si. super verbo quinquaginta. et extra de iureiurādo. c. cum qui dam. et. xxiij. q. j. c. qui contra pacem. et. rj. di. c. qui n. cogantur. Ultimo vide glo. j. prohibuisse ibi et vtrūq; tēpus nō. ex hac glo. q. verbum infinituz significat tē. pus p̄teritum et futurum vt hic. et alibi no. glo. quod respicit omne tēpus. ita no. in. l. stipulationuz alie. s. stipulatio de verbo. obli.

Eos autem Administratores prouinciaz et eorum assessores et qui cir. ca ea sunt debent iusticiam administrare et obseruare i. omnibus publicis et priuatis causis. et deuotos patrie bene tractare. et indeuotos punire. h. d. In ter. ibi su. munt. i. sumere debent. nō. ver. ideoq; licebit ibi hoc q. dem. quia maius est delinquere in alium q. in se. Secu. do nō. i. d. ideoq; hic ar. p. scolari qui est presentatus ab

uno doctore et bonus psumat. Itē ē ar. p legatis et am
basiatoribus qui mittuntur a bono et iusto domino. q
boni psumunt ut hic. 7. ff. de of. psec. pto. l. j. in fi. 7. vñ.
q. j. c. omnes qui. xxx. di. c. qui de iuncti. pro hoc. l. de sū.
tri. epla. inter claras. Item ē ar. p ter. et instrumentis
pductis. ex psona fidedig. q boni psumant. et eoz di
cta et instrumenta vera sint. facit. j. de defen. ciui. circa
pinc. cum si.

Si quis autem. Administratores ciui
tatis i officio vt occa
sione eius delinquentes et officio durate pena a lege sta
tuta sunt puniendi. licetia data puincialibus eozuz delict.
epo et archiepo denūciandi ut p eos relator principi fa
cta i locis vbi deliquerūt puniant. ad hoc vt ipoz pena
sit alijs i exemplū. b. d. vñ. ad. s. necessitate. 120. q. ibi
qs est puniendus vbi deliquit. et hic et. j. vt nulli iudi.
s. si quis dō criminis. Secundo noto casus in quibus
maior magistratus dicit in officio delinquere. ita q du
rante officio pē puniri vt hic. et illd idem habes in aut.
vt disse. iud. s. si tñ ptingit. quos ter. punge cū. l. iube
mus. l. ad. l. iul. repet.

Necessitate. Administrator in officio pu
cie officio finito debet ibi. l. di
ebus morari. omnibus redditurus rōem. et si añ fuge
rit. ab omnibus capi pōt epus casus ex nō scripto examia
tus subdit. relat. necessitate. imminere. b. d. In ter. ibi
velut aliquid et sicut si eēt quoddam mancipium vilissi
mum. nō. in. d. pñti quod in cā sindicat. summarie pcedi
tur sine libello. vt hic ter. cum glo. sine libello. Secū
do notat ex hoc ter. cū glo. sup verbo de tenere. q credito
ri licitū est capere debitorem fugientē. quod tene menti.
quia lex ait. s. si debitorē de solut. dicit q licitū ē credi
tori auferre creditori fugienti res quas secum portat. et
ita intelligitur glo. in. l. extat. An aut liceat creditori ca
pere debitore per psonā. ille. s. nō dīc. s. idē q hic insit.
de acci. i prin. quod intellige q liceat creditori capere.
nō vt eum detineat. s. vt ad iudicē eum deducat. vt nō.
glo. i. r. coll. d. pa. iur. fir. c. j. s. j. Facit qd habetur. l. d.
decurionibus. l. generali. 7. facit etiā qd nō. i quadaz so. p
glo. i. l. iterdū. s. qui furē. ff. de furtis. Quero circa h
pone q creditor vadit ad rectore ciuitatis et dīc habeo
debitore meū fugitiuū. dīs mibi familiā. By. dic in. d.
s. si debitorē. aut creditor iuste timet quia videt indicia.
7. tūc debet sibi dari familiā. s. si nō iuste timet. nō debz
sibi dari familiā. ar. l. hoc aut in princ. ff. si cui plus q p
l. falci. l. ij. i princ. ff. so. ma. 7. l. si fideiussoz. i fi. ff. q lat.
cog. qd intellige eē verū. si debitori post debitū ptractuz
suspiciōis noua cā interuenerit. secus si ptracto debito il
la cā nō supuenerit. vt. l. qui bona. s. de illo. d. dā. infec.
7. vt impos. le. l. si is a quo i fi. d. pñti. cre. l. si creditores
7. l. si. ff. de spon. Facit optime. l. p. s. si post. ff. de va. et
eoz. cog. et de ista causa poterit fieri iudici fides. etiaz
pte absente. quia cū capere aliquā psonam sit citatio re
alis. iudex pōt cognoscere. an aliquis sit citandus. 7. cō
missa citatōe facere pte absente. dic vt. ff. de arbi. l. si in
terpellatus. s. j. 7. l. dīc pferre i pñci. e. u. Et poterit ta
lis captura fieri nō solum die feriata ob necessitatez ho
minū qua die omnis actus ex sequēte fieri pōt. et senten
tia executōi mandari. de quo est casus i. ca. significante
fin doc. s. talis captura hominis fugitiui debitoris poterit
fieri etiā die feriata i honore dei. nō vt iudex agnoscat d
cā s. vt cogat debitorem ad cauendum de iudicō silli. vt ē
glo. nō. i. l. dies festos. l. de ferijs. Ultimo hunc ter.
inducit iac. de bel. q in cā dilapidatōis plati vel admi
nistratoz nō sit necessaria scriptura. s. de hoc all. glo.
ordi. iij. q. ij. 7. iō. Quero an i cā criminali sit necē fer
re sniam in scriptis. ter. in dicto. c. si quis in hoc genus
dicit q sic. 7. aliter lata nō valet. 7. facit mentōem de. l.
fi. l. de sen. experi. reci. Glo. ibi dicit q illa lex loquit
i cā ciuili. et dicit verū. tñ glo. ibi tenet q in cā crimina
li sit de necessitate q ferrat sentētia in scriptis sicut i eis

uili. nisi in causa dilapidatōis. et pro hoc allegat hunc
ter. ita nō. ibi i glo. vñ. qd tene mēti. 120. gl. in fi. nō.
ibi si tibi. est et alius casus extra d. testi. c. albricus ibi
not. circa qd vñ. gl. d. iureiur. c. fi. li. vñ. et d. iudicis. c.
j. 7. de verbo. sig. c. sepe in cle. Ultimo nō. gl. vñ. pter
in quātum dic. q hoc pōt pbari per sacramentum qd te
ne menti.

Illud. Subditi iudicibz nullā debēt iniuriā in
ferre sed fauorē. nisi in eozū delinquerē
officio pena mortis imminere. et iudicibus omnibz de
bet iusticiam seruare. et superior inferioribus nō debet
iniusticiam inferre. et subditi publica tributa euz omni
teuotōne et sine omni diminutione letate inferre. que eis
gnas laudes dño nro saluatori. s. hac. l. offerre. que eis
dat patrias habitare. cauet et ppias facultates firmi
me. b. d. vñ. ad. s. q aut. 120. ter. ibi i. s. oportet. q q
debet facere quod nō potest euitare. Item nō. in. d. cā
put intelligit cāz si. soluendi tributa. q inter qui debz
a puincialibus principis tributa pcepte. nō pōt dilata. cō
cedere nec terminū soluendi progat. quod facit ad id qd
diciunt. q. pcurator cōstitutus ad solutōem recipiēda
nō potest terminū progare. vt ē casus notabilis in. l. q
rome. s. calimacus. ff. de verbo. obli. tene ergo mēti illu
ter. q cautio siue solutio tributōz et collectarū nō reg
rit dilatōem et sic ista cā erit summaria.

Quod autem. Iudices omne iuridicōz
habēt aduersus omnes omi
privilegio cessante pene ptrafaciēt. imminere. b. d. vñ.
ad. s. interdicimus. Dppo. dicitur hic q omne privilegi
um cessat. p in pñmiō. ff. s. et. l. de epi. et cle. l. omnes
7. l. cū clericus. 7. de iur. om. iud. l. magistratus. Item
timore gl. po. duas opi. vna est bul. alia azo. vt in gl. et
opi. azo. tenet glo. j. vt omnes obe. indi. pñti. s. si quis
igit col. vñ. et. l. vbi de cri. agi oportet. aut. q i pñti. s. j.
de iudi. l. heres absens in prin. 7. l. ij. s. oēs. eo. ti. s. j.
istam opi. videt ter. expressus hic. vbi dicit. q miles pri
uilegio nō vñ et tamē milites habent privilegiū infer
tum i corpe iuris vt dicta. l. magisterie. quare mibi oī
bus obmis. vt ter. q aut loquitur in criminibz specialibz
bus. hic specialiter exceptis. et tūc cessat omne privile
giū siue sit in corpe iur. siue nō. vt hoc. s. vt patet ibi duz
dicit. vt nulla sit mili. 7. et ibi nec priuilegiū cōstat ba
7. et ibi quia crimen milit. 7. Quos milites cōstat ba
bere privilegium i corpe iur. insertum. vt sup dīc. et sic
patet q hic loquitur de privilegio in corpe iur. hic duz
7 q loquatur in casibus hic expressis. probatur hic opi.
dicit. penitus pdictis casibz 7. et isto casu loquat opi.
butri. Aut loquimur in alijs criminibz hic nō exceptis
vel in causis pecuniarijs. et tūc habeat locus opi. azo. s.
vt cessent privilegia in corpe iur. inserta. sed privilegia
inserta in corpe iur. nō tolluntur. et ita loquitur glo. q
all. Et istam opi. azo. tene mēti. quia si dīc statuta q q
libet vadat in exercitum vel quid simile faciat. omi pri
uilegio cessante vel nō cessante aliquo privilegio. Secus
intelligi de privilegijs in corpe iur. nō insertis. 7. inclu
si quis haberet privilegiū in corpe iur. insertū. in autē.
sum. et circa hanc materiam vide nō. per docto. in autē.
qua in puincia in. ij. q. Quero dīc q in crimine hic
excepto cessat omne privilegium in corpe iuris inclusum
nūquid clerici vñ tūz privilegio hoc quod est cōstitutū
i corpe iuris. puto sic eē p quocūqz delicto per cōstitutū
tionem federici. r. coll. de sta. s. li. eccle. s. statutus. l. illo
j. et per autē. statutus. l. de epi. et cle. sumpta ex illo
s. et. per. c. significasti. et p. c. si diligenti. extra de fo. cō.
pe. et idem videtur bodie i scolariibus per autē. habita
l. ne filius pro patre. Et nō. glo. si. nonne. que incipit
accipitur eū stricte. verbuz crimen. vt glo. dicit pro ma
ioribus criminibus et ad differentiam seditionis et vio
lentie. qualiter autē accipitur crimen nō. glo. i. l. j. l.
si aduersus delict. et. rrv. di. capi. vñ.

Colla. ij.

Interdicim? Nemini licet loci fuatores
stare. pena ptra facientibz imminete. 7 iuder insiuran-
do 7 cautez debet prestare. 7 hec. l. debet publice diuin-
gari. hoc dicit vsqz ad fi. pmitte al's primates. Nota
glo. i. d. posito ibi sic aut. q. pene imposita sup delec. per
l. nouaz nō extendit ad delictū preteritū prius pmissū
sed sua lege venit puniēda. circa quod vide no. p. doc. in
l. leges. l. de legi. 7 no. glo. s. e. ibi s. nūqd.

Quanta? Quid intendit hec constitutio. di-
citur in prima glo. 7 circa hāc cō-
stitutiōez vide in ter. 7 glo. j. q. ij. c. sicut episcopū. 7 quod
tangit glo. in. c. in eccl. extra de sy. in glo. videt q. talis.

Scriptum. Iudices 7 ciuitatis defēsores p
nec accipere subditis ex administratiōe nil dare debent
salarij iureiurando ab eis prestādo. pena ptra facientibz
imminete. hoc dicit vsqz ad fi. Aditoribus. i. cuz istis
aditionibz predictū iusiurandū cuius forma in ti. p.rio
7 studiū. s. debet esse. eos. n. volum? puniri exercitu. i. ab
exercitio. Parte. s. pfect. grauissimis. vt. j. i. fi. subiectis
q. p. b. b. q. n. tū. subaudi tātū accipiat a subiectis q. n. tū
s. in ti. vt iudi. sine quo. suffra. illis bñficiatibz ab eo. s.
de seruis. vsqz nūc dixit de iudicibz. nunc incipit dicere
no. ter. ciuit. maior ciuitas i quibz eliguntur defensores.
no. ter. ibi in. d. quasi ibi 7 quāt. eis ad mediocritē 7 c. q. i
largitibz 7 expen. mediū est tenendū. quia p medium
optimū visus est. vt. j. de p. s. uet. s. j. coll. iij. 7 est hic arg.
fm Jaco. de bel. ptra legatos q. in hoc immensissime me-
dū nō tenet. Secūdo no. ter. ibi. aut si nō est aliud 7 c.
q. per hāc cōstitutionē sunt coeacte. l. plebiscit. ff. de of-
f. p. s. i. l. solent. s. fi. ff. de offi. p. cōsul. 7 l. que pmitit
indistincte accipere esculentū 7 poculentū: quia hoc nō est
verum. nisi in defectum sui salarij. 7 tūc 7 mediocriter 7
a sponte dantibz. vt hic dicit. 7 ita sentit glo. hic in dicta
l. plebi. 7 in ti. j. circa fi. p. n. c. i. Circa quod vide qd no. p.
docto. in aut. principales. l. de iur. calum. Predicta vi-
dentur intelligi in iudice ordinario. sed iuder delegatus
tra de rescrip. c. statutu. s. insuper. lib. vj. Itēz no. ar.
q. si p. b. i. ter sit pauper. potest aliquid accipere pro cele-
bratiōe missę. de qua questiōe vide per glo. extra de pre-
b. c. significatum. 7. r. q. iij. relatu. Ultimo no. ter.
ibi. cūqz lex. 7 ibi. in participibz. q. illud quod ponitur i
porta ecclē. dicitur esse publi. 7 sic nō est licita ignorātia
de eo quod in portis ecclē pōitur. habuistis aliūz ter.
s. de re. ec. n. alie. s. pe. d. illoz aut.

Rubrica. Iusiurandū quod prestatur ab his qui ad
administratiōes accipiūt.

Pro ego per deum

omipotentē. Hec cōstitutio substantiaz
sacramēti docet. 7 iusiurandi formaz de-
mōstrat. 7 penaz ostendit. hoc dicit vsqz
ad finem. Quero quid sit iuramētum. 7
que fuerit causa cōstitu. iuramēti? Dic vt. xij. q. j. c. i. sum-
mū. 7 de pena p. iurij dic eadez causa 7 questiōe. c. vlti-
mo. 7 extra. c. cum sacramento. 7. c. diffinitō. 7. xij. q. v.
c. res debet. 7 quot modis puniuntur p. iurij. dic vt nota.
xij. q. ij. in summa. Hoc premisso nota hic primo sub-
stantiaz 7 formā iuramēti. Secūdo nota ter. 7 glo. dū di-
cit 7 cōmittat. q. potestas terraz debet hereticos expellē
de locis in quibz sunt. Tercio nota q. appellatiōe domini
coninez comia. 7 sic masculinū habet cōcipere femininū.
de quo per glo. Dy. 7 Jaco. de are. ff. de verborū sig. l. j.
per l. y. in. l. quicūqz. l. de seruis fugi. 7 tangitur in. l. si
quis in tātaz. l. vnde vi. Specu. in ti. de disp. 7 all. s.
post hoc. bñc. vel ibi masculinū. 7 per glo. Jo. an. in. c. vt

Ut eccle. romana gau.

circa de elec. lib. vj. Quarto nota q. iuramēto cōtinetur
possibile vt hic. 7. xij. q. v. c. de forma sy. extra de iureiu-
rando. c. breui. 7. c. quemadmodum. facit. l. fi. ff. qui sat.
cogā. l. de nō nu. pecu. l. fi. 7. l. adigere. s. fi. ff. de iurepa-
tro. Ultimo nota q. potestates terraz debent malos al-
fessores expellere. Nota glo. j. viri. ibi. c. quacūqz arte
de quo dic vt in. c. veniēs presentiaz nostram extra de iur-
reiuando. 7 plene nota. de hoc. xij. q. v. s. querit de eo.
Ibi sine interpretatiōe. idez no. ter. x. colla. de pace iura-
mento firma. inter sacramēta. No. glo. no. quod tāgitur
ibi. s. sed nulli. 7. l. de epi. 7 cleri. aut. si iuder. xj. q. ij. c.
nec honore. al's incipit. impator. 7 extra de iura. calum.
c. fi. Alius autē testis iurat corporaliter tactis scripturis.

No. in Spec. de test. s. sequit. d. 7 nota. 7. l. de test. l.
iureiurando. Itēz fallit in. l. de creatōibz. l. de episco.
audi. No. glo. excep. Circa hāc glo. vide quod habes
in ter. 7 glo. extra de cōsti. c. j. Et quod ibi per Innocē. 7
vide. iij. q. vij. iudicet. Ultimo per hūc ter. in p. rici. di-
cit glo. q. iudeus excludit a potesta. huiusmodi 7 admi-
nistrat. 7 est ter. exp. s. in. l. fi. l. de iudeis.

Rubrica. Ut ecclesia romana gaudeat centum anno-
rum prescriptione.

Legum originem

anterior roma. Ecclesia romana cuz ec-
clesijs sibi subiectis cētūz annoz gaudet
prescriptiōe in cōtractibz. causis. rebus.
7 omibz actis pena. hanc. l. nō seruanti-

bus imminete. hoc dicit vsqz ad finem fm Jaco. de bel.
Nota fm Jaco. q. hec cōstitutio fm quid est spālis. 7
habet locum solūmodo in ecclesia romana 7 ecclesijs ei
subiectis. 7 est generalis fm quid. quia habet locū i omi-
bus ptractibz. rebus. causis. 7 actis. vt in. d. cum eniz.
Sed ecōtra illa cōstitutio que est. j. hec cōstitutio inno-
uat colla. viij. fm quid est generalis. quia generaliter pti-
net ad omēs ecclesias. fm quid est spālis. scilz ad cōtra-
ctus. res. causas 7 actus. quia vt. j. dicam. Innouat fm
veritatez in. l. vt inter diuinum. l. de sacrosan. eccl. que
habet locum in casibus specialibz. s. in venditiōe. dona-
tione. 7 legato. quod declarabo sup glo. sed hodie. Nota
glo. sed hodie ibi per Tho. Alij dicūt q. hec cōstitutio est
generalis. 7 habet locū in quibuscūqz ecclesijs. 7 prout ē
generalis. ita 7 generaliter in omibz corrigitur p cōsti-
tutionem. j. hec cōstitutio est specialis. 7 specialiter fa-
ciat mentionē de hac cōstitutōe ibi. 7 in rubrica. 7 fm
illos illa aut. posita. l. de sacrosan. ecclē. aut. quas act.
in fi. ibi sola romana 7 c. est falsa: 7 illa opinio approbat
in dicta aut. quas act. 7 ibi istam opi. tenent doctores.

Ibi contra de iure nostro 7 est alia opi. que sequitur i
glo. quam glo. dicit iure. n. probari per. c. cum nobis. eē
de rescrip. vult dicere per. c. cum nobis extra de rescrip.
Alij dicūt q. hec cōstitutio loquitur tm de ecclesia roma-
na 7 alijs sibi subiectis. 7 ille ti. hec cōstitu. corrigit tm
l. fi. l. de sacrosan. ecclē. que dicebat in quatuor casibus
tm nō currere contra ecclesias romanaz prescrip. nisi cē-
tum annoz. hec autem cōstitutio nō corrigit per illam.
immo in sua firmitate pmanet. Et hec opi. approbat per
glo. 7 hec cōstitutio 7 c. in prin. 7 hanc opi. probat hic
Jaco. de bel. 7 Tho. in summa hui? ti. ponit opi. 7 nō fir-
mat. quia inter glo. 7 modernos docto. sunt opi. Pri-
mo est ius codicis fm qd contra ecclesias est introducta
prescriptio centum annoz in quatuor casibz tm. vt. l. fi.
l. de sacrosan. ecclē. Secūdo ius introductum p hanc
cōstitutionem fm quam prescriptio centū annoz est in-
troducta generaliter contra ecclesias romanā 7 quālī-
bet aliam ecclesiaz in omni casu. vt patet hic in prin. ibi
vt ex hoc in toras catholicas ecclesias que vsqz ad octa-
uū 7 c. s. in. d. habeat itaqz 7 c. Et sic patet q. hec cōsti-
tutio est generalis in omni ecclesia. 7 hanc opi. videt te

nere glo. j. de incest. nup. in glo. bec generaliter. Ter-
 cium ius est introductum p illam pstitutionez bec cōsti-
 tutio innotat rē. p quam ius p hanc pstitutionez intro-
 ductum generaliter in omni ecclesia corrigi. z remanet
 bec pstitutio innotata solū in ecclesia romana. In alijs
 aut ecclesijs bec pstitutio p illaz corrigi. Et sic opi. posi-
 ta p Bern. in aut. quas act. in fi. est vera nō falsa: l3 glo.
 ibi z doc. teneat pstrariū. z b est verum q etiaz de iure re-
 maneat hodie pstrariū ecclesia romana in pscriptōe:
 z solum ipsa romana ecclesia z nō alia ex pscriptōe dicit
 ter. iuz. can. ex de pscript. c. cū nobis. z. xvj. q. iij. c. nemo.
 d. expresse dicit ter. q ptra ecclesiā romanā currit pseri-
 ptio centū annoz tñ. nō soluz p iura can. sed z p. l. cini.
 ad idem ex de fo. compe. c. si diligenti. in fi. z. xvj. q. iij.
 de pscript. d. quas act. z hāc opi. tenet Dy. in. c. ij. de re.
 iuz. li. vj. Et vide p hoc etiā ter. in. c. ij. de pscript. lib. vj.
 Sz aduerte ad id qd glo. dicit. q p decretal. Inno. ois
 tollit pscriptio. vt in. c. vigilant. z. c. qm ome. extra de
 pscript. qz intellige illud eē verū in malefidei possessoris
 bus rem alienaz scientibz z possidentibz. secus i bone fi-
 dei. vt in dictis. c. z. c. si diligenti. e. ti. z b fm ius can. Sz
 de iure ciuili in istis lōgioribz pscript. bona fides vel ma-
 la nō carat. vt. l. j. z. l. si quid. z. l. omēs. z. l. cū notissimi
 l. de pscript. xxx. vel. xl. an. z. l. si quis emp. e. ti. An
 aut ista iura ciuilia sint hodie correcta p ista. c. z an pos-
 simus eis vti i foro seculari. dic vt no. glo. i. d. c. qm ome
 z. c. ij. de re. iuz. li. vj. p glo. Jo. an. An aut de iure ciuili
 li in pscript. rez ecclesiāz l3 sint longissimi ipis regraf
 bona fides z titulus. vide in. c. pos. de re. iuz. li. vj. z in. c.
 si diligenti. z. c. fi. ex de pscript. No. glo. sic ibi naz rē.
 tenet ista glo. q de iure. ff. nō requirit pscriptō. xxx. vt
 xl. annoz. l. j. ff. qui. ex ca. ma. l. iul. Sed pstrariū no. ff. d
 mino. l. minor. ff. d diuer. z temp. pscript. l. in vluapiōe.
 Sed prima verior est. z probatur per ter. insti. de ppef.
 z temp. act. in prin. Et ibi no. de quo ter. memit glo. i di-
 eta. l. iul. No. glo. si. xl. anni habet in. v. cā. vt. l. fi. l. de
 cens. l. xj. No. glo. roma in fi. Illud intelligit vey qm
 ad hoc. quia illud priuilegiū est pcessum rome veteri. vt i
 prin. dicit. Sed istud priuilegiū habet roma noua ex
 quadam consequentia. vt patet in prin. dum dicit. vt ex
 hoc in totas catholicas rē. z maxime fm opi. quaz. s. te-
 nui in glo. j. auxiliū. quod dic vt habes in ter. z glo. in. l.
 fi. in fi. l. de edic. diui adria. tol. z. xvj. q. c. oportet i vlti-
 mo. Et hoc ter. in prin. ibi. vt ex hoc rē. arguit glo. q
 si datur priuilegiū exemptionis alicui ecclesie. intelligit
 illa ecclesia esse exempta cū omibz suis eccle. ita no. glo.
 xvj. q. iij. c. felix epus. Item est ar. iste ter. fm Ja. de bel.
 q abbas in ecclesia quaz patronus sibi contulit. h3 idez
 ius acti ipse fundasset. z quale habebat in ceteris suis ec-
 clesijs. quam. q. glo. format glo. in. l. polla. l. de his q vt
 indig. z de hoc idez in. c. j. de iurepatro. li. vj. An aut
 priuilegiū concessuz alicui abbati vel monasterio traba-
 tur ad ecclesias z possessiones. postea que si. no. extra de
 priuileg. c. cū capella. z. c. disputauit. z. c. bene. in. q. q inci-
 pit. abbas quidez. z facit ter. ex de cens. c. j. in clemē. Et
 ibi fraus esse dignoscit. No. q temp⁹ centū annoz dicit
 esse regularit finis vite homis. z sic regularit presumit
 homo viuere centū annos. de quo no. glo. in. l. ij. s. si du-
 bitez. ff. quemadmodū testa. ape. z glo. tenet p. l. vl. l. de
 sacrosan. eccle.

Rubrica. De referendarijs pallacij.

De alijs omibz.

Numerus referendarioz in octonario
 numero debet terminari his qui vlt hūc
 numex tripli hui⁹ constit. sunt constituti
 ti suo statu pmanentibz. pena pstrafacie
 ribz imminēte. b. d. No. ter. ibi. vt qui sunt rē. q impa-
 tori nō puenit auferre concess. vt hic. z illesa debent esse p-
 uilegia. z bene pseruari. vt. j. consti. que de di. s. illd. Se

cūdo no. ter. ibi. neq impetrabit petita. ex quo no. q ali-
 ud est petere z aliud impetrare. Est. n. impetrare idez q
 obtinere seu cū effectu habere. vt hic. idem in. l. j. i prin.
 vt lite pen. Ibi prius q rescript. impetrantis z glo. dicit
 id est pcedere. ad idez. j. de man. prin. s. si tibi. dū dicit
 q iustū est non impetrasse. Ultimo no. q ex bono pa-
 tre bonus presumit filius. Quero quid vult dicere ter.
 ibi multitudo rē. Glo. dicit. z vide p te. No. glo. secū
 dam ibi. sunt aut ergo rē. Tu dic fm Ja. de bel. q non
 erant aduocati simplr. sed erant quidaz cōstituti sub cer-
 to numero qui petit criminalit z cum honestate corā p-
 cipe pponerant. vt patet in. s. primū quidaz. z. s. b. aut.
 Et no. glo. sed in quo. z vide qd no. s. quō oportet epus. s.
 non aliter.

Rubrica. De incestis z nepharijs nuptijs.

De incestis dudus

script. ab im. Primo ponit pena contra
 bentium illicitas nuptias. Secūdo po-
 nitur quo tempe bec. l. locum habeat.
 Tercio ponit de legitimatōe libe-
 rū. secūda in. s. hoc quidez. tercia ibi in. s. masculi viri z
 mulieres illicitas nu. cōtrahent. Pena hic statuta sunt
 puniendi. z eorum substantia liberis si extat. alā fisco ap-
 plicatur. hoc dicit. Nota ex prin. q pena suos aucto-
 res debet tenere. ad idem. l. sancimus. l. de penis. Secū-
 do no. q homo debet facere decentia nature. vel nō repu-
 tatur homo sed bestia. ad idez. s. de mona. in prin. xvj.
 q. j. c. si homo. Tercio no. ter. ibi. q magis sunt puniē-
 di ignobiles q nobiles. vt i versi. si quis expeñ. de quo
 dixi. s. vt iudi. sine quoquo suffrag. s. sic igitur. Sic ex b
 ter. no. ibi z similis rē. q maior est pena fustigationis. vt
 hic. z idem habes in. l. finali. ff. de iniurijs. vt notatur per
 arguit. q fustigatio sit de mero imperio. vt notatur per
 glo. institut. quibus modis ius patrie potestatis soluit.
 s. relegati. z facit quod notatur in. l. nulli. l. de sentent.
 per Buit. de cū. in. l. imperium. ff. de iurisdic. omniaz
 iudicum. ad quod facit quod notat Specul. in titulo de
 iurisdicōne omniū iudicum. s. j. versi. quid de relegati-
 one. ergo multo magis erit de mero imperio fustigatio.
 cum pena fustigationis sit maior q pena relegationis.
 vt. s. est dictum. Et dicam questionem an fustigatio sit
 de mero imperio. ponit Buit. in dicta. l. imperium. z cā
 etiam tangit Specul. in dicto versi. quid de relegati-
 one. Illud quod dico de fustigatione intelligo de fustigatione
 magna non de parua. quia est iurisdictionis. vt est ter. in
 tet. quia compent z defensoribus ciuitatis. vt est ter. in
 s. audient. j. de defenso. ciuitatis. Alterius no. ter. in
 versi. si dō contigerit ibi pacifcent. aut rē. q filius tene-
 tur alere patrem. casus est hic. z. l. de incestis nuptijs. z
 autē. incestas nuptias. facit. l. mut. s. manente. ff. de
 iure dotium. No. glo. quod magis ibi. l. scripto in fi.
 sed certe immo expresse erat prohibituz talibus filiis re-
 linqi. vt in dicta. l. si quis incest. tercio responso. Nota
 glo. hanc generaliter ibi dum dicit plures rē. no. Aprie
 dico quod dixi in dicta constitutione. q ecclesia roma-
 na. Et ibi hic talis. Sed Iacobus de bel. tenet opinionē
 Ly. cui etiam videntur inherere doctores in autē. in-
 cessas nuptias. l. eodez. Ibi quidam dicunt. incestas.
 opinio est vera. z eam tenet doctores in autē. incestas.
 z pro opinione glo. z doctorum est textus expresse. qui
 dicit sic esse de iure ciuili. textus est in. c. cum fm leges.
 de hereticis. libro. vj. No. glo. ex hac. no. q vbi in le-
 gis dispositione exprimitur verbum mor. intelligitur q
 pena ponatur ipso iure. textus est cum glo. j. vt se. fu. s.
 sancimus. z versi. omnes vt nota. in. l. prima. s. si peti-
 tor. ff. de pos. Et textu isto apparet. q pena que apponi-
 tur in. l. si quis maior. l. de tran. imponitur ipso iure.
 cum ibi sit verbum mor. In versi. itaq omnia rē.
 Dynus in. l. impr. ff. de iure fisci. circa hoc dicit sic.

Collatio. ij.

Quis delinquit circa rem contra. l. prohibito. 7 tunc ipso iure dominium perditur 7 fisco applicat. vt. l. commissa. ff. de public. 7 dicta. l. impator. 7. l. j. S. an bona. eo. titu. Quis non delinquit circa rem sed extra rez. vt comitendo homicidium vel aliud crimen. 7 tunc dicit ipse qd e necessaria sententia super crimine vt bona publicetur. vt l. post contractus. ff. de dona. l. ex iudicio. ff. de accusa. ff. de iure fisci. l. aufertur. S. in reatu. Fallit i crimine lese maiestatis 7 heresis. vt. l. pe. in fi. L. ad. l. iul. ma. l. donat. i ff. de donationib. 7 dicta. l. iudicio. Sed aduerte. ga illud quod dicit By. qd quando no delinquitur circa rez sed aliter qd est necessaria sententia. est verum in dubio: ff. in. l. disputatione exprimeretur verbu mor. vel statim. vel simile. intelligitur ipso iure. vt hic no. glo. 7 al. s. all. Item primu 7 secundu dictum By. limita. fm regula traditam per glo. quia aut lex videtur verbo presentis temporis aut futuri 7c. vt no. in. l. iubemus. L. de sacrosan. eel. 7. l. de iurisd. om. iudi. l. si. L. ne li. po. l. j. 7 quod no. in. l. j. S. qd si actor. L. de iurame. calu. L. unde vi. l. si quis in tantum. 7. s. de no alie. S. sed neq. Item aduerte qd illud quod dicit By. qd in crimine lese maiestatis 7 heresis publicatur bona ipso iure. no videtur veru. quia no perditur dominium ipso iure. sed ius administrandi. vt probatur in dictis. l. all. per By. in. l. quesitum. qui 7 a quibus. ff. que. l. all. ad hoc per Ja. de are. vt refert Ly. in. l. fi. L. ad. l. iul. ma. Sed de iure cano. est expeditu. qz in crimine heresis perditur dominium ipso iure. vt pbatur in dicto. c. cum fm leges. No. glo. sed nunqd in fi. no. glo. quia videtur qd velit dicere qd expectaret sententiam. 7 fructus medij temporis non essent fisci. sed ipso iure p datur dominium. quod tene menti propter hoc 7 aliud esse. cum. vt no. doc. in dicta aut. incestas. Sed lz hic perdat dominium 7 in fiscum transferatur: tamen no videt qd tras feratur in fiscum possessio ipso iure. quod no. in simili in l. cum duobus. S. idem rndit. ff. p socio. L. de sacrosan. eel. l. finali. 7 quod no. in. l. sicut. S. fi. ff. qd cuiusqz vni. solum. n. reperio qd transferatur possessio ipso iure 7 sine bonis facto. vt no. in. l. raptos. S. sin aut. L. de epi. 7 cleri. nisi hoc fieret iure vniuersalis adquisitio. vt no. in. l. si adoptauero. ff. de preca. Quero nunqd fisco pot terit incontinenti talia bona apprehendere. sed glo. hec du dicit sed ad quid proderit. videtur velle qd demu lata sententia bona auferant. pro hac glo. videtur ter. i dicto. c. cum fm leges. nisi vbi apparet qd i crimine heresis publicatur bona ipso iure 7 ipso iure perdit dominium. tamen bonoz apprehensio non fit nisi lata sententia super crimine vt ibi dicit ter. No. glo. ex hoc ibi imposit. no. qd pena relegationis non imponit nisi contra eum qui dolo delinquit. 7 sic scitur factum 7 ius. Et ibi quocunqz iure ignorantia no. ex hac glo. differentiaz inter masculum 7 mulier. vide. s. qd mulier excusatur 7c. 7 idem videt sentire glo. in. l. qui contra. L. c. sed ptrarium no. in. l. si adulter. declaracione dic. vt plene no. per docto. in. l. qui contra p al. vbi ipsi hanc glo. 7 aliam examinat. Quero. dicit hic in glo. j. relegatio. loquit qd hic de relegatione. S. ptram glo. fortiter facit. quia ter. iste dicit. qd filij legitimi efficiuntur sui iuris. vt. j. eo. v. si vo cotingerit. 7. S. sin aut rez vxor. quod no ptingit p relegationez. sed p deportati onez. vt in l. qui. mo. ins pa. po. sol. S. cu antez. 7. S. relegati. Itz isti perdit bona. vt hic in. v. sic. sit eis pena. qd no ptingit in relegato sed in deportato. vt. l. deportatoru L. de penis. Sed sustinendo glo. possumus dicere qd filij efficiuntur sui iuris. 7 bona confiscant. quia. l. b. d. 7 vide glo. in aut. incestas. L. eo. Et qd loquat in relegatone videtur sentire glo. j. vt nulli iudi. S. fi. in terci a opi. Ex eo quod dicit qd hic loquit in eo qui retinet ciuita. 7 idez no. i aut. bona damnatoz. L. de bo. prescrip. vbi docto. pedes no firmat. No. ter. hoc ius. Sed aduerte ad id quod dicit. scilz qd errans in iure excusat a dolo. nec dicit

De incestis 7 ne. nup.

esse in dolo. cum qua cōcor. quod no. in. l. j. in fi. ff. de am bi. L. ad. l. fauia. de plagi. l. plagij. probat in. l. i. g. ff. de libe. cau. No. glo. j. relegatio. ibi. l. r. No. ex hac glo. qd ille qui est in matrimonio dicitur caste vivere. quod fa cit pro eo quod dicit in. S. cum igit. s. de no eligē. secū. nu ben. Quero an filij nati ex istis incestis vel similibus nuptijs sint legitimi. Glo. in dicta. l. qui cōtra dicit. aut ambo scientes. aut ambo ignorantes. aut vnus sciēs alter ignorans. Primo casu vtriqz parēti sunt illegitimi. Se cūdo casu vtriqz parenti sunt legitimi. Tercio casu pa renti ignoranti sunt legitimi. parēti vō sciētī sunt illegitimi. Sed ptr illud terciuz membz oppo. de. c. ij. extra q filij sint legi. dicit docto. in dicta. l. qui ptr. qd dicta glo. est vera de iure ciuili. sed de iure cano. si alter piugum est ignorans alter sit sciens. filius est legitimus vtriqz pa renti. quod tm seruetur in ordinib. sed ius ciuile seruat in successione. ita dicit ibi docto. per dictū. c. ij. sed certe illud. c. hoc n bene probat. quia ille ter. significat qd am bo fuerūt ignorantes. 7 ideo all. melius qd de iure cano nico quādo vnus est sciēs alter ignorans. qd filius vtriqz parenti sit legitimus. vt pbatur in. c. exteriorē eē q filij sint leg. 7 ibi no. in. c. si. de clan. despon. sup verbo paren tes. Itz aduerte quod dicit docto. qd qm ad successi sionez seruetur ius ciuile. Sed. c. exteriorē dicit expresse qd talis habet vt legitimus quo ad successionez. 7 sic no videt bene dicere. Nota etia per glo. xxxij. q. v. c. cū in captiuita. possemus forte dicere. qd qm ad successionez seruetur ius nostrum in foro seculari in terris subiectis imperio. vt habemus in simili in. c. j. extra de no. op. nū. 7 quod no. in simili in. c. ij. de arbitris. li. vj. 7 in. c. ij. de reg. iur. eo. li. sed tamen vt probat dictum. c. exteriorē de iure ciuili. tamen habetur vt legitimus quo ad successio nem. Ultimo no. glo. que incipit. excepta pena. ex qua glo. cum ter. no. qd si dicit statutuz qd masculus tale deli ctum cōmittens puniatur tali pena. 7 eadez pena punia tur femina. debet intelligi dūmodo illa pena mulieri con gruat. 7 idez vbiqz diceret 7 talis puniat eadez pena. facit. L. de ser. fugi. l. qcuqz.

Et hoc quidem Pena huius. l. obtinet in nuptijs futuris 7 no in preteritis ante hanc. l. dissolut. nec etia postea infra bienniu. sed in nuptijs bienniu durantibz pena locuz ha bet per omia. aut si nup. illicite post fuerint ptracte. b. d. Sequens ibi. i. futurum hoc est. vt ista lex 7 eius pēa ha beat locum in casibz futuris filijs. s. incestuosis. Nota in v. sin autē vxor. qd filius tenetur alere patrem exbannitū. cōcor. s. eo. v. si vo ptingerit. Quero de intellectu. v. si vo hec glo. sup. v. ad filios. 7 super. v. cōcedimus. poit se cūdam lectu. tene primaz que magis applaudit lfe. vide licz qd loquat de filijs natis ex incestis nuptijs. 7 prio lo quit qn sunt solū incestuosi sine filijs natis ex legitimis nuptijs. Secūdo in. v. si vo loquit. qn no sunt incestuosi sed sunt cū filijs natis ex legitimo matrimonio. Secūdo quero de intellectu. v. si vo. hec glo. ponit duplicēz intelle ctum. 7 vterqz est veritas. Quero. hic dicit qd filij tenē tur alere patrez exbannitū. an similiter teneant alere ma trem exbannitā. docto. tenet qd sic. quia est eadez ratio. de quo p docto. in dicta aut. vt incestas in. v. q. L. de incest. nup. No. glo. ex quo 7 ibi. S. sin aut. qualiter hoc pro cedat. dic vt dicā. j. vt facte noue psti. i prin.

Dubitatum Naturales liberi legitimi ef ficiuntur inter eos patrē 7 ma trez nuptijs 7 nuptialibz documentis interuenientibz. etiam extantibz filijs legitimis ex primo matrimonio. 7 etiā liberis post dotalia instrumēta natis 7 mortuis. b. d. vsqz ad fi. Nota pmo qd filij naturales pnt legitimiari existen te etia patris legitima sobole. Secūdo no. qd filij legit imati succedūt alijs filijs legitimis. 7 ecōuerso. vt hic. aliter vtriusqz succedūt. posset tamen dici qd hoc referatur ad ptez succedētes talibz filijs legitimatis 7 ecōuerso. tm

Rubrica. De lenonibus.

z dudum. Lenones qui iuenculas de-
cipiunt z ad vitam miseram deducunt. vlti-
mo supplicio sunt puniendi. pen. x. libra-
rum auri z domus publica. domio domus
ptra hanc legem vallit. cautone vel fide
qs ad fi. No. primo. q magna pietas e
matrimoniu z castitate deducere. Secundo
us. q sola castitas repñtat deo animas.
ē. s. de nō ali. v. optimū. z. S. quantum. j.
ptra de pbat. c. crimen ad fi. xxxij. Dis. c. s.
itōz. z. c. seq. cū fi. z no. in. c. j. cē de voto
Tercio no. in. S. preconiam. ibi casti. su-
bates q committit furtū z latrociniz qui
ōmittit. z est etiaz ar. fm. 3a. de bel. q si
suz arbitriu ptra fures z latrones inqui-
o fuerit clam vel publice deflorata. q po-
arbitriu i illis. facit optie. c. innotuit. cir-
elec.

Rubrica. De defensoribus ciuitatum.

cimus curam. Defensores ciuitatis de-
bēt eligi viri honesti ⁊ fidedigni. ⁊ ciui-
tatis nobiles. ⁊ p angelū p̄fīto iureiu-
rando ab electozibz antiq̄ solēnitare ser-

lioribz. tanto maior z honestior ipse reputatur. z sic est ar.
p doc. qui habent bonos z honestos scolares. de q glo. in
phemia. ff. §. si. Quarto no. in. v. iam primo electores
debere fieri p angelu. Item no. in b. v. que no. q. heres ta
bel. instru. redacta i notan. no possit in publica forma re
digere sine auct. sup. de quo dic vt ej de si. instru. c. pe. vt
ibi no. Item no. in. v. interim z psequere vt. s. Ibi etia
no. glo. ex hoc immo alio scz preside. z ibi in ter. preses
no potest eu remouere. vt. s. primo. quod olim poterat.
vt. s. §. primo. No. glo. omes enim. Eligitas est q de
iure canonico debent omes absentes requiri si sunt in ca
dem puincia. vt ej de elec. cum inter vniuersas. z c. seq.
ubi per Inno. z in. c. q. sicut. c. ti. z vide optimam glo. In
no. c. si. extra de maio. z obe. z ij. q. j. c. factus est. z quod
no. in. c. cum annus. ej de consil. z in. c. presentiu vocari q
sti. li. vj. Sed de iure civili sufficit eos solennit vocari non
pntes sunt. z qui absentes sunt de necessitate vocari non
debent. Requirit tñ q sint pntes due pres. vt b. §. 7. l.
de decuri. l. ij. z l. nominationu. li. x. quod no. in. l. nulli. z
l. plane. ff. q. cuiusqz vni. noie.

Infirmum. Defensor civitatis debet
solum biennio administratoribus et a prefecto confirmari
dus et remouendus voluntariam iurisdictiones exercens
meri et mixti imperij. preside non valente eius iuridictio-
nes impedire. hoc dicit vltz ad .S. indices. et vicarios in
clarissimos iudices scilicet presides homines. i. defensores in
dicum. i. presiduz. Contra se gesta. i. extra voluntate sua.
¶ No. ex isto. S. j. q. illi competit ius remouendi. cui coope-
tit ius confirmandi. vt hic. et de hoc. An in reuocacioe reser-
quiratur superioris auctas que debet intervenire affirmati-
to. dic vt no. in l. omnes populi. ff. de iust. r. iure. Secun-
do. no. in .b. nulla. q. defensoribus ciuitatis non licet in ci-
uitate ponere vicarios. sed per se debent regere ciuitate.
quod est contra quosdam potestates boni. de quo vide vi i
glo. Tercio no. ter. istum. q. preses non potest prohibe-
re defensorem agere quod vult. et iurisdicchio defensoris
non cessat propter presentiam presidis. Et sic videtur h
casus. q. propter presentiam maioris iudicis non cessat
iurisdicchio minoris iudicis. de quo in ter. et glo. l. c. de do.
l. in hac. et ibi per doctores. ad idem facit. lxxxvij. dist. c.
ecce. cuius contrarium nota. extra de offi. dele. c. valeres.
de privilegijs. ca. antiqua. S. dominice a quo. l. de pala.
fac. la. l. nihil. vbi glo. concordat cum hoc ter. Oppo.
dicitur hic q. qui confirmat dat. contra. ff. de iurisdicchio
omniu iudicum. l. i. quia glo. dicit q. non sunt per omnia
similia dare et confirmare. sed dic vt ibi nota. per Jaco.
de bel. An autem eo ipso q. quis dat videatur confirmari
re. vide glo. in .c. cum inter canonicos. extra de electioe.

¶ No. glo. summariam ibi. l. j. 7. ij. Quia to
pitur iurisdictione pro modica coheritione. vt no. in dicta
l. imperium. 7. circa precedentem partem glo. vide quod
l. nota. in. l. j. 7. secunda glo. ff. de iurisdictione omniū iudi
cum. In ea glo. ibi ex consuetudine. ¶ No. ergo ex hac
glo. q. mero 7. mixto imperio potest per consuetudinem
prescribi. idem nota. institut. quibz modis ius patrie po
testatis soluitur. §. relegat. facit. L. de diuer. offi. l. viros
lib. xij. L. de fun. l. ini. l. viciosa. 7. l. ij. libro. xj. L. de pa
stu. pu. l. j. in fine. codez lib. Azo in summa eiusdem ti
tuli dicit. q. except. cert. ciuita. que habent priuilegium
habent usurpationem. non consuetudinem. quasi dicat.
q. per consuetudinem non potest mero 7. mixto imperio
prescribi. de qua questione no. in. l. j. L. de eman. li. dicā
in dicta. l. viros. Quero. video q. electio defensoris re
quirat confirmationem. quero ergo. an semper quando
vniuersitas facit electionem 7. dat iurisdictionem: sit ne
cessaria superioris confirmatio. ter. hic in versu. pfirmā
tus videtur velle q. sic. ad ides. j. c. §. 7. si codez 7. ita no.
tenet glo. per hos ter. per. l. 7. quia. ff. de iurisdic. omniū

iudi. Quero an vniuersitas que dat iurisdictionem possit ipsa per se iurisdictionem exercere. dicit Inno. q. 13 vniuersitas dat iurisdictionem. non tamen habet iurisdictionem. Idem no. ipse in. c. cum accessissent. extra de consuet. in. iij. q. facit quod no. ipse de offi. ordi. c. iij.

De Defensor publica debet exigere tributa. et inordinate agentes et publice remouere tumultum et officialis provincie debet et auxilium impartiri. et ex curia provinciali vnum exceptorem et duos officiales habere. Et dicit vlt. ad. S. et iudicare. Nota ibi haberi et ipse testimonium et. nam ex isto ter. ar. Ita. de bel. q. doctor de peritia et honestate discipulorum debeat testimonium perhibere. vt hic. 2. rii. q. j. c. j. 2. L. de aduoc. diuer. iudi. l. ij. S. noi. 2. S. peritos. Itz facit iste ter. q. iudex potest testificare de his que acta sunt coram eo. de quo per glo. L. de arbi. l. ne in arbitris. S. sin aut scripura. l. ob carmen. S. j. ff. de testi. 2. ff. de probat. l. quo. tiens. S. fi. Alterius ex verbo ex puinciali. hic videtur ter. q. iudex delegatus vel arbiter non possit sibi eligere nuncios vel nuncios. sed eos debet de curia superioris accipere. in contrarium facit. j. de iudi. S. de vnoquoque. col. vi. L. de spor. l. ij. sed dic q. de curia superioris debet eligere et accipere si ex eadem haberi possunt. ar. huius. S. alii possunt sibi eligere. ar. l. ij. ff. de iur. om. iud. L. de iudi. l. quoties facit quod no. glo. ff. de inter. act. l. j. S. j. in glo. sed quo. Ultimo no. ter. ibi. 2. duos officiales. ex quo no. baylos vocari officiales. pro quo est glo. j. de iudi. S. vnoquoque. colla. vj. quod tene menti p. statuti dicentibus. q. si officialis potestatis vel capitanei quis facit iniuriam. iniuriis puniatur tanta pena q. si fiat iniuria baylo serui. et in curia potestatis. dicat fieri iniuria officiali potestatis. itz debet eligi bay. vt. j. de iudi. S. nullo. col. vj.

Et iudicare. Defensores in causis pecuniariis vlt. ad. trecentos aureos iudicare debent conuentione in venito examine. prohibita appellacione ad presidem et in curia circa personam defensoris ab officialibus venita et successoribus ele. mada. Item p. defensoribus ciuitatis debet legitimatio huius p. actorum custodia et defensores gratis debent administrare nec aliquid accipere nisi salaria publica. b. d. vlt. ad. S. audiet et contentiosa. Nota ex hoc ter. q. quis non potest adire presides provincie p. causa que sit in trecentis aureis. ff. debet adire defensores ciuitatis. et contrafaciens punietur. adeo q. etiam si actor succumbat. non debet victori in expensis. l. j. regulariter victus victori debeat dā. j. de iudi. S. oportet. et est speciale hic in odium trabentis aduersarij in venito examine. Quero an cause pecuniarie ultra trecentos aureos possint delegari. Glo. sed alium in fi. dicit q. non. nisi in duobus casibus. et idem nota in. l. imperii. ff. de iur. om. iud. in glo. penul. et in dicta. l. ij. L. de peda. iudi. sed contrarium nota in. l. nec quicq. S. vbi decretum. ff. de offi. preconu. et legati. cui? opt. videtur sequi Jaco. butri. ff. de iurisdic. om. iud. iube. re cauere. Sed tu tene opt. glo. precedentium. quas tenet Jaco. de are. vt nota in. l. j. L. de peda. iud. No. glo. hic sepe. adde quod nota in. S. tripli. in. l. de actio. Ele. no. ad. d. precepta. Ex hoc ter. no. ar. fm Jaco. de bel. p. actio. et reformat. que non sunt in archiuo publico seu in causa actorum quibus non est fides adhibenda. Sed si aliqua scriptura assumeretur de archiuo publico. ei debet fieri. ter. est cum glo. in autent. ad bec. L. de fide instru. j. de his qui ingre. ad appella. S. sancimus. in glo. super verbo testimonium. Ultimo in versi. quia nota. no. glo. quasi dicat. ex qua habes q. dictio etiam habet implicare casum contrarium. nam maior et minor sunt contraria. idem nota in. l. ij. L. si minor se maio. dixerit. ff. de here. inst. l. si ius. in glo. super verbo. etiaz. in. l. de iure natu. rali gen. et ciui. S. plebiscitum. d. plebs. itz dic de dictioe

S. vt. j. de no. ali. S. ipsos quoque.

Audient Defensores leuia crimina audiant et competenti castigacione punient pena quinq. librarum auri contrafaciens hanc. l. ordinata defensores officio ultra biennium non durante nisi tota ciuitas nullo reluctantante eum elegerit. hoc dicit vlt. ad. fi. Et impator. S. dixit de voluntaria et contentiosa circa causas ciuiles. nunc dicit circa causas criminales. No. ter. ibi castigacione ppetente. q. castigatio vel fustigatio videtur esse simplicis iurisdictionis. vt dicit in. S. j. S. de incest. nuptijs. Secundo nota ibi. detrudent in carcere. naz hic videtur ter. q. carceratio non sit de mero vel mixto imperio. nam vides hic q. defensor ciuitatis non habet merum et mixtum imperium. vt. S. eo. S. nulla in fine. In contrarium videtur ter. in. l. ij. S. erac. ff. de origine iur. ff. d. in ins vocan. l. ij. Preterea incarceration est priuatio libertatis. vt l. ij. ff. de li. ho. exbi. de condit. et demonstra. l. ticio. S. causa libertatis est de mero et mixto imperio. vt. L. de peda. iudi. l. placet ergo et. Ross. in titu. que cause de le. po. in libellis suis. S. sunt aut. ita tenet. q. sit merum et mixtum. in contrarium all. hunc ter. et non respondet. et ideo tu dic de hac questione. vt no. Sui. in. l. imperium. ff. de iurisdic. om. iudi. per cuius dicta apparet solutio huius questionis. Tercio no. ter. ibi. sub maiori constitutione et. q. quia est argu. pro docto. antiquis contra nouos. et dic vt nota in glo. in. S. ordinatum. S. de mona. L. de admini. ciui. l. j. lib. xj. Item no. in fine. q. dicitur frequenter fieri quod sit bis. sed contrarium habes. vt. l. nam ad ea. cu. l. sequenti. ff. de le. et j. vt immobilia ante nuptias de. ver. alioquin. de qua dictione habes. L. que sit long. consue. l. j. et extra de vita et honesta. clericorum. c. ad monasteria. Quid in dictione sepe quot vicibus verificatur. no. glo. j. de testi. S. quia do sepe. Nota ter. ibi. reluctantante nullo. quia in honoribus continuandis illud quod facit maior pars. non videntur omnes fecisse. vt. l. nominatus. L. de decurio. lib. xj. ff. ad municipal. l. q. maior. cum si. et ista videtur vera solutio. q. hic sit speciale in honoribus continuandis. quam tenet Jaco. de bel. l. aliter videat. No. ta per Ly. in. l. ij. L. que sit longa consuetu. in quarta. q. princi. Ultimo no. ter. in fi. ibi. et modis omnibus ar. fm Jaco. de bel. pro his que sunt principis. et q. ciues ciuitatum alij dare non possunt etiam si omnes consentiant nullo reluctantante. Ultimo no. glo. idem multo magis. Ex qua nota. q. appellatur popularis qui non est nobilis. vt hac glo. iuncta cum ter. quod tene menti pro statutis et reformat. loquentibus de popularibus. et hoc dico quia alii pro expressa significatione appellacione populi seu popularium continentur nobiles. et etiam existentes in dignitate non ignobiles. vt in. l. de iure natu. S. plebiscitum. vlt. plebs.

Rubrica. De mensura ordinandorum clericorum.

Egez nuper scripsi

mus. Numerus clericorum antiquus debet seruari nullo casu debz augeri. et nullus debet substitui in loco defunctorum. donec pueniatur ad antiquum numerum. illis qui sunt iam ordinati remanentibus in eo ordine in quo sunt. et si in vna ecclesia in qua clericus est diminuta numero clericorum et in alia supabundet. debet eligi clericus de illa ecclesia. et ad illam transferri. non autem debet nova creatio clericorum fieri. b. d. vlt. ad. fi. Ibi donec numerus in re medio. i. donec perueniat ad antiquum numerum in quo numero possessiones ecclesiastice sufficiebant ordinatis statum. modis clericorum antiquis et ab initio ordinatis.

Rubrica de mandatis principum.

¶ libris antiquis

qui iura. Administratores debent habere puras manus. et fiscalia tributa vigilanter inspicere. et pacez civitati dare et seditionem prohibere. Et dicitur vsq; ad. S. si tibi.

¶ No. pmo. ter. ibi. si qua igitur nobis repantibus etc. iste ter. est ar. ad. q. no. p. glo. s. de bere. et sal. S. semper igitur. que incipit. ar. p. privilegijs. Secundo no. ter. in. d. de bent accipe noie sportulaz. sed p. trariu no. in. S. nec aut. j. de iudi. all. in glo. ubi habet q. ordinarius et delegatus sportulas accipiant. et facit ter. i. S. si tibi. et quod ibi no. glo. qua non habemus alibi. et istud videtur verum. Iam enim ter. i. S. si tibi. et j. ut lici. iuret. S. et hoc. et s. ut iudi. sine quoquo suffra. S. volumus. et j. ut di. iudi. S. si loquatur in hac forma. videlicet q. impator iudici ordinario dicit. q. ipsi non permittat alios iudices percipere maiores sportulas q. in. l. sit statutum. de ipsis autem ordinarijs nihil disponit. in idez videtur esse in ordinarijs q. sportulas accipe pnt. Iam ultra modum statutum. ut no. in. S. ne autem. non ob. iste ter. q. loquit q. iudex debet abstinere ab alijs lucris non a lucris sportulaz sic. s. ut iudi. sine quoquo suffra. S. cogitatio. et iusu. quod psta. S. primu. Iam glo. videat hic sentire contrariu. sed q. S. si tibi. j. e. loquatur in ordinario iudice.

¶ No. p. glo. extra de rescriptis. c. statutum. S. in sup. d. pauperes. li. vi. et in. c. cum ab omni. et de vi. et honesta. clez. sup. d. expense. et sup. d. salariu. in quibus locis tractatur de ista materia. et etiam quid sit de iure canonico. Tercio no. ter. in. d. deinde fm glo. q. potestates terraz tenentur facere fieri pacem inter subditos et p. cordiaz. ita no. i. l. equissimu. ff. de usufru. f. cit. c. primu. et de treu. et pa. i. fi. et vide quod no. ff. de mi. l. si ex causa. S. non videndum. in glo. magna in prin. et in. l. furti. S. qui iusu. ff. de his q. no. infra. Ultimo no. glo. secundam buri. prin. ponentis dntiam inter mandatum et constitutu. et vide Alzo. i. sum. huius ti. fm glo. g. videtur q. dictio alius non implicat. cum qua cocoz. quod no. in. l. in cause. ij. in prin. ff. de pcura. Et p. prie dictio alius hz implicare aliu casum. ut est casus in. l. quidez regularit. ff. de re. du.

¶ Si tibi quoq;

Iudices debent audire litem cum omni equitate. et breues lites et vilium psonaz ex non scripto agnoscere et iudicare. et providere ut subditi occasione iudicij vel aliaruz expensaz non damniscent. vel p. ipsoz negligentia ad curiam principis accedat. Et dicit. No. ter. ibi. q. cause breuiores vel vilium psonaz debent cognosci et iudicari sine scripto. unde siue sit brevis siue vilium psonaru. est sine scripto cognoscendum fm nostra opi. Iam alij vtrunq; requirunt. et prima opi. tenet hic Ba. de bel. sed regulariter debet ferri sententia in scriptis. et libellus in scriptis offerri. ut. j. de exhi. reis. S. fancimus. et de sen. ex peri. reci. l. fi. sunt alij casus in quibus debet sententia ferri sine scriptis ut no. s. ut iudi. sine quo. suffra. S. necessitate. Secundo no. q. subditi non pnt principem adire. nisi qn iudex negligit facere iusticiam. Tercio no. ter. ibi. quod iustu est etc. q. idem est impetrare quod obtinere. ut. s. de refer. d. venire. et ibi dixi. Quero. dixi q. reg. sententia debet ferri etc. quid in sententia interlocutoria? Glo. in. l. ij. ff. d. appella. dicit q. non est necesse in scriptis ferri. et idez tenet glo. in. c. qm p. tra falsam. et de pba. in glo. Iam sit et scribere da. et vide quod no. p. docto. in. l. fi. L. de sent. ex pi. reci.

Et circa hanc. q. an quando sententia debet ferri in scriptis est necesse q. iudex expresse dicat in sententia in his scriptis pnuiciamus. vel sufficit q. solum in scriptis ferat Iam illa verba non apponant. Dic ut no. glo. in. c. fi. de reg. iu. li. vi. Ibi etiam no. an sententia debet ferri in scriptis. No. glo. hoc facit ibi no. etc. idem in. l. illicitas. S. veritas. hic all. et in l. i. de act. S. si minus. et est bona glo. in. l. j. S. fi. ff. de ferijs. extra de offi. et po. iud. de l. c. pastoralis. S. ga. do. et ij. q. vij. c. iudicet ille. facit quod tetigit gl. s. iusu.

quod presta. etc. S. pe. No. glo. quida ibi vel verius. Imo veritas est q. brevis dicitur iudicis arbitrio fm opinio. nez nota. per glo. L. de senten. ex peri. reci. aut. nisi ibi p. docto. appro. Et ultimo pro intellectu versu. alioquin etc. vide glo. in. c. statutum. extra de rescriptis. S. in super. d. prouisorius. super verbo pauperes. et in. c. cum ab omni. extra de vita et bone. clerico. super ver. operas.

¶ Deinde competens

Administratores debent providere ut iudices et officiales decuri. principis. subditos ultra modum non erigant nec subiectos ledant. et preceptum contra ius et utilitatem publicam non suscipere. nisi secunda emanauit iussio et diligentiam omnem adhibere pro vbertate necessariorum et operum civitatis et delinquentem decenti castigatione punire omni privilegio cessante. et providere ne officiales ibi subiectos afficiant et malos expellere. hoc dicit vsq; ad. S. sed neq;. Et nota q. iudices precepta superiorum que emanant contra ius vel utilitatem publicam. non debent suscipere vel executioni mandare. nisi secunda emanauerit iussio. ut hic. et nota. L. si contra ius vel utilitatem publicam. l. si. nali. quod inducit glo. contra miseros prelatos. sed de hoc an licet reclamare litteris pape vel principis. dixi. et ut determinatus sit numerus. S. hoc quidem. Secundo no. ter. quod si delinquente. nam hic videtur textus. q. iudex qui cognoscit de crimine potest criminisum codem nare ad restituendum etc. et ad damna que als venient in act. civi. ut hic. et in. l. tardum. S. qui furem. ff. de varijs et tis. l. iij. S. si dicatur. ff. finium regundoz. ff. de varijs et extraordina. cognit. l. medicus. ff. de conditione ob turpem causam. l. q. evitande. ad idem ut. s. ut iudices sine quoquo suffragio. S. si quis autem preter. et S. necessitate. j. ut nulli iudicium. S. super hoc autem. de quo dic ut no. Innocen. in. c. cum oporteat. in glo. antepenultima in fi. extra de accusationibz. et in. c. qualiter et quando. super versu. adiment. eodem titul. et per doctores in. l. si quis a se fundum. L. ad legem iuliam de vi privata. Facit etiam iste textus. q. in causis criminalibus victus victoriarum debeat in expensis condemnari. quam questionem dicitur putavit Jacobus butri. et tenuit q. expense iudicis officio reficiende non sunt. Iam via ordinaria per act. in factum petiti possint. inducit pro hoc. l. non ignorat. L. de fructu. et liti. expen. et glo. in probemio in l. i. si quis a communiter tenetur contrarium. et pro hoc est casus. L. de fruct. et lit. expen. l. finali. fm secundam lecturam. Pro hoc optime. l. si postulavit. S. penultimo. ff. de questio. et l. qui crimen. L. qui accusa. non possunt. et hoc ibi tenet doctores. et hanc opinionem tenent canonice in. c. calumniarum. extra de penis. Ultimo nota ter. ibi. illum q. d. et expellemus. q. maior assessor debet expelli. ut hic. et j. ut iusiuran. etc. S. finali. Et ultimo vide glo. et sic non vatur etc. vide quod nota. in glo. in probemio. ff. in fi. et q. no. doctores in autent. habita. L. ne si. pro pa. et q. glo. ibi tangit.

¶ Sed neq;

Fiducia in causis civilibus danda non est ultra. rre. inducias i. terim conventionem immissa securitatis observat. Et delinquenti in tributarijs non est danda fiducia. hoc. d. et glo. hic ponit glo. et est no. S. multum et tota die all. Oppo. de principio huius. S. neq; autem. Solu. pro huius. S. declaratione et glo. magne hic posite. Nunquid fugientibus ad ecclesiam est danda securitas. et an ecclesia prester eis immunitatem. si est infidelis non. nisi redeat ad fidem. ut. L. de his qui ad ecclesiam confugiunt. l. j. Si doctores. et tunc fugiens in ecclesia. aut est servus. aut est liber. Primo casu aut fugit p. magna dnti atrocitate. et tunc dntis compellit eum vedere. ut in l. i. de his q. sunt sui vel alieni iuris. S. fi. Aut fugit propter parvam

Colla. iij.

domini atrocitatem aut nullam. tamen sine delicto com-
misso p[er] seruū. et tunc restituitur domino. prestita ser-
uo securitate. q[uod] dominus ipsum nō offendat p[ro]pter fugā
quā fecit. vt. l. si. si seruus. l. de his qui ad eccle. cōsu-
gi. Itē si affugit ad ecclesiā p[ro]pter cōscientiā. puta q[uod] mo-
nachus fieri vult. dic vt supra de mona. s. si vero infra
de san. epi. s. si quis autē. Aut seruus fugit p[ro]pter deli-
ctū cōmissum. et tūc aut delinquit in ecclesiā aut extra.
primo casu nō inuatur p[er] ecclesiā quia frustra 7c. vt. l.
aureliū. ff. de mino. 7. s. quia. dō no. vt li. ma. 7. aue. 7. ē
ter. ponēs predictā rationē extra de imu. eccle. ca. si. Si
vero delinquit extra aut modicū delinquit in domini
et idē vt dicto. s. sane. sed seru. aut nō modicū delingit.
et tunc aut timet puniri a domino suo. et debet domo re-
stitui nulla a domino data securitate seruo. vt. l. d. his
qui ad ecclesiā cōfugi. l. si seruus. Aut timet puniri ab
alio p[er] viā. et tūc dic fm q[uod] infra dicā in libero homine.
quo casu si liber homo aufugit ad ecclesiā. aut p[ro]pter de-
bitū aut p[ro]pter delictū. primo casu aut fugit ad ecclesiā
am p[ro]pter debitū tributorū. aut p[ro]pter aliud debitū.
primo casu tūc nō extraheret de ecclesiā si nō dabit sibi
securitas. xxx. dierū vt possit secure stare. xxx. diebus ex-
tra ecclesiā. sed citabit in ecclesiā et se defendet. vt hic in
ver. p[re]biterozū fm p[ro]p[ter] de. de bel. et idem puto intellexisse
glo. hic posita. que incipit. si ille ibi autē p[ro]pter publi-
cas 7c. licet doc. in. l. p[re]senti. l. de his qui ad eccle. cō-
fugi. dicant. q[uod] glo. intelligit hic. q[uod] talis fugitiuus p[ro]p[ter]
tributū possit extrahi d[e] ecclesiā quā glo. hic nō reperio.
Si vō fugit p[ro]pter aliud debitū. tunc ecclesiā dat sibi
immunitatē vt non possit extrahi. et si securitatez petit.
iudex debet sibi securitatē dare vt possit tutus stare ex-
tra ecclesiā. xxx. diebus infra quos triginta dies voca-
tus ad iudiciū respōdebit. et si infra istos triginta di-
es sententiā ferret. dabit sibi electionē an velit soluē. ius-
dicatū. aut ad ecclesiā redire. et hic est verus intellectus
ver. si vero etiam. et ibi ducit 7c. quo casu si redit ad ec-
clesiā. iudex procedit ad missionē bonozū. vt no. hic i glo
sa in ver. temperare. Aut fugit p[ro]pter delictū. et tūc di-
cunt doc. aut cōmisit atrox delictū aut non atrox. primo
casu nulla datur immunitas. imo de ecclesiā extrahet.
vt in. s. iij. secūdo casu non poterit extrahi de ecclesiā. vt
l. iij. l. de his qui ad eccle. confu. et hoc ibi videtur sen-
tire glo. sed glo. j. non dabit ibi idē dicas dicit ipsa idem
in quolibet delicto. q[uod] in delictis nominatis in tex. vide-
licet q[uod] nulla sit danda securitas. et q[uod] de ecclesiā extrahi
possit. dicit doct. et p[re]alle. glo. videtur dicere verius. cū
hic tex. non tūc videatur dicere de delictis atrocibus.
Predicta vā de iure ciuili. sed de iure canonico distin-
guatur. aut fugiens ad ecclesiā delinquit in ecclesiā et nō
inuat. vt. c. si. extra de immu. eccle. si extra tunc in-
uat. siue sit atrox delictū siue nō. vt nō puniatur in p[er]-
sona vel in membris exceptis publicis latronibus et no-
tariis depopulatoribus. vt extra de immu. eccle. ca.
inter alia. et extra de homicidio. c. j. xvij. q. iij. c. sicut au-
tem antiquitus. Quero quis interfecit hominē. et si
in ecclesiā. et datur sibi securitas p[er] iudicē. nō obstan-
te securitate quā dedit. capit ipsum et punit cū capitali-
ter ad mortē. an bene facit. Glo. dicit q[uod] sic. in glo. j. non
dabit ibi. et si dederis nō seruetur. Idē tenet. hic Jaco. d.
bel. qui circa hoc. an fiducia data debeat obseruari. vt
hic distinguit. vt habes hic per cū. hāc opi. tenet hic Ja-
co. de Raue. p[ro]p[ter] de. d. bel. dicit q[uod] iudex male facit. q[uod] quā-
tūc quis sit reprobus et puerus. tamē securitas si-
bi data debet seruari. vt. l. si. ff. de le. i. Non ob. dicit ipse
ille. s. q[uod] vult dicere. q[uod] iudex cōtra homicidā non debet
dare securitatē. xxx. dierū. sed debet homicidē statim de
ecclesiā extrahi et puniri. sed si securitas dat. an sit ser-
uanda vel nō. nō dicit hic. ita pe. loquit. vt refert l. y. i
l. j. p[re]senti. An autē si aliquis ē bannitus de hac ci-
uitate in persona. si iterū accusat de alio crimine debe-
at sibi dari licētia veniēdi. videt hic tex. q[uod] nō. in contra

De mādatis principū

rium videt. l. his qui reus. in vlti. glo. ff. de pu. iudi. ibi
sed an sit differētia 7c. Non ob. hic tex. quia loquit de fi-
ducia que datur vt de delicto cognoscat. hanc questionē
disputauit Oldra. dicens q[uod] aut ē tale crimen in quo ad-
mittitur procura. et nō potest dari fiducia. vt. l. papinia
nus exuli. ff. de mi. dicit tamen q[uod] si fiducia est data p[er] iu-
dicem. debet obseruari. licet dari nō debuit. Quero i
casu in quo nō datur immunitas fugienti ad ecclesiā. an
ille fugiēs de ecclesiā p[er] iudicē secularē possit extrahi.
Respōdeo aut delinquit in ecclesiā et de iurisdicōe ec-
clesiastica. et tunc punit per iudicē ecclesiasticū. vt infra
vt lice. ma. et aut. s. quia nō ita. Quero in casu i quo
fugiens ad ecclesiā habeat immunitatē ne extrahatur d[e]
ecclesiā. qualiter summam ecclesiā. ter. est in. l. p[re]senti
s. ex his ergo locis qui dicit. q[uod] nō potest extrahi de ec-
clesiā nec de ei[us] cōfinibus. dicunt doc. q[uod] cōfines erunt
tarati per ecclesiā quod nō habemus. alij q[uod] erant. xxx.
pedes prope muros ecclesie. Alij dicunt quod dicit in q[uod]
dam decreto. q[uod] tūc infra muros ecclesie dat immunitas.
hec sunt verba doc. Tu dic vt habes casum expressum.
xviij. q. iij. c. sicut autē antiquitus. et c. diffinit. et vide q[uod]
no. in. c. si quis contumar. Quero quādo quis habet
immunitatē iu ecclesiā. vt extrahi nō possit. quis interiz
prestabit alimēta. ter. in. l. p[re]senti. s. si. dicit q[uod] ecclesiā. vt
ibi dū dicit alatus eps. et ita determinat glo. et p[er] illū te-
xtū in dicto. c. diffinit. Quero. an fugiens ad domū
epi habet eandē immunitatē quāz habet fugiens ad eccle-
siā. Glo. ē q[uod] sic. in. c. idē cōstituiimus. xviij. q. iij.

Roges autem. Tributorū exactor scri-
pturā susceptozū claraz
facere debet. et tributarij statim ad solutionē cōpelli d[eb]et.
et res illorū qui cessant soluere detinent. imo debent di-
cere. ipsi collectores debent soluere tributa. Et no. i
v. si vō ar. q[uod] ille qui est in posse. alicui iurisdicōis. i ea
seruari debet et tributa oīno exigere. et q[uod] post soluti. ex-
aminat defensio rei. et iō hoc ē p[ro]pter p[re]sumptionē que
est p[ro] fisco. q[uod] omne p[re]dictū p[re]sumit tributariū in puin-
cia. nisi p[ro]betur cōtrariū. als qui vñt alia defensio. nō
debet ad solutionē cogi. vt. l. pe. ff. de aq[ui] quottidi. et est.
Est enim p[re]sumptio p[ro] domino. q[uod] quilibet res p[re]su-
mitur libera ar. l. si. ff. de serui. Secūdo no. ter. in. s. nō
pmittas. q[uod] videt velle q[uod] p[ro] tributis nō solū res s[ed] perso-
na sit obligata. quā questionē format glo. ff. de publi. l.
impatoris. et videt sententia cōtrariū. Sed aduerte. quia
dicit glo. nec minus q[uod] magis res debet quā p[er]sona. sed
et als. q[uod] sententiā dat p[ro]p[ter] q[uod] glo. no. et alle. bonaz. l. si
milē habes in. l. iij. s. si aliter. ff. si. regū. et q[uod] no. in. l. si.
ff. de no. oper. nunci. p[ro] prin. huius. s. vide glo. l. de di-
scus. l. iij. li. x. Item p[ro] intellectu. s. si vō no. glo. l. de p[er]-
di. et alijs re. mili. l. si. libro decimo.

Illud tamen. Iudices et milites siue p[er]-
fiscant d[e] vna puincia ad
alia siue ciuit. siue puincie. etiā cū venerūt nō debet gra-
tis viuere sed de suo salario. nec debet iudices cuiuscūq[ue]
sint dignitatis loci seruatozem mittere. hoc dicit vsq[ue] ad
s. neq[ue] occōn. Pro declaratione huius. s. vide quod no-
ta. in. c. statutum. s. insuper ver. moderatis d[e] rescriptis
lib. vj. et in. c. cum ab omni extra de vita et bone. cleri. su-
per ver. expen.

Neq[ue] occōn. Preses puincie non debet
occōn. religionis puinciaz
commouere. et si contra laycos crimen canonicum mo-
ueatur. iudex laycus cum iudice ecclesiastico cognosce-
re debet et decidere. h. d. vsq[ue] ad. s. oportet.

Opportet autem Bona delinquenti-
um publicari non
debent sed generi relinqui. h. d. Nota ter. generi. cum
glo. sua. etiam per lineam femineam dicitur esse de ge-
nere meo. facit supra de incestis nup. §. sancimus quod
facit ad id quod videbitis infra qui. mo. na. effi. sui. §.
filium. d. si quis autem.

Patrocinia Ad p̄dis officij spectat. nō
sinere patrocinia iniusta pre-
stari et nullus debet suscipere vel occultare alienos agri-
colas in ea vel in alia provincia. et preses provincie litte-
ris publicis destinatis eos ad suam provinciam reuo-
care. pena cōtrafacientibus imminente. hoc dicit vsqz ad
§. titulus. In ter. ibi vitas. i. scribas ex quib⁹ homi-
nes viuunt. no. ex hoc ter. q. potestas potest vendicare
suū ciuem vel comitatēsem. de quo in. l. j. §. j. ff. de rei vē-
di. Secūdo no. ter. cū glo. j. dominū q. quis dicitur pos-
sidere subiectos ratione iurisdictionis quam habet in
eos.

Titulos autem Nullus predijs alic⁹
titulos imponere de-
bet. pena cōtrafacientibus imminente. nec debz quis azma
deferre nisi sit miles. nec populuz in turba sollicitare. h.
. d. No. glo. in scripturas. quot modis ponatur titu-
lus. dic. vi no. in. l. nō est ambiguū. L. fami. hercis. infra
de ecclesi. ti. circa princi. et no. sequē. glo. hoc nō ab his.
et adde quod no. glo. in. l. pe. ff. ex qui. ca. maior.

Rubrica de triente et semisse.

Am quidez magne

huic. Liberis a parētib⁹ triēs aut
semis fm numerū liberorū quoquo re-
licto titulo debetur antiqua. l. cessante
his obtinētib⁹ in omnibus quib⁹ q̄r-
ta portio per. l. de inoffi. testa. debetur exceptis liberis
curialibus quibus nouē vncie debent. Itē liberi a pen-
tibus vsufruc. portiois debite defraudari nō possunt. h.
. d. vsqz ad §. excipiant. No. primo ter. qui dicit debi-
te vocant. et glo. exponit si iure cōmuni et imperatorio.
Nam hūc ter. inducit dy. ad. q. an legitima. possit au-
ferri per stat. Nā videt q. sic. Nā legitima debet filio
iure ciuili. vt hic. et le. l. de legi. heredi. ergo pōt tolli
p aliud ius ciuile. s. per statutū. In contrariū facit quia
debet iure nature supra de heredi. et falci. §. primū itaqz
cū alijs iuribus que ibi al. sed illud quod debet de iure
naturali nō potest tolli per statutū cū ius naturale sit i-
mutabile. vt insti. de iur. natu. gen. et si. §. pe. sed ad oēs
illos ter. posses. respōdere. vt cū dicit q. debetur iure na-
ture. exponit ex quodaz instinctu nature vt no. glo. hic
super. d. debet. notāter et super. d. quod debetur. et dicit
etiam deberi quādā ratione naturali. vt. l. cū ratio. ff. d.
bo. dam. de ista questione dic. vt dixi in. §. primū itaqz
preall. Sed aduerte hic ad glo. predictā sup. ver. quod
debet ibi nō in pa. qd facit q. filius nullo mō possit coge-
re patrē vt det sibi legitimā. de qua questioe dixi supra
de heredi. et falci. §. si quis autē. vbi glo. tāgit. Secūdo
no. q. hodie legitima filiorū ē triens vel semis fm nūe-
rū liberorū. fallit i casu ifra in. §. excipiant. Tercio no-
ta q. fm h ius sufficit q. fili⁹ habeat legitimā portione
quoquo relicto titulo. s. hodie d. habere iur. insti. vt. j.
vt cū de ap. cog. §. aliud. nā fm nostrā op. hic. §. i h bo-
die corrigi. ita tenet glo. i. l. pap. §. si quis mortē. ff. de
inoffi. te. et azo in sum. huius ti. et glo. in. c. raynaci⁹ ex-
tra de testa. licet glo. nō firmet in autē. nouissima. L. de
inoffi. testa. Et ē duplex ratio. quia filius d. habere iur.
insti. vna ē quia titul⁹ insti. ē honorabilior. hāc ratione
ponit glo. in. l. filiū. §. si legatū. ff. de le. prestan. Secun-
da ē ppter ius accrescēdi quod habet filius isti. alijs he-
redibus insti. nō adēntibus. l. si ex fundo. ff. de heredi.
insti. quod nō haberet si haberet alio titulo. ita tenet. Ja-

co. de are. in dicto. §. si legata. et doc. in dicta autē. nouis-
sima. No. glo. susti. in fi. istā glo. intelligit no. glo. in. §.
si exheredatos supra de heredi. et falci. in glo. quasi di-
cat nullo mō. vbi glo. tenet q. inter emācipat. et in pote-
state constitutū preteritos ē differētia bec hodie in mo-
do rūpendi. q. suus preterit⁹ potest venire p cōtratabu-
las et dicere nullū. siue cā sit inserta siue nō. sed emanci-
patus dicit nullū. si causa nō ē inserta. al. venit p cōtra-
tabulas. Querit glo. quid si sūt filij vltra. et quatu-
or tm vel pauciores ex his pater exheredauit vel preterit.
et intellige iniuste. valet tamē testamentū. nunquid dabit
tem vel semissem eis. s. exheredatis vel preteritis dabit
fm partē vel portione quā habituri essent ab intestato.
dicit glo. q. semissem. q. ppter numerū liberorū. s. q. r.
sunt. sua legitima portio cuiuslibet de istis decē debita vi-
minuta est. q. minor est si. r. sunt in vniverso q. si essent
quattuor et nō plures. pro hoc est ar. in b. §. ita dicit glo.
vbi fuerūt et eam no. Querit. an filij instituti liberis i-
iuste exheredatis vel preteritis faciant partē et isti exhe-
redati vel preteriti habeāt portione eis contingētē d. se-
missem. habito respectu ad filios qui sunt integri semis-
sione de semisse et decē partes. an debent integri semis-
sem habere. glo. infra videtur velle. q. instituti faciāt eis
partē vt sic habeant semissem solū illius p̄tis. q. al. quā
filij exheredati vel preteriti erant habituri ab intestato.
nō autem integri semissem illius portione quāz essent
habituri ab intestato. vt hac glo. ibi nūquid trientes vt
semissem eis debet suis partib⁹ et. Idem videtur glo. in
glo. in autē. nouissima preall. in prima et secūda glo. in
§. excipiantur infra. e. d. curialibus. vbi videt semissem integri
li preteriti debeant habere trientē vel semissem integri
totius hereditatis. nō habito respectu q. alij filij etiam
sint instituti. vt patet in dicta glo. ibi cū supradictum sit
et. Sed glo. hic posita et glo. dicte autē. nouissima. videt
tur veriores. et ipsas tenet Jac. de bel. Patet ergo ex pre-
dictis q. si sint. iij. filij et vnus institui. et hereditas valet
tribus pater relinquit. c. iure insti. et hereditas valet
tria milia. certe isti tres nō habebunt integra mille. ille
tm tres partes de mille. facit enim partes istis filijs. ille
filius qui est vniversaliter institutus. et retinebit sibi ter-
ciam partē istorum mille. est enim legitima filiorum tri-
entis vel semis eius quod quis habiturus esset ab inte-
stato. vt. l. parentibus. L. de inoffi. testa. et ff. e. ti. l. pa-
pi. §. si quis mortem. et hoc. §. et hanc opi. tenet Guil. de
cū. in autē. nouissima. et pro hac opi. ē casus. L. quādo
et quibus quarta ps debeat. l. si. in p̄nci. li. r. Indicio
meo ibi expresse patet q. filio fuit relictu quod sufficit ad
ta pars. et tamen dicit ibi q. fuit relictu quod sufficit ad
exclusionē a querela. et filie femine faciunt partem filio
instituto particulariter in certa quantitate. nisi quia ibi
ex beneficio sp̄ali illius legis conceditur filio curiali vel
nuptiali. curiali q. habeat integram quantitatem. vt ibi
quantitatis nō diminute. ppter sorores institutas. vt ibi
dicitur quod tene mēti. Querit. pater habet reliquit in
filios. vnum exheredat alijs tribus aliquid instituit. mo-
re institui. extraneum vniversaliter heredem instituit. mo-
do illi volunt legitimam. et petunt pro legitima integram
trientem. dicit heres scriptus. vos non debetis habere
portionem exheredati. sed debet remanere apud me. an
bene dicat. Dy. dicit q. non. immo illi res debent habere
re integram trientem. al. infra de curiali. i. curia d. pu-
§. legitimorū. coll. iij. que communiter non habetur.
ita ponit ipse in. l. plan. §. si duobus de le. j. Idēz Guil.
de cū. probat per rationem. quia iuste exheredatus ha-
betur pro mortuo. vt. ff. de conui. l. j. §. si pater. Sed si nō
esset mortuus. isti haberent integram legitimam. ergo et
videtur tanq. non sit viuus. vt. l. repudiante in p̄nci. ff.
de inoffi. testa. Idem tenet ipse. si vnus ex filijs esset ta-
lis q. non posset succedere. puta de ordine minorum. nā
alij filij habebunt legitimam. ac si ille non esset viuus.
ar. l. gallus. §. quid si tm. ff. de li. et po. pro hoc etiā ter.

Collatio. iij.

optimus in dicta. l. si. l. quādo z qui. quar. pars debe-
t. nullo obstaculo. z ibi dicaz. Quero. pone q. habeo
quinq. filios. vnum ex istis exheredo iuste. vel vnus in-
minus ordinem minorū. alijs aliquid iure instit. relinq.
pro legitima trientem vel semissem. habito respectu q.
omnes sunt quinq. dicunt q. trientem. quia ille iuste ex-
heredatus vel qui religionē intrauit habetur pro mor-
tuo. ideo si isti filij volunt habere semissem. habito re-
spectu ad coniunctū filium. tanq. sibi ipsi contrarij. ef-
ferent repellendi. ar. l. ticio si nō miserit. ff. de condi. z de
mo. l. j. s. sed si aliquid. quādo appellā. sit z in hac opi-
nā. inclinā. Guil. in dicta autem. nouissima. Et no. glo.
si filius ibi sed cōtra est vtrūto. idem no. supra de here-
di. z falci. s. primum itaqz. l. de inoffi. te. autē. nouissi-
ma. vbi glo. dicit. idem in collecteralibus. z etiam doc.
ibi tenent z per azo. in summa in autem. de heredi. z fal-
ci. in. ij. colū. z ibi in tex. Item nota in dicta autē. no.
habere legitimam iur. instit. an ascendēt eodem modo
debet habere legitimā. putarem q. sic. sicut diximus
in descendētibz probatur infra vt cum de ap. p. gno. s.
qui quidem ibi hoc eadem aljs quidem zc. z in. s. aliud
debet habere iure instit. ergo idem in ascendētibz. nō
ob. ter. qui dicit cum aliqua distincti. quia distinctio et
diuersitas est inter causas inter quas filius potest exhe-
redari. z causas propter quas potest exheredari. nō au-
tem in hoc quod vnus debeat habere iur. instit. alter nō.
Ultimo Jac. de bel. ponit hic vnam magnā disputa-
tionem qua queritur. an filius in potestate sit heres ipso
iure. z qualiter sit heres. z an filius in potestate pater
nam hereditatem transmittat ad extraneos. quam vide
per te.

Excipiatur Dico. z videtur q. ille. s. non
filius curialis alter non. vel vbi duo filij sunt curiales.
vel due filie curiales. nā hereditas diuiditur in. xij. vnci-
as. vt instit. de heredi. instit. s. hereditas. sed si vni curia-
li relinquunt nouem vncie. alius curialis vel etiam nō
curialis non potest habere nouem vncias vel tres vnci-
as quas habere debet pateritus vel exheredatus. D.
miffis oibus opi. no. in glo. veritas est q. vbi sunt omēs
filij. z omnes curiales. vel plures filie curiales nup. gli-
bet debet habere tres partes eius qd ab intestato esset
habiturus. sed si est aliquis qui nō sit curialis debz ha-
bere trientem vel semissem eius quod esset habiturus ab
intestato. circa qd vide qd no. in dicta autē. nouissima.

Prohibemus No. q. filius nō pōt frau-
dari in subsidio. i. legitti-
ma. nec ob. l. vroz. ff. de usufruc. vel quia corrigitur per
tunc. s. z ista est veritas quā opi. tenent glo. z doc. i. d.
autem. nouissima. z pro glo. expref. in. l. omnium. ff. de
usufruc. licet glo. in dicta. l. vroz. nō firmet. dicunt eniz
quodam q. ibi loquitur quando pater relinquit filio p-
rietatem omnium rerum. sed hoc so. videtur expresse con-
tra hunc tex. licet quedam glo. super. v. nuda. subandi-
et z illam forte non totam. No. glo. hoc est ibi. l. iij.
in fi. tu vō q. tum ad dictam glo. dic vt no. z meli⁹ in di-
cto. s. quarta. Alibi glo. dicit q. pater potest fraudare
legitimam prouidendo omnia in mari. vt no. in. l. j. l. de
inoffi. te. in. vj. q. z ibi per l. y. in. ij. q. By. vō docet vñū
modum fraudandi filium legitimam. videlicet quis pa-
ter promittat alicui bona sua post mortem suam. nā le-
gitima debetur post es alienum. vt. d. s. quarta. S. si
vt. l. hereditarium. ff. d. bo. aut. iudi. pos. ergo zc. quod
dictum dy. posset procedere. vbi promissio fieret ex cau-
sa non lucratua. sed si fieret ex causa lucratua promissio

De triente z semisse

sio pata donatio tunc reuocaretur per ti. de inoffi. dona-
tionibus.

Neqz illo Hic incipit dicere de secunda par-
te rubricę. Tercie partis diminu-
tio que. l. antiqua nepotibus z pronepotibus aufereba-
tur. hodie correctionem capit ad qualitatem mēsure re-
ducta z filij ex nuptijs sine dote nati. z etiā per nuptias
legitimati tanq. legitimi per omnia succedunt. natu-
rales autem ex legitimo concubinato nati liberis legit-
imis existētibz ex testamento nisi p. parte succedūt.
sed liberis vel vrozē non existētibz ex testamento suc-
cedere possunt. vsq. ad medium totius substantie. z ab
intestato in. ij. vncijs cum iure picipiendis. sed si simul
plures habuit concubinas. z ex eis filios. filij ab omni
successiōe penitus excluduntur. vsq. ad. s. illud quoqz.

Consideremus Nota q. erubescimus
cum sine lege loquimur
simile. xxvj. di. c. deide. v. quero. Quero. vtrū filij na-
turales habeant alimenta. z vltra hoc duas vncias. h.
ter. dum dicit z nutrimentuz zc. videtur velle q. sic. qd
firmat glo. j. qui. mo. natu. effici. sui. s. si quis autēz. vbi
ter. concoz. cum isto de qua questione dicam infra.

Illud quoqz Collatio datorum ab inte-
stato z ex testato fieri debz
nili expresse aliud dictum sit omnibus que prius de col-
lationibus dicta sunt confirmatis. hoc dicit. z impera-
tor hic tractat de tercia parte rubricę. Quero. d. qua
donatione hic loquitur. cum alia donatio sit simplex. a-
lia ob causam. vt dos z donatio ppter nup. Dicit Jo-
han. q. intelligit simpliciter. siue sit simplex siue ob cau-
sam. Bu. lec. z By. dicunt idem quod ipse Jo. in dona-
tione ob causam. sed in simplici dona. dicunt contra. ni-
si in tribus casibus. vt habetur in glo. z eandem glo. ha-
bes in autem. ex testamento. l. de colla. que sumitur ex
isto. s. vnum tamen dicunt ibi. Adarti. z alij tenentes
opi. contra Johannez. q. quando donatio simplex sit e-
mancipato. nullo modo fiet collatio. quia donatio tenuit
ab initio. vt. l. si pater. l. de inoffi. dona. Sed hic vidē-
tur velle esse idem siue fiat suo siue emancipato. vt i tri-
bus casibus fiat coll. vt patet in glo. in. v. z hoc in his
siue contra. Sed circa hoc obmissis omnibus opi. veri-
tas est quod dicit By. qui hanc questionem disputauit
z determinauit. z dicit sic. Aut donatio simplex sit filio
emancipato z cōferri debet. vt. l. vt liberis. l. de coll. in
fi. Aut sit filio in potestate. z ista regulariter nō conte-
runt ratio. quia talis donatio facta filio i potestate va-
let in vita patris. sed assumit sibi effectū post mortē. vt
l. donat. l. de donat. inter virū z vrozem. z. l. in dona.
l. ad. l. falci. sed legata z fideicommissa nō cōferunt. vt
l. a patre. l. de coll. ergo nec talis donatio conferatur.
fallit in tribus casibus no. in glo. Quero. inter quas
personas z de quibus rebus fiat coll. z primo quero.
an suus conferat suo. z glo. hic z in. l. emancipati. l. d.
colla. dicit q. hic probatur per. l. filie. eo. ti. quod intelli-
ge esse verum in profecticia. non autem in aduenticijs. vt.
l. finali. l. de colla. Secundo quero. an suus confe-
rat emancipato. Glo. hic z in dicta. l. si emancipati te-
net q. sic. profecticia tñ z non aduenticia. sed aduerte.
quia filius in potestate potest habere profecticia diuer-
sis modis. potest habere dorem vel donationem pro-
pter nuptias z similia. z ista debz conferre. vt. l. filie do-
tem. z in. l. vt liberis. l. de coll. Item potest habere pe-
culium. z istud non conferatur. sed potest diuidi. vt. l. si-
lio licet. l. de coll. potest etiam habere simplicem dona-
tionem. quo casu dic vt supra diri. Quero tercio. an
emancipatus conferat suo. Glo. in dicta. l. emancipati
videtur velle q. omnia conferat. sed veritas est q. con-
fert profecticia tñ nō aduenticia. ita tenet glo. h. pbat

Et hoc sepe.

tu. effi. sui. §. ne igitur. 7. §. si vero filios. an pater potest
talem filium in testamento non solē. instituere. Tercio
quero. an filius legitimus 7. naturalis instituens pa-
trem poterit hoc facere in testamento non solē. de qui-
bus tribus questionibus. dic vt notat spec. in ti. de instu-
men. edi. §. compendiosi. ver. quid si mulier. 7. ver. quid
si pater naturalis. 7. ver. quid si fili⁹. Et no. glo. i. ex
qua habes significationem huius verbi plurius vt plu-
rimorum. q. significat res ad minus. facit. l. sed eā que
de legi. Secundo no. glo. si presbiteris. q. non debet da-
ri ad recipiendum testimonium notarius suspectus par-
tibus. 7. idem dicit in iudice. Tercio no. glo. in rer. libe-
ros ibi. sed quid si. x. 7c. 7. tene menti.

Studium

tibus. et idem dicit in iudice. Tercio no glo.
ros ibi. sed quid si x. zc. et tene menti.

Studium. Bictu est supra de j. ij. q. iiij. p.
te rubrice. Sequitur videre de
quinta scilicet de inficiationibus eius qui scriptura pri-
priam vel numerationem in ea contentas abnegat. siue
sit actor siue reus vel procur. vel curat. pena dupli e pu-
niendus nisi aduersarius ab onere proba. sua confes-
sione releuauerit in expensis nihilominus remediū
dis. sed si post inficiat. numerat. ad solutionis remediū
currerit. soluere nihilominus compellitur. h. d. vñ ad
.S. illud quoq. Et habet duas partes. nam prima lo-
quitur de principali persona. secunda de procur. et cur. nega-
te. secunda ibi. si do lex. Item prima habet. iij. partes. qz
primo loquitur de reo negate scripturā. et etiā numeri.
tantū que in prima scriptura cōtinetur. secundo de eo q
primo negat postea cōfiteatur. tertio de eo qui negauit
numerat. postea decurrit ad sol. Quarto de actore q per-
cuniat sibi soluta petit et litteras proprias quarat
secunda in ver. si enim. tertia in ver. si quis autē. quarta
in ver. sin autē. Ex hoc. §. j. no. duo no. s. posita in glo. si
actor. Quero de qua scriptura hic loquitur. Respo.
deo loquitur de priuata scriptura ex qua quis obligat.
ita q ex ipsa scriptura educatur obligatio. Secus si si-
ne ea quis obligatus sit. ita q ipsa scriptura sit tm ad
probationem. vt no. glo. l. de nō nu. pe. aut. contra qui
propriam. que sumitur ex ipso. §. ubi etiā no. per glo. et
doc. q si aliquis negat publicum instrumentū esse pu-
blicum nō punitur pena huius. l. Tenio ad ver. si q
autē adimat. et hunc tex. inducit dy. ad. q. q. quia nō poli-
sit simpliciter duas contrarias exceptiones proponere.
ita no. ipse in. c. nullus pluribus de regu. iur. lib. vi. de
qua. q. ē. glo. ff. de excep. l. nemo. et ibi alle. hunc. §. ad h
per doc. in. l. j. l. de fur. facit optime tex. sin autē no. glo.
circa prin. ff. de pbat. Tenio ad ver. sed quā act. circa
postq ibi. sed none. et glo. sequētes ibi sed quā act. circa
quā vide quod no. glo. et doc. in dicta autē. cōtra qui p-
prias. Tenio ad ver. si vero lis. ex quo no. q corūma
cia seu delictū administra. cura. vel pcna. nō nocet do.
mino. simile i. l. meminerint. l. unde vi de quo no. per
glo. et Anno. i. c. j. vt lite nō conte. per doc. in. l. iubemus
nullam. l. de sacro sanc. eccle. p dy. in. l. apud. cellus. §.
igitur si cū. ff. de doli excep. et vide quod no. in. c. delictū
el primo. de re. iur. lib. vi. Ultimo no. glo. si tutor. ibi
sed quid si lias.

illud quoq3

igitur si cu. h. de voli excep.
el primo. de re. iur. lib. vj. Ultimo no. glo.
sed quid si lras.

Illud quoqz Possessor qui negavit res
esse eius cur⁹ esse actor al⁹
sueuerat vel affirmat. ⁊ post probationē actoris confite
tur ⁊ ad exceptionē decurrit. prius possessione priuatur
⁊ in actorem transferē. q̄ de iure suo aueritur. hoc di
cit. i Nota q̄ ppter mendaciū quis punit in translati
one possess. ut h. ⁊ in auten. Itē possessor. l. q. poti. i. pi
gno. ba. que sumit ex B. S. ⁊ simile in l. fi. ff. de rei ven.
Secūdo quero de intellectu huius. §. glo. intelligit eū
generaliter in cōuento quacūqz actiōe siue rei. vendi.
siue actio. ypothecaria. siue act. milita siue agatur actio
ne personali ad ipsam possessionem. ⁊ siue qz agatur no
mine proprio. siue nomine alterius. quā opi. tenet h. Ba
co. d. bel. ⁊ doc. in dicta aut. ⁊ c. quod tene menti. S.
aduerte ad princi. glo. sup. ver. cōuen. ibi q̄ debitor fuit

Sed etiam. Matrimonium captiuitate al-
terius ex coniugibus non dissol-
uitur, nisi fuerit incertum, an persona que fuerit in captiuitate
vivat. tunc enim coniunx in ciuitate remanens potest libe-
re post. v. annos nubere dote et donati. ad vnum quenque
redeunte. b. d. **Hypo.** dicitur hic et innuitur. quod quin-
queniū incipiat currere a tempore quo cepit esse incertum

Diffiores + matrimoniu dissoluē pmitit et illi
na iminere q dissolutiōi cāz p̄buit. Op. 7 videt. q ille
S. n̄ pcedat. nā dīc ter. q̄s de^o cōiūrit hō non sepet nisi
p̄mitatis cā. 7 tūc nō dī diuortiū. I. 3 m̄rimoniū nullū
declarat. vt extra d cōiū. lepro. c. j. 7 d dōa. it vt. 7. vt.
.c. j. 7. c. plerūq. So. h. S. corzigit p illa. c. 7 circa b dīlī
gue. v. tpa. vt no. i. l. p̄sēu. S. vīrū. l. 3. repud. 7. l. diuor
ti. l. d neg. gēf. 7. ff. d diuor. i. rub. Solū. n. i vno casu vi
det velle. q m̄rimoniū possit dirimi. s. p̄gessū religiois
vt i. c. verū. 7 i. c. ex publico. et d puer. pū. 7 i. c. ex p̄c. c.
ti. circa qd vid qd no. goff. i lū. d p̄iugio leprosozū.

Collatio. iiii.

Si vero Si vxor diuortium sui causa fecerit legitimas patietur. + vel diuortij causaz prebuerit. penas bere nō poterit. et ante quinquennū nuptias cōtra nem. viro aut in omni casu qñcunq; nuptias contrahere pmitit. hoc dicit. ¶ No. v. qđ nō obseruando cessando q qñ cessat ratio legis q cessat ipa. l. vt hic. et. l. adigere. S. quis. ff. de iurepatro. 7. l. quod dictū. ff. de pac. cū si. ff. em ratio in eis. l. ipa. vt. l. cū mulier. ff. so. ma. quasi dicat ibi. ptra hanc glo. videt tenere glo. in. l. liberos. S. i. ff. de his qui no. infra. hoc etiā tenet doct. in. l. ij. l. de inel. nup. ¶ No. ex hac glo. q qñ lex statuit aliquid ex duabo causis finalibz. licet cesset vna. tñ remanet. l. dis. posito. idē no. in dicta. l. liberorū. S. j. et in l. de nupti. S. affinitatis. ff. de eri. rei. in. l. si quis ad exhibendum.

Nos autem viro licitū est in tribus casibus celebrare. Item ascriptio nuptias pertrahere cū muliere libera dñō p̄sentiente nō permittit. pena p̄trahenti et. l. iij. ff. de statu ho. l. de agri. et cen. l. ne diutius.

Sic itaqz Ad matrimonio sine dote et donati.
constituto alterutro ex eis culpa
stantia habens vel maior. c. libr. auri quantitate sue sub
stantie punitur. et mulieri ad diuortium culpam prebent
ante quinquenium nubere non licet. alio tamen. j. annu nup.
sunt prohibite. ppter feminis pfusiones. hoc dicit. Et
non qd vix z vxor non debet ad imparia iudicari. vt hic z l.
fi. l. eo. ibi. j. vt sta. filij. S. fi. xxxij. q. j. c. si quis. Secun
dono. ter. ibi substantia illam zc. in quo habes qd sicut
bona intelligunt deducto ere alieno. ita hic in pposito.
vt hic et. l. fi. l. eo. Tercio. no. ter. in ver. qd similiter zc.
qd si mulier que non est dotata. diuertit sine causa. punit
in decima pte substantie sue. et sic hic videtur casus con
tra. l. mulier bona. ff. de iure dot. que dicit. qd mulier nu
bens nulla dote data. presumitur bona sua in dote dedis
se. hic no. pbat perarium. na video hic qd mulier que do
tem non dedit punit in parte substantie sue tanq illa sub
stantia non presumat esse in dote. facit ad idem. l. de res
p. l. finali.

Est quoqz Liberis in potestate pstitutis vel
nib suis in suoz parentum lesionem facere nō pmittit
hoc dicit. ¶ No. j. ter. siue etiā cū alijs zc. in quo habes q
p tote restituenda possunt dno rei pstitui. z sic habes te
p eo qd no. glo. l. ne fidelis. do. ten. l. ij. Idem. l.
q possunt pstitui duo rei. vt. l. pfecticia. S. si patri. et. l.
danda constitui potest. vt. l. cum dotis. eo. ti. Quero.
quid innouat hec cōstitutio de iure veteri. dicit glo. que
nuptiarum soluit quidaz: q nihil. sed sicut olim soluebatur
matrimoniu p filiū. ita et hodie. licet nō in lesionem pa
licebat filio celebrare sed nō in lesionē parentum. hodie
nō nō licet diuortiu facere et hec videtur veritas. pbat
zc. Ultimo iste. S. inducit p glo. z vy. ad. q. q si filiefa
mil. culpa factum est diuortiu. puta qz adulteriu pmi
it. q propter delictum filie nō debet patri circa dotē pre
iudiciū fieri. de quo no. in. l. consensu. l. de repu. in glo.
si q patri viuo delictum filie nō debet patri circa dotē pre
iudiciū fieri. de quo no. in. l. consensu. l. de repu. in glo.
si q patri viuo delictum filie nō debet patri circa dotē pre
iudiciū fieri. de quo no. in. l. consensu. l. de repu. in glo.
si q patri viuo delictum filie nō debet patri circa dotē pre
iudiciū fieri. de quo no. in. l. consensu. l. de repu. in glo.

De nuptiis.

de quo habuistis in. S. si vo. et. S. itaqz. 7 ibi no. 5. co.
Deinceps Inequalitas in quātitate totius
 et donat. ppter nuptias permitti
 tur in qualitat. et quantitate p̄hibet in equalibz aut pa
 ctis qz maius trahit ad min⁹. hoc dicit. No. qz mors
 omnia soluit. cui p̄cor. l. si cū annos. S. si. ff. qui. mo. vsu
 fruc. amit. et de heredi. et salci. S. j. Secūdo no. quod di
 citur de qualitat. et quantitat. inequalitate p̄missa cir
 ca quantitatē totius et donatio. quod hodie corrigi⁹. ga
 semp debet esse equalitas in quātitate q̄ in qualitate. vs
 .j. de equa. do. S. j. posita. l. de pac. cōuen. auten. equa
 litas. g. S. corrigit islū. S. 7. l. ex morte. l. de pac. puen.

Solutio Agit si parēs soluto matrimonio ad secundas puenerit nuptias licētiā habet omē lucrū puēniens ex primo matrimonio alienandi. sed si nō alienauerit: filijs reservare presumitur eis institutis solis vel cū extraneis pretiritis vel exbere datis iuste quidē penitus exclusis mortuorū portionibz ipozum filijs transmissis. hoc dicit. *No. ter. ibi pōura* re in priore coniugio et in prioribz sentire nuptijs. *Et d* no. q̄ qui remanet in viduitate dicit̄ esse in priore matrimonio. vt hic. et. *L. de bo. q3 li. et quod no. in. l. j. S. exa* ctio. *L. de rei vr. act. ad idem. L. de leg. heredi. l. eman* cipatus. *Oppo. et videt̄. q̄ licet vir 7 vxor ad secunda* vota nō transeant. nihilominus dos et donatio ppter nu ptias debeat filijs reservari. nec possit vir vel vxor talia bona alienare. *L. de secun. nup. auten. vxorem. super. l.* generaliter. *S. fi. v. si vo. et. l. si quis prioris. S. illud. eo.* tri. Dicunt quidā q̄ hic loquit̄ de alijs lucris a cōiuge p̄ ceptis. puta de legat. donat. fideicōmis. sed ibi loquitur lucro vl̄ dona. ppter nup. *S3 vitas ē. q̄ h loq̄ de lucro* dot. et donat. ppter nuptias vt hic expresse dī. et in dicta l. generaliter. *S. fi. et ideo dic. q̄ ille. S. et ista. l. generali* ter. et. *S. illud. p̄alle. p̄ illuz. S. corrigitur. vt licet alter* ex cōiugibz qui dotem lucrant vel donat. ppter nuptias ad secūda vota nō transeat. nihilominus teneat reseruas de filijs eius matrimonij. si em̄ ad secūda vota transi et. nō est dubiū q̄ filijs primi matrimonij reservare te netur. vt dicto. *S. j. j. ne vir ex do. et dicta. l. generaliter.* *S. j. et ita loquit̄ infra eo. S. nec illud inq̄tum loquit̄ de* vote vel donat. que debent seruari filijs primi matrimo nij transcunt ad secūda vota. Sed ob. in quātitate. *2 dicit q̄ dos et donatio debent seruari filijs secūdi ma* trimonij coniuge nō transeunte ad secūda vota. et sic il lam iniuriāz facit filijs secūdi matrimonij. sed solue qz illud contingit. qz cū ibi sup̄sunt filij secūdi matrimo nij et filij primi matrimonij. et dos et donatio ppter tran situm ad secūda vota seruetur. debet etiā seruare lucrū vote et donat. ppter nup. filijs secūdi matrimonij. p̄ p̄ qualita. seruandam et inuidiam inter fratres euitan dam. Sed p̄tra solu. quāz dī ad. *S. j. j. ne vir ex do. est* p̄tra q̄tum ad non transeuntē ad secūda vota. in tran seunte aut̄ remaneat ille. *S. incorruptus vt totum lucrū* dot. et donat. ppter nu. cedat filijs primi m̄rimonij q̄b cē at de iure antiquo. et ideo dicta auten. si tñ legitur p̄ dictam auten. vxorem et circa predicta. *Uide s. de non* iugēdo secundo nu. *S. p̄sperim. vbi dī. et vide q̄b no.* auten. nūc aut̄. *L. de secun. nup. S3 aduerte. q̄ licz nō* ansies ad scda vota possit dicta bona vendē vel aliena tñ si nō alienat. videt̄ filijs reservare. ita. pbat̄ in b. *S. placuit zc. 7 dicta. l. generaliter. S. fi. 7. l. hac editali.* *fi. Nota glo. hoc est verum. et glo. alle. sine nota.*

Prime quidē. Adfrimonio liberis nō ex
istētibz soluto. vroz ante
annale tps ad scdas veniēs nup. penas parit legitimas
infamie aboliōe defacili obtenta liberis exntibz pf abo
litio imperrari iuris solennitate h seruata. h. d. No.
in fi. in v. si vō oēs. no. hūc tex. p eo qd diri. s. de nō eli.
ij. nub. S. b. aut. vicz q nō obstatē transitu ad secū. vota.
mulier succedit in totū q ad ppietate et vusufructuz. vbi
oīs filij primi mfrimonij decedūt. Sp. videt q vroz

¶ Ro. glo. que incipit. vt. L. ista benedictio qđ adoit il-
li legi prime et scđe. L. de secun. nup. sed nō adiicit. l. i.
qua mulier. L. ad tertulli. qz ibi idēz dīr qđ hic. saluo qđ
nō dicit. qđ filij filioz succedāt. sed hic sic. et ideo putare
qđ tex. velit dicere. qđ illi. l. velit adicere qđ iāz contra est
statutū p. l. antiquas. et B p3 qz dicit ex veteribz adici. l.

ci. vt. l. fi. l. de sen. pass. facit. l. imp. ff. ad trebel. predicta intellige in patre sane mētis. Si vō pater esset furio sus tūc dic. vt. l. his qui. ff. de tu. et cu. datis ab his. 7. l. j. in fi. ff. de cur. fur. Venio ad. S. veniēt. in quo no. q. p̄r vel mater nō hnt ius eligendi vnū ex filiis in lucro alterutro ex cōiuge pueniente. cui 200. S. p̄sperim⁹. 5. de nō eligen. secun. nub. et sic p̄ hūc. S. et illū corrigitur de nō eligen. secun. nub. et sic p̄ hūc. S. et illū corrigitur l. semine. et. l. generaliter. S. diuidendū. L. de secun. nu. p̄ hoc sup dicta. l. semine. est posita autem. lucrū. q̄ sum p̄ta ex isto. S. et dicto. S. p̄sperimus. Nec ob. hūc dicta l. in quibz. in fi. L. de secun. nup. nam ille. S. vt ibi not. habet duas lec. prima est q̄ parens qui lucraē et illud lucrū p̄dit p̄ transitū ad scōa vota. habet ius eligēdi inter filios suos et vnum alteri in tali lucro disponendū et fm̄ hāc lec. ille. S. nō corrigit. immo cū fi. huius. S. cō. cor. et scōam lec. tenent doct. in dicta. l. in quibz. in fi. et p̄ istis duabz lec. vide hic no. 5. patiant. et glo. sup ver. fm̄ mēsuraz. Ultimo circa hūc. S. no. glo. sup verbo nuptus. et glo. inequalitas. Ex qua glo. habes. q̄ illud qd̄ dicit. q̄ filiusfamilias bz heredē. est adinuentū p̄ aut. de heredi. qui ab intestato. S. j. Sed veritas est q̄ etiaz de iure civili. filiussfam̄. habet heredē. vt. l. q̄ scitis. L. de bo. que li. et. l. fi. l. cōi. de suc. ad idem. l. fi. S. fi. L. ad terrullianum.

Sine infirma + nolate supflitibz libe
vno filioz absqz filijs defuncto. lucrū ad pentē redit. p
certa portioe ex pacto nō exntiuz liberoz. reliquū dō ad
filij heredes puenire dz. et p eadem portioe alienatō cō
firmat que aliena. valet in totū si omīs filij parētī prede
cesserint. Item filij talia lucra q̄ debent ppter transmissū
ad scda vota pcpiant. dūmodo nō fuerint ingrati. hoc
d. vlsqz ad. §. optime. et glo. magna ponit casum. In
ter. ibi. Et filioz vnus sine filijs. secus si cū filijs. vt. s. c.
§. tñ. si pluribz et ibi si dō nō habeat tē. Oppo. hic in
nuū q̄ apposita fuerint duo pacta. vnū de lucrādo totū
in casu exntiuz liberoz. secūdo de lucrādo pte in casu nō
exntiuz liberoz. et tñ vtrūqz pactū hz effectū. Sz p ista
duo pacta sunt p̄traria. §. si vnū hz effectū. vires alteri
debēt cessare. nā videm⁹. §. si stipulatio sub duobz p̄tra
rijs p̄dic. p̄cipit⁹ et ex vna p̄mittat nō p̄t ex alia p̄mitti. vt
.l. si ita quis stipulet. ff. de ver. obli. ff. de iudi. l. cū p̄tra
hebat. ad idem de p̄dic. insti. l. si plures cū simi. sic §. 7 h
ex q̄ pactū est ex vno p̄missum nō p̄t ex alio p̄mitti. Sol.
glo. hic dicit. q̄ ista iura magis sunt volūtaria q̄ ratio
nabilia. et ista fuit opi. guil. de qua sit mērio in auten. §.
si quis. l. de secun. nup. Circa qd̄ vide qd̄ ibi nō. glo. et
doc. Sūt et alie opi. q̄ hic tangunt. et vide qd̄ nō. in di.
cta. l. cū querebat de quo dic vt plene dixi in. §. p̄speci
mus. s. de nō eli. secū. nub. vbi etiā vide qd̄ iuris si non
fuit appositū pactū scdm de lucrando pte in casu nō exnti
tū filioz. Quero. quid addit hic. §. ad. §. hoc autē. s.
de nō eli. se. nu. Dic q̄ addit in b. qz p illū. §. nō p̄firmat
alien. ppter pactū nō exntiuz filioz. nisi qn omīs filij p
moriebant parenti. Sz p hūc. §. p̄firmat alienatō ex pa
cto. nō existētū filioz etiā vno filio sine filijs peniti pre
mortuo. et hūc casuz addit impator ad dictū. §. b. autē.
vt h in littera dī. Sed q̄ro in quibz lucris habz locuz
iste. §. dic q̄ in lucro dotis et dona. ppter nup. et hoc leni
tit h Jo. qd̄ ē verū. nā h. §. ad interpretatōez dicti. §. b. at.
loquit tñ in dot. et dona. ergo i iste. §. habebit locū i eis
dem casibz. cū i his casibz sit loc⁹ legi interpretanti. glo ē
locus. l. interpretata. vt. s. de filijs ante totalia instrumen
ta natis. §. si. ff. de p̄u. cū eman. libe. l. nihil.
Parenti ad scdas nup. puolā
p̄sequere

Optime vo. Parenti ad scdas nup. plus scdo viro vel vxori. q̄ vni liberoz poris mri. q̄ ei quē min⁹ tulit. et qd plus dederit. poterit p liberoz reuocari nisi liberi pentib⁹ fuerint ingt. b. d. dpo. et videt q̄ vir vel vxor nō teneat filijs primi mrimoni⁹ vorez vel dona. p̄p nu. fuare. lz t̄seat ad scda vota. vt. l. si li

Collatio. iiii.

De nuptijs

beris. *L. de donat.* ppter nupti. ex quibz possit consulere filijs primi matrimonij. et obtinet qd dicit ibi. *h. in. l. cōtraria dicit.* aut habet bona extra dote vel donati. ppter nup. et qbz posset pfulē filijs primi mrimonij. et obtinet qd dicit ibi. al's obtinet qd dicit hic. Tu dic aut pater vel mī dat omnia bona sua in dote vel donat. ppter nup. secū de vxori vel scdo viro. simpliciter non apposito pacto de lucrando. et tūc pōt vt ibi. Aut vult dare apposito pacto de lucrando ab initio vel ex post facto vult relinquere vlt largiri. et tūc nō pōt plus lucrari q̄ lucet filius primi mrimonij cui minus dat. circa qd vide qd no. in. l. hac edictali. *S. si eo plus. in glo. sed pone. L. de secun. nupt.* et idē in. l. nulla. *L. de iure dotiuz. et p hoc apparet.* q si mulier dat in dote oia bona secūdo viro. et decedit i mrimonio sine liberis. vir nō pōt lucrari ex forma. l. munit palis vltra illud qd debet hēre vnus ex filijs primi mrimonij ppter hēc et in. l. hac edictali. circa prin. *Opp. dicit h q filij primi matrimonij reuocāt plus datū scdo viro vlt vxori q̄ dicat. i. l. p traria. imo ad reuocandū dnt admittētia filij scdi mrimonij. vna cū filijs primi matrimo. vt. l. de secun. nup. l. qm̄ preterit. So. distingue tria iura. primo de iure antiq. id qd plus datū ē pueniebat solū ad filios primi mrimonij. vt. l. hac edictali. pal. *ff. de scdo iure introductū fuit q̄ debet puenire ad filios primi mrimonij. et sic corrigēt dictaz. l. qm̄ redit ad ius antiquū introductū p dictā. l. hac edictali. et ita loquit. S. et no. glo. h. manifeste in fi. Sz h. quero. an filij scdi mrimonij debeat hēre debitū iure nate. Blo. format hāc q. in auten. ad eos. L. de secū. nup. h. nō firmat. Jac. de bel. hic tenet q̄ filij scdi mrimonij dnt hēre legitimaz. sic filij primi mrimonij p. *S. illud. j. e. et. S. fi. L. de se. nup. cū alijs. et ar. s. de tri. 7 semi. S. j. licet non admittant ad reuocandū. q̄ plus datū est scdo viro vel vxori q̄ habeat vnus ex filijs primi mrimonij qui minus hz. Itē qro pone q̄ mater oia bona dedit in dote scdo viro pacto in terposito de lucrando totū. an filij primi mrimonij totū reuocabūt. vide qd no. in dicta. l. hac edictali. *S. si vo. q incipit. sed pone. Ultimo no. ter. ibi nulla machinat. 72. ex quo habes q̄ si vir donat vxori. vel econtra excede ret formā hic traditā et huic. l. renunciat. talis renunciatio nō tenet. nō em̄ est introductū in fauorē ipius dona. tōis sed in fauorē alterius. l. filioz. vt hic dī. Item habes in dicto. *S. si vo. abi cū circūspitōne. 72. et sic renunciatio nō valet. vt in. c. si diligēt. extra de fo. ppe. cū fi.*****

Quia vo. In hoc. *S. ponit quo tpe inspicit. an filio primi matrimonij cui minus est datū. 7 bre. h. dicit plus tpe mortis parentis inspicit. h. d. Opp. glo. magna. 7 videt q̄ inspicit tps dat. nō tps mortis. vt. l. si constat. *S. fi. L. de donat. an nup. j. eo. S. de alimētis. Bi cū quidā q̄ hic. S. corrigat illā. l. h. certe ista. so. nō ē ve ra cū eodē modo p tradicat. S. de alimētis. j. eo. qui ē p hunc. S. Alij dicūt q̄ vtrunqz tps inspicit. put est vtilius ipis filijs. vt no. in dicta. l. si pstat. *S. fi. Alij dicūt et pō nūt aliā solutōem. qd dic vt in glo. quā solu. tenet Jac. de bel. et facit p illa solu. j. eo. S. si vo. in prin. et in fi.***

Rec illud. Parente ab intestato decedēte p bādo mrimonij tercijs nuptijs n̄ ptractis. res sue ppter lucra legatoz et fideicomissoz ad om̄s filios eq̄liter debet puenire. lucra vo dot. et donat. ppter nup. ad filios em̄ ex eo mrimonio susceptos a quo descēderūt dicta lucra. debent venire. hoc dicit. *Opp. dicit q̄ dos et donat. ppter nup. debent seruari. contra. s. eo. S. Sol. in prin. et in fi. vbi pūnt lucra de illo lucro facere potest quicqz vult. Dicūt quidā q̄ hic transeunt ad scda vota. ibi nō. hec solutō inq̄ tuz respicit filios primi mrimonij nō est vera. cū nō transeūt ad terciū mrimonium. quare qd soluit de quo dic vt in glo. que opi. reprobat p glo. tanq̄ sit ptra mentē dicti. *S. soluto. Sed certe ista solu. qd. nō est ptra mentē. sed est expresse ptra tex. illius. S.**

quare solue vt in glo. et vt dixi in dicto. *S. soluto.*

Quia vo. Parentes cogunt seruare filijs lucra mrimonio soluto diuortio. quē admodū et si morte. et idem seruādū est in lucris sup. dotatis mri. factis. *h. d. No. ibi. si mrimoniū ad primā partē facit. s. e. S. solu. in prin. et qd ibi no. ad scdam pte facit ter. dicti. S. soluto. ver. si vo filioz.*

De augmentis. Parentibus ad scdas nuptias puolantibus liberis ex priore mrimonio exsistentibus. nō licet dote vlt dotem ppter nuptias diminuerē. ne aliquid aduersus filios prioris mrimonij machinari ptingat. *h. d. No. ex hoc. S. q̄ licz diminutō regulariter admittat partibz cōsentientibz. vt hoc. S. in prin. et. l. si pstat. L. de dona. ante nup. Fallit in viro 7 vxo. ad scdas nup. cōuolantibus liberis ex priore matrimonio exsistentibus. vt hic. *S. fi. ad idē dicta. l. si pstant. in fi. palle. No. glo. q̄ nō debz ibi qz de iure est presumptō ptra quā nō admittit. pbatō vt in cōtrariū. vt. l. nō est verisimile. ff. q̄ met. causa. nisi p cōfessionē partiū. vt no. j. de equalit. dot. S. sinat mulier. coll. vij. et no. p doc. in auten. sed iā necē. L. de dona. ante nuptias.**

Si vero usufruct. Usfructus vxori vel viro relictus p scdas nup. nō amittit nisi aliud dictum sit. *S. usufructus vel do. ppter nup. nō admittit etiā si a morte muliere sit dictū. h. d. Querit glo. quid si donauit usufructū inter viuos vir vxori vel econverso. ita q̄ tpe donatiōis talis donatio non valeat sed morte pfirmet. d. glo. idem q̄ in usufructu relicto post mortē. qz talis donatio equipat donatōni valide ab initio. q̄ dic vt in glo. vltia. sed certe hoc qd dicit glo. q̄ equipatur donatōni valide ab initio intelligūt nisi p donatōrē renocet. qd pōt. vt. l. cum hic status. *S. ait om̄ino. et. S. penitētia. ff. de do. inf. vi. et vxo. posset em̄ ex post facto talis donator interdicerē nō recipiens do. lucra si trāseat ad scda vota 7 sic p om̄ia est idē et que sit inter pūges q̄ ab initio nō valet. h. morte cōfirmat q̄ est in legat. 7 fideicō. secus in dona. valida ab initio. vt no. in glo. magna in fi. que incipit id est dona. ppter nup. posita in sequenti. v. Si aut in dote ad quē h. venio. et p huius intellectu quero ad litteraz huius. *S. Et glo. ponit duplicē lec. et approbat scdam dicens. q̄ est magis cōsona lre q̄ prima. qd dic vt in glo. h. certe posset dici q̄ prima lectura magis applaudat lre q̄ secūda. qz tex. expresse dicit q̄ usufructus fuit in dote data. nō aut dicit q̄ fuerit in dote ppietas. Nec obstat qd dicit glo. q̄ tūc nō ex lege sed ex pacto lucrat. qz hoc credo et qd h. dicit. ex lege expone. i. ex pacto sicut ponitur alibi. vt. l. hanc legē. et. l. cū in. l. 7. l. in lege fundi. ff. de ptaben. emp. et. l. in lege. ff. locati. et. l. Si ita quis. S. ea lege. ff. de ver. ob. vtraz tū est vera in se et bona. h. vñ obstat prime le. qz hic dicit nil penitus. auten. *h. lo cum. L. si seruo nup. mulier. circa quā lec. vide quod ibi notatur p doctores.****

Quoniam oīno. Pater usufructum sibi p filiū acquisitū p trāsitū ad scda vota nō amittit in castrēsi 7 q̄si nihil innouatur hoc dicit.

Mater tamē. Donatio a matre inter fili os facta non reuocat p inq̄ titudinē. nisi ex tribz causis matre ad secūdas nuptias cōuolante. *h. d. Querit glo. quid in patre scdam vxorem accipiente. dic vt in glo. quaz no. Et idem no. L. de dona. auten. quod mater. que sumit ex isto. S.*

Non tamen. Mulier ad secūdas veniēs nuptias. prioris viri dignitatē 7 priuilegia amittit. secūdi acquirit et retinet. Itē libera nupta patrono postea mrimonio soluto diuortio ad secūda vota puenire nō potest. hoc dicit. no. *No ta q̄ vxor amittit dignitatem viri si homini inferioris dignitatis postea nubat. vt hic. et. l. semine. ff. de so. L.*

de incolis. l. multos: libro. x. et de dignitate. l. multos. l. i. bro. xij. nisi mulier transiens ad secunda vota speciali- ter impetraret a principe ut dignita. primi viri retineat ut. ff. de sena. No. in. S. iocundum. fm glo. q. homo san- ctior nō ita bene discernit. xij. q. j. Socrates.

Quis quoqz Mater omnibus est fide di- gnior ad filiorum educa- tōz nisi ad secundas nuptias accesserit. hoc dicit. Glo. nō solum ibi vel a. l. Uides hic q. glo. nō firmat an vitri- cus possit esse tutor indistincte. et idē no. in. l. j. l. vbi pu- edu. debet. sed q. indistincte possit esse tutor vitricus. te- net glo. in. l. vltima. l. de cōtrario iudi. tu. et idē tenet i. l. nonnūq. ff. de adop. et ibi per Guil. de cū. et de hoc in spec. de tu. S. nunc dicendum. ver. verū tamen. et ad- uerte ad id quod supra dicitur de educat. quia debet in- telligi de educ. fienda de bonis filioruz. sed de bonis ma- tris indistincte p̄ alienari. ut. S. illd. j. vt li. ma. et auie.

Notes Dotes constanter matrimonio restitui n̄ debent. al. donationis instar. obtinēt et maxime si ad scdas peruenerit nuptias. h. d. Oppo. et videtur q. dos cōstante matrimonio solui possit. ut. l. si constant. et. l. si quis. ff. so. ma. l. mutus. S. manēte. ff. de iure do. cum si. So. qd. hic dicit est regulariter vt hic in glo. 7. l. si dos constan. ma. l. j. Oppo. et videtur q. semp dos constanter matrimonio possit solui. licet sit do- natio. quia maritus iure compensatōis possit esse secu- rus cū dos ppter penitentiā possit reuocari. ut. l. si spūsus. S. si. ff. de donat. inter vi. et vxo. cum si. Sol. in glo. que incipit. vt si. p̄bibe. que tenet. q. mulier nō tenet ppen- sare. nisi inq̄tum est facta locupletior. ex eo q. maritus sibi donauit. vt dicta. l. si sponsus. S. si. l. iij. S. si. l. se. eo. ti. Tenet ergo glo. q. vir soluendo dotem pstante matri- monio sine causa legitima nō liberat. nisi inq̄tum ē lo- cupletior. et tunc liberat iure cuiusdam compensatōis vt hac glo. quā tene menti. Et q. bec glo. dicat verum. q. vir nō liberat nisi inq̄tum est locupletior. videt. pba- ri p. l. sic. p rata. S. maritus. ff. de relig. et hoc tenet glo. ff. solu. ma. l. ij. in prin. pbat etiā in. l. si cū do. est. S. j. eo. ti. et no. e. l. S. si mulier. et hanc opini. tenet l. y. l. si dos cōstare ma. l. j. et probatur optime in. l. si. ff. de iure dot. et eo. ti. no. in. l. cū fundo. S. vxo. in fi. in glo. et tūc. sed Jac. de arena tenet contrarium. vt ipe no. in dicta. l. j. l. si dos pstan. ma. et inter alias ratōnes quas fecit probat. quia debitor in diem soluendo ante diem libera- tur. vt. l. q. in diem. so. ma. Item probatur p. l. debitor. et. l. se. ff. de iure do. et per. l. cum in fundo. S. q. si accide- rit. eo. ti. et p. l. vir vxori. S. ij. ff. ad velle. Sed ad. l. q. in diem respōde. q. illud regulariter fallit fauore dotis ad. l. debitor. responde altero de duobus modis. nam dos soluta marito nō potest restitui mulieri constanter m̄i- monio. vt. l. contraria. hanc solutōem probat glo. in. l. si constanter. in glo. pe. l. de donat. ante nup. Vel dic. q. il- la. l. nō est ptra ea que dixi. quia nō ptingit liberatio ipo- iure sed iure cuiusdam compensatōis. et ita in casu no- stro. qz hic est ptra ppenfa. inquātū mulier est locupleti- or. vt h. no. glo. No. ob. l. cum in fundo. S. si accederit. quia ibi loquitur in restitutione necessaria. hic vō in vo- luntate. No. obstat. l. vir vxori. quia ibi soluebatur dos vel solut. matrimonio. vel si intelligis eo constanter. sol- uebat tamen ex legitima causa. Et no. glo. sed nonne. in fi. Nota ex hac glo. prout intelligitur in re totali no- bili. q. exceptio dolo facis. obstat ei cui restitutum est ex intervallo posito q. debebat habere interusorium me- dij temporis. nam maritus tenet dotem restituere vxori hodie post annum. ut in. S. ex actō. l. de rei vxo. act. 7. tñ sibi obstat bec exceptio dolo facis. nisi in eo q. debz mari- tus ex pacto lucrari. et idem tenet Guil. in. l. j. l. si dos constan. matrimonio. licet alij aliter intelligāt. vt ibi no- ta. et idem etiam no. ff. de cōdic. ob causam. l. si donatu- rus. in fi. Ad idē ter. in. l. de posui. S. nuptura. ff. de pa- ctis. ad idem. l. socer. S. lucius. ff. so. ma. et quod habet i. l. si maritus. S. j. fm primam lec. eo. ti. cuius p̄trariuz

tenet Oldra. in dicto. S. lucius. vbi ipe tenet. q. quando restitutio debet fieri ex intervallo. nō obstat petenti ex- ceptio dolo facis ppter interusorium medij temporis. p- bat ipe per. l. mulier. S. rerum. ff. rerum amotarū. et qd. ibi no. et per. l. si. S. idem quesit. ff. vt. l. no. caue. Sed tenendo precedentem opinionez responde. Et primo nō obstat dictus. S. rerum. quia ibi. ideo viro agenti. nō ob- stat exceptio dolo facis. q. mulier in admonēdo delictuz commissum. vnde propter suam delictum perdit benefi- cium regule. dolo facis. Sed nō obstat dictus. S. idem quesit. quia quandoqz ille qui ex intervallo debet resti- tuere. habet dilati. a. l. misera. gratia quod est veritas habet annum ad restituendum bona mobilia. et tūc ob- stat petenti exceptio regule dolo facis. nisi quantum ex pacto debet lucrari. vt supra dixi. quandoqz qui ex inter- uallo debet restituere habet dilationez que respicit ipaz obligationem. nō autem datur dilatio miserationis gra- tia. et tunc nō obstat exceptio regule dolo facis. ita loqui- tur dictus. S. idem quesit. et bec distinctio probatur. ff. de compen. l. si cum militi. in fine. Illud quod dixi vide- licet in casibus habere locum regulam dolo facis. intel- lige vbi est liquidū petent. debere restituere. alis indistincte dicta regula nō ob. ita no. in. l. dolo. ff. de doli crecep.

Si autem tutelam

legittimorum fili- orum vel naturalium deserta ptra sacramentum et rati- ones redditas ad secundas transiens nuptias. easdem patitur penas quas et mulier ante tempus luctus nu- bens. et penarum dissolutio eiusdem modis consequitur. hoc dicit. Quero. hic dicitur iurans an hodie pene- lier nō iurat. an habebunt locum hodie pene. et ibi p- sic. vt no. in auten. l. idem penis. l. de secun. nup. et ibi p- doc. et vide glo. j. vt ma. de. et cre. S. si. Quero. cū bo- die sint sublata pene quas patitur mulier nubens infra tempus luctus. vt dixi. S. eo. S. si quidem. an hodie illas penas patit mulier que deserta tutela filiorum secundo nubit. dic vt p. Anno. in. c. si. extra de secū. nup. vbi glo. tangit. et idem sentiūt doc. i. dicta auten. hīdem penis. qd. colligitur p no. p eos in. l. j. l. de secun. nup. et p. Jo- hannē an. in dicto. c. si. Quero. m̄r debet petere tuto- re filio aq̄z transcat ad scda vota. pone q. petitus a ma- tre male administravit. an mater in subsidium teneatur et videt q. sic. vt. l. si. S. psonis. l. de admi. tu. S. p̄p̄uz determinat. d. lau. de ro. vt refert Jac. de bel. vt nō teneat nisi h. fecerit in fraudem. ar. l. ij. S. non solū. ff. ad ter. 7. vi de l. y. in dicto. S. psonis. An aut petitus a matre de- beat dari. no. glo. 7. Dy. in. l. si quis sub p̄di. ff. de tu. re- sta. et in autē. mater et au. l. qn mulier tu. offi. fun. po- nul. Quero. hic loq̄ de trāseunte ad scda vota. h. si aliter luxuriata est. an repellat a tutela. Glo. in auten. dī. q. mulier d̄z intacta pudiciā seruare. Alteri q. ro. hic loquit de m̄re rē. quid si solū ad spōsalia transi- an repellat a tutela. spe. ponit q. sic vt ipe no. i. ti. de tu. S. nunc dicendū. h. si qd nōdū. et p doc. in. l. nō sine. l. d. bo. qz libe. Quero. quid si mater scdo nubēs ita q. reie- cta est a tutela finito m̄rimonio. velit tutelā filioz reali- sumere. an debeat audiri. Doc. formāt istā. q. in auten. mat. in fi. q. spec. in dicto. S. nūc dicendū. h. quid si mat. Quero. m̄r est data tutrix filiis in testamēto. an p̄t- rāsitū ad se. vota. patiat penas huius. S. dic vt no. glo. 7 doc. in. l. oīem. l. ad ter. et p doc. in auten. mater.

Placet quoqz

si dos secū p̄traxerit nuptias. h. d. Clerici vltra cantores aut le- toribz ei 7 lectoribz p̄mittit solis. h. nō p̄t. Lan- nu. maioris sacerdotij culmē ascendē n̄ p̄t. Itē laic. v̄mif sa vxore. in v̄ginitate suscepta et vnica ad sacros ordines promoueri non debet. hoc dicit.

Collatio. iiii.

Que ho. Legatum relictum sub condi. nup. p. hibendarum relic. a viro vel ab vxore vel extraneo valet. et conditio seruari debet. als legatū amittit et solu. repetit. et restitui debet cum fructibus et accession. medij temporis iuratoria vel fideius. cautōne prestita fm qualitatē rez 7 psonaz. hoc dicit. Nota ter. ibi si nūc nō valuerit 7c. qz facit ad. q. qz si usufruc. nō potest satisficere debeat usufruc. remanere penes proprietariū. et p. prietarius debet prestare usuram vsqz ad tertiam centesim. de qua. q. quid iuris sit quādo usufructuarius nō pōt satisficere. dic vt no. doct. et glo. in. l. iiii. l. de usufruc. 7 ibi alle. hunc tex. vitz autē. cui relic. l. de indicta vidu. q. sumit ex isto. S. et no. p. glo. in. c. finali ex tra de pigno. Opo. et videt q. conditio phibendarum nuptiarum nō valeat. vt. l. cum ita legatū. 7. l. cum tale. S. si arbitriū. et. S. hoc genus. ff. de p. di. et demon. Glo. no. tra circa hanc materiā ponit quadruplex ius. de quo p. doct. in. l. i. l. de indic. vidu. No. glo. hoc ibi. vel qd. verius 7c. No. istam partem glo. et eius rationem. ex qua ratione habes et colligit. cui magis debeat de ferri iur. reo vel actori. sed si in omibz essent pares. tūc esset re currendū ad glo. in. l. in bonafidei. l. de iureiur. et ibi p. doct. et. l. admonedi. ff. eo. et extra de iureiuran. c. si. No. glo. ne scbas nup. ibi fm Jo. idēz no. in. l. i. l. de indi. vidu. et ibi tenent doc. opi. Jo. et ea etiaz glo. in. l. cum tale. S. meminit. in glo. magna in fi. ff. de condi. et demon. Et vltimo circa hanc glo. vide quandā. q. quam tangit glo. in dicta. l. i. de indic. vidui. et latius p. doctores.

Et quia. Si donatio ante nup. in rebo mobilibz constat. mater eam accipe debet 7 vti fm arbitrio boni viri. Si vō constisset in rebo immobili bus. ea filiis dimittere debet et cautōem accipe de sol. uendis vsuris vsqz ad terciā centesime. Idem seruandū est in parte quo ad partem. quod in toto quo ad totū. b. d. No. v. si vō p. mixte. ex quo no. q. idem ius serua tur in p. mixtis qd in sepatis. Idem habes in. S. aliud. S. de nō eligen. secū. nu. Opo. ad id qd hic dicit. q. si omnes moriant. tunc em pactū de lucrando in casu non essentū libezorum locum habet. immo videt q. habet locū vno ex liberis defuncto. vt supra. e. S. qm infirmas. So. hic. S. determinat p. dictū. S. qm. nam ille. S. loquit rectando tū dictum. S. aliud. S. de nō eligen. secun. nu. non nouum ius statuendo.

Hinc nos. Mater ad secundas nuptias re. niens qncunqz liberis ex testamē to succedit. sicut extraneoqz quilibet ab intestato aut cū fratribz defuncti succedit. et in bonis a patre proueniē tibus in usufruc. tū in alijs vō bonis filio extrinsecis q. sitis succedit in totum except. ante nup. donat. in quā suc cedit in usufructu tū ingratitudinis ratōe seruata. hoc dicit. Pro declaratiōe huius. S. distingue tria iura. Primum ius fuit introductū p. l. femine. S. fi. l. de se. cum. nup. et. l. mater. l. ad tertul. in quibz distinguit. Aut mater transit ad secunda vota ante mortē filij. aut post mortē. 7 fm illa iura distinguebant bona paterna ab alijs qm ante mortē filij nubebat. sed si post mortem bene distinguebant bona paterna ab alijs sed nō distin guebant ex testamēto vel ab intestato. Scdm ius fuit i. troductū p. S. nūc igit. S. de nō eligen. scdo nu. p. quē. S. corrigunt dict. l. femine. S. fi. et. dicta. l. mater. vt dicto. S. cū igit. v. nequa q. Terciū ius est introductū p. hunc. S. in quo habes q. mater transiens ad secūda vota. suc cedit filiis ex testamento indistincte. siue sint bona pater na siue sint aliunde acquisita. et siue nubat ante mortē filij siue post. ab intestato aut distinguit. an sint bona pa terna an alia. qz in paternis in usufructu tū succedit. in alijs in p. prietate nisi sint ante nuptias donata. quod vltimū erat etiā p. p. titutōem supra de nō eligen. se. nubē. S. nuptiali. et sic istud ius p. cordat cū dicto. S. cum igit. tur in bonis. p. teret q. in vno. videlicet. qz ille. S. nō disti.

De nuptijs

guit bona paterna ab alijs. iste. S. sic. quando mater suc cedit ab intestato. et sic illud qd dicit glo. in dicta. l. ma ter. q. hodie reddit ad distinctōem dicte. l. mater. intel lige etiā hic. et etiā hoc quod hodie reddit ad distinctōz dicte. l. mater intellige ab intestato. nō ex testamento. et intellige q. ab intestato distinguuntur bona paterna ab alijs. nō aut an nubat ante mortem filij vel nō. vt distin guit in dicta. l. mater. qz illud corrigi vt hic expresse di cit. Alterius hunc tex. in. v. sic igit 7c. inducit Jaco. de bel. ad. q. Glos videtis q. mater succedit filio ex testa mento sicut quilibet extraneus. dicit ipse hic est ar. q. fili us emancipatus. succedit ex testamēto de iure civili. sic quilibet extraneus. de quo sunt glo. p. trarie. quas alle. supra de here. et falci. in. S. ex heredatos. in ver. omnibz. veritas est q. succedit ex testamēto de iure civili. probat p. ter. l. ex duobz. in fi. ff. de bo. po. p. rata.

Ingratitudinem. Frater causa ingratitudinis tribu ex causis a fratru successione excludit bis obtinentibz in fu turis causis. hoc dicit. No. ter. ibi succedūt filij 7c. No. di positōem huius. S. nō habere locum si mater secūdo nubens succedit filio vna cū alijs fratribz defuncti. Et sic si nō supessent filij fratres defuncti. mater secūdo nu bens succederet filio in totū. sicut si non nupsisset. et p. b. glo. in auten. ex testamento. l. de secun. nup. nō bene lo quit. qz videt velle q. etiā si mater sola veniat ad successi onē filij. nō succedit p. prietate bonoz filio deventorū a patre p. transitū ad secunda vota. de qua. q. dixi. S. de nō elige. scdo nub. S. hoc aut. et casus videt hic. Quero. dicit hic frater qui est ingratus fratri. nō consequit lu crum a fratre. de quo lucro loq. hic ter. In glo. magna sunt tres opi. vna est q. frater qui est ingratus fratri ex causis hic insertis. nō succedit fratri etiaz ab intestato. ex qua no. q. ingratitudo repellit fratrē a successione ab intestato. idem no. in. S. cum igit. S. de nō el. secun. nu. in glo. sup. verbo fratrum. et ad b. hunc tex. all. Sed ad uerte qz ista. q. format Sui. de are. in. l. fratres. l. de i. offi. testa. vbi dicit q. ingratitudo repellit fratrē vt non admittat p. ra voluntatē. sed nō q. ab eius successione ab intestato repellat. nam p. hoc inducit ipse. l. cognatis. ff. vnde cognā. ad hunc tex. ipse respondet. et ipm intelligit fm secundam lecturam hic positam. et erit speciale in b. casu. quam secundā lectu. vide vt in glo.

Et illud. Mater filio in lucro aut nuptiali do natione nō succedit nisi in usufructu. bis obtinentibz in casibus futuris in preteritis nondūz sententia vel transactione finitis. b. d. in summa.

Et quoniam. Mater et cū solis fratribz et cum p. mixtis in virilem portionē succedit filio. b. d. Opo. et videt q. mater filio nō succedit. vt supra eo. S. cū igit. So. quod hic dicitur euenit regulariter. ibi vō ca sualiter. 7 ex isto. S. sumitur autē. et cum solu. posita su per. l. fi. l. ad tertul.

Illud quoqz. Parentes ex principis ora tionē debet inter filios eq. litatem seruare licet et inequalitatem seruare possint si volunt. dummodo filijs in legitima portione prouide ant. hoc dicit. Nota ex hoc. S. primo tex. ibi. et quod ex lege 7c. q. debita iure nature debent ex. l. et sic ad questi onem facit. an legitima possit per statutum auferri. de qua dixi in. S. primum itaqz. supra de heredi. et falci. et in. S. consideremus. supra de triente et semis. Secundo nota q. tam filijs primi matrimoni q. secundi debetur legitima de necessitate. vt hic dixi. de hoc supra eodē. S. optime 7c.

Rubrica. De appel. 7 infra que tpa debeat appellari.
Iste titulus habet tres ptes. Primo ponit tempus
appellatōnis interponende. Secundo de tpe appellatio-
nis exercende. Tercio ad quē iudicem appellet. scda in
S. ad hec. tertia in. S. illud.

Anteriorum legum

acerbitati. Omibz appellare licet infra
decem diez spacium a die recitatōnis
sententie numerandoz. 7 si lis in consi-
storio principis speret. moueri. omnia
intacta pmaneat: nec tempus appellatōnis statutū cur-
rit. Et a minoribz iudicibz ad maiores est gradatim ap-
pellandū. et a clarissimis ad spectabiles. et a spectabili-
bus ad illustres. et a delegatis a principe ad antiqs ro-
me iudices. hoc dicit. No. glo. infra decem dies. als
est sup ver. a recitatōe sententie. ibi. l. ab eo die. et in au-
ten. hodie. l. de appel. in eadem. ibi q hoc tps ad aliqd
zē. vide circa istam partem qd no. ij. q. vij. c. anteriorum
vbi glo. pcor. cum ista. et vide qd no. spe. in ti. de appella.
S. restat. ver. j. et in fi. vide glo. in. l. sup. uacuā. l. de tē-
po. in inte. resti. pe. in dubio aut sem p presumit continua-
um. vt no. glo. in rubrica. ff. de diuer. et tempo. prescrip.
et probat in. l. cum heres. S. pe. ff. de sta. lib. circa quod
vide no. p azo. in summa in ti. de diuer. et tēpo. pscript.
et in summa. l. de anna. excep. circa medium. et qd no.
Ly. in. l. cū pponas. l. de edic. act. Sed circa hec
quero. an quod hic dicitur de decē diebz. habeat locū in
sententijs diffinitiuis 7 in interlocutorijs. in casibus in
quibz appellari potest ab interlocutoria. vt no. in. l. ante
sententie. l. quorum appella. nō rect. et in. l. ij. l. de ap-
pel. recipi. 7 videtur q etiā habeat locū in interlocuto-
rijs p hunc tex. qui simpliciter dicit dari decem dies ad
appellandum. vbi olim dabatur biduum vel triduum. sed
olim dabat biduum vel triduum appellanti ab interlo-
cutoria. vt. l. j. S. q in summis. 7 ibi no. ff. qn appel. sit. 7
no. in. l. ij. ff. de appel. et ff. de appel. recip. l. ij. ergo zē. et
hanc opt. tenent docto. in auten. hodie veritas est. q ap-
pellanti ab interlocutoria dantur. x. dies sicut appellan-
ti a diffinitiuā. casus est expressus in. c. significauerunt.
extra de testi. et de elec. c. cum dilec. de re iudi. c. cū ad cō-
sulta. no. in. c. cū cessante. extra de appel. circa quod vide
quod no. in. c. concertatō. de appella. li. vj. Sed qz.
an istud decennū computetur de momento ad momentū
die q sic. et hoc videtur velle glo. in. l. j. S. dies. ff. qn ap-
pel. sit. de hoc habes glo. vna. ij. q. vj. c. annoz. alia est
in. c. frequens. de resti. spolia. li. vj. et qd no. in glo. si. in
dicto. c. concertatō. et vide qd no. archid. in. c. pia. ver
si. j. viij. dies. de excep. li. vj. 7 vide qd no. spe. i. ti. de ap-
pel. S. restat. d. h. nūqd dies. No. glo. q ē sup d. siue ma-
gno. et adde qd no. l. de appella. l. a pconsulibus. Sz
quero. nunquid in casibz in quibz p appellari possit ap-
pellari die feriata siue sint ferie solēnes siue repēte: dic
q sic. l. j. et ibi no. l. de ferijs. et. l. j. S. dies. et. S. j. pzeal
le. Sed licet possit tali die appellatio interponi. tamē nō
potest tali tempore exerceri. tamen tempus exercēdi cur-
rit. licet ppter ferias repentinas de tur restitutio. vt erē
de ferijs. c. fi. et quod no. in. l. j. l. de feri. Et q diebz fer-
riatis possit appellatio interponi nō est mirū. qz diebz fer-
riatis etiam in causa principali posset libellus offerri
vt. l. miles. S. sexaginta. ff. de adul. doc. tenent habere lo-
cū in causa civili. vt no. spe. in. ti. de feri. S. sequitur. d. ij.
7 ver. Item quolibet tpe libellus. et habes glo. ordina-
riam dantem hunc intellectum extra de iudici. c. fi. licet
glo. in dicto. S. sexaginta. dicat ibi esse speciale. Ulti-
mo circa hoc principiū quero. lata est sententia interlocu-
toria. si. j. x. dies potest appellari vt dixi. an. j. istos. x. di-
es. Iudex qui ipam tulit poterit ipaz executōni manda-
re. dicit em ps ptra quā est lata sententia se appellaturaz.
nō tñ appellat. dic vt no. spec. in ti. de appellari. S. restat.
ver. fi. et vide quod no. glo. in. c. fi. de appella. li. vj. et eo.

ti. c. non solum. de offi. dele. c. querenti. et. xj. q. iij. c. cum
apud. De diffinitiuā aut quid iuris sit. est glo. ord. in
l. j. ff. nil in noua. appel. pen. in glo. ij.

Ad hec sancimus

Quero. an in ca-
su huius S. appel-
lans sit tutus ipso iure. dic q sic. vt hic ibi nō ex hoc lites
periclitari zē. et ibi cā intacta pmaneat. et b sentit glo.
ij. et ita expse no. l. de tempo. appel. auten. sed lis. q su-
mit ex isto. S. et in auten. item si appel. eo. ti. licet glo. ali-
ter sentiat. j. vt spon. largi. S. hoc quoqz. Quero. qd
de alio iudice si stat p eū quominus quis causam appel-
lationis prosequi possit. glo. ij. hic videt velle idem q tē-
pus ipso iure nō currit. et idem sentit glo. in. l. arbitrio.
ff. de dolo. ex qui. cau. ma. l. sed si p ptozē. in prin. 7 idē
tenet azo. l. de tempo. appella. S. vbi aut. sed p trarium
no. in dicta auten. Item si appellatus. et ibi glo. tenet q
tempus currit. h. dat restitutio. cū qua pcor. qd no. in di-
cto. S. hoc qz. Sed veritas est qd hic no. qz illud cū pcor
dantijs. S. allega. pbat p ter. in. S. b quoqz. vbi dicit nul-
lum p iudiciū generari. sed si esset necessaria restitutio
saltem generaret sibi p iudiciū circa sumptus quos ab
aduersario nō recuperaret. qz nec dolo nec facto aduer-
sarij hos sumptus fecit. j. restitutōne petenda. b potius
p iudicē factū foret sibi p iudiciū. facit ter. j. S. ij. de his
qui ingre. ad appel. cū sua glo. et ibi p azo. in summa illi
us ti. circa prin. et glo. in. c. ex ratōne. extra de appella.
Quero. quid de instātia cause principalis si stat p iudicē
dicet. Glo. hic dicit q tps currit. ita no. glo. hic. nec dicit
dandā restitutōem aduersus cursum tps et q tps cur-
rat. et q restitutō nō tē tenet expse glo. in dicta autē.
item si appellatus. 7 in dicto. S. hoc quoqz. b ptra no. l.
de iudicijs. l. pperandum. S. sin aut vtriqz. vbi glo. dicit
dari restitutionem. sed tps currere. sed p fite glo. dicunt
verius et est ratio. nā minoribz nō dat restitutio aduer-
sus cursum instantie nisi in subsidium. vt dicta. l. pperan-
dum. S. si. et est eis speciale. ergo in cōtrariū est ius com-
mune. circa qd vide qd no. doc. in dicto. S. sin aut itaqz. 7
in dicta auten. item si appella. Quid aut iuris sit si stat
p aliū nō p iudicē. glo. ponit in dicta auten. item si appel-
la. et p azo. in summa illius ti. et dicto. c. ex rōne. Et
terius glo. inducit hūc tex. ibi ad p uocandū. 7 b in
iudices dnt dare sentētiās habito p filio sapientū. 7 b in
ipis sentētijs scribant. circa qd vide qd no. doc. in. l. du-
biū. que est lex. iij. l. de repu. Ultimo circa hunc. S.
no. j. glo. que dicit ad b. id est iuxta hoc. Quero 7 sic
no. q ad. ponit p iuxta. et idem in. l. militis. in prin. ff.
de testa. mili. et p Jaco. de are. in. l. item apud. S. p iudiciū
ff. de iniur. qd tene menti p statuto loqnte. de insulto fa-
cto ad domū. vt exponat ad domū. iuxta domū.

Illud etiam

No. tex. ibi post diffinitiuā
sententiā. ex q habes q sen-
tentia appella. est diffinitiuā. vt b. et b videt velle glo. i.
l. pnti. S. b si b facere. de his q ad eccle. p. l. quō 7 qn
iudex. l. pntaneū. in glo. j. de diffinitiuis. facit. l. j. S. il-
lud. de tēpo. appel. An sententia appel. sit diffini-
interlocutoria. dic p archi. in. c. cupietes. c. de elec. 7 p
Jo. an. in. c. fi. de appel. in clemen.

Illo videlicet

Ad euidētiā h. S. vide
glo. j. q distinguit casus
h. S. 7 qd no. a. l. pcpim. l. de appel. in fi. Et vltio no.
glo. sup d. tribunal. q ē. S. S. primo. 7 aduer. qz loqz b
iudice ordinario. iudex ex ordinarius nō dī pzie habē
tribunal. vt. l. si loc. ff. de iudi. 7. l. cū filijs. i. pn. de le. q.

Rubrica. De consulibz.

Consulatus nomie

7 cā. Consules et eoz vices 7 mres in
vij. ludis 7 pcessibz pnt spargē argētū
et ex argēto populū muneribz bonoz a-
re. aurum eis spargere non licet. qz soli

Collatio. v.

principi aurum contemnere conuenit. pena contrafaci-
entibus imminente. hoc dicit vsq; ad finem.

Rubrica. Ut nullus mutuās agricole. teneat ei⁹ ter⁹ ram.

Kopter auariciaz

creditor. Provisio inducta p.l. p agri
colis ptra priuatos creditores. extendi
tur etiam ad milites hoc dicit. No.

ter. ibi et ne priuata. 7c. q. milites non di
cuntur priuate persone. vt hic cõstitutio ter. 7. ibi milit. au
7c. 7c. ad idem in fi. huius cõstitutõis. 3te supra de be
redi. et falci. S. quia do duplex. ibi sane priuate 7c. de q
dicam infra. vt ordi. p̃fec. circa prin.
Rubrica

Rubrica. Nullum credentem agricole tenere illi⁹ ter
ram, et quantam debeat mensuram dare.

Em duraz atq3 in/

humana. Creditores ab agricolis eri
gere possunt nomine accessionis. et vsu
ram quolibet anno p quolibet modio
octauā ptem modij. et p solido vnā fili:

quā. et nō amplius his obtinētibus in lucro. pena con-
 trib. faciētibz imminēte. b. d. ¶ Rō glo. sup ver. azidos
 ibi. sed nūquid idē nō p glo. et doc. L. de viuzis. aut. ad
 bec. ¶ Rō glo. sup ver. siliquā. et vide qđ no. glo. in au-
 ten. bodie. L. de epi. et cleri. ¶ Nota glo. sup verbo in
 omnes extendimus. vide quod no. glo. et doc. in autenti-
 ca. ad bec p̄dicta. 7 i. l. j. L. de sum. tri. et fide catho. ¶ Rō
 glo. super versi. cadant alibi glo. tenet q cadat p sentē-
 tiam. vt no. in auten. ad bec. sed hanc tenet ia. de bel.

Rubrica de restituõibus. et ea que parit in .xj. men
se post mortem viri.

Ecurso 7 varietas

humane nature. Iste tex. habet duas
ptes primo ponit de prima pte rubrice
scilz de resti. secundo ponit d secunda pte

rubricæ. & de muliere que p̄it in. xj. men
 se. secūda ibi vnū siquidē. vsq; ad dictū. §. vnuz. Res re
 situtōi subiacēt alienari. phibētur. nisi p̄pter causam
 dotis vel dona. p̄pter nup. propter quas cās alienatō p̄
 mittitur antiquo iure sublato et omni circūuentōne re
 nota hoc dicit. ¶ Nō ex hac. l. in versi. q̄obrem. qz ille
 ter. optime facit qz filius rogat de restitutōe n̄ possit ha
 bere nisi vnā quartā. ¶ Nam hic vides qz filio de restituē
 de grauato. solū p̄sulit i quarta debita iure nature. et to
 ta reliqua substantia venit in restitutōe fideicom. nec di
 minui p̄t nisi ex cā dotis vel donatōis p̄pter nup. s̄ si q̄r
 tam trebell. detrahē posset. debēt ex cā dotis vel donatō
 nis p̄pter nuptias cōstituē si debita iure nature nō suffi
 ciēt. nā qz hoc de reliq; s̄ba possit detrabi. ē priuilegiū do
 tis et dona. p̄pter nup. q̄ i p̄trariū ē ius cōc. qz p̄pter nul
 lā aliā cām reliqua substantia q̄ restat possit detrabi vel
 minui. vt. l. i. ius singulare. ff. de le. in fi. de q. q. diri. s̄. de
 beredi. et falcii. in. §. si qs aut nō implēs. vbi et s̄ p glo.
 circa prin. ¶ Vero an si res q̄ subiacēt restitutōi alie
 near tenet alienatō ter. in. l. fi. §. s̄ qz. l. coia delega.
 dissiguit. aut restitutō dz fieri pure vel i dic certa. ⁊ dic
 q̄ ipō iure non valet. aut debet fieri sub conditione vel
 in diem incertam. et tūc interim valet. s̄ aduemente die
 vel p̄ditōe pinde ē acsi nō eēt facta alienatō. s̄ p̄ aut. res
 q̄. eo. ti. l. coia delega. q̄ sumit ex isto p̄ri. ipō iure si va
 let alienatō etiā qñ restitutō dz fieri sub p̄ditōe vel i di
 em incertā. ita tenet glo. in dicta. l. fi. §. si naut sub cōdi.
 i glo. immo videt. et bec ē vna opi. ⁊ videt fuisse opi. yr
 nerij et ita videt posuisse i dicta autē. res q̄ i eo qz simpli
 tē d̄ res q̄ subiacēt restitutōi. phiberi alienari v̄l obli

Ut null' mutuās agri.

gari. et idē tenet glo. i. l. marcellus. §. res. ff. ad trebell.
glo. magna hic q̄ ē sup verbo alienari circa finē. videtur
velle q̄ res q̄ subiacet restitutiōi sub p̄ditōe. si alienetur
v̄q̄ ad q̄rtaz. alienatō teneat irrevocabiliē. vt. d. §. res
a quarta aut. §. iterim valet alienatio ip̄o iure. s̄ p̄ditō
ne eris̄te alienatio infirmat. et ita intelligit hunc tex.

¶ Circa hoc ego dicere sic. aut res subiacet restitutori
pure vel in die certā. et alienatio ipso iure nō valet. vt dī
cta. l. fi. §. qz. nisi vsqz ad quartā alienatio valet. et ita
no. in. d. §. sed qz. i glo. q̄ ē sup verbo posse trāsferre. aut
subiacet restitutori sub p̄ditōe vel i die incertā. et tūc alie
natō interim tenet. s̄ adueniēte p̄ditōe. vel die res alie
nata vendicat. vt dicto. §. sinaut sub p̄ditōe nisi vsqz ad
quartā. vsqz ad quā indistincte valet irrenocabiliter. v
d. §. res. et glo. hic. et q̄ alienatio indistincte et irrenoca
biliter vsqz ad quartā valeat tenet ia. de are. in dicto. §.
res. licet ibi glo. istā opi. nō approbet cū hac distin. debz
intelligi hic ter. non em̄ iste ter. aliquid noni inducit ad
illā. l. fi. l. coia delega. sed solū decisio illius legis hic
p ordinē recitat. vt p3 hic in ver. s̄ tñ. solū em̄ ab illa. l.
duos casus excipit hic. et ita tenet doc. in dicta aut. res.
et probatur p̄dicta expresse p. §. q̄obrem in prin. in hoc
ti. Et istud tenet ia. d bel. hic. l3 glo. in. §. sinautē subcō
duct. et in dicto. §. res. et alie. s̄. all. teneāt. q̄ hodie per
hic. §. inducet q̄ etiā si res subiacet restitutori sub p̄dic.
ipso iure nō tenet alienatio. s̄ dic vt dixi. In aut illd qd
alienatū impute heredi in quartā. die vt p glo. et meli⁹
p dy. in dicto. §. res. Quero an in casu i quo res alie
nata renouatur debeat renouari cū fructibz medij t̄pis.
glo. dicti. §. sed qz tenet q̄ sic. s̄ cōtrariū tenet ricardus
malūbra. p multas rōes q̄s ibi refert l y. de quo ē glo.
i. l. emptor. ff. de rei ven. Quero. si heres ignorans se
grauatū alienat. an valeat alienatō. dic q̄ sic. s̄ d3 p̄ciū
restituere. vt. l. fi. §. si. ff. de le. ij. et nō. in. l. quid ita. §. si
quid filii. ff. ad trebell. Quero p declaratōe hui⁹. §.
q̄obrem. i quo casu h3 locū hic. §. rñdeo h3 locū siue lo
quamur i dote siue i dona. pp̄ nup. aggravata p̄sona
p̄stituēda et pacto de lucrādo sup ipis interponēdo siue
loquamur i dotis vel dona. pp̄ nup. aggravata p̄sona
erigēda. hoc colligit ex glo. s̄ nōne cōiūcta glo. dicte au
ten. res q̄ rē. Quero an hic. §. h3 locū p dot. vl̄ donat.
pp̄ter nup. p̄stituēda p filia vel filio. Hāc. q. format pe.
de bel. et ibi refert l y. de qua. q̄ ē glo. in. l. ei filia. ff. ad
trebell. et vide qd nō. j. de resti. §. nobis igit i glo. si pro
filia coll. viij. vbi glo. et querit quid iuris sit si filia alie
nauit fidei cōmis. pp̄ter nup. 7 postea q. ma. dotē rēpa
uit. an res rēincidat in fidei cōmis. de q̄ dic vt ibi. et tan
git in dicta aut. res. Querit hic ia. de bel. an fructus
pcepti ex h̄ debeat p̄putari i dotē vl̄ do. pp̄ter nup. q̄ dic
vt hic p eum q̄. q̄ ē utilis p intellectu. l. mulier. §. cū p̄po
neretur. ff. ad trebell.

Unum siquidem. Adulter añ lucr⁹
pariēs cū certus et

indubitatus ē partus ex vizo p̄mortuo editū non eē. casū
dem patit̄ penas quas subiit mulier infra t̄pus lucr⁹ nu
bens. et nedū p̄prietate. s̄ vsufuctu añ nup. donat. p̄uā ē
hoc dicit. ¶ Nō ex hoc. S. q̄ p̄sumptō de p̄ezito sumit̄
et in futuruz. vt hic in rez. mulier em̄. sic. L. de adul. l. si
quis. Secūdo nō tex. ibi q̄ ad legit. q̄ l̄ sit p̄hibitū mu
lieri. i. t̄pus lucr⁹ ad secūda vota transire. tñ matzimoni
um tenet. vt hic. et no. in. S. prime siquidē supra de nup.
¶ No. glo. sup. versū. p̄fecto. 7 glosaz in verbo legitimas.
Si lucruiat p̄ t̄pus luctus p̄ra. cōtrariū huius nō. i. au
ten. sacramentū. c. mul. tutel. offi. quaz op̄i. tenet hic ia.
de bel. diri. s̄. de. nu. S. sin autem.

Rubrica. De tabellionibus.

Hec rubrica habet duas partes. Prima loquitur de tabellionibus. Secunda de protocollis. De prima parte tractat vsq; ad. §. illud quoq; et ibi incipit secunda vsq; ad fi.

diuinus. Labellio a partibus rogatus
debet per se audire negocium et ipemet
scribere. nec alicui delegare p̄. pena cō
tra faciētibz imminēte. i. v̄de in con

vult iste. S. nos aut in eo q. dicit imponatur carte cōple-
tio. S. de hoc an quis possit cōplere instrumēta notarij de
functi et que solennitas requiratur. dic vt habes in. c. pe-
nul. tabellio exē de fide instru. Querō an tabellio pos-
sit cogi exhibere pthocolum et rōes suas si ab eo petat.
z ē ar. q. sic. j. e. S. illud quoq. ad idem. l. p̄or. S. j. ff. de
eden. et. l. argētarius. S. j. e. ti. quod tenet spec. in ti. de i-
stru. edic. S. videndum. ver. et nō q. tabellio. que aut sit
rō q. tabellio nō pōt delegare confectōnem instrumēti
dic vt in glo. que incipit. et caue tibi circa medium.
Dico p̄or. in isto. S. q. licet tabellio

Et tamen. Nota ergo in isto. S. q. licet tabellio nō possit aliquem delegare ad componenda instrumenta: tñ si tabellio delegat in instru-
mēta cōficiat. valebūt instrumenta talia. licz tabellio pu-
niatur. S. hic loquitur in vrbe cōstantinopolitana. quid
aut sit in alijs locis. si quis ex delegatōne instrumentū
p̄ficiat an valeant instrumenta. dic vt in glo. hic i. ij. opi.
quā hic approbat ia. d. bel. Secūdo glo. inducit hāc
glo. ad ar. q. vbi cūq; tabellio p̄dit officiū suū q̄ per
multas causas. nō debent instrumenta sua viciari. circa
quod vide spec. in ti. de instru. edi. S. restat. verfi. quid si
tabellio conficit. et vez. quid si tabellio perdidit. co. tit.
S. instru. ver. item opo.

tabellio conficit. et ver. quid li tabellio p
S. instru. ver. item opo.
Illud quoqz. Pro huius. S. declaratiōe
thocolū que dicit pthocolum dici a pthos ꝛc. hoc pmi
so no. ter. ibi tanq̃ adulterinam. ex quo no. obmissiōez
solennium inducere psumptiōem falsitatis. vt hic ad idē
L. de numu. et actu. l. nulli. lib. xij. cōtra quoz psum
ptiōem nō videt̃ posse admitti pbatio incōstrarium tan
q̃ sit psumptio iuris et de iure. vt ē glo. in fi. in. l. iubem⁹
in fi. L. de testa. Sed circa hunc. S. quero. pone q̃ vnus
instrumētum ē scriptuz manu vnus notarij ⁊ subscriptū
et signatum manu alterius. ter. videt̃ velle q̃ tale instru
mentū debeat haberi suspectum. c. inter dilect. extra de
fide instru. circa qđ vide ibi no. p hosti. ad idē i. c. cum
olim. extra de priuil. p hoc videt̃ tenere glo. ordi. xij. di.
ca. in memoria. Quero. pone q̃ tabellio rogatus seu
psit pthocolum et nō recitauit corā partibus. an valeat
dic vt no. glo. in. l. fi. L. de fideicō. quia hic tractatur de
tabellionibus. Quero quis possit tabellionem creare
et de eius officio ⁊ de ipsius instrumētis. dic per inno. in
ca. j. et. ij. extra de fide instru. ⁊ vide qđ ipse no. in. c. pe. et
fi. et vide spe. post eum d. instru. can. S. restat. ver. si sig
potest. et an aduocat⁹ possit ēē tabellio vide. L. de tabu
larijs. l. generali. li. x.

potest. et an advocat⁹ possit ee tabellio v^o l^o
larijs. l. generali. li. x.
Rubrica. De ecclesiasticarum rerum immobilium ali
enatione.

I circa legis illius
um. Ecclesia propter debitum fiscale res
gulariter rebus mobilibus non possidenti
bus. res immobiles alienare potest et
insolutum dare. sed pro privato debito
non potest. consensu ac

insoluitum dare. sed pro p[ar]te
solum insoluitum dationem facere potest consensu ac
cedente omnium superiorum et omnium ibide[m] ad seru-
entium de suscepto adhibita cautio[n]e debita. excepta mai-
iori ecclesia cu[m] sibi adiacentib[us]. hoc dicit vsq[ue] ad finem.
Nota tria ex hac p[ro]p[ri]etate. Primo ibi mobilitas q[uod] res
erisctiu[m] substantia[m] r[e]tinet. Et hoc habes hic expresse. q[uod] res
mobiles ecclesiaru[m] p[oss]unt sine decreto alienari de quo in.
§. nos igitur. §. de no[n] alie. Secundo no[n] ter. in. §. san-
ctimus ibi snia talia p[re]cedere r[e]tinet. q[uod] ad hoc vt possit sic
ri alienatio rei ecclesiastice. requiritur q[uod] p[re]cedat tracta-
tio inter p[er]sonas ecclesiasticas. vt hic. de quo et quot na-
ctatus requiratur. dic vt no[n]. per glo. in. c. j. extra de re.
eccle. no[n] alie. li. vj. p[er] inno. ibi. 7. rj. q. ij. c. siue exceptio
et extra de his que fi. a p[re]la. c. j. et vide q[uod] habes. r. q.
ij. ca. hoc ius. et eadem causa et questione ca. si ycono-
mus. Tercio no[n] ter. ibi 7 decreto celebrato. r[e]tinet. q[uod] in
alienatis rei ecclesiastice requir[itur] superioris decretu[m]. et ideo

Collatio. iij.

habes. i. ibi ita em de fa. zc. 7 in ver. si do priuatus zc. de qua. q. tangit glo. in. d. c. j. et ibi lati⁹ p inno. vbi glo. inno. notat differētiā inter decretū psum et aucto- ritatē. et videt velle q in alienatōe rei ecclesiastice suffi- ciat solum cōsensus superioris et decretum nō requiritur. et ibi inno. dicit. q licet leges requirāt decretū in alie- natōe rei minoris. tñ nulla est que dicat q in alienatōe rei ecclesiastice requirāt decretū. s. tñ contra inno. vide glo. in. c. cum cōsuetudinis. extra d. p. lue. et extra d. trās- ac. vbi ponit differētiā inter dicta tria. in glo. ij. vbi ipe vide- tur velle q in alienatōe rei eccle. decretū superioris vel psum sufficiat. tangit etiaz glo. x. q. ij. c. si yconomus s. si. in glo. hodie sufficiat.

Rubrica. De iureiurando a moriēte prestito.

Imper hanc vna

habemus intentōem. Iusiurādū a mor- riente pstitum in quo substātie sue mē- surā facit manifestā inter suos heredes diuidēdo ab herede seruandū ē. pena nō

seruātibz imminēte. creditōibz tñ nullū pndiciū ge- nera. b. d. v. q. ad fi. Nota duo. Primo q psona tes- tatoris et heredis videt vna et eadē. et vide qd no. eē de iure. calūp. c. ij. in glo. fi. li. vj. Secundo no. q be- res nō pōt p pte approbare voluntatez defuncti et p pte reprobare. l. quidam elogio. l. de iure deli. cū si. Op- ponitur et videt q bec defuncti voluntas cū sit enunci- atia non sit seruanda. vt. l. scriptura. l. cōmuni. vtri- usq. et. l. ex his verbis. l. de testa. militis cum si. So. qñq testator verba enunciatia pferens iurat. et tūc li- cet eius volūtas sit enunciatia est seruanda. vt hic. qñq nō iurat. et tūc secus vt in cōtrarijs. et ita no. i. d. l. scri- ptura. et hic in prima glo. ma. et. l. arbi. tu. l. j. ff. de le. ij. l. cu3 pater. s. pater qui filio. et. l. si. s. j. e. ti. Opo. et videt q voluntas defuncti enunciatia debet seruari etiā sine iuramēto. vt. l. j. s. vlt. 7. l. ij. ff. ad silleya. So. vt no. glo. in. l. rōes. l. de pbat. Quid aut iuris sit si testator iurauit. s. hoc disponendo non enunciando di- cit. dic vt no. hic in glo. et quod no. in. l. peto. in prin. de le. ij. et in. d. l. j. ar. tu. cum glo. s. all. No. glo. quid in cōtrarijs. idem no. de pba. aut. q obtinet que sumit ex hac pstitōe. Sed quero hic quid si nō iurauit 7 di- cit sibi tñ. x. de bere cū. rr. deberetur. an hoc pdest debi- tori. et glo. videtur velle q sic. in eo q dicit inno 7 sine iuramēto. et illd ē. ppter dictōem taratiuā tñ. 7 bec fuit opi. hugo. no. i. l. rōes. l. d. pba. licz ibi dicat q hoc nō pdest debitori. bñtiam si testator apponat dictōnem tñ nisi iuret nō deberi. rr. s. dicat sibi deberi tñ. x. Sed p- cedentem opi. approbat hic ia. de bel. rō ē dicit ipe quia vim legati obtinet. facit. l. q mibi de li. le. ff. 7. l. legau- cum si. e. ti. et istam opi. puto verā. pbat p ter. i. l. titia. s. cū rō. ff. de adi. lega. Habes ex pdictis g. q iuramen- tū defuncti opatur etiam ptrariū effectuz. quia opatur repetitōem legatorū ab intestato. vt no. in. l. cū pater. s. filijs matres. ff. d. le. ij. fm aliā lec. Querit hic iac. de bel. an heres nō seruās iusiurādū defuncti. prinē be- reditate ipo iure. et videt q sic. vt in. s. litqz pena zc. j. In cōtrariū facit qd no. s. de bere. 7 falci. s. si quis at- agendo vel aliqd faciendo cōtra voluntatē defuncti. et sic priuāt ipo iure. qñq ē inobediēs obmittēdo 7 negli- gendo voluntatē defuncti implere. et tūc nō priuāt ipo iure qd ē nō. fm eū. Secūdo querit ipe. quid si testa- tor ē pfectus se mibi debere. c. postea dō moriēs vult re- linque illā pfectionē. an possit. videtur q sic. quia vo- luntas testatoris ē ambulatoria. vt. l. ij. s. fi. ff. d. adi. le. l. cum hic status. s. oratio. et. s. penitētiā. ff. de dona. inter virū et vroz. ecōtra videt q nō. quia in testamen- to ptabi pōt. vt no. in. l. heredes palam. s. fi. ff. d. testa.

De iureiur. a mor. pstito

et cōtractus p penitentiā nō pōt reuocari. qz vim vltime volūtatē obtinet. vt. l. ij. l. d. fal. cā adiec. cū si. postea pcludit. q aut talis cōfessio sit absente pte et nō pūdi- cat. vt ex ea possit pbatō ptra pfitentē induci. vt. l. fi. ff. de inter. act. et. l. certū. s. si quis abs. ff. de cōfes. aut sit p- sente aduersario. et tūc talis pfectio obtinet vim cōtra- ctus celebrati inter viuos. vt. d. l. heredes in fi. et hoc ca- su talis cōfessio nō pōt reuocari. vt. l. generaliter. l. de nō nu. pe. ff. de positi. l. publicā in fi. sed banc. q. formant doc. in dicta. l. generaliter. et ibi tenet pe. q ex tali pfe- sione inducat pbatio debiti. et sic videt q nullo mō pos- sit reuocari fm eum. sed hoc dictū pe. videt falsum naz talis cōfessio facta a testatore nō inducit pbatōem debi- ti. s. soluz p eni. fideicomis. ter. ē i. l. lutiū. s. quis. ff. de le. ij. et. l. luti⁹. ff. de le. iij. nisi testator iuraret vt. l. cum quis. s. codicill. e. ti. et iō tene opi ia. quā. s. dixi que vi- detur verior. Ultimo no. ter. si qua pena ibi is que re- licta sunt zc. q verbum reliquo trahitur ad heredes in- stitutos. nā hic vides q hic appellatur relictum de q di- xi de bere. et falci. s. hoc quidem. vbi est ter. et glo.

Rubrica. Ut preponatur nomen imperatoris.

Plud omnium esse

honestius. In documētis debet princi- pis nomē et annus in prin. et indicō de signari. item cōsulis nomē et annus cō- sulatus. debet etiā dies 7 mēsis celebra- ti ptractus apponi. et etiā annus cōdite ciuitatis. si hoc

habet puetudo. debet etiā documēta claris notis et li- teris scribi. hoc dicit vsq ad finē in ter. ibi eis. l. docum- tis ibi vetustissima. s. principia. ibi imperatorū. s. sequē- riū. et ita decetero scribant. No que sunt illa que de- bēt in instrumētis apponi. de quo latius nō. in. l. genera- li. l. de tabula. li. x. et extra d. fide instr. c. inter dilec- ver. sed ptra pūilegium. et vide qd no. in. c. quoniam ptra salām in glo. antepe. extra de pba. Secūdo no. in hoc princi. a quo habuit originem ciuitas romana.

Tercio nō. in ver. vñ sancimus. q notarius qui i iu- dicijs acta cōficit. debet illas solennitates in libris acto- rum apponere quas apponit in instrumētis et sic facit q acta requirant testes seu testius subscripi. sicut et alia instrumēta quod habuistis tactuz. s. de bere. et fal. s. si dō absunt. et tangitur in. l. i dona. l. de dona. d. quo dic- et in. c. post cessionem. extra de probat. per glo. et inno. Elide quod no. in glo. in. d. c. qm. et per inno. in. c. ad au- dientiam. extra de prescrip. et de offi. et po. iud. de le. ca. cum in iure. et vide inno. in. ca. fi. extra de fide instru.

No versi. si qua no. ibi et inchoat. mor auctor. dō cū sua glo. super ver. quo dicit primo et prius q alia appo- nātur. ex quo ter. cum glo. habes. q in quolibet instru- mento debent apponi in prin. ipius instrumenti ista ver- ba in noie domini zc. et sic videtur. q si bec verba in in- strumento nō apponātur instrumentum nō valet. quasi desit solennitas que in instrumētis rquiritur p hūc ter. p hoc etiam facis. q si illud de puetudie cōsuevit i in- strumētis apponi si nō apponat instrumētū nō valet. ar- gumento eius qd no. in hac glo. que incipit puta zc. et infra dicā. i ptrariū videt q ista videt leuis solennitas g eius obmissio nō viciat. l. j. in fi. ff. de ven. inspi. hinc ē q doc. dicit. q licet in inuētario facto p heredē requira- tur signū crucis. tamē si tale signū obmittat nō viciat. vt no. doc. in. l. fi. s. sin autē dubi⁹ de iure del. 7 notat eē de testa. c. Rayna. sic igit debet eē i pposito. l3 illa verba nō apponant. et vltimā ptem putarem veriorē. circa h tñ vide spec. i ti. d. instru. edic. s. breuit. ver. j. Quar- to no. ter. cum glo. q incipit. l. in sententijs. q appella- tione actorum sententia non continetur de quo no. l. vt lite penden. l. licet de appel. l. a pcosulibus cū si. Que- ro. dicitur hic de solēnitatē q debz apponi i publicis do-

cumentis. an priuata scriptura hoc requirat. s. diē et cō-
sulem. 7 si tex. videt q nō in. l. pe. s. idē quesit. ff. d. pig.
quod videt tenere glo. in. l. scripturas. l. qui po. i. pig.
ba. q incipit ita temere. sed illi. l. pe. pōt rñderi. q ibi lo-
quatur i obligat. pignoris quasi sit speciale in pignoris
obligatōe seu obligatis reali. vt no. glo. in. l. ij. s. itē la-
beo. ff. d. aqua plu. arcen. 7 q in priuata scriptura dies
7 cōsul requiratur videtur tacite sentire glo. l. de con-
traben. et cōmit. stip. l. optimam in glo. fi. cōiūcto prin.
glo. cum si. l. y. distinguit. aut instrumentū sit ad pban-
dū. et tunc requirit diē et cōsulem. vt. l. ij. s. editōes.
ff. de eden. 7. d. l. optimam 7 hac cōsti. cū si. aut sit ad cō-
trabēdum. et nō requirit diē nec cōsulem. vt. d. s. idem
quesit. 7 sic l. y. intelligit dictū. s. idē quesit. vbi instru-
mentū sit ad cōtrabēdū. ita nō. ipe in dicta. l. optimam
et in. l. si qua de diuer. rescriptis. Sed guill. de cu. intel-
ligit dictū. s. in priuata scriptura i qua dicit nō requiri
diē. et cōsulem. ita nō. ipe in. d. l. ij. s. editōes. ff. d. eden.
7 istā opi. tenet glo. xv. q. ij. c. si qua beneficia. Non ob.
dictus. s. editōes. quia ibi loquit in publicis instrumen-
tis. vt ibi no. glo. 12 ob. l. ptoz. in prin. e. ti. quia ibi nō
dicitur q priuata scriptura diē 7 cōsul requirat: s. dicit
q si ē appositus debet edi. et hoc videtur sentire glo. l. si
quis ex argentarijs. s. si initiū tabular. e. ti. et hac opi.
Bny. tenet et hic ia. de bel. Quero. quia hic nō dicit
de loco. an locus debet in instrumentis apponi. Glo. ē q
sic in. d. l. optimā. et. l. generali. l. de tabu. li. x. 12 ob. ff.
de re. iur. c. abbate. in glo. s. donatio. li. vj. et etiam in fi.
super ver. data. Quero. an sufficit dicere actū in tali
ciuitate vel castro. vel an etiam debet poni locus specia-
lis. puta actū in tali ciuitate i domo talis. et videt dicē
dum q sufficiat dicere de ciuitate. argu. dicte. l. optimā.
et videtur tex. expresse. xij. q. ij. c. cū redēptor ibi actum i
vrbe romana 7c. In cōtrariū q debeat poni locus spe-
cialis ē casus expresse i ti. qui. mo. na. effi. legi. s. quā-
tū dō. coll. vj. et ibi dicā. Quero. an in instrumento de-
beat notarius apponere signū suū. dic q sic. pbatur fm
vnā lec. j. de instru. cau. s. oz. ad idē. l. de ass. l. fi. ibi q
solutum ē 7c. facit qd no. in. l. ij. s. q si dubitetur. ff. que-
admo. testa. aperi. et tangit glo. in. s. itē lex cornelia de
falsis insti. de publi. iudi. Quero. an instrumentū de-
beat scribi in prima vlt in terciā psona. Rñdeo nō refert
tex. ē in. c. dudū. extra de cōuersi. coniu. vbi etiam d. hoc
per io. an. Quero. an tabellio debeat instrumentū p
verbū pntis vel pteriti tps scribere. verbigratia. an de-
beat dicere notarius. talis vendit et tradit. vel vendi-
dit et tradidit. rñdeo nō refert vt est tex. in. c. q autē ex
de iure patro. Nota glo. forte in f. vide. qd nō. extra
de fide instru. c. inter dilec. sup ver. in doc. Nota glo.
puta ibi ius apponendū sit. nō. ex hac glo. q omnia que
sunt cōsuea poni in instrumentis. debet apponi. et si non
apponatur. instrumentū viciat qd nota ppetuo. Sz
aduerte ad id quod glo. dicit d. annis dominice incarna-
tōis. quia qd tales anni apponantur in instrumentis. p-
bat p tex. xij. di. c. in nomine dñi. sed quod de cōsuetu-
dine apponant est verum i iustia. hic apponatur anni na-
tiuitatis domini. et ideo serua quod consuetudo vult vt
hic in glo. Quero. instrumentū ē cōfectū sine die. cō-
sule et loco: an notarius poterit talia apponere si recor-
datur. dic vt no. spec. in ti. d. instru. edic. s. postremo. d.
s. nūquid cōfectus. et no. in. l. si quis decurio. l. de fal-
lis. et in. l. impr. ff. de sta. ho. et nisi ista talia apponatur
quid iuris sit. vide spec. in dicto. s. postremo. vers. quid
ergo si dies. et vers. si loc. Quero. hic dicit q debz
apponi dies cōfecti instrumenti. an debeat apponi hora
diei. dic q nō. de quo. per doc. in dicta. l. optimā. in. v. q.
Quero. pone q in pthocolo. est apposita dies. postea
notarius fecit instrumentū sine die. an videtur repetita
dies vt sicut est in pthocolo repetatur et ponatur i in-
strumento iaco. de are. tangit in. l. in causis. l. de accu. 7
spec. in. d. s. postremo. ver. quid ergo.

Rubrica Scenicas non solū si fideiussores pñt 7c.

Quimus pñdez fa

cientes iuramentū super re illicita ser-
uari nō debet. hoc dicit. Qppo. et vi-
detur q omne seruandū sit iuramentū.
vt in. c. cum ptingat. extra de iureiur.
ca. licet de pac. li. vj. Qppo. dicitur pena. ptra 7c. l. ij.
7c. 7 sic innuit q p pñrio imponatur est licitum. ē seruan-
dum. tñ ille qui nō seruat nō punitur quo ad mundū ē ve-
nere iure ordinario. s. iure extraordinario pōt accusari
q tamē imponit etiam pena quo ad mūdum. puta si qd
venerit cōtra pactū quod iuramento firmauerat. vt. l. si
quis maior. l. de trasactio. secus si solū cōtra sacramen-
tum veniat. vt. l. lici. ff. de his qui notā. infā. et ibi glo.

An periurus sit infamis. vide. vj. q. ij. c. querelam.
xij. q. v. c. si quis cōiunctus de iureiuran. c. que relam.
7. vj. q. j. c. quicūq. vbi etiam ponitur que sit pena per-
iuri. et extra de iureiur. c. quāto. Querit glo. an per-
iurus admittatur ad testimoniū. posito q nō sit infamis
et glo. hic tenet q nō. sup vers. si qua. idēz no. in. d. l. lu-
cius. ad idem extra de testi. c. testit. et. d. c. quicūq. et fa-
cit qd no. glo. in. l. imperialis. s. j. l. de nup. et in. l. iij.
S. l. iulia. ff. de testi. Quero. quia ista cōstitutio loqui-
tur de illicito seu temerario iuramento. an liceat venire
ptra tale iuramentū. pñia auctoritate. dic q sic. vt no. i
ca. venerabilem extra de elec. et vide qd no. in. c. si extra
de testi. et. xij. q. iij. c. innocens. An autem iuramen-
tū temerariū repellat quez ab actibus legitimis. dic vt
lxxxv. di. c. florentinū. et extra de testi. c. intimaui. et qd
tangit in dicto. c. infames. vj. q. j. An at p illicito vel
temerario iuramento imponatur pena. dic vt in. ca. sicut
nostris. et. c. quesitis. extra de iureiur. et. xij. q. iij. c. q
sacramento. Ultimo vide glo. super ver. vitā in fi. vt
fm ia. de bel. dic q illa. l. imperialis. s. j. loquitur i mu-
liere sponte se prostituentē. hic dō in muliere recepta vt
patet ibi. male inducta 7c.

Rubrica vt non fiant pignozationes 7c.

Phonestas pigno

ratōes. nulli licitum est fm formam pi-
gnozatōis erigere alium pro alio. per
na cōtrafaciētibus imminente. Item si
cut donatio facta a principe priuato in-
sinuatōe nō eget. ita nec ecōtra. hoc dicit. fm pignozat.
huius tituli declaratōe quid vult dicē tex. fm pignozat.
formam. Glo. exponit formam. i. pactum. et idem dicit
glo. si nō interuenit pactum et multo magis. sed ego pu-
to q iste tex. velit dicere fm py. formā. i. fm formam re-
presaliarum. naz idem est dicere py. qd represalias. ita
tex. exponit extra de iniurijs et dam. da. c. j. li. vj. vbi de
hac. q. sit mētio. dicit em tex. et sic pignozatōes quas vul-
garis loquela represalias nominat 7c. et sic ex hoc tex.
sic posito et declarato nota. q represalie nō possunt con-
cedi. idē nō. in. d. c. j. ad idem facit. l. nullus ex vicarijs. l.
j. li. xij. j. vt nulli iudi. s. quia dō. et de execu. et erat. l.
nullam li. xij. et de omni agro desere. l. hac diffinit. li. xij.
facit. l. nullus. l. de iudi. cū si. Sed cōtra hoc oppo. de
c. dilectis filijs. extra de appel. et de iureiur. c. si qd. xij.
q. ij. c. dominus noster. So. quāq. ciuitas sub qua est per-
sona de bitrix vel de linquēs requisita. cōcedi. vt in cōtrarijs
sticiam. et tunc represalie possunt cōcedi. vt in iusticiam.
quāq. illa ciuitas requisita nō tenet facere iusticiam.
et tunc represalie nō possunt cōcedi. vt hic cum si. supra
all. ita no. inno. ff. d. foro ppe. c. postulasti. et. l. dilecti
ad qd facit qd idem inno. nō. in. c. olem cām ex de relli.

Collatio. v.

spo. et vide glo. in dicto. c. dñs noster. et facit ad p̄dicta
 j. de quere. S. si dñs forsan. j. vt disse. iudi. S. j. et. iij. et
 S. si tamen p̄gerit. et extra de offi. ordi. c. significauit. z
 quod tangit glo. in dicta. l. nullus. et qđ tangunt doc. in
 auten. habita in fi. L. ne filius. p. patre. Secundo op
 po. de. l. numer. p̄uif. L. de sab. li. x. So. vt ibi. no. glo.
 De ista materia. an represalie cōcedi possint. ex qbus z
 cōtra quos: et an priuata persona cui cōcesse sunt repre
 salie. possit p̄pria auctoritate ponere in carceribus per
 sonas ceptas actione represaliarum. dic vt in. q. quam
 disputant pe. de bel. in ciuitate ista. et ponit in hoc ti.
 et ego feci vnum tractatum. An aut si aliquis est ca
 ptus p̄ter represalias p̄cessas p̄ter delictū alterius et
 soluat. possit ab illo repetere. Ja. d. are. ponit in. l. ij. ff.
 de verbo. obli. et tenet qđ sic. p. quo facit ter. cū glo. in. l.
 nam. et si seruus. ff. de neg. ges. et. l. si. S. si. ff. de dolo. l.
 si dñs. cum aut. ff. de bis qui deie. vel effu. No. glo.
 sup. ver. formā puta. Idem no. in autē. et omnino. L. ne
 ver. p. marito. Quero. hic dicitur et cadere actiones
 an ipso iure: oddo. tenet qđ sic. p. ter. in dicta autē. z om̄i
 no. Quero. quid vult dicē ter. ideo egeat gestis mo
 numētoz. dic vt in glo. super ver. gestis et se. ex qbus ha
 bes quid velit dicere in summa de quo tangit in. l. illud
 L. de sacrosan. ec. z. l. sanctim. L. de dona. et circa hūc
 S. vide quod dixi. s. de non ali. S. sanctimus sup. glo. ibi
 posita.

Rubrica. De exhibendis et introducēdis reis.

Lurimi adeuntes

docet. Reus nō ē exhibendus in iudicio
 de vna p̄iuntia ad aliam. nisi p̄i actor
 fideiussoria p̄stiterit caus. certam quan
 titatem promittēs si litem nō erequa
 aut erequens nō vincat. et reo cōparēte si actor infra de
 cē dies nō cōparuerit reus absolendus ē a iudicio eo
 tracto qđ ab actore p̄missum est. et si quid ampli⁹ re⁹ ex
 pendidisset. hoc dicit. Opo. et videt etiam qđ sine sa
 ndatione actoris debeat agi iure iudiciū. vt. l. si quādo
 L. de delat. So. ista. l. corrigi illā. z iō sup. dicta. l. ē po
 lita. aut. qđ fieri que hinc sumitur. Opo. secundo. et
 videt qđ licet. j. x. dies actor nō cōpareat. nō ideo tamē
 causa terminetur. quia civilis causa triennio. criminal
 biennio durat. vt. l. p̄perandū. in prin. L. de iudi. l. si. L.
 vt infra certum t̄pus zc. dicit glo. ibi loquitur de sentē
 tia interlocutoria diffinitiva. hic dō loquitur de sentētia
 interlocutoria et absolutoria ab obseruatōe iudi. non
 enī hic potest ferri diffinitiva. tum quia lis contestata n̄
 erat. tum quia nō liquidū de cā. nec dicit esse facta litis
 p̄statio vbi fuit rescriptū petitū. vt. l. d. qua re. ff. d. in
 dic. vt no. in. c. statu. extra de rescrip. li. vj. nota g. ex ista
 glo. qđ absolutoria lata ab obseruatōe iudicij est inter
 locutoria. ad idem ter. cum glo. in. d. l. p̄perandū. S. et
 si quidem. et. e. l. S. cū aut. et hoc expresse tenet glo. e. l. S.
 S. si. ff. si seruus ven. et quod no. in. l. iij. ff. de accu. et
 inno. in. c. finē litibus extra de do. et cōm. et spec. in tit.
 de expen. S. si. ver. hec etiam expresse. E cōtra videt dñs
 cōmū qđ sit diffinitiva. nā diffinitiva ē illa que causam
 diffinit. vt. l. dicere. S. j. ff. de arbi. z quod no. ij. q. vj. S.
 cū cā finitur. vt in l. de p̄petu. et tempo. act. S. si. g. zc.
 eo quod facit quod no. in prin. magne. glo. in. l. iul. ff. d.
 p̄i. inde. Quid dicendum hic qñqz fertur sentētia abso
 lutoria ab obseruatōe iudicij. quia iudici de cā nō liquet
 vel quia libellus fuit male cōceptus. et tunc talis abso
 lutoria ē interlocutoria. et nō diffinitiva. z ita loquitur
 glo. in dicta. l. titia. et dictus. S. sed si quidē cuz sua glo.
 et eadē. l. S. siue eadē cū si. s. all. pōt enī iterū agi vt no.
 in dicto. S. sed si quidē. et dicta. l. titia z ad idem. l. ij. p⁹

De exhib. et intro. reis

S. circūducto. ff. de iudic. z. l. j. S. j. ff. si messor sal. mo. di
 rit. extra d. iudi. c. examinata cū si. Qñqz ferē sententia
 absolutoria ab obseruat. iudicij. quia reus pendente iu
 dicio soluit. et tūc dico qđ eo respectu qđ nō pōt iterū agi
 tali sentētia pōt dici diffinitiva vt dicto. S. si. insti. de p
 pe. et tēpo. act. z isto mō pōt intelligi vna opi. nō. in di
 cta. l. titia. Sed habito respectu qđ p solutōem factā pē
 dēte iudicio principalis est cā sublata vt in l. qui. mo.
 tol. obli. in prin. et sic sn̄a que sequit nō reperitur qđ
 tollat. s. tñ instātia iudicij finit. dico qđ isto respectu est
 interlocutoria. vt no. in dicta. l. harū. S. si. cōiuncta glo.
 et. d. S. si. insti. de perpe. et tempo. act. Quero quādo
 fertur sententia ab obseruatōe iudicij. an debeat quis ci
 tari: dic per inno. et de offi. dele. c. cōsultuit. Opo. z
 videtur qđ hec cōstitutio nihil innouet. quia aut vincit
 et nō videtur calūniasse. et p cōsequens ad expensas nō
 tenet. vt. d. l. p̄perandū. S. cū aut. So. vt in glo. z vult di
 cta glo. qđ dicta cōstitutio innouet in hoc. qđ licet als ex
 pense veniāt iudicis officio. hic tñ actor tenetur ad expē
 sas ex stipulatu. et in hoc ē differētia. vt no. glo. infra de
 iudi. S. oportet. et. l. ij. S. si rem. ff. de le. iij. et. ff. d. rei vē.
 l. nō solū in fi. p. doc. in. l. sanctim. L. d. iudi. spec. in ti.
 de expen. S. j. No. glo. valet nō. ex hac glo. qđ qñ aliq
 solennitas debet adhiberi post actum p̄fectū. licet talis
 solennitas obmittat nō viciat actus p̄fectus ipso iure. s.
 ob. ex. nō impleti cū qua glo. p̄cor. l. vniuersa de p̄ci. im
 pera. offe. Ultimo no. glo. in prin. huius. q. que inci
 pit deducunt ex qua nō. qđ ex pegrinatōe p̄tingit inopia
 quod tene menti. ad idēz dicā infra. vt om̄es obe. iu. p.
 uin. S. hec considerātes in fi. vbi ter. concoz. cū isto.

Illud quoqz

Reo ad iudiciū vocato de
 bet libellus offerri. z. rr.
 dierū spaciū indulgeri. et ab eo debet fideiussor dari. et
 sportule solēniter et medio tpe poterit iudex recusari vl
 ali⁹ associari. nisi ille quē petit ab alio sit recusatus et
 rr. diebus elapsis litis cōtestatio fieri debet. et aliter fa
 cta nō valet. hoc dicit vsqz ad. S. si dñs etiā. et habz duas
 ptes. nā primo recitat antiquū ius. secūdo ius nouū. se
 cūda ibi sanctimus. Subscribere. s. reuz. Ex isto. S.
 sumitur aut. offeratur. L. de lit. contesta. No. ter. ibi
 obligetur. et facit. p. eo qđ no. glo. qđ p litis p̄testa. dicit
 quis quasi cōtrahere. vt no. in. l. ij. in fi. ff. de p̄io. stip.
 vides hic ter. dicentē qđ ille qui ē cōstitutus sub lit. com
 test. obligat. Secūdo no. ter. in. S. suscepto. ibi subscri
 bere libello zc. qđ reus debz libello se subscribere. ad idē
 glo. et ter. in. d. aut. offeratur ad idē ter. est i. c. j. extra
 de li. obla. licet glo. hic dicat qđ hodie hoc nō est de con
 suetudine. No. glo. in verbo libelluz que querit quid
 sit libell⁹ zc. dic vt hic. z in glo. de li. obla. c. j. Secun
 do querit quid dz libellus cōtinere. dic vt in glo. extra d
 li. obla. c. j. et. ij. ff. de eden. l. j. in prin. et p. Ly. L. d. edē.
 l. edita. Et an libellus debeat actōem p̄tinē. glo. tāgit
 hic et in. d. l. j. in prin. et extra de iudi. dilecti. et ca. exa
 minata. et in spe. de act. z peti. S. segtur in prin. de li. cō
 test. S. quid autē libellus. z que sit rō qđ libellus dz da
 ri in scriptis. dic vt in glo. Itē an indistincte sit veruz
 qđ libell⁹ debeat offerri. glo. ponit hic. et plene p inno. in
 ca. j. extra de li. obla. et in spec. de lit. cōtest. S. nunc dicē
 duz. Quero. dicitur hic qđ libellus dz offerri. an a iu
 dice an ab actore. dicit glo. sup. vers. offerri. qđ nō repit
 lege diffinitū. an ab actore vel a iudice debeat offerri: s.
 d cōsuetudine offertur reo a iudice. illud qđ glo. dicit h
 eē de p̄suetudine. videtur tenere doc. eē de iure. vt ipi no.
 in. d. c. j. extra de li. obla. et no. p. glo. Ber. q. iij. S. libel
 lū. Inno. dō tenet qđ libellus pōt offerri a iudice. z etiā
 ab actore hoc puto veruz. pōt etiā libellus tribz modis
 offerri p actōz. et ita tenz glo. in dicta aut. offerat. L.
 de lit. p̄test. Et qz hec glo. loqz de arbitro. an corā arbi
 tratore debeat offerri libell⁹. spec. tenet qđ n. i. S. restat.
 dñs. s. nūquid. i. ti. de li. obla. Quero sup. vers. libellū
 glo. dic p̄tinē tñ debet zc. sed qđ si actōe p̄ionali vl act.

nō expressa. an. pcedat iudicium: dic q sic. nisi excipiat
ut. l. si. 2 ibi no. l. de ana. excep. qd no. i. l. j. i glo. mag.
ff. de eden. ff. ad exhibendum. l. i. iudicij. S. quoties vo. l.
ad exhibendum. l. ij. et qd no. de re iudi. c. abbate sup v.
obnoxium. li. vj. et per inno. an. c. dilecti. exē de li. obla.
per glo. extra de causa poss. et proprie. c. cum ecclesia su
per ver. iudicium. Quero an libellus sit de substantia
iudicij. ita q obmitti non possit. et glo. ista super ver. li.
bellum ibi. Item fallit. videt velle q possit tacite obmit
ti. s non expresse remitti. ita no. in dicta autē. offeratur
et q tacite possit obmitti facit s. de trien. et semi. S. illd
quoq. Sed cōtrarium no. videt q nō possit etiam ta
cite obmitti. extra de li. obla. c. j. et de offi. dele. c. de cau
sis. de quo dic vt per glo. io. an. in. c. fi. de re. iur. li. vj. 2
plene per glo. in. c. sepe. de verbo. sig. super ver. consti.
sancimus in clemen. et quod no. in. c. ij. de conse. li. vj.
et quod no. spec. de li. concep. S. vtrum aut. et i ti. de sen
tētie. plati. S. iuxta. ver. quid si d partium. Quero. h
dicitur q debet dari dilatio. rr. dierum. an iudex possit
istam dilatōnem abbreviare. glo. hic super verbo. rr. te
net q sic. cū qua concor. qd no. in. c. dilec. extra de pecu
ra. vbi glo. nōt. q talis dilatō est arbitraria. adde quod
no. in. c. preterea extra de dilat. licet cōtrarium. no. i vi
ctu autē. offeratur. l. de lit. contesta. Sed quero an
iudex possit istam dilatōnem in totum denegare. dic vt
notat inno. in. c. j. de li. ob. Sed pone q iudex istam
dilatōnem nō denegat. sed reus nō petitis inducijs per
uenit ad litez cōtesta. an teneat lit. cōtest. et videtur tex.
expresse. hic in ver. si vo. q nō. cū quo cōcor. dicte autē
tice offeratur. cōtrarium determinat glo. xvij. q. iij. ca.
vroz felicias ad hunc tex. et simi. Rūde vt no. glo. j. q. iij.
S. offeratur. ver. p nihilo. et quod nō. i sy. super ver. dā
nificando super ver. si vo. hoc in glo. q̄tum ad hoc t̄agit
inno in dicto. c. j. de li. ob. in principio et circa ista duo
dicta vide tex. et glo. in dicto. ca. preterea extra de dila.

Quero circa predicta. an super excep. dilatōnis debz
offerri libellus et lis cōtestari. dic vt no. ex de offi. dele.
ca. prudētiam. S. sexta. circa quas glo. vide spec. in ti. de
excep. S. viso. ver. sed nunquid et de lib. pceptis. S. pe. v.
j. Quero an pcedat talis libellus peto ecclesiam vel
castrū cum suis p̄nētijs. dic q sic. vt pbatur in. c. cum
venerabilis de excep. de resti. spoli. c. cum ad sedem. de p
ba. c. licet ad dictam. d fide instr. c. inter dilectos. Itē
si peterē rē cū suis finibz et pbatur in. c. abbate sane. ex
de re iudi. in princi. Quero. ego peto i libello meo qe
quid possidet talis in tali villa vlt castro an pcedat. spe.
tenet q sic. in ti. de act. et petit. S. sequitur. d. quid si pe
to p quo facit extra de fide instr. c. inter dilectos i p̄i.
cōtrarium tenent dy. et ia. de are. in. l. de pupill. S. q nū
ciar de ope. no. nūc. circa quod vide spec. de reli. domi. S.
j. Pone. dicitur hic in ver. in me. rē. quod. j. rr. dies da
tos ad deliberandum iudex potest recusari. Quero. cuz
ista excep. recusationis iudicis sit dilatoria. an poterit
opponi vsq ad litem cōte. videtur q sic. vt in. c. cū inter
mona. extra de re iudi. de hac. q. dic vt nō. p glo. j. q. iij.
S. offeratur. in glo. iudicio fisci. et vide quod no. i dicto.
c. cum inter mon. i glo. magna nō. glo. j. canton. ibi sim
pliciter loqui fm primā opi. tenet glo. in dicta. l. sciēdū
in prin. et in. S. sed hodie inter de satisfda. et in auten. of.
feratur. et in. l. nā et posteriores. ff. de le. et consti. Ibi.
S. ad exhibendum. vide vt no. in. l. j. ff. qui satisfda. co. in
l. nemo. ff. de re iudi. ff. de p̄to. stip. l. p̄tozie. la. iij. in p
ma glo. sed quod hic dicitur videtur verius p. l. j. S. j. h
all. in glo. et per. l. si. S. si legatarijs. ff. quozz lega. que
leges expresse loquuntur in p̄tozijs sti. et cum ista glo.
cōcor. quod no. in dicta. l. j. ff. qui satisfda. cog. et in. d. l.
p̄tozie in glo. j. cogetur sumus. et hanc opi. tenet hic dy.
pro quo facit. l. littere. ff. de verbo. sig. et hanc opi. tenet
glo. in. d. S. offerat. iij. q. iij. Querit glo. q̄diu tenet si
de iussor qui pmittit aliquem sistere in iudicio. dic vt in
glo. et latius in. S. sed hodie insti. de satisfda. et in. l. gre

ge. S. post autē. ff. de fideius. et qd no. in. l. si. in fi. ff. q sa
tisda. co. Quero an teneatur fideiusor certā quātita
tem pmittere glo. in dicta. l. ij. in fi. format hanc questio
nē et nō soluit. sed glo. in dicto. S. sed hodie tenet q non
et idem no. in. l. si. ff. de p̄to. stipu. de quo dic vt ibi per
glo. et doc. Quero. dicit hic prebitis spozulis. quibz
aut et a quo prestentur. dic vt in glo. super ver. spozu
las. et adde quod no. i. d. S. offeratur. et quod plene no.
insti. de act. S. tripli. et quod no. infra de iudi. S. ne autē
et in. c. cum ab omni. extra de vi. et bo. cleri. et in. c. sta
tutum. S. insuper. de rescriptis li. vj. Secundo qualif
super ver. cōtesta. et ista glo. querit tria. Primo qualif
fiat cōtestatio et dic vt in prin. glo. 2 ad id quod dicit se
cus rē. facit quod no. extra vt lite nō contest. ca. vno in
glo. et in. l. j. l. de lit. cōtesta. et vide vñ ver. glo. in co
solicitudinem. extra de appel. in vlt. glo. Secundo q
rit glo. cum responsio rei possit eē negatiua vel affirma
tiua et etiā dubia. puta p opposit. except. an sem p lis cō
testetur. Et primo quero si responsio est affirmatiua. pu
ta q reus cōfiteatur. an fiat litis cōtesta. dic vt in glo.
hic et in. d. l. j. l. de lit. cōtest. et in. c. dudum exē d elec.
ver. licet. et vide vñ ver. glo. extra de excep. cap. cum
venerabilis. super ver. cōfessus. Quero an si reus p
ponit excep. dicatur lis contestari. glo. hic dicit q sic. p
suam rōnem. et idem no. in. d. l. j. de hoc die. vt habet i
tex. et glo. extra de lit. cōtest. c. si. li. vj. Quero. in ver.
si vo hoc nō seruetur. an lite cōtesta. habita pro nihilo.
fuerit nihilominus p̄scriptio interrupta glo. q̄tuz ad
hoc. hic dicit q sic. ad hoc inducit omnia que no. in glo.
super ver. damificando que est in p̄cedenti ver. et sic
videtur ista glo. velle. q illa glo. loquatur etiam vbi lit.
cōtestatō nō est legitime facta. apparet hoc etiam ex co
q glo. hic p vna pte all. hunc ver. si vo. ibi pro nihilo ei
est rē. sed cōtrarium videtur q nō sit facta interruptio
tenet glo. in autē. offeratur. l. de litis cōtest. p quo opi
me facit. l. si pater. l. ne de sta. de fun. vbi glo. cōcor. sed
hoc quod hic dicitur. videtur verius. p quo facit glo. i
l. sicut. l. de p̄scrip. rry. an. ver. nec sufficiat in p̄i. glo. h
ad tex. ver. si vo hoc nō seruetur. Responde vt no. glo. h
super ver. damificando. et in ver. si vo i glo. quat. ad
hoc. l. nō ob. dicta. l. si pater. quia ibi nō inducit iudice. q
ruptio. quia actum fuit coram non competenti iudice. q
casu lit. cōtesta. nō inducit interruptiōem. vt ibi. 2 no. p
glo. in. c. illud extra de p̄scrip. super ver. interrup. et ita
intelligitur dicta. l. si pater cū qua cōcor. quod no. in. c.
vt debet. extra d appel. l. nō. glo. super ver. petitum. in fi.
dic vt no. in dicta. l. obseruandum. et in. c. j. extra d so
ppe. et in dicta autē. offeratur rē.

Optimum

ans pecuniam hoc actu expresse. vt militaria ematur. q̄m
ad militiam emptam p̄feratur omnibus alijs creditoribz
bus. als si nō expresse dicatur vt militaria ematur. vroz et
alijs filij dotis repetentis ei p̄feruntur in ypotheca. sal
lit in mutuatē silentiario. h. d. Appellatur ex casu ga
casu prodi. No. tex. ibi cum vtigz ois. et nullum aliū
questum habet q ex impiali munificētia rē. ad quod.
l. benefi. de le. iij. et sic est ar. fm iac. d bel. q filius comi
tis vel vasalli dicatur habere feudalem comitatū ab im
periali munificētia. nō a patre. vt. r. coll. de sen. cogni.
ca. ij. in. fi. et an agnatus vel filius defuncti. et relic. l. iij. s.
diui. fratres de iure patzonia. et de interd. et re. l. iij. s.
de nu. S. soluto. et. S. si vo usufructus. et p̄dicta possu
mus inducere ad. q. an filius vasalli. p̄t relicti patris
teneatur. de quo per dy. in. c. nō debet aliquis de re. i. li.
vj. per cy. in. l. ij. in vlt. q. l. de li. et eorum li. ad qd enaz
fecit tex. optimum. r. coll. si vasall? seu. p̄iuc. c. j. Pro
deklaratione terminis queritur et dicit. ad hoc vt mutuas
habeat istud p̄uilegium. oportet q expresse agat q m
ficiat dici coram testibz. Dic q requirit scriptura. casus

Colla.v.

est. i. de equalit. dot. S. quia vobis coll. vii. ex quo. S. sumit
aut. quo iure in fi. L. qui po. in py. habe. Secundo
quero an i casu huius. S. militia est expresse obligata sup
generali obligatōe verborū quā facit debitor accipiens
pecuniā mutuo hoc acto. vt inde militia ematur vel eti
am hoc nō expresse acto vt inde militia emat. preferat i
ypotheca militie postea empte omnibz creditoribz prio
ribz in tempore. vide azo. i. summa huius ti. S. de quā
ta. pincto eo qd ipe no. L. qui po. i. pigno. ba. S. ite sal
lit. 7 ad primam. q. videlicet an militia sit obligata 7 c.
vide qd no. L. de pigno. l. si. in prima glo. Et i glo. pma
si ponere coniuncta aut. q. obinet ibi posita hic sumpta
super ver. creditoribz illi psumitur. Nota hanc partem
cum qua concor. qd no. i. dicta autē. quod obinet. 7 per
azo. i. summa qui po. in pig. ba. in fi. S. Item fallit. 7 in
dicto. S. de quāta. 7 pro ista glo. videtur casus i dicta. l.
si. in primo casu. l. L. de pi. vbi glo. ibi posita illuz ter.
destrueret que videtur velle q. ibi debitor expresse acce
pit pecuniā mutuo vt inde militia emeretur. Ulti
mo tractatum de militia. 7 de multiplici genere militia
rū vide p. Sui. dictū est in. l. animo. L. de inoffi. testa.

Quoniam vero

Adrimonio sine dote 7 do
natione consistente. altero
ex coniugibus diuite premoiente. superflui i opi. quar
ta substantie morientis debetur. legato in quarta com
putado. Item superflui ad res ppias datur actio 7 re
tentio. nō obstantibz creditoribz premoientibus. h. di
cit. in ver. si legatum 7 c. Nota hunc ter. q. quando
quis debet aliquid ex dispositōe legali. si aliquid legat
illi cui debet. videtur compensare cū illo debito. 7 in pri
mo debito legatum imputat. casus est hic. 7 hic videtur
casus. q. q. si dicit statutu. q. si vxor decedat sine liberis
vir lucretur terciā ptem dotis. q. si vxor sine filiis pre
cedēs relinquat aliquid viro in testamēto. illud lega
tum imputatur in eo qd vir lucrari debet ex forma sta
tuti. ar. huius ter. ad idē aut. preterea in fi. L. unde vir
7 vxor hic sumpta ad idē. l. si cum dote. S. si pat. ff.
de bo. li. secus si aliquis deberet ex hominis dispositōe.
quia legando tunc suo creditori nō videt compensare.
vt in. l. creditores de le. ij. 7 in. l. j. S. scdm. L. de rei vro.
act. de quo p. Ja. de are. in dicto. S. sciendū. Secundo
nota ex illo. S. q. premiū quod datur pungi inopi supsti
ti. datur etiam quātūqz liberi sup existant ex illo ma
trimonio. sed istud hodie recipit correctōez. per. S. quia
vero legit. i. vt lice. ma. 7 auie. dic vt ibi quia aliter di
stinguē q. hic. No. glo. sup vbo paup que ponit qd di
catur paup. tu quātū ad h. dic vt no. in dicta autē. ptea.
Rubrica. Constitutio que ex ascriptio 7 libera. na
tos 7 c.

In quadā nostrarū

stitutionū parr. sequit ventrē. 7 ecclie
adinnicē possunt pmutare. vtriqz ecclie
indēitate fuata iureiurādo. 7 supio
ris decreto infuente. excepta maiori
ecclia constantinopolitā. hoc dicit. In ter. ibi pphibitōe
de qua loquit. s. de nō alie. S. vltio. Quero an iste ascri
ptus sit liber vel fons. dic q. est liber sed cuidaz fui
tio ascriptus. vt nō. in. l. nerati. L. de agri. 7 cen. li. xj.
7 in. l. de iur. psonaruz in pn. tangitur modicum in. S.
ascriptio. s. de nup.

Quia igitur Not. sit tñ 7 c. Ex quo ha
bit. q. in pmutatōe rei ecclie
sic debet interuenire superioris decretū. idem in rubri
ca huius ti. debet etiam interuenire vbi conceditur res
ecclie in emphy. vt. i. ti. primo. S. si. 7 in rubrica illius
ti. quod nota propter id quod dicit. s. de re. ecclie non
alie. S. sancimus.
Rubrica. Et de cetero pmutationes ecclesiasticaruz
rerum non fortuite fiant 7 c.

Ut de cetero omni.

Egem scripsimus.

Ecclesia cū pncipe pmutare p. vt res
apud pncipē ppetuo pmaneāt. ne veni
ant ad priuatos his i futuris casibz ob
tinētibz. Itē ecclie adinnicē i ppetuam
emphytheosim dare possunt. excepta maiore ecclia con
stantinopo. hoc dicit. No. ex hac. l. q. quādo sit pmutatō
p pncipē. ita fit: vt res pmaneāt apud eū. ita q. nō ve
niant ad priuatos. Scdo no. q. id qd nō possum p me.
nō possum p aliū. de quo p. Dy. 7 Jo. an. in. c. pōt qd de
re. in. l. li. vj. 7 primū nō facit ad. q. fm Ja. de bel. statu
tum ē i ciuitate bon. q. magnates nō possint cedē actio
nes ptra populares. mō quidā ex magnatibz cessit mu
tinēsi qui nō erat de populo bononiēsi. idem mutinēsis
cessit cuidā bononiēsi. an psumat fraus? dicit ipe q. ille
ter. in pncipio videlicet in ver. quicūqz. 7. i. in ver. oibz
est. arg. q. nō ad idem. i. vt spō. lar. S. pe. in cōtrariū fa
cit ter. in ver. de cetero aut. Et mō. s. dictū est. h. dic Ja.
de bel. q. si lex pphibet oīno 7 generalit 7 p oēm viā. tunc
fraus psumit vt. s. de nō ali. S. neqz illud. L. d. natura.
li. l. j. s. de nup. S. augmēto. als nō psumit fraus nisi p
betur. vt. l. si fons eius. ff. de acquir. here. 7. l. cū aut. S.
fi. ff. de edili. edic. ff. de his qui. vt indig. l. j. in prin. 7 de
ritu nup. l. pe. cuz si. Quero vbi pmutat res cū pnci
pe 7 pncips cū puato ptra huius. S. auctoritatē. an ecclia
poterit ptra auctoritate rem apprehēdere? 7 glo. ponit
duas opi. 7 tenet pma q. sic. Sed veritas ē in cōtrariū.
7 ita tenet. Ja. de bel. debet em res i iudicio vēdicari vt
alio mō peti. vt pbat ibi in ppetuū vēdicari 7 c. 7 habet
in. l. iubemus. S. sane. L. de sacrosanc. eccl. 7. j. de alie. 7
emphy. S. qm. Et nō. ex de rex pmu. c. ij. 7 ca. si quis. ex
de re. ecclie. nō alie. facit qd habuistis i titu. 7 glo. s. de
nō eli. S. vltio. Et ista ē veritas nō obstatē opi. glo. s. ex
hac sua opi. glo. arguit p hūc ter. ad. q. si vendo tibi rez
pacto ne alienes. possuz eā apprehēdere s. i hoc nō iūsto
q. nō ē verū. de hoc dic. vt no. i. l. ea lege de pdi. ob cām.
7. l. si ita qd. S. si ea. lege. ff. de verbo. obli. 7 in. l. si. L. de
re. ecclie. n. alie. Ultimo circa istā psti. i. si. no. ter. ibi
decreto qpe 7 c. q. p emphyteosim factā ab ecclia regri
tur decretū. idē habes hic 7 in rubrica. qd no. p id quod
dicit. s. de ecclie rebus imobilibus alie. S. sancimus.

Rubrica vt ea que vocant insinuata sup ecc. 7 c.

Plurimis ambicō

nes. Insinuata nō possunt erigi a cleri
cis ordiatis. exceptis his q. sūt ordiati i
maiori ecclia. a qbz fm puetudine acci
pere licz. pena pfaciētibz iminēte. Op
po. 7 videt q. idilicte licitū sit accipe ab ordiatis i qui
buscūqz ecclie. vt. i. de san. epis. S. p puetudibz. Glo.
ponit duas opi. tene scdaz. 7 vide qd no. i. c. ij. 7 i. c. cū i
ecclia. i. glo. ex de ver. si. 7 vide. j. q. ij. c. sicut episcopū.

Rubrica. Ut clerici qui recedunt alijs pro eis subro
gatis prebeant emolumenta.

Luxuri sepe clerici

Clerici ptiuā rfidētiā i ppijs ecclie
facē tenēt nec debēt recedē. als alijs i eo
rū locū subrogāt cū eoz emolūntis. 7
recedētes 7 postea remēates suscipiēdi
nō sūt. nec eis emolūnta debēt rstitui. Itē patrono cuz
suo supiori pntare pmittit vt a eo ordiet. 7 eramiari
dz pri. vt sit ille q. ordiet ydone? 7 n. aliē. s. dic vsqz ad
finē h. l. facit ex de appel. c. pueit. 7 sic vides h. q. q. i bñ
ficijs nō residēt. debēt bñficijs puari. qd itellige qn sine
iusta cā. dic vt habes ex d. cle. nō resi. c. inē qtuor. S. si. 7
plen. i. c. qm. S. si vero. ex vt lite n. ptesta. Itē ē h. arg. cir
ca pri. d. clericos vagabūdos. vt clericorū pūilegio n. gau
deat. argu. l. q. sb ptextu. L. d. sacrosac. eccl. Itē ē ar. im.

mo quasi expressus fm glo. ptra ecclias Italic q semp
habet pauciores canonicos. 7 alij canonici vsurpant ea
que debet dare canonicis deficientibus. 7 facit pro b extra
de costi. c. cu. Ald. ferrariensis. Ultimo no. in. S. illud
quoq. q edificas ecclesia habet ius patronatus 7 habz
ius presentandi. facit quod habet in. c. nobis extra de iu
repro. 7 de offi. lega. c. dilectus. 7 de consecra. di. j. c. si
quis basilica. 7. xj. q. v. c. pmentis. 7 p Inno. extra de p
scrip. c. in lateranensi 7 de pui. c. cum 7 plantare.

Rubrica. De his q ingrediuntur ad appellanduz 7c.

Plubile 7 humanu

Appellati ad appellatores exercenda stat
tuitur annus 7 ex causa biennium. Item
appellatores in biennio causaz delinquere
conceditur victori cuz vnus mensis sup

est causaz prosequi. vt sententia firmetur aut infirmetur
in vtroq. casu appellatores in expensis condenando. neu
tro autem prosequente sententia remanet firma his obti
nentibus in causis futuris. ac etiam in pendensibus no
dum finitis. hoc dicit. No. ex ista constitutoe. q appellati
ti hodie statuuntur tm duo fatalia. s. annus 7 ex causa
bienniu. Secundo no. q in causa appellatores pcedi
tur etiam altera parte absente 7 lite no contestata. Ter
cio no. in ver. sed plurimi. q inter alia impedimenta hic
enumerata dicit esse iustu impedimentuz inopia. vt pro
hoc detur secundus annus 7 huc ter. all. Inno. in. c. ex ra
tione extra de appel. facit in ar. l. j. S. ult. ff. de coll. bono
rum. sic forte posset dici q esset iustu impedimentuz litis
no prosequende in causa appellatores. Item interperies ae
ris est iusta causa no moradi i certo loco. vt no. in. c. ad
supplicat. c. 7 renu. 7 no. xxiij. di. c. pmunis fili. ad qd
facit qd tangit glo. de pscra. di. j. c. si quis. q forte pce
deret nisi appellas fuerit i culpa impetradi iudicē in cau
sa appellat. in loco pdicto. ar. l. si is a quo in fi. ff. vt in
pos. lega. Posset etiam forte dici tuc iustu impedimen
tum. si ex aliqua causa supueniente sine delicto appellan
tis. ipe appellas sine dedecore i publico comparere non
posset. argu. in eodem. S. j. 7 qd ibi notatur. Quarto
no. in. d. qz em. q i causa appellat. victor appellatores ab
sentem potest ultimo mense pparere 7 facere causaz ex
aminare. 7 siue vincat siue no. appellatores pumar pdem
netur in expensis post ingressuz appel. Quinto no. q
elapso biennio sententia remanet firma. concor. l. ij. in fi. c.
ti. Sexto no. in. S. illud quoq. q. l. noua trahit ad di
cta impedimenta p appellatores. Ultimo no. in fi. dicit. S.
illud. q victor qui pbauit i causa pncipali debet pbare
in causa appell. Opo. ad primu no. 7 vide q appel
lanti statuatur plura fatalia. vt. l. ij. 7. l. fi. in prin. 7. S.
j. l. de temp. appella. So. olim statuebatur plura tem
pora appellati. queadmodu statuebatur ad appella. pro
ducenda vt patet in. l. in offerendis 7 in. l. cu anterioribus.
S. in bis. l. de appel. queadmodu statuebatur ad initia
dum pcessus sup appe. vt dicta. l. ij. 7. l. fi. in prin. 7. S. j.
l. de tempo. appel. hodie vero statuuntur annus. 7 ex causa
biennium ad appell. pducenda 7 ad initianduz pcessus
sup appell. 7 finienduz vt hac autē. circa qd vide qd no. i
autē. ei qui. in. ij. q. l. eo. ti. d. tem. appel. Secundo op
po. ad secunduz no. 7 vide q in causa appell. lis debeat
contestari 7 libellus offerri. vt. ij. q. vj. 7 post secundum 7
ibi no. So. quandoq. vtraz pars est presens. 7 tuc debz
lis contestari 7 libellus offerri. 7 ita loquat. l. contraria
7 glo. quandoq. altera pars est absens. 7 tuc potest pce
di lite no conte. 7 ita loquitur hic. 7. l. fi. S. illud. l. d. tep.
appell. 7 in. c. per tuas extra de appell. Istam so. 7 istaz
opi. ponit glo. in. c. raynaldus extra de testa. super. ver.
cum glo. se. 7 tangit glo. in. c. interposita extra d appel.

Genio ad quartu no. hic dicitur q appellatores cessan
te. appellatus potest causaz facere examinari. ultimo me
se biennij. Quero an in ultimo mense biennij possit ap

pellatus petere causam examinari. dic vt no. Inno. in.
c. abbate. super. ver. numeru. extra de appell. 7 in. c. sepe
super. ver. peremptorie. e. ti. Sed fortius comparere 7 pe
tere causaz examinari. 7 videtur hic casus q no. in ver.
quia em. Inno. in. c. quia ex ratoe. in glo. magna extra
de appella. videtur inclinare q possit. licz ter. hic ver. qz
em. videatur ptradere. sed rationem hui. S. dicit ipse
se no videre. imo plus dicit ipe. q videtur ex quo appel
lans fecit citari appellatum. etia si ista citatio emanauit
rit in prin. primi ani. statim appellatus poterit pete con
firmationem sue sententie 7 procedere i causa etia no ex
pectato sine pmi ani. vt in autē. q semel. l. quod 7 qn iu
ter. 7 est casus etiam i causa appella. in. l. fi. S. illud. l. d.
de tem. appel. licet multu faciat in contrariuz hic ter. i.
eo. qui dicit. q si appellas deseruit causam etiam in me
ois certaminibus. tamē expectatur finis biennij videlicet
vnus mensis ante finem biennij. pponit etia Inno. ali
am opi. fm quosda. 7 ad autē. qui semel. loquitur in causa
quirit in causa pncipali. sed hic ter. loquitur in causa
appel. No. l. fi. S. illud no respondet. Ja. de bel. hic dicit
aut appellans est absens in primo anno. 7 tuc statim cu
appellatus facit citari appellatem. poterit appellationes
prosequi. vt dicto. S. illud. 7. l. fi. aut est absens in secun
do anno. 7 tunc no potest appellat. prosequi. nisi circa fi
nem biennij vt hic videlicet ultimo mense biennij se ab
ratio differentie dicit ipse est. quia cum appellans se ab
sentat 7 est contumax in primo anno presumitur negli
gens vt hac constitutoe. S. hoc nos. 7. S. se. 7 ideo victo
ri appellato subuenitur. vt statim prosequi possit. cu ap
pellans est contumax. sed quando appellas absentat se
in secundo anno et sic fuit diligens in primo anno alia
no habuisset secunduz annu. licet se absenter in secundo p
sumitur adhuc esse diligens cum fuerit diligens in pri
mo. 7 ideo spectatur vsq. ad vltimu mensem biennij. ar.
l. cum qui. 7. l. qui contra. l. de inoffi. testa. 7 ista opi. vi
detur mihi vera. sed quidaz doctor. in autē. ei qui. me au
diente dicebat. Aut appellatus vult venire ad psequen
dum appella. appellate no requisito. si fuerit in curia ad
qua appellas est. 7 tuc no potest venire ad psequende. l. de
si circa finē. vt hoc ver. qz em. 7 in autē. ei qui. me au
tempo. appel. hic sumpta. Aut vult venire ad psequen
du appellato citato psonaliē vel ad domu vt veniat ad p
sequendu i causa. 7 tuc pot appellatus incotinēti. psequi
vt. d. l. fi. S. illud. Sed ptra istud dictu videt. q appel
latus nuq. pot. pcedere in causa appella. appellatores ab
sentem. nisi faciat citari appellatores vt i. c. p tuas i fi. 7 ibi
p Inno. c. de appel. 7 no. etia Inno. l. c. sepe. sup. d. per
emptorie. e. ti. 7 vide etia qd ibi no. glo. B. S. dices tu
intelliga illd dictu Inno. q appellans absens dz citari
vbi appellat vult veire ad psequendu. an finē biennij sicut
s. dicit. B. ad B. rideo q etia i fi. biennij si appellat vult p
sequi dz appellatē citare. vt p3 i ter. d. qz em. ibi. 7 qz ete
desertore 7c. dz em. appellat appellatē pquire qd p ingre
tione pot fieri. Sz potes tu dicē poterit pquire si erat i
curia i q litigat no aut faciet cu citari. B. q B. sit vez i ca
su huius. S. vbi appellatus vult psequi circa finē biennij.
q debeat appellatus facere citari appellatem. tenet glo.
ij. q. vj. c. appellatores cessante. vnde predicta distinctio no
videtur mihi vera. quia mihi placet so. d. Ja. 7 dicit. 7 dicit
ro. appellas psecut. e. cāz 7 ad finē ipaz no pduxit. 7 dicit
se impeditu teporis breuiate. nec alit. pbat. an ei dabit
restitutio. Dicit. d. ia. q no. q impedimentu debet esse ino
uitabile. 7 inerorabile. vt hac p3. S. B. nos. 7. S. si vo p
vt spon. lar. S. bec quoq. B. d hac qstioe e casus expressus
q istud impedimentu debet pbari. in. c. consli. extra d ap
pel. quod tenet Inno. in. c. cum sit romana. c. et. et. 7 ibi
p glo. Sed quero quis stetit p biennium. q no fuit causa
plequit. 7 habuit iustu impedimentum. an restituetur

Colla. v.

et clausula generali: dic vt no. i glo. in autē. ei qui. L. d
tempo. appella. § alia glo. S. quia ei. i. e. que incipit. est
ergo voluntatis. dicit qd est tutus ipso iure. § dic. Aut ap
pellas est impeditus i biennio pponēdo impedimentuz
in prima glo. Aut est impeditus per iudicē vel pncipa
lem. 7 tūc est tutus ipso iure. 7 ita loquit alia glo. Aut ē
impeditus per aliū. 7 tūc datur actio de dolo. 7 in subsi
dium restitutio illo impediēte existēte soluēdo. vt dicit
glo. in. c. ex ratōe extra de appella. 7 ibi per Inno. 7 ad
hoc quādo stat per iudicē vel pncipalem quid iuris si
facit quod stat per iudicē vel pncipalem quid iuris si
quo diri diri supra de appella. S. j. Quero in casu
peditus quādocūq; tēpore biennij dabitur annus integer
glo. i autē. inter se appellatus. L. de tēp. appell. inuit qd
sic. § Ja. but. dicit illud esse verū si in totū fuit iussu im
peditus. als nō restituitur sibi nisi tantū tempus quā
diu durauit impedimētuz. argu. l. ab hostibus. S. § qd
simpliciter. ff. qui. ex cau. ma. 7. l. § si p pzetorē. S. quor
tens. 7. l. nec nō. S. si quis sepe. eo. ti. istam etiā opi. te
net Jaco. de bel. 7 Inno. in dicto. c. ex ratōe in fi. vbi
etiā ipse dicit. quid iuris sit si ipse appellās fuit impe
ditus pno āno rno die. tamē iussu impedimēto. Que
re temporibus fuit diligens. an aliū annus debet ei dari
ipso iure. Dic vt per doc. in. d. autē. ei qui. in. iij. q. 7 hic
tangit Ja. de bel. Ctenio ad quintuz no. 7 oppo. 7 vti
tetur qd. l. noua nō trahatur ad facta pterita penden
tia per appellat. etia; si hoc expresse dicatur in. l. §. j. i.
vt cum de appel. cog. circa prin. so. vt ibi dicā. Ctenio
ad sextuz no. 7 hic videtur casus in. S. illud in fi. q. vi
7 ad hoc al. hunc ter. L. de appel. l. hij qui ad civilia.
In contrariū quia. l. dicit qd pro sententia psumit. vt no.
in. l. nō videtur. S. qui iussu. ff. de re. iur. in. l. herēti. S.
§. gaia. ff. de iur. in. l. iniuria 7. S. j. ff. de iniurijs. pro
batur etiā in c. in pntia. eē d renuti. Circa qd dic. Qñ
querit an quis debeat pbare appellatōez recte inter
positas esse 7 congruo loco 7 tempore 7 aplos petitos
7 sili probare. 7 tūc appellās debet hoc probare. vt p
batur in. l. litigatoribz. L. de appella. 7. l. qm. 7. l. ei⁹ in
prin. 7. S. p. Qñz queritur quis debz probare de iusti
cia cause. 7 tūc si altera pars psequitur apel. altera p
appellatōez psequitur. 7 tunc incūbit onus pbandi ei qui
tunc aut loquimur de pbatōe que fit per modum abne
gationis. puta quia dico sententiā latam me nō citato
vel nō precedente cause cognitiōe. 7 volo probare p pro
ductionem actoruz inter que nō apparet citatio 7 testes
ad probandum 7 similia. argu. l. vit. L. de re. cre. 7 isto
respectu ei qui appellat incūbit probatio 7 iudex bz ista
acta inspiciere. vt. l. ne causas. L. de appel. 7. l. his apud
quem de edcn. aut loquimur de probatione que fit dire
cte per testes 7 instrumēta. 7 tunc ille habet probare in
causa appell. cui incumbit onus probandi in pma. vt. l.
hij qui. 7. l. eos. S. j. de tempo. ap. l. 7 per banc. interpo
sita enim apel. omnia remanent in eo statu i quo erāt
ante latam sententiā. vt. l. appella. L. de appell. 7 vide
quod no. glo. in dicto. c. in pntia extra de renun. vide
etiā circa hoc no. Inno. in. c. cum in iure extra de o. li.
dele. 7 in. c. cum bon. extra de elec. 7 vide quod no. in. c.
qm. contra falsam extra de proba. 7 quod no. doct. in. l.
ei qui. 7 in. l. per banc. L. de tempo. ap. in. v. q. 7 qd no.
spec. in ti. de sententia. S. vt autē. ver. vt autē. Quero
an istud tempus anni vel biennij iudex possit artare vt
moderare. glo. in autē. offeratur. L. de litis contesta. re
net qd non. 7 doc. in dicta autē. ei qui in fi. de qua. q. dic
vt habes in ter. 7 glo. in. c. cum romana extra de appel.
Ultimo quia tractatur de expensis que fiunt in caus
la apel. 7 ideo circa tales expensas vide quod no. In

De his qui ingre. ad ap.

no. in. c. sepe extra de appel. Quero a quo tempore incipiat currere prima annus ad appel. exercenda. Glo. format istaz. q. in. l. fi. S. illud. L. de tempo. appel. 7 doc. in. d. autē. ei qui in prima. q. de hoc dicam. j. d. iudicijs S. audient. ver. appellationes. vnū tamen casum repetio quo tempus appell. interponende 7 tempus appellationis exercende. eodem modo currit. notatur in. l. j. L. de temporibus appella. Ultimo circa prin. huius cōstitutio. no. glo. ex parte. ex qua habes q. ex stipulatōne iudicis acquirit parti. idem habes in autē. generaliter. L. de epi. 7 cleri. 7 in autē. matri 7 auie. L. quādo morte. offi. fun. po. 7 in autē. libellum. L. de li. pte. cū si.

Illud quoque adicimus <sup>Ex docu-
mentis</sup> publicis foliis et non priuatis comparatio fieri debet. Igitur in documentis priuatis quibus aduersarius pro se utitur et ex documentis que ex archiuo publico proferuntur et publice habent testimonium iureiurando de calumnia prestito. h. d. **Oppo.** et videtur quod ex priuatis documentis. ante hanc. l. potuerit fieri comparatio vt. l. comparationes. d. ideoque. l. de fide instr. So. quandoque queritur an possit quis petere fieri comparationem ex priuata scriptura. quam eius aduersarius inducit pro se. et dic quod sic. casus est hic. ratio est. quia eius aduersarius qui talem priuatam scripturam approbat. non potest eam reprobare contra se. si ille contra quem producit vult ex tali priuata scriptura ad suam fieri comparationem. vt hoc tex. d. neg. enim. et ar. l. si quis testibus. l. de testi. et l. pop. ff. de nego. gest. Quandoque queritur an quis possit petere fieri comparationem ex priuata scriptura quas aduersarius non producit pro se. et tunc dic quod non. nisi habeat trium testium subscriptiones. vt in. l. contraria. et sic hec autem non corrigit. l. comparati. sed in diuersis casibus loquitur. et hec est veritas que videtur placere modernis in. l. contraria. et hoc videtur sentire glo. super. ver. documentis. licet non formet contrarium de lege comparationes. quicquid no. glo. in autem. ad hec. l. de fide instr. dicens. l. comparationes corrigi quod est falsum vt dixi nisi velis dicere quod in hoc corrigitur dicta. l. comparationes. quia cum generaliter dicit de priuata scriptura comparationem fieri non posse nisi trium testium habere subscriptionem. illa. l. illam restringit. quia est vez nisi sit priuata scriptura qua meus aduersarius vult contra me. et ex illa enim possunt petere fieri comparationes ad illam quam produco et multum dicit tex. ibi egere competere. co. rex. i. l. **Oppo.** et videtur quod ex priuata scriptura possit fieri comparatio. licet non habeat testium subscriptiones. et in alio casu quam in casu huius. l. vt. infra. de instrum. cau. l. si. S. j. et ij. et S. si quis. colla. f. rta. So. aut queris de priuata scriptura ex qua petis comparatio fieri. et tunc dic. vt supra dixi. Aut petis de priuata scriptura ad quam petitur fieri comparatio. licet non habeat testium subscriptiones. et dic vt in iuribus priuatis. et circa hanc vide glo. in. d. l. comparationes. **Tercio oppo.** et videtur quod hic. S. nil addat ad casum dicte. l. comparationes. in eo quod hic dicit posse fieri comparationem ex scriptura inducta de archiuo publico. quod hanc erat iam introductum per dictam. l. ver. non aliter. vbi tex. dicit ex forensibus instrumentis posse fieri comparationes. So. ibi loquitur de forensibus instrumentis. i. de actis coram iudice factis per publicum notarium. hanc tex. loquitur de scripturis. productis de archiuo publico. non publicatis nec scriptis per publicam personam. hanc habuit testem publicum. i. officialem quod pect archiuo publico. et hanc voluit sentire glo. super. ver. mens. et super. testium. ad hanc facit quod no. glo. i. dicta autem. ad hec. l. de fide instr. glo. ibi iuncta cum glo. hanc posita super. ver. testi. No. quod sepru. producte de publico archiuo stari debet. l. si non habeat sollemnitate dum tamen habeat testimonium illius officialis quod pect archiuo publico. et tene menti. habes et ex predictis ex. v. generibus scripturarum fieri posse comparationes. vici ex publicis instrumentis Item ex forensibus. Item ex priuatis scripturis trium testi-

um subscriptōez habētibz. Item ex scripturis pductis
de archiuo publico. Item ex priuatis scripturis trium
testium subscrip. nō habētibz quibz tamē aduersarius
meus utitur ptra me. hoc colligitur ex illo. §. 7 ex dicta
l. compationes 7 ex his que. §. dixi.

Quia igitur iuramentū generaliter i iur-
+ dicio semel prestari debet 7 i
eo debet addi. q. nullus i tota lite. pbatōe eriget quā
nō putauerit necessariā. h. d. Opo. hic dicitur q. tū
semel est iurandū. contra immo videtur q. pluries. vt. l.
Iusiuran. 7 ad pec. §. qui. Iusiurādūz. 7. ff. de iureiu. l.
qui bona. §. pe. de dam. infec. cuz si. Glo. hic sup. v. ne.
quaq. soluit. tu dic. aut loquimur in his que emergunt
extra iudiciū vel ante lit. ptest. 7 tunc pōt sepius iurare
vt in p. rarijs. aut loquimur i his que emergūt post lit.
ptesta. 7 tūc prestito isto generali iuramēto. ampli. non
iuratur. vt hic. Istam solutōez approbat By. in. l. j. §.
sufficit. ff. de admi. tu. que originaliter fuit a zo. in. d. §.
pe. 7 Ly. in autē. hoc sacramētū. L. de iur. calum. 7 ista
est vera so. Preterea q. tum ad dictum. §. pe. dicit By.
q. ibi prestat iuramētū de presenti 7 specialiter vñ nō
trahitur ad futura. vt. l. quociens. §. si iusiurādūz. ff. de
nor. debet ergo iterū prestari vt hic. aut prestat iuramē
tum generale. 7 p verba d futuro. quo casu semel presti
tum iuramētū sup futuris capitulis nō est amplius p
standū. circa qd vide no. in. c. lras. de ressi. spo. 7 extra
de tes. c. p. sentitū. 7 in. c. vlt. terciā. Opo. 7 videtur q.
etiam bodie pluries iure. vt. j. de testi. §. si vero dicatur
Glo. ponit hic tres solu. 7 approbat vltimā. s. declara se
cundā quia ē difficilis. dic q. hic iurat se nō petiturū. p
bationes supfluas ab aduersario. nō tamen iurat hic se
nō. pbatūrū etiā false quod vult. pbare. quasi velit glo.
dicere. q. iurare p hūc tex. nō pprehēdit id qd venit i iur
ramēto p. l. p. rariā licet p iuramētū p. l. i. j. L. de iur. calum.
illud pprehēdat in eo qd dicit q. de
bet iurare animo calum. lit. n. monere. imo plus videt
dicere glo. q. nec p illam. l. ij. iurat se non calūniari. nisi
quo ad pncipiū cause. vt sic possit postea calūniari. vt. l.
qui bona. §. si quis stipulatus. ff. de dā. infec. merito de
bet iterū iurare. vt. l. cōtraria. sed certe illud iuramētūz
calum. n. introductū p hunc. §. extenditur ad omnia que
postea in lite ptingūt. vt no. in dicto capitulo vltra ter
ciam. extra de testi. 7 in dicto capitulo lras. de ressi. spo.
li. Quare dic. q. ibi est speciale propter subornationem
7 falsitatem emittādam vt in dicto. §. no. Opo. 7 vide
tur q. iterū debet iurare vt. l. compationes. L. de fide i
strumē. Bie vt ibi no. p doc. sup quadā glo. 7 vide glo.
in. §. si nō moriāt. j. de cau. 7 fide instru. coll. vj. Que
rit glo. an clerici debēt iurare de calum. dicit glo. q. nō
allegat quāda p. l. federici. de qua dic vt in glo. quam
p. l. puto esse in lōgobarda. q. in. r. coll. nō reperit sed
veritas est. q. clerici iurāt de calum. vt p. l. in. c. pe. 7 fi.
de iur. calū. li. vj. His expeditis venio ad no. questio
nes. que hic colligūtur. Primo hic videt tex. q. iuramē
tum calū. nō possit remitti. quam. q. mouet glo. in. l. ij.
§. sed quia veremur. L. de iura. calum. vbi tenet. q. ex
presse possit remitti nō tacite. Idem no. in. d. l. iusiuran
dum. §. qui ius. Jac. de bel. tenet p hūc tex. q. non possit
remitti. Ja. but. dicit q. aut loquimur. an possit tacite
vel expresse remitti 7 dicit q. nō. aut loquimur an possit
tacite obmitti. 7 dicit q. sic. ita dicit ipe in dicto. §. h. q.
7 q. possit tacite obmitti tenet glo. in. l. non solū. in pñ.
ff. de procu. in glo. que format. 7 in. l. de pupillo. §. qui
opus. ff. de opi. no. num. 7 est casus expressus in. c. ij. de
iur. calum. lib. vj. 7 vide qd ibi no. Secundo no. tex.
sic vbi zē. tenet glo. q. interrogatio fuit facta in locum
proba. in. l. ij. §. q. obseruare. L. de iur. calū. Tercio
per hunc. §. tenet glo. q. ad responsiones faciendas po
sitionibus cogatur quis iudicis officio. ita no. L. de cō
fess. l. vna in glo. magna. in fi. 7. ff. e. l. certum. §. item cū

Quarto per hunc. §. tenet doc. q. iure nostro sint in
troduce positiones 7 articuli. vt no. in. l. j. in. ij. q. l. de
iur. calum. 7 vide extra de p. f. c. j. in glo. magna. li. vj.

Quinto p hūc tex. in eo q. dicit. q. quis debet iurare
q. nō eriget probationem quam nō putauerit sibi neces
sariam. dicūt quidam q. interrogatio que sit post litem
cōtesta. debet fieri p credi. 7 nō credit qd dic. vt no. glo.
in. l. j. ij. rñso. ff. de inter. acti. Serto per hunc tex. vñ
cunt quidaz. q. in causa appell. nō est iterū iuramēto prestito.
calum. semel in causa principali illo iuramēto. calum.
7 hec fuit opi. pla. in. l. ij. circa prin. L. de iura. calum.
7 ff. de dam. infec. l. qui bona. §. si quis stipulatus. ff. de
de hoc est casus in. c. ij. de iura. calum. li. vj. dicam. j. vt
litigantes. in titu. zē. i prin. coll. vñ. debet prestari statū

Quero. vos scitis q. iura. calum. debet prestari statū
post lit. cōtesta. vt. l. ij. circa prin. 7. l. pe. L. de iura. calum.
7 dixi. §. qd potest obmitti. pone q. lit. cōtesta. p. cessum
est in causa. 7 nō fuit de calum. iuratur vt iuret de ca
processu cause ex intervallo pars vult vt iuret de ca
lum. an possit. doc. formant hāc. q. in dicta. l. ij. in. q. vñ.
vbi videntur tenere q. pars possit petere. sed iudicis of
ficio potest hoc facere. licet nō ad petitionez. de quo no.
By. in dicto. §. si quis stipulatus. sed de hac. q. ē casus
expressus in. c. j. in prin. de iur. calum. lib. vj. quod tene
menti. An autem iuramēto prestito de calum. iudex
possit deferre iuramentū de malitia. casus est in. c. ij. az
ca finem. eo. ti.

Rubrica. Et in priuatis domibus sacra misteria nō
fiant.

Acra misteria pro

bibētur celebrari in domibus sine licen
tia superioris. oratoria vñ causa oratō
nis pmittit habere. 7 in eis clericos cō
uocari. pena p. rariāz. 7 impendētibus. j.

his obtinētibus in casibus futuris 7 impendētibus. h. d. No. q.
tres menses correptōe nō interueniente. h. d. Secundo no.
oratoria licet in domibz priuatis habere. Secundo no.
q. in domibz priuatis sacra misteria non licet ministrare.
ad quod facit de p. f. c. j. prima. c. j. 7. c. sicut non ali. 7. c.
vñcuq. 7. c. si quis etiaz. 7. rñj. q. ij. c. quidem. Tercio
no. in ver. sin autem. q. bec p. l. iustitio ligat quem post. iij.
mēses. de quo videlicet post quātūz tempus ligat p. l. iustitio
seu lex vel statutū. dicam. j. vt facit nonē cōf. i pñ.

Quero an i his oratorijs liceat habē cāpanaz. dic vt
habes de p. uile. c. pendētibz. 7 no. rñj. q. ij. c. quidem.

Rubrica. Et de funeri seu funera eorum non iniuri
tur a creditoribus.

Di varietatez cau

sarum. Adortuis. 7 moribz dīs 7 fune
ribz eorum ac familie domui 7 rebz
eorum. creditores iniuriam inferre. p
hibentur absq. iudiciali decreto. pena

p. rariāz. 7 impendētibus. h. d. In ter. ibi. Nullo in cin
gulo p. l. iustitio. i. nullo iudice ibi existente. Opo. dicit
hic 7 alios fuos zē. 7 sic innit q. fuus possit esse miles.
q. dictō ali. h. j. iplicare. vt. l. qdā relegat. de re. du. h. j. ri
more. Glo. sup ver. alios dic ponit iproprie. veritas est
q. fm. p. rariā significatōz 7 regularit. dictō ali. h. j. iplicare
fallit illd qñ qd pcedit nō se p. rariā cū eo cni aliud ē datū
p. rariā. nā tūc ponit iproprie 7 nō iplicat. vt. l. j. in
nō solū. §. qñt de p. cura. §. de man. pñci. §. oppo. 7. l. in
cause la. ij. ff. de mino. Secdo ex glo. opp. q. facies iur
riā funeri nō punit tāta pena. 7 q. actō. pcedat. vt. j. vt
cū de appella. cogno. §. nouim. coll. vñ. So. vt ibi no.
7. L. de sepul. vñ. ant. ff. nec aū. que inde sumit. Ter
cio oppo. ex glo. h. d. q. nō d. sepultura in iudici nec mole
stia funeri fieri. p. ex d. vñ. c. q. i oibz. eo. n. c. quāq. li.
vj. So. illud qd hic dicit est regularit. fallit in manifest

his usurarijs. et dicit in illis iuribus quibus ecclesiastica se-
pultura interdicitur. Querit glo. i casu huius. l. an sa-
ciens iniuriam perdat act. ipo iure. Glo. super ver. mo-
dis dicit q. sic. exponit eum omnibus modis. i. ipo iure ex-
quo no. q. licet lex vel statutum in priuatione alicuius iuris
viatur verbo qd habet tractum de futuro. si tamen appo-
natur modis omnibus ut modis omnibus ab actione cadat
vel priuet. intelligit ipo iure non per sententiam ut hic et te-
ne menti. Idem ubi apponeret lex verbum mex. et no. s. d.
inest. mup. s. j. et ibi dixi. idem si apponeret verbum oino.
et no. i. l. j. s. si pecuniam. ff. de positi. Ultimo hic ter-
in. s. si vero etiam ibi oppo. eum et. inducitur per Ja. de
bel. q. iniuria facta meo socio in itinere videatur facta
mibi. et q. mibi etiam propulsare liceat. de quo vide in.
l. item apud. s. comite. ff. de iniurijs. Secundo facit
hic ter. q. iniuriam factam. primo vel vicino meo mibi
repellere liceat et eum defendere. et est in ar. ij. q. viij. c. ne-
gligende. de qua. q. habetur p. glo. in. l. culpa caret. ff. d.
re. iur. et per By. in. c. non est sine culpa. de re. iur. per
glo. in. c. quate presump. et d. sen. exco. et tangitur in. c.
dicto filio. eo. ti. lib. vi. vide glo. xxiij. q. iij. c. non in se-
renda per Gui. de cum. in. l. ut vim. ff. de iusti. et iure per
Ly. in. l. j. l. unde vi. Ultimo scias q. ex hac consti-
tuitur ante. item qui domum. l. de sepulcro violato.

Illud etiam recte Iudex ordinari-
us occupationi-
bus publicis impeditur. causam p[ro]p[ri]arijs p[ro]t[er] delegare.
sententiā sibi seruata. dūmodo ter causaz audiat 7 sen-
tentia p[ro]ferat 7 appellatōnez interpositā suscipiat. ius
de aut appellatus 7 delegatus delegare non potest. per
na p[ro]f[er]at[i]b[us] s[ub] i[n]minet[ur]. hoc dicit fm glo. Oppo-
nitur dicit q[uod] quādo causa delegatur. nō debet ferre senten-
tiam delegatus: sed ille qui delegat. sed p[er] ita vt. l. placet
de pedaneis iudi. j. de iudicijs. §. j. cell. vi. So. ll. cō-
trarie loquuntur vbi causa simpliciter delegatur. hic vō
ordinarius delegans qui erat impeditus publicis occu-
pationib[us]. delegauit causam seu causē cognitōnez refer-
uata sibi sententiā q[uod] potest fieri. dum tamē reseruetur
sibi forma hic tradita. sup[er] quo vide glo. super ver. de po-
natur. que videtur velle q[uod] tunc demum iudex ordinari-
us delegans possit sententiā reseruare. quādo publicis
occupationib[us] esset impeditur. ita q[uod] per se nō possit cau-
sam audire. 7 hoc apparet ex ter. in ver. 7 quoniam a no-
bis. 7 in ver. sed hoc quidem. alij si nō esset occupatus
vt dixi. nō posset causam delegare etiā quo ad sententiā
q[uod] facere potest vt ibi. l. more romano. ff. de in. o. iudi.
2. l. j. i. r[ati]o. ff. de offi. eius cui mā. est iuris. vel debet p[er]
se cognoscere 7 sententiā. circa quod vide glo. 7 in aut.
ad hec. l. de iudicijs hinc sump[er]. Secundo oppo. 7 vi-
detur q[uod] iudex ordinarius nō debeat ferre sententiā. sed
delegatus. Nam vbi ceptum est iudicium 7 c. vt. l. vbi
7. l. de quare. in prin. ff. de iudi. So. illud est regularif
hic specialiter. quādo iudex delegans sibi sententiā re-
seruat. Tercio oppo. hic dicitur in. §. illud. q[uod] testes
debent exhiberi ip[s]i iudici ordinario immo testium ex-
aminari potest alteri p[ro]mitti. nec est necesse testes exhi-
beri coram iudice de causa cognoscente. vt. j. de testi. §.
quoniam. coll. viij. Glo. hic ponit duas solut. quas nō.
per id quod dicam in dicto. §. quoniam circa. 7 vide q[uod]
no. in aut. apud. l. de fide instrum. 7 in ca. significauit
extra de offi. ordi. 7 in. c. cōstitutus de fideiuss. p[er] Inno.
in. c. bertoldus. extra de re iudi. facit quod tangit glo. in
l. scire oportet. §. oportet autē. ff. de excu. tu. dicaz in dicto
§. 7 quoniam. 7 aduerte ad istam glosam in eo q[uod] dicit
q[uod] testes debent exhiberi administratori vt possint tor-
queri. de quo dicam. j. de testi. §. si nō ignoti.

Et rursus. Quero de intellectu huius. §. glo.
net glo. in autē. ad hoc. L. de iudicijs.

Alios autem. Hic dicitur q̄ delegatus a principe non potest causaz

Alios autem • hic dicitur q̄ delegatus a principe non potest causas delegare. Contra de. l. a iudice. l. de iudi. Biciunt qui-
dam hec illam corrigi. certe legum correctio est evitan-
da vt. l. j. l. de inoffi. dotibus. Quare alij dicūt. aut de-
legatus a principe erat prius ordinarius 7 potest dele-
gare vt hic. aut non erat prius ordinarius 7 non potest
Tercio dicunt quidaz aut delegatus a principe vult to-
tam causam delegare nil sibi reservato 7 potest vt in di-
cta autē. aut vult sibi reservare sententiā. 7 tunc non po-
test mediam p̄mittere. sed debet per se totā causam exa-
minatā expedire vt hic. hanc approbat glo. in dicta autē
ad bec. 7 est prima solutio in glo. ibi posita. P̄ponit etia
glo. hic in fi. vñā so. quā dicit esse eandē cum sol. prima
posita in prin. glo. Sed adverte so. fi. posita in glo. non
est eadem cum p̄sona. immo est expresse ei p̄traria. quia
fm̄ primam so. delegatus si vult sibi sententiā reserva-
re. nō potest mediam causam p̄mittere. licet secus sit in
ordinario. sed fm̄ vltimam so. glo. permittitur delega-
to delegare media. reservata sibi ad sententiā dum dū-
modo ter causam audiat sicut dictum est in ordinario.
tene ergo primā so. glo. reprobatā vltima p̄ hoc puto q̄
quedā glo. que est sup ver. egerit 7 incipit. i. non audie-
runt. vel debet vacare vel non debet esse ibi. 7 sit sensus
quem dici. vt si delegatus audiat ter causam 7 sententiā
sibi reservet 7 mediam p̄mittat. p̄mittatur ip̄e 7 eius cō-
siliarij. sed forte illa glo. posita fuit ab illo qui tenebat
vlt. so. quā. s. recitavi. Item adverte ad glo. sup ver.
cum eis. que dicit. s. administratoribz. quia puto q̄ ve-
lit dicere d̄ delegatis. quia de p̄siliarijs administratorū
dici. s. in. s. 7 rursus ibi siquidē. 2ē. Intelligit ergo hec
p̄stitutio fm̄ glo. q̄ ordinarius possit certā causam p̄mit-
tere reservata sibi sententiā dūmodo ter causam audiat
vt. s. illud. s. eo. delegatus vō nō possit causam p̄mitte-
re reservata sibi sententiā. vt illo. s. 7 idem in iudice ap-
pell. qd̄ in delegato. vt in. d. s. 7 rursus. circa qd̄. 7 quid
iuris sit de iure cano. vide extra de offi. dele. c. sup que-
stionū. s. verū. sed vltimōtani intelligunt hanc p̄sti. vt
nō loquat̄ d̄ iudice delegato. sed de assessoribz. vt velit di-
cere. q̄ pōt p̄mittere iudex habēs suos assessores dūmo-
do ip̄e ter inter sit. secus in iudice appella. vel iudice dele-
gato. 7 ita intelligit doc. in dicta autē. ad bec. de q̄ per
Ly. ibi. 7 hic ē verior intellectus. 7 q̄ hic loquat̄ d̄ assessor-
re. apparet manifeste p̄ ter. s. eo. in. s. illud q̄ dic in prin.
p̄siliarios iudicūz. 7 glo. exponit. i. assessores. Quero
pone q̄ tici⁹ 7 semprom⁹ litigāt sibi. 7 i hac cā dat iudex
delegat⁹ a papa p̄ncipe vel delegato. iste iudex delegat⁹
vult sibi assessore eligē. an ip̄e h̄ poterit facē. 7 dic q̄ el-
gē d̄z d̄ p̄tū p̄sensu. 7 si p̄tes n̄ p̄cordāt d̄z ip̄e eligē p̄ se.
dūmodo nō sit p̄tū suspect⁹. ita no. in. d. c. sup q̄stionū
s. verū sup ver. assesso. in ter. 7 i glo. 7 eē de rescrip. ca.
statutū. s. assessorē. li. vj. Quero. iudex delegat⁹ a p̄n-
cipe vel a papa. vult delegare totam cām qd̄ pōt. vt. l. a
iudice. l. de iudicijs. 7. s. dici. an delegādo abdicet a se
totā iurisdictionē. ita q̄ sibi nil remaneat. 7 an possit re-
vocare iudicē delegatū. dic vt no. in. d. c. sup q̄stionū in
glo. magna qd̄ tene menti. An aut iudex delegat⁹ ab
alio q̄ a p̄ncipe qui nō pōt totā cām delegare. vt. d. l. a
iudice. 7. l. fina. i. p̄i. ff. de offi. eius cui ma. est iur. pos-
sit delegare vñū articulū cause. vtp̄ta examat. reslū.
doc. tangūt in. d. l. a iudice i vlt. q. sed dic vt p̄ Inno. in
ca. cum Bertoldus extra de re. in. circa quod vide no.
in. c. vnico de offi. dele. in clemen. Quero. datus ē iu-
dex delegatus a principe papa vel legato. an ip̄e habe-
at iurisdictionēz anteq̄ sibi p̄sententur littere delegatō.
7 an iudex possit partes compellere ad exhibitionē lit-
terarum. dic vt per Inno. in. c. ex conuersione extra d̄
reslū. spoli. 7 q̄ iudex nō habeat iurisdictionem ante p̄-
sentationem litterarū videtur ter. in. c. sup eo eē de ap-
pella. 7 istū ter. nō allegat Inno.

Rubrica. Ut mobilia bona ante nuptialis donatio-
nes neq; ypothece dentur.

Ausam miserandā

fieri. Res immobiles in dona. ppter nup.
psistentes. maritus alienare nō potest
etiā vroz alienationi psentiente. Sed
alienatione habita pro nō facta in rez
actio vroz ppetit. nisi secūdo post biēnium cōsenserit.
7 vir alienās locuplex fuerit alienationis. phibitio. do-
te multo magis obtinēte. hoc dicit. In ter. ibi nisi eti-
am secūduz 7ē. nō. ex hac. consli. q; in alienatione rei p-
pter nup. requirit bonus mulieris psensus. 7 q; sit locu-
plex. Secūdo nō. in ver. multo potius. q; inductū in fa-
uorē donationis ppter nup. multo magis habet locū in
dote. Tercio nō. in ver. omnib; pziuelegijs. q; lex intro-
ducta ad augmētandū dotis pziuelegijs. nō debet ipā di-
minuere. facit. l. cū tale. S. si. de cōditi. 7 demon. Op-
po. dicit hic obligat est. pza. imo videt q; donatio ppter
nuptias nō sit obligata mulieri. nam donatio ppter nup.
est in dominio mulieris sicut dos i dominio viri vt. j. de
equa. dot. S. illud. 7. l. de iure dot. autē. dona. 7 ibi nō 7
nō. s. de non eli. secūdo nub. in. S. si. insti. de donat. S. est
7 aliud 7 patz ibi dum dicit mulieri dari in rem act. 7
sic apparet q; cū sit domina. q; in re pzia non consistat
pignus. vt. l. Si rem. ij. ff. de pi. act. Huius timore glo.
prima dicit itellige qd hic dicit obligatū. eo q; est facta
in dominio mulieris. quasi velit dicere. nō loquitur hic
de obligatione pignoris quasi dos sit obligata mulieri
inf. pig. sed ipā est vera domina. idem qd hic nō. i. aut.
siue a me in. iij. glo. l. ad velleya. 7 ibi vide per doc. i. j.
7. ij. q. 7 maxime fm pe. Opo. dicit hic in ver. nō em
q; mulieri soluto matrimonio datur actio i rem. contra
sicut dos redit ad vrozem soluto matrimonio. vt. l. in re-
bus. l. d. iure dot. sic donatio ppter nuptias redit ad vi-
rum ppter equalitatē seruādaz. vt. j. de equali. do. S. j. et
nō. in. d. S. est 7 aliud. 7 in autē. dos data. l. de donat.
ante nup. cum ergo redeat ad virū nō debet dari rei vē
dicatio mulieri. So. qd hic dicit itellige procedere qz
interuenit pacē. inter virum 7 vrozē de lucrādo dotem.
vt ptz hic in princ. ibi inueniēs forsitan 7ē. cum glo. su-
per verbo donatio. nam donatio debet ad virum redire
so. ma. sicut dos ad mulierē. nisi pactū de lucrādo inter-
ueniat. nisi de cōsuetudine vel statuto obseruet contra-
rium. extra de donat. inter virū 7 vrozē. c. si. ver. sane.
Item in alio casu solu. ma. reperio dari rei vē. mulieri
ad res in dona. ppter nup. vt habuistis nō. in. S. illud. s.
de nō. eli. secūdo nub. in glo. mag. in fi. Tercio opo.
7 videt q; binus psensus nō magis operet q; vnus. vt. l.
qui bis. ff. de vbo. obliga. Glo. soluit. sed tu dic fm Ja.
de bel. q; binus psensus plus prodest ad pfirmatōez cō-
tractus. vt dicta. l. si mulier. 7. d. l. in ptractib; S. j. alle-
gat. in glo. sed nō plus prodest quo ad binam solutionē
fiendam. vt dicta. l. qui bis. circa qd vide qd nō. in. l. si
mandato. S. si. ff. man. Quarto opo. hic dicit q; du-
plex cōsensus pziudicat mulieri. contra infra. vt nulli
indi. S. 7 illud. Glo. dicit q; illd corrigit istud. tu dic vt
ibi. 7 ibi dicam. 7 nō. l. ad vell. autē. si qua mulier no-
tat glo. inde sumpta. Quero. in ver. nō em dicitur q;
vroz datur rei vendi. in rebus deducē. in dona. propter
nup. an datur rei vendicatio directa vel utilis? Respon-
deo aut mulier fuit inducta in possessionē 7 tūc datur
utilis. ita nō. glo. in dicta autē. dos data. Ex q; glo. nō.
q; rei donatē ppter nuptias trāssertur vtile dominū sine
facto hominis. licet secus sit i re totali. q; ei⁹ dominium
nō transferē in viz ipo iure vt nō. in. l. fundū. ff. de fun.
do. ff. pro. dot. l. j. ij. rñso. 7 per azo. i summa. l. de rei vro.
act. in fi. Quero. an hec cōstitutio habeat locū in do-
na. propter nup. existente in re immobili. dic vt nō. in di-
cta autē. siue a me in. ij. glo.

Et multo. Quero an hic. v. debet intelligi q;
idem sit in dote 7 dona. ppter nup.
in eo quod dictū est de aliena. dot. phibēda. vel etiaz de
eo quod dictū est de ali. do. pmittēda. In glo. sunt opi. s.
veritas est. q; idez 7 multo magis sit i dote q; tū ad alie.
phibēdam nō autem ad pmittēdam. 7 intelligit h fm
mar. al. per glo. in dote. s. in extimata q; casu pzie dicit
res totalis vt. l. vnica. 7. S. cum lex. l. de rei vro. act.
secus si sit extimata. quia tūc alienatio nō phibet. vt. l.
quoties. ff. de iure dot. cū si. 7 hoc apparet ex ter. in. i. a
em vbi expresse facit mētiōē de dicto. S. 7 cū lex pziari-
tur de re data in dote extimata. licet pla. dixerit pziari-
um. apparet ergo ex predictis q; hic. S. loquit de phibē-
da alienatōe dot. nō aut de alienat. pmittēda. licet. s.
in dona. ppter nup. ex cā pmsit 7 fm pdictos habz lo-
cum in re data in extimata. In dote extimata p aliena-
ri. licet pla. dixerit p hūc. S. alienari nō posse. alij vt Ja.
7 antique glo. dicit q; hic. S. potest etiā intelligi in alie.
nat. pmittēda de dote. videlicet quādo datur vires res
extimata i dote. quo casu licet alienare possit quo ad p-
prietatē vt. s. dixi. tamē remanet obligat mulieri p co-
te sua quā velit dicere. 7 tūc mulier possit sibi pziudicare
in idē hypotheca illarū rez. qm psentit fm formā tradi-
tam i do. ppter nup. Alij vt Ja. de are. dicit. q; hic. S. pōt
loqui etiā in alie. pmittēda. intelligendo q; loquit in re
immobili data extimata i dote. extimata dico vera extima-
tione. vt mulier psentiens alienat. vel obligatōi talis
rei date in dot. pro extimata. ita sibi pziudicat. si ei⁹ vni-
cus psensus interueniat. 7 alie res supsint viro ex quib;
mulier i dote potest satisfaccere sibi fm formā traditā in
alienat. vel dona. data ppter nuptias. 7 ita hūc. S. intel-
lige. als si nō supsint. datur rei vendicatio ad illaz rem.
vt. l. in reb; l. de iure dot. 7 ita nō. Ja. de are. in. l. me-
dia. ff. so. ma. 7. l. y. refert. l. ad vell. autē. siue auic. qd
dictū puto verū. licet l. y. ibi dicat q; est quedā diuina
tio. Quid de reb; immobilib; dat. in dote i extimata. an
possint alienari? Glo. i dicto. S. 7 cū lex. ponit opi. s. ff. so.
firmat. s. q; non possint alienari tenet glo. nō. i. l. j. ff. so.
ma. sup verbo semp. vbi glo. dicit indistincte rē totalem
alienari nō posse. nec distinguit sit mobilis vt nō. idē nō.
in. l. libertas. ff. d. re. iur. azo videt velle q; res mobiles
possint alienari si vir sit soluedo. ita nō. ipse i summa. l.
de fun. do. i. fi. 7 tenet glo. insti. q. ali. licz i pn. 7 q; possi-
sint alienari tenet Ja. bu. S. glo. sup vbo valebit vide-
tur distigue 7 clari⁹ dicta autē. siue auic. i glo. ma. i. fi.
q; aut loquimur i reb; mobilib; q; fuādo fuari nō possunt
7 tūc alienatō possit fieri a viro. ita possit loq; opi. q; est
q; res mobil' totalis i extimata possit alienari. aut loqui
mur in reb; mobilibus que seruando seruari possunt.
7 tūc possit alienari si interuenit binus consensus mu-
lieris. 7 supersint viro alie res ex quibus mulieri satisf-
fieri i dote possit fm formam traditam in donat. ppter
nup. 7 ita possit loqui hic. S. vt sic loquatur in alienatō
ne permittēda. 7 fm hoc omnes dicentes rem mobilē
datam in dotem alienari posse. intellige interuenientib;
his que hac constitutione dicuntur. 7 si illa res seruand;
do seruari non possit vt dixi. Ex predictis omnib;
videtur posse distigue cum queritur. an res totalis possi-
sit alienari. dic aut loquimur i reb; immobilib; aut mobili-
bus. primo casu aut sūt date inextimate aut extimate. si
inextimate nullo modo valeat alienatio etiā si mulier
nubēs psentiat. d. S. 7 cū lex. 7 insti. q. ali. li. in prin. ff. de
fun. do. l. iij. 7. iij. cū si. Si vō sūt date extimate tūc glo.
distinguit. Aut sunt date extimate vera extimate. cir-
nō. vt nō. i. d. S. 7 cū lex i pn. ff. solu. ma. l. extimate. cir-
ca qd dic. vt nō. i. l. fi. i pn. ff. de pac. tota. Ja. d. are. di-
cit q; vbi res est vera extimate extimate nō indistincte
valeat alienatō. s. ad h vt valeat optet q; pcurrat bovie
hec duo hic posita. 7 ita possit loqui hic. S. Si vō loqui-
mur in reb; mobilib; tūc distigue. vt. s. dixi. quod sen-

tit glo. hic 2 in dicta autē. siue anie. circa primū vicz cū3
loquimur in rebo mobi. da. in do. extimatis. 7 vide. d. l.
fi. 7 qd ibi no. glo. 7 in sti. qui. ali. li. i. pzi. i. glo. nisi. puz
tetur. Quero. vir alienat res totales vl' datas i dona.
ppter nup. an ipemet poterit vendicare si nō sit seruata
forma hic tradita. puto q sic. sicut diximus qñ vēdicat
res totales vēditas. vt nota. in. l. cum vir. ff. de vluca. et
in. d. s. 7 cum lex. 7 per azo. in summa illius ti. s. vbi cū
q. 7 in sti. qui. ali. li. in prin. Ifacit qd no. i. l. si predictuz
7 de iure do. hic aut uidet casus. in ver. sed neq. q si
vir rem vendit totalez prohibita alienari. teneatur de
enit. nam vides hic q si vir vedit res donat. ppter nup.
forma hic tradita nō satisfada. veditio habet pro nō sa
cta vt. s. circa prin. hui' cōstitu. ver. qua propter. 7 tunc
ipe maritus vendēs tenet de euic. vt hic dicit. sic ergo i
7 multo potius. 7 sic videt innuere idem esse in alie. rei
totalis q vir vendēs de euic. teneat. ad quod facit glo.
in. l. 7 cum lex. ff. de fideius. que dicit rei totalis fore cō
mertū sicut rei minoris quaz quis vendēdo obligat vt
l. 7 si bis. 7 ibi no. l. de predijs mino. facit glo. in. l. do
talē. ff. de testa. mili. dicēs rei totalis nō esse cōmertium
ad qd accedat qd no. l. de iure dot. in. l. si predium vbi
glo. videt velle q rei donat. nō sit cōmertū nisi sicut rei
minoris quā quis vendēdo obligat. vt. l. 7 si bis 7 ibi
nota. l. d. predijs mino. facit glo. in. l. totalē. ff. d. testa.
mili. dicēs rei totalis nō esse cōmertū. ad qd accedat
qd nota. l. de iure dot. in. l. si predijs. vbi glo. videt vel
le q rei totalis nō sit cōmertū nisi sicut rei sacre. Ele
ritas videt q rei totalis veditio sit pibita fauore muli
eris. vt. d. s. 7 cū lex. 7 in sti. q. ali. li. i. pzi. vnde si mulier
vedit ptract' n valet. nec i pa obligatio. ppter nature fra
gilitatē. 7 quo ad ipm nō dē esse cōmertū nisi sicut rei
sacre. 7 liberi hominis 7 ita logē glo. dicte. l. si pdiū. 7 i
l. totalē. circa quā. l. vide By. 7 Jac. de are. ibi. Sed si
vedit vir vel extrane' tūc talis rei dicit esse pmeritū sic
rei minoris 7 ita dicit glo. dicte. l. cū lex. Et dico sic quis
vendēdo rē minoris obligat. vt dicta. l. si bis 7 ibi nota
ita vendēdo rē totalez videt q vir vel extrane' vendens
teneat de euic. 7 istā opt. tenet By. in. l. cū vir. ff. de vlu
ca. 7 vide p doc. i dicto. s. 7 cū lex. p quo optie facit tex.
in sti. s. vbi videt quali casus. 7 p doc. qd tangit i. d. l.
si pdiū. sed licz teneat de euic. potest tñ venire ptra factū
sui. qñ suo noie sed vxoris venit zc. sicut dixim' i yco
nomo. vt. l. c. si quis pibiteri. eē de re. eccle. nō alie. 7 qd
alie. s. vltra em 7 ibi dixi. Quid aut iuris sit ecouer
so an mulier possit vēdere marito pētiēte. no. p Jac. de
are. 7 l. y. i. d. l. pdiū i dicta. q. Querit Ja. de bel. po
ne q mulier renūciat iuri hypo. in rebo quas vir alie
nat. 7 apud viz nō erant alie res ex quibz possit mulie
ris satisfieri i dote vel dona. an nup. an talis renūciatō va
leat. 7 videt q sic. vt. l. i. etiā. 7 l. i. ubem' ad vell. i ptrazi
um de termiat ipe p suas rōnes. 7 Ja. de are. i. l. menia.
S. si. ff. sol. matri. dixi. s. q rei total' vl' pssitēti i dona.
iure nro. etiā si mulier iurat nō venire ptra. vt no. i. d.
s. 7 cū lex. 7 in. l. si pdiū. l. de iure do. q glo. sūt vere de
iure canonico. secus. vt eē de iureiur. c. cū cōtingat. 7 p
doc. i dicta autē. siue anie. 7 dicta. l. si pdiū. 7 p By. i. c.
nō est obligatorū de re. iur. li. vj. Circa hoc quero.
pone q mulier iurat nō alienare dot. nec donat. ppter nup.
nec alienatōi pētiēti sine iusta cā. postea iusta cā nō in
ptra. an pue' pmi vl' secūdū iuramētū? Bic q seruabit
p hōsti. 7 nota glo. de iureiur. c. ij. li. vj. qd tene menti.
p hōsti. 7 nota glo. si viri ibi nūc pmo zc. 7 dic scz facta res
uocatōe p mulierē p rei ven. so. ma. vt i ver. nō em. s. e.
Nam regulariter mulier nō posset reuocare pstatē mri.

sicut nota. in si. i dicto. s. 7 cum lex. 7 in sti. qui. ali. li. in
princi. 7. l. de iure dot. l. si pdiū. nisi in casu si verge
ret ad inopiā vir. quia tunc etiā pstante matri. vendica
ret. vt in aut. dona. eo. ti. 7 d equa. do. s. illud q coll. vij
Sed si vir vellet pstante matri. vēdicare qd videt posse.
az. pall. glo. tunc statim facta reuocatione ipse vir pos
set conueniri.

De operis noui nunciacione. Rubrica.

Ausam que dolose

fit. Nulli licz edificare in hac regia ci
uitate vltra terminos a iure pmissos.
si principaliter noceat. pena ptrafaciē
tibi imminente. hoc dicit. Nota ex

hoc tex. fm Ja. d. bel. q pmissa a iure nō liceat. si princi
paliter fiat i alterius iniuriā. 7 vt alijs noceat. ff. d. dā.
ifec. l. pcul'. de aq plu. azcē. l. j. s. idē at. 7. s. idē q. xij.
q. ij. c. primū est. sed circa hoc qñtum ad propositū d edi
ficante. vide. l. p prouincias. 7 qd ibi nota. l. de edifi.
pri. ff. de operi. pu. l. qui opus. 7 qd no. Inno. in c. pisa
nis extra de re. spo. 7 sic az. est fm eū. q nō liceat mona
steriū vel ecclesiā edificare. etiā. j. terminū a papa sta
tutū. si principalit' edificet. vt alie ecclesie vel monasterio
noceat. ita dicit ipe. sed d hoc q nulli liceat edificare no
uam ecclesiā in puidiciū antiquioris ecclesie. est
tex. i. c. j. ex de no. oper. nun. xvij. q. ij. c. ecclesia. 7. c. q.
cunq. Quero. qz hic dicit. q in cōstantinopolitana ci
uitate dē distare vna domus ab alia spacio centū peduz
7 habetis in si. l. meniana. l. de edi. priua. 7 in. l. si. ff. si
niū regun. quāte longitudis dicat esse pes. 7 quāte lon
gitudis dicat esse passus. dic vt in glo. xvij. q. iij. c. sicut
aut antiquitas 7 de passu. no. glo. in. l. i itinere. ff. d. ver.
fig. qd no. ppter statutū dicēs. Si q fugauerit aliquēz
p tot pedes vel passus puniat tanta pena.

Rubrica. Et facit noue pstitutiones zc.

Emper constitutio

nes noue in vrbe cōstantinopolitana cō
dite post duos mēses ex quo ibi insinu
ate sūt dnt seruari. i puincijs aut post
duos mēses ex quo directe sūt 7 palam

facte in vna quaz ciuitate. ita q null' posset decetero al
sumere occasione alicui' ignozantie. testamētū dō pditū
ante cōsti. factas vel priusq innotescerēt obseruandum
est 7 valet. licet superuivēte testatore non fuerit postea
mutatuz 7 filij legitimas portiones suscipiēt fm. ll. an
tiquas. hoc dicit vsq ad finem i textu. ibi dati ei tempo
ris id est insinuationis facte. Nota ex ista cōsti. q. l.
nona ligat post duos mēses a tempore insinuatōis. seu
publicatōis. q insinuatio seu publicatio debet fieri fm
formam hic datam. Secūdo nota q testamentum cōdi
tū fm leges antiquas et añ. l. nouam vel etiā post. l.
nouā. añ tamē q. l. publicata vl' insinuata sit valet. 7 est
obseruandum. licet testator post. l. nouam superuixerit
7 potuerit testamentum mutare. vt hic in ver. nec. vel si
proxime. 7 in ver. collectiue. Glo. tertia nota. q filij
sic cōdito testamēto a patre. si nō habēt legitimam inte
graz in dicto testamento. agent ad supplementum fm. l.
nouam. vel fm. l. veterem. videlicet ad quartam. nō au
tem possunt agere ad supplementum fm. l. nouam vl' ad
trientem vel semissem fm numerum filiorum. vt in ver.
si dō adiect. sit. Ad primum nota oppo. 7 videtur q
ler liget post tres mēses a tempore insinuationis. vt
supra vt in priua. domi. s. super autē. 7 ibi glo dicit hic
7 ibi speciale hodie potest esse eodem modo dicit specia
le infra neqz mili. neqz se. s. si igitur. coll. viij. vbi dicit
q ligat post. xxx. dies numerandos ab insinuatione ibi
7 rō spēalitatis ibi ē. dīc Ja. d. bel. vicz fauor reipm. 7 qz
militia 7 exercit' celeritatē desiderāt. vt. l. milites. l. loc.

Tu dō dic q̄ ibi in .l. est certū. 7 determinatū temp⁹
q̄ p̄stitutio liget. 7 iō illud est seruādū. 7 ita loquūt oīa
iura dicētia p̄lit. nouā ligare. Si dō illud temp⁹ post q̄
p̄stitutio liget nō sit i. l. determinatū. tūc ligat iſta tres
mēſes a tpe iſtius inſinuat. vt hic 7 iſta inſinuat. tenet
glo. i. ſi. ſup. ver. data. que optima eſt. de hac materia tā
git glo. c. i. in p̄hemio decre. 7 in. c. ij. c. i. de p̄lit. 7 de hac
materia vide vnā diſtinctōz pulcherrimā. 7 in p̄hemio
cle. p. paulū de liza. Quero an poſt illud tps iſtorūz
duoz mēſūz a tpe publica. licitū erit alicui ignozātiāz
allegare ter. hic in ver. tpe neq̄ videt velle q̄ nō. nec eſt
neceſſe q̄ auriſo oīm ſcūleſ. vt. xvj. di. qd̄ dicitis. d. po
ſtu. pla. c. j. 7 qd̄ nō. i. dicto p̄beio decre. i. tertia glo. ciu.
ca qd̄ vide qd̄ nō. i. c. ij. c. i. de p̄lit. i. ſi. vj. libri ſup. d. dat⁹

Quero. video q̄ p̄stitutio ligat poſt duos mēſes a tē
pore publicat. vt hic dicit. pone q̄ ad noticiā alicui⁹ cō
ſtitutio puenit. i. duoz mēſūz tps an ille talis icōtinē
ti liget ad. l. v. p̄stitutōz obſeruādaz. videt q̄ nō. vt hac
p̄lit. in p̄trazim facit. d. vt ſi v. pri. vbi nōdum nō cō
tingerat 7 p hac pte videt mibi caſus eſt de p̄ceſ. p̄ben.
c. j. d. nec obſtare li. vj. 7 paul⁹ de liza. in dicto p̄hemio
cle. tenet iſtā opi. ſed nil aliū. Quot aut dierū dē cē
mēſis. l. j. l. habeam⁹ p 7 p̄tra. dic vt nō. i. c. q̄ ſit d. elec.
lib. vj. 7 tangit p glo. in. c. cū ſingla de p̄be. eo. li. 7 p bo
ſti. 7 Jo. an. in. c. licz. c. i. d. ſupplē. ne. pla. Quero. hic
dē de legibz. qd̄ de ſtatuto a quo tpe liget. dic aut loqui
mur de ſciēte ſtatutū 7 icōtinēti ligat ſciēte. vt. l. ſi. ff.
de decre. ab ordina. faci. ad idē dictūz. c. j. ver. nec ob
ſtaret. de p̄ceſ. p̄be. li. vj. Aut loquimur de ignozāte. 7
tūc aut loquimur in ſtatutis offerētibz tū in quēſtionem
7 tūc licet. l. cōmūis nō liget niſi poſt duos mēſes a die
publicati. tū ſtatutū ligat poſt tps arbitrio iudicis re
linquēdū. ita q̄ quis nō poſſit dici eſſe in ſupina igno
rantia. vt c. de conſti. c. vt aīaz li. vj. ad qd̄ facit quod
nō. i. dicta. l. ſi. de decre. ab ordi. faci. Aut loquimur in ſta
tutis nō tūc offerētibz quēſtionē. 7 tūc ſtatutū ſtatim li
gat. ex quo eſt inſinuatū. 7 ſuū opat effectū. licz qd̄ ſta
tutū ignozet. az. l. pe. i. ſi. l. de decur. li. r. Quero. qd̄
de iudice mādāte. an liget ignozātē iſta. q. ponit Roſ
fre. in ti. ſi qd̄ ius dicēti nō ob rempe. S. itē illud querit.
7 tenet ſi aliquis erat extra ciuitatē. ita qd̄ iudicis mā
datū nō potuit audire. excuſat a p̄ea. 7 ſic dē intelligi. l. ſi.
ff. de decre. ab ordi. faci. 7 ad hac. q. facit. fr. q. ij. S. item
ogpo. d. p̄bat. 7 qd̄ ibi nō. 7 qd̄ habes. lxxij. di. c. p̄po
ſuiſtis. An at forēſes liget bāno v. l. ſtatuto v. l. p̄ſuetu
die loci p̄ quē inſeūt. vide Ly. i. l. j. d. ſūma. tri. i. ſpec.
de p̄lit. S. j. ver. 7 nō. v. ſq̄ ad ſinez. facit ad hoc quedam
glo. pua. que eſt. ff. ad. l. aquil. in. l. iter i. ſi. prin.

Rubrica. Et nullus fabricet oratorij domum preter
voluntatem episcopi.

A que de sanctissi

mis ecclesijs. Nulli licitū ē ecciaz v. l. mo
nasteriū l. oratorij edificatē ſi epī volū
tate. Epō edificij icōbeate q̄ ſtatutū cle
ricoꝝ mēſurā 7 expēſis neceſſarijs 7 op

portunis. ſed ſi edificare volēs nō eſt ad ſufficiēs. epī
p̄ſenſu vnā ecciaz vetuſtate corruptā v. l. neglectā edifica
re poterit. Itē epī in ſuis ecclesijs reſidētiā facere debent
nec poſſūt extranagari vltra tps a iure ſtatutū. Itē res
ecciaz cū ſupioris decreto dūt alienari. B. diē v. ſq̄ ad ſi.

Et hē tres ptes. P̄tia ponit de edificat. mō ſt. Secū
da de epī reſidētiā. Tercia diē d. aliēatōe rez immobilū
ecciaz. ſecūda ibi i. S. illd. tertia ibi. S. qm̄. No. p̄mo
quāta ſolēntas regrat in edificatōe eccie vt hic. 7. s. de
mōa. S. ij. 7. j. de eccle. ti. S. ſi quis aut. Secūdo nō. q̄
an q̄ eccleſia edificet dē p̄s volēs eccleſiaz edificare diſſi
nire quātū eſt neceſſariū p luminarijs. 7 p bis q̄ debet
eccleſie deſeruire 7 alijs neceſſarijs ad ſacꝝ miſteriū eccie
7 p oībz iſtis dūt doc. ſeu dona. p̄ſituere. vt h. 7. s. vt de

ter. ſit nu. cle. S. j. 7 dicto. c. nemo de p̄ſecra. di. j. ſi tā
tā dōtē nō p̄ cōſtituere q̄ ſufficiat. p bis q̄ dicta ſūt. tūc
cū auctoritate epī poterit vnā d. eccleſias iā totatis 7 que
ruinā patit reedificare. nec erit neceſſaria totis p̄ſitu
tio cū iā ſūt ſtatuta ea q̄ ſūt neceſſaria eccleſijs. 7 ille dicit
eccleſie fabricator. vt hic i. ver. ſi aut. Quero. an ecciaz
edificās in dote p̄ſituēda poſſit aliquā p̄ditōez appone
puta vt nō p̄tineat ad ordiatōez epī. dic p glo. r. q. j. c. ſi
quid qdā. 7 de p̄ſe. di. j. ſi qd̄ baſilicā. Quero. in ver.
ſin aut. an i caſu hui⁹. S. vbi qd̄ eccleſiam deſtruat p̄ſitu
epī reedificat. talis edificator p̄ſequat ius patronat⁹ 7 fabri
videt q̄ ſic. quia appellat domus ſacre edificator 7 fabri
cator vt hic dicit. ſed edificās eccleſiaz p̄ſequit ius patro
ni. c. p̄trea. 7. c. nobis. extra de iure patro. 7. s. vt de. q̄
re. S. ſi. ergo 7. c. dic de hoc p glo. i. c. etiā ex de iure pa
tro. vbi etiā nō. an prior patron⁹ deſinat eſſe patron⁹ 7 q̄
iure p̄ſequat patronatū p̄ter edificatōez 7 ſudamētum
eccleſie. dic vt nō. i. dicto. c. nobis. 7. xvj. q. vj. quicūq̄ et
plene i. c. eccleſias eadē cā. 7. q. Quero. vbi eccleſia eget
aliqua repātōe. dic vt habes ter. cuꝝ glo. extra de eccleſijs
edi. c. j. 7. c. de his. 7. r. q. ij. c. vno. 7. c. de neceſſaria aucto
ritas epī. dic vt per goff. i. ſumma. extra de eccleſijs edi.
S. bodie in fine.

Illud quoqz facim⁹ nō dē p̄mul
tū tps abeſſe ab episcopatū. de quo. vj. q. j. in p̄ntia. et
l. di. p̄maces extra de cle. nō reſi. c. ex me. facit. s. vt
cle. qui recte. in prin. 7 quod ibi dixi.

Quonia⁹ vō trigit nō q̄ in aliena
tione rei eccleſiæ
imobiliū decretū ſupioris regit. de quo dixi. s. d. eccle. re
rum immobilium alienatione.

Rubrica. Et ab illuſtribz 7 ſupillaſtribz 7.

De cūqz procedūt.

Illuſtres 7 ſupillaſtres i caſiſ p̄ccū
rijs 7 i crimie iniuriarū nō p̄ſe. ſed p p̄
curatoꝝ litigare dūt. ceteris vō digni
tatis inferioribz licite p̄cedit vt p̄ſe. p̄li.

p̄curatoꝝ litē exerceat. hoc dicit. 7 que ſit rō hui⁹ q̄ di
colligit. j. eo. ti. ver. ne cogāt. No. in. S. ſacim⁹ q̄ di
ctio v. ſq̄ includit terminū tū cū adiungit idē in aut. q̄
tis. l. d. p̄cura. hinc ſupra 7. s. de appella. S. illud. coll.
iij. ff. de le. ij. l. qdā. l. ſi. ff. de ſena. l. de nap. l. a caliga
to cū ſi. Ecceſia ponit ex cluſiue in. l. ſiliat ſamil. d. le. j. d.
quo an ponat ex cluſiue v. l. cluſiue. p̄mo tagit glo. i. l. j.
S. v. ſq̄. ff. de dolo. p. guil. de cū. in. l. memiſſe. ff. de offi.
p̄conſul. 7. l. p. Ly. i. dicta. l. a caligato. 7 vide By. l. l.
patron⁹. S. ſempzio d. le. iij. Quero. quot ſūt genera
vocat ſuperillaſtris dic vt nō. in. l. quot. l. vbi ſenato.
vel clari.

Rubrica. Et ordinazie prefecture.

Lurima horuz que

olim ſacita ſunt. Sola collatōe dignita
tis 7 admīſtratiōis etiam an admīſtra
tione ſuſceptā. curiales liberant a cur
ali fortia: ſola collatōe honoris ſeu

dignitatis abſq̄ admīſtratiōe nō liberāt. ſed remanet cu
riales ſolum honorē ex tali collatōe p̄ſequēt. No. ibi
ſola p̄bent. q̄ magiſtermiſt. dicitur habere dignitatem.
ſine habeat admīſtratiōez ſine nō. vt hic. 7 dicit eſſe illu
ſtris. vt. l. comu. rei mili. l. ij. 7. l. de digni. oz. ſer. l. ij.
li. xij. 7 nō. in. l. j. de equeſtri. di. co. l. vbi dicam. S.
cūdo nō. duo notabilia quoz vnū colligit ex ter. aliud
colligit ex glo. nō. 7 illud ſecūduz ē. q̄ capellani dūt pa
pe dicit pars domini pape. Sed quero. hic dicit q̄ di
gnitas que cōſeretur cum admīſtratiōe liberat curiale

Colla. v.

a curiali fortuna. quot sunt dignitates que liberant ali
que a curiali fortuna. Dic q duodecim. vt. l. finali. l.
de decuri. libro. xij.
Rubrica. Et omnes obediant iudicibus puinciarum.

Am quidem eē om

nium. In prouincia in qua quis foruz
fortitur. illic est cōueniēdus vtraq; par
te pñte vel altera tñ. z vbiq; iusticia
seruata snia cōdemnatoria vel absolu
toria feraē omī prouincia cessante. nisi pragmatica for
ma aliud statuā vel aliud propter appellationē accide
rit. his obtinentibus in omī loco z tempe pena cōtrafa
cientibus imminēti hoc dicit. Nota hoc prin. q iusticia
est omnium virtutum perfectissima vbi enī iusticia
obseruatur. ibi misericordia adhibetur. vt in. c. sedes. z
ibi nota de rescriptis. xvj. di. c. disciplina. Secundo
nota. q fortitudo sine iusticia non est commendanda.
Tercio nota. q propter delictum patris filius tenet
Quarto nota. i ver. bec cōsiderātes q ille. S. habz lo
cum in delictis z in contractibus. Itē siue delictus sit
magnum siue parū. z siue agatur criminaliter siue ci
uilit. z sic habes ex isto. S. q delictus z tractus equi
parantur. ad idem. ff. de custo. reo. l. ij. in fine. z sic facit
ad questionē. q si assilū delinquit in ciuitate perussu
on. dbeat puniri fm ius cōmune. nec fm statutū ciuita
tis assilij. sed fm statutū ciuitatis perussij. sic enim quādo
quis conuenitur ex contractu qtuāz ad litem decidendā
inspicit cōsuetudo etiā statutū loci cōtractus. vt. l. si fū
go vbi tractatur de delictis puniendis debet inspicit cō
suetudo vel statutū loci delicti. az. huius. S. cum cōcor.
supra allegatis de qua questione dic per Dy. in. l. si cui
S. idēz imperator. ff. de accu. z p Ly. in sua disputatōe
dicto. S. cōsiderantes in si. q ex peregrinatione quis est
fictus medicus z pauper. vt hic z supra. de exhiben. res
is in prin. z ibi nota. quod no. Oponitur z videtur
q filius pro delicto patris nō teneatur. nam lex dicit q
vnus pro delicto alterius puniri nō debet. l. de penis
hic dicit. q hic loquitur de pena diuina. quasi dicat. in
cōtrariis loquitur de pena humana ad quod facit de cō
se. di. j. c. iustam. Sed cantra hoc oppo. z videtur q i
pena humana vnus pro alio teneatur. l. ad. l. iust. ma
iel. l. quisquis. z q in pena diuina vnus pro alio nō pu
niatur. vt in. j. q. iij. S. j. So. d ista ma. dic vt plene no.
bis que si. a ma. part. ca. z plenissime per glo. j. q. iij. i sū
ma. Nota ibi siue d terna zc. z sic videtur q imperator
idē bis repetat in eo q dicit. aut in qua peccandū zc. et
subiicitur pecunia zc. quod est verbum generale. vt. l. pe
cunie. ff. de ver. sig. z i. l. ij. in fi. l. de pñti. pec. Glo. h
que incipit post stip. huius timore. dicit accipias verbum
pecunie stricte. vt nō cōprehēdat ea que insequunt z fm
bāc so. habes q dictio siue. hic ponit mere alternatiue
z quo ad sensū z q ad verba. idē. l. de sac. san. eccle. l. ge
nerali i pri. l. j. S. blar. ff. ad tre. l. cū qdā circa mediū.
d. d. sig. l. si ita stip. ff. de. d. ob. Vel dic. dicit glo. q vbi
pecunie sumit large z illud qd sequit siue de terra zc. po
nat q expositiue. z sic habes ex hac pte glo. q qñ prece
dit genus z sequunt species que possūt sub genere com
phēdi. dictio adiecta species ponit expositiue. alibi di
cit q seu z siue. licz vba disiūgāt. sensū tñ coniūgūt. z ita
no. in ter. z glo. i. l. ad ptegedaz. l. de i. lit. dan. ru. l. y.
in dicta. l. cū quidā. Tercio oppo. ad. S. si igit. dī hic
q reus nō potest vti aliquo prouilegio p qd possit actorē
ad alium iudicem trahere. cōtra. ff. de iudi. l. ij. S. omēs
aut. ff. d azbi. l. nō distinguemus. S. si quis rome. Glo.

Ut omēs obe. in. pro.

relecta prima so. dicit. q hic loquitur de prouilegio in
corpore iuris nō inserto. vt colligit supra. eo. S. pluzimo
rum. leges cōtrarie loquunt i prouilegiis i corpore iuris
insertis vel clausis. que p hūc. S. nō tollunt. et illa verba
que dicunt omni prouilegio cessate. debet intelligi de pri
uilegio i corpore iuris nō i seruo. vt collr. e. S. ita nota glo.
hic sup verbo prouilegio. z adde alias glo. quas allega
ui in. S. q aut primitus supra. vt iudi. sine quoquo sūsi
fra. z ibi bec so. ponit z fuit azo. Contra istaz oppo.
de dicto. S. q at primitus. vbi vidēt tolli prouilegia i cor
pore iuris clausa huius timore dicit bul. q tolluntur om
nia prouilegia tam inserta i corpore iuris q nō. sed huc
opi. respondit glo. prima dicens. q prouilegia in corpo
re iuris inserta nō tolluntur. quod patet in sequenti. S.
qui incipit interdicimus qui sequitur post illum. S. q
autēz primitus quibusdam seruare prouilegia. ita dicit
glosa bec. sed ratio quam glo. facit contra opi. bul. vide
tur facere pro opi. ipsius bul. nam si quibusdam seruānt
prouilegia. ergo ptz q alijs tollant z denegent. az. l. cūz
pretor. ff. de iudi. l. maritus. l. de procura. cūz si. de du
cta materia latius dicit i dicto. S. qd aut.

Sido alter

Tertius hic corrigiū puta de
fideiussoze dato de iudi. so. vt
l. iam tñ. S. vnus. z. l. fideius. ff. indi. sol. Nota i ver.
siquidez q si de rebus presentis satisfieri nō potest. debet
fieri in rebus absentis executio. Quero de intellectu
huius. S. Glo. ponit hic quatuor lec. primaz reprobāt et
bene vt habes i ea z i autētica. qua i prouincia. l. vbi
de crimine agi oportet q hinc sumit. Secūda lec. est i fi
deiussoze de iudicio sūsi. qui offert se defēsiōni alicuius
qui puenit actione psonali vel reali cui dat dilatio ad
denūciandū dñō eo q dñs facta sibi tali denūciatōe ip
sum releuet. ista lec. facit talez defēsozem verū. pcura.
quod ppetuo tene mēti. Tercia lec. est q loquat de q
libet defēsoze qui promittit de iudicio soluēdo. nā isti
tali dat dilatio ad denūciandū dñō. z sic ex istis duabz
lec. nōt. q illi qui aliqñē absentē defēdere vult. pmittēdo
de iudicio sūsi vel iudicato soluēdo. dat dilatio ad denū
ciandū dñō vt hic notat. Quarta lec. ē vt loquat de p
cura. q dñi mādato delinquit vel delinquit dñō habēte ra
tum. naz si pueniat p tali delicto habebit dilationē ad
denūciandū dñō. Istā lec. reprobāt doc. in dicta autē. q
in prouincia. dicētes q cum mandatuz delictum nō ex
cusat ergo si procurator domini mandato me deiecit
de possessione. ipse cōueniretur de suo facto de quo debz
esse certus. vt. l. si quis missus. S. j. ff. de dam. infec. S3
huius rationi videtur hic glo. tacite respondere. qz hic l3
mandatarius suo nomine cōueniretur z possit esse certus
de facto suo. tamen nō est mirum si ei datur dilatio ad
denūciandū domino. quia hoc videmus esse in fideius
soze qui ex sua obligatione z proprio nomine cōuenitur
z tamen datur sibi dilatio ad denūciandū principa
li vt. S. de fideius. S. j. z. ij. l. de fideius. autē. l. presente
z hoc videtur procedere i tali delicto i quo si solutio est
facta ab vno. ali j nō liberantur. als si criminaliter cōue
niretur mādatus vel civiliter. ita q solutio sua libe
raret dñm. nō videtur q debeat fieri executio in bonis
dñi. cūz quilibet ex suo delicto z p pzia significatiōe te
neatur. az. l. si quis id quod. S. fi. cum. l. sequenti. ff. de
iur. o. iu. l. de pñti. fur. l. j. Vel sustinēdo hanc lec. azo.
possumus respondere q delinquēt mādato alicuius
debet dari dilatio ad denūciandū. vt instruat de
fensionibus suis. nam quandoq; ille qui mandat est ta
lis persona. q eius mandatum excusat mandatarium
fm nōra i. l. libet homo. ff. ad. l. aquil. z i. l. graccus. ff.
ad. l. iust. de adul. z in. l. j. l. vnde vi. Ponit glo. ali
as lec. quas habes in dicta autētica. qua in prouincia
dic vt ibi. Sed doctores nostri ponunt aliaz lec. que
multum applaudet littere. que talis est. Pone. qui
dam nobilis habens factores seu castaldos. volens

abesse dicit eis. sciatis q in tali vinaria seu piscaria seu in tali nemore emibi ius piscandi. z ligna incidendi. c. veritas erat p. raziu. post cui dñi absentia. factor v. castal. dua piscat. est in illa piscaria v. in illo nemore ligna in cidit. Certe si ille cui est piscaria vel nem. accusant ca. staldū vel factorē p. dictum. tenet. licz non deliquerit ex a. no. v. l. lege aquil. ff. ad. l. aquil. Glez qz fecit bona fide z iussu dñi. dat ei dilatio ad denunciandū dño v. p. cedat fm formā hic traditā. ita tenet doc. v. l. y. refert i dicta aut. qua in puincia. Opo. innuit hic q q est p. sens nō possit inuictū defendere. p. tra. ff. de sol. l. soluti. onē. l. slichū. S. fi. ff. de noua. Solue v. in glo. l. 3. aliō no. z male in. l. iul. ff. q. satisda. cog. An aut possit i se iudi. ciū suscipe inuicto actore aio nouandi. Glo. videt velle q sic i. l. liberto. S. fi. ff. d. nego. ges. cui p. raziū no. in. l. j. l. vbi in rem act. de quo dicit ibi p. doc. facit qd no. in. l. nō solū in prin. ma. glo. ff. de pcur. Opo. dicit hic q si dñs absēs p. demnat. etiā lit. nō p. test. nō potest ferri snia. v. l. fi. S. illud. ff. d. tempo. app. L. icz glo. hic que poit casū. ponat ples solutōes. dic ēē hic q si lit. p. res. ita dicit hic illa glo. z glo. sup verbo nō valētis. An aut in surgat illa quasi p. testatio. dic etiā v. in glo. Quero. dñ q fiat executio in boīs absentis. an g snia lata p. tra pñtez mādabūt executiōi p. tra absentem. dic glo. q nō. sed p. tra absentē fiet executio ex snia lata p. tra ipm absē tem. ita no. glo. in. d. aut. qua in puincia. ita videt velle hic glo. sup verbo absentes. quam opi. videt tenere doc. in. d. aut. qua i puincia. z de hac. q. videt casus in aut. sinatū ille. vbi ter. dicit. q debet p. demnari tā pñs q dñs. z si pñs est soluedo ipe debet erigi. si nō est sol uedo erigit dñs. l. ex snia lata cōtra ipz dñm. als si pos set mandari executiōi sentētia lata p. tra pñtem p. tra ab sentem. ad quid diceret ille. S. vtrūqz damnavi. Nō ob. p. dictis qd no. io. l. venditor. ff. de iudi. que dicit. q ex se tentia lata p. tra emptorē. satisfiat de bonis v. ditoris. sic in fideiussore qui potest soluere de bonis principalis. v. no. i. l. si pcurator. S. si ignorāter. ff. man. Nō aut puto q snia lata p. tra emptorē vel fideiussorem possit executi onī mandari p. tra venditorē vel principalē. Glideo em q snia lata p. tra principalē. nō potest executiōi mandari p fideiussorē sine nouo p. cessu. v. l. fi. in fi. ff. de vsuris rei iudi. z ibi p. doc. pbat in. l. grege. S. si cū defensor. ff. de pig. spec. de snie executi. S. sequit. ver. sed nūquid. p. doc. in. l. j. ff. iudi. sol. Quero. in ver. si dñ ille. qñ absens comper qualiter absoluet. dic v. in glo. sup ver. absolue re ex qua no. q snia absolutoria ab obseruatōe v. in snā tia iudicij est interlocutoria nō diffinitiva eādē glo. habes in dicta aut. qua in puincia d q quēstioe dñi supra de exhibē. reis. S. j. Ultimo circa istū. d. si dñ ille. nō ter. ibi aut miserit quēpiā accusator aut desijt. absolue re eū zc. videt hic ille ter. q licz snia p. demnatoria debe at ferri in psonā pcur. v. l. d. sentētijs. l. j. tñ snia abso lutoria debet ferri in psona dñi licz pcuratorē ad causā miserit. Idem ter. videt in. d. aut. qua in puincia. i ver. que desijt auctor. z ff. de pu. iudi. l. pe. S. ad crimē. i glo. cur. z p illis glo. est casus in. c. inter dilectos i fi. extra de fide instr. vbi dñ. q pcur. absoluit pcuratorio noie z dic. q sicut in snia p. demnatoria dicim. vtrūqz p. demna ri. v. l. dicta. l. j. l. de sentētijs. sic in snia absolutoria dice mus vtrūqz. scz dñm z pcur. absolui debere z no. p glo. i c. querelā extra d. electiōe in glo. de concipiēdo in fine quod tene menti.

Arripiat Nota q nō licz alicui arripe deli. talis q arripit delinquentē. vel facit qd delinquentes ad in diciū nō vadat. ita q iudex nō potuit delictū pgnosce re vel punire incidit in. l. iul. de vi. priua. v. l. ff. ad. l. iul. d. vi. priua. l. lege iul. in casu tñ speciali aliter punitur v. l. habetis in. l. fi. l. de malefi. z mathe. Sed quero. po ne q quis arripuit delinquentē qui est damnat. ad mor

tē vel dānand. puta qz p. cessus est crimē certe ille punit. l. iulia. maiesta. v. l. iij. ff. ad. l. iul. maiesta. fa. l. adu. ctos. l. de episcopa. audientia. z de appella. l. adictos. Quero. dicit statutu q banit. possit impune offēdi vel occidi. mō quidā occidit bānitum captum a familia v. in man. familie existēte. By. format istā quēstioez in. l. in laqueū. ff. de acquir. re. do. z videt dicere. q meli us est q puniat ex co. quia arripuit eū de manibz fami lie p. hūc. S. z p. dictaz. l. lege. iul. q punit de occiso. licz ex forma statuti bānitus possit impune occidi. Jac. de are. disputauit hāc. q. z tenuit hāc cōclusionē. q nō licz occidere bānitos ductos a familia. Nā dicit ipe licitū est occidere trāsfugas z hostes. v. l. ciuldē. S. fi. ff. ad. l. cor. de sicca. sed postq sūt capti dñt seruari z custodiri. v. l. ff. de sta. ho. l. seruoz. p. z ergo q nō licet occidere eos preterea lex dicit carceratos occidi nō debere. v. l. ff. d. cu flo. re. l. fi. sed ille qui ē captus a familia dñt ēē carcerat. v. l. q neqz sequant. S. solut. ff. de verbo. sig.

Nisi forte Ille. S. nō pñnat cū pri. pcedēti actorē nō debere trahi ad aliā puincia. mō hic eripit zc. Opo. z videt q hec exceptio que fit hic. corrigat p. S. hāc dicētes. j. prime. Quidā hoc pcedūt. v. no. in dicto. S. hāc dicētes. sed dic v. no. hic in glo. sup ver. p. cipiat z habuistis plen. no. supra. c. S. si igit. Nō ob. S. hanc dicētes. quia ibi nō loquit de hñte pragmaticā for mā. aut hñte aliquod priuilegiū inferit in corpe iuris v. l. hic. sed de his qui habēt priuilegia in corpe iuris nō inserta. z fit ibi mētio cōmoditatis certaz psonaz. ibi ideo fit qz solet plus timeri zc. z tangit in. d. S. hanc di cētes. z in dicta aut. qua in puincia. Ultimo i. S. isto no. glo. z pmo primā glo. bñ. S. ibi z si alia causa zc. Ex qua glo. habes. q si aliquis est accusat. de aliquo crimine z mittat reipm. causa. ille dicit habere dilatoz donec est causa reipm. occupat. qd tene menti. Secū z clarius in dicta aut. qua in puincia in glo. Secū no. glo. que dicit. q si princeps pcedet priuilegiū. dñedo nō obstat hac pñt. v. omēs obe. zc. q tale priuilegiū v. let. q dic. v. no. in glo. sup ver. pñmet in ver. si dñ qñq ad id qd no. in. l. fi. l. si p. tra ius vel vti. pu. z in. l. fi. l. de incestis nup. z aut. ex p. l. vbi posita. z infra. q mo. na. effi. sui. S. vl. coll. vij. extra de offi. dele. c. ex pre de consli. c. j. li. vj. cum si.

Quibz mōis naturales efficiūt legitimī. Rubrica.

Ecte dictū est a pre

decessoribz. Ista pñstitutio habet ser. par tes. Primo ponit de legitimatōe filio rū p matrimoniu. Secūdo d legitimatōe filioz naturalū p p. scriptū pñci pis. Tercio de nup. pñsumptiuis. Quarto de nup. vere p. tractis a supillustribz vel illustribz vel in ecclesia a mi litibz honestis vel negociantibz vel p. fessoribz. Quinto de nup. edilibz. Secūda ibi in. S. aliud quondā. tertia ibi in. S. illud q. quarta ibi in. S. deniqz in tñ. quinta i. S. quisqz aut. sexta in. S. si quid aut. vsqz ad. S. illud quozz hoc dicit liberi naturales per nup. legitimantur. Prez per p. scriptum pñcipis in casibus quatuor hic enume ratīs. hoc dicit vsqz ad. S. illud quozz. Nota primo ex prin. consli. q leges z sena. consul. nō potuerunt ita facere. q ad omnia sufficerent. ad idē supra. v. de fun. seu su. in prin. quod no. propter statuta que quotidiē fiunt in ciuitate ista. Secūdo nota. q legitimati p subsequens matrimoniu efficiuntur in patriis pote state v. l. hic z supra de incestis nup. S. dubitatio. z. l. cū quis. z. l. nuper. l. de naturali. li. z insti. de nup. in fi. nec curatur vtrum pater qui legitimat habeat legitti mam sobolem vel nō. v. l. j. eodem. S. si dñ sobolūmodo in fi. z. d. S. dubitatio. v. supra de tri. z semi. S. pe. Jde

de legitimatis p oblat. curie. nam illi efficiunt i patris
potestate. vt in si. de nup. S. si. 7 in si. de his q ab itella
to deferat. S. ij. Nec etia curat vtz pater qui offert cu
rie habeat sobolez legitimam vel no: vt. i. qui. mo. na.
effi. sui. S. si quis igit ex qualibet. 7. l. de natu. li. l. co
munium i si. 7 circa hoc vide qd no. i. S. si quis do n ba
bens. 7. S. si quis do solimodo. j. c. ti. Tercio nota.
q legitimati p rescriptuz principis redigunt in patris
potestate. sed talis legitimatio. ita demuz valet 7 effe
ctum habet. si pater non habeat sobolem legitimam. vt
in. S. si quis do. 7 in. S. liceat igitur. ver. vno 7c. j. eode.

Quarto nota. q talis legitimatio p rescriptum. ita
demu locum habet si filij p matrimoniu legitimari no
possunt. vt i. S. sic igitur licituz. ver. aliter est. 7 illud q
pater per rescriptum ita demu legitimat filios natura
les si no supsit soboles legitima habet locu. etia si pa
ter vult legitimare p testamentum. dicendo in suo testa
mento q filios suos naturales vult esse suos legitimatos
successores. quo casu oportet filios testamentu principi
ostendere. j. e. S. si no solimodo. 7 isti omnes legitimati
sunt legitimi successores patris. vt in preall. iur. 7 con
cor. cum hac cossi. quomo. na. efficiuntur sui. S. ibi tribo
sq. S. discretuz. An aut 7 qualiter legitimati succe
dunt agnatis 7 cognatis patris. dicam in dicto. S. di
cretum ver. si igitur licitis. Nota tex. cuz glo. super
ver. eoz. q concubinatus dicit hic thozum siue matri
monium.

Sexto nota. ibi q offerenti in patrem pre
cem 7c. forma supplicatiois fiende a patre quando vult
legitimare filium p rescriptu principis. Opo. ad. b
licet igitur in si. dicit q similis morbus similez erigit
medicina. pra. ff. de penis. l. qued. 7 ibi p eodem deli
cto magis punit nobilis q ignobilis. dic vt. no. glo. x.
coll. de pace iur. fir. c. si. i. si. de iure iur. c. cuz quidam p
doct. in. l. pedius. ff. de inc. rui. nau. habuistis tactu. S.
vt iudi. sine quoquo suffra. S. sic hi. Quero an legit
imatus habeatur vt legitimus quo ad omnia 7 quo ad
successioz 7 quo ad ecclesia. 7 honores 7 similia. dic q si
est legitimatus p subsequens matrimoniu. tuc habet vt
legitimus quo ad omnia. vt no. i. c. tata. extra qui si. sint
legit. 7. c. innotuit ex de electoe. Quid aut iur. si sit le
gitimatus p princip. vide vt no. lxx. di. c. j. Quero an
cessioes i teris in quibz ecclesia no hē tpalez iurisdic
tio. dic. vt no. in glo. in. c. p venerabile extra qui si. sint
legit. 7. ibi no. p Inno. 7 vide qd. no. goff. in suma. i. ti. q fi
sint leg. S. sed cu p supiores. Ultimo circa psti. no. tria
psti. i. ver. si do igitur litem. ibi restituere 7 atique ge
nuitatis 7c. Ex q habes q legitimatio nil aliud est q
restitutio natalibz. ad ide i. S. sic igitur litis restituere na
ture 7c. 7. j. q. mo. na. effi. sui. S. illud tñ. 7. S. se. Ex quo
cludit. q legitimatio ad tps natiuitatis trahit. vt. l.
i. circa si. S. j. ff. de nata. resti. 7. l. impial circa si. prin.
l. de nup. Preterea no. q legitimatio trahit retro
ad tps natiuitatis seu pceptionis vt est casus no. i. l. q i
provincia. i. si. l. ff. de ritu nup. qd no. p id qd dicam fm
30. an. i. S. tribu. j. q mo. na. effi. sui. Secundo no. i hac
glo. super ver. corrigimus que exponit. c. adijcimus vl
interpretatur. ex qua glo. no. q illi cui dat potestas
corrigedi. dat potestas adijcendi vel interpretandi eco
tra. ita habes ver. interpretatur poni pro corrigere vt
no. ff. de reg. iur. l. fraudis interpretatio. Tercio nota
glo. super ver. conscribi. que dicit. q filij legitimati ha
bent querelam contra testamentum paternum 7 omne au
rsilium quod competet filijs ab initio legitimis. ha
buisit tex. s. de incest. nup. S. dubitat in fine.

Illud quoqz Nuptie inter liberas per
sumuntur super illustres absqz dotalibus documentis
nuptias contrahere non possunt. milites honestiores. et

negociatores. 7 qui sunt in professione digniori: nupti
as sine documentis dotalibus contrahere possunt. dum
modo in ecclesia matrimonium profiteantur per scri
ptura eoz contrahentiu 7 triu testiu int quos defesores
habentur ecclesiarum militibus no calligat. Itē agri
colis 7 vilibus persoīs matrimonium contrahere licitū
est 7 filij nati ex odilibus nup. no sunt filij nominadi. B
dicit vsqz ad fi. Nota primo ex hoc tex. q vir vocabit
dominam 7c. q ex ista tali nominatioe matrimonium p
sumitur. de quo quid operetur talis nominatio quaz fa
cit vir de vxore 7 vxor de viro. dic vt no. i. tex. 7 glo. i. c.
illud ext. de presump. Secundo nota i. S. quatu do so
lenitates que requirantur in instrumentis de quibus vi
distis supra. vt prepona. nomē impera. 7c. i. pñ. et nota
i. l. generali. l. de tabul. lib. x. Tercio nota. tex. ibi i
illam oratiois domum 7c. per quez tex. tenet 3a. de are.
q no sufficit in instrumentis apponere locum generalem
vt sufficiat notatio dicere actum boni: vel perusij. sed ap
poni debz locus specialis ciuitatis. 7 ita no. ipe vt l. y.
refert i. l. optimam. l. de contrahē. 7 commit. slip. i. x. q.
facit. l. libellozum. ff. de accu. Circa quod vide spec. i. ti.
de instru. edi. S. breuiter ver. 7 post nomē. tetigi supra. vt
ppo. nomē impera. circa pñ. Quero an debet apponi
i instrumento hora diei. 7 videtur q sic. vt. l. aut qui alit.
S. j. q. vt aut clam. In contrarium videtur veritas de q
dic per doct. i. d. l. optima i. v. q. ad dictum. S. j. respōde
vt ibi no. per glo. Opo. ad. S. quatum do. 7 videtur
q ille persone de quibus hic dicitur possint matrimoni
um contrahere etiam nulla scriptura interueniente. vt in
fra. vt li. ma. 7 an. S. quia do legem iusto. S. illo ver. re
liqui glo. i. ver. illustres i si. dicit q forte hodie iste. S. n
seruatur. Tu dic q immo sine forte. quia casus est in. l.
contraria. quod etiam sentit glo. super ver. dispositis.

Opo. nōne regulariter ex sola cohabitatio. 7 cōsuetu
dine ad liberam mulierem matrimonium presumitur.
vt. l. in libere. ff. de ritu nup. Respōdeo sic de iure civili
casus est ibi. sed secus de iure canonico. nam nō presu
mitur matrimonium nisi probetur. vt hoc nō. i. l. in con
cubinato. ff. de concubinis. 7 l. doct. in concubinato. ff. d. do
na. probatur. xxx. q. v. c. j. 7 nota glo. in. c. illud super
ver. tenuerit extra de presumptionibus. Quero cir
ca prin. huius. 7. S. quantum do. an testes coram quibz
fit matrimoniu vel qui adhibentur in instrumento do
tali. debent esse rogati: et videtur q sic. sicut dicimus. q
debent esse rogati quando fit repudium. vt. l. nulluz. ff.
de repu. 7 istam opini. tenet glo. infra titu. ij. S. de his.
quam opi. glo. reprobat. xxx. q. v. c. nostratus. dicaz in
fra d incest. nup. Quero. dicitur falsitatis contract⁹
an sit differentia inter falsuz 7 falsatum. vide tex. extra
de fide instru. c. inter dilectos circa prin. terciē colum.
ibi falsa reperta sunt vel falsata. 7c.

Quoniam autem Primo pro decla
ratione huius. S. ratione huius. S.
vide glo. xxx. q. iij. c. j. Secundo nota tex. ibi aut extra
fidem 7c. Ex quo nota q dictio extra excludit. idem in
ver. ibi. licet extra dotem 7c. aliquando ponitur inclu
siue vt patet in. l. scire oportet de execu. tuto. 7. S. se. et
ideo circa hanc dictionem extra. videtur debere distin
gui sicut in dictione preter. de quo per Dy. in. l. scio. S.
vxori de adimen. le. quia hic in textu dicitur. q iurauit
habiturum mulierem pro legitima vxore de ista forma
iuris vide. glo. xxx. q. v. S. si quis dominus. 7 per goff.
in summa de clandest. despon. 7 ibi per Innocentiu.

Si quid aut. Quero de intellectu huius
ponat. veritas est qd hic loquitur illis de quibus loquitur. S.
quod vero super eodem. ut si tales praeberent matrimonium
scriptura non interveniente. filij nati ex tali matrimonio sunt
naturales matris. Sed ver. em loquitur de nup. prohibitis ra-
tione agnationis seu affinitatis. Nam qui nascuntur ex talibus
nup. non sunt naturales nec sunt nominandi filij. et ista
est veritas.

Et hi qui obligatas se perhibent habere res minorum. Rubrica.

Omnia quidem legis

latore rei. p. Minoris debitor vel credi-
tor. eius tutela vel cura suscipere non de-
bet. nec tutelam vel curam suscipitaz cre-
dito vel debito posse a supveniente admi-

nistrabit sine adiuncto. et in initio debet probare vel iurare
et si tacuerit ab actore cadat si est creditor. si vero est debi-
tor solutio non liberat. Item cessante actione pro minore
re ab aliquo non suscipiat pena pro faciendo imminente
his obtinentibus in curatore. hoc dicit. No. q. tutor et cu-
rator dicuntur omni minorum et reum minorum. ut. i. eo. ver. m-
tas itaq. ff. de fur. l. interdum. S. q. tutelam cum si. tñ lex di-
cit. q. non sunt omni cum pupillos spoliat. ut. l. q. funduz.
S. si tutor. ff. p. emp. et ideo lex obviat ne existant. debitor.
vel creditor. minoris causa. vel instrumenta furent. vel probat.
minoris corruptat. ut hic in. S. hec omnia. Secundo no. in
S. sed et si q. q. tutela vel cura non viciat licet pueri ad
eum casum a quo incipere non potest. de quo an actus viciet si
puerit ad eum casum a quo incipere non potest. dic. ut p. By.
in. l. pluribus. S. et si pla. de ver. obli. et in. c. actus legi. et
de reg. iur. li. vi. Quid. et videtur q. etiam de iure novo
debitor vel creditor possit esse tutor et curator. ut. j. ut sine
probi. ma. debi. et credi. in prin. coll. vi. So. spale in ma-
tre et avia p. ratione ibi posita in ter. et i. aut. ad hec. L.
qn. mu. tu. offi. su. po. et eodem modo in pre filij emancipato vel
aucto materno vel paterno. ut ibi no. et tangit i. dicta aut.
ad hec et vide guil. de cu. in. l. cum in eodem. ff. de pac.

Quero an hec constitutio habeat locum i. tutela. Glo. super
ver. curator dicit q. sic. probat in. S. sed si quis. et in. S. ut
aut. ibi tutelam non contingere. j. eo. idem no. in aut. minor-
is debitor hinc sumpta. L. qui da. tu. pos. Quero an
hec constitutio etiam habeat locum in tutela testamentaria
Glo. hic ponit opi. finaliter tenet q. etiam i. ea habeat lo-
cum. Idem qd hic no. in dicta aut. minoris. et insti. d. auc.
tu. S. si. et ff. ad. pen. l. pater i. prin. et p. ista opi. consuluit
By. et ea tenet Ja. d. bel. Sed praeiudicium tenet azo. L. qui
da. tu. po. p. p. maz solutio. licet ipse hic in summa huius
ti. idem teneat qd glo. hic posita. Sed dñs Oldra. dicit
aut testator q. dedit talem tutorem sciebat ipsum esse credi-
torem vel debitorem. et tunc potest esse tutor. q. eius fides est
p. testatorem approbata. az. l. tres. tu. S. si. ff. de admi. tu.
et de p. fir. tu. l. infirmado. Si vero testator ignoravit tuto-
rem esse debitorem vel creditorem. tunc est vera opi. glo. q. non p-
videri approbasse et fide. cum eum esse debi. vel credi. ig-
rabat. az. l. m. ver. ceter. ff. de inoffi. testa. et ista opi. vi-
detur tenere glo. i. l. cum in eo. ff. de pac. nam dicit ipse volun-
tas defuncti tollit omnes suspensiones fraudis. ut. l. q. at cir-
ca p. n. ff. si q. ob. ca. testa. iducit etiam p. hoc optimam legem
viz. l. si p. is. L. de interd. mat. Et ista etiam opi. videtur
tenere doc. i. dicta aut. minoris. i. q. questione. Que-
ro an quis propter modicum debitum repellatur a tutela vel cu-
ra. Glo. hic videtur velle quod non. et idem in dicta aut.
minoris. sed adverte. q. glo. dicit q. que dicat modica
vel magna quantitas. reliquit arbitrio iudicantis. facit ad
idem qd no. in si. in aut. nisi breviores. L. d. snjs. Que-
ro quid si minor possidet rem tu. vel cur. vel coheredatio.
an inter eos habeat locum hec constitutio et glo. que est. s. in
verbo obligatum dicit q. non per rationem quaz ibi ponit

et ista opi. videtur etiam placere glo. in dicta aut. minor-
is. et hoc firmat glo. insti. de act. tu. S. vi. et l. de in lit.
dando tu. l. j. Alij vero dicunt pro. primo. quia eadem est
ratio prohibitionis quando intentio est de reali obli. sicut qñ
est de psonali. quia posset subtrahere instrumenta ad mi-
noris pñetia. ergo etc. ut. S. hec omnia. j. c. Proterea hic
patet q. etiam debitor habet locum qñ est intentio de reali obli.
Item patet p. ter. ibi minoris obnoxius que verba sunt
generalia tam ad act. realem q. ad psonalem. et hanc opi.
tenet hic Ja. de bel. et etiam doc. in dicta aut. minoris. in
q. iij. Quero. quid si tutor et curator hec constitutio. Glo.
tenet res communes. an habeat locum hec constitutio. Glo.
in dicta aut. minoris dicit q. sic. pro nota. in. l. cum nos
L. de execu. tu. sed glo. in. d. aut. minoris pñetia ap-
probat p. doc. ut ibi no. in. q. iij. Quero. dicit i. S. hec
omnia ibi hunc non omnino ad cura. etc. an ipso iure non
possit esse tutor vel curator. si velit perdere debitum azo. dicit
q. aut sine ptestatore ad tutelam vel cura. ita no. in. l. p.
p. dit debitum. tamē non remanet tu. vel cura. vide de
pter lit. ff. de execu. tu. et istam distinctionem azo. videtur
nere glo. in dicta aut. minoris i. eo q. glo. ibi dicit. q. ubi
scit ab initio q. ipse sit debitor vel creditor. ipse non admittit
tñ etiam si velit amittere debitum. sed si ab initio non scitur
tunc admittit. sed de bitum p. dit. idem videtur tenere glo.
in. l. p. in prin. ff. de pen. et etiam in dicta l. p. p. ter. lit. hoc
idem placet Ray. de fori. q. hac questione disputavit. et
ista opi. est vera et probatur hic in. S. si vero tacuit. ubi vi-
detur q. debitum p. dit et nullam aliam penam ponit. sed legi in
terpretatione pene sunt demoliente. ut. l. si p. s. et l. inter p.
tatione. ff. de penis ergo etc. Et hunc. S. si vero. ex quo dicit
debitum p. dit intellige. qñ tutor sciunt se esse debitorem vel
creditor et tacuit licet ab alijs non sciebat hoc. circa quod
vide glo. i. dicta aut. minoris. ver. nam si tacuerit. super
verbo iactura. et ibi p. doc. i. xj. q. et xij. q. et xij. q. et
circa p. dicta quero an creditor vel debitor minoris possit
esse curator ad lite ipsius minoris. et dic q. sic. nam ista pñ-
tutio intelligitur de curatore universali non de alio. ita te-
net spec. in ti. de curato. S. ut aut. qui est. S. si. ver. itez q.
et creditor. Quero. q. est ratio q. actione cessat cur. vel tu-
tori pro minore amittit actio. et glo. que est super verbo
valere cessam etc. ponit suam rationem. nam videtur q. cessat
posset agere. cum cessio non valuerit. ut. l. p. universas. L.
man. Glo. reddit suaz rationem. Sed mihi videtur q. sit
speciale incedente tuto. vel cura. pro minore. contra
rationem positam in ter. ibi ne forsan hec consideras etc.

Sed querit glo. minor contra quem facta est sol-
utio cum propter delictum tu. vel cur. sit liberatus si sol-
uit an repetit. Glo. dicit forte non. et al. suas. l. et bel.
opi. tenet doc. in dicta aut. minoris in vl. q. Ja. d. bel.
tenet contrarium. nam dicit ipse. q. cum minor sit libera-
tus ipso iure legis auctoritate. et sic sublata est naturalis
et civilis obligatio. si postea soluit quocumq. errore du-
ctus potest repetere. ut. l. si non sortem. S. indebitum. ff. de
condi. inde. et quod no. in. l. j. eo. ti. et l. cum quis. l. et
iur. et fac. igno. Non ob. l. si pen. ca. all. i. glo. et l. qui
except. in glo. pariter allegat. quia ibi est sublata ci-
vilitas ob. remanet tamen naturalis. hic autem vtraz est
sublata. quia legis auctoritate liberatur. Et ultimo no.
glo. in. S. ut aut super verbo parentes que dicit. q. eo ip-
so q. quis est filius. ergo heres. ergo statim est fundata
intentio creditoris si filius ergo heres. adde q. no. ff. de
inoffi. testa. l. quemadmodum. cuius contrarium no.
glo. in. l. j. L. ut se ab heredi. absti. et in. l. necessarius. ff.
de acqui. here. et vide qd no. in. l. si cum dorem. S. nunc
transgrediamur. ff. so. ma. de qua. q. per Ly. i. dicta l.
j. si vi se ab heredi. absti.

Et hec. No. hunc. S. quia videtur pro glo. dicente
q. solum furiosus et prodigus habet cur.
legitimum. ceteri habent datium et non legitimum. dic

Collatio. vi.

De instru. cautela et fi.

ut no. glo. in l. de creationibus. l. de epis. audi. et in l. cui eorum. ff. de postula. et in l. de curat. s. furiosus. et l. si. s. preterea. ff. de noua. hic vobis videtur expressus quibus loquitur. l. in si. et l. se. de priuile. credi. habent curatorem. Ultimo vide glo. sup. verbo facilia. ibi ut dicit canon. et adde. xxiii. q. iiii. c. est iniusta. et extra de vita et bone. cleri. c. ut clericorum. v. ne vobis facilitas.

Quoniam autem

Tutor et curator minorum pecunias suorum tenore mutare non coguntur. et si mutuant ad ipsos mutantes spectat periculum. nisi sit modica substantia minorum. tunc cum fenori dare debent tantam pecuniam quam eius redditus sufficiat. per eis que sunt minori et eius familie necessaria. reliqua vero pecunia est in depositum collocanda in emptio prediorum et annuorum fructuum perceptio. Item tutor et curator cum iudicis decreto tutelam vel curam suscipere debent. hoc dicit. Oppo. et videtur quod tutor et curator cogantur pecuniam minorum fenerari. ut l. offensus. ff. de admi. tuto. et l. tutor qui rectorum. s. usufructus. ff. de admi. tuto. et l. si. tutor constitutus eo. ti. l. de admi. tut. et in rubrica. Sol. illa iura loquuntur de iure antiquo. hoc die vobis non coguntur fenerari. ut hic dicitur. de quo no. per glo. in dicta l. offensus. et in l. cum plures. ff. de admi. tuto. et ideo ex illo. s. sumpta est autem. nouissime posita sub rubrica. l. de admi. tuto. Secundo oppo. ad ver. et enim l. si. s. si quidem. l. de cura. furiosi. et in l. de creationibus. et l. de epis. audi. So. illud quod est ibi introductum in cur. furiosi. est hodie generale in omni tutor. et curatore. Et ideo ex illo ver. est sumpta autem. quod nunc generaliter. circa quod vide glo. in l. tutor qui rectorum. v. si quis igit. palle. et l. legitimus. circa prin. ff. de legi. tu. insti. de satisfactione. tuto. s. j. Quero. dicitur hic quod tutor non habet necesse pecuniam pupilli fenerari. quid si fenerauit. an lucrum erit suum. Glo. hic super verbo necessitate. arguit per extra. et idem no. in dicta autem. nouissime. d. Jaco. q. si procurator. ff. man. ff. de nego. gest. l. qui. s. sed illi. et nam illi. Sed hodie de iure canonico dicitur ipse. crede rem contrarium. ratio. administrator usurarum recipiens tenet ad restitutionem usurarum. ut xlvj. di. c. si. dicit tam quod credit ipsum teneri minori ad interesse. si eius interest. ar. l. socium qui in eo. in prin. ff. per socio. et l. si vnus. s. si vnus eo. ti. et idem ipse crederet in fratre qui mutua uit pecuniam communem ad usurarum. Ita dicit ipse per illo suo dicto. quod tutor teneat ad restitutionem usurarum ipsi minori. facit fortius iste textus. in ver. si vobis. vbi dicitur. quod si tutor vel curator pecuniam minorum feneretur. licet non cogatur habere inducias duorum mensium ad collocandas pecunias mutuo. et de illis duobus mensibus non tenetur reddere rationem. ut glo. dicit. patet ergo quod de alijs mensibus mutuas pecunias ad usurarum tenet reddere rationem. et sic tenet ad restitutionem usurarum. licet periculum pecunie spectet ad ipsum tutorem vel curam. mutuantem. ut hic dicitur in d. si vobis. in si. quicquid no. doc. in dicta autem. nouissime. et hoc est plus hodie quam olim. quod olim non tenebatur tutor vel cura. usurarum perceptas restituere minori. nisi tutor in se receperit periculum. ut dicta l. tutor. et l. cum queritur. eo. ti. hodie vobis restituet. licet ad ipsum tutorem vel curatorem nominum periculum non pertinet. Vidimus quod iuris sit de iure civili. de iure autem canonico dicit Jaco. de bel. non tenetur pupillo ad restitutionem usurarum. cum eas teneatur restituere eis a quibus perceptas. alle. glo. dicti. c. si. xlvj. dist. Videamus primo an tutor vel curator qui aliene nomine usurarum perceptas. an ille cuius nomine perceptas. et preal. glo. xlvj. dist. c. si. dicit quod tenetur tutor vel cura. non ille cuius nomine perceptas est. sed alibi glo. tenet quod ad restitutionem

tenetur ille cuius nomine sunt percepte. et in eius utilitatem conuerse. non ille qui eius nomine percepit. ita no. in c. michael. extra de usuris. glossa. dicit quod ille cuius nomine usure percipiunt tenetur ad usurarum restitutionem. et in subsidium illo non existente soluendo tenetur qui eius nomine percepit. ita no. ipse in summa de usu. s. item quidem si per tutorem. et hoc tenet Hostien. in dicto. c. michael. archi. in dicto. c. si. xlvj. di. Secundo videamus quid iuris sit in. j. q. cuius erit lucrum usurarium. putarem esse illius minoris cuius nomine fenerauit. et sibi imputent tuto. et cura. qui alieno nomine fenerantur. non enim debuit alieno nomine peccatum committere. ut dicto. c. si. Circa istam questionem vide glo. et docto. in dicta autem. nouissime. in questione qua querunt. videlicet. cui sit periculum mutui. si tutor vel curator mutuat vel feneratur et non videtur bene loqui. nam hic est textus. extra eos in ver. si vobis ipse. in quo dicitur. quod periculum omnino pertinet ad tu. vel curato. et sic ad eos pertinet periculum casus fortuiti. ut dicit glo. super verbo. periculum. Quid autem iuris sit si tutor vel curator. negociatur cum pecunia minoris. dicitur in glo. super verbo. mutauerit. quam tene mentem. Quero. an hodie in aliquo casu tutor vel curator cogatur fenerari. cum hodie usure sint prohibite de iure civili. dicit quod non. et hoc etiam tenet Jaco. de bel. probat in dicto. c. si. xlvj. dist. et tangunt docto. in dicta autem. nouissime. Ultimo no. glo. super verbo. agit. que notabilis est. vos habetis hic in ver. si vobis solummodo. quod curator debet iurare et etiam satisfacere. et ipse. s. habet etiam locum in tutore. ut no. hic super verbo curatores. Quero ergo an tutor vel curator debeat satisfacere rem pupilli. saluam fore. et communiter glo. dicunt quod debet satisfacere. nisi sit testamentarius vel dativus datus per inquisitionem. Ita no. in l. tutor qui rectorum. circa si. principi. ff. de admi. tuto. et in l. legitimatos. s. an ergo. de legi. tuto. insti. de satisfactio. tu. s. j. l. in qui. cau. in inte. resti. non est necesse. l. si tutor. Alibi glo. dicit quod etiam hodie datus per inquisitionem debet satisfacere. ita no. per glo. l. de tuto. et cura. qui satisf. non dederunt. l. j. hic vobis glo. super dicto verbo. agit. notabilis est et menti tenenda dices quod testamentarius non satisfacit. in dato per inquisitionem distinguunt. aut est datus per inquisitionem a preteore vel a preteore fide. et non debet satisfacere. et ita intelligitur institui. de satisfactione tuto. in prin. s. j. et de acti. tu. s. nos autem. quia glo. perpetuo tene menti ad no. in l. j. ff. de preteore. shipu.

De instrumentorum cautela et fide et c. Rubrica.

Quero. Dicitur hic de instru. cautela et c. qualiter accipiatur instrumentum. dicit glo. quod verbum instrumentum ponitur tripliciter. sed hic ponitur stricte pro ipsa carta in qua instrumentum scribitur. idem no. in l. j. ff. eo. Quero. pone quod est data dilatio per iudicem ad producenda instrumenta. an poterit testes producere et dicitur no. spe. in ti. de dilat. s. si. ver. Item no. vbi tenet quod non. Secundo quero. dicitur hic de instru. cau. et si. qualiter hic assumatur fides. dicit quod dupliciter dicitur de fide. primo quibus instrumentis adhibeatur. et hoc tractatur usque ad. s. si vobis moriuntur. Secundo dicit de fide et qualiter fiat ut instrumentis adhibeatur fides quando reuocatur indubium. quia sit ut habeatur fides per comparationem. et hoc tractatur in. s. si vobis. et hoc dicitur placere glo. hic. sed certe usque ad. s. si vobis. tractatur etiam qualiter sit ut instrumentis habeatur fides per comparationem sciendaz ex alijs instrumentis. et primo dicit de instrumentis priuatis ad que fit comparatio usque ad. s. sed si instrumenta. secundo dicit de publicis ad que fit comparatio. ut in. s. oportet autem. et vide quod nota. in ca. j. et. ij. extra de fide instru.

Unum nostras

leges. Iste ti. habet nouē partes. Pri-
mo ponit de cautela et fide instrumēto-
rum in genere. Secūdo in specie de pri-
uatis instrumentis que fiunt. et de con-

tractu depositi. mutui. et alijs. et de colla. ad ea fienda.
Tercio loquit de instrumētoꝝ publicoꝝ pfectione et de
eoz solennitatibz. Quarto de ipoz cōpatione. Quinto
de instrumētis factis ab illis vel paucis litteras sci-
entibz. Sexto de contractu ex nō scriptis celebrato. Sep-
timo de ptractibz factis in vnam libraz auri. Octauo
de cōtractibz factis in villa. Nono ponit ad que tpa hec
cōstitutio porrigat. scda in. §. si quis igit. tertia in. §. si
si instrumenta. quarta in. §. oportet aut. quinta in. §. o-
portet vō. sexta in. §. hoc dicimus. septima in. §. vt autē
nona in. §. valet itaqz. vsqz ad. §. si si instrumenta. h. di.
Instrumentoꝝ falsitatis que plerūqz ppatōe procedūt
obuiandum est. et priuātū instrumentū depositi mutui
vel alterius ptractus testiuꝝ subscriptoꝝ vel nō subscri-
ptoꝝ cautelam habens. si in dubium reuocat. ex alteris
us instrumenti compatio cū dictozum testiuꝝ depositi
one fidem percipit. et nō aliter. Item instrumēto cum te-
stis depositōne. magis est adhibenda fides q̄ scripturę
dissimili. ex qua ad illud instrumentū compatio est affir-
mata. Instrumentū vō priuātum absqz trium testiuꝝ so-
lennitate celebratum. si in dubium reuocat pfectionem fi-
dem recipe nō potest. sed ad iusiurandū deuenitur. hoc
dicit. Ibi documento scz primo. Ibi subdentes. i. qui
suscipiant se in illo instrumēto primo. Ibi scripturam
ad quam probandā fit compatio. Ibi testiuꝝ scz scriptu-
re ad quā probandam vel improbandam fit compatio
p notariū qñ depositarius scripsit. Ibi q̄ scribat. scz q̄
fiat compatio ad talem scripturam. pbandā vel impro-
bandā. licet glo. dicat creat et male. vt infra dicaz. Ibi
alijs scz quādo nō scripserunt. Ibi instrumētum et q̄ ipm
scribentes nouere. vt. §. primo. §. Ibi examinatioe com-
patōne. sed ad istam scripturam. pbandā vel improban-
dam faciendā est. et fiet hec compatio ad hanc scripturā
q̄ alia scriptura habet subscriptionem duoz testiuꝝ. vt. l.
compatōes. l. de fide instru. Ibi aut si adiiciat. No-
ta primo q̄ ex ista conceptōne pparatioe litteraz olim
plena fides adhibebatur instrumēto negato. ad idem
l. eo. l. comparatōes. Secdo no. q̄ falsitas nihil ē ali-
ud q̄ immutatio veritatis. circa quod vide qd no. in. l.
quid sit falsum. ff. ad. l. corne. de fal. Tercio no. in versu.
videmus. q̄ ex varietate tps etatis et calami 7 atramē-
ti eiusdem scriptura variatur. ad idem. l. si nō forte. §. li-
bertus. ff. de condi. inde. No. in. §. si quis. et in. §. sed
si quis. q̄ ad hoc vt possit fieri compatio litteraz ad ali-
quā scripturā priuatā. pbandā vel improbandā. requiri-
tur q̄ scriptura ad quā fit compatio habeat tres testes
subscriptos vel nō subscriptos. qui fuerūt presentes qñ
illa scriptura fuit facta. et dicant se cognoscere illū qui
illam scripturam scripsit. et ex taliū testiuꝝ testificatioe
et compatioe alterius scripture fit plena pbatio contra
scribentem. sed sola testificatio vel cōparatō p se ad ple-
nam fidem nō sufficit sed ad semiplenā tñ vt ibi pbat.
No. in ver. si vō aliquid. q̄ vbi ex vna pte est instru-
mentū ad quod petit fieri compatio. et testes qui dicunt
pro instrumēto. ex alia pte est sola compatio litterariū
alterius instrumēti eiusdem hominis cuius dicit esse in-
strumētū ad quod petit fieri compatio. et est absimilis
forme cui fides potius adhibeat et quanta. iudicis re-
linquit arbitrio. Sexto in. §. si tamē quis no. q̄ illd
quod dicit q̄ deponens vel mutuans debet seruare hāc
solennitatē. nō imponit ex necessitate. ita q̄ nō possit ali-
ter disponere vel mutare nec possit sufficere sola scriptu-
ra eius cuz quo contrahit. sed ideo hoc dictū est. quia si
aduersari⁹ negaret ad ipam scripturam negans nō pos-
set facere ppatōz nisi haberet predictā solennitatē. Ad

primū no. op. dicitur q̄ sola compatio litteraz inducit
plena fides. ptra. j. e. §. si quis igit. 7. §. sed si quis. 7. §.
si vō nullius. So. aut loquimur de iure antiquo. et tunc
ex sola compatio inducebatur plena fides. vt hic in prin-
et dicitur in dicta. l. compatioes. aut de iure nouo. et tūc
aut loquimur de instrumētis priuatis ad que petit fieri
compatio. aut de publicis. si de priuatis. tunc ad hoc vt
eis instrumētis negatis detur fides plena. oportet q̄ ta-
lia instrumenta ad que fit compatio. habeant triū testi-
um subscriptionem vel tres testes sine subscriptione qui te-
stes deponant sup ipā scriptura qualiter fuit facta. et p-
sentibz et cognouerunt scribentē. et vltra h fiat compa-
ratio de alio instrumēto priuato illius ptra quem indu-
citur instrumentū ad quod fit compatio. et sic est q̄ sola
testiuꝝ subscriptione alterius instrumenti nō inducitur
plena pbatio sed semiplena. sed ambo ista simul iuncta
faciunt plenā pbatōem. vt in. §. si quis igit. et in. §. sed
si quis ibi. fidei cum 7. et ita loquitur autem ad hec. l.
de fide instrumen. et est ratio quā ponit glo. in. §. si quis
igit. in vlti. glo. quā no. licet aliud videat sentire Jaco.
de are. vt no. By. in dicta. l. cōpatōes. in fi. vbi videtur
velle. q̄ si testes testificant sup scriptura. tunc compatio
nō sit necessaria. sed fiat ad solaciū 7 supabundantiē cau-
telam. si vō loquimur de publicis instrumētis tunc dic-
ti. §. in. §. si vō moriantur. et. §. si vō nullius. 7. eo. 7
fin predicta et fin ea que dicam in dictis. §. de bet intel-
ligi quod no. glo. in. l. in bonafidei. l. de re. ere. ff. de in-
re. ibi posuit. et quod notat azo in summa illius ti. §. itē
mutuum dantes.

Si qui igitur

re sufficiant duo testes si actio psonalis intentat. si vō
realis requirunt tres. vt. l. scripturas. l. qui po. in pig.
habe. dicit quidā vt in glo. q̄ illa lex corrigat p illā. hāc
opi. reprobat glo. et dicit q̄ hic loquitur quando omnibz
alijs deficientibz recurrit ad cōpatōem fiendam ad pri-
uatam scripturā. ad quā scripturam priuatā comparati-
tio fieri nō potest: nisi tres testes in ea subscripserint vel
presentes fuerint vt hic dicitur. quasi dicat q̄ in. l. con-
traria constabat scripturam factā manu debitoris. pu-
ta per confessionem. Sed si hoc est. quare requirunt
tres testes si debitor scripturam confiteatur. vt. l. cum de
indebito. ff. de proba. et. l. generali. l. de non numerata
pecu. l. publica. in. fi. ff. de posi. cum si. Dicunt doct. in di-
cta. l. scripturas. quia adhuc potest esse contentio inter
contrahentes. licet debitor confiteatur scripturā negat
tamen se debere. et ad hoc sunt opiniones Jaco. de bel-
bic. et francis. accur. dicunt q̄ ibi loquit in priuata scri-
ptura ab vtraqz parte contrahentiū vel ab vno scripta
vel a tercio scripta. et ab vtroqz subscripta hic vō fuit ab
vno tñ subscripta. Et ex hac solutioe habes. q̄ quā-
do scriptura priuata ad quā fit compatio est scripta
ab ambobus ptractantibz. vel ab ambobus subscripta
vel ab vno contrahentium scripta. et ab alio subscripta
tunc duo testes scripti in priuata scriptura sine aliqua
comparatioe sufficiunt ad illam scripturam probandā
Sed si negatur et agatur hypothecaria contra terciū
tunc requirunt tres qui sint subscripti in dicta scriptu-
ra ad quam probandam inducuntur. que solutio est no.
et menti tenenda. et hoc etiam expresse tenet Jaco. 7. e.
§. oportet vō. in scda questioe. Sz mihi videt q̄ illa lex
scripturas non habeat hūc intellectum q̄ intelligat de
comparatioe fienda vel nō fienda ad priuatam scriptu-
ram. Et an soli testes sine comparatione sufficiant ad p-
bandam scripturā in qua scripti sunt. sed velit dicere q̄
talis scriptura priuata ab vtraqz pte vel subscripta. vel
ab vno ptractantū scripta 7 ab alio ibi scripta. ita q̄ debitor
eā pteat. habeat robur et vires ptra ipm debitorē. nec
curo si sint apppositi testes vlt. vt p ibi i. tex. dū dicit. testiuꝝ

Collatio. vi.

De instru. cau. et fi.

bus adhibitis vel non. licet glo. ibi exponat. i. negatur. quasi dicat q. ter. velit dicere. q. nō curat si sint testes rogati vel nō. sed tamen est necesse q. sint appositi. que glo. nō est vera. si talis scriptura pducit ptra tertium. puta quia agit hypothecaria. est necesse ad hoc vt ista priuata scriptura pfecta habeat robur contra tertium sicut publicū instrumentū. q. sit subscripta a tribus testibus. et hō videt verior intellectus illi. l. Et fm hūc intellectū illa lex nullo modo ob. hūc. S. cum ibi nō loquat de comparatione fienda ad priuatam scripturaz. sed si nō esset cōfessata per debitorem sed negata: tunc habet locū hic. S. Nec puto veram glo. dicte. l. scriptura que dicit. q. illa priuata scriptura fuit probata p pfectionē debitoris vel p probationem testium. vt ibi nō. quia dico solos testes nō sufficere ad comparatōem vt hic dicit. nisi dicas. p. ut supra dixi fm Jac. de bel. qui intellectus nō videtur al. l. congruere. Et circa intellectum dicte. l. scripturas vide glo. in. c. j. sup. ver. aut. extra de fide instru. Ter paratione. vt. l. vbi numerus. ff. de testi. et. l. e. l. iureu. Solu. aut testes sunt adhibiti ad probandum ptractū et tunc duo testes sufficiunt sine comparatione vt in contrariis. et sufficiunt duo: nisi cōtractus excedat summā centum aureorum. vt. l. si cer. petat. l. si. Quandoq. te fles nō testificant super ptractū s. sup. scriptura priuata quā debitor negat se scripsisse. et tunc solis testibus testificationis sup. ista scriptura nō creditur. nec soli compara ad plenam. sic ex utroq. autē. scz ex dictis testium subscritptorum in instrumento priuato ad quod sit comparatio. vel nō subscritptorum in instrumento priuato. ad quod sit comparatio. et ex comparatōe inducit plena p. ra trium testium subscritptōem habente. vt dicta. l. comparationes. l. de fi. instru. Sed si reus nō negat scripturam quam debitor pducit contra ipsum. sed confitetur se scripsisse: tunc statim tenet. et scripture credit sine alia qua comparatōne et sine testibus. vt. l. generaliter. l. si. b. l. in fi. ff. de positi. cum si. Et istud sentit quedaz glo. que incipit si ego. Et sic vides quando quis vult approbare scripturam priuatam quam aduersarius negat. requiritur comparatio ex alia scriptura. et requirit q. scrip. priuata ad quam sit comparatio habeat tres testes subscritptos vel qui sup. scriptura testificentur. vt. s. dixi. Et cū illa glo. concor. glo. sup. ver. non minus. hic posita. que dicit. q. ad probandum depositum siue ipm contractum sufficiunt duo testes. put. habes in glo. duo nō soli probant depositum factum. Item sentit glo. S. sed et si quis que incipit. causam vocant. in fi. q. duo testes sufficiunt ad probandū plene contractum. nō. p. glo. in auten. Si quis vult caut. deponere. l. qui po. in pig. ba. circa qd vltimum an sufficiant duo testes ad probandū ipm contractum. et excedat quinquaginta aureos. vide qd nō. doc. in. l. si. l. si cer. petat. Circa id quod dixi q. scriptura priuata etiam sine testibus confessata per partem p. indicet. cōcor. j. e. S. si tamen quisq. in glo. Item op. ponitur hic dicit q. sufficit q. scriptura habeat tres testes subscritptos vel nō. contra. immo videt q. de necessitate requiratur q. isti tres testes subscritpti sint. vt. l. de fide instru. l. comparationes. Solu. quidam intelligunt q. iste. S. loquatur in priuata scriptura ex qua fit comparatio. vt in. S. sed et si quis. nō. in glo. super verbo. cre. dibile. et in glo. eam vocat ibi ex vero zc. Et ideo dicitur isti per hūc. S. corrigi dictam. l. comparatōes. istoz op. recitatur in glo. sup. verbo testificetur. Et hanc opim. q. iste. S. loquatur in priuata scriptura ex qua fit comparatio videtur sentire glo. l. de fide instru. l. contractus ibi. dum dicit ex predictis aut instrumentis sit comparatio zc. Idem videtur sentire azo in summa huius ti. S. pe. Alij intelligūt q. iste. S. loquatur quando impro-

batur priuata scriptura. istam solu. dicunt quidaz doct. in dicta. l. comparationes. vitz q. iste. S. loquitur quando fit comparatio ad adiuvandā priuatam scripturam q. negatur. sed. l. comparationes loquitur quando fit comparatio ad improbandā priuatā scripturaz que negatur. vn de minor solennitas erigitur ibi q. hic. videlicet. quia requiritur q. ibi sit testium subscriptio. hic vō nō. et istam opi. quam declarant docto. tenet glo. expse in dicta auten. si quis vult caut. sed certe iste intellectus huic lect. nō applaudet. quare dic q. lex comparationes loquit de priuata scriptura ex qua fit comparatio. et ideo erigit o. nō trium testiu subscriptōem. vt ibi. nisi sit talis scriptura priuata qua aduersarius vtitur contra me. vt habui stis de his qui ingre. ad appel. S. illud. a quo sumpta est auten. ad hec. l. de fide instru. sed hic loquitur de priuata scriptura ad quam fit comparatio que nō erigit de necessitate trium testium subscriptōem. sed sufficit q. habeat tres testes etiam nō subscritptos vt hic. et tunc requiritur q. scriptura ex qua fit comparatio sit magis solēnis. si vult vincere vel inuare aliam scripturam. Istam ratiōnem tenet glo. in dicta. l. comparationes. et ibi tenent doct. q. ibi loquit de priuata scriptura ad quam fit comparatio. No. glo. sup. ver. nō minus. et sup. ver. neq. zc. Sup verbo faciamus. que incipit si ago. et istam vltimā opi. tenet azo. l. de fide instru. in summa. S. idem comparatō. et sic habes intellectum huius. S. Item oppositum dicitur depositum dat. zc. hic videtur oppositū in obiecto. sicut est in. l. seruo manumisso. ff. de condi. indebi. nā dare est accipientis facere. vt insti. de actō. S. sic itaq. et. l. vbi autem. in fi. ff. de ver. obli. sed rei deposite nō transit dominium in depositarium. vt. l. licet. S. rei. ff. de positi. ergo zc. huius timore est facta glo. sup. verbo depositū datū. cum qua glo. concor. qd habet in ter. et glo. in. l. j. circa prin. ff. de positi. Opo. et videtur q. ad probandam scripturam ad quam fit comparatio sufficiat duo testes. vt. j. eo. S. et hoc dicimus. Dicit glo. intellige q. h. fuit factus ptractus in scriptis subaudi ab impito in scriptis vel sine scriptis. et excedit vnā libram auri. als sufficiunt duo testes vt in. S. alle. pro contrario. et breuif hic. S. si quis igit. et. S. sed si quis. debent intelligi q. requirantur tres testes in instrumento priuato ad quod sit comparatio vel pautiores vel plures fm distinctōz. S. oportet vō. j. eo. v. ad. S. valeat itaq. qd sentit glo. sup. ver. nō minus. et in auten. si quis vult. palle. in prima glo. et ita tenet glo. in. l. contractus. l. de fide instru. quam distinctōem glo. recitat. j. eo. S. hec aut omnia. et plene nō. l. si cer. petat. auten. sed nouo iure. Azo in summa huius ti. S. item mutui datum. et vide in summa de fideiuf. S. effectus aut comparationis. q. q. tum ad comparatōem fiendam. iste. S. et sequens debeant intelligi fm predictā distinctōem que ponit in dicto. S. si vō. cum sumi. apparet ex ter. dicte. l. ptractus. et hoc videt mibi verum q. quid dicat Jac. de bel. Quero. dicatur hic quando posita inuenti zc. quero. qd si fuerunt inuenti anteq. facta fuisset cōparatio. Dic aut loquimur de publicis instrumentis ad que peti fieri cōparatio: et tunc viuētibz testibus ad cōparatōem nō fuisset reuentum. vt. j. eo. S. si vō moriantur. aut loquimur de priuatis instrumentis. et tūc nō aliter fit comparatō nisi testes viuāt et testificent. vt. j. e. S. si quis igit. et. S. sed et si qs. Sz quero. an isti testes de glo. hic loquit. erigant ad substantiam ptractus? dic vt in glo. sup. ver. non minus inueni. in glo. in dicta auten. si quis vult.

Si vō opponitur Hic innuit q. potius stet vire voci testium q. scripture mortue. Contra. l. de fide instru. l. in exercendis. Glo. soluit et bene. idem tenet in. l. contraria. et ibi p. docto. Sed circa hoc querit glo. Quot testes reprobant instrumentū? Dic vt in glo. sed de hac. q. q. testes reprobāt publicū instrumentū. et q. testes reprobāt priuatū instru. directe vel indirecte. Itē quot te-

res scripti vel non scripti in instrumento debilitat vel faciant vacillare fidem instrumenti. dic vt no. per docto. in l. in exercendis predicta. et adde quod ipmet no. in l. cum precibus. l. de proba. et plenissime per Inno. in c. cum Jo. extra de fide instru. ubi glo. et in c. in presentia extra de probatio. et quod no. in c. tercio loco. extra de probati. et vide spe. in ti. de instru. edi. §. sed restat. v. sed quomodo. et ver. sed pone. et verfi. quid si dictum. et verfi. quid sumus. et in ti. de testib. §. j. ver. sed pone. Ecce et vide vnum verbum. glo. in l. j. in fine. ff. quemadmodum testa. aperiantur. et vide Ly. in l. si quis decurio. l. de fal. in vltima questione. vide etiam vnum verbum glo. in l. si. l. de fideicommissis.

Sitamen Quero. de quo iureiurando loquatur hic. In glo. sup verbo interuenerit. sunt due opiniones. prima lec. nil habet utilitatis. secunda lectura est q loquitur de iuramento quod deferretur a iudice. Na hec scriptura priuata aduersarij. producta contra ipm aduersarium. et per ipm negata: facit aliquam coniecturam contra ipm aduersarium que est semiplena probatio. et sic debet deueniri ad iuramentum fm formam. l. in bonafidei. l. de rebo credi. et l. admonendi. ff. de iureiuran. Nec obstat dicta glo. q videatur durum q scriptura priuata producta contra aliquem. si ille contra quem producit negat se scripsisse: facit semiplenam probationem. cum quilibet posset vna scripturam pro se producere et parare sibi semiplenam probationem. et dicere q est mandato illius contra quem producit ipam. quod non est de facili permittendum q talez scripturam scriberet propter timore falsitatis. quia possent reperiri multe littere aduersarij. vt. l. de non numerata pecu. l. generaliter. et quilibet posset comparari. vt. l. publica. in fi. ff. de positi. dic vt nota. in glo. sup ver. no. sufficiens. et super ver. negantes. que volunt q predicta locum habeant quando aduersarius contra quem talis scriptura producit. negat se talem scripturaz scripsisse. als si eam confiteatur: tunc facit plenam probationem vt in contrarijs. et sic ista glo. concordat. cum eo qd no. supra eo. §. si quis igitur. super ver. faciamus. Nota ergo ex istis duabus glo. q illud quod dicitur per glo. in l. bonafidei. l. de re. cre. et iureiuran. et in dicta. l. admonendi. et in l. j. ff. de fide instru. cum similib. q priuata scriptura facit semiplenam probationem: debet intelligi de priuata scriptura aduersarij contra quem producit: quam ipe tamen aduersarius negat. non autem intelligitur de priuata scriptura illius qui eam producit et aduersarius negat se scripsisse. vt habes in his duabus glo. quas tenemus. Circa predicta an priuata scriptura faciat aliquam fidem pro scribente. vide spec. in ti. de instru. edi. §. nunc dicendum. ver. et licet. qd tangunt doctores in l. instrumenta. l. de probati. Jaco. do de bel. dicit. q hoc quod dicit glo. nullo modo potest pcedere. videlicet q sola priuata scriptura que dicitur ee illius contra quem producit. quam tamen ipe negat: contra ipm inducatur semiplenam probationem. nam priuata scriptura aduersarij per ipm tamen negata que habet pro se simul depositionem testiu et comparationem litterarum. facit plenam pbationem. sed si habet solum testimonium depositionem vel comparationem non facit probationem plenam. sed semiplenam. vt supra in. §. si quis igitur. verfi. sed et is. et ibi no. in glo. vt in sola zc. et. j. §. et si quis. ibi. fidem em ex utroqz percipiat zc. et sic patet q testimonium depositio et comparatio simul iuncta cu scriptura. facit plenam probationem. et ppatio tm vna cu scriptura non facit plenam fidem sed semiplenam. vt in. §. predicto. z. ver. ergo solum scriptura priuata sine testiu depositione et sine comparatione non facit semiplenam probat. hunc ergo. §. dicit ipe intellige. qn scriptura priuata aduersarij p ipm tm negata. habet comparationes p se. licet non habeat p se testes. et hoc casu hunc. §. intelli-

ge et inducunt semiplenam probationem. puto tamen dicit ipe. q talis scriptura priuata sine testium depositione et sine comparatione licet non faciat semiplenam probationem facit tamen aliqualem coniecturam contra aduersarium. non tamen tantam q per ipsam pueniatur ad iuramentum fm formam dicte. l. in bonafidei. et l. admonendi. et hoc mihi satis placet. et q hec talis scriptura sine testium depositione et comparatione faciat aliquam coniecturam contra aduersarium contra quem producit. faciunt omnes rationes glo. posite hic sup ver. interuenerit. excepta vltima ratione glo. que dicit de iuramentum. quia ad hoc de iure non deuenitur. vt. §. dicit. et q ista opi. sit vera. q talis scriptura soluz inducit aliqualem coniecturam. videtur velle innuere glo. in dicta. l. in bonafidei. et in dicta. l. admonendi. in glo. magna in prin. et hostien. in summa de iureiurando. §. quando deferendum sit. circa prin. §. et azo in summa de re. cre. §. aliud iurandū. in quibus locis dicit. q actore nullo modo probante reus absoluitur. licet non iuret. vt. l. q lo modo probante reus absoluitur. licet non iuret. vt. l. q accusare. l. de edendo. fallit in rationibus in quibus deferret iuramentum reo ad sui purgationem. et inter alios casus alle. istū. §. si tamen quisq. et innuit glo. in casu huius. §. licet actor nullo modo probet sez plene vel semiplene. tamen quia scriptura priuata que inducit contra aduersarium. aliqualem contra ipm coniecturam facit. lex vult q reus purget se ab illa suspitione per iuramentum. Et sic ex illis glo. posses intelligere huc. §. qn sola scriptura sine testium pductione z comparatione litterarum producit contra aduersarium. et ipe negat. licet actor nullo modo probat. tamen ipe deferret iuramentum ad sui purgationem. ubi do ista priuata scriptura haberet pro se comparationem vel testiu depositionem induceret semiplenam pbationem fm Jaco. de bel. qui ita intelligit hunc. §. et isto casu qn inducitur semiplena probatio deuenitur ad relationem iuramenti. quo casu cui deferatur notatur per azo. in dicto. §. aliud iurandū. et per glo. in dicta. l. admonendi. et ex de iureiura. c. fi.

Sed et si. Dictum est hucusqz de priuatis instrumentis. nunc incipit dicere de publicis. et habet septem ptes. Primo loquitur de solennitate instrumentorum. Secundo de solennitate comparationis. Tercio de veritate instrumentorum inuestiganda sine comparatione. Quarto de effectu copationis. Quinto de iureiuran. tempore comparationis prestando. Sexto adhibetur consilium p quod potest falsitatis obuiari. Sed primo ponitur antiquoz pfirmatio. secunda in. §. oportet aut zc. tertia in. §. in his. quarta in. §. si do nullus. quinta in. §. si do nihil. sexta in. §. de quibus. Septima in. §. his que dudum. Instrumenta publica tabellionibus et presentia. z comparationes fieri debent tabellionibus et iustis non apparentibus. dz tm inde fieri cu oī sublimitate z iuramentoz veritate p tabellionem z et discipulū z pnum ratorem declarat et eis non erantibus ad ppatioem deuenit. ex qua vna qdaz colligitur fides iuramento ab utraqz pte tpe ppatiois prestato. Itē instrumentoz infirmatione z ptiū confessione falsitas et veritas detegitur. Ibi ex alia ad. §. oportet. No. ibi ex voce. sez notarij. Ibi innotet solē collatōe. i. ex alio instrumento qd pficit no. Ibi ex testis mē. vt. §. e. §. si do moriāt. No. pmo ex illo. §. q testis dz se i instrumento subscribē. z nomē i subscriptōe apponē. z sp dz eadē formā suare i qlibz instrumento. vt qn ē necesse pos sit i subscriptōe fieri ppatō. vt. j. e. §. si do nullus. Que ro. q testes requirunt. z videt q tres. dic em sic dicitur est de tribz zc. z ista opi. videt sentire glo. i aut. §. nono iur. l. si cer. pe. z azo i sum. alli. §. ti. §. itē. z i mutui datōe. Itē vī sentit glo. i. l. j. c. §. l. si instru. Glo. h tenet ptiū. vīz q sufficiat duo z tabellio videt i numero testiu. vt. ff. de testa. l. domici. §. qd dicit Jaco. q tabellio sit b casu i numero testiu. dicit p hūc tex. q dicit. q lz instrumentū heat solāritatē tabellionis. tm debet adijci testiu pntia. et sic erpse vult b tex. q in numero testiu non pnumet tabellio. dic

Collatio. vi.

ut no. glo. in auten. hac consultissima. L. qui testa. fac. pos. 7 ibi per doc. puto tamen qd hic sufficiat duo testes cum tabellione. ut glo. dicit. et idem no. glo. extra de fi. instru. c. j. et ibi p. Inno. Nec ob. hic ter. qui inuit qd requiruntur tres testes in eo qd dicit. sicut dictu est 7c. sed supra in precedenti est dictu de tribus. ergo 7c. qd ego respondeo. qd hic illa dictio sicut no facit omnimoda similitudinem. sed vult dicere qd sicut in precedenti est dictu de presentia testiu in priuatis instrumentis. ita hic debet addici testiu presentia in publicis instrumentis. no tamen requirit qd testiu presentia sit sicut in priuatis. no em si ne causa ter. ille no reperit de numero testiu. intelligam ergo de duobus. ubi numerus. ff. de testi. maxime cum factas pbandi no sit augenda. ut. s. e. s. si quis igit. in fi. et. l. de heret. l. qm. in fi. tum etiaz ppter tabellionis auctoritatem sicut et alis no tenet omnimodam similitudinem. ut. l. contra numeru. s. item heres. ff. re. amo. facta etiaz qd no. in simili. ff. de peri. et como. rei ven. l. cu. nodiam. facit ad hanc expositionem id quod no. glo. ff. de noni ope. num. sup. rubrica sicut dicit qd sufficiunt duo testes cu tabellione. intellige ut glo. in. s. hoc autem. j. eo. que concor. cum ista. An aut isti testes exigant ad substantiam de necessitate. dic qd sic. p. hunc. s. et ita intelligit ipm glo. s. eo. s. si quis igitur. sup. verbo no minus. ad idem. j. eo. s. si do rem. sup. p. verbo momentu. facit qd no. doc. in dicta. l. comparationes. in. iij. q. in fi. Glenio ad. s. oportet autem. ubi incipit dicere de solennit. Et qd no. qd index no debet esse pronus ad pparatorem scienda per rationem positam supra. eo. s. j. ibi. no etas 7c. Sz ex illo. s. no. qd notarius debet in instrumentu signu suu apponere. idem. in. l. fi. l. de asser. tol. ibi signuq. e. solit. 7c. dixi de hoc supra ut prepo. nome impera. circa prin. circa quod vide specu. in ti. de instru. cau. s. breuiter. ver. si autem post omnia. Quero. quid vult ter. dicere ibi. si instrumentu si est publice confectu. qd ei statur in dubio et probat p se etiam sine testibz intervenientibz. quasi inuatur a contrario sensu. qd si instrumentu est priuatum no statur. ut. l. de proba. l. cum precibus. et hoc ibi licet appareat no viciatum no cecellatum in sui figura. Et sic ista verba qdum p se 7c. referuntur ad instrumentu. ut instrumentu publicu phibeat testimoniu p se 7 sine testibus viuentibus. et tamen ubi in dubiu reuocat et no tarius no viuut ad comparatorem recurrat. ut in ter. Alij dicunt qd instrumentu priuato statur ut instrumentu publico. si habet trium testium subscriptionem. et ista verba aliter exponunt. ut in glo. et pro istis facit. l. q. po. in pig. ba. l. scripturas. Sz certe ibi loquitur ubi priuata scriptura est confessata. ut dixi in. s. si quis igitur. alis si no est confessata. tunc priuata scriptura no facit fides nisi quantum testes deponunt. et comparatio etia vna cu testibus conualidat. ut supra eo. s. si quis igitur. et. s. se. facit tamen aliquam coniecturam contra eam contra que producit. ut supra dixi in. s. si tamen quisq. sed si est publicu instrumentu. tunc si habet debitam formaz ei statur. ut hic. et dicta. l. cum precibus. nec est necesse qd testes deponant. tamen si in dubiu reuocatur recurrat ad comparatorem. ut hic dicitur. et no. p. doc. in. l. in instru. ta. l. de pro. et ad hoc alle. hunc. s. et p. Inno. in. c. ij. extra eo. in glo. sed nonne. Oppo. dicitur hic qd index quod sit comparatio. contra. illud iuramentu no debet prestari cum semel in iudicio fuit iuratum. ut supra de bis qui ingre. ad appell. s. fi. Glo. ibi et glo. hic soluit. s. veritas est qd hic est speciale. ut no. doc. in dicta. l. comparationes. Secundo oppo. ad. s. bis do. et videtur qd notarius no possit scribere instrumentu per aliu. ut supra. de tabu. s. nos autem. So. intellige hic qd vterq. suu rogatus de instrumento. Quero. qualiter imponatur fides publicis instrumentis quando in dubiu reuo-

De instru. cautela et fi.

cantur. respondeo aut supel tabellio et eius discipulus et administrator. tunc isti tres sine aliqua comparatione plenam fides imponunt instrumentu. et etia solus tabellio si solus totum conscripsit instrumentu. vel si no solus scripsit. tamen alij. si discipulus et administrator no possunt haberi. ut hic in hoc. s. bis. et. s. se. aut no supel tabellio. sed discipulus et administrator. tunc ex dicto instrumento. scz discipuli 7 administratoris et ex comparatione aliorum instrumentorum notarij mortui. imponitur fides instrumento. ut in. s. qd si tabellio. Sed qd quanta fides hoc casu inducitur. respondeo plena. ut dicto. s. ibi. et tunc ex collatione ad implementu et ex testibus eam fidem et sic plenam. et ita intelligit hunc tertiu glo. in dicta auten. sed nouo iure. l. si certu pera. et azo in dicto. s. ita mutui. et p. eundem. l. de fide instru. in summa. s. et quia comparatio. Aut no supel tabellio nec discipulus aut adiunctor. et tunc fiat comparatio ex alijs instrumentis tabellionis et alijs litteris quibz idem testes vel idem contrahentes subscripserunt. ut in. s. si do nullus. Sed quero. quanta fides imponit ex tali comparatione. ter. dicit qd vna quedaz sumitur fides 7 glo. exponit vna id est qualis qualis. quia pro veritate habetur licet ei stetur. quasi innuat glo. per istam comparationem fiat semiplena probatio. et ita etiaz dicit glo. expresse. s. eo. in prin. super verbo prohibere. et qd p ista comparationem qualis qualis probatio inducatur. nota. p. glo. in dicta auten. sed nouo iure. et in dicta. l. contra. etus. in glo. magna in prin. et ita dicit doc. in dicta. l. comparationes. in fi. Azo in summa de fide instru. in. s. Et quia fit comparatio simpliciter. recitat ter. hic posituz dicens. qd vna quedaz collr et efficitur fides. quid dicem? dicit Iaco. de bel. videtur hic qd de tali comparatione inducatur plena fides et plena probatio. et hoc ipe probat p hunc ter. inducendo ipm ut habetur hic p eum. sed mihi videtur qd ista opi. qd ex tali comparatione fiat plena probatio probetur hic p hunc ter. aliter qd ipe probat. nam hic dicitur qd sola comparatio litterarum tabellionis no sufficit. sed ex alia comparatione litterarum et comparatione litterarum testium subscribentium 7 contrahentium. vna quedam vndiqz collr et efficitur fides. quasi dicat. licet sola comparatio tabellionis litterarum no sufficiat ad plenam probationem. tamen iuncta cum alia. scz comparatione litterarum testium subscribentium et contrahentium. omnia ista simul faciunt vnam fidem 7 vnam probationem. scilicet plenam. vel possumus dicere. quanta fides imponatur ex tali comparatione. iudicis relinquatur arbitrio. ut no. glo. in dicta. l. comparationes. sup. verbo litterarum. et pro hac opi. facit ter. in. s. si do moriantur. ibi. et omnia si putauerit 7c. j. eo. et sic videtur ponere in arbitrio iudicantis. quanta fides imponatur per comparationem. de qua hic loquitur. nam ille. s. si do moriantur. loquitur proprie. s. si do aliquid. parum facit. dicit tamen Iaco. de bel. qd relinquatur iudicis arbitrio. index debet esse arbiter adhibendo plenam fidem. sed prece. dens opi. qd indicatur plena fides videtur optime pbari in. s. si do nullus. Ad ter. s. si do moriatur. ibi. et omnino si putauerit 7c. respondere potes exponendo litteram prout exponit Iaco. de bel. Quero. pone qd aliquis de longinquis partibus inducit instrumentu in publicam formam. et ubi producit instrumentu negatur illud instrumentu. ita qd est opus recurri ad comparationem cum sit de longinquis partibus. queritur quid iuris sit. et quomodo consulatur producenti instrumentu. et videtur qd sit recurrendum ad comparationem. als instrumentu no credatur. ut. s. eo. s. si do moriantur. et. s. si do nullus. Istam questionem formant doct. in. l. comparationes. l. de fide instru. in. vj. questione. et dicunt qd glo. in dicto. s. si do moriantur. tenet. qd illo casu stetur instrumentu. 7 hoc dicit glo. hic tenere. p. l. ij. l. queadmo. re. ape. qd b no repit. na b no e alia glo. nisi glo. sup. b. p. se. qd dicit in dubio stari publico instru-

to. quod est verū quando nō reuocat in dubium. qz tūc
recurritur ad comparationem. vt habes in tex. vt. s. dicit
sed illud qd dicunt doc. reperio tenere a30. in sum. huius
ti. s. sed quid si pferatur. et dicit hoc expeditū p dictaz
.l. ij. l. qn testa. ape. de qua. q. vide spec. in ti. de instru.
edi. s. restat. s. sed quid si pducitur. vbi spec. alle. dicitū
a30. Ja. de bel. format etiam hic illā. q. et post multa te-
net. q. si p tale instrumentū modicū ius auferat. tunc ei
nō stat nisi fieret compatio vt in. s. si vō moriant. et in
.s. si vō nullus. inducit p hoc qd tangit in. c. j. extra de
cleri. peregrini. Quero. pone q. ille nō negat instrumē-
tum. sed dicit illū qui instrumētū scripsit nō esse vel fuisse
notariū vel tabellionem. quid habet. pbare. pducens
instrumentū. dicit vt no. p. Inno. in. ca. j. extra de fide in-
stru. et p spec. in ti. de instru. edi. s. restat. s. quid si pro-
ducit. et ver. scias. et ver. illud aut. et ver. se. Quero.
p quem fiet ista compatio. dicit quidā q. iudex pmitteret
inspectori perito. et eius stabit relationi. vel dicit glo.
q. ipe iudex debet hoc inspicere. vt. s. eo. s. oportet. tamē
debet secū habere scriptorē peritū. et sic patet ex hac glo.
sa. q. compatio litteraz debet fieri corā iudice. et hoc di-
cit doc. esse tutius ipi. no. in dicta. l. cōparatōes. s. vos
aut. Ultimo in. s. q. si tabellio no. glo. sup. ver. de in-
strumētū etiā factū p ipm negatur manu sua scriptū. q.
ipe nō poterit testificari. ita dicit hec glo. in fi. facit ad
id quod habet in simili p glo. et docto. in. l. j. l. de testa.
et quod no. a30 in sum. de testi. or. circa fi. Venio ad
ver. de quibz. et quero de intellectu huius ver. dic vt in
glo. que dicit. q. in tali insinuat. vel publicat. nō ē opus
testibz. per. l. donationibz. l. de donat. et vide quod ibi
no. glo. et doc. et de ista publica vide Inno. in. c. fi. c. de
fide instru. et spec. de instru. edi. s. ostenso. ver. et quo-
niam. et no. totam istā glo. que querit. an talis insinua-
tio fieri poterit possit. ptestat. et quid opetur.

Oportet Contractus celebratus in scriptis
ab impito litteraz i ciuitate et ultra
libram auri. quinqz testū et tabellionis solēnitate indi-
get. contractus vō sine scriptis vel libram auri nō exce-
dens. vel in villa factus. minori indiget solēnitate his
obtinētibz in futuris casibus non preteritis hoc dicit.
No. ex hoc. s. cū sua glo. sup. verbo inter quos. in fi.
q. par est conditio quo ad numerū testū instrumentū ad
bibendū multū scienter vel parū scienter. Secūdo no.
casum in quo requirit q. testes noscant ptabentes de q.
habuissis in. s. si vō absunt. et ibi dicit. s. de here. et falc. i.
Opponit dicit hic oportet vō et. et sic innuit q. quis
de necessitate cogat tantā apponere solēnitate in instru-
mentis. nam verbum oportet inducit necessitate. vt. l. j.
.l. de legi. sed hoc videt falsū vt. s. eo. s. si tamē quisq.
huius timore facta est glo. sup. ver. oportet. et sic vides p
istum tex. cū glo. q. verbū oportet de sui natura necessita-
tem importat. sed ratōe subiecte materie necessitate nō
inducit. et sic ecōtra sez q. aliqñ aliquid est qd de sui na-
tura nō importat necessitatem. aliqñ necessitate inducit
vt supra eo. s. si immobilis. sup. ver. lit. Querit glo. q.
est ratio. quare plures testes requirunt cū ptabit im-
peritus litteraz. q. qñ ptabit peritus litteraz. et dicit
q. hoc inducit in fauorē imperiti ne decipiat. et istā opi-
firmat glo. in autē. sed nouo iure. hinc sumpta. l. si cer.
peta. sed l. y. ibi dicit q. vera ratō est. qz imperiti littera-
rum defacili denegant q. in instrumentis ptinent et eēnt
quasi incōuincibiles. nisi tanta solēnitas seruaret. vt. s.
de tabu. s. j. in fi. dic hanc veram esse ratōnem. et ratōez
glo. orō. hic sup. ver. v. testibus. quam tene bene menti.
Quero. an in numero quinqz testū pnumere tabel-
lio. respondeo hoc casu in numero testū nō computat. et
hoc expresse videt velle tex. hic in prin. dū dicit. et testū.
ideo et tabellioes adhiberi. et sic copulatiue d. c. de vtro
q3. Numerus aut testū declarat vt sequit. et hanc opi.

tenet hic Jaco. de bel. et glo. in dicta autem. sed nouo iure.
re. et a30 in summa si cer. peta. s. item. et in mutui dati-
one. Sed precedens opi. videt mihi verior p hūc tex. vt
supra dicit. facit ad predicta quod dixi supra eo. s. sed si
instrumenta.

Ut autem In hoc. s. est vna glo. sup. ver. sa-
citum est. que distinguit et ponit
omnes casus huius tit. vsqz ad fi. et clarius q. ponat tex.
Cum hac glo. pcor. quod no. glo. in dicta autē. sed nouo
iure. et a30 in dicto. s. item in mutui datōne. et qd no.
glo. in dicta. l. ptractus. l. de fide instru. Sed circa
hanc glo. aduerte ad duo. primo qz glo. in certa pte vi-
detur mihi corrupta. et p errore scripta. vitz in. d. sinau-
tem ponas. Vbi siue in ciuitate vel nō ultra vnam librā
auri. Nam illa verba iudicio meo debent vacare tanq̃
errore scripta. Nam si nō est in ciuitate ptractū. et tunc
vetera iura seruant. vt hic in. s. hoc autē. que vetera iu-
ra sunt. vt duo testes sufficiant nisi ptractus sit supra li-
bram auri. vt. l. fi. l. si cer. peta. et no. supra. pri. in glo.
Itē q. dicit glo. vel nō ultra vna li. auri. adhuc male dicit
qz qñ ptabit in libra auri. tūc indistincte duo testes suffi-
ficiunt. et patet in primo mēbro distinctōis huius glo.
vt pbat in. s. vel aut. s. eo. et sic ista verba debent vacare
re. et ad illa verba glo. que dicit. si aut ponas q. vnu ho-
rūz defuerit. vt quia a perito ptabit subaudi in scri-
ptis vel sine scriptis. et q. dicit vt ptabat subaudi sine
scriptis. fuit tñ cōtractus factus in ciuitate et ultra vna
librā auri. et hoc modo ista glo. pcedit et pcor. cū alijs
glo. s. alle. als esset falsa. vt dicit. Secundo ad hanc
glo. aduerte q. vbi contractus esset factus ultra li. auri.
et in ciuitate. subaudi a perito in scriptis vel sine scri-
ptis. vel ab impito sine scriptis. tūc est distinguēdū. aut
sit priuata scriptura. et tunc dicit glo. q. forte sufficiunt
duo testes cū tabellione. quā glo. bene no. qz alie glo. q.
tractant istam materiaz dicit indistincte. q. in predicto
casu tres testes requirunt. idem no. s. e. s. sed si instru-
ta. qd ē no. ad illā glo. et alias qz ibi allegauit in casu p-
dicto. de quo dic vt ibi. hoc em nō pcederet vbi ptabes
ret imperitus litteraz et in scriptis et in ciuitate et ul-
tra libram auri. qz tūc debent adhiberi quinqz testes. et vl-
tra quinqz tabellio. vt. s. eo. s. oportet no. et ibi dicit et glo.
tāgit hic. Sed p oia predicta videt. q. indistincte qu-
qz testes regant siue sit peritus siue imperitus. si pra-
ctus fiat in scriptis. vt. l. de testi. l. testū. dicit vt ibi no.
vel solue vt hic no. Ja. dicit vt no. hostien. in sum. de fide
instru. s. qd sit effectus. Ultimo querit qñ dicit fieri
ptractus in scriptis. dicit vt p glo. hic. et a30 in dicto
.s. itē mutui datōez. et in sum. de fi. instru. s. nūc de his
et glo. in. l. testū. l. de testi. et in dicta autem. sed nouo
iure. de quo p glo. et doc. in. l. ptractus. l. de fi. instru.

Hec constitutio interpretatur priorem pstitutionem
de his qui ingrediuntur monasteriū et de sublatijs eoz.

Aus talis ad nos

puenit. Dictū est supra in ti. de mona-
chis. s. illud. q. ingrediens monasteriū
se et sua dedicat deo ipso ingressu. Tertiū
qz reuocabat in dubiū. an dicta pstitū-
tio haberet locū in illis qui ante. l. illaz fuerunt ingressi
monasteriū. ideo p illa dubitatōe ponit hūc titulum.
Et nō luxurient ptra naturam. Rubrica.

Innibus hoibus

q. recte sapiūt. Peccata p naturā. et blas-
phemie p deū. et iuramēta p mēbra dei
p hac. l. p. bibent. p. trāfaciētes vltimis
supplicijs puniant. h. d. No. ex hac
pstit. s. hec oia. primo q. nō est licitū iurare p mēbra dei
Secundo no. q. talis iurās dicit deū blasphemare. vt p
bat ibi ab hmoi et ab alijs blasphemijs et. et sic si ex for-

Collatio.vj.

ma statuti imponit certa pena blasphemati deus. iurās
p mēbra dei. tanq̄ deum blasphemās debet puniri pena
statuti. ad idē facit. xxij. q. j. ca. si quis p capillum. dicit
ter. ibi. si quis p capillū dei vel caput iurauerit. vel alio
modo blasphemia cōtra deū vsus fuerit &c. sic iurās p
mēbra dei dicitur blasphemare. Opo. hic dicit q p
peccato cōtra naturam magna pena imponitur. contra
immo videt q alia pena imponat n̄ ultimi supplicij. vt
erra de vite et ho. cle. c. vt clericor̄ de excessi. prela. ca.
clerici. So. vt no. in. d. c. xxij. q. vij. c. flagitia. Opo.
nū ad secundū dictū et videt q blasphemās deū vel ali
quē sanctū & alia pena puniatur. vt dicto. c. si quis per
capillum. Solue vt no. glo. eē de maleficijs. c. statui m̄
sup verbo blasphemiam in fi. glo. vbi ille tex. cōtradicit
hic quero p qd licet homini iurare. Rñ. peccesiam et p
deū vt. s. iusiuran. qd p̄statur ab his in pzin. L. d. epis.
et cle. auten. s. iuder. xxij. q. j. c. cōsidera. 7. c. si aliqua. 7
hij. di. c. domino. et p crucē et alia que habes extra de
iureiuran. c. et si r̄pc. S. lz in glo. sup verbo creatura. et
super verbo testis. Sed aduerte qz lz quis nō iuret p
illum modū p quē dz. tñ ex illo iuramēto obligat. vt p
bat in ter. dicti. c. et si r̄pc. S. licet. vers. q̄uis. et. xxij. q.
j. mouet te. et in eis nō. q̄ tene mēti ppter. l. nō erit. S. di
uus fm̄ vñā lec. S. lz et si gs de iureiuran. ff. Querit
ia de bel. an cōmittens crimen cōtra naturā possit testa
ri. et dicit q nō. de quo dic vt hic p eū. debet eñ intelli
gi qñ nō fuit de crimine damnat. al̄s si eē dānatus cō
damnaret ad mortē. vt. l. eius q vsqz ad fi. ff. de testa. 7 q
dānatus p tali crimine nō possit testari. no. spec. de in
stru. edic. S. cōpendiose. s. xij. Quero que sunt ciuita
tes que perierūt. dic vt habes de excels. prela. c. clerici. et
de peni. di. j. c. sed p̄tinuo. Ultimo signa glo. et iurta
no. de verbo iusto. et habuistis. s. de app. 7. j. q̄ tpa ap
pel. debeat coll. iij. et ibi diri.
Et liberti de cetero auro nō egeant. Rubrica.

Effectis bonis om

nito. Si dñs seruū qñq; manumittit
 ciuē romanū denūciat. 7 quis ius anu
 lozū auzeoꝝ et regeneratōis ex ip̃a
 manumissioe manumissus cōsequitur
 patrono iure manumissionis p̃ omnia r̃seruato nisi ab
 eo fuerit remissum. tūc em̃ iuspatronatus in hoc sibi re
 seruatur. vt ei reuerētia habeatur. et ex certis ingratitu
 dinis causis licet in fuitutē reuocare. Itē liberti 7 libe
 re pro ingenuis quo ad nuptias reputatur. et si dñs cuꝝ
 ip̃ia serua matrimonium. interuenientib; inuilib; in
 strumentis cōtrahit ip̃a et ex ip̃a nati liberi efficiuntur
 hoc dicit. ¶ Nō. primo. q̃ omne datū optimū 7 om̃e do
 nū p̃fectū desursum ē. et a deo ꝛc. et ē tex. j. q. j. c. quā. p
 nō. et p̃ glo. in. §. nā et demosthenes. Secūdo nō. ex. §. q̃
 mā. q̃ ille q̃ manumittit efficit ingenuū. adeo q̃ ius anu
 loꝝ aureoꝝ et regeneratōis p̃sequitur ex ip̃a libertatis da
 tōe. Ex q̃ tex. cū glo. no. q̃ cū aliquid ꝓcedit et ea ꝓcessa
 uident que illud ad plenū faciūt. et all. glo. bonas leges
 marie. l. si qñ. l. de bonis vaca. li. r. 7 qđ ibi no. Tercō
 nō. q̃ p̃ hāc datōem libertatis ius patronatus nō ꝓdit
 nisi ex p̃se ꝓmittat. tūc em̃ solū reuerētia et ius reuocā
 di in seruitutē certis ex causis patrono r̃seruat. Quar
 to no. ter. ibi et hoc q̃ vocat ꝛc. Ex q̃ habes q̃ dicantur
 ope obsequiales. qđ facit p̃ matrimonio. l. si nō sortē. §.
 liberos. ff. de cōdi. inde. Quinto no. ter. ibi q̃ equalis.
 q̃ patronus d̃r equalis patri. Quero. dicit hic i. p̃ri.
 no. loci nō etati. qđ vult b̃ dicē? dic vt in glo. sup̃ verbo
 etatis. in. §. de liber. §. libertinorū. s̃ qđ dicit glo. q̃ reg
 nē q̃ manumissor sit maior. xvij. annis. intellige vt not.
 glo. in. §. s̃ cū ler. in. §. ex qui. cau. ma. l. 3. vide. j. vt spō.
 lar. §. j. Quero. vides hic certis causis fieri posse re
 uocatōem i seruitutē licet sit remissum ius patronatus

Ut liberti decetero au.

q sunt he cause. dic vt in glo. sup verbo resti. quaz no. et tene meti. Et vide qd no. in. l. ij. l. d. libe. et eoz liberis. et vide ibi ex qui. cau. donatio reuocat. q cause ponunt. l. de reuo. do. l. fi. 7 extra de dona. c. fin. 7 ibi bona glo.

Quero. hic dñ q filij patroni habēt ius reuocandi in seruitutez. de glo filijs loquat hic: rñdeo de filijs primi gradus. vt. l. sciēdū. §. idē. ff. de verbo. signi. et ibi no. et no. in. l. pe. ff. de libertis 7 eoz liberis. Quero. qd ecō uerso. an patronus possit reuocare i seruitutē filios li- berti. ppter ingratitudinē cōmissam p pñem: dic vt no. glo. l. fi. l. de liber. 7 eoz liberis. 7 i. c. iij. eñ de rebz ec- cle. nō alie. Quero. quid de libertis ecclesie cōmittēti- bus ingratitudinē. dic. vt habes. xij. q. c. optima discus- sio. et d dona. c. fi. Quero. an eo ipso q ē pbata cā in- gratitudinis. isti manumissi sint reuocati i fuitutē ipso iure p. l. abqz iudicis sentētia. Ja. de bel. hic vidr uelle q sic. et isti sunt dñati ipso iure p. l. eoipso. q corā iudicē tē ē pbata cā ingratitudinis. 7 añqz iudex sniam ferat. 7 p hac opi. facit tex. dicēs in ipm primo restituim⁹ ha- bitū. 7 q nō sequit tāq in deuoti quē amitti quē dñari zc. Alij dicūt q reuocant in seruitutē p iudicis officiu 7 p eius sniaz cā appobata ingratitudinis. vt. l. j. 7 pe. l. de li. et eoz li. vt sic bec. l. intelligat fm illas. Nā per posteriores leges determināt aliqñ priores. l. nā et po- steriores. ff. de legi. l. sciēdū q satūda. cog. cōiūcta aut. offerat. et q in eis noto. l. de lit. pte. et sic uelit ille tex. dicē. q facta pbatio ingratitudinis reuocātur 7 resti- tuant ad primū statū fuitutis p iudicis sniam 7 ei⁹ officiū tāq dñati. 7 ista opi. mihi plus placet q pcedēs. et ex hoc. §. sumitur aut. §. hodie. l. de iureiuran.

Si quis Ex isto, s. sumit aut. s. nouo iure, po-
sita sub. l. vxore. L. de nup. z corrigi-
tur illa lex z si. Dicētes positum in dignitate nō posse li-
bertam in vxorem accipere.

Apud q̄s oportet monachos cās dicere. Rubrica.

Em cognoscentes

rectā fieri. Altonachi ⁊ moiales ꝑ cau
sis eoz corā epō debēt pueri q dispōnē
debet an ꝑ se vl ꝑ alios debēt rñdere. ⁊
fm legē ⁊ sacras reglas dꝫ cognoscere

et indicare. civiles aut indices talium causarum cognitionem non habent. pena contrafacientibus imminente. hoc dic.

Nota primo ex ista constitutione. q̄ iudices ciuiles nō possunt eē iudices in causis monachorum et monachium sed episcopi. Secundo no. q̄ causa fit cum monacho et libellus de eo. Tercio no. q̄ episcopi tenentur sci re. l. ciuiles. cum fm. l. ciuiles debent iudicare vt hic. de quo no. per glo. l. de epis. et cle. l. repetita. qđ qualiter sit intelligendum q̄ episcopi debeant scire. l. tangit 3a. de bel. hic. et doct. in autē. causa que fit cum monacho. l. de epis. et cleri. hinc sumpta. dicam in. §. si dō crimē. j. de sanc. epis. vbi glo. tangit. Quarto no. q̄ l. ciuiles debent seruari in foro ecclesiastico de quo dic vt in. c. j. extra de operis no. nunci. et ibi per doc. 7 vt no. glo. extra de reg. iur. c. ij. li. vj. et vide quod tangitur extra de arbi. c. ij. Quinto no. in ver. seruus. q̄ cause monachorum debent accelerari et honeste et sacerdotaliter expe diri. Sexto no. in ver. executores. q̄ rōne delicti cōmissi in personam ecclesiasticam. quis efficitur de foro ecclesiastico. vt hic de quo per glo. in aut. item nulla communitas. l. de episco. et cle. 7 ibi per doc. et in dicta autem. causa que fit cum monacho. dicam. j. de san. epis. §. omnibus. autē. episcopis. Quero an hec constitutio habeat locum in causis civilibus et criminalibus? dicit iac. de bel. q̄ sic. dicit enī rubrica causas agere. et in nigro in pluribus locis idem dicitur. Item in prin. dicit sig. tem 2ē. et sic sequitur tam in criminali q̄ in civili. argu. eius quod no. in. l. causas. l. de transac. et in. l. j. §. j. ff. de testi. fac. extra de ver. sig. c. ex pre. Quero qđ

rilio omnē facimus puidētiā. Offi
 ciū q̄storis in inquirendis p̄sonis in
 vrbe cōstantinopolitana manentibz cō
 sistit. et inquirir̄ que sint et vnde vene
 rint. et qua occasione et cuius sunt vite. 7 si cōstantino
 polinēsis ciuitatis sint ciues. eorū casus 7 negocia ce
 leriter expedire. extraneos ad suas puincias cum suis
 bonis remittere. et alios expellere. et validos 7 potētes
 operari facere. exceptis infirmis corpis q̄ dimitti debe
 ant. pene p̄trafaciētibz imminēte. ¶ 2o. ver. si dō forsan
 fm iac. de bel. q̄ dñi agriculaz sunt p̄stituti iudices a le
 ge inter suos agricolas vt patz in dicto rer. et sic est ar.
 fm eum q̄ dñs inter suos vasallos sit iudex. 8 quo i. x.

Quicquid ad vultu
tatem. Dignitas cōsulatus. et patricia
t⁹ a patria potestate liberat sola digni-
tatis collatōe. et generalit^r ois alia di-
gnitas q̄ a curiali fortunā liberat z a p̄ia
liberat p̄tate. s̄ dic^r. No. q̄ ex sola collatōe. acce-
patriciatus et cōsulatus quis efficitur sui iuris. vt hic
in prin. in alijs dō dignitatibus temū administrat. acce-
dere. vt hic in. s̄. nūc aut. ver. dicimus aut in ip̄is sedibz
zē. z no. glo. in versi. nā si sanctum⁹ sup ver. codicill.
Secundo no. in. s̄. generaliter. q̄ omnis dignitas que
liberat a curiali fortuna. liberat a patria potestate. habes
aut sint dignitates que liberat a curiali fortuna. habes
in ter. l. si. l. de testi. li. x. Tercio no. in. s̄. illud. q̄ li
cet qñ filius exiuit de patria potestate nō redeat i pote-
state filij emancipati. si au⁹ morit^r. vt illi. q. mo. iulpa. po.
sol. s̄. j. tñ secus est qñ filius exiuit de patria p̄tate p̄p̄
dignitatem quaz adipiscitur. vt hic. et no. in dicto. s̄. j.
in illi. qui. mo. iulpa. po. sol. et in. l. si p̄ filij. ff. de adop.
Ultimo no. ter. ibi qm̄ omne bonū zē. ad que ter. fa-
cit extra de p̄uile. c. si. et ibi no. z. xxy. q. j. c. j. z. ij. et. s̄.
vt liberti decetero in p̄i. Et no. quia. s̄. dixi. q̄ ex so-
la collatōe dignitatis ius tribuitur. an hoc sit verum. et
la collatōe dignitatis ius tribuitur. an hoc sit verum. et
ter. in ver. nūc aut. facit p̄. et cōtra. z ad hoc etiam facit
l. si. l. de testi. li. x. z in illi. qui. mo. iulpa. po. sol. s̄. j.
lissa. Sed q̄ sola electio nō tribuat ius electo no. in. l.
ex causa. ff. de testa. m̄. Alibi no. glo. q̄ ex sola electōe
tribuat iurisdicctio. sed nō effectus iurisdicctōis. ita no. i
l. p̄uilegiatoz. l. de iurisd. om. iudi. z de cōdi. z de l. p̄u.
pillus. 7. l. de cōsuli. l. si. li. x. z alibi ceperit administra-
tōe acceptata ius nō tribuit nisi ceperit administra-
re. vt videbitis. j. de administra. s̄. illud. coll. vij. quid
dicendum. putare^r sic dicēdū aut loquimur i maximis di-
gnitatibz vt patriciatus et cōsulatus et episcopus. et
tunc ex sola electōe plenū ius tribuitur. vt hic in. s̄. j. z
s̄. naz si sc̄im⁹. 7. ibi no. glo. sup p̄bo codicill. z dīco
s̄. filiulfa. 7. l. de epi. et eleri. aut. s̄ ep̄al^r dignitas. z ibi
no. glo. sup ver. honorat^r. 7. l. si. in p̄i. l. de testi. li.
x. z ibi no. et qd̄ no. in dicto. s̄. fili⁹. qd̄ intelligi cū acce-
ptatōe. vt no. in. l. si. l. de cōsuli. li. xij. et ita intelligi

Collatio. vi.

glo. l. pupillus. ff. de cōdi. 7. demō. i. prin. ad hoc facit eē
de elec. c. cū inter i. fi. Aut loquimur i alijs dignitatibz
minoribz. et tūc aut iste dignitates non habent admini-
stratōem annexam. 7. tūc quid cōsequat electus ex ele-
ctiōe et acceptatōe habuissis. s. vt oz. p̄fec. circa prin. et
in fi. et habes in dicto ver. nam si sanctuimus inq̄tum
dicit de illo qui est effectus cōsularis q habet spem ad
ministrandi. vt notat in glo. super verbo cōsulares. aut
habet administratōem annexam. 7. tūc electo ex electōe
et acceptatōe. puto q tribuat ius ipius dignitatis et
ius administrandi. s. tale ius nō tribuit effectū nisi cum
cōpetit exercitiū ipius administratōis. quod intellige
cum administrare posse cepit. et ita intellige dictū. s.
nūc autem ibi et insuper cingulis 7c. 7. sequit postea. et
operibz agnitis. et ita loquitur etiam. s. vt oz. p̄fese. s. j. 7.
ita intellige de administra. s. illud. et quod no. glo. sup
verbo codicill. et qd no. in dicto. s. filiūssa. in glo. q in-
cipit hoc est speciale. et. j. e. ver. nam si sanctuimus sup
ver. codicill. et qd no. in dicta aut. sed episcopalis i glo.
que est super dicto verbo honoratis. p̄dicta locū ha-
bent in elec. que nō requirūt confirmatōez superioris
et ita intellige quod dixi de episcopo. vt patet in. s. palā
j. e. dicit em ipa ordinatōe. Si em loquimur in electō-
nibz que requirūt superioris cōfirmatōem. tūc quid ius
ris sit. glo. dicte. l. priuatozū. l. de iurisd. o. in. dicit. q
ex electōe. subaudi et acceptatōe. vbi inuictus nō co-
geretur suscipere. querit ius s nō exercitiū iurisdicōis
p̄dicta glo. q ex electōe querit ius prelature et admini-
strandi. s. nō exercitiū prelature et administratōis.
ita nō. l. iij. di. c. quāto. et vide glo. j. d. colla. s. prohibe-
mus all. hic. et ibi dicam. Nec ob. p̄dictis inq̄tū di-
ci ante cōfirmatōem. quod habuissis. s. de defen. ciui.
Set si cadere. Ibi 7. suspicere 7c. q intellige vt dixi ibi
Et de hoc an electo ante cōfirmatōem liceat re ipa
administrare. vide inno. in. c. trāsmittam eē de ele. 7. in
ca. cum supra extra de cā posses. et p̄rie. et in. c. p̄posuit
extra de p̄cess. p̄ben. An autem princeps ante confir-
matōem et coronationem factam per papam. habeat
iurisdicōem et exercitiū iurisdic. vt possit priuilegia
cōcedere. legitimare et alia facere. Ya. de are. disputa.
uit quam disputatōem refert Ly. in. l. bene a zenone.
l. de quadri. p̄scrip. 7. vide vt dicā i. l. fi. in prin. l. de
cōsuli. li. xij.

Illud. Opponit et videtur q in rescriptis bene-
ficiū debeat interpretari stricte. vt extra
de rescriptis. c. significāte. 7. c. nōnulli. s. j. 7. c. significa-
uit. e. ti. So. aut loquimur in beneficijs. et ista sunt lar-
gissime interpretanda vt hic. aut in rescriptis 7. sunt stric-
te interpretanda vbi sunt rescripta stricte iuris qui ema-
nant super delictis. que sunt potius restringenda q lassan-
da. vt in dicto. c. significāte. Sed cōtra hanc so. opponit
et videt q beneficium nō sit plene nec large interpretan-
dū. vt extra de rescrip. c. si gratiose li. vj. So. ibi loquit
in beneficio ambizioso hic vō nō.

Dalam. Opponit de. l. sacrosan. l. de epi. 7. cle-
ri. So. illa corrigi p istū. s. et iō sup
illa posita est anten. sed episcopalis dignitas hinc sum-
pta. Quero. an aliud sacerdotiū liberet quē a patria
potestate. Voc. in. d. aut. sed episcopalis tenet q nō. cu
ius contrarium determinat glo. extra de eta. 7. qualita.
ca. indecorum.

De iudicibus. Rubrica.

Lenone scripta est

lex. Iudices delegati a principe in ciui-
te romana debēt eē periti et in negocijs
experti. vt causas p se iudicēt et cognos-
cant. Iudices quoqz ordinarij p suos
occupatōem p p̄ntiam suoz assessorz supplēt. Itē p̄di-
cti iudices debēt sedere mane. meridiē et vespere. 7. ap-

De iudicibus

pellatōes ab eoz sentētijs interpositas suscipere cogno-
scendas per eos quibz nre. l. causariū. cognitōem cōmit-
tunt. hoc dicit. Ex principio huius p̄li. no. duo. p̄ri-
mo q illitterat et imperitus cārum nō pōt eē iudex dele-
gatus. Secūdo no. q iudices delegati nō debent habe-
re assessores. s. ordinarij sic. qd qualiter sit intelligendū
. j. declarabo. Tercio no. ibi s sinere eos querere 7c. az
gu. cōtra iudices qui quālibet questionem cōmittūt cō-
silio sapiētis. de q. q. dic vt no. ia. de are. i. l. alle. aut ille.
s. cū in verbis. ff. de lega. iij. 7. anteq̄ veniam ad alia p̄-
mo duo. no. p modū. q. et primo. Quero an imperiti
litterarū possint eē iudices. Glo. hic sup verbo habē di-
cit q illitterati possunt eē ordinarij iudices. rō quia ha-
bent assessores vt patet in ver. et nris administratoribz
si vō loquimur in delegatis. tūc aut illitterat eē delegatus
a principe sciēter. et pōt eē iudex. qz videt cū eo dispēsa-
re. vt. l. quidā cōsulebant in fi. ff. de re iudica. aut eē dele-
gatus a principe ignorāter vel etiā ab alio. tūc nō tenet
delegatō. vt hic. in ver. nos igit. Nō ob. l. certi iuris. l.
de indi. qz licet ibi loquat de milite. nō tūc illitteratus
vel eē ibi speciale inter milites. vt illitteratus et imperi-
tus miles inter eos possit iudicare. s. inter alios secus
vt hic. Ultimo dic glo. sup dicto verbo habere. q ibi
licet sit illitteratus. tūc habet experimētū cārum 7. natu-
ralē discretōem. et hanc opi. tenet spec. in titu. de iudic.
delegatis. s. excipi pōt. ver. itē q eē illitterat. Ista enim
opi. tenet glo. in. c. sciscitat extra d rescriptis. Licet qd
vide glo. i dicta. l. certi iuris. et. l. fi. l. d. senten. ex peri.
reci. 7. tangit p glo. in. c. fi. d. re. iur. li. vj. Et doc. i. l. cer-
ti iuris p̄dicta. et i. d. l. fi. tenet. q illitterat pōt eē iudex
siue sit expertus cārum siue nō et siue sit ordinarius siue
delegat. et hoc puto verū. cū nō videat rō diuersitatis
int ordinariū et delegatū vt dicā. j. pri. q. Ad hūc tex.
in. s. vos igit pōt rñderi. q hic loquat in. xij. iudicibz
delegatis i vrbe romana. q ppter eoz industriam eligū-
tur. et iō debēt eē litterati 7. negocijs exp̄ti. vt nō. glo.
sup vers. nris. Qualiter aut illitterati formēt senten-
tiā cū op̄sit eā in scriptis ferri. dic vt no. p glo. in dicta
l. fi. l. de sent. ex pi. re. et ibi p doc. et i. l. certi iuris. sup
alle. Secūdo quero an iudex delegat possit habē as-
sessorē. Hic videt tex. q ordinarius tūc possit assessorez
habē. nō delegat. vt hic i ver. vos igit. et i ver. et nris. 7
istud tenet iac. de are. p hūc tex. vt Ly. refert in dicta. l.
certi. s. i cōtrariū videt veritas q iudex delegat possit ha-
bere assessore. vt. s. vt de fun. seu funera 7c. s. illud. et. s.
alios aut. collat. v. Nō ob. hic tex. qz hic loquit speciali-
ter in. xij. iudicibz delegatis i vrbe romana. q ppter eo-
rū industriā eligūtur. vt. s. dixi. et isti nō debēt hēre assel-
sozem vt hic. alij vō sic vt i p̄trarijs. 7. istā opi. tenet doc.
i aut. ad hec. l. de iudi. sumpta ex illo. s. illud. 7. no. l.
de epi. 7. cle. aut. cā q sit cū monacho. Et s puto vez. et
q possint hēre assessorez delegati hēris casuz exp̄sum i. c.
statutū. s. assel. de rescrip. li. vj. P̄ter s puto q sicut iudi-
ces ordinarij pnt eē illitterati. ita iudices delegati. cum
vterqz possit assessore hēre. 7. p p̄ns nō eē rō diuersitatis in-
ter ordinariū et delegatū. Nec ob. p̄dict tex. j. e. s. si qz
autē. vbi videt velle. q ibi duodeci iudices delegati pos-
sint hēre assessore. respōde vt ibi dicāz. Lenio ergo ad di-
ctum. s. si quis autem.

Si quis autem. Quero d intellectu h
s. dicūt qdā q cū. s. i
s. ver. igit. hūc usqz sit dictū de maioribz iudicibz q sūt. r.
7. d minoribz iudicibz q sūt. viij. i p̄tor dic q si dicti ma-
iores iudices volunt pnt causas delegare alicui ex illis
octo iudicibz n alijs. dic glo. qd eos octo iudices mino-
res vocat pedaneos officio et dignitate. credo q velit di-
cē q sūt pedanei officio 7. dignitate 7. sūt pedanei rōe of-
ficij pui. 7. rōe pue dignitatis. quā nullo mō hnt magnā
s hnt modicā. Alij. vō. s. r. iudices. s. maiores iudices
erāt pedanei officio rōe pui officij qd hēbāt. s. n erāt pe-
danei rōe dignitatis. qz illā magnā hēbāt 7. fm istā lec.
hēs h casū. q etiā isti iudices q delegāt a p̄ncipe i ciui-

Appellationes. cessum super appellatio-
ne interposita a legato a principe. dantur duo mēses
quibz elapsis incipit currere tēpus anni vt biennij quod
dat ad appellatōem exercendā vel finiendā. Sed corra-
videt q̄ dantur alia tempora. vt. l. in offerendis. §. pe. v
app. l. ij. in fi. pzin. et. l. j. de tempo. appel. Dicūt quidam
olim dabant alia tpa hodie vō dant duo mēses ad in-
choandū pcessum sup appellatōe ⁊ illā opi. videt tenere
glō. hic super verbo mēses. ⁊ ipam eē positāz in dicta. l.
offerēdis. §. pe. Et sic ē speciale i appe. interposita a le-
gato a principe. q̄ dant duo mēses ad inchoandū ap-
pe. et postea incipit currere tempus anni vel biennij q̄
dat ad appellatōem exercendā et fiendam vt bic dī. de q̄
tempore exercende appe. loquūt. §. de his qui ingredi. ad
appell. §. j. et in autē. et qui. l. de tempo. appel. quali tē-
cat. q̄ regulariter istud tempus biennij incipiat currē
a tempore appel. interpositi. de quo no. i. l. fi. §. illud. l.
de tempo. appe. Alij dicunt q̄ hoc est verum generaliter
q̄ semper de iure duo dantur mēses ad inchoandum

Collatio. vi.

appell. et hanc opi. videt tenere *Ly.* in aut. ei qui. *L.* de temp. appell. in. j. et. ij. q. s. pcedes opi. videtur mihi veri or q. hodie generaliter dat annus et ex causa bienniu ad pducendum et ad pcessum initiandū sup ea. vt. d. s. de his. s. de his qui ingredi. ad appell. et dicta aut. ei q. fallit in istis appel. interpositis a delegato a pncipe. ga tunc dant duo menses ad appel. inchoandā. et post inci pit annus ad appel. exercendam et fiendam vt hic dicitur.

Nullus Quero circa hūc. s. quot duplex ē gen⁹ sportularum 7 quare dicitur sportula. 7 dic vt in glo. sup verbo nullo. et dum glo. dicit circa terciū sunt 7c. circa hoc vide qd no. s. i tripli. insti. de act. vbi etiā no. a quo pstantur iste sportule que executoribus dantur. et vide glo. in. l. si. de fruct. et lit. expen. et vide spec. i. n. de expen. s. si. ver. in summa. No. id qd glo. dicit. q. iste sportule que dantur iudici vel executoribus. non debet ee ipius iudicis vl executoris. s. debet ee fisco. quia iudices et executores habent salarium de publico. quia hoc videtur verum vt dicam infra. s. ne aut. ver. vnoqz duos executores vel masseros. Et no. q. duo baiuli possunt seruire duobus iudicibus et nō pluribus. Tercio no. q. baiuli eliguntur ibi dū dicit super eos electionem 7c. et ibi ad alios qui deputant eos 7c. et ibi serineis eligunt 7c. 7 debent eligi boni. als piculum ad electorem spectat vt hic. 7. j. de coll. s. iubemus. Ultimo circa hunc. s. no. glo. sup verbo executoribus que ponit. q. no mina habet nūcius. 7 dic vt in ea.

Ne autem No. quātum quilibet istorum in nomine sportularum debet percipere. Quero. in iudicibus ordinariis quātum recipiant nomine sportularū. Item quid in alijs delegatis ab alio q. a pncipe. Dicit glo. j. hic nō ee iure cautū. tñ dicit ipa. idēz quod in delegatis a pncipe. pro ista opi. glo. q. tam aliū delegatū q. etiam ordinariū sportulas accipiant. facit. s. de man. prin. s. si tibi. et quod ibi no. et. j. vt lit. iur. s. hoc quoqz et. j. vt iudi. sine quoquo suffra. s. quod volumus. 7 qd ibi no. sed q. ordinariū nō percipiāt sportulas tenet glo. j. e. in glo. que incipit. s. nūquid. vbi tenet q. nihil percipere debet vltra salarium per sua iura. idēz no. in. s. oz de man. prin. in glo. super verbo lucrum. Sed ia. s. bel. dicit aut loquimur in ordinariis habentibus salariū s. publico. et illi nomine sportularum nihil percipere debent. et ita loquitur dicta glo. que incipit. sed nūquid. s. hoc facit. s. scriptum exemplar. et quod ibi no. 7 sup iusticiā. quod presatur ab his. s. vnoquoqz. et quod ibi no. aut loquimur in ordinariis qui salarium de publico nō percipiunt. et tunc isti percipiunt sportulas. vt no. i glo. huius. s. In alijs aut delegatis dico idem quod in delegatis a pncipe. vt licet salarium a publico percipiunt. tñ sportule debentur sibi. az. huius. s. in fi. sed mihi videtur. q. distinctio quam ipe facit in iudice ordinario nō sit vera. nam dico q. iudex ordinarius potest percipere sportulas. licet salarium de publico percipiat. hoc probo per. s. oportet. cōiuncto. s. sit tibi. s. de man. prin. Nam. s. oportet dicit. q. scriptor vl ordinarius habz salarium de publico. posse a in. s. sit tibi dicitur. q. ordinaris nō permittitur sportularum nomine percipere vltra q. in sacra consti. cōtineatur. patet ergo q. sportulas q. cōtineatur in sacra consti. pōt percipere. et pro hoc q. quilibet iudex possit sportulas accipere. facit dictus. s. vltimus vt iudices sine quoquo suffra. Et q. dictus. s. sit tibi loquatur in iudice ordinario. no. in glo. que ita illū ter. intelligit extra de vita et bone. cle. c. cum omnibus in glo. super verbo expensas. et vide quod ibi no. super verbo salarium. et extra de rescriptis. c. statutum super verbo pauperes. Non ob. s. oportet. 7. s. viro quoqz qd

De iudicibus

ter. glo. allat. pro se. quia dico q. debent abstinere ab oī lucro. s. alio q. a lucro sportularū. nam illud debz habere vt dicto. s. sit tibi. Non ob. s. volumus. quia ille. s. facit cōtra glo. magnā que est. s. in. s. nullo. nam ille p mittit accipere sportulas. licet loquatur de delegatis. De ordinariis aut nihil disponit 7 p hoc puto. d. glo. in fi. que dicit q. huius sportule que dantur iudicibus debent seruari fisco. quod male dicit. quia iudices debent habere illas pro se vltra salarium quod habent de publico. siue loquamur in delegato a pncipe vt hoc. s. in fi. ibi quātū 7c. siue ordinario vel alijs delegatis vt dicit. et idem dico de sportulis que dantur executoribus ea dem rōne. de quo no. spec. in ti. de salariis. s. j. Querit glo. super vbo ab vtraqz an quelibz pars debeat duos aureos in cōte. lit. dare. et ponit opi. tñ dicit q. veri or opi. est. q. quelibet pars debet prestare duos aureos quod apparet ex vi dictionis vtraqz que dictio innuit q. quelibet pars debet duos aureos iudici causariū. 7 ita dicit glo. supradicta. ex qua nō. q. dictio vterqz est distributiva. et distribuit rem cuilibet in solidum. et requirit cōcursum omnium de quibus loquitur. sicut dicimus i dictione quilibet. de qua habes in. l. si pluribus s. le. ij. in prin. cōcor. quod no. in. l. si duas. ff. de execu. tu. s. est aut. super verbo vtroqz. et licet dictio vterqz sit distributiva. et attribuat rem cuilibet in solidum. tñ est collectiva. quia nō verificatur in vno ex propria significatōne vocabuli. sed requirit cōcursum illorum de quibus loquitur. licet sit aliud qñqz quod probatur. i. l. cum qui dam. *L.* de impu. 7 alijs substitu. 7. l. cum hētes mei. s. cum ita. ff. ad tre. pro hoc quod requirit cōcursum omnium de quibus loquitur. facit insti. de vbo. ob. s. vtrū et. s. sed hoc solennia. 7. *L.* d. iudi. l. properandū. s. fin. aut vterqz. 7. l. j. i prin. ff. de verbo. ob. Quandoqz dictio vterqz ponit p dictōe alternatiua. vt. l. rescriptum. s. si pacto 7 ibi no. ff. de pac. *L.* d. bo. qz lib. l. fi. s. ipm autē. ff. de li. et po. l. si ita. ibi vtroqz 7c. et tunc de eius dictōnis natura ē q. verificetur in vno tñ. et idem de dictōne vter. et alteruter. l. si ex toto. s. j. ff. de lega. j. ff. de feriis l. j. in fi. et. l. vter ex fratribus. ff. de cōdi. insti. 7. l. titius 7 seyus. ff. d. here. insti. et. l. pperandū. s. sinantez alteruter. *L.* de iudi. Et q. quelibet pars debeat soluere duos aureos in conte. lit. 7 duos in fi. apparet ex isto ter. ibi quaternis aureis 7c. et sic patet q. iudex habz octo aureos et sit idem dicere quaternis aureis sicut dicim⁹ in dictōe dena. q. idem est dicere decem et decem. vt. l. si qs ex testamento. ff. de le. j. et no. glo. in. l. stipulatio ista s. cū qui. ff. de vbo. obli. et. l. si. ff. de annuis le. Quia liter aut iste dictōnes bina terna quaterna et similia accipiantur. vbi tractamus de penis impositis. *Ly.* tāgit. j. d. litigi. s. ad excludendas super verbo denarum. dicam de hoc in. l. qui ter. trini. *L.* de murilegulis. lib. xj. vbi glo. ponit. Ultimo glo. inducit hūc ter. in argumtum. p donis ne illicite accipiantur. de quo in. l. j. s. qui dam. ff. de var. et error. cog. et. j. q. iij. vendentes. 7. rrv di. c. de quibusdam vbi s. hoc plene no. An doctor possit facere collectam. vide plene in. c. quia nonnulli ex mas gistris.

Oportet Iudex regulariter victum victori in expensis cōdemnare debet fm q. iuratum fuerit taxatione premissa. nisi propter negocij varietatem sibi aliter visum fuerit. omnibus alijs legibus huic legi cōtrariis infirmatis. hoc dicit vsqz ad. s. quia vō. et ex isto. s. sumitur autē. sed nouo iure. super. l. sanctimus. *L.* de iudi. No. q. de expensis statur sacramēto victoris taxatione a iudice premissa. Secundo no. q. iudex non potest esse clementior q. lex. quod dic vt i glo. super verbo videri. Quero. quid adijcitur per hunc ter. l. antiquis. Dicunt quidam duo. primum est quia olim licebat iudici taxare post iuramentū iaz pstitū. vt *L.* d. iudi. l. scimus. hodie vō nō. vt h. 7 de fa. aut. s. nouo

iure. Hanc opi. ponit glo. magna hic. et eam tenet et in dicta autem. tamē in dicta. l. factimus videt dicere. q. h. S. loquatur qñ ante iuramentū facta fuit taxatio per iudicem. et tūc nō possit postea taxare. secus si post defa. l. sanctimus. Certe ista distinctio fuit antiquoz glo. quā recitat glo. et eam reprobat. in. l. videamus in fi. ff. de in lit. iuran. et. l. in act. e. ti. Circa hoc sunt tres opi. sed veritas est q. qñ iuramentū pñtatur de veritate super expensis. et tunc nō possunt postea taxari. s. debent taxari ante ut hic et idem in iuramento pñtato rōe incertitudinis. vt. l. si quādo. l. unde vi. rō. quia cum istud iuramentū sit de veritate. ista taxatio veniret cōtra veritatem. Qñdoq. prestatur iuramentū de affectōe. et tunc potest postea taxari. rō quia iudex pōt bene refrenare inordinatam affectōnem iurantis pñm veritatem. Circa quod vide quod no. in dicta aut. sed nouo iure. et in. d. l. videamus in fi. et sic habemus vnū nouum ex ista constitutiōe pñm nouum ius. quia olim cōdemnabatur victus victori in expensis. l. de iudi. properandū. S. sin autē. nisi in tribus casibus. vt. l. omnes in fi. l. de epi. et cle. 7. l. qui solidum. S. j. ff. de le. ij. Itē etia in tercio casu quādo victus fuit cōmāx. quod dic vt dicta. l. properandū. S. sin autē et extra de penis. c. calumnia. S. ad uerte ad hanc opi. quam ponit glo. in eo q. dicit. q. dēta regula q. victus victori debet in expen. pñmari. sem p fuit sic intellecta. si iudici videbitur q. debeat cōdemnari victori in expensis. de quo vide qd no. in l. de pe. te. liti. S. hec at omnia. super verbo actio. et vide quod no. spec. in ti. de expen. S. nunc de expen. ver. in summa distinguē. Item dicit glo. q. nūq. debet sibi videri. s. q. victus pñmnetur in expensis qñ iuratur de calumnia nisi si expense sint petite expresse. et istud q. qñ iuratur de calumnia nō debz fieri in expensis pñmatio. glo. pbat. q. d. iure antiquo excipiebatur de iusta ignorātia vt dicta. l. qui solidum. S. etiam. ff. de le. ij. Et sic vnū solum adijci tur per hunc. S. not. ita dicit hic dicta glo. magna in fi. Ex quo no. duo. primū q. iuramentū calumnie excusat victum ab expēsis que veniunt ppter calumnia pñsumptaz. secus si iurans reperiretur in euidenti calumnia. quia tale iuramentū ab expensis tunc nō excusaret. vt i ca. finem litibz. in glo. magna extra de do. et contu. et ibi p inno. et spec. in ti. de expensis. S. nunc de expen. ver. in hoc autē ē differētia. De hoc an iuramentū calumnie excuset ab expensis tangunt doc. in aut. generaliter. l. de epi. et cle. in. viij. op. et in. l. pperandū. S. sin autē. l. de iudi. 7. l. i. l. j. l. d. aduo. d. iud. vbi ista allegatur. An autē iuramentū calumnie excuset ab expēsis que veniunt ppter temeritatē. dic vt no. in. l. eum quē temere ff. de iudi. et in l. de pena temere liti. in. d. S. hec aut oia veniūt eī expēse multiplici de causa. vt no. spec. in ti. d. expensis. S. si. ver. de expen. de quo dic vt no. quā. de cu. in. l. iij. S. j. ff. de iureiur. et ia. bu. in. l. pperandū. S. sin autē. l. de iudi. Secūdo no. ex ista glo. q. iuramentū calumnie nō excusat a debitis ex promissione. ad quod facit quod no. in. l. iij. S. si rem. ff. de le. iij. et quod no. spec. in ti. de expensis. S. si ante. et tangunt doc. l. l. factimus. l. de iudi. quod ē verum in illis expensis que fiunt postea q. actor tales expensas petijt. secus si ante. quia tunc iuramentū calumnie prodest reo. vt. s. dixi. Quero an iudex possit condemnare victum victori in expensis etiam si nō sit petitiū a parte. By. tenet q. sic per. l. ediles. S. itē sciendū. ff. d. edil. edic. hoc ponit ipe in. l. iij. S. hoc aut iudiciū. ff. de dam. insec. tñ nō pñt iudex si cōdemnatōem obmittit si nō fuit a parte petitiū. vt dicto. S. b. aut iudiciū. et ibi per dy. et doc. in dicta. l. pperandū S. sin autē. in. iij. q. si cōt ēt a parte petitiū et in expensis nō cōdemnaret. tunc teneret pñi restituere de suo. vt dicta. l. pperandū. S. sin autē alteruter. Sed tūc querō an iudex poterit repetere a parte que dicta ē et que debuit in expensis cōdemnari 7 nō fuit condemnata. ter. videtur velle q. sic. in. l. ij. l. de exact. tri. li. x. et ibi dicā

Quero. hic dicitur q. iudex nō potest pñmari i mī nori quātitate q. iuratum sit taxatōe pñmissa. Sed querō an si fert cōdemnatōnem in minori quātitate valeat. Dic vt p inno. in. c. ultimo. extra q. me. cā in glo. super vbo taxatōne in prin. Sed pone q. iudex videt pñmari tōem se errasse. an poterit talem renocare taxatōnem. Inno. dicit q. sic. etia post pñmari iuramentū et pñmari ad sententiā ex veritate iuramenti. Nec ob. ille. S. quia loquit vbi pñmari legitima exactio que nō renocatur. sed ibi nō est bona exactio. tūc secus ita tenet inno. in dicto. c. si. super verbo exactiō. de quo etiam p spec. in ti. de expensis. S. si. circa prin. et vide etia per inno. ex de pñmari. c. auditis. vbi glo. tāgit. Tēio ad ver. si in ex quo no. q. in arbitrio iudicis ē cōdemnare vel nō cōdemnare inspecta negocij qualitate. et vbi pñmari neutrum debere cōdemnari in expensis. hoc debet in sententiā sua decernē. vt hic. et hunc ter. no. spec. in dicto. S. si. d. illud etiam notādum. circa fines pñcipij vbi dicit. S. 7. et potest ēē q. neuter debet in expensis cōdemnari pñmari negocij varietatē. vt ter. ille dicit. quia vtrāq. pars habet iustā causam litigandi. vel quando vtrāq. pars obtinuit in dimidia eius quod petebat. vt expense inuicēz compensentur.

Quia vō. Arbi ter cuz iureiurādo a partibus vel ab arbitro pñtato eligi nō debet. sed cum pena sic. et si arbitri cum iuramento electi nūq. sententiā tulerint. siquidē dolo pena pñmari pñmnetur a deo. si vō p impenitiam nihil eis pñmari iuramentū. Itē omnes alie. l. de cōpromissis loquentes huic. l. no. cōtra rie cōfirmantur. hoc dicit. Quero de quo iureiuramento pñmari a partibus. idem si ab arbitro. et tunc per hunc. S. corrigitur. l. ne in arbitris. S. j. et. l. cum antea. S. altera. l. de arbi. Idem tenet glo. i autē. decernimus hinc sumpta. l. de arbi. l. 3. doc. dicant cōtrarium. q. iuratur ab arbitro. et tenet hic ia. q. si fuit cōpromissum cū iuramento et pena. q. valet. idem tenet glo. in dicta aut. tē. decernimus. et doc. ibi. Sed quero de intellectu huius. S. glo. mag. super verbo mulctam dicit. q. hic ter. videtur loqui in actore vt si nō vult parere sententiā arbitri. soluat penam cōtentam in compromisso ad act. suā exercendam coram iudice. vt hic dicitur. Sed quid i reo si nō vult parere sententiā late pro actore. an cōsequatur penam 7. Glo. dicit q. sic. quia hec pena non succedit loco rei sed loco pñmari arbitri. sed reus penam et rem dicit ia. bu. q. nullo modo actor. et reus penam et rem pñmari. nisi in vno casu. videlicet quādo in lite pñcipali postea coram iudice agitata obtinebit. et idem dicit hic ter. ad idem. l. si quis rez in fi. et modo dixi. ff. de arbi. Sed glo. loquitur in actore nō parere sententiā qui soluit penam et redijt ad actum suum et probatur h. textu. nec reus potest vti sententiā arbitri pro se. tamē nō amittit iuris sui defensionem in alia causa. et no. in hac glo. super. d. verbo mulctam in. fi. ibi hic eadem cōtra dicat in reo 7. Et sic cōtra nō parere sententiā arbitri siue actor siue reus potest erigi. Sed questio pñcipalis suo morte discutrat coram iudice ordina. vt hoc ter. 7. erigitur pena et res contra nō parentem vt hoc ter. 7. dicta. l. si quis rem in fi. Preterea quādo in compromisso est apposita pena. ex sententiā arbitri nō oritur actio vel exceptio. sed solum pena peti potest nisi sit dictum expresse rato manente pacto. ita no. in. l. ij. ff. de arbi. no. in. l. cum antea. S. j. in pñmari. in. ij. q. l. de arbitris. Quero quid de iure canonico an istud iuramentum sit obseruandum. doc. seruant in dicta autem. decernimus. de quo vide glo. in capi. ij. extra de arbi. super verbo sacramentum que dicit. q. est obseruandū si arbitriū est licitum. licet iuramentum interponi nō debuerit quo casu de iure civili nō valet. etiam si bene iudicatur. et no. in dicta autē. decernimus. et dictam glosam dicit ca. ij. nō. nō referēdo glo. ad ter. decretalis q. ter. loquitur

de arbitratore fm glo. sup. ubi absoluas quo casu de in
re civili sine dubio potest iuramentum interuenire. vt in c.
quis nullis extra de iureiuran. 7. l. si libertus. ff. de ope
ris li. Ultimo hic videt. ter. ibi nihil preter ius iuran.
7. prout habes in ter. ei. s. arbitro. q. arbitri male iu
dicans non facit litem suam. quod glo. etiam tangit. qm cum
iuramento fit compromissus. als sic. de quo in l. pe. l. de
pac. in fi. per glo. 7. doc. 7. no. in l. si. ff. de var. 7. extraor
di. cogni. Insti. de obli. que ex quasi delict. in prin. de re.
iur. c. j. lib. vi. sed glo. in prin. insti. de ob. ex quasi deli
cto. videt velle q. arbitri faciat litem suam etiam si iurat
ad huc ter. rñdet vt ibi. sed precedentē opi. doc. tenet.

Postros. Omnes iudices regulariter debent
tas recipere. excepto prefecto ptozio. Item omnes iudi
ces debent in iudicando. l. seruare 7. appel. recipere pena
prafacientibus imminere. 7. iudex si dubitauerit. rela
tionem principi facere potest pñlendo. hoc dicit. Op
po. dicitur solam tuam preminetiam 7. 7. videt q. sint
multi alij casus in quibus appellare non licet. vt in l. j.
cum si. ff. a quibus appel. nō licet. Glo. concedit 7. dicit.
q. multi sunt alij casus in quibus appellatō non recipit
quos casus habes in glo. magna hic. 7. vide qd no. in l.
a pñlulibus. l. de appella. 7. spec. in ti. de appell. S. q.
solam 7. q. licet in statuto vel principis delegatōe di
catur salua sola tali excep. pponi tamen possunt plures
7. legitime excep. de qua questione dic vt no. glo. 7. doc.
in l. ita nobis pudor. l. de adul. 7. l. j. S. j. ff. qd vi aut
clam. 7. vide extra de offi. dele. qd no. in c. ex parte tua.
7. qd tangit glo. rñ. q. j. c. sine exceptōe. No. ter. ibi
vel si contingit 7. de quo videbitis. j. in medio litis fa.
inf. non fieri. 7. vide doc. in l. properandum. S. si nautez
in medio de iudicijs in. iij. q.

Ut clerici apud prios epōs pñm pueniāt. Rica.

Lurimas sacras

scribentes leges. Cleric⁹ ad pñm epm i
causis pecuniarijs pueniendus est. qui
ex nō scripto 7. sine damno causaz deci
dere debz. Sed si causa talis sit vt alia
di. scilicet que epm cognoscere impediāt. tūc civiles iu
dices clerici causaz decidere debēt. sed si clerici de cri
mine criminaliter pueniāt. tunc civilis iudex causaz. j.
secūdi mensis spaciū decidere debet. Si vō de crimie ec
clesiastico puenitur. tunc ad solum epm spectat decisio.
his obstatibus i causis futuris legibus antiquis. huc
l. non obstatibus: sed confirmatis. hoc dicit. No. ex
hoc pñtutione. q. quādo epus cognoscit inter clericos
suis sine scriptis debet cognoscere 7. iudicare. 7. alij ca
sus qui sine scripto cognoscuntur 7. iudicantur. no. s. vt iur.
di. sine quoquo suffra. S. necessitate. ad qd facit qd no. i
aut. nisi breuiores. l. de senten. erpi. reci. Debet etiaz
tales casus celeriter expedire. vt hic in vers. si tamē. ibi
7. Item nota de quibz criminibz potest iudex layc⁹ co
gnoscere pñm clericū. 7. de quibz iudex ecclesiasticus tñ
vt hic. vsq. in. S. si tamē in fi. Opponit 7. videt q. cau
se clericorū debeant in scriptis cognosci 7. iudicari. vt in
c. qm pñlām. extra de proba. Glo. hic sup verbo ex nō
scripto dicit hunc ter. esse correctū pñlud. c. sed pro bu
ius declaratōe vide glo. secūda 7. que allegat. l. Si quis
in hoc genus in fi. rñ. q. j. c. si quis cū clerico. 7. de regu.
iur. c. fi. lib. vi. Querit glo. sup verbo naturā. qd vult
dicere pñm cause naturā. Dicit glo. puta quia est cau
sa liberalis. idē nō. in au. clericis. l. de epi. 7. cle. ab hic
sumpta. Ex qua glo. nō. q. epus de causa liberali co
gnoscere nō potest. sed quare hoc sit. 7. an sit verum. di
cam. j. de san. epi. S. si quis litigantiuz. vel dicit glo. qz
fuit illius cause aduocat. vel est cognatus agentis act.

iniuriarum. sed istud vltimū dictū limita. quando est
cognatus accusatoris vel eius panguineus. sed quādo
esset panguineus tam actoris q. rei. tunc posset iudica
re. quia par affectus suspitionez remouet. ita no. p glo.
extra de appel. c. postremo. 7. in glo. j. extra de offi. dele.
c. inter. vel dicit glo. q. ab eius sentētia de hoc facto fuit
appellatum. De hoc an a sentētia epi possit appellari 7.
quādo habes in l. episcopali in fi. 7. in autē. si quis liti
gantuz. l. de epi. audi. videbitis. j. de san. epi. S. si qs
litigantium. Quero. quid si iudex a quo appellat suc
cedit i locum iudicis ad quē. an poterit cognoscere dic q.
nō. sed debet illā causam alij delegare vt no. in l. cos in
prin. l. de appel. 7. in. c. querelaz extra de elec. in prima
glo. quicqd no. p glo. ff. de inoffi. te. l. filius. 7. iste iudex
si nollet illā causaz alij delegare. tunc appellanti dat re
medium illū iudicem recusant. vt no. spec. in ti. d. act. S.
nunc tractem⁹ in fi. Quero. dicit hic q. iudex laic⁹ co
gnoscēs d causis pecuniarijs clericorū debet velocitē cau
sas decidere. j. qd tempus. Glo. videt velle q. j. duos
mēses. sicut quādo cognoscit de crimie vt in. S. si tamen.
ita videt velle glo. l. de epi. 7. cleri. autē. clericus. De
nio ad v. si vō. 7. videt q. de crimie ecclesiastico vna cum
epo possit cognoscere pñs. vt. s. d. man. pñ. S. si vō cano
nicis. So. ibi loquit quādo crimie ecclesiasticū infertur
laico. hic quādo clerico de quo quādo crimie ecclesiasticū
infertur laico quis debet cognoscere. vide qd no. in. c. cū sit
generale. extra de fo. ppe. 7. rñ. q. j. in summa. Quod autē
sit crimie ecclesiasticū. glo. sup verbo ecclesiasticū tāgit hic.
vt in dicto. S. si vō canonicū. 7. p glo. 7. doc. in dicta aut.
cleric⁹. 7. in dicto. c. cū sit generale. Sed pñm totam
istā pñtū. opp. 7. videt. q. nec in eā civili nec i criminali
possit pars aliquē clericū ad civilē iudicēz trahere. 7. si
quis cū trahit. causaz pñt. vt. r. coll. de statu pñm li. ec
cle. S. status. So. ista pñtū est hodie correctā pñlū.
S. 7. ideo ex illo. S. sumpta ē autē. statim⁹. l. de epi. et
cleri. q. corrigit dictā autē. cleric⁹ hic sumptā. Ad idē fa
cit qd videbitis ex de fo. ppe. c. null⁹ iudex. S. si qs p cle
ricū. Sz hic qro an hodie trahēs clericū ad civilē iu
dicē. pñt causaz suā ipo iure vel p sentētiā. 7. vsq. ad
quātū temp⁹ sit licitū accusantē penite: vt pñtā penaz
euitet. Bic vt no. in. c. si diligētī ex de fo. ppe. in glo. sed
nūqd. 7. rñ. q. j. c. i dicta. 7. c. si tamē. Nā ibi dicit. q. cle
ricus pñm debet degradari q. tradat pñm iudici secu
lari. quādo h sit vez q. debeat degradari 7. tradi iudici se
culari. vide ex de iudi. c. cū nō ab hoie. 7. j. no. 7. in. c. ar
si clerici i fi. c. ti. in. c. nonim⁹. ex de vez. sig. Qui autē
sint casus quibz qs pñt cognoscere de causa p clericū reū
vide. rñ. q. i summa. ideo dixi clericū reū. qz si eēt actor. si
ne dubio iudex laic⁹ pñt cognoscere cū debeat sequi for rei vt
dicto. c. cū sit generale. qz dixi q. i causa civili cleric⁹ nō
pñt a laico pueniri. pñt q. cleric⁹ subtrahit rem laico
an poterit sub iudice laico pueniri. Glo. ē ber. q. nō. in
c. clericū vnus. rñ. q. j. in qua. q. cōsuluit. l. y. facit ter. 7.
glo. l. heres absens in prin. ff. de iudicijs.

De panguineis 7. vterinis fratribus Rica.

Vltis vndiqz. Fra

tres panguinei 7. vterini. pñeruntur si
mul fratribus consanguineis tñ. 7. vte
rinis tñ. sed si sunt superstitēs consan
guinei tñ 7. fratres vterini tñ. ad suc
cessionē fm. ll. antiquas admittuntur in futuruz omnibz
obtinētibz. hoc dicit. No. in. S. plurima igit. q. due
rōnes viciūt vnā. nisi vna illa sit fortior illis duabz. idē
no. in l. i. d. adop. S. s. hodie i fi. ff. de inoffi. testa. l. naz et
si parentibus. No. glo. sup verbo vltra autē. hic di
stinguentem 7. adde no. in autē. itaqz. l. de legi. heredi.
Quero circa hanc glo. dicit i ista glo. q. vbi sunt co
sanguinei tñ. 7. vterini tñ. q. in bonis qñtis a patre. pñ
feruntur vterini. vt in l. de emancipatis. l. de suis et le.

Quero. quando parētes veniūt ad successionez filij. 7 sunt parētes ex parte matris tm vt auus matern⁹. 7 paternus ex parte patris tm: Respōdeo in quesit. ex mat. na linea preferūtur parētes ex parte matris. i. quesitis ex paterna linea preferūtur parētes ex parte patris. casus est no. l. de bo. q. lib. l. qd satis. S. fi. fm vnam lec. q est multū nōbilis. 7 docto. ibi dicūt hūc casuz alibi nō repiri. p. do. letis h ēctare materiā successiōis ab ite. stato quā tractāt doc. i. d. aut. itaq; dic vt ibi p oēs doc. De armis. Rica.

Agnum deuz 7 sal

uatores nrm. Princeps arma publica fieri iubet. s. priuata fieri 7 vendi pbi. bet. pena ptrafaciētibz atq; vendētibz imminēte. Cultellos autē minores fieri 7 vendi priuatis pmittit. hoc. d. No. q. nulli ē pmis. sum face arma nec vendē nisi illis qui sunt deputati ad istud officiū p republica. Secūdo no. q. nulli licituz est habē arma sed debent arma priuatoz in publicis locis poni. vt hic. 7. v. q. j. S. hoc aut. 7. S. hoc igit. Tercō no. in. d. hoc quoq; q potestates 7 rectores ciuitatis 7 ter. rarum dicūtur esse patres causaz. adde. j. eo. S. oportet 7 in ver. defensores. s. de mā. pri. S. nō pmittas in fi. 7. s. vt in. sine quoquo suffra. S. omēs autē. Et hūc ter. in. ducit glo. hic sup verbo patrū ad. q. q sufficit potestati. bus 7 rectoribz terraz iurare de calum. p quo extra de testi. c. presentū lib. vj. Quarto no. in ver. hāc igit q so. cietas debet habē cartularios. i. notarios. Naz glo. hic sup verbo cartularioz dicit. q cartularij appellātur ta. belliones. de iudicibz aut cartularijs habetis in. l. rē nō nouā. L. de iudi. Quinto no. in. v. optet ter. ibi penā 7 i. pecunijs 7 c. cū glo. que incipit h est 7 c. qd no. p condē nationibz 7 bānis que sūt in haurere 7 psona ex forma statuti. Serto no. ver. vt autē. q appell. armoz ptenē offendibilia 7 defendibilia. 7 sic si ex forma statuti. pbi. bitū est arma ferre intelligit tā de armis offensibilibz q defensibilibz. Septimo no. q licitū est priuatis operari 7 vendē cultellos aptos ad incidē. panē 7 moderādūz penas. 7 p psequens licitum est tales cultellos portare.

Alterius dicit glo. sup verbo miores. q potest colli. gi ad statutū q sit de nō portādo arma p aliquā ciuita. tem. q obstatē hac pbi. bitōe facta a statuto licituz esset portare ad incidēduz panes 7 ad moderādūz penas vt hic. qd tene menti. Glenio ad. S. tenniciam⁹ 7 no. q tabellio qui semel i illo officio deligt. debet ab illo remo. ueri. 7 ad illud officiū redire nō debet. idem no. in. l. si. qs ex argētarijs i prin. ff. de eden. 7. s. de nō alie. S. vult em. facit qd no. s. de tabel. S. fi. pbat in. l. si alig de su. scep. 7 archa. lib. r. l. de digni. l. iudices circa. lib. xij. et vide Inno. in. c. fraternitatis in glo. ij. c. de here. Op. po. ad primū no. 7 videt q licitū sit arma vendē 7 ad vē. tendū habē 7 circa ipa negociari. l. j. 7. iij. ff. ad. l. iull. de vi. pu. Sol. de iure antiquo nō erat licitū arma habē nisi venādī 7 causa nauigatiōis 7 si. 7 causa negociandi circa ea. vt in ptrario. hodie est pbi. bitū omnibz arma habē vt hic. Quero. an illicituz sit arma portare. di. cā in. l. j. l. vt armoz vsus ubi de h no. glo. li. xj. Que. ro. hic dicit. q est pmis. suz portare gladios aptos 7 c. qd in fustibz 7 lapidibz. glo. tenet q sic. l. de fabri. i. Rica.

Ultimo no. ter. in ver. hec ei facto. q pcedit. ver. optz nā hūc ter. inducit Ja. de bel. in ar. ad statutū qd pbi. ber delicta pmitti 7 arma portari. q pmittētes delictum cū armis duplici pena puniant. videlicet p delicto 7 p armis ita dicit ipc. s. ptra videt posse dici q puniat de delicto pmisso tm. ratō ē. q illa portatō armoz q tūc fu. it facta. fuit facta ad finez illi⁹ delicti pmittēdi. g de illo delicto tm debet puniri. l. illud in fi. ff. ad. l. aquil. 7 qd no. glo. de insultu 7 percussione secuta. in. l. quid de cri. mine. L. de accusationibus.

De deposito 7 tenniciatōibz inglinoz. Rica.

Item nup audien

tibz nobis. Nulli licitū ē depositū aut petitiū ptiū vel pensionē retinē. vel inf. dictōez alicui facere pena ptrafaciētibz imminēte defensionis etiā petitiōe. hoc dicit. Opo. dicit hic q depositario nō pōt fieri inf. dictio ne restituat. ptra de. l. offm. L. de rei ven. 7. l. bo. na fides. ff. de positi. Secundo oyo. ad. S. neq; alig 7 videt. q si fiat interdictō depositario. q rē nō restituat. qz pōt depositarius petē a deponēte. vt idonee sibi caue. at 7 cū fideiussoze. vt. l. si. l. de positi. So. illa. l. p hunc. S. corrigi. 7 ideo sup illa. l. posita ē dicta autē. iam tan. tum. hinc sūpta. Quero quid vult dicē. q nulla defensio est rata. i. grata Glo. dicit q vult dicē. q nulla defensio est rata. i. grata nisi cū fideiussoze 7 locū habet in pluribz stipu. ideo im. perator male allegat ad verba depositarij. Sed certe nō credo q imperator habuit hic referiptū ad stip. ptoziaz sed voluit q cū depositario nō esset defensio rata. i. vti. lis 7 grata. nisi dare fideiussoz. 7 inuenire fideiussozez sit difficile. 7 ideo sublata est depositario talis petitiō s. fensionis quam olim habebat p. l. pe. in fi. l. de positi. Ultimo querit glo. an pmodatū habeat istud pmi. le giū. 7 glo. sup verbo data in fi. dicit. q quidā dicunt q sic. putarē ptra. cū iste ti. tm in tribz calibz loquat. vt in terdictio sit prohibita. 7 pmodatum patitur compensa. tionem. sed depositum non. vt in. l. fi. 7 ibi no. L. de cō. pen. et no. insti. de act. S. in bone fidei.

Quibz modis naturales efficiūt sui. Rubrica. Querit glo. circa rubricā que differētia ē inter hunc ti. 7 ti. qui. mo. na. effi. legi. Bie vt i glo. s. aduerse ad id qd dicit glo. q ibi loquit de his q faciūt legitimus suc. cessores licet nō in pte qz certe h est falsum. qz imo le. gitimati de glo loquit ille titl. efficiūt de patria po. testate. vt i dicto ti. S. licet igit. diri plene i picipio illi. us tituli. 7 istud dictum est ptra rubricam illius ti. qui dicit. qui. mo. na. effi. legitti. 7 sui id est i potestate vt i. li. de heredum quali. 7 disti.

Aturaliū nominū

rōne. Imperator Justinian⁹ suū exordi um facies. naturalitatis seruilitis 7 li. beralitatis ius ondi. 7 docz que admo. dum legitimatōes sūt p oblatōez cur. ric. 7 successores eoz actiue 7 passiue. 7 formā trahit ad ducēdo aliū modū legitimādī p beredis insti. i. honore curie factā 7 resti. pncipis. h dic. Tercō d eoz succē. sione eoz passiue tm. vide modū legitimādī p ber. redis insti. 7 pncipis referiptū. scōaz i. S. si qs igit. tertiā i. S. 7 qm. qrtā i. S. filiū dō. qntā i. ver. sciēdū. sctā i. S. si qs aut legitimus. In ter. ibi liberos facit. cūdez ter. habes. L. de na. li. l. pmuniū circa pri. 12ā. S. si qs igit. dic. q p legitimat filiiū naturalē p oblatōez curie. siue sibi existat soboles legitima siue nō. vt h. i. S. si qs igit. L. de na. li. l. pmuniū. qd est vez qn iste fil⁹ legitimadus tus ē. est nat⁹ de libera muliere. sec⁹ si fil⁹ legitimat per sit nat⁹ de ancilla. qz tūc p ita temū ipm legitimat per oblatōez curie. si sibi pri soboles legitime solūmodo. j. e. S. Iste modus si sibi naturaliter existere solūmodo 7 c. qd tenet glo. i. l. iij. l. e. Secdo no. q ipemet filius offerēdo se curie legitimatus sit. ita temum se non ha. bet fratres legitimus 7 naturales. 7 hoc. S. d. siue etiā mortuo. 7 ver. quid no. p semeti pm 7 i. S. si qs igit. si dō ipc. j. e. 7 i. d. iste modus i fine. 7 est ratō diuersitatis inter ipm offerentem filium curie. 7 filium naturalē se offerentē. quā ponit glo. sup ver. extitit quā tene mēti. 7 ille legitimatus p oblatōez efficitur i patria potesta. te. vt insti. de nup. S. fi. insti. de here. que ab intella.

S.ij. Tercio no. si quis igitur ex quolibet ter. ibi si vero rē. nec civis rē. q. civis est ille qui nascitur in civitate. nō civis est ille qui nascitur in villa. nam ibi ortus dicitur rusticus. vel in vico ut hoc ter. et iste talis in villa ortus dicitur rusticus seu rusticanus. ut. l. ne rusti. ut nullū sequimini euo. l. j. lib. xj. facit ad hoc. l. si. l. d. ter. Quarto fm. Ja. de bel. no. hic. q. civitas assumit ex urbe. Ibi assumitur. q. urbs et civitas sunt idem. probatur melius in dicta. l. iij. in prin. p.uncto. ver. q. si cui non ex urbe ibi assumit. ubi imperator primo dicit q. pater debet filium tradere curie civitatis ex qua est ortus. postea q. si nō ex urbe cōsistunt filij rē. et sic pro eo dem ponit civitatem et urbem. pro hoc etiam facit. l. sin. gulorum. l. de edi. p.ria. et l. script. l. de operi. liber. de hoc dic ut habes in. l. ij. ff. de verbo. sig. et vide. c. si civitas de sen. exco. li. vj. Ultimo no. ter. in ver. si vero rē. in ver. hanc esse regulam. q. velle et castra sub civitate debet facere collectā et sequi ius civitatis. qd dic ut in glo. super verbo p. soluat. Quero in. si quis igitur dicitur hic in quacūq. voluerit rē. An possit in alia civitate q. romana? ut. l. p.stantinopolitā. Dic q. sic. naz. in quolibet civitate habente archiepiscopū. ut. l. iij. l. e. sic intelligitur. in quacūq. voluerit metropolitā. et idem. j. e. ver. aut si quis. Ibi metropolitā. rē.

Et quoniam. Ibi nulla existente differen. tia. Item in. l. iij. in fi. l. e. No. ex isto. S. in vbo. si vero ab initio. q. si filius refuta. bunt ab initio oblatōe curie. et postea reperitur bona paterna possidere. presumit refutatio fraudulenta. et sic si filius repudiat hereditate paternā et postea bona repudiata possidet. presumit talis repudiatio fraudulenta ut hic. ad idem. l. e. l. iij. S. de subeunda de quo plene p. doc. l. de repu. heredi. l. ij. qd tene menti ppter. l. si quis qui bonis. ff. de acquiren. heredi. Secundo no. ex si. buis. S. q. si filia naturalis de filio curiali. et ex ea. p. creantur filij. efficiuntur curiales. sic etiam quādo filius naturalis offertur curie p. patrem. Nam nō solum ipse efficiatur curialis sed etiam filij. ut. l. quoniam desideria. et l. iij. in fine. et l. ne. l. e. Sed cōtra hoc oppo. de. l. si. l. de his qui sponte mur. rē. lib. x. So. distingue ut ibi distinguat in ter. aut quis seipm offert curie. et tūc soluz ipse et non filij efficiat curiales. ut in prin. illius. l. et no. j. e. S. si quis igitur ex quolibet. Aut pater offert filium naturalem curie. et tūc nō solum oblat. sed etiam eoz filij efficiuntur curiales. et non solum filij procreati. sed procreandi. ut. d. l. si. S. vlt. et dicta. l. quoniam. et quod no. in. d. l. iij. circa finem.

Nullum. No. q. filius legitimat. p. oblatōe et ius succedendi ei consequitur. nō autem ius succedendi ascendētibz seu descendētibz patris nec ei agnat. nis vel cognatis. Item cōtra solus pater iura successio nis consequitur. nō autem eius ascendentes vel descendentes nisi eius agnati vel cognati. ad idem. l. cōmuni. um in pn. l. e. et qd no. in. l. iij. e. ti. Et sic no. i. successio ab intestato servari equalitate. ut ille cui succeditur nō possit succedere nō succedētibz sibi ad idem. j. e. S. si quis igitur habens. d. in quibz. facit. l. de legi. be. redi. l. iij. tabular. et hūc ter. inducit i. ar. Ja. de bel. ad feudum qd si est. pater succedit nepoti in feudū. ut. r. coll. imperator lotarius. e. l. in fi. et de gra. succ. in fi. c. j. S. sicut. sic econtra nemo succedit patruo in feudo ar. bui. S. facit. l. labeo. l. de legi. here. et dicta. l. p. muniū circa prin. Et hanc questionē dicit ipse fuisse in regno d. comitatu de acquino. Oppo. et videtur q. isti legitimi matī succedat agnatis et cognatis. patrōi eōverso. si cur si nō essent nati ut. j. e. S. reliqui. et S. si quis igitur talia. So. ibi loquit de legitimatis p. matrimoniu. hic de legitimatis p. oblatōem curie. Ultimo Jaco. de

bel. ponit vnam questionē quā disputavit i civitate ista que talis est. pater habens filium naturalem. instituit sibi ticiūm heredē. et eum rogavit ut hereditatē pauperibus restitueret. postea condito testamēto. fecit dictū filiū suū naturalem legitimari in terris ecclesie. p. comitē habentē auctoritatē a principe. Et primo quero an legitimatio facta ab ipso valeat. cū sit facta i terris eccle. Secundo quero an testamētū rumpat filio naturali legitimitato post factum testamentum. et in vtracq. questione tenet q. sic. ut hic per eum.

Ergo. Quero in ver. si vero fili. quomodo est q. filius dat. curie. et effect. legitimat. p. datio nem curie. nō habet filios curiales. cū dicit. S. p.iori. q. eo ipso q. fili. naturalis ē datus curiali curie. filij sui p. creati efficiuntur curiales. dic ut p. ter. in. l. p. muni. um. l. eo. No. in ver. p. ter. q. sit quarto. q. ter. declar. rat hūc. S. vlt. In ver. si q. aut no. ibi vel ex genere. Et quo nota. q. de genere meo dicitur cognati mei. ut. p. batur hic. nā iste fili. naturalis legitimat. nō habet agnatum nisi patrē. ut. S. in. S. filiū habet tamen cognatos ex parte matris. ut. in. l. de succes. cogn. S. vulgo. et in. l. ad tertul. S. novissime. et tamen hic dicit al. ex genē rē. et de istis verbis habuistis ter. et glo. sic exponētes. S. de man. prin. S. optet autem. Ibi generi et legitimi natu. ram q. habuistis. S. de incest. nup. S. sanctimus. et vide quod habes in. l. j. ff. de iure iurisdictionis.

Tribus. Nuptijs cū p. cubina p. tractis cōfectis de tabulis instrumētis. primo nati legitimi efficiuntur. siue postea alij liberi nascantur et vivat siue decesserint. siue nulli nati fuerint. imo prius etiā cōcepti et post totalitā instrumēta nati legitimi efficiuntur liberis legitimis extantibz. p. m. rimoniu succedūt illis p. sonis qbz succedūt illi q. re vera fuerūt ab initio legitimi. sic etiā succedūt cognatis et agnatis patris et cōtra ut hic. ad idē. S. de incest. nup. S. dubitat. et facit optime l. cū q. S. de na. lib. et ex q. filij sint legitimi. c. tāta. secus in his q. sunt legitimi p. oblatōem curie. ut. S. eo. S. filiū. l. de na. li. l. p. muniū in prin. et qd no. in. l. iij. e. ti. legitimatō vō p. rescriptū p. cipis est idē q. legitimatō p. m. rimoniu. ut videtur p. bari. j. e. S. adoptivus. ibi. nā sicut in ceteris ab initio rē. et p. hoc facit ille ter. in ver. reliq. de q. no. spec. in ti. de successione ab intest. S. j. ver. q. de legitimatis. Quid autē iuris sit de legitimatis i testamēto patno. an succedat agnatis et cognatis p. ris. dicā. j. ut. l. ma. et au. S. ad h. coll. viij. p. dicta distinctio videt intelligi fm. q. no. glo. i. l. hac pte. ff. vnde cogn. q. indistincte dic filiū naturalem nō succedē agnatis p. ris.

Secdo no. q. h. videt ter. q. legitimatō nō trahit retro. dic em. q. legitimi habet illas successiōes q. habet hij q. ab initio sūt legitimati. et sic videt q. isti legitimati nō sūt legitimati ab initio. ad idē. S. et qm. in fi. pn. et. j. e. S. et adoptiōes. No. i. S. si q. igit q. p. p. legitimare filios p. m. rimoniu. siue habeat legitimos et naturales siue nō ut h. et dicto. S. de dubitatōe et d. tri. et semi. S. si. S. q. mo. na. effi. leg. S. si vero solūmodo i. fi. Secus i legitimatis p. rescriptū p. cipis. q. illi nō possunt legitimari extantibz filijs legitimis ut i. S. generalit. j. eo. i. l. i. d. nup. et. S. q. mo. na. effi. legi. S. si vō nō habēs. p. dati onē vō curie p. p. filios legitimare etiā super extantibz filijs legitimis. ut. S. S. si q. igit. ad idē et. d. S. si vō nō habēs. circa qd vide azo. i. sūma h. ti. et q. no. glo. vbi de h. plene. et vide p. goff. i. sūma q. si. sint legi. S. octo modis.

Quero an isti filij legitimi p. m. rimoniu sequēs admittant ad ordines. et honores. et videt p. istū ter. q. sic. quo ad omia habeant ut legitimi. ad idē in. S. dubitatōne p. dicto. et h. tenet glo. in. d. c. tanta. et c. innouit et de electōe. facit qd no. glo. in sūma de filijs p. rebz. S. q. si quis. Quero qd de legitimato p. principē ut habeat ut legitimus q. ad oia et quo ad eccliaz. glo. tenet q. nō ly. di. c. j. S. quero an legitimatus per papam vi

Singitur.

Si vero is, tes casus 7c. Ex quo no. q. paf
filium nō potest legitimare per pcuratozē. secus p me-
diā psonā. nam si posset: non obesset sibi infirmitas
vel alius casus fortuitus. nec esset necesse aliud remedi-
um adhiberi. ad idē. s. qui. mo. na. effi. legi. s. si vō so-
lūmodo. 7 per hoc videt tex. in. l. post mortē in fi. de ad.

op. ad idem. l. 8. emācipat. li. l. i. ubi pater i. emā
cipatōe debet esse p̄sens. ad idem. l. 7. de manu. l. nec mu
lierem. In p̄trariū q. possit pater petere filiū legitimari
p̄ aliū. nam rescriptū potest impetrare p̄ proc. habētē
speciale mādatū. vel etiā p̄ iunctā p̄sonā: si ē rescriptū
ad litem. sed si ē rescriptū per gratiā. tūc potest impetra
re per quēcūq. vt extra de rescrip. c. nō nulli 7 ibi no. 7.
c. ex parte decani. 7 quod possit a quocūq. impetrari ha
betis in. l. vniuersas. l. de p̄ci. impera. offe. 7 no. in. c.
fi. extra de procu. s. lex dicit q. hec legitimatio sit per
impetrantē rescriptū factū fm formā. l. 1. l. 1. l. 1. l. 1. l. 1.
S. sic igitur in glo. qd. qualif. glo. apparet qd. potest im
petrari a quocūq. vt dicta. l. vniuersas. ¶ 20. ob. l. in cō
trariū all. nam hic in legitimatōe nihil disponit. s. p̄i
cipi pater disponētī p̄sentit. sed in. l. p̄trariū pater eman
cipat 7 dat in adop. licet cū iudicis auctoritate. 7 iō cūz
pater disponat est necessaria eius p̄sentia nec pōt fieri
per procuratorē. cū ciuilis actus nō sit in administratō
ne paternali. vt no. in. d. l. nec mulier. 7 de hac. q. iudicō
meo est casus videlicet. q. per procu. seu per alium quis
potest petere filiū legitimari in. c. per venerabiles. ex
tra qui si. sint legi. vbi per alius fuit petita legitimatio
filiōz. vt ibi pater in prin. c. ¶ 20. ob. q. ibi fuit p̄bata pe
titio. quia nō fuit improbata. ex eo q. per aliū nō pōne
rit petere hic pater. sed ex eo q. filiū qui perebant legitti
mari erant nati de adulterio. vt in. fi. illius. c. Resat
modo rīdere ad ter. hūc 7 ad dictū. S. si igit licētia qui
bus rīde q. iste ter. non ob. nā noluit hoc dicere legitti
matio nō potuerit peti a patre p̄. p̄cur. Sed cū dictum
sit. q. pater pōt petē legitimari filiū offerēdū p̄ces p̄ci
pi. Dicit imperator q. si fuerit impedit⁹ ne adhuc i. mor
te habeat illd. remediū. nō tñ negat q. dū virit nō potu
erit p̄. p̄cu. petē. ¶ 20. ob. l. 7. de his q. ve. ipe. l. oēs vbi ipe
trās veniā etatis a p̄ncipe. si vult ad honores puenire.
debz corā iudice veire ad p̄ducēdū rescriptū 7 ad facien
dū p̄batōz. qz iō p̄sentia p̄sone regit. qz opz q. p̄bz q.
sit maior. r. ānis. 7 p̄bet de p̄bitate morz 7 vite. q. p̄ba
tio clari⁹ sit si p̄sona ē p̄ns q. si ēēt absens 7 facit p̄. p̄cu.
cū multa colligāt ex aspectu 7 p̄ntia p̄sone. vt. l. in. ff. de
testi. 7. ff. de mīo. l. mīoz. r. v. ānis addito. p̄cea nec illd.
ē generale q. nō possit fieri p̄. p̄cu. qz hz locū tñ i. mafele
nō i. femia veniā etatis i. petrate. vt. d. l. oēs. S. femias.
Qualiter legitim fieri. Sub
7 legitimī fiāt i. ter. ibi hec q. dices. l. qdā sunt i. S. illud
tñ de mō legitimādī. Opp. ad. S. si vō bis. 7 vī q. p̄
p̄cur. nō sit necē. q. filiū supplicet p̄ncipi. i. vt liceat ma
7 aui. S. 7 ad hec posita. l. 3. na. li. aut. itē si qs. So. vt
no. hī glo. sup. vbo p̄ncipis. quā glo. no. 7 tene menti. qz
ponit vez itellectū ist⁹. S. 7 illi⁹. S. ad hec. Clemo ad
nrm. S. 7 no. q. fili⁹ natalis inuite nō legitimat. vt. h. 7. S.
si qs. aut legitimōs. s. e. 7 ē casus fm vnā lec. ff. d. bis q.
sūt sui vel alieni iur. l. fi. Sedo no. ter. fm glo. sup. d. no.
ē. q. legitimatō ē de volūtaria iurisdic. 7 no. p̄ glo. i. c. p̄
venerabilē cū q. si. sint le. p̄ goff. i. sūma q. si. sint le. S. sed
cū supiores. Tercō no. ter. ibi dū 7 filiū h. ratūz habue
runt. q. absens p̄ legitimari. ter. ē h. p̄ q. oprie. l. 7. de emā.
li. l. i. ubi emā. vbi absens p̄ legitimari p̄ncipis rescriptū
fm formā illi⁹. l. 1. In p̄trariūz videt. l. necq. absens. ff. de
adop. vbi absens nō pōt adoptari. s. dic q. ibi loq. i. ad
optōe. hic vō i. legitimatōe. Quero q. possit eē illa p̄suasio. q̄
uersitatis. rīdeo q. mibi vī q. possit eē illa p̄suasio. q̄
regrat p̄ntia adoptati. qz circa p̄sonā adoptadaz regi
tur qdaz cause cognitō. videlicet ne adoptad⁹ sit maior
eo q. ipm adoptat. vt. l. si p̄fami. i. fi. ff. d. adop. S. mīorē
insti. e. i. h. p̄ ex aspectu corpis aparē. iō regit p̄ntia p̄
sone adoptati. vt. diri. s. S. p̄cedēt i. alia. q. Itē no. in v.
7 h. dicim⁹. q. legitimatō p̄ncipis rescriptū sit i. substi
tūm videlicet i. illis casibz i. qbz nō pōt fieri legitimatio

Colla.vj.

Quibus mo. na. ef.

primoniū. q casus ponit in. S. illud m. s. eo. 7. S. reli
qui igit. Scdo no. huc ter. q legitimat p principis
rescriptuz succedit fratribz agnatis 7 cognatis pns. 7
contra. naz habet illas successiōes actiue 7 passiue qd
habet bz q ab initio legitimi. ter. ē hic. qd tenet spe. i. ti.
de suc. ab inte. S. j. d. de legitimatis. dixi. s. e. S. tribz. d.
reliqui. Op. ad. S. generalit. hic dicit q p nō cogit
emācipare filiū. ptra in. l. si lenones. L. de epi. au. L. de
specta. l. si. li. rj. So. vt i glo. cū qua pcor. qd no. in. l. nō
pōt. ff. de adop. 7 illi. q. mo. ius pa. po. sol. S. vlt. Quer
rit glo. an filius cogat exire de pīa pīate. ex eisdez cau
sis ex quibz ipse pōt patrē cogere vt ipm emācipet. Glo.
hic tenet q nō p suas rōnes. 7 cū hac glo. pcor. qd no. i
l. nec anus. L. de emā. li. 7 insti. q. mo. ius pa. po. sol. S.
si. 7 oēs istas glo. Ja. de are. repēdit p ter. l. quidam
cū filiū. S. s. videamus. ff. de d. ob. dic vt ibi. Querit
glo. in dī. si dō plurimis. quot sūt casus in quibz pmit
titur ista legitimatio. ita demū si filiū nō existit legitti
mi 7 naturales. Glo. sup verbo in quibz dicit. q tres. 7
no. bene trinū casum. qz ista glo. declarat. S. ad hoc. hic
all. 7 autē. item. L. de na. li. vbi glo. aliqd tangit. 7 vide
qd no. in. c. p tuas extra qui si. sint legi. 7 quod no. gos
fre. in sūma qui si. sint legi. S. octo modis. Ultio Ja.
de bel. hic ponit quādam. q. quā disputauit. 7 est talis.
Rex pcessit priuilegiū seu beneficiū ciuitatibz seu ciui
bus regni sui. modo qrit. q ciuitas 7 q psona pteane
appellat ciuitatis vel ciuiū. dic vt i. d. sua disputatōe.

Discretis. Liberi naturales fm formaz hic
traditā ex testamēto vel ab intesta
to succedūt 7 alimēta pseg debēt. odiosi dō liberi ab omī
successiōe taz ex testamēto q ab intestato penit. excludūt
7 alimēta etiā a pīe pcipere nō debēt. nec sūt liberi no
minādi. b. dicit vsq ad fi. Et bz duas ptes. Primo po
nit de successiōe naturalū liberoz i ciuili curia pmissa
Sedō ponit de successiōe liberoz odiosi a curia phibi
ta. sedā ē in. S. quidē. vsq ad. S. gbusdaz vñ sumit autē.
L. e. ti. Item ex. S. vlt. sumitur aut. ex pplexu. L. de na.
li. 7 dōnati. Quid si soli 7 naturales filij existant
nō pūbina. dic. vt no. i. l. j. L. de na. li. No. i. S. si qs
aut. q filij naturales debēt ali vt hic 7. j. e. S. si qs igit.
ff. de li. agno. l. si qs a liberis. S. idem scripsit. 7 ibi nota
tur. Sedō no. qz hic videt ter. q filius naturalis suc
cedit pīi nō habēt filios naturales 7 legitimos i dua
bus vncijs ab intestato. 7 vltra istas duas vncias: nūbilo
minus debz habē alimēta d bonis patris. ita videt vel
le iste ter. 7 glo. dicit sup verbo vnciaz. quā glo. no. s. fa
cit de tri. 7 semi. S. pīderem. dī. pīens. 7 p ista glo. fa
cit qd ibi dīri optime. 7 iste ter. dū dicit alimēta dās 7 ē
intelligē dās. s. p mortē pīs 7 hūc intellectū puto voluī
se sentire glo. istā. hoc etiā apparet ex glo. q ē i. S. si quis
igit. j. e. q qrit an pī dū viuit teneat filios naturales ale
re. qz videt sentire glo. q hic ter. loquit de alimētis q p
stāt p mortē pīs. qz als si hic loqret de alimētis pīstan
dis i vita pīs. glo. illā. q. nō qret. qz esset casus. vt hic
possum. dīcē hoc esse vcz q fili. debet habē alimēta qū
nō bz aliū vnde se alat. als nō debēt alimēta pīstari. ar.
dicte. l. a liberis. S. s. filij sicut etiā dicim. de fratre q de
bet alere sorores legitimas. 7 naturales. vt no. glo. in.
d. S. si qs. S. idē scripsit 7 in. l. j. L. de li. a patre alen. qz
est vcz si soror nō habet aliud vnde se alat. vt. ff. vbi pu
pil. edu. debeat. l. qui filiū. 7 fm hoc illud verbū 7 ali
menta dās eis debet intelligi q danē alimēta a pīe dū
ipse pat. viuit. 7 ad hoc bene sequit qd dicit ter. qsi vnuz
remediū lex dederit naturalibz i vita pīs. s. q debeant
a patre ali. aliud remediū debet p mortē pīs intestati
defuncti. q habeat duas vncias nō existentiū filiis vel
puge. Sed tamē precedēs opi. videt magis de mēte hu
ius ter. 7. d. ver. patris 7 magis fauorabilis. Op. di
citur hic ibi oīno indubitatis 7 cōtra 7ē. 7 videt q vbi

quis habet vnicā pūbinaz. filij ex ea nati sint legitimi
7 naturales. cū mīmoniu psumat. vt. l. in libero. ff. de
ritu. nup. hui. timore facta ē glo. sup verbo nuptiarū 7
sup verbo testat. que intelligūt hūc ter. quādo fuit facta
protestatō. q tamē tenebat cā vt pūbinā. de quo no. i. dī
cta. l. in libero 7 p By. in. l. in pūbinatu. ff. de pūbinis
qd de iure canonico dixi. s. q. mo. na. effi. legi. S. illud.

Si quis igitur No. ter. notabilē 7 mē
ti tenēduz. q in illis ca
sibus 7 p illa portione succedit pater filio naturali. in
quibz casibz 7 p qua portōe succedit filius natural. ipsi
patri naturali. 7 idē in alimētis. ter. est no. hic ver. i. q
bus. quā. q. mouet azo in sūma de legi. heredi. in fi. 7
dicit. q forte eodez modo succedi potest filio naturali 7
spurio. quo succedit filio naturali pat. vt ita sit par ra
tio pietatis. arg. l. nam 7 si parētibz. ff. de inoffici. testa.
Pla. dō dicit q pater semp succedit in totū filio. nō so
lum si est naturalis tm. sed etiā si est spurius. sed de opi.
azo. est casus hic. licet ipse nō alleget ibi hūc. S. sed ipse
hanc opi. firmat 7 allegat hunc ter. in sūma de na. li. S.
ab intestato. Querit glo. an pater dū viuit teneatur
alere filios naturales. dic vt in glo. j. que facit ad id qd
dixi. s. in. S. si quis autē. Quero. hic dicit qualē fili
us naturalis pīi natus ex vnicā pūbinā habeat ius suc
cedēdi suo fratri legitimo 7 naturali. vide azo. in sū
ma. L. de legi. here. S. si. facit. l. si. in fi. 7 qd ibi no. L. d
na. li. Quero an filij naturales nati ex eodez patre 7
duabz pūbinis inuicē sibi succedāt. dic vt no. in glo. l.
hac pte. ff. vnde cognati. vide spec. in ti. de successiōe ab
inte. S. j. ver. quid de natis filiis. Quero qd de natis
ex eadē matre 7 ex diuersis patribz sine dubio inuicem
succedūt. vt dicta. l. hac parte. 7. l. spurius. e. ti. 7 insti. d
successiōe cogna. S. qd vulgo. Et iste ver. in quibz indu
citur ad. q. p. j. glo. hic. videlicet. q sicut qrtā debita de
scēdentiū ē aucta. ita quarta debita ascendentiū debet
esse aucta. cū equalitas debeat esse inter patrē 7 filiū. de
qua questione habes. s. de heredi. 7 falci. S. primū ita
qz. 7. s. de tri. 7 semi. S. j. in fi. 7 in autē. nouissima. L. de
inoffi. testamen. Sedō inducit Ja. de bel. q sicut pa
truo succedit nepos. vt. r. coll. imperator lota. c. j. in fi.
7 cōuerso patru. succedit nepoti de qua. q. no. ipe. s. e.
S. filiū 7 ibi dixi. Ultio circa istos. S. aduerte. qz po
sito q fili. naturalis succedat patri ab intestato 7 ex te
stamēto fm formā hic traditā. tamē ptra testamētuz pa
ternū nullū habet remediū. vt no. per glo. in. l. iij. i pn.
ff. de libe. 7 postu. 7 insti. de inoffi. testa. S. tantum autē
in prima glo. nisi talis filius esset legitimatus. qz tunc
contra testamentuz. paternum remediū omnino sibi
competeret. qd competet filio ab intō nato legitimo
7 naturali. vt. s. de incest. nup. S. dubitatur. 7 no. s. q.
mo. na. effi. le. in prin.

Ultima si quidem No. q nati ex il
licito 7 nephario
coitu non sunt legitimi filij nominandi. nec veniūt ad
successionem paternam. nec ali debent a patribz. Sz
quero qui dicuntur nati ex damnato coitu. vt non debe
ant filij nominari. dic vt in glo. super verbo participiū
idem no. in autē. ex complexu. L. de incest. nup. 7 in au
ten. incestas. e. ti. 7 in cap. referente extra qui si. sint le.
Et an isti succedant matri. dic vt insti. ad ozficiantū.
S. nouissime. 7 quod ibi nota. 7. L. ad ozfi. l. si qua illu
stris. 7 in dicta autē. ex complexu. Et eodem modo dū
cas in alimentis an debeant ali de iure canonico a pa
tre. 7 dic q sic vt in cap. cum haberet extra de eo qui
durit in matrimonium 7ē. 7 cap. per venerabilem. ex
tra qui si. sint legi. Sed licet de iure canonico debeant
ali. tamen succedere non possunt. vt in cap. tanta. 7 ca.
referente. 7 in cap. per venerabilem extra qui si. sint le
gi. 7 quod nota. in dicto cap. cum haberet. Querit

glo. pone q pater instituit z filiū suū spurīū substituit.
an tenet substitutō? Glo. dicit fore distinguendū aut sub
stituit vulgariter vel pupillariē zc. vñ dicit glo. q. l.
his loquit quādo substituit qui pōt a patre aliqd cape
re. vñ puta filiū naturalis. secus si nullo mō vt spurīū sed
tene precedētes opiniōē tanq̄ no. q. dicta. l. his qui lo
quat in spurio. z cā tenet specu. quē vide circa illā que
stionē posita in glo. vt ip̄e no. in titu. de success. ab inte
stato. §. j. versi. sed an natis. z versi. sequenti. Et ibi no.
idem no. i dicta autē. ex p̄leru. z p̄ 30. in sūma de na.
li. §. qd si ip̄erator. z p̄ doc. i. l. j. de nat. lib. liberis.

De testib. Rica.

Estius propter pro

batōnes. Iste titulus habet. xij. partes
Primo ponit exordiu. Secundo ponit
de testib. adhibitis ad testimoniu in iu
dicijs. Tercō de testib. adhibitis i in
strumētis. Quarto ponit de testib. sibi uicē p̄radicen
tib. in dictis eoz. Quinto q̄t z qualit̄ testes pducantur.
Sexto ponit ex quo loco pducant. Septimo de statu te
stium. Octauo ponit de testib. inimicis. Nono de p̄so
netis. Decimo ponit quo tpe testes ad testimoniu ad
mittant. Undecimo ponit. l. antiquoz p̄firmatō. Duo
decimo ponit hui⁹ p̄stitutōis p̄mulgatō. secunda in. §.
nos igit. tertia in. §. z licet. quarta in. §. si vero quidā.
quinta in. §. q̄ vero. sexta in. §. z qm̄. septima in. §. si ve
ro dicuntur. octaua in. §. si vñ quis dicat odiosus. nona
in. §. qm̄. decima in. §. z h̄ vero. vñ decima i. §. oib. duo
decima in. §. que igit. Et vsqz ad. §. z licet breuē h̄ dicit
Testiū utilitas p̄pter pbatōez adinuēta est. z testiū fal
sitatib. ē obuiandū. ll. antiqz de testiū. pbatōne loquēti
bus p̄firmatis. Item testes bone p̄ditōnis z fame debēt
esse ignoti aut vilissimi. etiā ad testimoniu festinātes et
se offerētes nō admittuntur. vt eoz dictis credat sine tor
mētis. hoc dicit. No. q. testiū utilitas p̄pter pbatōem
est adinuēta. Secūdo no. q. testiū falsitatib. est obuian
dum. nā quilibet ad testimoniu admittit nisi specialiter
sit p̄hibitus. Tercō no. q. edictū de testib. est p̄hibitori
um. nā quilibet ad testimoniu admittit nisi specialit̄ sit
p̄hibitus. vt hic. z in. l. iij. ff. e. Quarto no. i. §. sancim⁹
q. credit̄ testi posito in dignitate. z magisq̄ pagano. cō
cor. ff. e. l. iij. i prin. Quinto no. q. testes vilissimi z igno
ti ad testimoniu non admittuntur. vt eoz dictis sine tor
mētis credat. vt hoc. §. sancimus. vñ si vñ ignoti. Sexto
no. in dicto. vñ ignoti. q. testes debēt cognoscē p̄rabētes
de quo in. l. iij. §. j. ff. e. z extra de testi. c. causas. dñi. §.
de here. z fal. §. si vñ absunt. Septimo no. ter. cum glo.
no. sup. vñ festinantē. q. testes qui offerūt se ad testimoni
um dicendū cum nō sint citati. p̄sumunt suspecti z ideo
eis nō credit̄ sine tormētis. ita exponit hunc ter. festinan
ter zc. §. de bel. quod cum festinantē. i. ad testimoniu
se offerentē. Alibi exponit festinantē. i. non citati. z sic
talib. non citatis qui se sponte offerunt non credit̄ sine
tormētis. sed cū tormētis sic. qd tene mēti. qd lati⁹. j. de
clarabo. Octauo no. ter. ibi nil celest̄ veritatis q. testis
debet p̄traqz p̄e dicere veritatē vt hic. z. l. de epis. et
cle. aut. si iudex. z videbitis. j. §. san. epi. §. nulli. Que
ro. dicit i prin. hui⁹ ti. z calliditate zc. q̄ro qd sit callidi
tas. Dic vt i glo. q. etiā ponit qd sit fallacia. ex q. habes
q. falsitas p̄mittit nō solū dicēdo qd nō ē. sed etiā i tacē
do veritatē de quo in. l. p̄biteri z aut. p̄biteri. l. §. epi.
z cleri. Quero i. vñ licere. vbi legislatores h̄ p̄hibuerūt
Dic vt in glo. sup. vñ licere q. dicit aliqz testes ip̄o iure
repelli. z aliquos repelli officio iudi. No. etiāz. glo. sup.
vñ plurimis al̄ est sup. vñ. non aliē. q. dicit. q̄t sunt mo
di p̄bandi. qd dicit vt in eadem.

Sancimus

Quero. an admittet̄ in testa
mento aliqz qui nō sit pbat⁹
aliquo de p̄dictis modis videlicet ratōe dignitatis mī

litie. officij. vel diuitiaz. Glo. sup. vñ officij dicit q. sic
vt p̄t in. vñ. aut si nō tale zc. z no. sup. vñ ex vñ q. ratō
est. qz glibet p̄sumit bon⁹ nisi p̄bet p̄trariū vt. ff. §. de le. ij.
l. cū quidā. l. §. inoffi. testa. l. oimodo cū si. z q. quilibz
testis p̄sumat bonus nisi p̄bet p̄trariū. no. glo. i. c. j. ff.
e. patet q. q. etiā paup̄ p̄sona z nō exisset i dignitate vel
militia: pōt esse testis. licet magis credat̄ positus i digni
tate puta doctoz i militi. Et de hoc an paup̄ admittat̄
ad testimoniu. no. in. l. iij. in prin. ff. eo. z dic vt habes i
ter. z glo. ff. de testi. c. si qui testium. ibi. z qd iuris sit.

Quero hic glo. an iudex debet ingere de veritate bo
nitatis z legalitate. Dicit glo. sup. vñ officij in si. q. sic
z no. eam. z fiet ista inquisitō a iudice ex suo officio. ita
no. glo. no. in. l. iij. in prin. sup. vñ. inimicitie. ff. eodem
no. glo. no. in. l. iij. in prin. sup. vñ. possit interrogari a iudice
Sed circa hoc q̄ro. an testis possit interrogari a iudice
omnibz his de quibz iudex pōt q̄rere ab aliqua p̄sona z
inuestigare. dic vt no. extra. e. c. cū causaz in glo. sup. ver
bo §. causis qd tene mēti. Quero glo. an eo ip̄o q. qd
est artifer repellat̄. Glo. sup. verbo ignobiles dicit q. nō
sed ex eo q. ignobilis. qui aut ad hoc dicant̄ ignobiles.
dic vt in dicta glo. sed alibi habet q. viles p̄one dicunt̄
p̄one pauperes. vt. §. qui. mo. na. effi. legi. §. quifqz at
z. §. §. man. prin. §. si tibi. Quero. dicit hic q. talis re
stis debet adhiberi. q. si de fide etiā dubitat. possit testis
cili. p̄bari q. eius vita est inculpabilis z moderata. sed
per quē hec p̄betur. Dicit glo. q. hoc debet p̄bari p̄ ali
um. nō p̄ ip̄m testem quaz glo. no. sup. verbo moderata.
cui iunge glo. sup. vñ. officij in si. §. eo. z q. super ea dñi.

Quero. an infamis de facto admittat̄ ad testimoniu
z videat̄ ter. cū glo. q. nō. ff. de sena. l. cassius. In p̄trariū
est glo. in. l. j. l. de sūma trini. z fide catho. hec est veri
tas. nō ob. glo. l. cassius. qz qd glo. dicit ibi. ad dignitas
tem iudicis non ad testimoniu referas. ad quā digni
tatem infamis de facto non admittitur. vt. l. nemo. l.
de digni. li. xij. z pro hac opi. facit quod no. in. l. j. ff. de
his qui no. infami. l. ex qui. ca. isa. iro. l. nulla. vbi glo
se dicunt. q. tñ sunt duo effectus infamis effecti. videli
cet q. repellit a dignitate. Item quia facit admitti ad te
stamentum querelam fratrem qui als nō admittitur. vt. l.
fratris. l. de inoffi. te. Patet ergo q. a testimonio non
repellitur. dic hoc esse verum. sed tamen cum tormētis
debet admitti. vt. l. iij. §. l. iul. in glo. z sine. ff. e. z ei mī
nus creditur q. aliū testi non infami. quod intellige esse
verum. tam in criminalibus q. in civilibus causis. z de
iure civili. sed de iure canonico infamis de facto admitti
tur in causa civili. z etiam in criminali vbi civilit̄ agi
tur. secus si criminaliter. vt est ter. z glo. in. c. testimoni
um. e. ti. z in. c. fi. extra. e. z vide spe. in ti. de testi. §. j. d.
Item q. est infamis. vide. ij. q. j. c. episcopi. apli. de infam
me. de iure non est dubium q. a testimonio repellitur. vt
dicta. l. iij. §. l. iulia. Quero. pone q. homines vñus
ville admittantur in testem p̄tra alium. an valeat. Glo.
hic in prin. hui⁹. §. tenet q. sic quā no. z eaz tene spec.
in ti. de testi. §. j. vñ. omnes. vbi de hac glo. facit mentio
nem. Item quero nūquid als infamis cōtra infamē
admittatur i testem. dic vt per glo. in dicta. l. iij. §. l. iul.
ff. e. z spe. e. ti. §. j. d. item q. est infamis. Sed nungu
ercommunicatus contra excommunicatū. vide dictū §. a
co. de are. in. l. si mulier. ff. so. ma. Sed pone q. repel
lo testem p̄teritu alicuius criminis. nunquid ip̄e pōt
rit mibi obicere crimen illud vñ defectum. dic vt no. in
glo. in. c. testimoniu extra eo. z quod no. spe. in ti. de
testi. §. j. d. sed pone q. repello. Ultimo circa hunc §.
no. ter. ibi per dignitatem aut militiam zc. nam hic vi
detur ter. q. militia non sit dignitas cum hic ponatur
vt species sepeate. §. quo est ter. in. l. si. l. qui mili. nō
possunt li. xij. de quo ibi dicam.

Sivero ignoti

Quero. an videtur q. igno
ti z viles persone ad te
stimoniu non admittantur. vt. §. e. §. sancim⁹. z. §. licē

Colla. vii.

ant. So. illi. S. intelligunt fm istu vicz q vilissime pso-
ne admittant cum tormētis vt hic dicit. quod qñ sit ve-
rum. j. dicam. Itē admittunt in subsidium nō als. z sic
pmam z secundā so. simul iunge. z vide circa hoc quod
nō. v. q. v. c. illi. Sed cōtra hoc oppo. z videt q viles
pstone z nō fidedigne admittant etiā sine tormētis. vt.
j. e. S. z licet in fine. d. si vō huiusmodi. z ibi nō. so. ibi
loquit in testibz qui sunt a ptibz rogati. qui licet si als n
essent a ptibus rogati nō admitterentur sine tormētis
tñ eo casu admittunt. licet nō sint persone fidedigne. z
hanc so. tenet Ja. de bel. Habemus ex opinione glo.
q vilissime pstone nō admittunt sine tormētis nisi sint
ma de testi. Sed possemus forte dicere. q etiam viles p-
sone admittant in testimonium sine tormētis. hoc pba-
tur in si. in. l. vnius in prin. ff. d. questionibz vbi de porta
tus in insulam z statu liber admittitur sine tormētis. z
tñ pbat q sunt viles z abiecte psoe. Nō obstat iste tex.
ga videretur requirere duo ad hoc vt torquant. primo. s.
q sunt viles z ignoti. scdo q temptent corrumpere veri-
tatem. z licet viles per sona ad testimonium sine tormen-
tis tenendo istam opi. possit admitti. nō tñ ei adhibetur
tanta fides sicut alijs. vt. l. ij. z. iij. ff. e. habes ergo fm B
q viles pstone possunt torqueri si festinant corrumpere
veritatem vt hoc z dicto. c. illi. v. q. v. Item possent tor-
queri si conuincerentur de mendatio. vt. l. vni. S. testes
ff. de questi. De alijs aut testibus nō vilibz. quid in-
ris sit. dic q si sunt positi in dignitate. aut est dignitas
clericalis z nō possunt torqueri. sed aliter de falso puni-
untur. vt. l. de epi. z cleri. autē. presbiteri. z. l. presbiteri.
ri. preter q in vno casu tñ. scilicet si vacillant. vt. l. nul-
lum. l. de testibus. licet lex illa videat loqui in dignita-
te sacerdotali. Si vō sunt alij testes nō positi in dignita-
te. tunc si sunt diuites z bone fame nō possunt torqueri
nisi in duobus casibus. Primus est si vacillat. vt. l. ex
libero in prin. ff. questionibus. secundo si conuincitur d
mendatio. vt. d. l. vnius. S. testes. z quod dixi de tortura
in casibus predictis habet locum in criminali z civili.
vt no. in preall. l. ex libero. z probatur. in. l. diuus. j. re-
sponso. e. ti. Alterius oppo. hic innuit q testis sponte
veniens nō admittitur. immo videtur q admittatur et
nullo modo cogi debeat. vt. ff. e. l. iij. S. l. iulia. z in. l. in-
uiti. e. ti. So. veritas est q testes pout. l. illa loquitur
admittuntur sponte. tamen nō coguntur vt ibi dicitur.
debet tamen esse citati. non tamen eis licet se offerre.
vt hic dicitur. z hanc so. tenet Ja. de bel. q ille persone
vt quibus ibi loquitur nō debent inuiti denunciari. ita
q inuiti cogantur deponere. debent tamen citari ne pre-
sumatur se sponte offerre z se inuitis operas suas inge-
rere. az. l. que omnia. ff. de procur. cum si. nō em per sim-
plicem citationem testis dicit cogi sed moneri. z istam
monitionem bene possunt sustinere persone de quibz lo-
quitur. l. contraria. z post illam monitionem que fit p
simplicē citatōz sequit coactio. z hanc coactionē nō pa-
tiunt pstone de quibus loquit. l. illa. sed alij testes sic. vt
l. si qñ. l. de testi. z hec distinctio q primo pcedit moni-
tio. scdo sequat coactio ponit in. c. sup eo. extra de testi.
cog. z ibi nō. in glo. sup ver. nō cogendi. z qd prima cita-
tio nō sit coactio. apparet. eo q post monitionē alicuius
pvideat ptra testes. z illa dicit coactio vt patz in. c. j. z
ij. e. ti. z sic p intelligi quod nō. p glo. d. eo q sponte fert
testimoniu in. l. post legatū. S. bis vō. ff. de his q vt indi-
z qd nō. in. l. q cum maior. S. si vō accusat. ff. d. bonis li.
z intelligat sponte sine coactioe. tñ pcedēs coactio ē ne-
cessaria ne psumant ingerere inuito vt. s. dixi. z ita in-
telligat glo. que dicit. q ille pstone sponte admittunt vt
no. in dicta. l. inuiti in fi. z. iij. q. j. S. Item. l. iul.

Et licet In confessione soluti debiti in instrum
tis ptracti sunt adhibendi testes q non
sint fortuiti vel transeuntes. quod etiam in testamento

De testibus

seruatur iure antiquo sublato. b. d. Nota ex isto. S. cas
in quibz testes dñt esse rogati. Sed oppo. hic innui-
tur q sufficiunt duo testes. contra. immo requiruntur
v. vt. l. testimonium. l. de testibus. veritas est q hic. S. intel-
ligitur determinate fm illam. l. testimonium. z hanc opi. te-
nent doc. in auten. rogati. l. de testi. licet glo. ibi aliam
so. ponat. Sed contra hoc oppo. z videtur. q non re-
quirantur tot testes. vt supra de instru. cau. z fi. S. vt au-
tem. So. vt nota. in dicta. l. testimonium in. ij. qñtione. Que-
ro. quid vult iste tex. ibi dicere. aut causam testimonij.
zē. dic vt in glo. super ver. causaz. Et circa hanc glo. an
testes debeant interrogari de circumstancijs scilicet an
tempus erat nubilosum. z de vestibus z de si. vide glo.
in dicta. l. testimonium z ibi per doct. in vltima. q. Itē an te-
stes debeant interrogari de tempore vl de loco vide glo.
in. l. hoc carmen. ff. de testi. z per doc. in dicta. l. testimonium.
l. e. in. ij. q. z vide glo. iij. q. iij. S. itē in testibus. z. q.
ir. c. nihilominus. Circa illud quod glo. dicit an testes
debeant interrogari zē. vide glo. ff. ad sill. l. prius. z in
l. ij. S. Item labeo. ff. de aqua pluui. arcen. super verbo
memoria. z circa omnia predicta vide tex. z glo. i. c. cū
causam. extra de testi. z quod ibi nota. per Anno. z vide
quod nota. spec. in ti. de testi. S. iam de interrogatorijs.
ver. fuit aut. z ver. item de tempore. Ex hoc tex. dicta
glo. super verbo causam sumit az. q testis debet causaz
sui dicti reddere. quod est verum si fuerit de causa inter-
rogatus. als eius testimonium valet sine causa. vt no.
in. l. solam. l. de testi. z de no. op. nunci. l. j. extra de re-
scriptis. c. si quādo. z. iij. q. iij. S. item solaz. z spe. in ti.
d. testi. S. j. ver. item q interrogatus. quod est verum in
his que possunt picipi p sensum corporeuz. puta si testis
dicit vnus deposuit pecuniā z si. sed si reddat testimoni-
um sup eo qd sensu nō picipit. vt puta si dicit ticiū dñm
talīs rei. tūc nō probat nisi reddat causam dicti sui. po-
sico q d cā nō interroget. ratio qā testis debet deponere
p sensum corporeum. vt. l. q in testamēto in si. ff. de testa. et
l. j. ij. rñso. ff. de his q in testamēto del. facit qd no. in. l.
testiu. l. e. z ibi p doc. sed cū testis dicit. q talis sit dñs
nō picipit istud sensu corporeo s p intellectu. z tūc testi-
ficat de eo qd est ius nō de eo qd consistit in facto. ita de
terminat Anno. in. d. c. cum causam. z spe. in ti. de testi.
S. nūc tractandum. ver. vt aut plenius vñq ad ver. por-
ro. Quero qui sunt casus i quibz requiritur q testes
sint rogati ter. hic ponit tres. adde quartū in autē. ro-
gati. l. de testi. z in glo. j. S. sed si instrumenta. S. de in-
stru. cau. z si. vicz in repudio. z pbat p. l. nullus. ff. de
repu. z ibi glo. hoc idem tenet pla. in. d. autē. rogati. q i
repudio requirantur testes rogati. sed glo. in. q. ix. S. de
his determinat idem quod in dicta. l. nullum. z. rñ. q.
v. c. nostra res. in quibus vide quid iuris sit i matrimo-
nio. z circa predicta vide spe. in ti. de testi. S. j. d. sint ro-
gati. Ultimo ex hoc tex. dicit Ja. antiquus glosator
q concessio facta. extra iudicium coram vicinis valet. z
idem no. ipe. l. de confes. l. vnica z in. l. qñ. ff. de infas-
mi. Sed glo. hic super ver. p facienda solut. z in all. l.
vnica dicit habere locum quando confessio fit ad libera-
dum. secus si ad obligandum. quia tunc non valet nisi
fiat in iudicio. vel nisi fiat cum causa vt habes in glo.
z sic potes arguere ex hac glo. q confessio facta coraz vi-
cinis absente parte valet si fiat ad liberandum. vt nota.
in dicta glo. dicte. l. vnice. l. de confes. sed potes respon-
dere q iste glo. paruz faciunt. quia iste glo. nō excludit
partis presentiam sed pñtiam iudicis. z hoc pz in eo
q dicit. q si talis pñtiam fuit facta ad obligandū cuz cā
valet. sed sic optet q intelligat cum pris pñtia. als nul-
lo modo valet etiam facta cum causa. vt. l. certū. S. si qs
absēte. ff. de pñf. z i. l. j. z vult. d. iterzo. act. Sz d hac
q. an pñtiam ad liberandū. vl pactū de nō petēdo factū ab
fete pre. pñt pri. vid glo. i. l. z hēdi. S. iulia. z i. l. j. S. idē
i duobz. ff. de pac. z i. l. pōm. scribit. ff. d. neg. ge. p. quīl.

de cu. 7 p glo. in. l. non solum. §. liberatōis. ff. de li. lega.

Ultimo nō. ter. cū glo. super vbo supplicij in. v. si vō nō binōi. q. vilis psona 7 nō fide digna admittit ad testimonij sine tormēto. vbi testis rogat a partibz. 7 hoc etiā tenet Ja. de bel. licz si nō esset rogat a pto nō admittit ad testimonij sine tormēto fm opti. glo. h. 7. §. pri. §. Ultimo circa hoc an vilis psona admittat ad testimonij sine tormētis potes dicere vt dixi. §. pri. res. spōso. Et sic rogatō testij fm opti. glo. hic positaz opat vnum. vt admittat q. als ad testimonij nō admittit sine tormēto. vt hac glo. Item rogatio testis opat aliud. vt q. testificari nō cogit. tñ rogatus testificari cogit. vt nō. glo. i. l. innūti. ff. de testi. i. glo. si. circa finem. quam tene bene menti.

Si vō quedam

Testi qui sibi i suo dīcto est ptrañ. fides ad bibēda nō est. si vō testes sibi inuicē ptradiciūt. tūc veriora pferētibz 7 dignioribz 7 in nūero plibz stādūz ē. Itē testes falsum testimonij deponētes puniēdi sūt. p errorem aut falsum testificatibz est pcedum. b. d. vsq. ad. §. ga vō. Et hī quattuor ptes. Naz primo ponit qñ testis ptrañat sibi p. Secūdo qñ testes sibi inuicē ptradiciūt. Tercio ponit de pena testij dolose falsū testificatium. Quarto ponit de testibz p errozē sibi ptradiciētibz vī falsū dicētibz. secūda ibi i. v. aut alterutris. tertia in ver. si vō astu. quarta i ver. nisi. Quero de intellectu huius. §. dicit glo. primū rñsum loquit qñ testis sibi ptradiciūt i suo dicto q. casu repellit. vt hic i prin. 7 alt. ad hoc suas. l. 7 facit. l. ij. ff. de testi. 7. l. q. falsa. e. ti. 7 p hoc est casus in. c. cum cam. v. cum aliq. de pbat. 7 nō. glo. quas ibi allegabo ad materiā huius. §. 7 vide etiā qd nō. doct. §. de fide instru. l. i. exercēdis in. iij. q. In ter. i. ij. res. spōso. ibi aut alterutris 7 c. dīc. Aldaz. q. h. loquit qñ vñ testis alteri ptradiciūt. 7 sūt a diuersis ptribz pducti. naz si eēt ab eadē pte pducti. tūc repellunt sicut repellēt diuerse scripture ab eadē pte pducte. vt. l. scripture. §. de fide instru. glo. vō nra tenet ptrañū que dicit. q. h. loquit i testibz ptrañis ab eadem pte pductis. Ald. l. scripture. rñde vt habes in glo. hic. 7 i. l. ob carmen. §. si testes. ff. e. ti. 7 i. l. scripture palt. loquit ergo istud secūdū rñsum qñ testes ab eadē pte pducūt. si vō testes pducūt a diuersis ptribz dicit glo. q. pmo stat maiori numero. secūdo dignitati. vt hic nō. i. glo. sed Ja. de bel. dicit q. etiā hoc cāu p iudicē eēt credēdū dignioribz. honestioribz. veratioribz. vī plibz. put iudicis mor. cū sui instātia poterit informari. idē qñ pducunt ab eadē pte istud qd ipe dīc. dīc. etiā hic glo. 7 i. d. l. ob carmē. §. si testes. 7 doc. tenet i. d. l. in exercēdis i. v. q. 7 vide qd tūgit glo. i. d. l. scripture i fine. Sz id qd dixi q. flet dignioribz 7 q. inspicit magis dignitas q. numerus. 7 si pducant a diuersis ptribz. vt nō. i. d. §. 7 si testes. intellige eē vñ nisi ex alia pte eēt magnus excessus i nūero. vt dicit textus 7 glo. i. c. nra cū de testi. i. glo. vī. vbi etiā glo. dicit. q. iudicis arbitrio relinquit qd dicat magnus vel pūis excessus. qd tene mēti de materiā huius. §. vide qd plene nō. glo. i. d. c. nra. i. glo. ma. 7. iij. q. iij. §. si testes i glo. ma. 7 in. §. itē i testibz. 7 i glo. vide qd nō. p doc. i. d. l. in exercēdis. i. iij. q. 7 qd nō. spec. i. ti. de testi. §. postq. de testi.

Glenio ad. v. si vō astu. 7 quero hic dicit q. testes dolo si malignitatē cōmittētes puniunt. qz a q. iudice puniūt. dic vt nō. glo. 7 doc. in. l. nullū. §. c. Sed qz qd si testes pducunt corā arbitro 7 dolose malignitatē cōmittūt. An arbitro poterit ipos punire. dic vt nō. spec. i. ti. de testi. §. j. v. qd de arbitro. Qua autē pena puniat talis testis. dic vt in glo. hic i. v. derelinq. 7. ff. de testi. l. q. falso. 7 qd habes i dicta. l. nullū. Quero an iudex poterit ex suo officio punire testes pen. l. cor. de fal. doc. tenet q. nō. sed tñ extraordinarie vt nota in dicta. l. nullū in primo ptrañio. 7 vide qd nō. in. l. vbi. §. d. fal. et vide quod tenet spe. i. ti. de testi. §. j. v. sed nunqd. iudex

7 circa hoc vide. v. q. vlti. c. pbiteri. An af si talis testis fuit punitus pro motu iudicis possit postea accusari. l. cor. d. fal. §. glo. format hāc quēstiozē i dicta. l. nullū. que glo. reprehendit ibi p docto. i. vlti. q. 7 i dicta. l. vbi i vltima quēstione. 7 spec. tangit in dicto. §. j. ver. sed nū. quid p penā. Ultimo circa ver. nisi fm aliquem errozē vide pro eius intellectu extra de testi. cogen. c. pterea i si. 7 quod ibi nota.

Quoniam vō

Litigator qui testificata didicit 7 in causa conclusit. etia si semel tñ testes pduxit. vltius vti nō potest testimonij pductioe. als ad quartam productionē testimonij admittitur dammodo iuramentū presetur fm formaz hic traditaz. quo iuramento presito nō erit necessaria pncipis iussio. b. d. vsq. ad. §. 7 qñ scimus. Nota ter. ex hoc. §. vbi est dubium. an quis testificata didicerit nō erit suspicio nec presumptio ptra producentē ex pena se cūda vel tertia productionē. sed ex quarta productionē sic 7 ideo ad quartaz productionē nō admittit nisi presito iuramento fm formaz hic positā vt hic 7 in aut. at qui se mel. l. de proba. que hinc sumit. 7 extra de testi. c. i. cau. sis. 7. c. vltia tertia pductiozē. sed vbi est certuz q. qd testificata didicit. tūc nō admittit vlti. ad testimonij productionē vt hic 7 in ver. illud tñ. 7 extra de testi. c. cōstita tum el. ij. 7. c. cum intra i. fi. c. ti. Oppo. ad hūc. §. 7 vī detur. q. iste qui petit quartā productionē testimonij. nō debet iurare. cum semel i initio iurauit. vt. §. de his q. in gre. ad appel. §. si. So. vt i glo. hic sup verbo sacramento 7 tangit. i. l. ptrañia 7 p glo. 7 doctores. §. d. iur. calūp. aut. hoc sacramētuz. 7 clarus q. alibi p glo. extra de testi. c. vltia tertia. 7 dic vt ibi. Secūdo op. 7 videt q. post didicita testificata possit qd pducere testes. vt. l. obficiū. ff. d. rei vī. §. d. pba. l. excep. 7 d. excep. l. si qdē i q bus dicit. q. re. pbat cū pbauerit actor. q. nō poterit sciri q. pbauerit actor nisi testificata videant. 7 sic re. pbat postq. viderit pbatōes factas p actorē. Glo. hic ponit quattuor so. Prima est q. admittat pbatio p instru mentū. vt ibi nō. nō p testes vt hic. idē qd hic clar. l. obficiū. glo. in dicta. l. officium. Ex hac so. glo. in dicta. l. obficiū. nota q. scientia dicti testis aduerarij impedit me posse pducere testes. de qua. q. dīcā. j. Item ex hac solu. habes. q. post didicita testificata possit instru mentū. pducere. de qua etiā dicam. j. Secūda so. est q. in. l. ptrañia didicerit testificata nō tñ sciebat dicta corum. quā so. nō. p eo qd. j. dicam. Tercia so. est q. ille. l. corrigi tur p hunc. §. de quo tangit glo. in dictis. l. excep. 7. l. obficiū. 7 ibi ponit so. ad. l. illas. 7 hic nō. in prima glo. 7 ibi reprobat 7 bñ. sed tu dic. q. ille. l. i. nullo corrigi tur p hūc. §. Et obmissis so. glo. solue aliter fit de nouo super vīz q. ille. §. loquatur quādo pductio fit post didicita te eodem articulo. quo casu nō potest fieri post didicita testificata vt hic. 7 in. d. autē. at qui semel. sed. l. cōtrazie loquūtur quando fit productio sup alio articulo. alius tamen articulus est exceptio rei. que cum productio fit super alio articulo. potest fieri post didicita testificata. vt in. l. cōtrazis ita dicit ipe. vt. l. y. refert i dicta. autē. at qui semel. Sed idem quod dicit Ja. de are. nōt. glo. ordi. extra de testi. c. testibus. possunt tamē testes super nouo articulo vel super noua exceptioe post didicita testificata produci. etiam in eadem instantia. vt nō. in. d. c. testi. i. vlt. glo. ma. 7 est casus in. c. ex tenore in fi. e. ti. 7 ibi nota. in vlti. glo. 7 infra. c. §. si res. Ad idem facit quod nota. in. c. fraternitatis super glo. ma. super de glo. in fi. e. ti. In contrariū etiā super eodē. c. etia post didicita testificata testes producantur. vt nō. in. d. c. de testibus. in vlti. glo. circa finem. Circa quod vide gloss. i summa de testi. in fi. 7 vide quod nota. in. c. qui iuravit extra de proba. 7 circa id qd dixi de nouo. c. vlti. qd nō. doc. in. l. per hāc. §. d. temp. app. Tercio oppo. et

videat etiam super eisdem articulis possint testes post didicita testificata produci. vt. l. eos. §. si quis aut. l. §. appel. 7. l. p. hanc. l. de temp. app. Glo. ponit tres so. approba illam. q. ibi loquatur in causa app. que est alia prima causa. 7. idem nota. in aut. at qui semel. 7. i. dicta l. eos. §. si quis aut. 7. in dicta. l. per hanc. de quo dic vt ibi per glo. am. 7. doct. qui cum glo. cōcor. Quid aut sit d in re canonico. vide in. c. fraternitatis. 7. quod ibi per bez. 7. Inno. extra d testi. 7. vide quod de hoc habes hodie in c. testibus. extra de testa. 7. vlt. Quarto oppo. dicitur hic q. pmittitur quarta productio. contra immo pmittitur vna tñ 7. nō plures. nam vna tñ dilatio datur i causis pecuniarijs. vt. l. finali. 7. l. oratione. ff. de ferijs. l. §. lat. l. j. Huius timore fuerunt opi. inter doct. Nam dicit al. 7. Jo. q. ille. l. corrīgunt. 7. sic hodie dantur plures dilaciones. intelligunt em vnam productionem. id est vna dilatio. 7. sic dicit. l. nō corrīguntur. Non ob. q. hic pmittitur quarta productio. quia intelligo dicit a3o. dum tamen hoc fiat. i. vna dilacione. 7. hac opi. a3o. videtur tenere glo. in dicta aut. at qui semel. 7. ff. de ferijs. l. §. si vident tenere doc. in. l. j. l. de dila. in qua etiam opi. fuerat a3o in summa. l. de testi. circa finem. Canoniste tamen dicunt vna3 productionem. id ē vna dilacionē. ita dicunt d facto seruari. vt no. glo. i. c. in causis extra eo. 7. tangitur in. c. preterea. extra. e. ti. 7. de hoc p Inno. in dicto. c. in causis. tangit spe. in ti. de testi. §. qualiter. ver. volens quis. Quero. dicitur hic q. post didicita testificata nō habet locum productio testium. sed pone q. quis diligenter interrogauerit a testibus qui deposuerunt quid dixerunt. 7. testes ei manifestauerunt. an iste poterit vltius producere testes. dicit Inno. q. sic. nō obstat q. sciuerit a testibus isto modo vt ipse no. in. c. pe. extra de testi. in. ij. glo. vbi ipse ponit clarē qualiter quis dicatur testificata didicisse. Querit glo. hic super verbo quartam circa medium. an sufficiat tñ testibus renunciasse vel tñ testificata didicisse. vt q. s. tñ testium producti repellatur. dicunt quidam q. debet 7. tunc repellere. Alij dicunt aut tñ testificata didicisse repellitur. aut testibus tñ renunciasse. 7. tñ tñ tenet glo. in aut. at qui semel. l. de proba. 7. in aut. i. u. bemo. l. de iudicijs. 7. i. vt cu3 ad appell. cogno. i. pri. 7. p a3o. in summa. l. de testi. §. vbi aut simul. In cōtra rium est tex. 7. glo. q. sola renunciatio testium producti onē impedit. in. c. de testi. in fi. extra de testi. 7. no. in. c. c. mīnauit. 7. in. c. cum venisset. e. ti. 7. ad idem. c. pñtuti onē. l. ij. in fi. e. ti. 7. no. in. c. in causis. circa hoc vide qd notat Inno. i. c. cum venisset preall. 7. tene illud menti. Quero. pone q. dicta testium sunt publicata tñ produci. tes testes nō didicita testificata an poterit testes producere. Glo. dicit q. sic. nisi renunciasse productioni ita no. in. c. constit. el. ij. in vl. glo. extra. eo. p3o dicta glo. facit optime tex. 7. glo. hic in prin. ibi excepta fuerint testimonia 7c. 7. glo. dicit excepta 7. recepta 7. illi cognita quasi innuat. q. apertura nō precludit viam testium. pñctioni. pro hoc iste tex. in ver. si dō deducens. pro hoc etiam facit secunda so. quam dat glo. ad. ij. contrarium quod supra feci. quaz so. pri. so. notauit. 7. de hac. q. dic vt no. in. c. testibus. extra. e. super ver. publicis. 7. vide etiaz spec. in. ti. de testi. in. §. satis vtiliter. d. q. aut diri. Quero. pone q. aliquis petit testium productionē simpliciter sine solēnitate hic posita. nec dicit se paratū iurare ea que hic dicunt. an teneat talis petitio. Inno. tenet q. nō. i. mo sic petēdo simpliciter iudex tenegat recte quartaz testium pductionē. vt ipse no. in. c. significauerunt. extra. eo. Sed circa hoc quero. pone q. quis petit quartam testium productionem sine solēnitate hic posita nō enim dicit se paratum iurare ea que hic dicuntur iudex si quartam productionem sine tali solēnitate ad-

mittit. an valeant dicta testium. dic vt no. Inno. in. c. i. causis in pri. eo. ti. Et aduerte ad id quod no. Inno. in dictis locis. vbi ipse tenet q. si quis petit quartam testium productionē cum solēnitate hic posita. 7. iudex tenegat. p hoc datur remedium appellandi ei cui est denegata. nisi iudex denegauerit causa cognita. videlicet quia vult refrenare testium multitudinem quia tunc nō solum quartam. sed terciam 7. secundam testium productionem posset denegare. vt probatur in. d. c. significauerunt. 7. nota. in. d. c. in causis 7. facit quod no. in. l. j. in fi. e. ti. Sed quero circa hoc. que dicatur effrenata testium multitudo. dic vt nō. per glo. 7. Inno. i. c. cu3 causa el. j. extra. e. Pone q. testium receptio nō sit legitime facta. quia facta per eum qui nō erat iudex cause. an talis receptio impediat testium productionem. dic q. nō vt nota. glo. in. c. fi. extra eo. in cle. in glo. ij. ad quod facit quod nota. in. c. cum causam in fi. el. j. extra eodem.

Sed quero. pone q. quarta testium productio petitur post terminum pere nptorij. an iudex debet ipsam dare solum adhibita solēnitate de qua hic dicitur. dic vt no. Inno. in. c. in. causis in fi. extra eo. 7. ibi vide per eum de intellectu huius. §. Quero. dicitur hic q. neq. subtrahit 7c. pone q. quis subtrahit a teste. sed nō vidit testificata. an vltius poterit testes producere. dicit Inno. q. non. vt ipse no. in. c. pe. extra eo. super verbo extraxit Quero nunquid post didicita testificata in causa inquisit. possint testes produci. dic vt no. in. c. cu3 clamor extra eo. vbi glo. etiaz tangit. 7. vide circa hoc quod nō. spec. in. ti. de testi. §. satis vtiliter. ver. nec in attestations publica. Quero cum ad probandum excep. producantur testes vt in. c. de testi. extra. e. nūquid conceditur quarta productio cum solēnitate hic tradita. sicut conceditur super negotio principali. Quero quid si publicatis testibus sunt periti. an conceditur iterum productio. De primo dic. vt nō. spe. in. ti. de testi. §. qualiter ver. sed cum super exceptionibus. de secundo dic vt ipse nō. in. §. satis vtiliter ver. sed quid si testibus. Querit glo. super dicto verbo quartam. an sciētia dicti testium aduersarij impediat testium productionem. Glo. arguit pro 7. cōtra. finaliter determinat q. sic. idem sentit glo. ista super verbo nō habebit. in prima so. Et idem tenet glo. expresse i dicta aut. at qui semel. sed certe de ista. q. est casus hic q. sic. casus est in ver. illud tñ in dubium. ibi aut aduersario hoc faciente ipse disputationem accipit 7. ex hoc 7c. 7. de hoc nota. p Inno. in. c. pe. extra. e.

Querit glo. super dicto ver. nō habebit. licet publicatis 7. didicitis testificatis alijs testes nō possint produci an idem testes producti poterunt reproduci. glo. arguit pro 7. contra. finaliter tenet q. ad partis producentis postulacionem nō possint produci vel reproduci. nisi i casu. vicz. qñ aduersarius nō vult stare primo dicto. vt. l. §. fi. l. e. Ante q. ad vltiora procedā. aduerte ad ill d. glo. ista glo. innuit q. etiam in eadē instantia publicatis attestacionibus. aduersarius contra que3 sunt producti testes. possit dicere volo stare dicto talium testium si iterum producantur. ita videtur ista glo. intelligere. 7. i. l. fi. l. de excep. ad quod facit quod nō. glo. in. c. constitutum el. ij. extra. e. in vlt. glo. i. prin. 7. quod no. iij. q. iij. §. vel in criminali. sed certe dicta. l. fi. l. eo. loquitur quando in alia instantia circa idem. aduersarius non vult stare attestatōibus publicatis i prima instātia. ad idem extra. e. c. pñtata. sed innuit glo. ista q. posito q. dicta. l. fi. l. e. loquatur qñ in alia instātia incēpta circa idem aduersarius nō vult stare dicto testium publicatorz i prima instātia. q. dicta. l. loquat etia qñ testes fuerit examinati 7. publicati i prima instātia corā iudice vt i scda instātia aduersarij possit dicē volo stare attestatōibus publicatis i priā. §. volo q. itez. pducāt i hac scda instātia. 7. b. et tenet glo. i. l. pperādū. i. fi. l. §. iudi. b. i cōtū ē vltas. qz. d. l. fi. 7. dictū. c. pñtata bñt locū cū i p-

ma instātia testes fuerūt examināti corā arbitro. quo ca-
su si ille attestatōes pducunt in secūda instātia incepta
coram iudice circa idē. aduersarius posset dicere. hoc se-
cus si testes fuerūt examināti et publicati i prima instā-
tia corā iudice. qz tūc in secūda instātia incepta circa idē
aduersari? ptra quē fuerūt pducti. in pma instātia dē p-
mis attestatōibz stare. nec pē dicere volo q testes itez p-
ducant. Ita determinat Inno. i. c. causam q. el. j. e. j. e. z i
c. cū in tua. eo. ti. Facit qd tūc glo. in. c. si. e. j. de pba.
in glo. sup. vbo pponēda. Ad questioēz ppositam respon-
de. q. habet locū vbi in eadē instātia testes petunt repro-
duci. vt dicit glo. dū dicit q ad partis pducētis postula-
tōez testes nō pnt reproduci. sed ad postulatōz aduersa-
rij ptra quē testes fuerūt pducti bñ possunt reproduci. n.
vt addāt pti? testificatis. sed vt dicat rationē circa ea q
fuerūt prius testificata. Itēz testes pnt reproduci p of-
ficiū iudicis nemie petēte si hoc iudici videt. hoc dicit di-
cta glo. sup. vbo nō habebit. circa mediū glo. quā ppetuo
tene mēti. Possunt et testes attestatōibz publicatis r-
pducī p officiū iudicis nemie petēte. vt declarēt eoz di-
cta si sūt obscura. ita habes in tex. z glo. in. c. cū clamor
e. j. e. j. ibi lacius p Inno. z in. c. p tuas eo. ti. z nō. r. q.
ij. i. c. item i criminali. qd tene mēti. idēz nō. i. c. in psen-
tia. e. j. de pba. Quero circa hoc. vides q testes publi-
catis attestatōibz pnt reproduci. nō tñ vt addāt dictis
eoz. sed pone q attestatōes nō sunt publicate. nūquid
pnt testes sepi? reproduci a pti? vt addant dictis eoz?
Glo. in. l. pducī. ff. de velle. q. nō fm quartā lec. ibi
positā. sed ptra? determinat i. c. cū cām in fi. z ad idē
i. c. pstitutis. el. ij. e. ti. i. fi. z facit qd nō. i. all. c. ppetuas
z qd nō. rrr. q. vj. c. de parēla. Quid in cā criminali.
li. an possint reproduci testes a pte. an testium publica-
tōz. sicut mō dixi i cā civili dic vt nō. glo. iij. q. iij. S. itēz
i criminali quicqd glo dicit i. c. s. rnitatis e. j. e. Sed q
ro circa pdicta. qd si testes an publicatōez secūdo indu-
cī. dicāt ptra? ei? qd primo dixerāt. dic vt nō. i. c. cum
cām el. j. i. fi. e. j. eo. Quero qd si testes spōte velint re-
dire z corrigere dictū suū. dic vt nō. i. glo. hic. z. l. de p-
ba. aut. at q semel. z e. j. c. cū cām i fi. z tūc in. d. c. p-
tuas. z habes i. c. pteia i fi. e. j. de testi. cog. z nō. i. d. S.
itē i criminali. z azo. i. sūmā. l. de testi. Querit glo.
dictū est. S. i. glo. q testis p corrigere dictum suū si re-
dit anq? cum aliqua partiū fuerit locutus. sed qd in me-
dio tpe. i. anteq? redeat ad declarādū dictū suū. siue an
q loquāt cū aliqua ptiū. zē. dic vt i glo. qd tene mēti. et
vide qd nō. Azo i sūmā. l. de testi. cir. fi. d. itē quid si p?
Querit glo. an publicatis attestatōibz licz inducere
testes ad reprobatōz testium pductorz ab aduersario?
Glo. dicit q sic. idē nō. i. aut. si dicat testis seruī. l. e.
ti. z. l. de pba. aut. at q semel. de q habes e. j. c. pntiū
Querit glo. qd si eos testes volo mō reprobare? dissī-
que vt i glo. licz aliud nō. i. d. aut. at q semel. z bec glo. a
bī locū vbi testes reprobanē circa psonā. si nō reprobee
circa dicta. tūc dic vt i. l. si quis testibz. l. e. z qd nō. in
d. c. pntiū. de quo qñ testes reprobanē circa dicta. vid
p doct. i. d. l. si qs. z vide glo. iij. q. iij. S. si qs. z hoc bēs i
tex. z glo. e. c. ij. i. cle. Querit vltērius glo. qd si volo
pducere testes post testū publicatōz. vt aliqua addāt
hīs q p alios testes pns dicta sūt. sed tñ que dicta sunt
pfirmāt. Quedā lra dicit q sic. vt i glo. z ptiū tenet azo
i sūmā. l. e. S. vbi aut. Idē determinat Inno. i. c. cuz cla-
mor. extra eo. z glo. ord. iij. q. iij. S. itē si qs testibz. qd te-
ne mēti. Quero. an post didicita testificata possint i-
st rumēta pducī. Glo. pdicta sup verbo nō habebit. i p-
ma so. ptra? quod facit. dicit q sic. idēz nō. i. dicta aut.
at qui semel z i. l. officium. ff. de rei vē. z. l. sūam rescī.
nō pos. l. pemptorias. z. iij. q. iij. S. item si quis testibus
qd est verūz vsq? ad causē cōclusionēz. post vō nō. nisi ex
causa. vt i. c. cum dilectus. extra de fide instrū. z quod
nō. i. c. cum Iohānes eodē ti. z nō. in. ca. quoniaz cōtra

falsam in glo. a parua. extra de proba. z vide quod nō. i.
c. j. extra de cōf. lib. vj. Quero. hic i pti. dicitur con-
cluserūt. z glo. a parua. id est renūciauerūt productio-
ni testium. z infra sequit. cōcludēte id est renūciatē. an
prie loquēdo sit differētia inter renūciatōez z cōclusio-
nem. dic vt per Inno. i. c. pastoralis. extra de causa et
pos. z propzi. super verbo renūciatōis. z super verbo cō-
clusum. illo mō accipit glo. i causa cōclusū esse ita q i
strumēta nō possint produci i dicto. c. cum dilectus sup.
cōclusionēz. patet i dicto. c. qm cōtra falsā. vbi dicit re-
nūciatōes z cōclusionēz. Et circa hoc vid qd nō. i. c. de te-
in. ti. de renūciat. z cōclu. S. nō. Quid quod nō. i. ti. de te-
sti. S. si. ver. z nō. Quia i tertio dicit q quarta quom-
ctio testium permittit i causa principali. quero quom-
pter productio permittatur circa testium reprobatōez.
Glide hoc i. c. licet dilectus extra eo. Pro declaratōe te-
rtius qui dicit q ppter quod nō valuit pmi? vti tenū-
ciatis zē. vide Inno. i. c. vltra terciam extra eo. super
verbo negavit. Ultimo i hoc. S. nora duas glosas. p-
ma glo. super verbo sepe que ponit significatōez huius
dictōis sepe. que accipitur bis vel ter. de dic. sepius ha-
bet i. l. veluti. ff. de edē. de dictōe frequēter habuistis su-
pra de tē. c. iij. S. si. z ibi dicit. Secundo nota glo. sup.
verbo aduocatorum que dicit. q aduocati debēt interel-
se disputatōibz z publicatōibus testium. qd probat glo.
per hūc. S. z p. l. si postulauerit. S. qñtōi. ff. d. adu. z sic
nota. intellect? dicti. S. questio. q. q aduocati debēt in-
teresse qñtōi. debet intelligi. i. examinatōi an qs debeat
torqueri vel nō. ita videtur intelligere ista glo. illum
tertium quod tene mēti.

Et quoniam. Iudex pē cōmittere testū exami-
natos iudici illi? terre vbi sūt tes-
tes. siue lis moveat i vrbē z testes sūt i pūtia siue eor-
tra. siue lis moveat i pūcia z testes sūt i alia pūcia
z iudex cui testū examinatō cōmittit. dicta testū clau-
sa z illi? munimē roborata. mittere debz bis obtinētibz
i causis civilibz. i criminalibz aut cogēdi sūt testes corāz
i iudice veire. z si res exegerit tormētis subiciēt. h. d. v.
q ad. S. si dō dicat. Et bī sex partes. Primo recitat ius
antiquū. Secūdo ponit cuiusdā dubij excogitatio. Quaz
us remotio. Tercio ponit pcedētium ampliatio. Quaz
to ponit pcedētium repilogatio. Quito ponit cuiusdā
questiois decisio. Serto ponit pcedētium restrictio. vt
habeat locū i causis pecuniariis. nō aut i criminalibz. se-
cūda ibi i ver. mult. tercia i ver. facimus. quarta i ver.
illic. qnta i ver. testimonijs. sexta i ver. hec omnia. Qd
q i causa civili potest fieri cōmissio examinatōis testū
sed i criminali nō. vt hic z. l. de fide instrū. aut. apud
eloquētissimum hic sumpta. z nota i. S. illud. s. de tē.
cui. z i. l. iij. S. item diuus. ff. eo. z extra de testi. co. c. j. d.
fi. instrū. c. cōsti. de iudi. c. at si clerici i iij. glo. a. i. q.
ir. c. testes. z est ratio quare in criminali causā nō possūt
fieri cōmissiones testium vt collr i ver. in criminalibus
zē. quia vbi maius periculum ibi cautius agendum.
vt. l. j. S. sed et si qs. ff. de car. edic. Secūdo nota. q in
prio sigillo sigillata. z est ratio. quia si aperta veniet n
posset amplius fieri probatio per testes. vt hic in ver.
testimonijs. z glo. a parua. hic super verbo editionem.
quaz declara vt dicit supra piori. S. z sic habes hic ter.
q quādo sit cōmissio examinatōis testium. publicatō
testium nō debet fieri a iudice qui eos examinat. sed a
iudice qui examinationem cōmittit vt hic. z glo. nora.
hic super verbo nō edit. i. fi. z in. d. aut. apud eloquēt
simum. ad quod optime facit. c. cōstitutum in fi. extra
de fide instrū. vbi est causus. Tercio nota q i causis
criminalibus testes ex causa torquētur vt dicta autem.
apud concor. sunt in glo. super verbo forsan. Quaz
to nota ter. ibi z que sunt eis cognita zē. ad duo. Prio

q̄ testis debet dicere testimoniū de veritate nō de credu-
litate de quo. s. de here. z fal. s. si dō absūt. Secūdo nō
q̄ testis dī dicere testimoniū p̄ vtrāq; pte. ad idē quod
habuissit. s. e. s. fācimus aut in fi. z p̄ glo. in. s. vbi. j.
de san. epis. z cleri. vbi de hoc facit. l. testium. l. eo. et.
ibi p̄ l. r. Ultimo glo. sup verbo habundātiāz sumit
tria nota. quā vide. Q̄po. z videt q̄ in criminalibus
causis examinatio testiū nō possit p̄mitti vt dicto. s. illd
Glo. soluit hic q̄ iudex potest testium examinat. cōmit-
tere. sed nō cogitur vt in cōtrario relinquitur ergo iudi-
cis arbitrio. examinationem in civilib; cōmittit vt patz
in hoc. s. circa prin. ibi licentia habere zc. z ibi posse
etiā a puincia zc. z sic fm̄ banco. s. nō refert an testes
pducēdi sint absentes vel p̄sentes. quia etiā qñ testes
sunt absentes potest iudex iubere p̄sentari coram se si
ibi videbit. puta p̄p̄t cause magnitudinē vel p̄pter te-
stium suspiciōem. z isto casu loquit̄ p̄ all. s. illud. z fm̄
hoc dicit glo. q̄ammodo nō erit. q. d. vna ciuitate i aliā
eiusdem puincie an hoc poterit fieri. quia iudicis arbi-
trio cōmittitur vt hic. z dicto. s. illud. z hanc so. nō. idē
nora. azo in. s. pducendi in summa. l. de testi. Ali-
bi glo. aliter soluit. dicit em̄ aut testes sunt p̄sentes aut ab-
sentes. p̄mo casu nō potest examinatio cōmitti sed
ipe iudex debet per seipm̄ examinare vt in cōtrario. Se-
cūdo casu sic vt hic. ita nota. in. l. contraria. l. s. testibo
l. si quando. facit ad idē quod habes. ff. quem ad. test.
apezi. l. cum ab initio. z l. si quis ex signatoribus. istam
so. ponit glo. in dicta autē. apud eloquentissimū. sed d
ista so. doc. nō curant. immo videntur addere precedenti
so. dicenti. q̄ licet in. s. illud allegato pro p̄trario dica-
tur. q̄ testes debent examinari coram iudice. non tamen
per hoc ibi negatur quin examinationē iudex possit cō-
mittere vt hic. q̄ olim potuerit iudex examinationē cō-
mittere apparet in. l. scire oportet. s. oportet autē. ff. d. ex
cu. tu. z ibi nota. z ita dicunt doct. in. l. iudices. l. de fi
de instru. Alibi ponit glo. aliam so. videlicet. q̄ aut que
rimus an testium examinatio possit cōmitti habenti
iurisdictionem z potest vt hic. aut iurisdictionēz nō ha-
benti z nō potest vt ibi notat glo. vici in dicta autē. apd
Et sic nota fm̄ hanc so. q̄ testium examinatio nō potest
a iudice cōmitti nō habenti iurisdictionem vt hic. quod
intelligē verum. nisi fieret de partium voluntate. quia
tunc potest fieri commissio etiā nō habenti iurisdictione
nem. z quod illud sit verum probatur sic. testes possunt
examinari coram arbitris de partium voluntate z eorū
dicta tenet. vt patet in. l. cum antea in fi. l. de arbi. ff. d
re iudi. l. si. extra. de testi. c. p̄sentata. z certū est q̄ ar-
bitr. nullam habet iurisdictionem sed tm̄ notionem. vt
l. ait p̄tor. ff. de re iudi. z nota. in. l. solet. ff. de iurisdic. o.
iadi. z hoc verum puto regulariter. fallit in egregijs p̄-
sonis ad quas dicit. l. q̄ iudex debet mittere vnū d mi-
nistris suis. vt. j. de san. epi. s. nulli. z autē. sed iudex. d
epi. z cle. rj. q. j. c. nec honor. facit. l. ad egregias. ff. de
iureiur. z sic videtur simpliciter verum. q̄ iudex potest
cōmittere examinationem talium testium qui sunt egre-
gie p̄sone etiā nō habenti iurisdictionem. vt in dictis
iurib; z videt etiā casus fm̄ vnam lec. in. c. j. extra d
testi. cog. ibi nūcio. q̄ ad hoc miserat zc. pro vt ibi logē
in egregijs p̄sonis vel debilib; vel infirmis vel paupe-
rib; q̄ nō possunt ad iudicem venire. idē in. c. si qui te-
stium. c. si. nisi rñdendo dixeris illud esse verum d parti-
um voluntate. vt videt velle spe. in ti. de testi. s. qualiter
d. p̄t cū iudex. Inno. tm̄ videtur velle q̄ de iure canonici
co z de partium voluntate examinatio testium generali-
ter possit cōmitti non habenti iurisdictionem. vt ipse vi-
detur velle in. c. qm̄ contra falsam. super verbo publica-
ta. extra de proba. in eo q̄ simpliciter dicit testium com-
missionem posse fieri etiā in examinato. Sed contra-
rium ipse videtur velle in. c. euz bertholdus. super ver-
bo alijs in fine. extra de re iudi. p̄mo prima opi. Inno.

videtur casus in. c. j. extra de testi. cog. ibi vel nuncio.
zc. intelligendo illud. c. generaliter in quibuscunq; per-
sonis fm̄ opi. viciñt̄ ibi positam que est secunda lec. al-
lius capituli. de quo vide vt hodie habes de offi. dele. c.
j. in cle. z quod nota. spec. in ti. de testi. s. nunc tractan-
dum circa prin. in ver. licet autem dixerim zc. in ver.
item ad officium zc. z cui coniunge dictum ver. potest
etiā iudex qui est sub dicto. s. qualiter. e. ti. Reperio
etiā circa istud contrarium quartam opi. vt in causa
criminali nullo modo possit testium examinatio cōmit-
ti. z de hoc nullum dubium est. Sed in causa civili disti-
guitur. aut est consuetudo regionis q̄ commissio fiat. z
fieri poterit. aut non. z nō poterit fieri. z sic fm̄ hoc re-
gionis consuetudo seruatur. vt. l. iij. in fi. ff. de testi. l. fal-
lit in casibus in quibus debet fieri commissio. vt. l. ad e-
gregias p̄eall. p̄staz so. ponit glo. j. q. ix. s. testes in pri-
ma glo. de qua opi. non curo. Quero. video q̄ etiā
in causa civili potest cōmitti testium examinatio. qd
debet facere iudex cōmittens examinationem. z quid
debet facere iudex cui examinatio est commissa. Respō-
deo iudex examinationēz cōmittens. debet scribere iudici
loci vbi sunt testes. vt ipse vice sua testes recipiat z
examine. diligenter ipse cui cōmittitur debet testes
examinare z eorum depositiones inclusas remittere vt
hic. Item scribitur significando iudici causam quare
fit fides testibus adhibenda. ista pratica sumitur ex te-
xtu. in. c. constitutus. extra de fideiussō. Quero an iudex
cui cōmittitur testium examinatio. teneatur sibi
cōmissionem factam recipere ad rogationem iudicis cō-
mittentis. dic vt notat spe. in ti. de iudi. dele. s. iam nūc
ver. sed fm̄ p̄missa. Quero. video q̄ in criminalib;
iudex cause per se debet testes examinare. pone q̄ ipse nō
examinauit. sed alter cui examinationem commisit. an
erit standum dictis talium testium. dic vt no. in. l. iij. s.
ideoq; diuus. ff. e. Querit glo. super ver. legem. dicitur
hic z qm̄. l. zc. de qua. l. sit mentio. dicit glo. de. l. iudi-
ces. l. de fide instru. z quid addatur illi. l. p̄ hunc. s.
no. in glo. ista. sed tu dic fm̄ Jacob. de bel. q̄ hic. s. fa-
cit mentionem de quadam. l. greca que p̄cessit illam.
l. iudices vt ibi nota. Nota q̄ fm̄. l. iudices. poterat
fieri commissio examinationis testium a iudice siue lis
vertebatur rome siue in puincia. addit tamen iste
s. ad. l. iudices. vt in criminalibus nulla fiat commis-
sio examinationis testium z ideo super dicta. l. iudices
posita est autem. apud eloquentissimū zc. hinc sumpta
Querit glo. dicitur hic illic valet diffinitiva sententia
zc. quid velit dicere ista verba. dic vt in glo. sed aduer-
te finē ip̄i dū dīc i successib; p̄ iudex indicare. si als so-
let eē p̄suetudo. vt. l. si cū dies als i glo qz illud qd dīc
glo. n̄ p̄cedit i arbitro. q̄ nullū h̄ locū seu sedē. s. sec⁹ ē
in iudice. quia ille debet sequi locum z sedem maiorum
vt. l. pe. s. fi. ff. de iusti. z iur. ita tenet Ja. de bel. in. d. l.
p. e. s. fi. z. l. s. eman. li. l. j. Quero. dicitur hic q̄ in
criminalibus nō habet locum commissio examinatio-
nis testium. pone q̄ ego qui habeo causam criminalem
vel civilem dico me habere testes in alia ciuitate vel p̄-
uincia. z est forte causa civilis ita magna q̄ iudici vide-
tur. q̄ testes debeāt corāz eo produci. peto dilationē ad
tales testes producendos. est ne aliquod remedium cō-
tra me ne istam dilationem petam calumniose. dic q̄ sic
quia iudex anteq̄ istam dilationem concedat. debet face-
re me deponere tantam quantitatem pecuniarum que
sufficiat pro expensis testium in veniendo. eund. o. z flā-
do ita est hodie prouisum per. c. constitutus. s. fi. de re-
scriptis li. vj. Alterius quero an ille cui est cōmissa
testium examinatio sup negotio p̄ncipali. possit testes reci-
pe sup ip̄oz p̄batōe. dic q̄ n̄. vt no. Inno. i. c. l. cāz d. p̄
ba. i glo. sup. d. potuit. Quero. vos videtis hic q̄ i ciui-
li potest cōmitti testium examinatio in criminali vero
non. quid si de crimine agitur ciuilit̄. an poterit fieri

commissio examinatiois testium. sed certe obmissis his que
possunt dici p. r. p. r. a. glo. est q. sic. v. n. d. i. c. j. extra de in
di. li. vj. quod perpetuo tene mentr.

Si vero dicatur Si testis servitus oppo-
nat. et ipse se liberz a na-
tuitate dicat. eius testimonium admittit. servitutis. q. di-
sputatōis tpe servata. si vō ex manumissioe se liberz di-
cat: tūc a nō ad testimonium admittat: dī de suo iure do-
cere. nisi alibi dicat suas pbatōes hīc quo casu p̄sūto in
rameto q. in p̄mptu pbatōes habebit ad testimonium ad-
mittat. h̄mōi servitutis disputatōis tpe servata. h. d. v. f.
q. ad. S. si vō quis dicat: Nō. ex illo. S. q. qdaz testes
ab initio repellunt. ita q. nūq. admittunt. quidā testes
admittunt. ita q. postea fides eis nō habet. v. h. i. c. j. j.
p̄or. S. idē dicit glo. hīc i. iij. q. sup. verbo libertū. Se-
cūdo nō. q. seru⁹ nō potest ēē testis. v. h. i. c. j. qm. L. e.
7. ff. de testi. l. q. testō. S. seru⁹. Tercio nō in. d. si vō i
aliā q. credit sacrameto vni⁹. p̄cor. sunt i glo. sup. verbo
inrauerit. ad quas cōcor. adde qd habes in ter. 7. glo. i.
c. p̄mptum c. de t̄li. Opo. 7. videt q. seruus possit ēē
testis. v. L. de testi. l. j. S. testes. m̄st̄. c. So. v. in glo. h.
sup. verbo ita sit. 7. qd nō. glo. in. d. l. j. circa quaz intel-
lectū vide azo. in sum. m̄st̄. d. testa. ordi. circa si. 7. dy.
7. Ja. de are. in. l. ad testiū. ff. de testa. Querit glo. sup.
dicto vbo ita sit si testimonium seruī nō valet. qm̄ hīc locū
m̄. qm̄ dicunt seruōs torqueri. dicit glo. quando testis
interrogabitur de facto suo quo casu interrogatus tor-
quebitur etiam nō p̄cedentibz indicijz. 7. istā opi. ponit
glo. sub dubio forte in. l. interrogatōne. L. d. questioibz
vīz q. nō torqueat nisi p̄cedentibz indicijz. nisi qm̄ inter-
rogabit de facto suo. hāc opi. firmat glo. i. l. cū pbatō.
ff. de pba. hīc glo. ponat secūda opi. hīc. 7. in. l. seruī. j.
m̄so. ff. de testi. Si vō seru⁹ nō interrogaret d. facto suo
sed de facto inter extrāeos. tūc nūq. torquebit nisi p̄cedē-
tibz indicijz. v. l. j. in p̄n. ff. de questioibz. Quero ad
quāraz pbatōz admittit seru⁹ v. testis cū tormētis. Re-
spondeo nō ad plenā sed indicij faciendum. ita nō. glo.
in. l. iij. S. lege iul. ff. d. testi. facit qd nō. in. l. seruōs. L.
eo. 7. ff. si ex nō. ca. agat. l. ij. S. j. Querit glo. si inter
seruū 7. dñm agit indicij liberale p̄ra seruū dicentem
se liberz. v. l. quid si agit in. dñm d. dñm eiusdēz seruī 7.
agit rei v. an interrogabit ipse seru⁹? qm̄ agit v. l. de cu-
ius dñm tractat. Glo. dicit hīc q. sic. de quo dic v. h. i. c. j.
L. de rei v. l. cum sp. 7. v. n. d. ff. de questioibz. l. de m̄s
noze. S. j. Querit glo. sup. verbo ita sit circa mediūz.
an statu liber v. l. ascriptici admittat i testē. dic v. i glo.
7. in aut. si dicat. L. e. Itē querit glo. qd de monacho
dic v. i. d. m̄dachis. S. m̄sgradiamur 7. ibi habet an vñ?
d. collo. p. suo collo. admittat. 7. in. d. aut. si dicat. vbi
glo. idē dicit i canonico regulari. Querit glo. qd d. he-
reticis an possint ēē testes. Glo. remittit ad. l. qm̄. L. de
here. dic v. ibi p. glo. 7. doct. i. l. j. L. de sūma tri. 7. si. ca.
7. qd nō in. d. l. iij. S. lege iul. ff. e. Quero q. sit rō disti-
ctionis hui⁹. S. dic v. in glo. sup. vbo libertū in fine. que
etiā in principio sui querit. pone q. patron⁹ nō vult ostē-
dere instrumētū manumissiois. v. l. nō fuit factū v. l. liber-
tus nō vult eo vti. an poterit libert⁹ pbare d. manumis-
sioe p. testes oī except. maiores. dic v. in glo. p. cūi⁹ de
claratōe vide q. habes in ter. 7. glo. i. q. ir. S. soli testes.
Ultimo glo. sup. vbo iuravit induit hūc ter. q. l. vñ?
testis nō faciat pbatōz. facit tñ p̄sumptōz. de q. dic v. p.
glo. 7. doct. i. l. i. bone fidei. L. de iureiurā. 7. in. l. admo-
nēdi. ff. e. de iureiur. 7. in. l. thepomp⁹. ff. de doze prele.
Ja. de bel. induit hūc ter. in az. ad. q. vlos videtis q.
si qdā exceptōes opponūt p̄ra testē tpe disputatōis re-
servat v. h. i. c. j. p̄ri. S. 7. sic facit in az. q. iudex possit ex-
ceptōz admittere sub p̄stlatōe si debet de iure admitte-
re. de q. dic v. in glo. i. c. cū p̄tingit c. de offi. dele. Item
ipse induit hūc ter. ad duo 7. format vñā questioez. an
exisēs in peccato mortali admittat in testem de quibus

dic v. hīc per eum.

Si quis vō Inimici 7. noti a testimonio
repellunt. inimici aut ignoti
ad testimonium admittunt. salvo iure tpe disputatōis. b.
d. 7. hīc videt mibi vera lec. 7. hīc duas p̄res. ita p̄mo lo-
q̄t de inimicis notis. sed de ignotis. sed in. d. si vō ali-
ter 7. istā lec. tenet hīc Ja. de bel. nā inimicitia p̄cedens
ex criminali actōe oībz est nō. sed hodie que oriunt ex
alijs cāis nō sunt ita nō. nec possunt ita defacili probari.
Nō q. p̄p̄ inimicitia testes repellunt. v. h. i. c. j. iij. cir-
ca p̄m. ff. e. 7. L. e. l. si quis testibz. Sed aduerte q. que
dā est inimicitia que nō ipedit testes examinari sed post
examinatōz publice disputabit. an sit talis inimicitia
q. debeat testes repellere. v. hīc dī. q. iudicis arbitrio re-
linquit. 7. ita intelligit glo. hūc ter. i. l. iij. circa p̄n. ff. e.
sup. vbo inimicitia. hīc glo. hīc sup. vbo ablit in p̄n. vide
at p̄dictis p̄radicere saltem in p̄mo mēbz. Secū-
do nō. q. post publicatas attestatōes p̄ quis pducere te-
stes ad reprobatōz testium aduersari. v. hīc i. d. nō aliter
7. L. e. aut. si dicat. v. si vō dicat. que sumunt ex illo. S.
de quo habuistis. S. e. S. q. v. l. iij. glo. magna. Que
rō q. inimicitia repellat testē ab ipso initio. ita q. testes
examinari nō possint. Rñdeo inimicitia q. resulat ex
criminali accusatōe. Item qm̄ dñm se odiat a d. morte q.
morte sibi imināt. circa qd dic v. ibi nō. sup. vbo crim-
ine. 7. in. l. hīc. ff. de arbi. nā illis duobz mōis dicunt ini-
micie capitales. 7. repellunt testes. ita q. ad testimonium
nō admittat. hīc p̄alias inimicitias nō repellant a tes-
timonio. sed dñt in tpe disputatōis reservari. ita tenet
Inno. i. c. cū oporteat i glo. penult. c. de accu. 7. vide qd
ipse nō. i. c. ex p̄te. c. ti. in glo. iij. 7. vide glo. ff. e. l. iij. sup.
vbo inimicitia. Ja. de bel. hīc distinguit inter inimici-
am notā 7. ignotā. 7. p̄m illā suā opi. ponit hīc casū. 7. cir-
ca p̄dicta vide glo. ibi all. ad materia b. S. 7. vide ber. i.
c. ex p̄te sup. verbo notabiles c. eo. vbi ipse videt p̄corda
re cū pall. dicto Inno. v. si vō alter. hī dicit q. h̄mōi q.
pellūt odiosi. Quero. v. si vō alter. hī dicit q. h̄mōi q.
stios reservat tpe disputatōis. quero post testium publi-
cat. tpe disputatōis. ex quibz odijs v. l. iij. p̄cedit. dic
repeller iudex testes v. l. eis nō obstantibz eos admittit. dic
v. i glo. sup. vbo odiosus. 7. i verbo questioez 7. nō eas.
7. idē nō. etiā glo. in aut. si dicat. L. e. Que inimicitie
repellat testes a testificatōe. vide q. plene nō c. de accu.
c. cum oporteat. iij. q. v. c. accusator. extra de symo. c. p̄z
tuas. v. l. iij. nō cōte. c. accedēs cl. ij. in glo. sed nōne. 7. v.
de qd tāgit glo. in. l. iij. in p̄m. sup. verbo inimicitia. ff.
e. Querit glo. sup. verbo nō adlit. quid si post dictūz
testimonium facta sit postea recōciliatio. an valeat testi-
monium dic v. in glo. in fine. 7. nō. ca. Et vide qd de p̄ri-
tis inimicijz recōciliatōe secuta. c. de sy. c. p. tuas. si
etiā nō erat recōciliatio facta p̄terire inimicitie repellūt
v. iij. q. v. c. accusatōez 7. idē si recōciliatio sit facta de p̄-
senti. v. dicto. c. p. tuas in fi. sup. verbo capitali. 7. dicto.
c. accusatōez. iij. q. v. 7. p̄m illam glo. c. p. tuas intellige
hūc ter. hīc dum dicit. donec de crimine iudicet 7c. qui
ter. innuit. q. si iusta causa p̄cipali testis possit admitti
7. ita intelligit glo. ter. hūc i. l. iij. circa p̄m. sup. verbo
inimicitia. ff. e. quia intelligit finita causa p̄cipali et
reconciliatione secuta. 7. intellige etiā q. recōciliatio nō
sit mō de recenti. v. in glo. c. p. tuas. sup. verbo capitali i
fi. alio ita repellere testes p̄terire inimicitias p̄teritas
sicut p̄ter p̄res. v. dicto. c. accusatōne. iij. q. v. 7. ibi
nota. 7. p̄m hūc intellectū illa verba tenet d. crimine in
dicet 7c. debent p̄stui post illa verba adeo infestus. v.
dicat ille qui adeo est infestus nō sit ad testimonium. p.
sententiā vō sic dīri v. mō. s. possum⁹ dicē q. hīc ter. nō
velit hoc dicere. sed velit dicere. qui est adeo infestus. s.
audi q. velit admitti ad testimonium criminis. ille talis nō
adlit ad testimonium sed repellatur. 7. sic verba constru-

li. vi.

Et hoc vo. Testes ante litem conte. ex causa
posunt pducī aduersa parte legit
time citata. vel ea parte pſente vel absente et venire no
lente. integro iure sibi reſeruato ad diſputandum ſuper
eorum dictis omnibus. l. antiquis. de hac materia loqn
tibus huic. l. non contrarijs confirmatis. h. d. iſſe. S. Et
habet quatuor partes. Primo conſultitur illi qui vult p
ducere teſtes vt producere poſſit. Secundo conſultitur cir
ca fraudes aduerſarij. Tercio conſultitur etiam aduer
ſario contra quem teſtes producuntur. Quarto ponitur
antiquarum. ll. confirmatō et diuulgatio conſtitutōis
huius. ſecunda in. v. ſi vo noluerit. tertia in. v. quecunq
quarta ibi omnibus alijs. ¶ 2o. ex hoc. S. tria. Primo
q aduerſarius d3 ad hoc citari quādo teſtes producunt
et idem faciunt concordantie glo. que eſt ſuper verbo p
ſentez poſite in principio ipſius glo. ſed melius. l. e. l. ſi
quando extra. e. c. in nomine domini. Secundo nota. q
ille contra quem teſtes producuntur debet atteſtatōnes
audire a iudice. i. ſacramentum quando iurant. quod q
dam intelligunt. i. dicta teſtium productōz. ſed tu dic.
q debet audire atteſtatōnes. i. ſacramentum quando iu
rant. non autem dicta teſtium ſed teſtes debent in ſecre
to examinari. hoc probatur in. l. nullum. l. e. in. c. vene
rabilī. c. ti. et hoc etiam tenet glo. hic ſuper dicto. v. pre
ſentem circa medium. et q etiam ante lit. conte. debent
teſtes examinari in ſecreto. tenet glo. in auten. ſed 2 ſi q
l. e. hic ſumpta. idem nota. in. c. in nomine domini ſup
verbo audire in ſi. glo. extra eo. quod. c. ſuit ſumptuz ex
b. ter. vt ibi. nota. Et nota. q hic docet quomodo aduer
ſarius poſſit contra teſtimonium facere queſtiones. qd
nota. propter intellectum. l. ſi poſtulauerit. S. queſtioni.
ff. de adulte. de cuius. S. intellectu vidisti ſupra eod. S.
quia vo et ſepe ibi dixi. Tercio nota. q teſtes producun
tur ante lit. conte. ſed ad hoc opponitur. 7 videtur q lit.
non conte. non poſſint teſtes recipi extra vt lit. non con
te. c. j. et. ij. et ibi i rubrica. So. regulariter lit. non cōte.
teſtes non poſſunt produci. vt in contrarijs. Fallit in ca
ſu huius. S. videlicet quando timetur de morte teſtis v
absentia diuturna. et hoc caſu loquitur hic. et fm hanc
lec. hic loquitur in actore qui timet de morte vel abſen
tia diuturna teſtium vel eoz valitudine. et hanc ſo. po
nit ter. in. c. quoniam frequenter in prin. et. S. j. extra vt
lit. nō conte. Sed contra hanc ſol. opponitur. et videt
q etiam vbi non timetur de teſtium morte vel abſentia
diuturna vel valitudine. poſſint teſtes produci ante lit.
conte. vt. l. d. vſu. pu. l. pe. ff. de teſti. l. current. So. aut
loquimur in actore et tunc ante lit. conte. non poſſit te
ſtes producere. vt ſupra dixi. niſi in dicto caſu. ita loqui
tur hic fm iſſā lec. Aut in reo. et tunc poſſit ante lit. cō
te. ad ſui deſenſionem producere teſtes. etiam ſi non ti
meatur de morte teſtium valitudine vel abſentia diutur
na. vt in. l. ll. contrarijs et probatur hoc in. c. ſignifica
uit et. c. albericus extra. e. et extra. vt lit. non conte. in
dicto. c. quoniam. S. ſunt et alij. et ratio diuerſitatis in
ter actorem et reum eſt. vt dicit glo. hic ſuper dicto ver
bo pſente in ſi. quam rationem nota. et ſic fm glo. hic
poſitam hic ter. loquitur in actore volente teſtes produ
cere ante lit. conte. quia timet de morte vel abſentia diu
turna vel valitudine ſcilicet teſtūz. et fm hanc lec. q hic
ter. dicit publicabuntur expone. i. in publicam ſcriptu
ram deducuntur. non autem dicta teſtium publice legen
tur. vt dicit glo. ſuper verbo de poſitiones. et eodem mo
do exponit gl. ſuper verbo publicare quod ponitur i au
ten. ſed et ſi quis. l. e. dicit enim publicare voluerit. i.
per publicam manum autenticari. non tamen in aperto
quia non poſſent poſtea teſtes produci. et eodez modo ex
ponit hic ter. glo. in. c. ſignificauit extra eo. prout glo. i.
telligit hunc. S. in actore volente teſtes producere ante
lit. conte. Quādoq actor ante lit. conte. producit teſtes

tur vt incen. Quo. quo tempe ſit obijcienduz teſti
bus. dicunt doc. aut quis vult obijcere ptra pſonam aut
contra dicta. Primo caſu ille contra quez teſtes produ
cantur debet ab initio proteſtari exceptiones quas habz
vt teſtem ab initio repellat. vel tpe diſputatōis reſerue
tur. alſ ſi nō proteſtatur videt approbare pſonam quaz
de ſacili poſſeſt habere notam. Secdo caſu quando vult
obijcere contra dicta. tunc ſunt ſalue exceptiones cōtra
dicta etiam nulla proteſtatiōe premiſſa. ratio quia quis
nō videtur approbare dicta que ignorat. ita nota. doc. in
dicta autem. ſi dicatur. l. e. et ex hoc dicunt ipi q ſi ab
ſente parte per contumaciam recipiant teſtes. dicta bu
tus ſunt nulla proteſtatione premiſſa. vt. l. ſi quando. et
l. ſi. l. e. 2. j. eo. S. et hic vo dicam. Tu vide circa hic di
ſtinctiones quam ponit ter. in. c. preſentium et. e. 7 qd
ibi nota. Sed quero. hic vides q inimicus a teſtimo
nio repellitur. ſed quid de cohabitante cum inimico. vi
detur idem. ar. extra de accu. c. cū oporteat 7 in. c. repel
latur. de quo per ſpec. in ti. de teſti. S. j. in prin. v. 3re de
cohabitante vide per doc. l. ſi quis teſtibus. l. e. in. viij.
q. Quero videtis hic. q quedam excep. reſeruantur
contra teſtes tempore diſputatōis poſt publicationem
vt hic et ſupra priori. S. an ſit verum hoc indiſtincte. dic
q ſic. niſi iudex ex cauſa voluerit quod ante publica
probentur. puta quia iudex videret illum contra quem
teſtes producuntur malicioſe hoc opponere. hoc videtur
notari in. c. cum cauſaz extra. e. in prima gl. Quero.
ros videtis hic et in precedenti. S. q ſeruus et inimicus
a teſtimonio repelluntur. pone q aliquis producit in
teſtem. iſte talis teſtis vt teſtimonium euitet dicit ſe ſer
uum. inimicum. vel infamē. an ſtetur ipſius ſimplici aſ
ſerctioni. ¶ 3mo. tenet q ſic. quia non eſt veriſimile. q tan
tam ſuam turpitudinem contra ſe allegaret. vt ipſe nō.
in. c. inqueſtōis extra de accu. et in ſpec. de teſti. S. j. v.
quid ſi teſtis dicit. facit quod nō. in dicto. c. cum cauſaz.
et in. c. j. extra de excep. ſuper verbo conſix. Ultimo
nota. glo. ſuper verbo lis. que ponit differentiam inter
litem et cauſam. et nō. l. e. l. quoniam in ſecunda. S. j. 7
l. j. ff. e. l. de tranſa. l. cauſas. et dic vt in. c. ex parte et
de verborum ſigni.

Quoniam vo. Ad mediatores ſeu proſone
te ad teſtimonium inuiti coguntur. altera parte conſen
tente volentes tñmodo admittantur. hoc dicit. Que
ro pro declaratiōe ter. quid vult hic dicere mediatores
dic. i. proſonete. Et fm hanc lec. opp. et videtur q medi
ator compellatur dicere teſtimoniūz. vt. l. ſi quando. l.
e. et. l. iij. S. exhibere. ff. de tabu. cri. So. illud verum eſt
regulariter. Fallit in proſonete qui non poſſint cogi ni
ſi vtraz parte conſentiente. que autem ſit ratio. dic vt i
glo. hic ſuper verbo probatione. que glo. tenet idem ſiue
pſoneta accipiat precii ſiue nō. qd tene menti. Quo
ro 7 reuoco in dubium. an altera parte tñ volente. pro
ſoneta ad teſtimonium admittatur. dicit glo. j. q ſic ſed
non cogitur. 7 hoc videtur. pbare expreſſe hic ter. et hoc
tenet 23o. l. e. i. ſumma in prin. S. item dixerūt. Et 2do
glo. q eſt ſ. de inceſt. nup. in ſi. S. ſi vo moriant. v. q ſi ad
numeratōez dicit. q pſoneta fert teſtimoniū vtraz pte
volente 7 nō aliter. ſubaudi. ſ. inuit. ¶ 3o. l. e. aut ad teſti
moniū et altera tñ pte volente admittit. ſic etiaz intelli
ge qd nō. j. q. j. c. ſi quis epſ habens fm vnam lec. Alia
lec. eſt. q hic loquat in mediatore. i. in tutore. curatore.
aduocato. 7 fm hāc habes q tutor curator 7 aduocatus
vtraz pte volente poſſint eē teſtes. et teſtificari cogātur
vt hic. fm hanc lec. An aut altera pte volente poſſint te
ſtificari dic vt habes in. l. ſi. ff. e. 7 l. qui teſtamento. S. j.
7 ibi p Dy. ff. de teſta. vbi nō. De tutore autē. dic vt nō.
in d. l. ſi. et. l. de ſerze. S. idem decreuerunt. ff. de iure ſiſci
vbi p glo. 7 Dy. 7 etiā ibi. d. ol. et vide 3mo. extra. e. c.
romana que olim erat extrauagans. hodie eſt in. c. titu.

quod potest in casibus quos supra dixi. tunc testes exami-
nantur. et dicta eorum designantur non aut publicantur. ut d.
c. qm circa prin. d. nisi forte. et ut lit. non conte. et sic etiam
an exponit glo. hanc. S. fm hunc lec. in dicto. c. signifi-
cavit. intelligendo q in fi. S. loquatur i actore sicut loq-
tur pall. d. nisi forte. Habemus ergo vnam lec. q hic
loquatur in actore. pducendo testes ante lit. conte. ad sui
defensionem. et ad eternam rei memoriam. et tunc potest
testes producere etiam si non timeantur de morte vel ab-
sentia vel valitudine testium. ut dicta. l. fi. l. de usu. pu.
et in. c. significavit. extra eo. et ibi gl. ma. in fi. ponit hac
lec. in hoc. S. et dicto. c. quoniam. S. sunt et alij. ut lit. non
conte. qui tex. concord. cum dicto. c. significavit. et tunc
publicantur dicta testium et reducunt in publica monu-
menta. et valent perpetuo tanq publica et autentica instru-
menta. ut dicto. c. significavit. et ibi no. vbi gl. plene no.
que sit differentia inter recept. seu pductionem testium
que sit a reo fm. c. significavit. et. c. albericus extra eo.
et illam que sit ab actore cum timeat de morte vel absen-
tia testium. hoc est fm. c. quoniam. et ut lit. non conte. et
plenius per Hof. in summa i ti. ut lit. non conte. in pn.
Et q hic possit intelligi de productione testium que sit a
reo ad sui defensionem ante lit. conte. ponit glo. in autē.
S. et si quis. l. e. in prima glo. ibi vel econtra petit a reo
et. et fm istam lec. dicta testium sunt in aperto. fm pri-
mam non. sed reducunt in publicam scripturam et con-
signantur ut. s. dixi. Circa hoc vide tamen quod no. in
spe. in ti. de testi. S. nunc tractemus. d. all. anteq preter q
et. vbi videtur velle. q qm reus pducit testes ad sui de-
fensionem et ad perpetuam rei memoriam. non debent di-
cta testium legi in aperto. sed de hoc dic ut dixi et ut. j. di-
cam. et q iste. S. possit loqui in reo pducendo testes ante
lit. conte. fm formam dicti. c. significavit videt velle gl.
in. c. in nomine domini extra. e. super verbo audire in fi.
istas etiam duas lec. ponit glo. in. l. current. ff. e. Sed
contra primā lec. op. q etiam actor possit petere exami-
nari et publicari dicta testium ad eternam rei memoriā
ut. l. in. l. aquil. si delictum. ff. ad. l. aquil. So. p huius de-
claratione materie si queratur an testes possint examina-
ri ante lit. conte. dic quedam sunt que veniunt expedienda
ante lit. conte. ut exceptio. dilatorie et declinatorie. et in
istis dicunt doc. q testes indistincte recipiuntur ante lit.
conte. all. ad hoc. l. fi. l. de excep. ad idez. l. exceptio. l.
de probatio. extra de re iudica. c. cum inter monasteriū.
cuz si. sed de hoc dico q est casus expressus extra d testi.
c. de testibus in prin. et vide quod ibi no. in glo. super ver-
bo non iuratis. Quedam sunt que veniunt expedienda
post lit. conte. ut examinatio principalis questionis. et
tunc aut loquimur i actore aut in reo. si i actore: debent
testes regulariter produci post lit. conte. ut. s. e. S. et qm.
et extra ut lit. non conte. c. j. et. ij. cum si. fallit cum time-
tur de morte testium et. vel causa rōnabili supueniente.
quo casu. aut iste actor habet ius agendi de presenti aut
conditionale. Primo casu potest actor petere examinari
tm testes. non tamē potest petere publicari et aperiri. im-
mo dicta testium consignantur et reservantur publican-
da et aperienda vsq post lit. conte. et ita loquitur hic et
in dicta autē. sed et si quis. l. eo. et. ff. de testi. l. current
fm vnam lec. sed fm hoc verbum publicabuntur quod
est hic. et verbum publicantur quod est. l. e. autē. sed et
si quis. expone ut sup dixi. si dō actor habet ius condi-
tionale tm. eo casu quo timeatur de morte vel de alia ratio-
nabili causa et. tunc potest petere ante lit. conte. testes
examinari et aperiri et publicari ad eternam rei memo-
riam. ut. l. lege aquil. si delictum. ff. ad. l. aquil. fm vna
lec. si dō loquimur in reo. tunc in distincte potest testes
producere et eos petere examinari. aperiri. et publicari
ad eternam rei memoriam. ut dicto. c. significavit. et. c.
albericus. et ita loquitur hic etiam fm aliam lec. ut sup
dixi et dicta autē. sed et si quis. et. l. current preall. ita et

am loquitur. l. de usu. pu. l. fi. ita etiam intelligit qd
no. glo. in. l. ij. S. due aut. ff. ad carb. licet etiam possit lo-
qui in actore fm diversos modos intelligendi. et isto ca-
su etiam loquitur dictum. c. quoniam. S. sunt et alij. et
ut lit. non conte. et sic possunt aperiri attestaciones testi-
um hoc casu quando reus producit ut videtur esse d mē-
te text. et glo. in dicto. c. significavit super verbo ydone-
os. et super dicto. ca. quoniam. d. sunt et alij. et ibi no. in
prin. super verbo timeant. hoc etiam notat ibi Inno. in. c.
significavit in prin. glo. in. d. item videtur. ibi dū dicit.
q in isto casu forma est et. quicquid dicat spe. vbi supra
et tunc. d. publicabuntur hic positum et verbum publi-
care positum in dicta autenti. sed et si quis. expone alio
modo ut supra dixi. Illud q dixi q testes producunt
ante lit. conte. quando timeatur de morte testium vel ab-
sentia diuturna. dic tunc verum: quando agitur civiliter
ut in dicto. ca. quoniam in fi. forte. secus si criminaliter
ut ibi nota. super verbo criminaliter. Sed pone q quis
potest ius suum deducere in iudicium per modum exce-
ptionis. puta est aliquis possessor iuris incorporalis. qui
si vult agere potest. si non vult agere: potest se defendere
do excipere. ut. l. vti frui. S. vtruz. ff. si usu. pe. 7. l. et si for-
te. S. sciendum. ff. si serui. ven. an iste potest ante lit. con-
te. producere testes tanq actor vel tanq reus. de hoc dic
ut per Inno. in. c. significavit extra. e. quod tene menti.
Quero circa predicta quando dicatur timeat alia ra-
te vel absentia testium. vel quando dicatur etiam alia ra-
tionabilis causa ppter quā possit actor producere testes an-
te lit. conte. Dic ut no. Inno. in dicto. c. quoniam. super
verbo absentia. et super verbo senes. et super verbo vali-
tudine. et super verbo rationabili. et illam glo. no. mul-
tum in eo qd all. l. ij. et se. de dona. ca. mor. et de hac ma-
teria vide per doct. in dicta autē. sed et si quis. l. eod.
Quero. quando absente adversario testes producun-
tur ante lit. conte. que citatio requiritur ut talis exceptio
fieri possit: hic videtur tex. q requiratur citatio in per-
sonam nec sufficit citatio ad domum ut hic dūz dicit ad-
monitum a iudice et. et ibi ut ex hoc ex una parte et. et
sic apparet q debet citari personaliter. et hoc expresse di-
cit glo. hic super verbo licebit bis vti in. d. si autem non
fuit. ibi vel fuit sed non erit in civitate. vbi glo. ista eg-
parat partem non esse citatam et non esse in civitate. et
sic citatio ad domum istam non artat. et istam opinionem
tenet By. per hunc tex. in. l. ij. S. totiens. ff. de dam. in
fec. licet secus sit vbi testes producuntur post lit. conte. et
et rationem diversitatis ponit By. in dicto. S. totiens.
istam etiam opini. tenent doct. in dicta autē. sed si q
l. e. Sed circa hoc dic et no. quandoq testes exami-
nantur quia timeatur de morte ipsorum testium vel absen-
tia diuturna. quod est etiam actoris. et tunc non est ne-
cesse q adversarius citetur personaliter. ut in. c. quoniam
d. nisi extra ut lit. non contes. Quandoq producuntur
testes ante lit. conte. a reo ad eternam rei memoriam. li-
cet non timeatur de morte testium vel absentia diuturna
et tunc requiritur citatio personalis. ut in. c. significavit.
extra. e. ad idem in. c. albericus. extra. e. et hanc distin-
ctionem collige ex eo qd notat Inno. in dicto. c. significa-
vit. in fi. glo. dum dicit. q adversarius dō psonalit citari.
S. si nō possit haberi et eet piculū in expectado. tūc testes
debent recipi absente adversario fm formam. c. quoniam
in prin. ut lit. non conte. quasi dicat: quando non potest
adversarius personaliter citari. tunc recipiuntur testes
fm formam. c. significavit. et fm predicta debet intelligi
quod no. glo. in. l. laudabile. l. de admo. diuer. iudi. Et
vide circa hoc qd no. In. in. c. adversarius et de eo q mit-
in po. ca. rei servan. et de ista. q. dic ut tenuit ibi disputa-
do Jo. an. et de materia h. S. vide glo. in. d. c. qm in pri-
in gl. in summa illi. ti. i pn. et qd no. spe. i ti. d. testi. S. nunc
tractem per totum. S. Et de ma. publi. testium et instru-
mentorum vel testamentorum vel privilegiorum. vide per

Colla. vii.

De immensis donat.

Inno. in. c. albericus. extra. e. et in. c. si. extra de fide in-
stru. vide spe. in ti. de instru. edic. §. ostenso. d. et quoni-
am de publicat. vsq. ad finez. §. 7. eodez. ti. §. vt autez. d.
ad huius autez. iuris. et vide per doc. in. l. publicat. vbi
glo. aliquid tangit. l. de testa. Ultimo doc. in auten.
sed et si quis. hinc sumpta occasi one inducitur hunc. §. q.
si testes producuntur parte absente. tamen citata. licet in
publicatione testiu. postea opponere. de quo ipsi tangunt
ibi et in. l. si. l. de testib. et i. autē. si dicatur. l. eo. ti. et
respondent vt ibi. Veritas est q. ille ter. hoc non probat
imo totum oppositum vt patet hic in. d. solummodo. vbi
dicatur. q. solum hoc non potest obijcere q. se absente tes-
tes fuerint producti. alis autem sic. et q. hoc liceat b. ca-
su in personis testium. nota. glo. in. d. c. significauit. eo.
titulo.

De immensis donationibus zc. Rubrica.

Adum de falcidia

et eius parte decreuimus. Si patres in
aliquibus vel aliquos ex filiis immensas
fecerit donationes. alijs filiis legitima
portio d. necessitate debetur. hoc obtine-

te in filiis gratis. ingrati d. penitus excluduntur. b. d.
Nota ter. in prin. q. verbum falcidia ponit pro debi-
ta iure nature. et sic debita iure nature appellatur falcid-
dia. vt hic. ideoz. habes in autē. vnde et si patens. l. de i-
off. testa. Item trebellianica appellat falcidia. vt. l. qua-
q. et. l. si vt allas. l. ad. l. fal. cum similibus. alio mō po-
nitur falcidia pro debita iure institutionis z. de ista loq-
tur totus tit. l. et. ff. ad. l. fal. et isto modo accipit. p. p. re
sed pro trebellianica debita improprie. p. iure nature in
proprijs. vt nota. in. d. auten. at si patens. z. per azo.
in summa de inoffi. testa. §. idem q. quilibet lex que refe-
cat nota. idem azo. s. de here. z. fal. §. dicitur autez. falcid-
dia quod nota. ad id quod dicam. j. de eccle. ti. §. sin aut
beres col. ix. Secundo nota ter. ibi seruare ex lege par-
tem zc. z. ibi q. q. ex legibus zc. q. legitima que debetur
filijs ex lege. potest per statutum auferri. de qua. q. d. i. r.
supra de heredi. z. fal. §. primum itaq. de trien. z. semi. §.
j. Quid z. videtur q. si pater fecit immensas donat. vni ex
filijs. alter filius debeat agere fami. here. non per quere-
lam inofficio. donati. quia donatio immensa facta filio
in potestate non valet. vt. l. donatōnes. l. de donatione
inter virum z. vroz. et sic merito debet agere alter filius
fam. here. vt. l. ij. l. de inoffi. dona. So. vt in glo. sup. ver-
bo querebatur circa mediū. z. aduerie ad secundam sol.
q. id qd dicit glo. q. hodie donatio facta inter patrem et
filium valet: est verum. si fiat ex causa adueritia. videlz
si pater donat filio vt extraneo et bene merito. ex cā eniz
adueritia parit actōez inter patrem z. filium vt nota. in
dicta autē. vnde z. si patens. et in. l. ij. de pac. do. z. in. l. si
quis. p. eo. ff. de fideius. Quid autez. pater dicat donare si-
lio vt extraneo. nota. in glo. si donatōne. l. de col. z. isto
modo posses saluare glo. hic positaz sic intellige qd no.
glo. in. l. ij. l. de inoffi. dona. sed q. tum ad p. rariuz. glo.
tenent hic pcedentē so. vt nō. in. d. autē. vñ et si patens z.
in dicta. l. ij. Querit glo. q. iure reuocat immensa dona-
tio. dic vt in glo. z. idem qd hic nota. in. d. autē. vñ z. si pa-
rens. z. in. l. ij. l. de inoffi. donat. in vlt. q. glo. de quo dic-
it ibi nota. p. doct. in. viij. q. z. vide qd dicit azo in summa
illius ti. Querit. inquātū fiat reuocatio p. querelam
inoffi. donatōis. Inter glosatores nros sūt opi. in glo.
hic sup. verbo in donati. recitat. de qua. q. nō. p. doct. in.
l. ij. l. de inoffi. dona. z. nota. p. gl. z. dy. in. l. ticia. §. im-
pator. ff. de le. ij. cui dy. opi. recitat hic p. 3a. de bel. z. vi
de qd nota. guil. in. l. j. l. d. inoffi. dona. Pro cui. q. de
claratione dic duo vba. qñq. quis donat aū natiuitatez
filiōz reuocare volentū. qñq. donat p. natiuitatē. Pro
casu distinguat. aut p. fecit immensas donatōez filijs. aut
extraneis vel libertis. si filijs: tunc filij postea nati reuo-

cant ipso iure vsq. ad legitimaz. vt. l. si totas. l. de in-
offi. testa. si extraneis vel libertis: tunc donatio ipso iure
reuocatur in totum. quam opi. tenet dy. et doct. in dicta
l. j. l. de inoffi. dona. z. glo. in. l. si vnq. l. d. reuo. dona.
quicquid glo. dicat in. d. l. si totas. l. de inoffi. dona. vi-
delicet q. reuocatio nō fiat ipso iure sed p. querelaz. In
secundo casu principali de quo loquitur materia nostre
legis. dy. tenet opi. mar. hic posita in glo. que opi. posi-
ta est in. l. j. l. de inoffi. dona. et dicit eam fuisse vgo. vt
distinguitur. aut donatio fuit inofficiosa re tñ. z. tñ re-
uocatur p. querelam inoffi. don. vsq. ad legitimam. siue
fuerit facta filijs siue extraneis. si dō fuerit inoffi. re et
p. filio siue filijs siue extraneis facta fuerit. z. tunc in to-
tum reuocatur. licet p. doc. ponantur alie opi. in dicta. l.
j. l. de inoffi. do. et ponit p. alium intellectum in dicta
l. si totas et ibi refert Ly. Querit. quidaz non habēs
filios. conscientia ductus omnia sua bona donauit. po-
stea suscepit filios: an reuocabitur ista donatio in totuz
vel in partem: hanc. q. formant doc. in. l. j. in vlt. q. l. de
inoffi. dona. sed de hac. q. do vobis glo. ordi. xvij. q. iij. c.
quicquid. et quod nota. rrix. q. ij. c. si quis irascit. Que-
rit glo. super dicto verbo in dona. habeo vnū filium tñ.
et dono. viij. cuidam extraneo et sic ista donatio non ē in-
officiosa. postea alio tempore dono duo. an reuocabitur
prima donatio: dic vt in glo. sed aduerte ad id quod dic-
glo. q. vbi re tñ est inofficiosa donatio. q. reuocatur i to-
tum per hanc autenticam. quia hoc non est verum. quia
per istam autē. non fit reuocatio nisi vsq. ad legitimam
vt patet hic in. §. posita et in. §. necessitatem autez. Pre-
terea ista autē. loquitur quando donatio inofficiosa fuit
facta filijs. sed questio proposita loquitur quando dona-
tio fuit facta extraneis. nam quando donatio est facta fi-
lijs procedit opi. vgo. nec fm opi. azo. reuocatur i totuz
sed vsq. ad legitimam tñ. siue sit inofficiosa re et consi-
lio siue re tñ. Itēz et quando fit donatio extraneis sicut
fuit in casu proposito. si donatio est inofficiosa tñ re. nō
fit reuocatio nisi vsq. ad legitimam. vt nota. glo. hic et i
dicta. l. j. l. de inoffi. do. z. in. l. ticia. §. imperator. ff. de
le. ij. z. sic finis istius glo. nullo modo videtur procedere
Hoc pmissio redeo ad. q. ppositam. an illa donatio fa-
cta ab initio valuerit: z. dic q. sic. nec fuit inofficiosa. sed
reuocatur vltima que fuit inofficiosa. vt. l. si libertus. §.
si. ff. de iurepa. et ita tenent doc. in. l. j. l. de inoffi. do. in
ij. q. et fm q. ibi dicit. intellige qd nota. gl. j. q. x. impe-
rator. Querit glo. quid addit ista autē. ad ti. l. de in-
offi. dona. dic vt in glo. super verbo augmentum. sed ad-
uerte ad id quod dicit glo. in fi. per istam constit. inspi-
ci tempus facte donationis vt hic in. §. j. sed ibi nota. vt
patet in. l. j. illius ti. et quod ibi nota. in prin. mag. glo.
Querit. qualiter habet locum reuocatio inoffi. dona-
tionis. dic aut loquimur de ea reuocatōe q. fit p. liberos
superuenientes. et illa fit ipso iure. et fit statim liberis
natis vt. l. si vnq. l. de reuo. do. fm verum intellectum.
quicquid glo. ibi dicat que dicit. q. non fit ipso iure. z. q.
fit post mortem. quia veritas est q. fit ipso iure vt nota.
in dicta. l. si vnq. et in dicta. l. si totas fm vnum intelle-
ctum. Item fit viuentē donatore vt patet in ter. dicte. l. si
totas patri enim viuenti ibi loquitur imperator z. etiaz
patet in ter. dicte. l. si vnq. aut loquimur de reuocatōne
que fit per hunc ti. et ti. de reuo. do. et tunc illa reuoca-
tio fiet post mortem. et de hoc per doc. in. l. j. l. de inoffi.
dona. in. ix. q. et ita debet intelligi dicta. l. ticia. §. impe-
rator. Querit glo. sup. vbo in distributiōez. qd vult di-
cere ter. ibi in distribut. zc. dic vt in glo. ex qua glo. ha-
bes vnam differentiā inter querelam inofficiosi testamē-
ti. et inoffi. dona. sunt et alie differentiē vt nota. l. de in-
offi. dona. l. vult. z. in. l. p. cibus. c. ti. Querit glo. di-
citur hic vt si qs. zc. quid in muliere: dicit gl. sup. dicto
vbo vt si qs. q. ideoz vt i matre vel simili. ar. l. j. ff. de vbo.
fig. tu dic q. de matre est expsum in. l. j. z. l. si mī z. in. l.
si liqueat. l. de inoffi. do. de aua habes in. l. ticia. §. im-

perator. ff. de le. ij. Querit gl. sup verbo filioz an fra-
ter possit habere querelā inofficose dona. si frater suus
fecit inensaz donatiōem. Glo. tenet q sic. de quo dic vt i
glo. quam intellige de facta donatiōe turpi psona p fra-
trem. vt probatur in l. allegata in glo. Item facit quod
no. in l. ij. in fi. et in l. si filius. l. de inoffi. dona. 7 azo in
summa illius ti. circa prin. Ultimo quero ga hic dicit
q ingratitudo facit cessare querelā. an sint alie cause q
faciant eam cessare: dic vt no. hic in glo. fi. in fi. et. l. e.
ti. in l. cum donationibus per azo. in summa illius ti. i
prima colum.

Ut sine prohibitione matres debitrices 7 creditri-
ces tutelam minorum gerunt.

Oper scripsim⁹ le

gem sup curā minoruz. Ad matres debi-
trices et creditrices. ad tutelam 7 curā
filiorum admittuntur. nec iuramentuz
de secūdis nupt. non fiendis exigūt. dñ.

modo ei 7 senatusconsulto vell. et omni auxilio renūcia
uerint. et omnia alia adimpleuerint que alij tutores face
re tenentur. b. d. vsqz ad fi. No. ter. in. d. ne forsan zē
quare debitor vel creditor nō pōt esse tutor. concor. sup.
vt bi q obligatas zē. S. j. Secundo no. fm glo. super ver-
bo existimam⁹. q ineptuz quid esse zē. fallit regula si eq
tas in ptrariuz suadeat. Tercio no. glo. in. d. ideoqz li-
centia zē. q mater pōt esse tutrix filioz non tamen co-
gitur vt hic 7. j. vt liceat matri 7 auie in prin. no. in aut.
matri et auie. l. quando mu. tu. offi. fun. po. Querit
glo. sup verbo matrū an idem qd hic dicit in matre. ha-
beat locum in auia: dicit glo. q sic. 7 idem in auo pater
no vel etiaz materno. 7 no. in aut. ad hoc. l. qñ mu. tu.
offi. fun. po. 7 vide quod no. d. auia sup vt bi qui obliga-
tas zē. S. j. Querit dicta glo. quid in patre q est tutor
vel curator filij emancipati: dicit glo. q idem 7 no. eam.

Querit glo. quid in filio q est curator patris furiosi.
7 dicit q potest eē vt in l. diuus. ff. de tu. 7 cu. da. ab his

Item qd in fratre qui pōt esse tutor vel curator fr̄is.
an isti possint esse de istis questionibz: dic vt no. guill. de
cunio. ff. de pact. l. cum in eo. Querit glo. in. S. qz vo.
sup verbo senatus. quid pdest creditoribz ista renuncia-
tio: dic vt in glo. et sic no. ex hac glo. q ex stipulatōe iu-
dicis vel executoris queritur actio et idem qd hic no. in
aut. generalr. l. de epi. 7 cleri. l. de lit. conte. aut libel-
lum. et in aut. matri et auie. l. qñ mu. tu. offi. fungi po.
in sti. de heredi. q ab intesta. S. et his. Querit etiaz di-
cta glo. an cuilibet iuri possit renūciari: distingue vt ha-
bes hic in glo. q est plenior glo. q habeas in corpore iu-
ris. Et circa hoc vide qd no. in l. pactum inter et. l. ius
publicum. l. de pactis. 7 l. si quis in p̄scribendo. l. de
pac. et in. c. si diligēti. et de so. ppe. et spec. in ti. de renū.
7 p̄clu. S. j. d. cui aut iuri. Sed aduerte ad istam glo.
in. d. 7 p hoc puto zē. q dicit. q non valet pactum qd fa-
cit debitor creditori. q ei nō liceat pbare solutionem ni-
si p publicū instrū. 7 idem tenet spec. in ti. de pba. S. vi.
tendum. d. sed pone in ti. de renū. S. j. d. quid si dicatur.

Ultimo no. ter. in dicto. S. qz dō in fi. ibi sed q fit ple-
rumqz zē. Nam h̄ videt ter. q dictio plerūqz denotat re-
gulaz. ad idem. ff. de legi. l. neqz leges. l. j. S. j. in fi. ff. de
tute. 7 ra. distra. 7 in l. tutela. ff. de tutelis.

Et exactione instante dotis prime 7 secunde zē.

Undz indicatibus

nobis in dubitatōem. Si res prime 7
secunde vxoris in dotē date apparēt vel
altera earū. illi restitui debent et eius fi-
lijs: cui⁹ res ille fuerint. als aut rebus

nō apparētibz. tūc illa in bonis mariti potior est in iure
que priorē in tpe. Item dote pmissa viro ab vxore vel ab
alio p ea oblata 7 p̄signata. mulier donatōez ppter nup.
ex pacto interposita de lucrādo p̄inde lucrabit ac si sol-

uisset. b. d. No. in prin. huius. S. q privilegia dotis si
cuti nō transeunt ad heredes extraneos ita nec ad credi-
tores mulieris et istuz ter. inducit Ja. de bel. q nec vsus-
fruc. nec aliud ius vel privilegiū ex psona debitoris ppe-
tens possit ad creditore transire. sicut nec privilegia dotis
nec possit creditor hec iura insolutoz accipere vt hic. Et
sic videt hic ter. in eo q dicit. creditoribus privilegia do-
talia non dant. quia privilegia dotalia nō possunt p cessi-
onez transferri. de qua. q. no. p dy. in l. si minores. ff. de
admi. tu. in l. vna. l. d. p̄uul. do. et ibi p doc. in l. assidu-
is in fi. l. q po. in pig. ha. Secundo no. q hic dicitur
apparent res in dotem date. q in illis illa p̄fertur que il-
las res in dotē dedit. ad idem facit q habes. ff. d. tribu-
l. pcuratoris. S. si si duas. ff. de pecu. l. ex facto. S. plane

Ultimo no. ter. ibi qui em dare voluit zē. facit. l. iij.

Querit de intellectu. d. sicut em si duo debita. dic vt i
glo. sup verbo publica. s. aduerte ad ipam quia in secun-
do exemplo nihil repetit glo. de pignore. 7 quidā inducit
q si ciuitas contrahat mutuando vel aliquid faciendo.
q habeat tacitam ypothecam in bonis ptrahentis cum
ea. qd expresse tenet glo. in l. pignus. ff. qui po. i pig. ha.
de quo dicā in l. ij. l. d. iure rei pu. li. xj. Glide glo. su-
per dicto. d. publica. 7 adde in fi. qd no. in l. diuersis et
in l. eos. l. qui po. in pig. ha. 7 quod no. dy. in. c. q pri-
or. de reg. iur. li. vj. Glide glo. sup verbo privilegium in
fi. Item no. glo. in dicta. l. privilegia hic allegata 7 tan-
gitur in l. fi. S. excepti. l. qui po. in pig. ha. habes q vñ
casum in quo privilegia psonalia extimant ex tempore.
alium casum non habes videlicet quando factum est in
obligatione 7 in ipso est pluribz et eodē tempore factis.
vt no. glo. no. in l. in operis. ff. loca. Querit an id qd
dicitur. q si apparent res que fuerūt date in dotem. in il-
lis p̄fertur illa vxor que ea bona dedit. habeat locuz siue
bona fuerūt data extimata siue nō. Istam questionē tan-
git glo. l. qui po. in pig. ha. auten. si q. et ibi latius per
doctores.

Illud quoqz Dicitur hic quod si dos fu-
ta zē. contra imo sola oblatio in iudicio videt sufficere.
vt. l. si rem. S. ult. de pig. act. et. l. aliena. S. pe. eo. ti. et. l.
item liberatus. S. j. qui. mo. pig. vel ypo. sol. Et de h̄ qd
operetur sola oblatio vel oblatio depositio 7 cōsignatio
tangit glo. hic 7 de vsu. l. accepta s̄ q̄tum ad dictuz hu-
ius. l. dic q sola oblatio nō sufficit et glo. hic sentit q in-
cipit. et cum. l. sigillatō zē. Quid autē iuris sit si dos
p̄sistat in rebus imobilibz q non possunt cōsignari vide
no. in aut. dos data. l. de dona. ante nup. et vide qd no.
in dicta. l. acceptam. 7 in l. si maritus. ff. so. ma. Que-
rit Ja. de bel. pone q v̄didi tibi rem 7 p̄misi tibi rem
uēdere 7 ego p̄cium restituere. j. certum diem vel ecōtra
ego p̄misi tibi p̄cium restituere 7 tu mihi rem vendē nū
quid ego debitor debeo prius p̄cium deponere. 7 videtur
hic ter. q sic de hac. q. dic vt hic p eum. Ultimo no. h̄
ter. cum glo. no. sup verbo p̄stet. q debitor pōt pecuni-
am offerre creditori masculo vel femine qd tene menti et
de hic videt ter. l. de p̄dic. 7 temō. l. cū seruus. d. naz nō
vtiqz. Item aduerte ad glo. que est sup verbo exaccio
nem que incipit siue p̄misi vide circa hoc q no. glo. l.
de dona. ante nup. aut. dos data zē.

De administratozibus. Rubrica.

Am quidem noui

mus positā lege. Administratoz si prin-
tiā durante administratōis tpe citra p̄nci-
pis iussione dereliquit crimie lese maiesta-
tis puni⁹ 7 si administratōe finita añ. l. dies recesserit a-
tiquis peis puni⁹. Item successor precessori amicabilem
epistolam de suo aduentu debet destinare et ad prouinti
am celeriter accedere et precessor eo adueniente ante per-
duos dies administrationem deponere debet sed rece-

Colla. vii.

tere non debet ante successoris aduentum et usque ad eius aduentum emolumenta publica percipere debet hoc. d. Nota text. in. §. illud ibi nota. ex codicillis et ex sola electione non queritur ius electo. Fallit in magis dignitatibus ut hic in gl. super dicto verbo codicillis et dicaz in. l. ult. l. §. consuli. li. xij. Oponitur ad. d. reponat et videtur q. administrator non reponat officium an ingressum successoris ut. l. meminisse. ff. de offi. pcon. et leg. ga. so. ut hic i. glo. super verbo dies et i. l. contraria et in l. j. l. ut taz. l. i. q. crimi. §. illud que omnia sunt i. ar. ad. q. fm. Ya. de bel. q. licet dies aduentus sit. progata successor non debeat propterea habere salarium in tempe progationis sed ex die aduentus ad idem. l. meminisse p. allegata. Et hanc. q. dicit dominus Ya. fuisse in ciuitate perusij. Secundo ille. §. facit ad questionem fm. eum q. dur vel comes vel preses. p. uenie vicarium datu p. se a populo non possit reuocare facit. §. de defen. ciui. §. sed interim et. l. solent. ff. de offi. procon. et lega. §. cer. te ille. §. parum facit §. melius facit ille. §. §. interim.

De executoribus et his qui pueniuntur et reconueniuntur. Rubrica.

Doniaz calūnias

odimus et omes tergiuersatōem aduer samur. Libellus reo porrigi nō debet. priusq. actor cautionem legitime expos nat q. j. duos menses litem cōtestabit. als omē dampnū reo puenio restituet hac cautione. xxxvj. aureos nō tran scendente. h. d. Nota ex hoc text. cu3 glo. super verbo duos. q. libellus prius offertur iudici et per iudicem reo de quo diri sup. de cri. reis. §. illud. Oponitur. dicit hic incurabile et. immo videtur q. istud dispendium olim esset curabile. naz actor tenetur in triplo. dic ut nō ta. hic i. glo. super verbo incurabile. et in. §. tripli. insti. de acf. Quero vtruz ista cautio sit nuda vel cum fide. iussore. dicit glo. sup. verbo caut. q. nuda. contra videtur sentire glo. insti. de satisfda. §. sed hodie. in eo quod dicit ibi glo. q. actor duas pstat satisfdationes. et una ē de qua hic dicitur. et sic sentit q. sit cu3 fideiussore. nam satisfda. cog. et illud putarem verius de iure. tum quia magis est cau tum reo. et ista constitutio intendit. puidere reo. tum ga cautio quā prestat actor fm. formam. §. ad excludendas. j. de litigiosis est cum fideiussore. ergo et ista eadem ra. tione. Quero. que differentia est inter istam cautionē quā prestat actor p. istam consti. et eam quam prestat per dictum. §. ad excludendas. dic ut in dicta glo. super ver. bo duos hic. et in dicto. §. ad excludendū. et in dicta aut. libellum. l. de lit. conte. et de epi. et cle. aut. generaliter.

Querit etiam dicta glo. quando prestat ista cautio dic ut in glo. Ex qua nota. q. ex stipulatōe officialium queritur ius parti absenti. Idem habes in dicto. §. ad excludendas. et sup. ut sine probi. §. quia do multa. et ibi dicit. Ultimo quero an cautio de qua loquitur in pn. buius constit. debet hodie de consuetudine prestat. dic q. non. sicut nec illa de qua loquitur dictus. §. ad excludē das. ita nō. glo. insti. de satisfda. §. §. hodie. j. q. iij. §. libel lum. p. quas duas glo. optime pater istas duas satisfdati ones prestat non debere.

Illud. Conuentio et reconuentio mor a principio corā eodē iudice fieri d3. als causa pueni onis finita reconuentōe fieri poterit corā quocūq. iudice antiq. cessante calūnia. h. d. Ex isto. §. sumit aut. et cōse. quer. l. de sentē. Op. et videt q. vbi hincinde ē debi tum. fiat ppenratio. nō reconuentio. ut insti. de acf. §. i. bo ne fidei. So. dicit glo. sup. verbo hñs. intellige q. hoc de bitū non erat liquidū circa quod vide qd nō. glo. l. de senten. l. cū papinianus et ibi p. doc. Quero. corā quo iudice fieri debet reconuentio. dicit gl. pma hui. §. q. co

De executoribus et his

ram iudice ordinario et coram iudice delegato. de primo patet hic du3 dicit apud quēdā et. Et sic loquitur d iudice ordinario. de secundo patet ex verbo si bo forsan. j. eo. vbi iudex pōt recusari. et sic p3 q. loquitur de delegato. et. Idem nota. l. de senten. aut. et pnter in prima glo.

Ex quibz iuribus dic. qñq. conuentio et reconuentio fit sup. eodem negocio. et tunc fm. omne ius est idem. ga debet fieri coram eodē iudice. ne cause pntentia diuida tur. ut. l. j. et. ij. ff. d. qui. re. ad eundē iudi. eaf. et de iudi. l. nulli. Quandoq. puentio et reconuentio fit super diuer sis rebus. et tunc aut actor conuenit reum coram iudice ipsius actoris in certa quantitate. et tunc idem fm. omē ius. quia reconuentio debet fieri apud eundem iudicē. ut. l. si idem. §. sed si mutue. ff. de iurisd. o. iudi. Quandoq. actor conuenit reum coram iudice ipsius actoris. quā pōt euitare propter aliquod priuilegium. et tunc idem. quia apud eundem iudicē fiet reconuentio. ut. l. ij. §. sed si agatur et. l. qui non. ff. de iudi. Quandoq. actor cōue nit coram iudice qui nullo modo est suus iudex. et tunc de iure veteri non reperitur pmissa conuentio. sed p ius codicis introductum fuit. q. reus volens reconuenire actorē. possit hoc facere. non tamen phibeatur ire ad il lum iudicem. ut dicta. l. cum pamp. hodie p ius aut. im pōnitur reo necessitas ut reconueniat apud eundem iudi cem si ipse reus vult agere postea lit. pen. ut h. Quo ro. qualiter tractatur causa puentionis et reconuentōis. Rñ. ut qui prior appellat prior agat. prius enim rñdebi tur libello actoris puenientis. sed rñdebitur libello rei et eadē snia postea terminabūtur. eadē intellige. i. primo vna postea alia. pdicta pbanē in. l. j. §. si. ff. que sen. sine appellatōne rescin. et. l. de ppenfat. l. iij. et nota. ff. de iu di. l. qui prior. et. l. d. sen. aut. cōsequenter extra de mu. pet. c. j. et text. est et glo. ex de ordi. cog. c. cum dilectus. et que sit pena nolentis respondere mutue petitioni. dic ut nō. per glo. i. d. c. j. Sed quere. pone q. actor impetra uit iudicem delegatum contra reum. et cepit cum conue nire. reus reconuenit actorem. postea actor vult desistere. qñt an reus possit paise cogē. Rñ. de mac. dic q. sic. ga iam ē quistū ius reo. §. et. ut. l. si post mortē. §. j. ff. d. bo. pos. extra tab. ita dicit doc. in dicta aut. et consequenter in. viij. q. ista fuit opi. spec. per dictam. l. si post mortem §. si. et per. c. j. extra de mu. peti. ut nota. ipse in ti. de re num. §. j. Quero. pone q. actor egit ad vnam rem que ritur an reus possit reconuenire d pluribz rebz. Rñ. deo sic. istud pbat in. c. dispendia de restitu. li. vj. et in. c. j. et de mu. peti. et nō. in. c. ij. extra. e. ti. Quero. vtrum liceat actori cū re puenit a reo. recusare iudicē coram q reconuenitur. Quidam dicunt q. sic. ut hic nota. i. glo. su per verbo forsan. idem quod hic nō. in auten. offeratur. l. de lit. pte. qd ē verū. ga nō pōt ipm recusare ppe aliqd priuilegium quod ppeteret ipsi actori ppter suam perso nam. secus si ppter priuilegiū cāe quam intētat ipse actor. nā si ipse actor egerit de spoliatiōe possessōis. h. cāu hñet exceptōem si reconueniat nisi prius restituat non recon uenitur. ut. l. si quis ad se. l. ad. l. iul. de vi publica et. l. fi. l. de ppenfa. nisi reconueniretur sup. alia spoliatiōe. ut extra de or. cog. c. sup. et in. c. cum dilectus. e. ti. pos set etiā iudicē recusare in casibus nō. p glo. in. c. cū dile cti et. de arbi. et. iij. q. viij. c. q. in agendo et vide et quod nō. in. c. j. et de mu. peti. Quero. qñ d3 fieri ista recon uentio. in b sunt opi. qdā dicūt ab initio incōtinēti. et in ipa rñsione vel paruz ante vel parū post. ut hic. ibi mor enim et. et istā opi. tenet glo. hic. et in dicta aut. et pnter. Alij dicunt q. potest fieri quādocūq. ante sniam. et istd intelligūt. i. usq. ad cāe pclusionē. et istā opi. tenet glo. in c. j. et de mutuis peti. in secunda glo. idem tenet Anno. in. d. c. j. Quid dicem. Rñ. deo aut reus vult q. cā reco uentōis siml tractet. et tūc vniēt cū cā pncipali et tñs re cōuentō pfi fieri usq. ad lit. pte. vel statim p. vel parz ante et ita loquitur hic ter. et ista est prima reconuentio. Aut reus vult procedere fm. naturam conuentionis non re

conventionis. et non curet q̄ simul tractetur cum causa
quam intentat actor. sed procedat fm naturam simpli
cis p̄ventionis. et tunc p̄t vsq; ad causę conclusionē ita
no. doc. in dicta autē. et consequenter. in ult. q. 3. ista opi.
videtur probari in. c. dispendia. §. reus. de restitu. li. vi.
inquantū dicit q̄ reus pendēte iudicio. p̄t agere per no
men p̄ventionis ista distinctio doctorum p̄batur p̄ glo.
extra de ver. sig. c. sepe. §. verū qd̄ tene menti.

De eq̄litate dotis et donationis p̄pter nuptias. Rub.

Doniaz plurimas

in lege questiones. In dote et donatione
p̄pter nuptias constituenda. et augmen
tis earum equalitas per omnia seruari

debet. Item dotis augmentū vere nō fide debet celebra
ri. q̄n̄ autē fraudari intelligit ex ter. collr. b. d. vsq; ad
§. bis p̄sequens. No. in hoc prin. et in. §. hec igitur.
q̄ equalitas debet esse in dotib; et donationib; p̄pter nu
ptias. non solum in lucris sed in p̄stitutione vt hic. et l. d.
pac. conuē. autē. equalitas. Et p̄ hoc dicit glo. q̄ sicut ex
pacto de lucrando interposito. §. donat. p̄pter nup. vxor
nihil lucrat nisi soluere fuerit parata. vt sup̄ de acf. in
stan. do. §. si. ita econtra vir nihil lucrat ex pacto inter
posito sup̄ dote de lucrando si nō soluit donat. p̄pter nu
ptias. ita no. p̄ hunc ter. et §. de nō eli. secundo nu. §. si.
in glo. magna. et hoc voluit sentire glo. hic sup̄ verbo vi
rum. ibi et si alteruter zc. Secundo p̄ hunc ter. tenet
glo. q̄ sicut soluto matrimonio dos redit ad mulierē vt
l. in rebo de iure do. ita donatio redit ad virum. ita no.
in sti. de acf. §. et aliud. et aut. dos data. l. de dona. an
te nup. et habuistis. §. de ex acf. dotis do. §. si. et omnia ista
ponit ter. extra de dona. inter virū et vx. c. si. Quero.
hic dicit q̄ data dote cogitur vir dare donat. p̄pter nup.
quid econ. an data dote sit ipso iure statim constituta do
natio p̄pter nup. vel debet agi vt p̄stituatur. de hac. q. dic
vt no. glo. in aut. dos data. l. de dona. an nup. in prima
glo. et ibi doc. tenent opi. maz. dicentis. q̄ ipso iure est cō
stituta §. agit vt iam p̄stituata tradat. Circa qd̄ vide. l.
de pac. puen. l. lege leonis. in ult. glo. quā intellige vt no.
p̄ doc. in. d. autē. dos data. Quero. an vxor lucret fru
ctus donatos p̄pter nup. sicut vir dotem. dic q̄ nō. q̄ sic
dos non seruiret onerib; matrimonij. qd̄ esse nō debet. l.
p̄ onerib;. l. de iure do. ita no. p̄ glo. sup̄ de nō eli. secū
do nuben. §. ultimo. et tangit in. d. aut. dos data. Que §
erit utilitas ipsi mulieri in dicta dona. p̄pter nup. dic vt
no. in dictis iurib;. et q̄ habuistis. §. vt i mo. ante nup.
do. in prin. Quero. an ista equalitas hodie seruet. dic
vt in aut. eq̄litas. l. de pac. conuen. Nota ex hoc ter. q̄
si alter p̄iugū facit cōstante matrimonio augmentum. et
alter cogit facere. Secundo no. ter. in. d. ne p̄tingat q̄ si
vxor facit augmentū nullo modo nocet creditoribus et
sic habes. q̄ si vir p̄stetur se h̄re. c. noīe augmenti dotis.
licet ista p̄fessio noceat ipsi viro. nō tamen nocet credito
rib; viri. nam nō h̄z vxor p̄uilegiū vt creditorib; p̄fe
ratur q̄ tale augmentū suspitione nō caret vt hic dicit.

Quero. de quib; creditorib; hic loquitur. an de preteri
tis t̄m vel de futuris. Glo. q̄ est. l. de do. ante nup. autē.
§. iam necesse. dicit. q̄ forte habebit locū tam in p̄teritis
q̄ in futuris. vt ibi no. in duab; gl. sed ille glo. videntur
p̄tra ter. illius aut. in si. dum dicit. nullo vtef aduersus
alios creditores p̄uilegio. et sic patz q̄ vbi mulier facit
augmentum viro in rebo mobilib;. denegat p̄uilegium
qd̄ habet mulier. q̄ creditorib; p̄feratur. Zus vō cōe si
bi non denegatur. et sic posteriorib; creditoribus p̄fer
tur et q̄ ius cōe non denegatur no. in dicta aut. sed iam
necesse. Preterea ille glo. videntur contra ter. li. j. l. de
iure si. vbi distinguitur. aut vir est debitor aut non. nam
viro non existente obligato. nulla est conventionis suspi
cio. vt hoc. §. in si. ibiq; erit circumventionis zc. Itēz vi

dentur ille glo. non bene loqui. nisi tempore augmētī po
neres aliqua indicia q̄ augmentum fuit factum in frau
dem creditorum. vt. l. si maritus. ff. qui et a quibus. tam
in dubio etiam p̄sumitur vt dixi. quicquid no. per doc.
in dicta aut. tam necesse in. vii. q. Et circa predicta vide
quod no. spec. in ti. de dona. inter virum et vxor. §. nūc de
dote. v. et sic no. et in. §. formatis. v. quid si vir. Querit
glo. mulier facit augmentū dotis in rebus mobilib; viro
habenti creditores. et vult p̄bare p̄ testes. q̄ verū est illud
augmentum. an si hoc est parata. p̄bare habet p̄uilegi
um. dicit glo. sup̄ verbo p̄uilegiū q̄ non. quia est p̄
sumptio iuris et de iure. contra quam non admittitur p̄
batio in p̄trarium. Secundo querit glo. pone q̄ credi
tores p̄stentur istam mulierem fecisse augmentum in re
bus mobilib;. an ista mulier vteatur p̄uilegio. Glo. hic
sup̄ verbo scribat dicit q̄ sic. Et sic noto ex his duabus
glo. q̄ contra p̄sumptionem iuris et de iure contra quam
non admittitur p̄batio in contrariū. admittatur t̄m p̄
batio que sit super p̄fessione p̄ris. quod p̄petuo tene mē
ti. Idem q̄ hic no. azo in summa. l. de dona. ante nup.
§. hec donatio in si. §. hoc tenent doc. in dicta aut. §. iam
necesse. in. v. q. et ibi allegant hanc glo. Quero. i quā
ta quantitate d̄z esse debitor maritus. ad hoc vt augmē
tum dotis in rebus mobilib; fieri non possit. dic vt notat
glo. in dicta aut. §. iam necesse et ibi p̄ doc. in. ii. q. Et
tūmo ille. §. fm. 3a. de bel. inducitur ad duas questioes.
Primo q̄ si tabellio fecit instrumentum et dedit copiam
partib; q̄ non potest aliqd̄ addere vel detrabere sine su
perioris aucte ar. istius. §. in. v. sinantēz mulier ibi q̄ ei
ab initio zc. et sic se pluries p̄soluisse dicit. inducit etiā p̄
hoc. l. eos q. ff. ad. l. cor. de fal. De ista. q. dic vt no. spec.
in ti. de instru. edi. §. postremo. v. §. nunqd̄. Secundo
facit ille ter. q̄ si testis vult corrigere errorem suū postq̄
testimonij deposuit. nō d̄z audiri. dixi sup̄ de testi. §. ga
non sepe. et ibi no. Tercio est in argu. ille. §. fm. 3a.
de bel. q̄ si ē facta cessio p̄ certo p̄cio. et p̄ciūz p̄stetur
cedens recepisse. nisi verū p̄betur illud p̄ciū solutū. nō
valet cessio. facit. l. ab anastasio. et l. p̄ diuersas. l. mā.
vnde dicit ip̄e. si opponat exceptio simulationis. oportet
p̄bati vere p̄ciū esse datū. de hoc est ter. cū glo. sup̄ ver
bo solutaz. in dicta. l. p̄ diuersas. et p̄bat etiā in ter. in
dicta. l. ab anastasio. ibi dum dicit. et re ip̄a p̄soluat zc.

Hic consequens Mulier p̄uilegijs
uersus omnes creditores viri. etiam si eorū pecunia rei sit
empta vel resecta. exceptis creditorib; quorū pecunia mi
lita ē emptā. hoc dicit. Quero. i. §. isto his p̄ns dicit
hic et alius posterior zc. Vtrū mutuas in refectione p̄fe
ratur mulieri si mulier ē posterior in tpe. Glo. hic super
v. posterior dicit q̄ sic. idem p̄bat in. l. assiduis. l. q. po.
i pig. ba. et l. interdū. ff. e. ti. et in. l. q. q̄s de p̄uile. credi. d̄
q̄ tangūt doc. in aut. q̄ iure. l. q. po. in pig. ba. Querit
glo. an ille ex cuius pecunia ē res emptā. habeat illā rez
obligatā. dic vt in glo. sup̄ verbo agrū. p̄ cui glo. decla
ratione vide qd̄ no. l. q. po. in pig. ba. l. licz. et aut. q̄ iure
eo. ti. et l. interdū. ff. e. ti. et l. q. in nauē. ff. de p̄uile. cre. et
l. q. q̄s. c. ti. Ultimo circa. §. ga vō huius. vide qd̄ ha
buit. §. de exhi. reis. §. optime. et quod ibi dixi.

Quia vō iam Bote a patre pro filia data
et in ipsius patrimonio re
uerfa. non licet patri cum filia secundo nubit eam dimi
nuere. nisi patris substantia fuerit diminuta. tunc enim
fm eius facultates dos erit constituenda. b. d. Nota
ter. ibi quia semel alienata zc. q̄ dos data filie a patre.
dicitur esse alienata ab omnibus bonis patris. concor.
sunt in glo. Quero. quid addit ille. §. et autem. quis.
l. de rei vro. ac. ad ius antiquum. nonne idem erat de
iur̄ antiquo. vt. l. si socius pro filia. d̄. quid si salua. ff. p̄
socio. Rūdeo. l. si socius dicit. q̄ debz dos reuerti ad pa
trem cum suo onere vt dotare possit. non dicit vt dotare

Colla. vñ.

debeat. et pater dote ad se reuersam diminueret poterat
 hodie p istum. S. 7 aut. quis dñ. q. pñ nullo mō dimi-
 nuere possit nisi in cau qñ ei⁹ substantia esset diminuta vt
 hic dñ. Quero. pone q. filia nō nubet scdo s. inuauit
 mō. vel nō inuauit mō. s. est effecta begbina. nungd
 debet habere dote sic si scdo nupsisset. dic vt p doc. in di-
 cta aut. quis in. iij. 7. v. q. Quero. pater dedit dotez
 p filia fa. et eam ē stipulatus sibi reddi. an p hoc pdat
 ius cōsolidatōis hic et i dicta aut. quis videt ter. q. nō
 videtis em hic q. si dos redit ad patrē. tenet eaz seruare
 filie scdo nubenti. bec qd format. L. de rei. vxo. acf. l.
 vna. S. videamus. 7 ibi p doc. Ultimo qro an ista dote
 reuersam ad patrē possit alienare pater. de hac. q. dic vt
 no. p doc. 7 glo. L. de iure do. l. rem quaz. et in. d. aut.
 quis.

Illud quoqz. Si filia cū fratribz venit
 dote cōferre. aut tātominus i sua portōne suscipere vi-
 ro exstēte locuplete. viro aut ad inopiā deducto. si muli-
 eri potest imputari cū vir male inchoauerit vt substan-
 tia. tūc dote cōferre debet. vel tātominus accipe. ipa-
 tari aut pñ in casibus hic expñtis. als si mulieri nihil im-
 putari poterit cur dote nō eregerit. solaz actōnez licet
 inane debet conferre his obtinētibus in omibz parētibus
 a qbz dos fuit pfecta. si de eoz successiōe querat. b. d. vñ.
 q. ad finē. Nō. hic ter. i. d. sinaut sub pñate 7c. q. rei
 donat. pñ nup. trāsit dñm ipō iure i mulierē. vt hic dñ
 dicit. q. mulier pñ tales res vēdicare. qd no. p glo. ff. de
 iure do. aut. donatōes. Secūdo vñ nō. vñ. casus i qbz
 filia pñ agere sine pñis cōsensu si vir incipit viri male sba
 sua. vñz si ampla est dos data a patre. vt hic in. d. si vñ
 maior. Itē si dos est aduenticia. et ita dicit gl. sup verbo
 valere posita in dicto. d. sinaut in fine. ita etiā videt i di-
 cta aut. q. locū. L. de col. q. sumit ex isto. S. et ibi expresse
 tenet hoc glo. licet i illa aut. videat de hoc dubitari. sed
 cū prima opi. cōcor. L. de bo. q. li. l. cū nō solum in glo.
 ma. et hac opi. tenent doc. in dicta aut. q. locū. circa qd
 vide qd no. in. l. ij. S. si in patris. ff. so. ma. Opponit
 ad hunc. S. sinaut sub potestate. et videt q. nō tebeat age-
 re filia cū consensu patris. s. ipe pater. vt. l. fi. S. vbi aut
 L. de bo. q. li. Glo. hic ponit tres opi. 7 idem qd hic no.
 glo. in dicta aut. quod locum. quam opi. firmat in. l. cō-
 traria. vñ ille leges nō vident cōtrarie huic. S. qz licz h
 dicat filia posse actus de dote. exercere cū consensu pñis
 q. nec ibi negat fieri posse. tñ hic nō excludit pñem act.
 de dote posse intētare imo pmittit vt hic i. d. sinautē illa
 vñ ille aut neqz mouit neqz consensit 7c. Nō. q. hic di-
 cit mouit. 7 sic videtur poni in arbitrio patris vñ vñ
 lit acf. de dote mouē vel volēti mulieri cōsentire. ad idēz
 ibi. in. d. si vñ maior. ibi neqz mouē volētes 7c. Que-
 ro. qñ dicit viri male vñ ichoare sba. dic vt i glo. super
 vñ inchoate. circa quā vide qd no. L. de iure do. l. vbi z
 ibi p doc. in prima opposi. et vide qd no. in. l. ij. ff. so. ma.
 Quero. vos videtis h q. filia pñ repetē dote si ē magna
 sine pñsensu pñis. si ē pua nō. Quero. qñ dicit eē dos ma-
 gna vt pua. dic vt i glo. sup vñbo maior. cui adde qd no.
 in dicta aut. q. locū. Quero. an ē aliqs cas⁹ i q. possit
 filia repetē dote pfecticiā sine pñis pñsensu. posito q. dos
 nō sit magna. vide qd no. glo. in. l. ij. S. ceterū. ff. so. ma.
 Querit glo. sup dicto. d. ichoate qd si dos ē data socē-
 ro. et ipe vergit ad iopiā. an possit dos repeti fm formā
 h glo. dicit glo. q. sic. sup vñbo ichoate. cui adde qd no.
 in. l. vbi aduc. L. de iur. do. de q. p doc. in. j. et. ij. q. Ul-
 timo qro. pone q. marit⁹ ē bannitus pñ maleficiū de fra-
 tribz nūqd mlier possit petē ex forma ist⁹. S. 7 vñ q. sic. qz
 erbanitus egparat deportato. vt no. in. l. i. qui. mo. ius
 pa. po. sol. S. cū autē. ad idē. r. coll. i ti. hic finit lex. c. in
 prin. s. vbi qz ē deportatus hz locū repetitio. vt. l. j. L. d.
 repu. ergo 7c. Circa s. vñ erbanitus egparat depor-
 tato. no. p Ly. L. de her. insti. l. j. p Ja. de are. i. l. ex fa.

De duobus reis pro.

cto. S. vlt. ff. ad tre. spe. i ti. de instru. edi. S. cōpendiose.
 d. quid de bannito. quid dicemus. dic si bona sunt publi-
 cata. nō est dubiū q. potest dos repeti vt in preall. iur. et
 est ter. extra de pig. c. ex litteris. si vñ bona nō sunt pu-
 blicata. adhuc videtur idem. qz statim cum vir male in-
 cipit substantia sua vñ. potest dos repeti vt hic. sed ille q.
 erulat male vñtur substantia sua. quia pegrinatō dedu-
 cit quem ad mortem et ad paupertatez. vt. s. de eri. reis
 in prin. et. s. vt omēs obe. i. puin. 7c. S. hec cōsiderātes
 in fi. S. ergo. 7c. Et hanc ptem videtur tenere spe. in ti.
 de dona. inter virum et mulierem. S. j. d. qd si vir 7c.

De duobus reis pmittendi. Rubrica.

Querit glo. rubrice vnde dicatur reus. dic vt in glo.
 Rubrice 7. ff. e. in rubrica p azo. in summa. L. de duobz
 reis. sed veritas est. q. reus dicit a re. et ita dicit ter. de
 verbo. signi. in. c. forus.

Quimus pridē po //

nere legē. Duo rei pmittēdi cōstitutū.
 si adiectū fuerit vnūquēqz insolidū te-
 neri. quo cau vtroqz soluedo exstēte et

pñte. glibet cōueniē p pte 7 negociū pñit examiat et
 ferē snia. S. 7 alio nō exstēte soluedo i totū vt i pte. vel si ē
 absens. puenit alt isolidū. vt i eo i q. alt solue nō pñ. 7 p
 iudicē ordinariū ad iudicē veire ppetit bis i fñtis tñ oi
 bo obtinētibus. b. d. Nō. ex hac pñtione duo. pñio mod⁹
 erigēdi duos reos debēdi. Secūdo no. in. S. sinaut hñdē
 q. in vno 7 eodē libello possunt pueniri plures rei debēdi
 quod intellige siue pueniam quēlibet p pte siue petā in
 solidū. hoc adiecto. q. vna solutio sufficit. ita intelligitur
 ibi mox. 7c. 7 ibi cōit. aut. i ferre 7c. ad idē. L. e. aut. hoc
 itaqz sumit ex ista cōstit. Et q. possint plures rei vno li-
 bello isolidū cōueniri dicēdo in libello. ita q. vna solutio
 sufficiat. pbatur in. l. j. L. si plures i vna snia con. fuerit
 vbi apparet. q. iuder potuit isolidū cōdemnare q. cōclu-
 dit q. insolidū erat actū i libello vt snia sit cōformis li-
 bello. vt. l. vt fundus. ff. cōi. di. facit ter. cum glo. in. l. si
 mandato ticij. S. paulus. ff. mā. hoc tenet di. ff. de. le. ij.
 l. si pluribz. et Ja. de are. in. l. ij. S. j. ff. d. duo. reis. facit
 l. in erecut. S. insolidū. ff. de verbo. obli. Querit glo.
 sup verbo cedere. quid in pluribz tutoribus. dic vt i glo.
 et idem dicit glo. in pluribz fideiussozibus et cōstitutōri-
 bus. qd dic vt in glo. Sed cōtra hoc opponit et videt
 q. vbi sunt plures fideiussores. qlibz teneat isolidū. vt. l.
 fi. ff. rem pu. sal. fore. So. aut loquimur i pluribz fideius-
 sozibz tutorum. aut i alijs. primo casu aut sunt plures
 fideiussores vnus tutoris 7 quilibet tenet isolidum.
 vt in. l. ptraria. aut sunt plures fideiussores pluriū tuto-
 rū. et tūc qlibz puenit p pte bñificio diuisionis. vt. l. pu-
 pill⁹. ff. de admi. tu. secūdo casu habet locum quod dici-
 tur in glo. Querit glo. quid erit de iure antiq. quan-
 do nō erit hoc adiectū. 7 quilibet eoz teneatur isolidū
 Glo. que est sup verbo sustinere dicit q. idem. et sic no.
 ex hac glo. q. per hanc aut. iuri veteri nihil est teroga-
 tum in modo constituendi duos reos. eo q. olim et ho-
 die erat necesse agi q. quilibet insolidum teneretur. et
 sic glo. ista videtur velle. q. hodie duo rei debēdi con-
 stituantur eodem modo quo olim. Glo. que est. ff. e. l. ij.
 dicit. q. olim constituēbantur duo rei debēdi siue ex-
 presse dicebatur siue tacite. sed hodie requiritur q. inso-
 lidum expresse teneantur. als secus. vt hac constitu. et
 hoc tenet Azo in summa. L. de duobus reis. S. hodie
 autem sciendum est. tangit etiam. ff. eo. titu. l. reos. S.
 cum tabul. Et hanc opinionem. q. hodie sit necesse q.
 expresse agatur q. insolidum teneantur. nec sufficit di-
 cere q. sint duo rei nisi expresse dicat q. isolidū teneat. te-
 net Ja. d. are. ff. e. l. ij. 7. ff. de. v. ob. l. slip. nō diuiditur.

per idem se habet legibz nō egent. Zuo
trimonio soluto. morte. divorzio. v'l bo
na gratia: lucruz dotis vel donationis

propter nup. debet seruari liberis illi⁹ matrimonij q^o ad proprietate. usufructu solo a lucrato retento. et ideo q^o ab altero coniugum querit retinet. his obtinentibus in futuris casibus et siue coniuges ad secunda vota transierint siue non. b. d. *Op.* et videtur q^o ibi coniunx lucrata ad secunda vota non transierit. lucrum debeat esse suum. vt. s. de non eli. secundo nu. s. gregoria et. s. de nu. s. solu. So. iur. l. si coniunx transiebat ad secunda vota. lucrum erat suum vt. l. generaliter. s. si. z. l. hac edictali. s. si. z. l. si q^o priori. l. de secunda. nuptijs et idem erat p^o ius aut. p^o dictu. s. gregoria et. s. solu. nisi i^o casu vicz. q^o transiens ad secunda vota. scz lucrata habet filios primi et secundi matrimonij vt. s. de nup. s. neq^o illud et ibi no. z. l. de secunda. nup. l. cum alijs postea supuenit ius istius cōsti. q^o corriguit. s. gregoria. et. s. solu. postea supuenit ius. vt. fra. si. s. si. i. eo. q^o corriguit istam cōsti. in nō transiens ad secunda vota. vbi statuit. q^o lucrata nō transiens ad secunda vota. habeat virilem portioem vna cum filiis. de qua p^o facere quicquid vult. in transiens aut ad secunda vota. hec cōstitutio et iura antiqua remaneret incorrupta vt. s. de nup. s. si vobis expectat et i^o sup dicta. l. generaliter. s. si. posita ē autē. vroz. que sunt ex isto. s. et post dicta aut. posita ē autē. si nū. q^o sumit ex dicto. s. si. vt. fra. si. z. corriguit dicta aut. vrozem. *U*ltimus *Ja.* de bel. inducit in ar. hunc ter. in p^onci. q^o lex que est bona et equa. et que semper i^o idē p^omanet. nō potest tolli p^o cōtrariam consuetudinē. nam consuetudo debet esse rationalis. vt. ex de consue. c. pe. in si. et. s. vt. nulli iudi. s. j. viij. di. c. mala consuetudo. s. hoc casu de necessitate opereretur q^o esset mala. ergo zc.

*S*ecundo no. in. s. p^oteza. *I*bi adhuc aut pendente zc. q^o matrimonio debet pendere vno coniugi tamē sup^ostite. Et hic habes q^o ille qui remanet in viduitate dicit esse i^o priori matrimonio vt. hic. et. l. j. l. s. bo. q^o li. et no. i. s. eractō. l. de rei. ac. habuistis duos ter. s. de nup. s. solutio. et ibi dixi. *U*ltimo no. in. v. nouimus. q^o solutio matrimonio sicut dos redit ad vrozem. ita donatio redit ad virum. quod intellige nisi interueniat pactum de lucrando. vel aliud fuerit de consuetudine. vt. dixi supra de equali. donis. s. j.

De appellationibus. Rubrica.

Obiectoꝝ nostꝝoꝝ

interpellatōes. Appellatōe a snia interposita. si postea de p^otiu voluntate fiat cōpromissus i^o arbitros. t^opus appellatōis exercēde nō currit donec cā apud arbitros durat. s. si p^o finitū cōpromissum biennij t^opus cucurrit. firma manet prima snia. b. d. *N*o. primo q^o nō negligēt t^opus non currit. *S*ecundo no. ter. in. v. deinceps. *I*bi aut nō more q^o hic vt. ter. exp^ossus q^o t^opus appellatōis exercēde incipiat currē a die appellatōis in^oposita. ad idē in aut. si t^oni. l. de temp. app. de q^o no. l. de temp. app. l. si. s. illd. z. p^o doc. in aut. et qui. e. n. in prima z. secunda. q^o dixi s. b. s. de iur. di. s. audiet. v. appellatōes. *U*ltimo no. q^o t^opus app. exercēde p^o progari p^o ptes p^o viā cōpromissi. *Q*uero. nunq^o q^o cā ē cōpromissa de q^o possit fieri cōpromissū. vt. l. nō distiguen^o. s. iul. ff. de arbi. z. elapsū ē biennij coraz arbi. nūq^o possit postea rediri ad iudicē. *G*lo. sup verbo biennij hic posita dicit q^o nō. i. cōtrariū facit primo. q^o cū indistincte loquat^o hic ter. nec ē dare rōem diuersitatis inter actōem civilem z. criminalem. cū em nō fuerit ne gl^oges. nō d^oz t^opus currere sic dicit^o hic in cā civili. *N*on ob. l. i. glo. allegata q^o loquit^o cū desistit accusator ab accusatōe casu. postea ad illā accusat. redire nō p^o. vt. di. vt. s. dixi. *Q*uero. hic dicit^o q^o p^o viā cōpromissi potest progari tempus appellatōis exercēde. nunquid p^o ex p^ossum consensum p^otiu potest fieri q^o istud tempus nō currat. dic vt habes in ter. et glo. ex de appel. c. q^o diu

in cle. vbi p^o illum ter. z. hanc cōstitutōem admittit vt ibi no. in prima glo. *Q*uero. pone q^o arbitri tulerūt sententiam. mō appellans vult soluere penam et redire ad iudicem appella. nō obstante temporis cursu. nūq^o possit. *D*oc. nostri tenent q^o sic. in dicta aut. si tamen in. ij. q. et no. p^o glo. in dicto. c. q^o diu. *Q*uero nūquid deserto cōpromisso appellas habebit integrum biennij. z. videt^o h^o ter. q^o sic. in. v. si vobis. etiā vbi dicitur. q^o si deserto cōpromisso labatur biennium. irrita manet sententia. ergo apparet q^o appellans deserto cōpromisso habet integrum biennium. cōtrarium tenet hic *Ja.* de bel. in duobus verbis. quam opi. tenent doc. in dicta aut. si tamen. z. glo. j. d. c. q^o diu. appel. in cle. Et ista opi. valet q^o appellans habet solum istud tempus quod supat de biennio facti cōpromissi. p^obatur hic in. v. deinceps. ibi alijs quidem omnibus licet vti zc. vbi dicitur q^o cōpromisso facto et postea deserto. p^oinde possunt ptes appellatōem exercere. ac si appellatōem nō deseruissent. et ad arbitrium iuissent. et sic apparet q^o appellans deserto cōpromisso non habet nisi solum tempus quod supererat tempore cōpromissi.

De testamentis imperfectis a parentibus in filios factis zc.

Instatino diuine me

morie lex scripta. Testamentum i^oscriptis imperfectum inter liberos valet. si pater litteras sciens p^opria manu clausis litteris z. indubitatis p^o consequentiam non p^o signa scripserit liberos nōia et numez vnciaz z. signa rerū et in eo legata fideicommissa z. libertas relinq^o poterūt q^o testamētū primū a testatore p^oditū nō tollet. nisi testator expresse declarat coram septē testib^o illud testamentum non valere. et secūdū testamētū faciat pfectū vel n^o scrip^o tam pfectam voluntatem. Item diuisiones bonorum lib^oris a parentib^o facte valent. dūmodo ip^oz filioz subscriptiones interuenerint vel ip^oius patris subscrip^o tione inter filios interueniente vt. nō. b. d. zc. *N*o. i. v. volumus. q^o instrumenta nō debēt scribi p^o signa. s. clausis et apertis litteris vt. hic. z. l. de testa. aut. siue. p^o cui^o declaratōe dic. q^o quedam sunt signa verificata et cognita vt ponatur. r. p^o decem et. c. p^o centum. tunc talia signa possunt in instrumentis apponi. et tale instrumentū probat. vt. l. quos. s. ij. v. b. si quis pro centum. ff. d. here. insti. Fallit in casu huius consti. Fallit etiam in libris iuris civilis qui etiam p^o talia signa v^oitata scribi nō debent. sed litteris clausis et apertis vt. l. ij. s. pe. l. de iur. ve. enu. et in prima consti. l. circa. si. Quedam sunt signa inusitata et incognita. tunc instrumenta scripta p^o talia signa nec valēt nec probāt. vt. l. si cū patrono in si. ff. de bo. pos. *Op.* et videt^o q^o testamētū imperfectū in filios non valeat. nisi patris subscriptio vel omniū filiorū interueniat. vt. s. de tri. z. semi. s. z. q^o sepe posita. l. fami. herc. aut. si mō. So. aut pater faciendo testamentum insolenne inter filios vult seruare solennitatem hic positam. et non est necessaria subscriptio vt. hic. aut eam non vult seruare. et tunc est necessaria vt in contrarijs.

*S*ed contra predictā op. z. videtur q^o quando pater facit testamentum imperfectum inter filios. non sit necessaria solennitas hic posita. nec subscriptio. de qua loquitur hic. s. vt. l. hac cōsultissima. s. ex imperfecto sed dic q^o illa hodie corrigitur per iura predicta. *Jo.* vobis et bul. et azo et quasi omnes glosatores tenent. q^o aut loquimur in testamento imperfecto nuncupatio siendo inter filios et tunc etiam habet locum. s. ex imperfecto. et. l. si. l. fami. her. aut loquimur in testamento imperfecto in scriptis. et tunc habet locū hec cōstitutio z. dicit^o. s. z. q^o sepe. et i^o hoc est derogatū illi. s. et dicte. l. si. fami. her. et regatur solennitas illius. s. z. q^o sepe vel solen.

nitas illi⁹ constitutionis. et opi. istam tenet glo. hic 7 in
aut. si do. l. fami. herc. et in aut. q. sine subscriptoe. l.
de testa. Glide qd no. Ja. de bel. 7 Ja. de ra. i. d. aut. in
prima. q. Quero an de iure antiquo valeat testamētū
impfectum inter filios. Glo. sup verbo valere hic dicit
q sic. allegat. l. peto. S. mat. ff. de le. ij. Tu vo dic q ibi
erat p omnia pfectum nisi quo ad tutoris dationem. 7 sic
de iure antiquo non valebat testamentum imperfectum. 7
hanc solu. ponit glo. in dicto. S. ex imperfecto et eam ap.
probat in dicta. l. fi. l. fami. herc. et reprobat opi. hic
positaz. Quero. hic dicitur q duo requiruntur ad b
vt testamentum in scriptis imperfectum inter filios tolla
tur p secundum pone q in secūdo testamento qd pater
facit instituit etiam filios: nūquid est necesse q pater il
lam solennitatem seruet. ad hoc vt tollat istud testamen
tum. vide glo. no. hic sup ver. pfecta. 7 eam tene menti.
licet loquatur sub dubio forte. ad quā gl. vide quod no.
Ja. de bel. hic et doc. l. de testa. aut. hoc inter liberos i
prima. q. vbi allegant hanc glo. et qd no. ipi i secūda. q.

Quero in testamēto qd facit pater inter filios. quot
testes requiruntur. Glo. mag. hic que est sup. d. derelin
quat. et sup. e. S. nos igit dicit. q sufficiunt duo testes si
ue mares siue femine. Ex qua glo. no. duo. Primo q
in testamento inter liberos facto a patre sufficiunt duo
testes. idēz no. l. de testa. aut. q sine subscript. l. fami.
her. l. fi. s. de tri. et semi. S. 7 q sepe. et sufficiunt fortuiti.
vt no. glo. l. de codi. l. fi. Secūdo no. ex dicta glo. q in
testamento facto inter liberos. p mulier esse testis. licet
als repella. vt in l. de testa. S. testes. ff. de testi. l. ex eo.
et idēz qd hic no. in dicta aut. q sine. potest esse etiā mu
lier in codicillis. vt no. in l. fi. l. de codi. et. l. qui testa.
S. mulier. ff. de testa. Alterius glo. in. S. et si quidem
. i. e. inducit hunc tex. ibi hoc ipm expressez 7c. in ar. q
valeant rescripta contra ius elicitā si expresse dicatur
nō obstante hac. l. idēz qd hic no. in dicta aut. q sine s
scriptōne. et in l. si quis in prin. testamēti. ff. de le. iij. et
S. qui. mo. na. effi. sui. S. fi. col. vij. et no. i. c. j. de consti.
li. vj. 7 in spec. de instru. edic. S. nunc aut videndū. d. sed
et scias. Ultio Ja. de bel. ponit hic vnam. q. quam di
sputant in ista ciuitate. vtrum testamētum cōtinēs i se
verba derogatoria. tollatur simpliciter p secundū testa
mentū. nulla mentione habita de illis derogatorijs ver
bis. 7 si nō tollitur: an debeat tolli p verba specialia tñ
an sufficiant verba generalia: de qua. q. dic vt hic plene
habes p eum. et no. p glo. 7 doc. in dicta. l. si quis i prin.
et i. l. si mihi et tibi de le. j. et p Dy. in. c. qd semel d reg.
inf. li. vj. per Ly. l. de testa. l. sancimus. et plenius i di
sputatōe que incipit pcessit prima voluntas.

De restitutione constitutio noua. Rubrica.

Egotius audium?

pro testamēto. Vbi heres simpliciter ē
rogatus restituere hereditatē. q sunt cō
stituta iam locū habēt. vbi do heres ro
gatus fuerit: quicqd de hereditate sup
est tempore mortis heredis. de tribus pibz hereditatis
potest facere quicqd vult. quartā aut cogit cōseruare si
deicō. quā nullo mō diminuerē potest nisi i quatuor ca
sibus hic expressis. aliter de suis facultatibz ppijs fidei
com. satisfiet. q si d suo satisficere nō potest: actio i rem
et ypothecaria competit. Itē ab heredibz debet prestari
satisfactio de quarta pte seu portione fideicō. restituēda
nisi a testatore fuerit remissa. b. d. Nota i hac consti.
casus in quibus licet quartaz ptem diminui ab herede
rogato de restituēdo quicqd supest tempore mortis sue.
Secundo no. quedā pmiti p redemptōe captiuoz. que
als nō pmitterēt. vt hic i. d. si vero. 7 ipam 7c. qd intel
ligit Ja. de bel. de captiuis scz. primis et cōsanguineis
nō aut de omibz. ar. l. mutus. S. manēte. ff. de iure do. ff.
so. ma. l. quis et idēz tenet pe. de bel. i aut. cōtra roga.
l. ad tre. Op. ad. d. si vero contigerit quartā 7c. dici

tur q datur in rem actio cōtra emptores vel possessores
bonoz que debebāt restitui. cōtra. ff. ad trebel. l. facta in
prin. et. l. restituta i prin. e. ti. vbi patet q nō transit do
minuz hereditate nō restituta. dicit glo. super. d. 7 res.
hic datur vtilis rei vendicatio. nec est necessaria resti
tio. imo plus: qz nec potest fieri restitutio in alienatis.
vides ergo ex hac glo. q in alienatione nō est necessaria
restitutio. imo nō facta restitutōe trāsit dñum i fideicō.
idem no. in dicta aut. cōtra roga. S. res. 7. l. fi. l. cōia
deleg. 7. l. pe. l. ad tre. Secūdo op. et videt. q ille q ē
rogatus restituere quicqd supest tempore mortis ipius
nō debeat pstare cautōem de restituēdo. vt. l. iubem⁹. l.
ad trebel. Glo. que est. l. ad trebe. aut. cōtra roga. etiā
doc. ibi dicit. q illa. l. loquit qñ frater est rogatus resti
tuere fratri vel patri filio vel nepoti. quo casu nō est in
ponēda cautio nisi expresse testator dixerit. vt in dicta. l.
iubemus. sed qñ alijs est restituēda. debet interponi. vt
hic. Alibi videt q ista so. sit cōtra casum. S. si do conti
gerit quartā 7c. i. d. vnde 7 cautio. pūcto. S. si frater est rogatus
restituere fratri. habet locū cautio: nisi a testatore sit re
missa. quare putarem sic dicendū. qñ quis est rogatus
restituere simpliciter. tūc regulariter debet cautio de re
stituendo interponi. nisi a testatore sit remissa vt. l. cum
ipis. 7. l. cū archimedoram. l. vt i pos. leg. 7. l. hac stip.
ff. vt leg. no. cauea. Fallit i casu dicte. l. iubemus. l. ad
treb. Quādoqz est rogatus restituere quicqd superit de
hereditate tempore mortis ipius heredis: et tunc si fra
ter sit rogatus. debet cautō interponi vt hoc. S. 7 hec mi
hi veritas videt. Quero p qua dote licet diminuerē
de quarta. Glo. que est in. d. aut. cōtra roga. dicit. q p
dote restituēda vel erigenda vel soluēda a grauata glo
na. vt ibi no. Hic habes glo. no. q licet diminui. p dote
cōstituēda vel soluēda p filia 7 nepte. ita dicit glo. sup
d. dare i. d. si vero. et ipam quartā quā tene mēt. S.
quero. pone q heres ē rogatus simpliciter restituere be
reditatem. nūquid isto cau poterit diminuerē p dote vt
donatōe cōstituēda vel erigēda a grauata psona p filio
vel filia. Doc. in aut. res que. l. cōi. delega. videtur vel
le q sic. p quibus est gl. i. l. a filia. ff. ad treb. S. pone
q p dote vel donatōe est alienatū de quarta. que debz re
stitui: postea ē solutum matrimoniu. 7 dos recuperata:
nūquid redeat in eam fideicō. vt debeat postea restitu
Glo. hic sup dicto verbo dare. dicit q nō. siue heres ro
gatus fuerit simpliciter siue quicqd superit 7c. quā glo.
hic approbat Ja. de bel. 7 vide qd no. doc. i dicta aut. res
que. l. cōmunia dele. Querit gl. sup. d. excepimus.
in. d. si vero 7 in captiuoz 7c. dicit. q ppter redemptōem
captiuoz ē pmissum alienare de quarta. nūquid de ista
quarta poterit dari ecclesie vt alienari. et tenet q nō. et
ipam approbat Ja. de bel. Quero. nūquid ppter alimēta
simpliciter restituere hereditatem poterit ppter alimēta
diminuerē vel p dote erigenda vel cōstituēda. dic vt no.
p glo. s. de resti. spo. 7 ea q parit. S. quam ob rem coll.
iij. Ultimo no. glo. sup verbo faciat in. d. si do conti
gerit neqz ipm 7c. que dicit. q iste rogatus de restituē
do quicqd sup fuerit potest diminuerē de hereditate ppter
alimēta filioz suoz 7 sobolis. et sic de alijs.

De priuilegijs dotis mulieribz hereticis nō prestan
dis. Rubrica.

Nam nobis esse in

omni. Heretici appellantur qui nō sunt
mēbzū ecclesie scēe 7 catholice. 7 q scēaz
punionē i scēa 7 catholica ecclia a sa
cerdotibz n recipiūt. 7 priuilegia catho
li. tātūmō cōcedūt: n hereticis. nisi fuerint reuersi. b. d.
Nota i pri. b⁹ pti. q oēs q sūt ex fide xpianā 7 nō sūt
mēbzū scēe catholice ecclie. sūt heretici. cōcor. sunt i glo.
Circa qd vide qd no. i. l. iij. l. de hereti. nec pnt ēē i aliq
publico officio vt ecclia int xpianos vt b prin. nec pnt

Colla. viij.

De lit. et de. par. lit.

esse in aliqua dignitate vt. l. d. iudeis. l. fi. Secundo no. q. heretici dicunt illi q. nō p. cipit sacramēta et cōmunio nes. et si sunt mulieres nō cōcedūt privilegia totalia. vt hic in. s. q. em. 7c. Tercio no. i. v. q. em. q. q. libet mulier catholica licet habeat i. dote tacitā ypotecā privilegiatā vt alijs p. ferat. tñ in donatōe p. ter nup. licet habeat taci tam ypo. nō tñ hz privilegiatā. idē habuistis. s. d. equa. do. s. his p. sequēs. 7 i. l. fi. s. fi. l. qui po. i. pi. ha. Sz q. ro hic de vna q. oē. vos videtis hic q. mulier i. dona. pro p. ter nup. hz tacitā ypotecā sed non privilegiatā vt p. ferat alijs creditoribz. s. non quid vir pro ista donatione habeat tacitam ypotecam i. bonis v. xoris. dic q. nō. cuz nō reperiat. l. cautū. vt no. doc. i. l. fi. i. iij. opi. l. qui po. in pi. ha. Sz q. ro nūqd mulier p. rebz parasitena libz datis viro. habeat i. bonis viri tacitā ypotecā priui legiatā. sicut hz p. dote vel an habeat tacitā ypotecā tñ. ter. ē. i. l. fi. l. de pac. cōuen. q. sic. Sz ego q. ro an habeat ypo. privilegiatā. 7 dico q. nō. de hac materia tangunt vnum verbum doc. in. l. vbi. l. de iure do. in. iij. oppo. hoc tenet Inno. i. c. ex litteris extra de priuif. Nec constitutio innouat constitut. q. p. scrip. centū annorum declarat. Rubrica.

Modo medicamen

ta morbis. hoc exhibet. Contra ecclesiā in casibz in quibz cōtra priuatū currit p. scrip. rrr. an. sola quadragenaria cur in suo robore duranti. his i. futuris casibz obtinētibz et impēdentibz. nondum snia v. l. trāfactōe finitis. b. d. 7 istam consli. declara vt plene dixi. s. vt ecclesia romana gaudeat spacio centum annoz.

De litigiosis et decia pte litis a credito p. stāda. Ru.

Ste titulus habet

tres ptes. Prio ponit de litigiosis. Se cūdo ponit et consulit reo p. tra actores in p. stātoe cautōis de lite p. sequēda 7 si in p. stātoe q. uatitatis i. libello cōphense si ap. paruerit iniuste litem mouisse. Tercio consulit reo con tra actorē in actōe seu lite p. sequēda 7 snia obtinēda eti am lite nō conte. secūda ibi in. s. ad excludendas. tertia ibi in. s. omnem vō.

Multa quidem.

Litigiosa res de cui? dñio disceptat. aut p iudiciariā cōuentōem aut p pces p.icipi oblatas 7 ad uersario legitime cognitās alienari. phibet. pena p an tiq. p. stitūtoem contrāfaciētibz iminēte. litigāte at de funco. eius rei litigiose inf heredes diuisio fieri potest Item talis res p. a testatore legari. et legatario p. mitti liti adeē. Itē res a debitoze obligata p. litē sup ypotheca intentatā. nō efficit litigiosa nec et? alienatio. phibetur creditor i. tñ consuli. b. d. vsq. ad. s. ad excludēdas. vide ergo h. q. res litigiosa dicit de cui? dñio cōtrouersia sit inter possessorem et reum. Sed q. ro qd si cōtrouersia sit de vili dñio vel q. si dñio. an ē idem glo. que ē i. aut. li tigiosa. l. c. tenet q. sic. 7 idem tenet Ja. de bel. hic ita etiā no. p. azo. i. summa. l. e. s. j. facit etiā qd no. l. c. l. i. 7 quod no. gl. rj. q. j. c. quia res. Secūdo q. ro vides q. res efficitur litigiosa qñ contenditur de dominio vel ipa actio efficitur litigiosa? Voc. in dicta aut. litigiosa circa fi. vident velle q. actio realis nō fiat litigiosa ante litem cōtestatam. imo possit cedi. licet res nō possit ven di. Contra hāc opi. doc. videt cāus. l. de litigi. l. ij. itelli gendo. l. illā tñ in actōe reali. vt dicit prima opi. posita ibi in glo. ij. coniuncta etiā pe. glo. illi? legis sup verbo pendēte dum dicit. licet cōtestata vel nō. et tamē illa. l. p. m. p. dictā opi. loquitur siue cedat ipa actio realis. siue ipa res in alium transferatur. et hanc opi. tenet glo. c. vt lite pen. c. ecclesia sancte marie in glo. predicta. Glo.

no. hic sup verbo possidentem innuit. q. hodie nlla actō nullo modo efficiatur litigiosa. s. quo. i. dicam. Tercio quero an ista cōstitutio habeat locum in corporali bus? Dicit pla. q. sic in actione personali. quod glo. sup dicto verbo possidentem dicit verum esse de iure antiq. sed hodie cōtra p. hanc consli. Idem quod hic no. azo i summa. l. e. s. Item q. dicit inf petitozem. et etiā in fi. ti. Per hoc dicit glo. sup dicto. v. possidentē. q. nō ob. l. j. 7. ij. l. ne liceat po. 7c. vbi dicit. q. si actio cedit potē tiori. q. amittit. q. ibi loquit i. actōe. 7 sic i. re incorpali. quo casu cessat hec cōstitutio et sic habes in hac glo. q. vbi tractamus de actione personali vel reali vel aliq. iu re incorpali. non habet locum hec constitutio. nec effi cit ipa actio litigiosa. sed tu dic q. q. ruz ad actōem rea lem est tenendum quod. s. diri. s. in actōne psonali dic q. ipa actio efficitur litigiosa solum p. litem contestataz et nō ante. vt dicta. l. ij. et. l. fi. in prin. l. de litigio. nec hodie illa iura sunt immutata per istam consli. Et istaz opi. tenet glo. in dicta. l. ij. hoc etiā tenent doc. i. d. aut. litigiosa in fi. ad. l. j. et. ij. l. ne lice. po. responde vt no. glo. et doc. in dicta. l. j. Quero. vides q. actō persona lis. p. lit. conte. efficitur litigiosa. sed quero nūquid vbi agitur act. personali efficitur litigiosa ipsa res sicut ipa actio? Voc. in dicta aut. litigiosa in fi. videntur velle q. nō. i. cōtrarium videtur. l. vlt. in prin. l. de liti. dum di cit vel res quas possidet 7c. nec distinguitur ibi an aga tur actione personali vel reali. circa hoc vide quod no. glo. in. l. quanq. s. Julianus super verbo iudi. de aqua plu. arcen. Sed quero. pone q. ago contra te actione reali nec principaliter tractatur de domino sed de alio iure principaliter puta de confessoria vel negatoria. vel pone q. ago ypo. Glo. que est. l. de litigio. aut. litigio sa videtur distinguere inter scrutites reales et persona les. Glo. no. hic super dicto verbo possidentem videtur velle. q. vbi tractamus de iure incorpali. non habeat locum hec constitutio nec vicium litigiosi. Tu vō dic. aut queris vtrum ipa res efficiatur litigiosa. et dico q. nō. vt. i. eo. s. ab hoc etiam li. cōte. 7 licet ibi loquatur in ypo. tñ. tamē idem est vbi agitur negatoria 7 cōfesso ria p. iuribus incorpaliibus. ar. dicti. s. ab hoc. Aut queris vtrum fiat litigiosa ipa actio confessoria 7 nega toria et ypo. et dic q. sic. sed tñm lite. conte. et nō an te. ar. l. ij. et. l. fi. in prin. l. e. q. indistincte dicūt. q. qua cunq. actione agatur. ipa actio efficitur litigiosa p. lit. conte. Circa predicta tamē videlicet an ista constitutio habeat locum in iuribus incorpaliibus vide. c. cum ve nissent ex de in inte. resli. 7. c. ex pte ex de arbi. Sed quero quid de actionibus mixtis. Respondeo aut loqui mur in iudicijs vniuersalibus aut in particularibus. Primo casu efficitur litigiosa res et actio. Fallit i. casu. l. diuus. ff. de peti. here. Secundo casu tñm li. con te. et olim 7 hodie fiet litigiosa ipa res 7 actō. vt. l. j. i. fi. l. cōi. diui. nec ē hodie imutatu p. istā consli. licet p. tra rium sentiat glo. i. d. l. diuus de petitiōne here. et circa h vide qd no. doc. i. d. c. l. j. l. cōi. diui. Quero. d. hic p. simplicē cōuentōz. nūquid sit necesse q. de libell? vt fiat litigiosa. Glo. tenet h. q. sic. 7 ipaz tenet azo i summa l. e. circa prin. v. idē q. dicit. Circa qd vide. qd no. doc. in dicta aut. litigio. 7 quod habes extra vt lit. pen. c. fi. et qd ibi no. i. cle. Glenio ad. v. 7 h. aut. no. ter. circa fi. q. vult q. qñ legatur res litigiosa. q. legatarius possit adesse liti exerce de ne coludatur. 7 fiat litis princeps vt h. d. r. si le habes i. cōcoz. positis i. glo. 7 vide qd no. p. gl. p. hūc ter. i. eo q. dic litis p.icipē fieri. i. l. si suspecta i. p. r. ff. de inoffi. testa. Querit glo. sup. v. p. sequatur. pone q. heres n. vult agē qñ p. sulef legatario? Glo. dicit q. le gatari? eū cōpelleat agē. 7 sic no. ex hac gl. q. qd hz actōz p. tra aliq. vt agat cōtra aliū. Idē habes i. l. si sic. s. j. ff. de le. j. et in. l. cū in plures. s. messem. ff. locati. i. l. si tibi opto. s. fi. de op. le. i. l. ij. in fi. ff. ad. l. rodi. de iact. cum si. Glenio ad. s. ad hoc autem. et quero. vi

Ad ercludendas. *Inde puidere de
bet libelluz pulsa,*

Oppo. et videt q̄ ista cautio sit supflua p̄ illaz que p̄
 statur. s̄. de executoribz in fi. p̄ri. So. veritas ē q̄ non est
 supflua vt nō. in cōtrario et tangit ē hic in glo. sup ver
 bo decimam. et per glo. in aut. generaliter. L. de epi. et
 cle. et ibi p̄ doc. in prima oppo. et p̄ gl. in aut. libellū. L. d
 lit. conte. Itē oppo. et videt q̄ ista cautō sit supflua per
 .S. omnem vō. i. p̄xor. So. licet actor p̄ illum. S. cogatur
 in actione p̄sistere. tamē p̄ illum. S. tenetur reo ad inter
 esse si non p̄sistat. circa quod vide quod nō. doc. L. de
 epi. et cle. aut. generaliter i. v. oppo. Tercio op. et v̄r
 q̄ ista cautio nō debeat interponi causa litis p̄sequende
 vt. l. eos in fi. L. de appe. H̄o dicit q̄ illa lex corrigi p̄
 istuz. S. alij dicūt q̄ ibi loquit̄ in cā ap. vbi nō p̄statuz.
 hic in cā principalis. ita dicit glo. hic sup. d. p̄maneret. et
 in. d. aut. generaliter. Sed doc. n̄rī dicūt. si q̄rat an
 ī causa appel. p̄stet cautio de lite. p̄sequenda. dic. aut q̄
 ris vtrum p̄stetur coram iudice a quo appellatur. et die
 q̄ nō. vt dicta. l. eos in fi. aut queris vtrū p̄stetur corā iu
 dice ad quē appellat̄. et die q̄ omēs cautōes p̄stant corā
 eo q̄ p̄stant corā iudice cause principalis. vt hoc. S. ita
 tenet doc. in dicta aut. generaliter. in. vj. oppo. et in dicta
 l. eos in fi. Quero. dicitur h̄ q̄ actor p̄ se vel tabulari
 os debet in libello subscribere. vtrum ex hac scriptura
 oriatur aliqua actio reo. Dic vt in glo. hic sup verbo et
 act̄. et ī gl. sup verbo p̄stiterit. Ex glo gl. h̄es. q̄ ex stipu
 latōne officialiū queritur actio parti absenti. de quo ha
 bes. s̄. vt sine p̄bi. ma. de. et cre. S. si vō multa. et ibi dixi.
 et ex istis glo. potes distinguere si querit̄ que actio ora
 tur cōtra actorem. q̄z aut̄ inuenit̄ simplex scriptura si
 ne aliqua p̄missione per stip. et tunc oritur vel officium
 iudicis vel p̄ditio ex. l. per hūc. S. Aut interuenit et stip.
 et tunc queritur reo utilis actio ex stipulatione ex p̄mis
 sione p̄stita ip̄is executoribz per actorem. circa quod
 vide qd̄ nō. in dicta aut. generaliter. Querit glo. sup
 vi co. d. decimā que cautio p̄stabit̄ prius. an ista vel illa
 et respondet q̄ illa que est. s̄. de execu. S. j. sed quero an
 p̄stabitur ista statim possillā. hic ponit opi. in vō dic.
 vt nō. spe. in ti. de exec. S. j. Quero circa fi. hui⁹. S. qd̄
 vult dicere tex. ibi causas vō que ex consensu p̄ri. quidāz
 dicunt q̄ vult dicere q̄ si causa agitur ex consensu parti
 um coram arbitro. q̄ ista cautō non est p̄standa. Glo.
 vō istam opi. rep̄ob̄at dicens. q̄ hanc cautionem debet
 p̄stare coram arbitro sicut corā iudice. et iste tex. vult
 dicere q̄ ista cautio debet p̄stari ab actore nisi de parti
 um consensu sit remissa. ita tenet glo. hic super. d. cōsen
 su. et in aut. generaliter. s̄. alle. Circa quod vide qd̄ nō.
 ibi p̄ri. in. xi. q̄ vbi videtur tenere q̄ coram arbitro talis
 cautio non sit p̄standa. et idez tenet spe. in ti. d. satisfda.
 S. j. d. pe. et in ti. de arbitro S. differt. d. Item corā eo
 de quo glo. nostra ponit opi. ff. de arbi. l. j. sed opi. pe. et
 spe. tenent glo. et Inno. ex de arbi. c. cum dilecti. Ul
 terius glo. inducit hunc tex. in ar. q̄ libellus possit per

Omnem vero actor qui actionē in iudicio proponit aduersarius suo requisito in iudicio eam exercere compellitur. et si lite contestata eam prosequi dilulerit. iudex ordinarius et delegatus tribus edictis actorem ad iudicium citare curabit legitime. omnibus iusticiam seruaturus lite vero non contestata. libello oblato et reo requisito. actore sui presentiam facere recusante. actor tribus edictis legitime citandus est et eo non veniente et recusante verius anni spacium indulgetur. et eo non comparente veritate subtilius requisita. iudex fin iusticiam proferat sententiam. actore vero ante sententiam comparere et postea iterum recedente. ab omni cadat actione. l. antiqua obtinente nondum actione proposita et his obtinentibus tñ in futuris causis. b. d. Nota. qd semel actionem proponens vsq; ad finem debet persistere. et quod ab initio fuit voluntatis. et post facto fiat necessarium. et hoc. §. ubi iudex delegatus citat reum. abz

Secundo no. q. ubi iudex delegatus citat
ei mittere copiam sui rescripti. nam hic est ordo. Secun-
do offeruntur preces principi pro iudice obtinendo. Secun-
do impetrato iudice offertur rescriptum iudici impetra-
to. deinde iudex delegatus citat reum. et emittit copias
sui rescripti autentici. Ista phat h i. d. hac igit i bi siue p
pces zc. et i. d. si d. apud iudices zc. ibi 7 ea aduersario
zc. et. s. e. i prin. constitu. in. d. ideo que sancimus. 7. l.
quomodo et quando iudex. autem. qui semel. que sumit
ex illo. S. et si rescriptum non editur per indicem. vide-
tur q. reus citatus venire non teneatur et hoc. S. et di-
cta autem. qui semel. et. l. de man. prin. l. j. circa quod
vide et de dila. c. preterea. et. c. cum in iure peritus et d.
officio et po. in. del. Tercio no. in. d. si d. apud iudice
cem initium zc. Primo litem sumere initium vel sine scri-
pte. Secundo no. q. iussio principis in scriptis siue pma-
tis emanans valet et hic. ibi siue in scriptis a principe. po-
data. et sic videt h tex. q. iudex delegatus per testes. et no. ter. ibi
testi probare delegationem suam per testes. et no. ter. ibi
veritate subtilius zc. qui tex. est in. d. si d. prepositus in
fine. q. quandocumq. petitur ad sententiam diffinitiva
perueniri aliquo absente potest iudex supplere veritas
inducendo testes et probationes propter quas veritas
elucescat. Idem no. in. d. aut. qui semel facit. l. de indi-
cibus. l. properandum. S. sin autem reus. et de appel. l. am-
pliozem. S. j. fm verum intellectum. licet glo. dicat esse
speciale in causa appe. Circa quod vide Spe. in tr. de di-
spu. et all. S. si. d. 7 breuiter. Ultimo no. q. contumax
in pluribus dilationibus si comparet in vltima reficit
omnes expensas factas in alijs dilationibus in quibus
fuit contumax. et hic in. d. si d. intra predictuz. Op.
dicit hic in. d. si d. causam persequi zc. q. absens debet
citari tribus edictis. et quelibet dilatio debet esse. xxx.
dierum. contra immo debet esse. x. dierum vt. ff. de iudi-
l. p. inualla Glo. hic sup. d. cautio dicit q. illa lex corri-
git q. hic. S. 7 ita no. i. l. contraria. 7 licet hic loquatur in
actore absente. in idē dicit glo. fm Jo. et i reo absente p
rōz posita i glo. ita et no. Jo. in dicta aut. q. semel et ibi
per doc. i. viii. 7 vlt. q. et p ipos i. l. properandū. S. sin au-
tē reus. l. de iudi. Del dic. q. dicta. l. p. inualla loq. in
reo contumace. 7 cum expresse non corrigatur rema-

Lolla. viij.

net incorrupta. vt. l. precipimus in fi. l. de appe. 7 istam
opi. p dicta rōnem tenet Jac. butri. et qz dicit ipe. nō est
eadem rō in reo q̄ est in actore. nam actore absente pue-
nitur ad diffinitiuā lite nō conte. vel si ē testata puenit
ad negotij liquidatōem. 7 iō dant maiores dilatiōes vt
hic. p reo absente nō puenitur ad diffinitiuā lite nō cō-
tes. licz si esset testata non pueniretur ad negotij dilati-
onem. vt pbatur in dicto. S. sin autem reus. Ibi ex vna
pte cum omni subtilitate. 7c. 7 in. l. p̄sentaneum. l. quō
7 quando iud. p̄supposito q̄ ex eadez ratōne ex idempri-
tate rōnis nō inducitur. l. correctō. vt in aut. quas acti-
ones. l. de sac. san. eccle. 7 in. l. si vō. S. v̄ viro. ff. so. ma.
Item opo. 7 videt q̄ actore etiā absente statuāt dila-
tio. 7 dierū. vt. l. properandum. S. j. glo. hic. 7 in. p̄razio
et in dicta aut. qui semel. et. j. e. v̄. si vō p̄positis. Bic q̄
illa lex est hodie correctā. dicunt quidam q̄ hic loquitur
quādo actore absente reus vult pcedere ad liquidatōez
negotij vt feratur snia diffinitiuā siue lis sit testata siue
non. et isto casu datur dilatio. xxx. dierum vt hic. et i di-
cta aut. qui semel. que loquitur quando actore absente lite
contestata non pceditur ad liquidatōem negotij. sed si ē
liquidum pceditur ad diffinitiuā. si non est liquidum
absoluitur reus ab obseruatione iudicij. 7 ideo tūc mino-
res dilatiōes dantur. et in hoc ille. S. nō corrigitur per
istum. S. Ista opi. videtur pcedere tenendo opi. Jo. qui
dicit. q̄ actore absente post lit. conte. non potest reus p-
cedere ad negotij liquidationem. sed ex primis actis de-
bet iudex summarie pcedere. vt nota. Jo. in dicta. l. p̄pe-
randum. S. et si quidez. in duabus glo. sed tenendo opi.
bur. qui dicit q̄ reus absente actore post lit. conte. potest
pcedere ad negotij liquidatōem et pbatōem facere. quā
opi. videtur sentire glo. ibi q̄ est in. l. p̄perandū. S. cū af.
et quā tenent doc. in. S. et si qdem. p̄fata opi. nō videtur
pcedere. imo ille. S. p̄ istum videt corrigi. cū hic loquat
in actore absente post litis contes. Tercio opo. ad. v̄.
alijs aut omnibz. hic dicit q̄ delegatus p̄t per edicta ci-
tare. p̄tra. s. de exbi. re. S. si vō etiā quidam. Glo. ponit
duas solutiōes. veritas ē. q̄ ibi loquitur de citatiōe re-
ali. hic de verbali quā delegatus a principe facere p̄t p
edicti positōem ab alijs delegatus nō p̄t. vt. l. de iudi.
l. sancimus in fi. et vide circa hoc contrarium quod nō.
doc. 7 glo. in. d. aut. qui semel. in. iij. opi. Quarto opo.
ad. v̄. si vō ap̄ iudicē initū hic dicit q̄ actor d̄z in libel-
lo p̄sistere. et sic videtur q̄ actio mutari nō possit cōtra.
l. de eden. l. edita. Glo. hic 7 in contrario 7 in. d. autē.
qui semel in. r. q. soluit. Quinto opo. dixi q̄ iudex p̄t p-
bare delegatōem suam sine scriptis. et sic iussio p̄ncipis
sine scriptis valet contra. l. de man. prin. l. j. So. dic vt
nota. glo. xviij. di. c. nobilium. 7 vide quod nō. spe. in ti.
de iudice delegato. S. sup̄est. v̄. sed quid si delegationis.
et. v̄. si nunquid. 7 in ti. de pba. S. videndū. v̄. sed nungd
delegatū. 7 vide qd nō. In. extra de pui. c. j. Quero. h
dicit. q̄ absente actore lit. nō pte. venit ad diffinitiuāz
sniam. quero qd actore p̄sente 7 reo absente añ lit. cōtes.
an p̄t veniri ad diffinitiuāz. Glo. dicit q̄ non. sup ver-
bo cautione. idēz nō. in dicta aut. qui semel. in duabus
glo. et ibi p doc. in. iij. q. 7 in. l. p̄perandum. S. et si qdez
in. iij. q. l. de iudi. Quero in. v̄. si vō p̄posit. 7c. dicit
hic in fi. legitimam p̄ferre sniam. quero que sentētia p-
feratur. dicit doc. q̄ si lis est cōtestata. feretur diffinitiuā
iudicij. Ista sol. est contra hunc tex. vt p̄z in. v̄. si vō ap̄
iudicem initium. 7 dic. q̄ snia fertur veritate subtilius
requisita. et sic fertur diffinitiuā 7c de quo vide qd nō.
per glo. in dicta aut. qui semel. 7 p̄ doct. ibidem in. iij. q.
Quero. quid vult tex. ibi iubemus enīz post p̄dicta.
dic vt in glo. sup. v̄. p̄dicto quā vide. et vide quod nota.
glo. 7 doc. in dicta. l. p̄perandum. S. et si quidem in. v. q.
et in dicta auten. qui semel in. xj. q. Quero. an iudex
possit abbreviare istas dilatiōes. Glo. hic super dicto. v̄.
dicta autē. qui semel. per hunc tex. qui dicit. non minus.

Ut neqz mil. neqz fe.

7c. Circa quod vide nō. ibi per doct. et Ja. de are. in. l. j.
l. de dila. et per eundem in. l. ij. ff. de re iudi. et vide qd
nota. dy. in. c. indultum de re. iur. li. vj. sed veritas est.
q̄ istud tempus possit iudex causa cognita diminuerē. nō
ob. iste tex. quia eodez modo loquitur tex. in dicta. l. per
intervalla. et tamen iudex potest causa cognita diminu-
ere vt patet in. l. non nunq̄. eo. ti. in fi. Quero. dicitur
hic in. v̄. hanc igitur p̄auitatē 7c. per p̄ces p̄ncipi obla-
tas et iudici insinuatās: quero. j. quod tempus debeat in-
dici rescriptum sue delegationis p̄ntari. dic q̄. j. annuz
a tēpe quo potuit iudicis copiam haberi. vt extra de re-
scriptis. c. plerūqz. Quero. d̄r hic i. v̄. si vō intra predi-
ctum 7c. q̄ si actor se absentat bis. cadit ab actione. qd
econtra si reus se absentat bis. an cadat ab actione. dic
vt nō. glo. et doc. in dicto. S. et si quidem. Quero vtrū
p̄tumar in prima citatione. si p̄pareat in secunda: p̄dem-
netur in expensis factis in prima. dices tu. hic est casus
q̄ sic in. v̄. si vō intra. et in dicta aut. qui semel. sed certe
hic loquitur qn̄ quis fuit citatus tribus edictis 7 in om-
nibus fuit contumax 7 comparuit in termino p̄empto-
rio. videlicet. j. annum. quo casu debet in omnibus expē-
sis p̄demnari vt hic. et in dicta aut. qui semel. 7. l. de iu-
di. l. sancimus. sed questio nostra loquitur qn̄ quis fuit
contumax prima citat. 7 postea compareret in secunda. an
debeat condemnari in expensis factis i prima. dic q̄ sic
et ita tenent doc. l. de iudi. l. sancimus in. viij. q. Jac. de
are. tenet contrarium et est glo. ord. q̄ concoz. cum dicto
doc. extra de pba. c. qm̄ contra falsam in. v. glo. et d̄ pro-
cur. c. ij. lxxij. di. moratur. 7 in. q. v. de illicita.

Et neqz miles neqz federatus 7c. Rubrica.

Um domini dei be

ninolētia. Nemo milites seu federatos
in propria domo vel possessione retinere
debet vel occultare. vt p̄p̄is utilitatibz
obediant. sed. j. xxx. dies ab hmoi. l. insinuatōne eos ex-
pellere debet. contrafacientibus pena et iudici negligē-
ti imminente. h. d. vsqz ad finem. Nō ter. ibi ipsi vō di-
gnitatibz et militijs. q̄ militiā nō est dignitas. ad idem
j. ti. j. v̄. nam p̄nti dixi. s. de testi. S. sancimus. Secdo
nō. q̄ lex valet post. xxx. dies ab eius insinuatōne nūme-
randos de quo dic vt dixi sup. vt fac. no. consli. in fi.

Et diuine iussiones subscriptōez habeant. Rubrica.

Ostre serenitatis

solicitude. Diuina iussio d̄z gloriosissi-
mi questoris subscriptōez habere. q̄ cō-
tineat: inter quos. 7 ad quē iudicem. et
p̄ quam fuerit directa personam. pena contrafacientibz
imminente. h. d. In ter. ibi sollicitudo p̄cor. qd̄ habetis
extra de offi. lega. c. si quis officii. li. vj. Quero. d̄ qua
iussione loq̄tur. dicit glo. sup verbo iussione. de p̄uilegio
in quo aliqd̄ iubet vel in fauorez p̄cedit. secus forte ē in
p̄missionibz causaz. qz nō requirūt q̄storis subscriptōez
Sed certe imo videt h̄re locū etiā in p̄uato rescripto qd̄
causaz p̄missionē p̄tinet. p̄rimo p̄ rubricaz q̄ dicit diui-
nas iussiones regere subscriptionez. Secdo videt p̄bari
in ter. ibi p̄tineatur. inter quos et ad quem iudicem 7c.
vbi videt ista p̄stitutio habere locum in rescripto p̄tinen-
te p̄missionez causaz. In aut de p̄suetudine feruet q̄ in
rescripto questoris 7c. vide in spe. de rescripto cri. S. an
igitur. v̄. item q̄ non ē ibi subscriptio. Quero qd̄ appel-
letur q̄stor. dic vt in glo. hic sup verbo questoris. 7. l. d̄
offi. questor. l. j. vel dic. questor erat qui hodie dicit can-
cellarius. vt nō. glo. l. de diuer. rescri. l. fi.

Et i medio litis nō fiant sacre iussioes 7c. Rubrica.

Omnia fm nostras

leges. Iudices sacras cōstitutiones in medio litis impetratas. non debent ser uare. sed fm. l. generales examinare et iudicare. pena p̄trafacientibz imminen

te. bis in causis futuris ac etiā impendentibz obtinenti bus. fallit in q̄tuor casibus in quibz licet lite pendente a p̄ncipe sacras iussiones impetrare. q̄ debet in scriptis fieri. b. d. Nota q̄ lite pendente nō licet p̄ncipi suppli care nisi in q̄tuor casibus vt hic. in. s. j. et in. s. eaz aut. j. e. et. c. j. vt lit. pen. li. vj. et qd̄ ibi no. Secūdo no. in d. et p̄terea. q̄ iussio p̄ncipis sine scriptis emanās valet vt hic. et. j. e. s. eam aut. ibi et sine scriptura zc. hic enīz ideo non valet. quia p̄ceditur lite pendente. patz ergo q̄ al̄s valet. dixi. s. de litigio. s. si dō initiū. Tercō no. in. d. si q̄ enim circa fi. duo. Primo q̄ secunda snia prin cipis nullo mō pōt retractari. Secundo no. q̄ snia prin cipis d̄z in scriptis ferri sicut snia alterius iudicis. cir ca qd̄ vide glo. hic q̄ est super. d. declarationem. z spec. i. ti. de nulli. snie. s. j. d. non valet. Quarto no. q̄ lex no na trahitur ad p̄terita z pendentia. z hoc ideo: q̄ ex p̄se in. l. cauetur al̄s. secus vt. l. de legi. l. leges et p̄stitutio nes. et. l. penlt. in fi. z in. l. fi. l. de sac. sanc. eccl. z in. c. penlt. in fi. et qd̄ ibi no. de offi. dele. li. vj. al̄s de sua na tura. ad futura traheret. vt extra de constitut. c. ij. in fi.

Item no. q̄ acta debent in scriptis redigi. vt hic. z in c. qm̄ contra falsaz. extra de p̄stiu. dixi. s. de iudi. s. au dient vbi gl. tangit. Ultimo no. fm. l. de bel. q̄ acta iudiciorum debent p̄bari p̄ scripturam ad iudicem. et ē de p̄batio. ca. qm̄ contra falsam facit. l. ne in arbitris. s. sin autem. l. de arbi. Circa qd̄ dicit ip̄e. aut ab initio ta bellionis copia potuit b̄ri. z d̄z fieri p̄batio p̄ scripturā. al̄s pōt fieri p̄ testes. vt in. l. q̄tiens. s. si. ff. de p̄bat. et de rescrip. l. curet. et qd̄ no. p̄ glo. in. l. qm̄. l. de hēdi. iust. et in. l. p̄tor. s. Adarcell. ff. de iudi. et p̄ l. de are. in. l. emancipat. l. de fide instru. p̄ glo. et Inno. in. d. ca. qm̄ p̄tra falsam. z q̄ sententia possit probari p̄ testes vide in c. sicut extra de re iudicata.

Et cum de appel. cognoscitur zc. Rubrica.

Exuenit ad scientiā

serenitatis. Iudices appellationuz fm leges q̄ tpe diffinitive obtinebant iudi care debet. nō fm eas q̄ appellatōne pē tente. pmulgate sunt. z idem si lex pen

deat sup retractōne snie p̄ viam supplicationis. ideo etiā in causa p̄ncipali si renunciatū est om̄ibz allegatōnibus z iudex p̄ncipi relatōez facit. q̄ iudex fm. l. tempore re latōnis vigentes non fm. l. tpe relatōn. pmulgatas iu dicare debet. bis obtinentibz etiā si expresse sit dictuz q̄ l. noua etiāz ad negocia p̄terita referat. b. d. vlt. q̄. s. sed hoc. Nota hic ter. q̄ etiā si expresse sit dictū. q̄ lex noua ad p̄terita trahatur. nō tamen trahitur ad pendē tia si in causa p̄ncipali renunciatū fuerit om̄ibz allega tionibz z relati factis p̄ncipi. Sed quero q̄ est ratio q̄ lex noua non trahitur ad pendentia p̄ appel. etiā si expresse sit dictū q̄ ad p̄terita trahatur. dicit Ja. de bel. q̄ ratio est. quia iudex appel. d̄z sentētiare sniam iustam vel iniustā seu esse bene iudicatū vel male vt. l. eos i pn. l. de appel. ergo de necessitate concluditur. q̄ debet in dicare fm. l. que erant tēpore late sententie al̄s si iudi caret fm. l. nouam. nō esset primi iudicis sententiā emē dare vel p̄firmare. s̄ esset pmulgare nouā sniaz. Op. dicitur hic q̄ lex noua trahitur ad futura negocia tm̄ non ad p̄terita. etiā si expresse sit dictum in. l. noua: q̄ trahatur ad p̄terita. contra. dicit glo. hic super verbo referentem. de. l. pe. l. de vsu. et de. l. leges z p̄sti. l. de .ll. z de. l. non est nouum. ff. de legibus. So. dicit eē spe ciale hic. Vel fm eam dic. aut queris vtrum trahat ad causas p̄teritas et pendentes. et dic q̄ non. vt hic. aut

vtrum trahatur ad p̄terita negocia in quibus iudici um non est inchoatum. et dico q̄ sic. vt in contrariis. et sic indistincte tenet etiā q̄ si expresse sit dictum. q̄ tra hitur ad p̄terita. non tamen trahitur ad negocia pen dentia. ita dicit glo. sed circa hoc dic vt no. gl. in. c. licet canon. super. d. decetero. de elec. li. vj. et vide qd̄ no. per archi. in. c. pe. in fi. de offi. le. e. li. et quod no. doc. in. d. l. leges. et qd̄ ibi tangitur in glo. z quod no. spe. in ti. de appel. Vide etiā circa istā materiā tres q̄ones quas dī sputauit dominus Ja. de bel. et posuit super hoc p̄ncipi.

Sed quero hic quid si causa pendet p̄ appe. et pmul gatur lex noua. et in ea ex p̄se d̄r. q̄ trahatur ad penden tia. nunqd̄ trahat ad pendentia p̄ app. ter. videtur cū gl. q̄ non. l. de sac. sanc. eccl. l. sancimus nemini licere zc. in fi. super verbo pendentibz. p̄ hac facit bene. s. ti. j. s. super hoc. erit ergo necesse q̄ ad hoc vt lex noua trahat ad pendentia p̄ appel. necesse est id expresse dicere. ita pōt tex. in. c. pe. in fi. d̄ officio lega. in vj. p̄dicta que dixi an lex et quando lex noua trahatur ad pendentia. intelli ge de. l. cōmuni et generali. si em̄ esset lex specialis quam lite pendente actor vel reus a p̄ncipe impetrat. vt fm il lam negociū qd̄ pendet examinaret z decideret. tūc sine dubio lex illa noua et specialis non valet aliqd̄. imo fm ius p̄mune illud negociū debet decidi. vt supra ti. j. per totum.

Sed hoc Si vna ps om̄ibz suis allegatōibz re recuset. tribz dilationibz ad maliciā superandā ei da tis. iudex amplius eū expectare nō d̄z. immo d̄z ferre sen tentiā legibz p̄sonantē. b. d. Opponit et videt q̄ non detur nisi vna dilatio. vel ad p̄due. vt. l. fi. ff. de feriis. So. vt in glo. hic q̄ est sup verbo p̄beatur. z in aut. iube mus. q̄ hinc sumit. et ibi p̄ doc. l. de iudiciis. eodem mō opponit de. s. om̄em dō. s. de litig. Dic q̄ possit opponi ad. l. vlt. ff. de feriis. nō aut ad istam: q̄ hic z ibi dantur tres dilatiōes. z istud p̄trariū solue vt habes in glo. su pradicta. Quero. ad qd̄ nocet ista renunciatio. dic q̄ nocet allegatōnibz iuris et p̄ductōni instrumentoz. nō autē p̄ductōni testiū. ita dicit glo. hic. q̄ est sup verbo re nunciare. Sed q̄ro nunqd̄ p̄batōnibz sibi p̄petentibz ptes possint renunciare. z videt q̄ sic. quia hic vides q̄ vna ps suis allegatōibz renunciavit s̄ patet q̄ renuncia uit suis p̄batōnibz. q̄ allegatōnes possunt p̄stare in iu re et etiā in facto. vt puta in p̄batōnibz vt dicit glo. h. su per verbo allegatōnes. Contrariū tenet glo. p̄cedens su per. d. renunciare. dicit em̄ q̄ hec renunciatio nocet tm̄ al legatōnibz iur. z q̄tum ad p̄ductōez instrumentoz. l. de testiū p̄ductioni nō. Glo. dō que ē in aut. iuben. l. de iudi. q̄ sumit ex isto. s. tenet. q̄ ista renunciatio solū no cet allegatōnibz iuris. nō aut q̄tum ad testiū vel instru mentoz p̄ductōez. et p̄ h̄ q̄ p̄batōnibz q̄s renunciare nō possit. habuistis gl. s. vt sine p̄bi. ma. debi. s. q̄z dō. s. p̄trariū tenet Ja. de are. vicz q̄ teneat renunciatio q̄ sit te stiū p̄ductōni. dixi de h̄. s. de testi. s. q̄z dō. q̄z ibi loquitur in net idē qd̄ hic. Nō ob. glo. in. d. s. q̄z dō. q̄z ibi loquitur in renūciatōne quā q̄s facit ex iudiciū q̄ non valet vt ibi. s̄ hic loquitur in renūciatōne q̄ sit in iudicio. Et circa istum s. vide qd̄ no. spe. in ti. de renun. z cōclu. vlt. ad. s. h̄ at scitis. Ultimo no. ter. ibi cōpellat. Inter. xxx. dies et ibi al̄i vñ mensis postea sequitur si vsq̄ ad p̄dictos tres menses zc. q̄ mēsis legalis d̄r esse. xxx. dieruz. s̄ Jac. de bel. allegat. l. de adul. l. iij. s. fi. in p̄trariū allegat. l. s̄ temp. app. l. cū anterioribz. s. j. ff. de re. iur. l. d̄ iure deli. dō q̄ intelligat. xxx. dierū al̄. ter. cū glo. l. d̄ iure deli. l. fi. s. sin autē dubi. in. l. miles. s. seraginta. ff. de adul. Dñs Ja. dicit. aut tractam de odio. aut de fauore sicut distinguit in fi. in. l. iij. s. minores. ff. de mino. tu dō de h̄ dierū intelligat mēsis. vt ex de elec. in. c. quā sit. li. vj. et tangit in. c. l. z de supplēda negligentia p̄clatorz.

Aliud quoqz. Parēti nō licet liberos pter si legitimā eis relinquere portionem. nisi insi. iur. eis reliquerit. vel nisi ingratū pbentur expressa ingratitudi ne in testamento apparete. que cause ingratitudinis hic per ordinē numerant. b. d. ex isto. §. sumit. autē. nō licet l. de li. preteri. vel exhere. Quid. q. non sit necesse si lio iur. insi. relinquere. sed sufficit quoqz relictū ti. vt sup de tri. et semi. §. j. et l. papi. §. si quis mortis. ff. de inof. testa. So. vt in glo. sup verbo pterire. z idem tenet in. d. §. si quis mortis. idem tenet azo in summa illius ti. §. de tri. et semi. z p doc. in aut. nouissima. l. §. inof. te. licz glo. nō firmet. idēz tenet ber. in. c. raynutius in secunda glo. ex de testa. Et est ratio duplex. quare debet habere filius iur. insi. vt dixi in dicto. §. j. de tri. et semi. Que ro. vtrum hodie habeat locū qrela. inof. testa. Aldar. dicit q. non. nisi inter fratres turpibus psonis institutis §o. dō et azo dicunt contra. qd dic vt nota. in glo. h. que est sup. b. nominatiū. et insi. de inof. testa. §. si. et tan gatur p glo. in. l. fratres. l. de inof. testa. z hanc opi. te net glo. z doc. in aut. ex causa. l. de lib. prete. Quero vtrum iste. §. habeat locū in pteritione facta a patre d filio. Glo. j. huius. §. que est super dicto. b. preterire in prin. dicitur q. non. sed quod hic dicitur de pteritōe. dz referri ad lineā femineā. Contra tenet glo. q. iste. §. locū habeat in linea paterna. vt nota. in. l. filio. ff. de iniusto. testa. l. de codi. l. j. ff. de man. te. l. vrozem in vlt. glo. ad idem qd nota. j. e. §. talem igitur. et ibi glo. No. dictam l. filio. corrigi p dictū. §. et sic patet q. hz locū in pater na. Ad idem quod no. l. de bo. pos. contra tab. l. j. ff. §. vlt. l. si extraneo. §. de here. z fal. §. exheredatos. insi. d inof. testa. in prin. Ad idem omīs glo. que dicunt istaz aut. habere locū in pteritione postumi. vt no. in. l. si p in prin. de fideicō. lib. Circa hoc an ista autē. habeat locū in pteritione paterna facta de filio in potestate vl emancipato. et an habeat locū in postumo preteritoz dic vt per doc. in dicta aut. ex causa. Quero. quid est pterire. Glo. que est. l. de li. pteri. vel exhere. l. iij. dicit. q. pterire est nullam mentōez in testamento d filio face re. vt insi. de here. que ab inte. §. eadem. et sic ex illa gl. habes. q. si pater filio aliquid relinquit. vl quocūqz mō mentionē faciat. non videt filios pterisse: quia de eo est facta mentio. et sic potius videt exheredatus q. pteritus et istam opi. tenet l. y. z pe. In dicta. l. iij. Sed hoc non est verum. quia posito q. de filio fiat mentio. attamē dicitur pteritus. vt. l. i. ff. de le. iij. l. de fideicō. l. penl. et ideo fran. accur. dicit. q. preterire ē nullam de filio face re mentionem instituendo vel exheredando. hoc probat l. marimum vitium. l. de libe. prete. vel exhereda. ibi eā quā etiā institutionē zc. Et videt ibi ter. q. preteritū dicitur ille de quo non fit mentio instituendo vel exheredan do cum in testamento. ad idem insi. de here. ab inte. di cto. §. eadem. ibi dū dicit pteritis. i. neqz institutis vl ex heredatis. p hoc qd no. glo. in aut. non licet. l. de li. p teri. vel exhere. Pro hoc facit iste ter. vbi vides q. licet si lius habeat aliquid iure legati tamen dicitur pteritus. Quero. hic dicitur q. descendentes debent habere le gitimam iur. insi. quid de ascendenti. dicam de hoc j. e. §. z bec quidem. Ultimo no. ter. hic in eo qd dic vel fideicō. ex quo habes q. non sufficit q. filius habeat legitimam p fideicō. vnuerfale. ad hoc vt non possit di cere testamentum nullum. de quo dixi. §. de here. et fal. §. inordinatum.

Si quis de. Filij furiosi si curā eius neglex erint. a patre sane mentis effe cto exheredari possunt. extraneus dō qui de nuncia in scriptis facta filiis q. curam de patre habeant furioso et eis negligentibus curam et diligentiam furioso exhibu it ad successionem eius admittitur. testamento quo ad successionē euacuato. quo ad alia cuncta capitula in sua firmitate manente. b. d. vsqz ad. §. si vnum. Nota q.

protestatio debet fieri in scriptis. et est speciale in hac p testatōe. als regulariter potest fieri vt dixi sup de tem po. non solu. pec. §. contestationez. Querit glo. super b. neglexerint. quid si pater intestatus decessit nec liberi nec alius extraneus eum procurauit. dic vt in glo. et se cundam opi. tenet §a. de bel.

Si vnum. Si filius patrem captiuū redime re negligat. a patre postea libera to iuste exheredari pōt. si dō in captiuitate decessat. libe ri et ppinqui aut extranei redemptōez ei negligentez. ex testō et ab intestato eius successione puant. et captiuū bo na ecclesie vñ ortus ē applicant. puerenda in redemptō nem captiuoz. testō in alijs capitulis i sua firmitate re manente. q. pena in minoribz. xvij. ānis cessat. quibz etiā am minoribz pmissum ē res imobiles ipsi vel etiaz eius qui in captiuitate cōsistit pro ipsi redemptōe alienare et obligare necessitate captiuo postq. redierit iposita ta les ptractus ratos z firmos habere. b. d. Nota ter. primo dum dicit ex hac cā pmissima. q. expensa q. sit. p re demptōe captiuoz dī fieri ex cā pmissima. Secōdo. qn q. notabilia que p ordinē dic vt in gl. sup verbo de bitis. est z aliud notabile in glo. q. incipit nō minozē quam vi de. Tercio no. in. b. in huiusmodi zc. Ibi siue illius qui in captiuitate detinet. vbi dicit q. nō dñs vendit rem ca ptiui p redimendo ipsum. z sic facit iste ter. q. fideiussoz possit satisfacere creditori de bonis pncipalis. facit etiā l. vbi de cri. agi. oportet. autē. q. in punitia. §. vt oēs obe di. iudi. puin. §. bec pfinderantes. b. z si quidem.

Si quis de. Filij heretici a pte catholico ex heredari possunt. item pater tes heretici non possunt alios filios instituere nisi catho licos. Et si pater hz aliquos filios catholicos aliquos hereticos. soli catholici succedunt: nisi heretici ad fidem puerant. Si omnes filij et propinqui sunt heretici. si q. tem pater moriens est clericus. ecclesia succedit intra an num post annum nō. vel si est laicus succedit fiscus his obtinentibz in testamēto vel ab intestato. b. d. No. ex hoc. §. q. in bonis hereticoz deficientibz filiis z ppingz catholicis. qnqz succedit ecclesia qnqz fiscus. Secōdo no. q. ecclesia quandoqz excluditur ānali exceptōe z est ra tio. quia hic tractatur d iure acquirendo als secus vt in glo. hic super. b. intra annale. Querit glo. hic super verbo decernimus. qd si sunt filij heretici z catholici. qd si illi heretici hnt filios catholicos. nunquid succedat di eti filij catholici. et dicit q. sic. et hoc tenet §a. de bel. az. l. j. §. filium. ff. de contratab.

Siue igitur. Testamenta parentuz vel li berorum libezis vel pentibus exheredatis vel preteritis. legitima causa inserta z pro bata valent. causa non inserta vel inserta et non proba ta nullum liberis vel parentibus exheredatis vel pteri tis preiudiciū generat testamēto vacuato z ab intestato eis successiōe delata i alijs capitulis testō firmitatez ob tinere. Item cause ex quibz ascendētes a descendētibz exbe redari possunt. hic spāliter nūerant. b. d. No. primo in b. §. q. cause exheredatōis vel preteritōis debent no minatiū in testamento inseri. z ab herede pbari. Se cundo nota q. licet pater vel filius plures causas exbe redationis vel preteritōis ponat. sufficit vnā ex illis ab herede probari. vt hic. et. j. e. §. si tales igitur. Et sic isti ter. faciunt ad questionē. q. si in libello simul plura nar rant vel mandant quoz alterū p se sufficit: nō ē necesse omnia probari. sed alterūz tm. circa qd vide qd no. glo. ex de rescrip. c. ij. de proba. c. licet canon. sup. b. alixit Tercio nota ter. j. ne liberi falsis accusatōibz zc. nā ista rō probat. q. ille. §. habeat locum etiam vbi causam exheredatōis vel preteritōis inseruit. et non probatur p heredē. vt institutio irrite ē. No. etiaz ter. ibi p aliquā circūscriptionē zc. nam ista ratio probat. q. ille. §. etiaz habeat locū vbi cā non inserit. vt institutō non valeat. et sic ex istis rōnibz pcludit. q. ille. §. z aut. ex causa. l. de

lib. pre. que ex isto. §. sumitur. habeat locum ut legata et fideicommissa valeant. siue p testatorem sit causa inserta et non pbata. siue causa nullo modo sit inserta. h etiam probat precedēs. v. ibi. sin autē. hec obseruata nō fuerūt ut ille. v. inferat ad omnia pcedētia. v. ad. §. aliud quo q caplin. §. e. quando causa non inseritur vel inserta p heredem non probatur. et fm hoc. l. pamp. §. si ex causa ff. de inoffi. te. p tradit dū dicit. q rauto testamento p querelam omnia in testamēto pnta mutant. et iō cor rigitur p istum. §. et dicta aut. ex causa. et ita nō ibi per glo. et. l. naz et is. §. j. e. ti. et in. l. iure nostro. §. j. ff. de te. tu. et ff. de le. ij. l. si filius in pn. ad idem facit qd tangitur in dicta aut. ex causa. et hanc opini. tenēt doc. ibi in. vj. oppo. licet ibi multe opi. ponantur. Quarto no. text. ibi dū dicit vel quelibet alia capi. et. quia ille ter. fa. cit. q substitutio pupillaris pseruetur p istum. §. et di. ceam aut. ex causa. ad idem. j. e. §. si tales. igitur ibi seu alijs caplis et. et istā opi. tenet glo. ff. de vul. et pup. l. j. §. vlt. dy. vō tenet oppositum dicens. q ille. §. v. d. aut. ex causa hnt locum in his que sine institut. heredis pos. sunt valere ut legata vel fideicommissa que possunt ab in. testato relinqui. secus in pupill. substi. que nō pōt vale. re sine heredis institutōne. ut dicta. l. j. §. si. et. l. se. §. qe. quid. ff. de vul. et pu. Alij dicunt q pseruatur per istum §. et aut. ex cā. dicētes q sicut tutela p aut. causa pserua. tur. ut no. p glo. in. l. iur. nostro. §. si. ff. de te. tu. et. l. j. et. l. si p. e. ti. ita cōseruatur pupillaris substitutio. et tam tutela in codicillis dari potest. si codicilli sint i testamē. to cōfirmati ut. ff. de testa. tu. l. iij. et. l. tu. l. ij. et. l. y. in dicta aut. ex cā. in vlt. q. hoc relinquit sub dubio qd dice. mus. certe id q dicit glo. p dicta et doc. p illam glo. v. qz q tutela pseruet per aut. ex causa. ter. ille expresse. h. d. ibi. aut dationes tutor et. et. j. e. §. si tales. igitur ibi et tutorum datōibz et. cum g hic. §. habeat locuz in tute. la q pseruat. idem sit in pupillari substi. cum in vtraqz sit fauor filij. Preterea hic dī vel quelibet alia capitū. la et. et in autē. ex cā. dicit cetera namqz firma manent et. nam appellatōne ceteroz ptinet substitutio pupilla. ris. ut. l. namqz. §. si qs compulsus. ff. ad tre. et. l. q plus. res. §. vlt. ff. de vul. et pup. et istam opi. tenent Ja. de are. et old. Quinto facit ille ter. dū dicit vel quelibet al. lia cap. et. et. j. eo. §. si tales. ibi seu alijs capitulis et. q p istuz. §. et dicta aut. ex causa. pseruant fideicō. vniuer. salia. p hoc etiā facit q ille ter. indistincte dicit legata vel fideicō. et istam opi. tenet dy. Ja. de are. et old. ff. ad tre. l. ita tñ. §. quoties vbi de hoc l3 mar. sy. in repetitōe dicte aut. ex cā. teneat. q p aut. ex causa nō pfirmantur fideicō. vniuersalia. h p opi. dy. Ja. de are. et old. et glo. ordi. referēdo gl. ad ter. in. l. eam quā. et. de fideicomis.

Sexto no. ter. ibi et tanq non recessuz. Nam h videt ex psum. q legata et fideicō. et. q in testamento pntent irritato testamento. ex cā pteritōnis vel ex hēdatōis. pe. tuntur actōne ex testamento. cum q̄tum ad illa. testamē. tum p non reciso habeat ut hoc ter. quaz. q. mouet glo. in dicta aut. ex causa. in glo. h in prin. Alij dicunt q pe. tunt p di. ex. l. ut refert glo. in dicta aut. ex causa. et ibi p doc. in. q. iij. h pcedens opi. videt verior p hūc ter. pro hoc facit ter. optim. in. l. si. ff. de here. insti. et sic pz q ir. rita institut. legata ex testamento debent. et actōne ex te. stamento petuntur. p hoc etiā facit. qz video q irritato testamēto p pstratubulas. legata et fideicō. referuntur liberis et p iunctis psonis p edic. de lega. pstan. ita est ter. in. l. j. in prin. ff. de leg. pstan. p hoc etiā et gl. h su. per. v. testamētū. vbi glo. dicit nō scripturā pro pte va. lere et p pte non. et sic pz q istud testamentū q̄tum ad alia in eo pnta valet. Septimo no. ter. in. v. et. h bec q dem ibi dū dicit. et cōtrario de liberoz testamentis et. qz hic videt ex psum. q descēdentes dnt hē legitimam iur. insti. a suis ascendētibz. et ascēdētes dnt etiā hē le. gitimā a descēdētibz suis iur. insti. ad idē. j. e. §. bec aut in pn. p iuncto. v. ceterū. et. e. §. ibi vñ pstat ad vtriusqz par

tis utilitatē et. et sic videt idem seruari de here i testamē. tis filioz respectu ascendētiū. et ita disputādo. d. Ja. de bel. tenuit. §. e. §. aliud. Quero. pone q p fecit testa. mentū et filiū pterijt. et neminē heredē instituit. an habe. bit locū. §. iste et aut. ex cā. ut cetera firma maneat. Gl. no. habes q non. in. l. j. §. si. ff. de vul. et pup. in pma so. q dat pteritū qd facit ibi de. d. aut. ex cā. et sic ex ipa gl. habes. q ille. §. et aut. ex cā. nō hnt locū vbi nemo ē he. res instituit. Glenio ad. v. hic aut disposui finis no. ter. in. v. ceterū. q l3 insti. in re certa habeat loco lega. tarij. alijs existētibz vniuersalr institutis. ut. l. quotus. et. de here. insti. tñ quo ad excludendū querelā inofficio si testamenti. et ut testamentū impugnari non possit. ha. betur loco heredis ut hic. et no. per glo. in. l. si cuius pre. cio ad trebel.

Hec autem. Nemini licitū est heredibz p. pings et affinis et p iunctis et. functi et eius fideiussoribz vllam inquietudinē vel mole. stiam occasione debiti defuncti. vel generaliter quacūqz de causa ad pfectas psonas spectate ante spaciū nouem dierū inferre. quicqd aut factū ē. j. p dictum spaciū. ē in. ualidum: nullo tñ ex hoc creditori circa temporale pre. scriptōem p iudicio generando. h. d. et. §. sumit au. ten. sed nec ante que ponit sup. l. si. et. de sepul. v. io. et. No. ta. q non valenti agere prescriptio non currit et. et ecō. tra.

Ad hec. Qui pstituit vel spondit p alio si q. dem psonaliter est locut. dicendo satis. faciam. obligatur in quantitate quā dixit. si dixit satis. fiet a me et ab illo nō p sentiente. p rata ipse obligatur. si vō alternatiue satisfiet a me aut ab illo. nō consentiente ipse in solidū teneat. Si vō pstituens locut. fuit impsona. liter nullus teneat salua tamen manere actiōe ptra illos pira quos de iure ppetit. his obtinentibz in qbuscūqz ca. sibi nondū fuitis. h. d. ex illo. §. sumit aut. si quādo. et. de psti. pec. No. ex illo. §. duo. Primo q impsonali. tas vitiat obligatōem. Secūdo no. q dictio et. intrat in patrem. ut hic. et. l. si mihi et. ticio. ff. de verbo. obliga. et. insti. de inuti. stipu. §. h et si quis. sed dictio aut. attribui. it rem cuiuslibet in solidū ut hic et dicta aut. si quādo. et sic no. p istū. §. et dicta aut. q p istā disunctiua aut pstitua. tur duo rei debēdi in solidū. facit ad idē qd habes in. l. si ex toto. §. j. ff. de l. j. et in. l. ille. et. l. iij. et p dict. autē. pstituantur etiam duo rei credēdi ut. l. ticio aut scio et. le. ij. Sed ptra primū opponit. et videt q impsonali. tas nō vitiet. ut. l. stipulatio ista. §. sicut aut. et. §. si quis ita. ff. de verbo. ob. et. l. si ita stipulat. §. grifogonus. e. ti. So. quandoqz impsonalitas ē ex pte pmittētis. qnz est ex pte stipulantis. pmo casu aut impsonalitas est in vbo obligatiuo. aut in verbo obligatōis executiuo. pri. mo casu obligatōem vitiat. scdo casu impsonalitas ob. ligatōez nō vitiat. ut. l. si. §. si. ff. si cer. pe. et. l. illa stipu. latio. §. eū qui. ff. de ver. ob. scdo casu pncipali qn est im. psonalitas ex pte stipulantis non vitiat. ut in pteritio. q aut sit ratio diuersitatis dic ut notat pe. in dicta autem. si quando.

Ut liceat matri et auie et. Rubrica.

Queris capitulis
ad nos relatis. Parentes et etiā extra. nei liberis sub parentum potestate pos. sitis. res proprias donare et relinquere possunt. adiecta condic. ne parentibus eorum vniuersi. cius vel aliud ad dictas res participium acquiratur. et dictarum rerū administratio liberis maioribz licet i po. testate pstitutis pmittit. si vō sunt minores: illi administra. tio dictarū rerū pceditur. cui testator vel donans permi. sit. si vō testator nihil disposuit vel ille d q testator dispo. suit recesserit vel acceptare noluerit. dabit p iudicēz cu.

rator bonis sub competenti fideiussione. h. d. Ex isto. S. sumitur aut. excipitur. L. de bo. q. li. Nota ex hoc p. mo. q. parentes et etiam extranei possunt cui volunt ad ministracionem bonorum concedere ut hic concor. sunt in glo. Secundo no. in. d. licentiam. q. administratio bonorum potest concedi matri et auie ipsius filij famili. as. et sic videtur hic ter. q. semina possit esse executrix testamenti. circa quod vide. l. a filio in prin. ff. de ali. 7 ci. leg. et quod no. doc. L. de epi. et cle. in. l. id q. pauperibus in pe. q. et in spe. de instru. edic. S. nunc vo aliqua. d. qd in muliere. Tercio no. q. ille cui talium bonorum administratio conceditur. no. cogitur eam acceptare. ut h. in. d. ita tamen si et ipse. et in. d. si vo forsan. Et sic est h. ar. q. commissarius seu executor vltime voluntatis. non cogatur suscipere commissariam seu executoriam. d. quo vide doc. in. l. a filio in principio. et ibi per dy. ff. de ali. et ci. le. et per doc. in dicta. l. id quod pauperibus. d. modo videamus. L. de epi. et cle. et in spe. d. instru. edic. S. nunc vo. d. hoc etiam in. xij. colum. Ultimo no. q. curator datur certe rei ut hic et in dicta aut. excipitur. Dpo. et videtur q. patri queraf. usufructus omnium donatorum vel relictorum ipsi filio. fa. vt. L. de bo. q. li. cum optz. So. regulariter queritur usufructus. fallit hic in casibus in glo. super. d. parentibus notatis. cui glo. adde quod no. i. autem. idem est. L. de bo. q. li. Et circa. vj. casum hic no. in glo. vide. l. j. ij. z. iij. in prin. L. de bo. q. li. Item circa vj. vide quod no. doc. in. l. si. L. de usufructu. in. vj. oppo. et quod tangunt doc. in dicta aut. idem est. vbi glo. etiam. Quero. hic dicitur q. filiussa. pot. disponere quod vult de bonis donatis ne usufructus queratur patri. sed an poterit testari. hic glo. dicit q. non. nam etiam improprietate filius non testatur. dic. vt in glo. sup. verbo dispone. re. Ex qua glo. nota duo. Primo q. filiussa. non potest testari q. tum ad proprietatez de bonis aduenticijs in q. bus queritur usufructus patri. 7 de hoc e. casus in. l. pe. mult. L. qui testa. fa. pos. et in. l. si. S. filiussa. L. de bo. q. li. alle. in glo. 7 no. in. l. si. L. de inoffi. testa. ad qd faciunt glo. quas ibi allegabo. Secundo nota. q. filiussa. no. potest testari in bonis in quibus patri no. queritur usufructus. ita no. dicta glo. hic. idem no. ff. de testa. l. qui i. potest. 7 in. l. j. S. in filij. ff. ad tre. et per doc. in. l. p. l. L. q. testa. fa. po. in spe. d. instru. edic. S. compendiose. d. sed nunquid filius. Sed quero. nunquid filius possit donare causa mortis sine patris consensu bona in quibus patri no. queritur usufructus. Ter. ibi quomodo voluerit disponere zc. cum sua glo. videt. velle q. sic. nam gl. excipit solum testamentum. ergo alio modo potest disponere quod vult. ad idem dicta. l. qui in potestate. ff. de testa. in. glo. que incipit. non ideo magis. ibi disponit non testando. pro hoc etiam quia donatio causa mortis accedit magis contractui q. vltime voluntati. vt no. glo. i. l. ij. in prin. ff. de donat. plene 7 in. l. tam his. S. j. ff. de don. causa mor. et doc. in. l. seniu. L. qui testa. fa. pos. 7 istud videtur veritas.

Ad hoc. Liberi de libera muliere nati. cu qua nuptie esse poterant. si a patre nominati fuerint filij. non adiecto hoc verbo naturales. legitimi efficiuntur. et matrimonium inter illa verba proferentem et mulierem ex qua nati sunt intercessisse monstrat et si pater erga vnuz ex filiis talia verba dixerit. protestomibus qui ex eadem matre sunt orti. h. d. Et ex isto. S. sumitur autem. Item si quis. L. de natura. li. Nota p. mo. q. patris professio per modum hic insertuz. protestat ad filij legitimatorem. Secundo nota q. talis professio facit presumi matrimonium intercessisse. et est presumpcio iur. et de iur. vt hic in verbo ex hoc. quod est valde no. fm. Ja. de bel. 7 q. sit psumptio iuris 7 de iure. apparet ex glo. sup. verbo monstratur. que exponit. i. fingitur et sic apparet q. est fictio. Tercio no. q. beneficium vni datum et alij. datur concor. sunt in glo. super verbo muliere. Sed que ro. vtruz quod hic dicitur de tali legit

imatione. locum habeat etiam legitimis filiis ex legitimo matrimonio natis supstitibus. Glo. duorum verborum in dicta aut. Item si quis dicit q. non. sed ita de mun. locum habet si dicti legitimi filij non supersint. Sed Ja. de bel. dicit q. habet locum siue supersint legitimi siue non. quod probatur sic. illud operatur matri monium presumpsum quod operatur matrimonium verum. vt sup. qui. mo. na. effi. le. S. illud quoq. ff. de ritu. nup. l. in libere. sed filij naturales legitimantur per matrimonium verum. etiam filijs existentibus. vt. d. de incest. nup. S. dubitatur. et insi. de nup. S. si. ergo 7 p. matrimonium presumpsum de quo dicitur hic. tamen tene menti preall. glo. cuius opi. tenet glo. S. qui. mo. na. ef. sui. S. generaliter in glo. que incipit supple. in fi. et nota in. c. per tuas. extra qui si. sint legit. Ultio no. ter. ibi sed omni frui eos zc. q. legitimatus per istum modum fruitur omni iur. quod leges concedunt filiis legitimis et naturalibus. et sic videtur hic ter. q. filius legitima tus per hunc modum succedit agnatis et cognatis pris sicut legitimus et naturalis. ita videt. velle ter. ille que tene menti.

Hoc quoq. Liberi nati ex nuptijs legitimi me contractis. licet non solennibus. ad paternam hereditatem pariter vocantur. cuz filijs natis ex nuptijs solenniter contractis. siue precesse rint eos siue sequantur. hoc dicit.

Quia vo. Decorati maximis dignitatibus vsq. ad illustrem dignitatem inclusive. nuptias aliter contrahere non possunt nisi dotalia instrumenta scribantur. nuptie tamen prius contracte manet exceptis barbaris cuiuscunq. dignitatis existant. reliquis autem omnibus nuptias solo consensu contrahere pmit titur. h. d. No. q. matrimonium valet sine scripturis fallit in casibus quos dicit glo. super. d. iubemus. f. ad uerte ad id quod dicit glo. et vbiq. lex de hoc facit mentionem zc. quia circa hoc vide qd no. in. l. imperialis. 7 aut. maximis. L. de nuptijs.

Quid vo. Ad matrimonium sine dote contracto si mulier a viro sine rationabili causa reijciat. vt viro diuitem moriente. ipsa inops supuiuat. ad quartam ptez substantie viri admittit. si vir tres filios vel pauciores ex ipsa vel alia beat muliere. Si vo plures habeat. tunc ad tantam ptem admittit quantum est id quod vni filioz ppetit. Si vo econtra vir a tali vxore sine rationabili causa reijciat. d. suba mulieris nihil lucrabit. h. d. Que rit glo. sup. d. in talibus. qd si nullus filioz superest. sed tunc ascendentes. dicit hic. gl. q. in alijs rebo preferit vxor vt. l. vna. L. vñ vir 7 vxor. f. certe illa. pbat totum p. trariuz. qz vxori pferunt viri parentes. qre dic. q. vxor habebit qrtam bonoz viri. residuuz habebunt pntes. 7 sic erit idem qn supsunt pntes qd esset qn supsunt filij. et ita tenet doc. in aut. pterea. L. vñ vir 7 vxor. Sed qrit gl. qd si nullus ascendentiū superest. sed tunc trasuersales. Glo. hic et i dicta aut. pterea. ponit opi. qd dicem. Ja. de bel. ponit opi. pla. q. vxores habebunt tñ quartam. f. residuum tñ habeant trasuersales. nec possit hñ vxor aliud. Naz dicit. q. ista qrtā 7 residuum transferunt ex diuerso iure. 7 ideo in eis ius accrescendi locū nō hz. vt. ff. qui. mo. usufructu. amittat. l. si sub pditione. 7 doc. in. d. aut. pterea in. ij. q.

Glo. Nulla dignitas hodie phibet nuptias cum muliere humili et vili contrahere. dotalibus interuenientibus instrumentis. reliquis vo dignitatibus carētibz. solo affectu nuptias sine dotalibus instrumentis pmittitur p. trahere nuptias antiq. iur. sublato. h. d.

Illud quoq. Diuortio celebrato liberi ad patrem hereditatem nihil omnino vocant. 7 alendi sunt apud pentē q. diuortij causam nō prestittit. expensis alteri pentis pmittētis causaz diuortij. nisi al. inops sit tunc apud diuitem alendi sunt bis pariter obtinentibus in pentibus 7 liberis hoc dicit. Quero. dicit in. d. si vo p. cam. q. qñ mater dedit cam

divortio filij alitur apud patrem. quero cuius expensis? dicit glo. sup verbo alant. q. yr. addidit matris locuple-
tis expensis. et ita posuit yr. in ter. in aut. si pater posi-
ta super. l. vna. l. divortio facto apud quem zc. et istam
opi. tenet ibi glo. z in. l. alimeta. l. de neg. ge. Sed h
quero de vna. q. leges dicunt q. mater dz alere filium in-
tra triennium. Quero qualiter illud debet intelligi? Rñ
deo ita demuz si ipsa habebit de lacte z si ipsam lactare
deceat. z ita no. 330. in summa. l. de patria po.

Quia vo. Marito atq. vroz divortium cele-
braz pmitit ex causis hic enumera-
tis. b. d. Oponit. hic dicit q. qñ vir accusat vroz de
adulterio. dz se subscribere. Contra. l. de adul. l. quis.
Glo. ponit duas so. approbat scdm quod dicit in glo.
z sic hodie siue marit⁹ accuset iur mariti siue iure extra-
nei. debet se subscribere ad penā talionis. ita dicit glo. hic
sup verbo subscribere. z in. d. l. quis. et h tenet doc. ibi in
h. opi. z in aut. h nouo iure. et in. l. iure mariti. e. ti. z h
etiā tenet doc. in. l. crimē. l. qui ac. nō pos. z vide qd no-
ta. in. l. p. sensu. s. vir q. z. s. virū. l. d. repu. Ultimo
circa istum. s. dic. q. solum i vno casu matrimoniu pōt
separi. vitz p ingressum religionis vt in. c. ex publico cō-
de pueri. p. u. z vide quod no. s. de nup. s. distrabuntur
et de mona. s. sin autem vrozem.

Quia vo aliqui. Nuptie regulariter cō-
sensu non soluunt nisi
castitatis pcupiscentia dote z donatōe ppter nup. libe-
ris seruata. altero autē vel vtroq. alias nuptias postea
p. rabente. vel aliter luxuriose viuēte delinquentis suba ad
filios dz puenire. filijs minoribz p iudicē gubernatore
dato. filijs vo nō extantibz ad fiscum eorū suba dz pue-
nire. b. d. Quero. qualiter accipiant ista vba nisi for-
te castitatis zc. Glo. ponit hic super. b. castitatis. tu vo
dic de hoc exē de iureiurā. c. tua nos. xxx. q. v. q. deo. xx.
xviij. di. q. quedā. z. c. se. z. xxxij. di. c. seriatim. ex de cō-
uersi. p. u. c. j. in fi. Ultima glo. sup verbo pene. indu-
cit hunc ter. in ar. q. si pater ingredit mona. tenet dare
suā ptem bonoz filijs. cū demū p. mortē vel p. delictuz
pmissum tenet bona filijs. de hac. q. no. p. gl. s. de mona.
s. aliud q. et. j. de sanc. epi. aut. si qua mulier.

Quod autem Adulter virū q. tuncq.
tpe in expeditōe fuerit ex-
pectare dz. l. lras vel nunciū sospitatis ei⁹ nō receperit
si vo maritū mortuū esse audierit. nō l. ei nubere. nisi
dur belli p iuramentū h dixerit. z p iuramentū adhuc
cū expectare cogit p annū. pena p. ratiōibz imminente
b. d. Querit gl. virū qd h d. hēat locuz in q. cūq. mi-
litia. ita vt in ea et nō debeat tanto tpe expectari? dic vt
in gl. super vbo sustinere in fi. z ad id qd dicit de iure ca-
nonico. dic vt habes exē de spon. c. in pntia. de secundis
nup. c. dñs noster. xxxij. q. j. cū per bellicā. Alterius
iste ter. inducit in ar. p. Ba. de bel. in eo q. hec mulier in-
terrogat a duce belli q. est testis i morte viri sui. q. l. liti-
gatoribz interrogatōes et interrogatoria iudici dare.
facit. s. de testi. s. si vo dicat. ff. de adul. l. si postulanēt
s. q. s. tioni. ita dicit dñs Ba. videre de istis interrogato-
rijs q. danē a pte iudici. vide in. c. p. sentiu z de testi. li. vj.

Alteri⁹ est ar. iste ter. q. snia lata in cā mñionali p. tra-
mñionū nō transeat in rem iudicatā. sic hic vides in iu-
ramēto. de q. dic vt no. exē de re iudi. c. latoz. xxxv. q. viij.
in sum. vt lit. nō p. tel. c. j. Ultio glo. hic sup. b. spaciuz
inducit hūc ter. in eo q. hic d. q. dur belli sumpt⁹ iurat
de morte viri. q. testis nō dz dicere cām sui dicti. de quo
dic vt dixi. s. de testi. s. et licet. vbi glo. tangit.

Predictis. Admatrimonia etiā ex tribz alijs ca-
sibz supioribus additis distrabi
possunt et excep. hac p. sti. nūeratis z ex nullis alijs mñio-
nia dissoluuntur. b. d. Oponit. dñs hic q. impedimētuz
dirimit matrimoniu. s. xxxij. q. vij. c. matrimoniu. Sol.
vt no. extra d. frigi. z male. c. laudabilem. dixi supra de
nup. s. et per occasionem.

Quia vo. Mulier et vir peccans pena legitimi-
ma puniuntur. z iudices z officiales
negligētes. b. d. vsq. ad. s. si quis aut. s. hodie cor-
rigitur per. s. j. vt fra. filij. s. penult.

his quoq. Adulteriu psumit iuris pre-
sumptōe pbatū puniuntur sicut
veruz vindicta sua manet qñq. pmissa hic obtinentibz
in casibz futuris z pendentibz nondū finitis. b. d. Et ex
isto. s. sumitur autē. si quis ei. l. de adul. s. No. in hoc
s. q. admonitio debet pcedere vindictā de q. dic extra d.
vi. et ho. cle. c. fi. Secundo no. quē ex psumptōe damna-
ri. Tercio no. q. vindicta p. prijs manibz homini pmit-
tur. quia lex facit eū iudicē z vltorem. Quarto no. ter.
ibi non em debet zc. q. ille qui deliquit in ecclia. nō debz
ad eccliam pfugere. nec dz ab ipa defendi. ter. est hic ad
idē. j. eo. b. quis em zc. p. h est casus extra de imuni. ec-
cle. c. fi. dixi de hoc. s. de man. pñ. s. neq. autē. Op.
et videt q. ex psumptōe quis daminari non possit vt. l.
absentem in prin. ff. de penis. Glo. hic sup. b. punire po-
nit vñā solut. tu vo dic. q. hic est psumptio legis. ibi pre-
sumptio hominis. vt no. in. l. contraria. et. l. de adulte.
l. quis. et. l. si q. adulterij. e. ti. et d. hoc no. ij. q. j. c. semp.
z. xxxij. q. j. c. dicit dñs. dic vt ibi. Secdo opponit. z vi-
detur q. non liceat marito quemlibet occidere. vt. l. de
adul. l. gratus. z. l. marito. ff. e. ti. dic vt in glo. hic super
verbo perimere. sed Ba. d. bel. dicit hic esse speciale odio
sp. nentis tantam solennitatē ppter nimia p. uaciam
ip. ius adulteri. et q. hec lex loquitur generalit. z q.
cte. et q. facit virum vltorem z iudicē huius delicti. z q.
etiā loca distinguit ar. l. de rap. l. j. z qñ li. sine iudi. v.
ij. l. j. et. ij. circa qd vide qd no. in. d. l. marito. et p. tot.
in dicta aut. si quis ei. l. de adul. Quid aut iuris sit de
iure canonico. vide vt no. in ter. et glo. xxxij. q. j. c. iter
hec. Item op. ad. s. que igitur. ibi duz dicit amabili
p. positōe. hic innuit. q. de adulterio possit transigi. cō-
tra. l. de transac. l. transigere. Glo. pma q. est sup vbo
amicabili. dat hic q. tuoz so. quas p ordine dic vt in glo.
c. Ex prima so. no. q. clausula in fi. posita. non refert
an omia pcedentia qñ resuleret intellect⁹ iuri p. ratiōis
vt. ff. de adop. l. in adop. l. si idem in fi. ff. de iur. o. iudi.
de qua materia vide in. c. scdo requiris extra de app. l. z
in. c. ingitōni. e. ti. z qd no. spec. in ti. de instru. edict. s.
nunc aut. b. item. Ercepe. z vide ter. in. ij. s. filius. ff. de
li. z postu. p. iusta. l. j. l. de li. prete. vel exbere. Ba. d. bel.
obmissis solu. glo. soluit aliē dicēs. q. aut loquimur d. ad-
ulterio psumpto. z licitū ē transigē vt hic. aut de vero. et
tūc nō est licitū vt in. l. p. raria qd tene menti. Ultimo
iste ter. in. d. sin autē. inducit in ar. p. Ba. de bel. q. instru-
mentū q. plerūq. q. facit sibi fieri. q. l. iter equus suus est
p. cussus vel mortu⁹. vitz si fiat corā tribz testibz. Itz est
ar. q. crimen possit p. bari p instru. facit (dicit ipse). l. fi.
l. de p. ba. l. ij. extra quoz app. non reci. c. fi. de iureiur.
li. vj. De hac. q. no. p. glo. in. l. cōtra negantē. l. ad. l. i. s.
quil. z in. l. ij. pall. quoz ap. non reci. z. ff. ad turp. l. i. s.
nat. circa pñ. z no. p. glo. ex de b. sig. c. p. iustitōez li. vj.
z istam. q. disputant Ba. de are. quā refert l. y. in. l. pe.
l. de proba.

De heredibus ab intestato venientibz. Rubrica.

Lurimas diuersas
leges. Omnis generis ab intestato suc-
cessio in tribus gradibus diuiditur. vi-
delicet ascendentiū. et descendentiū.
et ex latere venientium. item in successi-
one patris vel filijfamī. prima causa est descendentiū
et primi quidem gradus equaliter. ceteri vo in stirpem
vocantur vsu fruct. parenti seruato. sub lata differentia se-
rus et patrie potestatis z agnat. z cognatōnis. b. d. vsq.
ad. s. consequens. Nota. text. in. ver. nam in vsu q.

Colla. ir.

Consequens ¶ Parentes succedūt descen-
dentibz libe-
rentibz nō extantibz grad⁹ p⁹rogatiua seruata. si vō pen-

De here. ab íntes. ve.

Quero veruz frater verigz cōiunctus admittat cum
auo vel pao vel pferat. In glo. finali hic q̄ est sup ver
bo propin⁹. sūt opi. tene opi. Ita. quā tenent glo. 7 doc.
in aut. defuncto. L. ad tertu. 7 p glo. L. de suis 7 legi.
heredi. l. in successione. et insi. de seruii cognat. S. toti
ens. quicqd dicat hic Ita. de bel.

Reliquum + fratres 7 sorores defuncti viri,
q̄ cōiuncti a descēdētibz 7 ascē-
dētibz ad eoz succēssionēz vocant̄ ceteris exclusis. eis
autē nō subsistētibz vocant̄ fratres ex altero parente
t̄m cōiuncti. cū quibz filij fratrum vocant̄ cōiunctōis di-
stinct̄. p̄habita. et filijs fratrum solūmō h̄mōi p̄uilegiuz
indulget̄. Itē sup̄stītibz fratribz defuncti cū ascendenti-
bus filij fratrum penit̄ excludūt. Itē filij frat̄z patris
defuncti. licz terciū gradū obtineant p̄ferūt̄. b. d. v. q̄
ad. s. si vō neq̄. Et ex isto. s. sumit̄ aut. cessante. l. d. le-
bere. et dic q̄ iste. s. in quātū dic q̄ filij fratrum nō admit-
tunt̄ cū parentibz. ē hodie correct̄ p̄ aut. j. vt fra. si. vt
no. aut. defuncto. l. ad ter. Quero hic dicīt q̄ qñ fi-
lij fratrum succedunt cū patris q̄ sunt fratres defuncti
succedūt in stirpem. Quero qd si nō succedūt cū patris
puta. qz nullus ex fratribz defuncti sup̄est. sed soluz sup̄-
sunt filij fratrum: an succedunt in capita vel stirpem? Bi-
cit a3o q̄ in capita. 7 idē tenet ip̄e i aut. cessante. l. d.
insti. bere. 7 i summa illi9 ti. et ista opi. videt̄ placere ḡ-
l. insti. de le. ag. succes. s. hoc etiam. Accur. vō tenet p̄-
tr. b. c. et in aut. cessante. l. de legi. bere. 7 in l. j. in duabz
glo. Rofre. vō tenet opi. a3o. vt ip̄e ponit in ti. de bo. po.
vnde cog. s. vlt. v. q̄rīt. spe. vō in ti. de succe. ab intesla.
s. j. v. s̄ an filij. recitat opi. 7 nihil firmat. s̄ dy. Jac. de
arena et cy. tenent opini. accur. vt no. per cy. in dicta
autē. cessante. Jaco. vō butri. in dicta autē. cessante
enēt opi. a3o. q̄ succedat in capita. et solūmō succe-
dat in stirpem: quando succedit cum patris. ratio est.
quia tunc succedit contra ius p̄mune. cum enim pat̄ri
sūt proximiores i gradu ad defunctum. debent p̄ferri
filijs fratrum. vnde lex statuit in p̄uilegium filiorum
fratrum vt succedant in loco patrum suorum. s̄ quando
succedunt inter se. non extantibus patris: remanent iu-
ra antiqua incorrecta. et hoc videtur inducere ter. in b̄
s. reliquum. v. ex diuerso ibi. sed ip̄is fratrum filijs 7c.
t. d. sin autē cum fratribz. ibi. tale p̄uilegium 7c. s̄
cedens opi. accur. videt̄ verior. et p̄bat p. s. j. p̄or. si
vō neq̄. secundo probatur et melius per istum. s. v. illud
alam. vbi exp̄esse habes. q̄ quando nulli supersunt pa-
tri qui sūt fratres defuncti. tamen filij fratrum succe-
dunt in locum patrum suorum. et p̄feruntur patris
defuncti qui sūt in tercio gradu. ad idē in dicta aut.
post fratres. v. bi autē. que sumitur ex isto. s. et sic
concluditur ex predictis q̄ etiam quando veniunt ad
hereditatem cum his qui sūt pares in gradu. succe-
dant in loco patris eorum. et sic in stirpem. Ulti-
mo no. glo. fi. que est super. ver. palam et incipit sed q̄
s.

Ut spōsalitia largitas sit spālis ptract⁹. Rubrica.

Hoc quoq3. Appellatōis tēpus ipō iure nō
currit. si p iudicē stetit qm̄in?
cām examiet ⁊ sniam pferat. b. d. Et ex isto. S. fuit aut.
Item si appellatōe. L. de tēpo. apel. Oppo. ⁊ videt q
qn̄ stat p iudicē q cā appellatōis nō ererceat. q tempus
currat: s̄ de restitutō. ar. l. si p p̄torē. S. ait p̄tor. si. ex
qui. ca. ma. cui⁹ cōtrarij iore dic glo. hic. q tēpus currit
s̄ dat restitutō. ⁊ idē q hic no. i dicta aut. Item si appel
latur. Tu vō dic. q tēpus ipō iure nō currit qn̄ stat per

Colla. ix.

De alienat. et emp.

iudicem appell. et hoc pbatu p huc ter. dum dicit nullū pūdicium saltim i sūptibz q̄s ab aduersario nō recu pet cū nō fuerit i culpa et istā opi. tenet hic Ja. de bel. 7 no. p glo. et Anno. et de appel. c. ex rōne. et habuistis no. 5. de appel. S. j. coll. iij. et ibi plene examinaui materiā isti us. S. et glo. hic que est sup verbo iudicium.

Aliud A sentētia pfecti ptozio appellari nō licz sed supplicari. j. r. dierū numeruz. q̄ snia executioni mādari debet. fideiussione p̄stita supplicatio ne porrecta. aliter nō retractatōis iure. illi seruādo qui se grauati putauerit. h. d. No. ergo q̄ pendēte suppli catione snia executōi mādatur. licet secus sit in appella. et circa hoc vide qd no. glo. in. c. cū litteris. et de i. inte. resti. et spe. i. ti. de suppli. S. ij. et quod no. doc. in aut. que supplicatio. L. de pre. imper. offe. que sumitur ex isto. S.

Ad hec Si mior restitutōem petit vt se ab here ditate abstineat creditores in p̄sentia constituti vocādi sūt. omibz aut vel qbusdaz in absentia constitutis et legitime expectatis. restitutio nihilomin⁹ indulgēda est. curatore bonis dato et bonoz inuētario facti. h. d. vsqz ad. S. rursus. No. hic forinā tenendaz q̄ in mior dz abstinere ab hereditate. Secūdo no. hic ter. q̄ in casu i. inte. resti. nō est necessaria. lit. pt. Tercō no. q̄ hic videt ter. q̄ vbi petit in ite. restitutio. puenit ad sniaz diffinitiuā lit. nō cōte. ita vī pbare hic ter. 7 p b optime fm vnā lec. ē casus in. l. sancimus. S. j. L. de iur. di. et. ff. de fideicom. liber. l. si dō. et. ff. vbi pu. edu. de bet. l. si. Quarto no. creditores eē citādos. rō est. qz pos sent ledi ergo rē. vt. l. nā ita diuus. ff. de adoptōibus. Ultimo no. in. v. iudicē. q̄ iudex ex officio suo pte eti am nō petēte. p̄ puidere ne bona hereditaria peant. et hoc iō. qz sibi hoc liquet vt iudici. Idem qd hic habes i aut. si omēs. L. si. vt se ab here. absti. sumpta ex isto. S.

Opōnit et videtur q̄ in causa restitutōis in inte. dz fieri lit. cōtesta. vt. l. papi. exuli. S. si. ff. de mino. L. d. tē. po. in integ. resti. l. si. 7. l. nec nō. S. si cū i. puicia in fi. S. ff. ex qui. ca. maio. l. nō em. e. ti. cū si. So. vt no. glo. et de offi. iudi. c. si. circa qd vide qd no. doc. i dicta. aut. si omēs in vlt. q. Querit glo. hic dicitur q̄ debet citari creditores vt h. et i dicta aut. si oēs. 7. ff. de mino. l. etiaz S. si. nungd debet citari legatarij. dic vt i glo. h. 7 in di cta aut. si oēs. Querit gl. an p ples pntes creditoēs si i dicta aut. si oēs. Sz qro i q̄ fiet pūdicium abntibz. B. Ja. de bel. dicit q̄ fiet pūdicium i hoc. qz restitū. nō differt vsqz ad tres mēses post citatōem absentis s̄ statim d cā cognosceat et p̄nūciabit. et snia oibz nocebit. vt. l. de etate. ff. de mino. circa qd dic vt no. doc. in dicta aut. si omēs in. iij. q. Querit qd si mior q̄ petit se restitui ad uersus additā hereditatē. ignorat q̄ sint creditores. qlif fiet citatio. dic q̄ fiet citatio generalis missio. pclamāte p ciuitatē vt. L. de remis. pig. l. si eo tēpoze. Ultimo h. d. si dō omēs. i eo q̄ dicit. q̄ si creditores sint absentes a loco in q̄ petit restitutio. mior dz adire iudicē loci vbi sunt. et p ipm iudicē facere illos citari. facit ad. q. q̄ ci tatio verbalis nō p̄ fieri extra territorij. de qua. q. dic vt dixi. S. de heredi. et falci. S. sancimus. d. illo dō adie. cto.

Rursus Male fidei possessore alienante em ptoz logi tēporis currit. dno aut ignorante annoz. xxx. erigit p̄scriptio bonafidei possessori. pfectū nō afferente dno dō rei. qbusdā annis pnte quibusdā absente sup de cēniū. tot anni ei addici debet quot annis i decēnio fuit absens. h. d. Et ex isto. S. sumit autē. malefidei. L. de pre scrip. lon. tempo. Item ex. S. de p̄scriptōe sumit aut. qd si quibusdā. e. ti. No. in hoc. S. casum in q̄ ad hoc vt proficit possessoribz longi tēporis p̄scrip. requirit scientia aduersarij cōtra quē p̄scribit. sicut in p̄scriptōe seruitu. um vt. L. de serui. l. ij. regulariter cōtra vt. l. si. L. de p̄

scrip. lon. tēpo. 7. l. sicut. L. de p̄scrip. xxx. anno. Que rit glo. dicit hic agnoscens. quero a quo tempore cōpu tatur tempus. r. vel. xx. annoz. dic vt i prima glo. hic. et in dicta aut. malefidei. circa qd vide qd no. pe. et ibi re fert Ly. in vlt. q. Querit vtrū iste. S. habeat locum i malefidei possessore alienate quocūqz tempe fuerit i ma lafide. vel tñ in malefidei possessore qui habuerit malā fidem ab initō sue possessionis. vt eius mala fides noce at bonafidei possessori quo ad decēnij p̄scriptionem. dic vt no. doc. i dicta aut. malefidei in prima. q. Ele nio ad. S. de p̄scriptione et quero. vtrū iste. S. habeat lo cum in re mobili. Dicit Ja. de bel. q̄ nō. cum hic loqua tur tñ de p̄scriptione. et idem dicit ipe in casu p̄cedentis. S. cum quo secūdo dicto cōcor. pe. vt refert Ly. i dicta aut. malefidei. in. ij. et. iij. q. Querit. d. qua absentia lo quitur iste. S. dic vt in glo. hic. et in dicta aut. q̄ si qbus dam. L. de p̄scrip. lon. tempo.

Quia dō Testamentū suas vires obtinet si ue testator p se sine p alium nomen heredis scribat. vacāte lege que contrariū asserbat. h. d. Ex isto. S. sumitur aut. et eo nō obseruato. L. de testa.

Querit glo. dicitur hic q̄ testator potest p alium no men heredis scribere. quero qualiter est hoc intelligen dum. Dicit quidam hoc habere locū cum testator exp̄ sit nomen heredis illi p quem vult scribi. s̄ si nutu expri meretur nō valeret. sed glo. hic videtur velle cōtra. dicit em q̄ satis exprimit testator cū annuit. sed contrarium no. L. de testa. l. iubemus. d. oportet em in glo. que inci pit. imo etiā. et. L. de fideicom. l. et in epla. B. Ja. de bel. dicit. aut ali⁹ exprimit nomē heredis et testator ver bis profitetur se agnoscere. et approbat nomē heredis. 7 tunc sufficit vt no. in. l. iubemus. S. quēadmodū. in glo. que incipit. nō regulam. L. de testa. quā glo. limita pro ut ibi no. doc. Si dō testator nutu tñ exprimit nomē he redis. tunc testamentū nō valet. vt nō. i dicta. l. iubem⁹. S. oportet. et in dicta. l. 7 in epla. Non ob. l. nutu al. in glo. q̄ illa. l. loquitur in legatis que possunt nutu relin qui. secus in heredis institu. que nō potest nutu fieri. vt no. in preall. glo. et circa predicta vide qd no. glo. in. c. cum tibi. extra de testa.

Legem dō Res ab ecclesia in principē tras lata. potest a principe in aliū tñs feri. non obstante. l. in contrarium loquēte. h. d. vsqz ad. S. si quando.

Si quando Falcidia cessat in re a testato re alienari. phibita his obti nentibus in casibus p̄teritis nōduz finitis. h. d. Ex isto. S. suitur aut. sed et i ea re. L. ad. l. fa. No. ex isto. S. q̄ si legatari⁹ phibit⁹ alienare dimittit falcidiā penes heredem. dicitur alienare. 7 ideo falcidia detrahi nō po test. Quides ergo vnum casum in quo est prohibitum de trahi falcidiā. sunt alij casus quos habes in glo. hic et in aut. sed cum testator. L. ad. l. fal.

De alienatōibz et emphyteosi. rē. Rubrica.

Ultis res immobi

les vel quasi ecclesie maioris constan tinopolitani. et locorum venerabilium sibi subiectorum alienari phibet. Em

phyteosis dō pmittit i p̄sda accipiētis 7 duoz successor p̄sione diminuta i sexta pte i p assis nō priaz villaz si reddit⁹ hz aliqz p integro canone deē i emphyteosim. si dō nullos hz reddit⁹. denē put mel⁹ potest. si at aliena uerit i ipialē domū vl quālibz domū venēabile. aut i ali os. tūc ordiarijs venēabiliū locoz a qbz emphyteosis fu it p̄cessa. electō dat hmoi p̄ctū alienatōis approbādū vl iprobādū. h. d. vsqz ad. S. si dō qdā. Querit i. S. facim⁹ cū glo solēnitatibz dz hodie fieri aliēatō i cābz a iur per miss. B. gl. q̄ fm p̄suetudiez dz fieri cū p̄fesu p̄oni si ec clesia p̄zonū hz. si dō p̄zonū n̄ beat. tūc si capella hz ple

banum debet fieri cum consensu plebani. Si vero non habet. debet fieri cum consensu episcopi. ita dicit glo. sup. ver. bo. licentia. Tu vero dic fin. Ia. de bel. q. alienatio rei ecclesiastice debet fieri cum solennitate que habet. i. e. s. licentia. et. s. hoc insup. et. l. de sac. sanc. eccle. autem. hoc ins. porrectu. hoc qd dicit Ia. est veru q. requirit i. istis alienationibus decretu epi vel superioris. alioz aut prelatoz rum inferiorz consensus auctoritas vel decretu no sufficit. vt no. Inno. ex de transac. statuimus in vl. gl. Sz quero qd de abbatibz an poterut in alienationibz eoz ecclesiaz sibi subditaz. decretum vel auctoritate interponere. vt an requirit decretu episcopi. De hoc p. Inno. i. dicto. c. statuimus. et qd no. glo. de re. eccle. no. alie. c. j. in cle. qua glo. tene meti. et in ea all. glo. hic posita. In eo autem q. glo. nra hic dicit e. observanda consuetudinem. an debeat consuetudo contraria solennitatibz p. in ra introductis observari. dicam. i. e. s. hoc etia. Secundo quero quid si alienatio fuit facta non observatis solennitatibz. dicit glo. q. tunc alienatio reuocatur ea cog. ta. q. dic vt in glo. hic sup. b. licentiam. et sic videt velle ista glo. q. ecclesie subueniat p. beneficiu restitutionis i. integritu. s. dicit Ia. de bel. imo alienatio ipo iure no valz. et ecclesia p. vdicare rem alienata. vt. s. de no. ali. s. vult em. et. s. quia vo. leonis. et. l. i. ubem. s. sane. l. de sac. sanc. eccle. 7. j. e. et qm dicam de hoc ibi. pretereo hic

Querit glo. sup. dicto verbo licentia. an amicis bn. meritis ecclesia donare possit. dicit glo. q. sic. diri. de n. ali. s. vult em. Querit glo. supra dicta quid in feudo an solus prelatus sine superioris auctoritate poterit dare res in feudum. dicit glo. q. sic. fm. consuetudinem regni. p. hoc vide. r. coll. de his q. feu. da. po. circa prin. 7. in ti. q. succes. feudum dare tenent. et i. ti. epi. abbates vel abbatisa in prin. s. j. 7. in ead. col. si de investitura in dnm 7. vasallu lis oriatur. c. j. in fi. et tene meti totam istaz gl. sup. verbo licentiam. Venio ad. v. de competentibz. q. ro qd vult dicere tex. p. assis. dic vt in glo. fm. prima exposi. et vide qd no. i. aut. perpetua. l. de sac. sanc. eccle. no. ta. men ex secunda so. q. dictio. p. denotat remotem qd tene menti. Venio ad. s. si vo. contigerit. no. hunc. s. vi. des em. h. q. si emphiteota ecclesie alienat emphiteosim in episcopu vel ecclesiam q. trasfert ipam. sed datur electio ecclesie an velit reuocare rem emphiteoticam vt no. et sic facit q. si emphiteota ingreditur monasterium. q. emphiteosis transeat. sed reuocatio pmittitur domino. sed certe quod dicit hic q. reuocatio pmittitur domino. videtur loqui qm ecclesia concessit in emphiteosim. sed quando priuatus concessit. no. loquitur hic. Item hic loquitur in alienatione expressa no. in tacita fm. Ia. de bel. tam. By. allat hunc. s. pro cau. ad predictam questione vt ipe no. in. l. si ita. s. si. ff. de le. ij. et doc. in aut. ingres. si. l. de sacrosanc. eccle. vbi glo. istam. q. format. Sed quero quid si in instrumeto emphiteosis expresse est dictum q. in ecclesiam no. transeat. Respondeo tunc non potest transire. obstante expressa phibitoe. q. dic vt no. p. glo. et By. in. l. si ita quis. s. ea. l. ff. de verbo. obli. et p. doc. in. d. aut. ingres. Sed quero quid i. feudo. an si feudatarius ingreditur monasterium. an transibit feudum in ecclesiam. dic vt hic p. Ia. de bel. et p. doc. i. dicta aut. ingres. et vide qd no. Inno. in. c. in presentia extra de proba.

Si vero quedam Ecclesia domos i. emphiteosim per petuo dare potest. data electione emphiteote vtrum vel ab initio soluere pensionem ad huc extantibus edificijs. vel velit domibz reedificatis soluere. quo cau. presta bit pensionem que reperiatur domo sic existente ruinosa. Querit pro declaratione huius. s. an remitteat tertia pars pensionis que reperiatur edificijs adhuc extantibus et due partes soluent. In glo. hic sunt opi. circa quam glo. vide qd no. 430 in summa huius ti. vbi videtur tenere opi. 30. glo. que est. l. de sac. sanc. eccle.

aut. si quas ruinas. et tenet q. tm. tertia pars prestetur. et due partes remittantur. et istam opi. tenebat ibi doc. et idem tenet hic Ia. de bel. et hanc opi. puto veram. Ibi in tertia parte pensioni 7c. 7. j. sequit procedat. diri. plene de hoc. s. de no. ali. s. quia vo. leonis.

Si vero aliquis Ecclesia maior 7. alie immobilium nomine vsus locationis 7. pignoris. ac etia nomine emphiteosis. petuo alienare possunt. solenni tate debita obseruata in psonis yconomoz. et quibusda alijs psonis alienatione penitus interdicta supradictis i. maiori eccle. q. tum ad domos ruinosas statuta ad omnia loca extensis. h. d. Nota primo tex. ibi nisi aliam mor 7c. q. ille qui accipit rem immobilem occasione vsu fr. ab ecc. dz ei dare ab initio cum vsu fructum accipit nuda proprietate alterius rei. ex qua picipiatur tot fructus quot percipiuntur ex re cuius vsu fructus accipit ab ecclesia vt hic. 7. s. de no. ali. s. hoc igitur et ibi no. Et no. etia p. glo. 7. doc. in. l. i. ubemus. s. si. l. de sac. sanc. eccle. pbatur etiam. s. de no. ali. s. si quis autem voluerit. quicquid no. Ia. de bel. in dicto. s. hoc igitur. quod videtur contra hunc tex. 7. leges. s. all. Secundo no. in. s. lo cationes. q. phibitus alienare phibitus est etia locare ultra. xxx. annos vt hic. et sic videt hic casus contra gl. que est in. l. codicillis. s. instituto. ff. de le. ij. que dicit. q. phibitus alienare potest locare in. c. annis que glo. ibi p. dy. reprehenditur. circa quod vide quod no. glo. in. c. j. extra de re. eccle. no. ali. in cle. Tercio no. in. s. yconomis. q. in quibuscuq. casibz in quibus pmittum e cle ricis vt possint alijs feuda pcedere. tamen no. est permittum q. possint concedere agnatis 7. cognatis suis. ita no. glo. p. huc tex. videlicet per aut. quibuscuq. modis. q. sum mitur ex isto. s. l. de sac. sanc. eccle. ita no. r. col. q. l. uel. tene. c. vno in prima glo. 7. ea coll. si de investitura inter dominum et vasallum lis oriatur. c. j. in fi. Et vide cir ca istum. s. quod no. glo. 7. doc. in dicta aut. quibuscuq. modis. l. de sac. sanc. eccle.

Quocumqz vo. si ex mobilibus soluere no. potest rem immobilem alienare potest. s. ex mobilibus soluere no. principium huius. s. et videtur q. ecclesia non teneatur ad publicas collationes. vt extra si contra lib. ec. c. j. v. itez nulla. So. iste. s. bodie corrigitur per. l. placet. l. de sac. sanc. ecc. et ideo sup. l. de his. l. de epi 7. cle. q. illa hoc co. cor. cu. isto. s. posita e aut. It. nulla pntas. q. illa l. corrigi. It. opponit 7. videt q. tm. generale pignus pmittat no. spale. vt. s. de alie. s. alienationes. So. iste. s. corrigi illu 7. glo. tenet hic. 7. i. aut. s. ius porrectu. de la cro sanc. ec. 7. s. de no. alie. s. nos igitur vt ibi plene no. It. opponit. hic inuit q. p. debitor debeat pputare fru ctus cu. sorte q. vsuras. l. d. vsuris. l. j. glo. hic poit du as so. 7. ide i. aut. s. ius porrectu. tene prima so. quas ibi approbat doc. i. secunda so. 7. no. r. q. ij. c. s. ius porrectum. qd no. i. dicta aut. s. ius porrectu. 7. i. l. nulla all. in glo. Querit qd si sut aliq. monachi in monasterio no. tm. sibi seruiut. an regrat consensu eoz. s. all. glo. dicit q. no. te ne meti. Pone. mlti sut i. ecclesia aliq. sut absentes. an co sensus absentiu regrat. dicit glo. q. no. Sz qro an debe ant citari. glo. q. e. in. c. fi. extra de maio. 7. obe. videt vel le q. n. ptra no. expresse p. glo. 7. Inno. i. c. cu. oes. ex d. co situ. 7. p. glo. i. c. pntiu extra de testi. li. vj. Sz pone q. minor ps est pns 7. maior e absens. qro qd iuris. vide qd no. extra de elec. c. cu. i. cunctis i. glo. q. incipit si citati et quod no. p. Inno. in. c. cum nobis. e. ti. Querit. di citur hic precium omnibz dando 7c. quid si pciu no. fuit solutu ab emptore creditori. an ppe pciu solu. creditori p platu. ex s. dicem. veditoz n. vale. vide qd tagut doc. in aut. s. ius porrectu. i. v. q. l. d. sac. sanc. ec. s. dic de s. la ti. p. Inno. i. c. j. de deposito. vbi tex. s. hui. declaratur.

Venio ad. v. si vo. pdictu in quo no. q. creditor inuit

Colla. ix.

cogitur. Secundo no. q. datur insoluiti creditori ius me-
diocre. Op. ad primū q. creditor nō cogat accipere ali-
ud p. alio. vt. l. ij. §. j. ff. si cer. pe. 7. l. euz a q. l. de solu.
So. dicit glo. q. hic est speciale ita no. s. d. fideius. §. qd
autem 7. ibi dicit. Op. etiam ad secundum no. solu. vt
no. in dicto. §. q. autem. et no. glo. hic et in contrario et
idem no. glo. in dicta aut. hoc ius porrectum. et in aut.
hoc nisi debitor. l. de solu. Quero. dicitur hic ad
iecta in precio. r. pte. quid vult hoc dicere? Glo. hic et in
dicta aut. hoc ius porrectū poit duas so. s. hic tenet pri-
mā expōitōem quā tenet a30 in sūma hui⁹ ti. 7. Ja. but.
in dicta aut. hoc ius porrectū. et vide. r. q. ij. §. hoc ius
porrectū. Quero. an solēntas introducta in alienati-
one rei ecclesiastice p. istū. §. 7. dicta aut. hoc ius porre-
ctū. hodie sit necessaria: dic q. nō. s. sufficit q. seruet so-
lennitas introducta. r. ij. q. ij. c. sine except. ita no. p. glo.
et d. rebus ecclie nō alie. c. j. li. vj. 7. ibi p. Inno. licz glo.
videatur velle q. seruet solēntas introducta p. istum. §.
vt no. in dicto. c. j. et de re. eccl. nō alie. Quero. pone
q. ē cōsuetudo i. cōtrariū. q. ista solēntas non seruet. an
valeat ista cōsuetudo. glo. que est. l. de sac. san. ecclie. in
d. aut. hoc ius porrectū dicit q. sic. ad idem qd no. s. e.
§. sancimus su p. dō licēntiam. Aldar. dō. sy. 7. Ja. bu. il-
luzem gl. reprehēdūt dicētes. q. cū hoc sit introductū i. sa-
tra libertatē ecclesie nō valeret. vt in aut. cessa. l. de sa.
san. ec. et Inno. vbi. §. dicit q. sufficit si alienatō fiat fm
solēntatē que i. illa eccl. p. cōsuetudinem ē inducta. licet
illa cōsuetudo sit pter ius. dūm nō illa cōsuetudo nō sit
grauis. Posti. ibi rīdet ad hoc dictū Inno. p. c. j. et de
re. eccl. nō alie. li. vj. p. qd. c. et. c. j. et de cōsue. tenet ipe
nō possz p. p. sūetudine tolli solēntatē introductā p. c. s.
ne excep. r. ij. q. ij. §. sūstīnēdo Inno. possemus dicere q.
dictū Inno. habet locū in solēntatibz que sunt introdu-
cte p. istū. §. et dicta aut. hoc ius porrectū. q. possint p.
cōsuetudine tolli. s. certe ille solēntates non sunt hodie
necessarie vt ipe tenet. Glenio ad. d. si dō gs el. primo
no. q. creditor dicit ē q. mutui. pbat in vtilitatez ecclie
cōuersum. Secūdo no. q. factū plati nō p. in dānnū ec-
clesie redūdare. Ad secūdu no. op. 7. vide q. factū p.
lati p. iudicet ecclie vt. l. i. ubemus nullā nauē. l. de sa.
san. ec. So. vt p. dy. in. c. delictū el. primo de re. iu. li. vj.
Quero qualiter pbat creditor pecūiam esse versaz
in vtilitatē ecclie. dic vt in glo. ma. ibi et intellige ver-
sum 7c. Sed querit glo. quid si creditor mutauit pe-
cūiā toti collegio. an presumat cōuersa i. vtilitatē ecclie
sic: dic vt in glo. et. l. j. in. §. si acceperit. ff. de in re dō. s.
q30 dicit pbari pecūiam puerfani in vtilitatē ecclie p.
presumpt. qd dic vt in glo. alibi gl. tenet q. sufficit cre-
diti pbari ecclie pecūia indigere tēpe dati mutui.
ita no. r. q. ij. c. hoc ius porrectū. circa qd vide quod no.
de. in dicta aut. hoc ius porrectū. vbi ponūt dīstic. Ja.
de are. sed tu. de materia hui⁹ glo. vide qd no. Inno. in
c. quibz dā. et de fideius. 7. in dicto. c. j. et de deposito.
Quero. an iste. §. habeat locū in q. libet creditore. an
in creditore ex cā mutui tū. dicit ipe q. habet locuz i. cre-
ditore feneraticō. secus si gratis mutualet ita refert cy.
in dicta aut. s. ius porrectū. de quo vide qd no. Inno.
in. c. j. de deposito. Ultio circa istū. §. qro in caū quo
requiritur cōsensus oim clericorū q. sunt in ecclia i. alie-
natione rei ecclesiastice. vtrū requirat cōsensus oim col-
legiatorū: vel sufficiat q. singularit et expressum cōsenti-
ant. dic vt no. glo. et de re. eccl. nō alienandis. c. j.

Hec vero. Omnes ecclie excepta maiore cō-
stantinopolitana. et venerabilibus
locis ei subiectis. pmutare adinuicem possunt. vtriusq;
ecclie indemnitate seruata. ea dō q. ab impiali domo. p.
cesserūt. nullo mō alienare possunt nec etiā mona. p. diū
aut inutile. ppter onus tributoz fiscaliz alienare pmit-
tunt. excepta maiore ecclia. et exceptis yconomis 7. pro

De alienat. et emphi.

pinquis quibz acquirere ē pbibituz. Nō. in. d. ea dō
casum in q. alienatio rei ecclesiastice oīno pbibet. etiaz
in caū in quo al. pmitit. sunt et alij casus quos dic vt in
glo. sup. verbo cōcedim⁹. q. sunt quicq. est et sextus. j. de
eccl. ti. §. si aut. et vide qd no. glo. i. dicta aut. s. ius por-
rectū i. ij. glo. 7. s. de nō alie. §. nos igit. Quero i. §.
et qm cognouim⁹. qūo epus vendicat. cū rei vendi. detur
dño. Dic vt in glo. 7. vide qd no. in. l. rem. §. loca. de rei
ven. 7. l. de sa. san. ecc. l. sancim⁹. Glenio ad. §. si dō
in quo no. casum in q. ecclesia potest res immobiles aliena-
re. sūt et alij casus vt. s. de nō alie. §. nos igit et i. dicta
aut. hoc ius porrectū. Glenio ad. §. yconomis 7. circa
istum. §. vide qd dixi. s. e. §. yconomis 7c.

Si vero quis. Si cōductor emphiteota
vt canonē p. bienniu nō soluerit. p. rei ci. de re. 7. dānnū
et pensionē soluere cogēdus est nulla actōne. p. meliora-
tione competēte. ecclesia aut repellere nolēte erigere p.
qd ei debet. h. d. Nō. hunc. §. 7. maxie i. d. si dō volue-
rit. nam hic vides q. emphiteota et colonus ecclie non
soluēdo canonē p. bienniu ita dānnū repellit si ecclia vult
7. sic videt hic ter. q. emphiteota p. canonē nō solutuz
nō cadit ab emphi. ipso iure. s. p. sniam. ad idem i. aut. q.
rem ibi repellit p. 7c. l. de sa. san. ecc. de qua. q. dic vt di-
xi. s. de nō alie. §. scire. nō repeto hic. Quero. qd si ec-
clesia habeat ab alia ecclia. an erit idem qd hic dī. glo.
dicit q. sic. sup. v. bienniu Idē no. i. aut. q. rem. l. de sacro
san. ecc. et facit ad istā glo. qd no. i. simili. j. de ecc. ti. §.
p. tempalibz. et. l. de sa. san. ec. aut. q3 actōes. Ulti-
mo circa istū. §. vide qd no. et de loca. c. si certa. dic vt i.
glo.

Sanctissimas. Immobiles res ecclie
pnt alienari. p. redēpti-
one captiuoz. nisi eaz alienatō ecclie fuerit ex p. se intēdi-
cta. Itē hīrlimoz ecclia res immobiles alienat legitime
p. p. cio statuto. h. d. Itē steril possessio i. eccliaz alienat
pbibet. 7. noie vsus ecclie pmissa ē alienatō. Itē sacra-
tissima vasa. p. captiuoz redēptōe 7. debiti solutōe alie-
nari pnt. h. d. Oppōit ad. §. si qdā. 7. v. q. ecclia n. pos-
sit tributoz noie guarari. vt. l. ij. l. de epi. 7. cle. So. vt in
gl. 7. hūstis. s. e. §. si dō gs de p. dictis. 7. no. p. glo. de sac.
san. ecc. aut. sic alienatō. Ultimo vide glo. q. incipit. q.
pactū. p. qua vide no. l. de condic. ob cām. l. ea lege. et
extra de condic. apo. c. verum.

Si dō pter. Cōtra hētes cū ecclia cōtra vel
pter formā hui⁹ p. sūtitōis. pe-
na hic inserta puniūt. et etiā tabellio q. taliū p. tractuum
īstrūta p. scripserit. Oppōit 7. v. q. ecclia locuplete-
tur cū aliena iactura. cōtra de. l. nā hoc a natura. ff. d. cō-
dic. vide so. vt i. glo. hic et. s. c. §. si dō gs 7. s. de nō alie.
§. si dō leonis. v. si aut. creditor. et. l. de sa. sanc. ecclie.
aut. qui rem. Ultimo circa istum. §. possem recitare que
dixi. s. de non alie. §. si dō leonis.

Et iudices n. expectāt sacras iussōes. 7c. Rubrica.

Doniāquidem iu //

dicantium. Iudices vt exonerent se. et
ratione odij euitandī relatōem ad prin-
cipē facere nō debent. sed ipi p. se debēt

fm iusticiam pronunciare. et si fuerint duo vel plures
iudices 7. discordent. omnes suam debent ferre sniaz. h.
d. vsq. ad finem. Nō. ter. in. d. si autem duo. q. vbi
sunt plures iudices omnes debent ferre sniam vt hic. de
quo quid iuris sit qn sunt plures iudices ordiarij vt de-
legati vel arbitri. an ē necesse q. omnes ferāt sententiā. vi-
de in. l. pomp. scribit. §. iij. ff. de re iudi. et quod ibi ple-
ne no. 7. l. tūc aut. 7. l. duo ex tribus. 7. qd i. eis no. e. ti.
l. item si vn⁹. §. itē si plures. ff. de arbi. 7. l. sicuti. e. ti. l.

quando puo. nō est ne. l. cum magistratus. Item an vnus possit alteri suas vices cōmittere in arbitro. ē gl. in. l. sicuti. ff. de arbi. in iudice. vide qđ nōt Inno. in. c. q2 ppter. et in. c. vices suas ē de elec. Ultimo. glo. b. dissinguit si plures sunt q ferūt diuersas iurias. qđ iuris sit. dic vt in glo. 7 in. l. duo iudices hic al. et in. l. nō di. stinguim⁹. §. si plures. ff. de arbi. 7 vide plene d re. in. c. si. 7. ij. q. vj. §. diffinitiva. v. item plures.

Et litigantes in exordio litis iurēt. Rubrica.

Resentem legē pro

ferimus. Principales psonae et similes in quacūq; lite corā quocūq; iudice iur. iurādū sub forma hic tradita cogāt pre stare pibz in pntia i iudicio cōstitutis

§ si psonae cōditio vel natura nō patiat eas ad iudicē ve. nire. iudex iurādū ad eas mittere d3. pte dō vtraq; v. altera i alia existēte puicia. coram loci iudice iurādū pssari d3. pena iurare recusanti imminēte. h. d. vsq; ad §. si qđ aut. Ex isto pzi. sumit aut. pncipalis posita su per. l. ij. §. de iuramēto calū. q addit certā formā pssati. onis iuramēti d calūnia. nam ibi plura narrant vt no. in. l. ij. §. q observari. L. de iura. calū. 120. ter. ibi dū dicit. aut appellatōes examinant. q2 ex isto. §. arguit glo. q in cā appellat. debet itez iurari de calūnia. in qua. q. glo. dissinguit dic vt in ea de hoc an in cā appellat. sit itez iurādū de calū. no. in glo. i. l. ij. circa pzi. L. de iur. ca. et in. l. si qđ mibi bona. §. si qđ stipulaturus. ff. de dam. infec. et est ex pssū hodie q indistincte. i cā appellat. pssat iuramēti calū. i. c. ij. in prin. de iura. ca. li. vj. Secun do no. i. d. sinant. q istud iuramēti d3 pssari corā iudice corā quo cā agitat. nisi psonae cōditio aliud pssadeat vt eius absentia. q2 tūc etiā alibi q corā iudice pssatur. de bet tū prestare pte presente. nisi cōditioni psonae iurātis nō cōueniat pntē pte pssari vt hic. et in dicta aut. pnci pales. ad idem. ff. de iureiurā. l. ad egregias. 7. l. genera lit. §. hīdē pntibz. L. de re. cre. 7 aut. §. iudex. L. d epi. et cle. 7. §. de testi. §. et qm. Tercō no. i. d. illo. vicz q actor et reus tale iuramēti denegātes pssare. cadunt a iure suo pssiam: nō ipso iure. idem in denegāte prestare iuramēti calum. generale. vt actor p ssiam ab actōne cadat 7 reus p ssiam habeat p confesso. vt no. i. l. ij. §. si actor. L. de iura. calū. cū qua cōcor. qđ no. in. c. si. ē de iura. calū. Sz quero vtrū ille q nō vult respōdere positionibz. debeat haberi p confesso. vide gl. que ē in. l. certum i prin. ff. de confes. et qđ no. doc. i. d. §. q si actor de hoc ē hodie casus in. c. ij. de cōfess. li. vj. Quero. di. citur hic i pzi. aut illos ad quos imediū 7c. quero q sunt illi. dicit glo. sunt heredes. § fm hāc lec. videt hic ter. q i stātia cause trāseat ad hēdes tā ex pte actoris q ex pte rei vt hic cū sua glo. et est casus fm vnā lec. qm ex parte actoris i. l. si ptoz. ff. de iudi. facit ad hec. §. de fide i. l. eū hoiez. de his q no. i fa. l. tam ex cōtractibz. ff. de iudicijs cū si. ista expositio nō videt huic ter. pgruere. q intelliga tur de heredibus. q2 heredes sūt pncipales psonae sicut defunct⁹. cū sit eadē psona cū defuncto. vt. §. de iureiura. amo. pssit. §. j. vñ supfluo cēt posita ista dōa aut illos 7c. hui⁹ timore dicit glo. illos scz pcuratores. et de qbz pcur. intelligat dic vt i glo. Et sic ex hac glo. 7 glo. §. sin. aut hic i glo. al. habes. q vbi dñs iurat de calū. nō de bet iurare pcurator. § cōtrariū ē hodie expssū q licz do min⁹ iuret de calūnia. nihilomī⁹ d3 iurare pcurator su us vt ē de iuramēto calū. c. ij. li. vj. An aut dñs pos sit iurare de calum. p pcur. licet de hoc olim fuerit opi. vt no. in dicto. §. sinant. et in. l. nō solū i pzi. ff. de pcur. tū ē hodie expssū q p. si h3 spāle mādātū. vt in. c. si. de iura. ca. li. vj. Quid aut sit de herede ad quē trāsit in stātia. an prestabit iur. de calum. generale. etiā si sit iura tū p defunctū. glo. j. i dicta aut. pncipales. videt velle q sic. 7 in. l. § si vnus. §. filio. ff. de iurijs.

Si quis autem Litigator penitentia ductus si personaz de clarauerit veniam meretur. sed ille qui dationem vel p missionē suscepit pena hic inserta puniatur. litigator au tem si pbare nequiuert. etiam puniatur iureiur. ab eo prestando q dicebatur suscepisse. sed pcurio postea tete cto piurus de piurio postea puniendus est. tutoribus 7 curatoribus iureiuradi necessitate et pene piculo imine te. hoc dicit vsq; ad §. et hoc §. Ex isto. §. sumitur aut. sed nouo iur. de epis et cle. 120. ex hoc. §. i. v. litiga tor. q qui nō probat. calumniare videtur. quod dic vt i glo. 7 p glo. 7 latius p doc. in. l. j. L. de aduo. diuersoz iudi. in. ij. oppo. et quod no. doc. i dicta aut. § nouo iur. L. d epi. 7 cleri. in. ij. q. 7 plene per glo. in. l. athletas. §. calumniator. ff. de his qui no. infa. et vide quod no. in. c. in. l. ij. §. idem diuus. ff. de testa. et vide quod no. in. c. finem litibus. ē. de do. et cōru. Secundo no. q recu sans iurare. habetur pro conuicto. vt hic in. d. sinantem a litigatore.

Et hoc quoq; Iudices prouidere debet ne spontule a litigatoribus illicite exigantur: pena eis imminet si tale delictū vindi care neglexerint. Item ipis litigatoribus a quibz spontu le illicite exiguntur. licet cōtra exigentes propria aucto ritate resistere. h. d. 120. ter. in fi. cum sua glo. q con tra officiales facientes illicitas excoziones. licitum est de facto 7 pzia auctoritate resistere. dicā de hoc in. l. p bibitum allegata in glo.

Quia vero Referendarij iussiones pncipis adimplē debet: et suis terminis debet cōtēti. nō aut circa alia debent se imiscere. his q hac pssit. dicūt in futis casibz obtinētibz ac etiā impē dentibz nōdum finitis. hoc dicit. 120. ex isto. §. duo. Primo q referendarij nō debet cogere ptes de trāfactōe et pacto. Secūdo no. ter. ibi aut ex nō scripto 7c. q ius fio pncipis emanās sine scriptis valet. de quo dixi §. de legit. §. omne dō. §. si dō initiū. 7. §. i medio lit. nō si. sa. ius. §. j. Sed cōtra primū opponit de le. huiusmōi in fi. ff. de le. j. Glo. sol. dic vt i ea. §. d bel. dē alit. dicit enī q ibi est cōtētiō inter ptes de re cōmuni eoz. hic dō de re pzia em⁹ ptijs tm. et ideo hic iudex nō cogit ptes sed ozatur vt. j. vt disse. iudi. §. si tū ptingit. 7. L. de ferijs. l. fi. circa. fi. ita dicit §a. de bel. De hoc an iur dices teneantur facere fieri trāfactōes 7 cōcordias int ptes. vide quod no. ff. de vsufruc. l. equissimū. et qđ no. § de mā. pzi. §. deinde. et qđ no. in. l. si ex cā. §. nūc viden du ff. de mi. 7. l. furti. §. qui iussu. ff. de his qui no. in fa. in. c. j. in fi. ē de trenga et pace.

De ecclesiasticis titulis et privilegijs. Rubrica.

Regulis ecclesia

sticis et privilegijs. Princeps sanctas regulas in scris qtuor concilijs expoli tas cōfirmat. 7 pcepit p legibz observa ri. et sedes ordinat et disponit. omiaq; pncipia ecclesijs et venerabilibz locis indulta pfirmat h. d. 120. in. d. sancim⁹. q imperator sacras regulas precipit pro legibus obseruari. concoz. sunt in glo. et fit etiam mentio de hoc ter. extra de iura. ca. c. j. et per hoc dicit hic glo. q cū de iure canonico sint prohibite vsuf. sunt etiā prohibite de iure civili. vt hic. et latius in aut. ad hec de vsuris. et quod no. L. de summa trimi. in. l. j. quod habuistis. §. nulli creden. agrico. §. j. et per azo. in summa. L. de vsuris. de hoc etiam an de iure civili sint prohibite vsure. no. p glo. ē de vsuris. c. qui in omnibz et vide qđ no. rñj. q. iij. c. quid dicaz. Sed quero an aliquo casu vsure hodie sint permisse. di vt no. per glo. extra de vsuris. c. conquestus. et. rñj. q. j. in summa. et vide quod no. in dicta. l. j. L. de summa tri. et. l. socium qui in eo. ff. pro so. que autem sit ratio q vsure sint pro hibite. dic vt no. Inno. extra d vsuris in rubrica.

Collatio. ix.

De eccle. ti. 7 primi.

Adhec. Ecclesie habent immunitatem a sordidis que pertinent ad refectionem et reedificationem itinerum viarum et similium. et libere sunt a lucratorum descriptione. hoc dicitur. Circa hunc. S. vide. l. placet. et l. nemine. et quod in eis nota. l. de sacrosan. eccle. et x. col. de stat. contra liber. c. j. Item nulla. ex qua sumit aut. Item nulla communitas sup. l. ij. l. de epi. et cle.

Pro temporalibus. Omnes prescripti ones. xxx. annorum aduersus priuatos currentes in ecclesiis ad. xl. annos extenduntur. hoc obtinente et in legatorum et hereditatum erectione ad pias causas relictorum. hoc dicitur. no. bene. d. b. ipso seruando et c. quia est notabilis. Querit glo. quid si ecclesia velit se tueri cum prescriptio contra priuatum. qualiter se tuebit. dic ut in glo. hic que est sup. d. annorum et in aut. quas actiones. l. de sacrosan. eccle. que sumit ex ipso. S. Sed contra hoc oppo. nam privilegia in dubio videntur concedi ad postulationem alterius. ut est de re script. c. si motu proprio. li. vj. sed rideo quod privilegia que conceduntur statuendo in genere. videntur concedi ex libertate. ut hic in dicta glo. et in dicta aut. quas actiones. cum sua glo. sed privilegia specialia in corpore iuris non inferuntur in dubio videntur concedi ad postulationem alterius. ut in contrario. Quid si ecclesia contra ecclesias velit se tueri. dicit dicta glo. quod potest se tueri prescriptio. xl. annorum secundum Jaco. Idem quod hoc. etiam in dicta aut. quas actiones. sed quantum ad positum. dic quod quando duo sunt principales privilegia. aut quilibet est privilegiatus in genere. sed non in ea causa de qua agitur. sed unus non in illa causa est privilegiatus. et tunc ille vult privilegio contra alium privilegium. et de hoc est casus i. l. vlt. ff. qui. ex ca. ma. nam si quilibet ecclesia sit in genere privilegiata. tamen in questione posita solum est privilegiata illa ecclesia contra quam prescribitur. non illa que prescribitur. sicut dicitur in duobus absentibus in dicta. l. vlt. Quandoque quilibet privilegiatus est in causa de qua agitur. et tunc quique unus hoc non vitando alter de lucro captando. vel quia unus hoc fauorabilior casus concedendi privilegium quam alius. tunc ille preferat qui potentius privilegium hoc. ut l. verum. S. penult. et si. l. seq. ff. de mi. Si vero privilegia sunt paria potentia. tunc contra tertium equaliter admittuntur. ut l. privilegia ff. de priuileg. cred. sed inter se ipsos potius positio est possidenda. ut l. si seruus. S. de illo. ff. de verbo. ob. et p. By. in. c. in pari. de reg. iur. li. vj. Querit dicta glo. quid de actione quanto minoris et redibitoria. an remaneat firma? dic ut in glo. hic. et in dicta aut. quas actiones. quod tangetur. S. hec constitutio innotat et c. in fi. Querit. vtrum ecclesia aduersus istas prescriptioes quanto minoris restituatur. et vsque ad quod tempus? dic ut in dicta glo. hic et in dicta aut. quas actiones. et ibi per docto. in. vj. q. 7 vlt. de circa predicta quod no. glo. i. c. auditis. extra de in i. reg. resti. et in. c. j. et ij. eo. ti. li. vj. et in. c. j. de in integrum resti. in cle.

Si quis. Monasterium et oratorium per episcopum et scopum orationibus et cruce ibi fixa iudicari debent. et ipsi fabricatores et eorum heredes compelliendi sunt adimplere. hoc dicitur. facit ad hunc tex. de pse. di. j. c. nemo.

Si quis in sua. Qui in domo vel suburbano predio ecclesiasticum ministerium celebrare presumpserit. aut alij celebrari consenserit sine clericis. dominum amittit et ecclesie applicat. sed si domo rei ignorante aliquis permiserit. ipse debet puniri et non dominus. hoc dicitur in glo. sup. verbo nesciente ibi. sic et miseri et c. et adde quod dixi. S. ut hi qui obligatas. S. qui antea. et c.

Si quis in nomine. Hereditas et legata deo relicta.

et ecclesie illius loci in quo testator domicilium habuit debetur. si vero relicta facta sunt vni sancto. et eiusdem nominis plures sint ibi ecclesie. pauperiori debetur. Si autem non est in ciuitate defuncti notata ecclesia et sit in territorio. illi debetur: si nec in territorio est. tunc ecclesie in qua testator domicilium habuit debetur. h. d.

Si quis edificationem. Si quis oratorium iussit edificari. debet ibi intra quatuordecim annos impleri. si vero edificium infra annum. et heredes adimplere cogendi sunt. et etiam designata persona per testatorem. episcopus autem loco inutilium personarum alium eligere debet. h. d. facit ad hunc. S. c. nos quidem. extra de testa. No. tex. ibi. et civilis iudicis et c. quod ex curio vltimam voluntatem pertinet ad episcopum et ad civile iudicem ut h. et ad idez. ff. de pe. here. l. hereditas in fi. et l. at si quis S. si cui. ff. de reli. et facit ad istud. S. ex de testa. c. relatus. et c. pe. Secundo no. d. et sigdez. quod ad edificatorem spectat electio gubernatoris. ad episcopum spectat confirmatio. et n. in epi. prate vtz positum per edificatores confirmare velit. an alium loco sui ponere. spectat. n. hospitalium gubernato ad episcopum. ut est de reli. domi. c. iij. et xvj. q. vj. c. oes basilice.

Item est ar. ille tex. fm Jaco. de bel. quod officium pmissarie non transit ad heredem. cum hoc videatur quod loco fideicommissarii seu executoris inutilium alij per episcopum ponantur. de qua. q. dic ut habes h. per eum. et vide per By. in. l. alimenta in prin. ff. de ali. et ci. le. et in Spe. de instru. edi. S. nunc aliquis. d. b. quod in muliere. et d. seq. facit tex. cum glo. in. l. antepe. ff. de tute. de qua. q. no. per glo. in. c. vlt. de testa. li. vj. vbi glo. firmat ista. q. Querit. hic dicitur infra quantum tempus heres cogatur implere oratorium vel ecclesiam. S. quero. quid in principali quod oratorium vel ecclesiam cogitur implere. ut. S. e. S. si quis autem. infra quantum tempus cogitur implere. an cogitur infra tempus hoc positum? dic ut no. per glo. ex de pse. di. j. c. nemo.

Si quis autem. Legato vel hereditate per redemptionem captiuorum aut alimentis pauperibus relictis persona a testatore designata. fm testatoris voluntate omnia adimplere debet. persona autem si non designata episcopus vel yconomus adimplere debet. l. testator aut donator prohibuerit. si vero persona designata sit et secundo monita adimplere distulerit. omni lucro priuatur. et episcopus vel superior fm testatoris voluntate distribuere debet. h. d. No. ex h. S. quod vbi in relictis ad pias causas non est datus executor per testatorem. succedit episcopus in executoris. alio preferat datus a testatore. ut hic et l. nulli. l. de epis. et cle. Secundo no. in. d. sin aut per redemptionem. quod vbi per testatorem non est datus executor in relictis ad pias causas. tunc hereditas distribuatur per episcopum loci. ut hic in. d. in omnibus. quod tene menti. Et ex ipso tex. sumpta est decretalis tua nobis. ex de testa. ut ibi no. Tercio no. hunc tex. in eo quod dicitur. aut donatio omnibus fm Jaco. de bel. quod iste tex. optine facit. quod si aliquis ex his in camera. donat bona sua pauperibus vel absentibus captiuis valet etiam si aliquis non acceptet. de q. q. no. l. de sa. san. ec. l. illud in fi. et p. doc. ibi. et sic iste tex. facit per opi. Jaco. de ra. ibi. l. hunc tex. ibi non aliter. Ultimo no. in fi. ibi. et omni alij et c. quod quilibet per questionem mouet ut vltima defuncti voluntas circa pias causas executioni mandetur. quod tene menti.

Opponit ad secundum responsum h. S. dicitur hic. quod vbi non est designata persona in testamento permittit episcopo executio ut possit pauperibus erogare. put ei placet. S. imo debet dare illa bona hospitali eranti in ciuitate vel territorio testatoris. ut l. si quis ad declinandam. l. de epis. et cle. intellige quod episcopus per. put ei placet et c. quod in ciuitate vel territorio testatoris non sunt zenos. seu hospitalia. alio est ut in. l. pria ita dicit glo. hic sup. d. erogare. qua no. l. episcopus de consuetudine prius seruaret. quia siue in ciuitate sint loca pia siue non. semper distribuunt prout eis placet.

Si autem heres que. Falcidia cessat in relictis ad pias causas. et heres soluere recusans intra sex menses ab insinuatione testamenti numerando ad usuras et fructus

ctus tenebit. Itē annale legatū alienari n̄ p̄t. nisi in p̄u-
cia remota fuerit relictū. h. d. No. q. in relictis ad p̄-
as causas cessat fal. Opo. p. glo. de. l. j. S. municipiū. ff. ad
l. fal. Glo. poit tres solutōes. finalit̄ tenet q. ille. S. bodie
sit correctus. idēz no. i. l. p̄ria. 7 i. l. si q. ad declinādā. S.
j. 7. S. pe. l. de epi. 7 cle. 7. L. ad. l. fal. aut. si mlier. q. su-
mit̄ ex isto. S. Queritur. vtz i relictis ad p̄as causas
cessat trebellianica. videt̄ q. nō. q. olim i relictis ad p̄as
causas n̄ cessabat. vt. d. l. j. S. municipiū. ff. ad. l. fal. S. bo-
die ē correctū i falcidia. vt. h. i. trebl. do correctū h̄ n̄ repit̄
g. 7ē. vt. l. p̄cipim⁹. in fi. d. apel. 7. l. sancim⁹. L. de testa.
cū si. In p̄riu videt̄ ter. h. dū dicit. omī falcidia vacante.
S. certū ē q. appellat̄. falcidie p̄tinet̄ trebellianica. vt. ff. ad
l. fal. l. p̄r. 7. l. ticia. 7. l. iubem⁹. L. ad trebel. g. 7ē. 7 istaz
opi. tenet h. Ja. de bel. 7 eā tenet Spe. i. ti. de instu. edic.
S. p̄p̄diōse. b. S. cū deductio. eā etiā videt̄ tenē Ly. i. aut.
sitr. L. ad. l. fal. cū p̄riu videt̄ tenē glo. i. c. j. de testa. li.
vj. S. p̄ma opi. videt̄ verior. p̄mo p. ter. istū. scdo. ga. lex
dicit. vbiq. cessat falcidia cessat trebel. vt. l. marcell⁹. S.
q. aut ad tre. S. q̄ro. an debita iure nate minuat̄ p̄pter
relicta ad p̄as causas. Bic q. n̄. glo. ē i. d. aut. sitr. 7 i. d.
l. j. S. municipiū. 7 in. d. l. si q. ad declinādaz. in p̄n. 7 in
dicto. c. j. de testa. li. vj.

Interdicim⁹ Episcopi admistratores a-
lienare p̄hibent̄ res tēpo-
re ep̄atus sue admistratōis quesitas. fallit si alienat ad
p̄as causas. 7 post eoz obitū eaz rez. p̄p̄ietas rebz n̄ a-
lienatis ad ecciaz p̄uere debet. res aut̄ an ep̄atū a q̄cūq.
vel post ep̄atū a p̄uictis p̄sonis acq̄sitas alienare p̄nt ab
intestato eis defunctis sine legitimo successore. successio
p̄tinet ad ecclesiaz. b. d. Ex isto. S. sumit̄ aut. licetiā. L. d.
epi. 7 cle. 7 circa istuz. S. p. eius declaratōne vide qd̄ ha-
bes. rij. q. j. c. illi aut. 7. c. seq. 7. c. duo sunt genera. 7 fac-
et̄ de testa. c. j. 7. c. regisuit. 7. c. cū in officijs. 7 ibi per In
nocē. 7 de succes. ab intest. c. j. 7. ij. 7 ibi p. glo. 7 vide quod
no. Inno. in. c. olim. de priuil. 7 quod no. docto. in dicta
aut. licentiāz.

Gubem⁹ Heretici res ecciarū ab eccia nullo
mō recipere p̄nt. Itē heretici 7 iudei
synagogaz 7 speluncā p̄stitue nō debēt. Itē etiā ab alijs
q̄ ab ecclesijs p. emphiteosim vel p̄ductōez possessiōes ac-
cipere p̄hibent̄.

Orphanotrofi. Orphanotrofi tutorū 7
curatorū fungūt officio.
nec satisfare cogunt̄. admistratōez aut̄ accipe debent sub
p̄ntia publicaz p̄sonaz. 7 ex cā nēcia res alienare p̄nt. S.
rōnez reddē n̄ cogūt̄. Itē eadez priuilegia p̄cedūt eccie
sancte marie 7 alijs oratorijs sub ei⁹ gubernat̄. p̄stitutis.
q̄ hz maior eccia p̄stantinopolita n̄. b. d. Op. 7 videt̄ q.
orphanotrofi teneant̄ reddere rōnez. vt. j. de san. epi. S.
yconom⁹. Due so. sunt in glo. p̄ria q. iste. S. 7. l. orpha.
l. de epi. 7 cle. sint correcte. 7 hāc so. tenet glo. in. d. l. or-
phanotrophos. Scda so. ē q. ibi loq̄t̄ i alijs gubnatoribz
7 hāc tenet Ja. de bel. p̄e. do de bel. dic̄ aliē. Aut q̄rim⁹
vtz teneat̄ reddē rōnez ip̄i hospitali. 7 dic̄ q. sic. ita loq̄t̄
dictus. S. yconom⁹. aut alteri. 7 dic̄ q. n̄. 7 ita tenet i. d. l.
orphanotrophos. in. ij. q. Quero. h. dicit̄ q. orphano-
trofos p̄t ex cā alienare bona orphanotropho. nūqd̄ i ta-
li alienatōe regrat̄ decretū. Bic vt no. in. d. l. orphano-
trofos. in. iij. q.

Et frat̄z filij succedant pariter 7ē. Rubrica.

Ortras emēdare le

ges. Fratres 7 frat̄z filij ex vtroq. parē-
te p̄uicti cū ascēdētibz defuncti ad succes-
sionē vocāt̄. antiq̄. l. cessante. 7 insinua-
tio donatōis p̄p̄ nup. obmissa mlieri n̄
p̄iudicat. viro aut̄ nocet. Itē illi q. a sedis nup. abstinet̄.
p̄p̄ietatis portionē i nūero liberoz p̄cipiūt. Item pene
dissoluentiū m̄rioniū sine cā p̄t locū h̄nt tam i viro q̄ in
virore. b. d. p̄er istud principiū corrigi. S. si igit̄ defun-

ctis. insit̄. de here. q. ab inte. S. q̄ro. h. loq̄t̄ q̄n filij vo-
cant̄ vna cū fratribz defuncti. 7 cū ascēdētibz ei⁹. sed q̄ro
pone q. sup̄sint filij fratres t̄m. 7 etiā ascēdentes. n̄ t̄m su-
p̄sint fratres defuncti. An filij fratris admittāt ad here-
ditatē fratris cū ascēdētibz. Bic Ja. de bel. q. sic. cum
sit eadez ratio. p. h. etiā facit rubica h⁹ p̄st̄. Glenio ad
S. illud q̄. istū. S. declara. vt diri. s. vt spon. largi. i. prin.
7 in. S. h. q̄z. Ultimo no. glo. h. sup̄ verbo actōz. ex qua
habes. q. donatio q. nō est simplex s. pot̄ ob causaz. insi-
nuatōne n̄ eget. idēz no. in. l. si. in prin. L. de iureiur. an.
diri. s. vt spon. largi. in prin. Glenio ad. S. q̄ do. istum
S. declara. vt plene habuistis. s. de nō eli. secū. nuben. S.
p̄sperimus.

De restitutione fideicommissi 7ē. Rubica.

Anta a nobis hūa

nitatis cura est. Restitutio fideicommissi
fieri debet p̄ditōne ex̄te. 7 p̄hibet̄ alic
natōis facta filiis p̄p̄is eoz nomibz
demonstratis. nō ex̄tēdit̄ vltra filios. p̄-
bibitio aut̄ alienatōis facta vt imp̄petuū res remaneant
7 nūq̄ de noie defuncti egrediant̄. vltra quartā generati-
onēz extēdit̄. 7 familie apel. nurus p̄tinet̄. Itēz vltimo
sup̄sint de familia res ad cū pueniētes in quacūq. p̄lo.
naz alienare p̄t his obtinētibz in omibz casibz 7 p̄lois.
b. d. 7 hec p̄stitutio fm glo. nō legit̄. No. in. S. nos igit̄
fm glo. q. p̄bibitio alienatōis facta filiis vltra filij n̄ ex-
tēdit̄. 7 sic nō extēdit̄ ad nepotes. S. h. intelligit̄ Jac. de
bel. q̄n sunt ex̄p̄ssa p̄pria noia filioz quibz est facta. p̄bi-
bitio. al̄s eēt secus. 7 ita in testa. de q̄ fuit facta h. mentio
fuit facta ex̄p̄ssio p̄prio noim filioz. vtz. s. e. in prin. de
h. an p̄bibitio alienatōis facta filiis extēdat̄ ad nepo-
tes. no. p. Dy. in. l. filiūssa. S. diui. de le. j. vbi hāc glo. all.
7 p. doc. in. l. volūtas. L. de fideicō. in. vl. q. Scdo no.
q. p̄bibitio alienatōis facta vt p̄petuo res p̄maneat i fa-
milia 7 n̄ ereant de noie testatoris. nō extēdit̄ vlt̄ q̄rtaz
generationēz. vt h. in. d. codicillū. 7. d. se. Sed q̄ro. qd̄
si testator p̄hibuit liberos vel heredes alienare volēs su-
as res ad suos descēdentes p̄petuo puenire. an ista p̄bi-
bitio extēdat̄ vltra quartā generatōez. Ja. de bel. dic̄ q.
sic. etiā in infinitū. vt. L. de suis 7 legi. l. si. s. de here. ab
inte. S. j. S. aliud ē in noie familie. vt b. S. nos igit̄. v. co-
dicillū. 7. d. seq. Tercio no. q. vltimo de familia sup̄
fuit. ille p̄t res ad eum pueniētes libere alienare. vt b. i. libe-
in. S. sancimus igit̄. circa fi. ad idē facit. l. cū p̄r. S. liber.
ff. de le. ij. quotiens. L. de fideicō. 7 ibi no. 7 circa ista ma-
teriā p̄bibitōis alienatōis vide. l. filiūssa. S. diui. ibi In-
lius agrippa. 7 ibi plen⁹ p. Dy. de le. ij. 7 p. doc. i. l. ca. L.
de p̄dit. ob cau. 7 in. l. vlt. L. de re. alie. nō ali. 7 vide qd̄
no. in. l. volūtas. 7 in. l. quōt̄. L. de fideicōmiss. 7 vide qd̄
no. Inno. in. c. raynaldus. ex̄ de testa. Ultio glo. in. S.
manifestū. inducit hūc ter. p. casu p. Jo. opi. q̄n i codicil-
lis p̄t adimī legatū i testa. relictū. h. codicilli n̄ sint in te-
sta. p̄firmati. qd̄ dic̄ vt in glo. h. 7 p. glo. 7 Dy. in. l. here-
des. S. si q. post. ff. de testa. 7 p. glo. i. l. datū. L. de codicil-
lis. S. si q. post. ff. de testa. 7 p. glo. i. l. datū. aut sūt
S. aduerte ad id quod dicit̄ glo. de codicillis. aut sūt
testamēto p̄firmati. aut nō. q. hodie sp̄ vident̄ testamēto
p̄firmati. siue testa. p̄cedat codicillos siue seq̄t̄. vt insit̄. de
codicil. S. nō t̄m. 7 no. L. de codi. l. siue initio. 7. ff. de iure
codicil. l. an tabulas.

Et nulli iudicū liceat h̄re loci fuatozē. Rubica.

De cūq. ad vtilita

tatē n̄oz subiectoz. Regularit̄ nlli li-
cet loci fuatores vt̄ files p̄puicias m̄i-
tere. Fallit si dīna iussio ex̄ cā emanauit
rit ex causis inf̄tis. h. noie loci fuatozis etiā his casibz
cessante. S. noie iudicis vt̄te p̄side. p̄uicie cū suis officia-
libz sibi oio auxiliū p̄stare oī p̄suetudie s̄blata. iudices a
necitate iminēte. p̄uicia debet suis exp̄sis cūire. p̄ca p̄a
ciētibz iminēte. Itē a iud. p̄uiciaz cautela ex̄igē. l. p. ex̄a

eta habet p soluedis pecunijs exactionu3 publicaz. nisi
speciales iudices ad hoc fuerit destinati. h. d. v. q. ad. S.
7 hoc puenit. No. rex. ibi. male. n. adinuenta. q. mala co-
suetudo longo tempe no firmat. pcor. sunt in glo. Sz
quero. qd de tpe logissimo. Circa b vide qd no. glo. in. l.
vni predioz. L. de agri. 7 c. li. xj. 7 vide qd tagit glo. x.
col. de ali. feu. L. vnico in fi.

Et hoc Nullus occasione lucro3 iniquitates 7 i-
usticias facere debet. pena ptrafacienti-
bus imminere. Itex iudices ordinarij ac etia delegati. etia
az si sunt delegati a principe. appellaciones suscipe debet.
quib3 pendetibus nihil debet innouari. h. d. v. q. ad. S. qm
No. ex hoc ter. q. si iuder phibet aliquem testari. co-
demnat parti que ex b ledit in dupluz. 7 idem cet in alio
phibente. quod vic vt in glo. 7 habuistis in. S. si puctus
hic all. 7 no. in. l. ij. L. si qs aliquem testa. phib. No. se-
cudo q iudices cogut appellatoez recipe ab eoz sententijs
legittime interpositas. quod dic vt i glo. 7 habuistis ter.
7 glo. s. de indi. S. nros. col. vj. debent etia iudices apo-
stolos dare etia parte no petere. vt. l. eos. S. aplos. L. de
appella. Sed hic quero. pone q ps no petit. nec iuder
redit aplos. quid fiet? certe appellatio habet p deserta.
vt. L. de appel. l. qm nonnulli in fi. sed si ps petit infra tem-
pus debitu. 7 iuder no dedit. ad hoc vt appellatio si habe-
atur p deserta. debet appellans hoc prestari infra tepus.
l. cuius in fi. ff. de ap. reci. que ptestatio seu ptestato si fu-
erit deserta. videt appellatio deseri. ita habes i ter. 7 gl.
ff. de libel. dimis. l. vna. S. j. Lm? aut expensis debet da-
ri apostoli. dic vt no. glo. de appella. c. ij. in cle.

Quoniam Iudices debent fm. l. delinquen-
tes punire. no alios p alijs com-
prehendere nec damna inferre. nec pignoratones seu res
presalias facere. nec delicta vendere. pena ptrafacientib3
imminere. h. d. v. q. ad. S. si vo quis. No. huc ter. fm glo.
ptra potestatem qui punit totam comunitate3 p aliquo
delinquente. circa quam glo. aliqua dicam. L. de exac. 7
execu. l. nullaz. li. xj.

Si vo quis Criminosus edictis legittimis
est vocandus. 7 eo latitante iu-
der legitime pcedere debet. eo vo in alia puincia tegete
capicndus est. 7 ad locu delicti transmittendus. vt ibi sup.
plicitu patiat. pena ptrafacientib3 imminere. h. d. Et ex b
S. sumit aut. si vo criminis. L. de adul. No. ex hoc. S. q
vt delictu sit punitio delinquens e remittendus ad locuz
delicti. vt hic. 7 dicta aut. si vo criminis. ad idez. l. si cui. S.
vlt. de accu. et de rap. c. j. 7 quod ibi no. p glo. 7 Inno.

Sed circa b quero. an iuder loci vbi criminofus degit
cogate remittere ad madata iudicis loci vbi delingit? 7 vi-
detur q no cogat. sed possit remitte ex vbanitate. vt no.
glo. ff. de accu. l. si cui. S. si. sed docto. nri tenent ptrarinz.
videt q iuder loci vbi criminofus degit. tenet de necessi-
tate remittere. p hunc ter. ibi. iubemus puincie illi? in-
dicez. quod verbu iubemus est verbu3 necessitatis. vt. ff. p
infla. l. j. 7 ij. Nec ob. q par in parem no bz imperiu. vt
ff. de arbi. l. nam 7 magistratus. quia in b iuder loci deli-
cti est maior. q sit iuder loci vbi delinquens degit. ita doc.
no. in aut. qua in puincia. l. iij. q. l. vbi de ci. agi opoz.
Prefea hic in. s. si vo qui publicaz. est verbu3 impat. per
quod videt q iuder loci delicti possit impare iudici loci
vbi delinquens degit. 7 verbum impat. necessitate3 impoz-
tat. xij. q. j. quod precipit. Preferea hic iuder negliges
remittere punit. q apparet q remitte tenet. Secundo
quero. nuquid iuder loci vbi delinquens degit teneat re-
mittere sine cause cognitioe. vel an poterit de crimie co-
gnosceret? 7 videt q sic. vt hic dum dicit supplicijs legitti-
mis subijcienduz. 7 sic innuit. q iuder remittes de crimi-
ne cognouerit. ad idez. ff. de custo. 7 erbi. reoz. l. diuus.
Docto. nri tenet q 7 dicit. q sine cause cognitioe remit-
tere debet. p hoc inducit p casu si bn intelligat. l. si cui.
S. si. ff. de accu. ita no. i pi in. d. aut. qua in puincia. l. iij.

q. 7 de his duabo questionib3 vide quod no. doc. in. l. pre-
randu. S. sinait reus. in. vij. 7. vij. q. l. de iudic. 7 est de
his duabo. q. glo. ordinaria de re indi. c. pastoralis. i cle.
7. j. plene no. Querit glo. hic sup verbo pprehendere.
nuquid in ptractib3 sit locus remissioni? 7 ponit opi. 7 i
dicta aut. si vo criminis. 7 no. plene per glo. in. l. heres ab
sens. ff. de indi. et de fo. ppe. c. l3. 7 p Inno. i. c. dilecti. e.
ti. 7 plene p Ly. in dicta aut. qua in puincia. in. v. q. la-
tissime p Guil. de cum. ff. de eo qd certo loco. l. j. 7. l. vbi
de curiali vel cohar. l. ij. b hodie de hac. q. est casus extra
de fo. ppe. c. romana. S. phentes. li. vj. quod forte locu bz
nisi renuciatu sit fori privilegio. vt no. in. l. j. ff. si qs in ius
voca. no ierit. Sed circa pdicta quero de vno. pone q
iuder huius ciuitatis cepit malefactorē in territorio ci-
uitatis assisij. an iuder ciuitatis assisij poterit dictu ma-
lefactorē petere. dicēs. q est captus in eius territorio. vi-
de et de fo. ppe. c. ex parte. el. pmo. Querit Ja. de bel.
aliquis accusatus est in ciuitate de crimie 7 pessus e plu-
ra crimia pmisisse extra territoriu illius iudicis. an erit
puniendus de illis maleficijs ex territoriu commissis. de q
bus accusatus no est. Ja. de bel. videt inclinare ad istam
sniam. q delicta pmisissa ex territoriu agguat delictu h co-
missuz. de qua. q. no. p Dy. in. l. si cui. S. si. ff. de accu.

Et hoc vo Iuder alterius iudicis successor.
iustione3 pcessori suo factaz adim-
plere debet. nisi sit p ius vel publica vtilitate3. qz tuc etia
secuda iustio expectat. b dicit. No. ex b. S. q morte ei?
cui iustio facta e. iustio no expirat. Secudo no. q pceptu
factu p publica vtilitate no valet. nisi scda iustio emana-
uerit. vt h in ter. 7 habuistis. s. de ma. prin. S. deinde co-
petens. no. in. l. vl. L. si ptra ius vel vti. pu. 7. s. vt deter.
sit nu. cle. S. hoc quidez. Tercio no. q etia iudicis prece-
ptum debet impleri l3 precipies vel ille cui pceptu remo-
ueat de officio anteq illud pceptu insinuet. Dppo. 7 vi-
detur q ista iustio seu pceptum extinguat morte eius cui
facta est vel eius officio finito. naz mandatū morte man-
datarij extinguit. vt. l. inter causas. S. morte. ff. man. hic
no pfone b officio fuit facta iustio vel delegato. vt in glo.
sup verbo rescriptu. circa quaz glo. vide. c. qm abbas. et
de offi. dele. 7 silez glo. habes i. l. 7 quia. ff. de iuz. om. iu.
7. ff. de reg. iuz. l. inde nezacius. 7 i. l. tale pactu. S. vltra.
ff. de pac. 7 ibi p Guil. 7 ptra hac glo. vide quod no. doc.
i. l. id qd paupib3. L. de epi. 7 cle. 7 qd no. p glo. Jo. an.
in. c. si. de testa. li. vj. Secudo oppo. ad. b. si vo pcepta
hic dicit q morte pipientis pceptuz no finit. ptra. quia
morte delegantis finit iurisdiclio. vt dicta. l. 7 q. glo. h
ponit tres fo. 7 prima solu. hic positaz videt tenere glo.
xij. q. j. q precipit. 7 Spe. in ti. de iudice deleg. S. reitit
b. itez mortuo. Ultimo hic Ja. de bel. ponit vnam. q.
qua disputant in ciuitate perusij. q talis est. Quidā ba-
bens dignitate3 ex electioe vel successione obuientez.
accepit mutiaz a mercatore. alter postea successit i locuz
eius in eade3 dignitate. mo querit. an successor compelli
debeat ad soluendū debitu3 pcessoris. 7 quo iure. de q. q.
dic vt hic p eu.

Quia vo Creditor qui filios debitoris presum-
pserit p debito retinere. a debito ca-
dit. 7 tantūde3 dabit eis. aut parētib3 eoz. 7 corpalibus
penis afficiet. h. d. Ex illo. S. sumit aut. immo. L. de ac.
7 ob. Quero. vtz cadat a debito ipo iure vel p sniam?
credo q ipse iure. vt nota. in dicta aut. immo. Quero.
an huic. l. possit renuciari glo. q e in. d. aut. immo. dic q
no. de quo dic vt no. in Spe. de renū. 7 pclu. S. j. b. itez est
bñficiu. Sz quero. an filij possint dari p ostagijs 7 ob-
sidib3. de q dic vt no. glo. in. l. ij. L. de patri. q si. distra. 7
et de iureiur. c. ex rescripto. de pig. c. ij. de arbi. c. exposi-
ta in fine.

Et illud Iroz si crediti instrumēto pñtiant. p-
prio iure in danū suū vel suā subaz aut
scipaz p eo obliget. ipo iure no tenet nisi manifeste appa-

reat pecuniā in ipsius utilitatē fore pueris. h. d. **Op.**
z videt q si mulier p̄sensit viro suo multoties q teneat.
vt. s. vt. i. mobi. ante nup. do. s. j. v̄itas est q h logē. q n̄ p
marito intercessit. l. 3 pla. dicat s. z circa s vide qd no. do
cto. in aut. si qua mulier. l. ad vell. que sumit ex isto. s.

Querit Ja. de bel. an vxor cum viro possit in eodē in
strumēto se obligare. Et breuit̄ dic. q si certū ē p̄ctū cele
brari in p̄piaz utilitatē mulieris. valet. vt b. s. in prin.
an aut̄ huic legi possit renūciari. dic q nō. vt no. in dicta
aut. si qua mulier.

Necessarium. Mulier i causis civilibz n̄
debet in carcere includi. in
criminalibz dō p̄mittēda est fideiussozie aut iuratozie cau
tioni. vel debet tradi mulieribz custodiēda. h. d. **Que**
ro de quibz mulieribz loquit̄. dic de mulieribz bone p̄di
tōnis. secus in meretricibz. ita no. doc. i aut. s. nouo iure.
l. de custo. reoz. quā aut. h̄nt quidaz sup. l. j. l. de offi.
diuer. iudi. **Querit** d. s. h̄ si dō ḡuissimū zē. q dicat ista
crimīa. vide quod no. glo. in. l. auriū. s. in delictis. ff. d
mino. in. l. liber hō. ff. ad. l. aquil. de reg. iur. in. l. ad ea.
xxvij. q. vij. s. quēadmodū.

Si quando. In crimine adulterij masculus
mulier dō in monasteriū mittet̄. h. d. **No.** in b. s. q pena
capitis olim statuta p̄tra adulteriū p̄mittētes. p iura. l.
remanēt firma in masculo. vt b. s. in femia corrigūt. vt. j.
in. s. adultera. **Op.** z videt q mulier de adulterio dā
nata. in monasteriū mitti n̄ debeat. qz alteri corpi qd ad
penā dari nō pōt. vt in glo. b. z in p̄rio in ea all. z. l. de
adul. aut. s. nouo iure. z. l. de decurio. l. ne quis. lib. x.

Itez oppo. ad. v. z sigdē. z videt q filij habeāt tñ legit
timā. vt. j. de san. epi. s. si q mulier. **Glo.** b. super. v. duas
ptes. z in aut. s. hodie. l. de adul. poit̄ duas opti. doc. ibi
approbant istaz. q ibi loquit̄ qn̄ mulier sponte ingrediē
mona. z hanc so. tenet b. Ja. de bel. z glo. s. de mo. s. illd
qz. **Itez** oppo. ad. v. si dō descēdētes. z videt q vbi sunt
ascēdētes. qz ecclia seu mon. totū habeat z nihil habeat
ascēdētes. naz ecclia loco filij habet. vt. j. de san. epi. s. b
p̄nti. ita habes ex glo. b. sup. v. vncias. quod an sit verū.
no. in. d. s. b. p̄nti. **Secūdo** habes q monasteriū exclu
dit parentes ingrediētū ab omi successione. quod an sit
verū. no. p glo. z doc. in aut. si q mulier. l. de sa. san. ec.
dicam. j. de san. epi. s. si q mulier. **Itez** circa terciā so.
dicte glo. sup. v. vncias. quā reprobat Jac. de bel. videt
an post bienniū efficiat̄ monacha ista mulier. vide qd no.
glo. eē de p̄uēsi. p̄u. c. gaudem. **Itez** oppo. z videtur
q maritus eo tpe quo mulier adulteriū p̄misit. dotem lu
cret̄ sine aliquo pacto. vt. s. vt li. ma. z auic. s. qz dō pluri
mas. z. l. de repul. l. p̄sensu. s. vir qz. **Glo.** b. sup. v. s. eūa
tur. poit̄ tres so. qz etiā poit̄ i. d. aut. s. hodie. l. d. adul.
b. Ja. de bel. inherēdo scde opti. b. posite. dicit sic. **Aut** de
adulterio ē actū criminalit̄ ad penā b. l. z vir vxorē dāna
tā de adulterio p̄t in bienniū recipere. z tūc vxor singit̄ nō
peccasse. z nuptie n̄ ledūt. z pacta dotalia suis t̄pibz obs
uant. vt b. s. in. d. v. adultera. i. prin. **Aut** vir vxorē intra
bienniū recipere recusauit. vt mulier i mon. p̄maneat. tunc
vir eo casu ex adulterio dotē n̄ lucrat̄. s. ex pacto. vt b. s. i
fi. z ē rō. qz pena mitigaē ex p̄ncipis z legis clemētia z eē
ex pietate. z eo qz i mon. ipa ē vt de p̄ctis p̄miaz agat. z qz
mon. oēs maculā detergit. vt. s. de mona. i. pri. **Aut** ē ci
uilit̄ actū. z tūc si ex adulterio ē missa i mon. vir n̄ posset
agē civilr vt dotē lucrer̄. s. doc. n̄ sequētes istā so. gl. aut
est actū civilr. aut criminalr. dicūt posse agi civilr. vt ipsi
no. in. d. aut. s. hodie. i. iij. opi. z vide qd no. glo. l. de re
pu. in. d. l. p̄sensu. s. vir qz. z p. **Izo.** in sum. illius ti. i. fi.

Ultimo. qz in. d. v. adultera dicit̄. q vir p̄t sibi recōci
liare vxorē de adulterio damnatā. z in mon. missaz. qz
nunqd possit eā recōciliare inuitaz. **Glo.** tenet q sic. ita
no. eē de diuoz. c. ex l̄ris. in vl. glo.

Quia dō. Ad matrimonio sine cā diuozio aut cō
sensu soluto. delinquētes i mon. mit̄

tendi sunt. pena legitima eis imminēte. ac etiā corz mini
stris. recōciliato aut matrimonio p̄sensu vtriusqz p̄sq̄ i
mon. mittat̄ pena remittit̄. s. altero recusante. ille solus
pena legitima punit̄. h. d. **No.** in. d. v. viro n̄bilomin
casuz. in quo v̄sfructus bonoz filij patri nō querit̄. de
quo plene habuistis. s. vt li. ma. z auic. s. j. i. fi. **Op.**
nūc in. v. si dō bi qui matrimoniū. hic innuit̄ q postq̄ sūt
in mon. recōciliatio locū n̄ hz. p̄tra. s. eo. s. prime prece
denti. v. adultera. in prin. **So.** maritus qui n̄ peccauit
potest sibi recōciliare vxorē. etiā postq̄ vxor missa est in
mon. dum tñ hoc faciat infra bienniū. vt ibi. s. maritus q
peccauit nō pōt sibi recōciliare vxorē postq̄ est missa in
monasteriū. vt hic. ratio. qz post penam a lege imposita
nō potest penitere. vt. l. qui ea mēte. ff. de fur. **Ultimo**
vide glo. sup. v. p̄sensit. quia inquantū dicit̄ idē in col
lateralibus. intelligas nō in casu huius. l. sed in casu. l. si
quis. s. testandi allegato in ea. collaterales nullo mō ad
mittūt̄. s. tñ ascendentes. vt hic vides.

Si dō quis. Accusatus de adulterio z abso
lutus. si postea cum eadez mu
liere turpiter cōuersari inueniatur. vel inter eos matro
nium esse secutum. matrimonium nō valet. pena ei z mu
lieri imminēte. nulla alia p̄batione exquisita. hoc dicit̄.

Querit. nūquid id quod h̄ dicit̄ sit p̄sumptio iur. z
de iur. dicit Ja. de bel. q sic. p quo vide quod no. glo. in
l. absentem. ff. de penis. z quod no. doc. in. l. si quis ei. l.
de adul. que sumit ex. s. his quoqz. s. vt li. ma. z auic. dīc
etiam hic Jaco. q in casu huius. s. non erit licitum ap
pellari a sentētia. vt colligitur ex hoc tex. z ar. l. vnice. s.
sinantez. l. de rap. virgi. **Ultimo** i casu istius. s. qz
an condemnabitur de adulterio posito q nō probetur de
p̄uaricatione cum fuerit absolutus a iudice. dic q sic.

Quia dō. Pene corporales z pecuniarie minuū
tur certo modo p̄terq̄ in crimine
se maiestatis. h. d. **No.** ex hoc. s. i. d. si dō criminis. q ma
nus est membz. vt in aut. sed nouo iure. l. de fer. fugi. q
sumit ex isto. s. z no. in ist. de iniurijs. s. pena. z ibi dicit̄
de pede. **Querit** glo. dicit̄ b. q vbi crimē mēbz absc
sionē requirit. vna sola manus debet amputari. s. qz
de qua manu intelligit̄ dic vt in glo. b. quā tenet b. Ja.
de bel. z glo. z doc. in. d. aut. s. nouo iure. **Querit** h̄ dī
cit q p furto nō debet membz abscindī. **Querit** qualē
fures debent puniri. de hoc habemus plura iura. naz de
iure antiquo imponebat̄ p furto pena extraordinaria. vt
l. vlt. ff. de fur. nisi esset publicus vel famosus latro q fur
chis suspendit̄. vt. l. capitaliū. s. famosus. ff. de peis. **Ad**
uerte quia glo. dicit̄. q publicus latro ē ille q p̄uenit fu
rari. vt in. d. aut. s. nouo iure. z ita obstat. tñ de iure nō
bñ dicit̄. qz s. famosus. loq̄ i publico latrone. s. ille qui
p̄uenit furari ē publicus fur. qz latro ē ille q p̄uim̄ z. vt b
in. v. eos dō. z in. d. aut. s. nouo iure. postea supueit ius
autēticor̄ de quo loquit̄ b. postea supueit p̄stitus de pa
ce tenē. s. si qz. v. solidos. vbi dīc. q ille q furat̄ illud qd
valz. v. solidos. d̄z suspēdi. si min⁹ n̄ d̄z suspēdi. **Postea**
supueit alia p̄st̄. de pa. iura. fir. i. s. si qz dō a v̄u tēme
rario. i. fi. ibi iniuria seu furtū. z dic vt i glo. ibi. **Et**
ad. s. vt at. z oppo. q bōa dānati debēt fisco applicari. vt
s. d. icel. nup. s. j. **Glo.** poit̄ h̄ tres so. tene opti. all. quā eē
poit̄ glo. i aut. bōa dānatoz. l. de bo. dā. q sumit ex isto
s. z ea tenz gl. i p̄rio. q opti. ē vā. l. 3 pe. i. d. aut. videat̄ sen
tire alit̄.

Et differentes iudices zē. Rubrica.

Ex quo nos de ro.

Epi debēt iudices ad iusticiā faciēda cō
pellē. aut p se aut p̄lras ad p̄ncipē di
rectas. z iudice existente suspecto adiun
gi sibi debet episcopus. litigator aut p̄n
cipez adiens p̄sq̄ adeat iudicē vt ep̄m est punit̄. h. d.

Collatio. ix.

vsq. ad. §. si tñ ptingerit. No. i. prin. pstitutiōis ter. disce
dere cogant a ppa patria. q. pegrin⁹ est ille q. est extra
patriā suā. ad idēz. §. e. §. si dñ aliq. z in. eo. §. hec
aut. z de hoc quis dicat pegrinus videbitis in. l. ciues i
fi. l. de incolis. li. r. Secdo no. §. b. si dñ ptingerit duo.
primo q. hic videt ter. q. iudex possit esse arbit⁹ illi⁹ cau
se in qua est iudex. de quo. §. dicā. Secudo q. iudex ordi
narius nō possit refutari s. alius associari. de quo dic vt
nota. p. glo. z doc. in. l. aptissimi. l. de iudi. quid autē sit
de iure canonico. dic vt in. c. cū spēali. e. de apel. Op
ponit ad primū nō. z videt q. iudex nō possit eē arbit⁹ il
lius cause in qua est iudex. vt. ff. de arbit. l. §. z si in sezuū.
§. si iudex. So. vt in glo. sup. verbo puentuz. ex qua glo.
no. tria. Primo q. iudex nō pōt eē arbit⁹ illi⁹ cause in qua
est iudex. s. pōt eē arbitrator. ita no. glo. in. l. p. traria. z i
aut. si dñ cōtingerit. l. de iudi. z in. l. §. post opis. ff. de
opis no. nū. Circa quas glo. vide quod no. doc. in. l. sigs
ex p. sentu. in prin. l. de epi. audi. p. dicta habēt locum de
iure ciuili. quid aut iuris sit de iure canoico. glo. no. i. di
cto. §. si q. iudex. s. tu dic vt no. glo. e. de arbit. c. cū tēpe.
z de p. sum. c. l. r. §. q. vij. §. tria. Secundo no. q. arbit
ramentū nō est snia. s. est quedam transactio. ita habes
ex dicta glo. h. sup. b. puentū. quod tene mēti. z ad b. alle.
Inno. glo. hanc in. c. gntauallis. in prin. e. de iure iurā.
Tercō no. q. arbitrator pōt auferre de iure vnus p. tis z
dare alteri. idēz no. in. d. §. si q. iudex. z in. l. si de meis.
§. recepit. e. ti. cetera dic vt in glo. Querit h. Jac. de
bel. si arbitramentū est iniquū. infra quantū tempus pōt
reduci ad arbitriū boni viri. dic vt hic p. eū. quia nō ē nra
materia. s. l. si societatez. §. arbit. ff. p. socio.

Si tamen ptingerit. Epus de iniusti
cia iudicis z le
sione subditoz iudicare debet. z lesio damni facē emēda
ri. pena p. tracentibz imminēte. Itēz in ciuitatibz i glo
nō sunt iudices. subditi adire debēt defensozem qui inter
eos debet iudicare. h. d. No. §. q. si iudex inferior iusti
cias nō facit. pōt haberi recursus ad supiozes. vt hic z. §.
de offi. quēsto. §. si dñ forsan. z e. de of. oz. c. irrefragabi
li. z. c. significauit. vij. q. iij. cū scimus. Et aduertat q. in
hoc. §. sup. b. eū qui debet eē posita quedaz glo. que inci
pit. §. quō. que glo. est vera. dic vt in ea.

De nauticis vsuris. Rubca.

Vnciū audiuius

a tua celsitudine. Reges antiq. z cōsue
tudines in vsuris nauticis obseruari de
bent ppetuo z inuolabilibz. h. d. vsq. ad
fi. ti. No. ex hoc ter. in. §. nos igitur. fin
glo. q. p. suetudo maris est seruanda. dūmodo legibus nō
sit p. traria. vt no. in. l. de p. catio. ff. ad. l. rodi. de iac. z. l.
de fur. aut. nauigia. Opo. dicat hic q. ex nautica pe
cunia est p. missa vsura. p. tra. immo videt q. nō sit p. missa.
vt. §. de ecclesiasti. ti. in prin. Bicit glo. ibi. q. l. hodie nō
solū de iure canoico s. etiam de iure ciuili sint prohibite
vsure. fallit tamen in nautica pecunia. vt h. ita nota. ibi
z. l. de vsuris. aut. ad hec. §. de iure canonico etiaz i nau
tica pecunia est p. hibita vsura. vt in. c. nauigati. in prin.
e. de vsur. circa quod vide no. p. Boffre. in sum. de vsur.
§. in summa. z. §. fi.

De interdictis collectis here
ticorum. Rubrica.

Kimuz oim omibz

homibus credim⁹. Heretici adulteras
collectas z adultera baptismata facē p
bibentur. pena p. tracentibz imminen
te. hoc dicit vsq. ad finem tot⁹ iste ti.

De raptis mulieribz zc. Rubca.

De nauti. vsu.

Egis interpretatio

nez. Adulter rapta substantiā raptoris
lucrat. nisi nupserit raptori quo casu ad
suos parentes deuoluit si tali matrimo
nio nō p. senserit. als ad fiscum debet pue
nire his obtinentibz in casibz futuris ac etiā in p. teritis.
h. dicit. No. ex hac p. stitutione. q. mulier rapta nō pōt
nubere raptori. z si nubit nō valz matrimoniu. nec aliqd
lucrat de bonis rapientis. nec ex eius testamento quicq.
cape potest. z sic habes vnū casum in quo q. s. est incapax
ex alterius testamēto. sunt z alij casus q. no. insti. de lega.
§. legari. Secudo no. q. pena hui⁹ p. stitutiōis hz locū siue
raptus p. mittat in mulierez volentē siue nolentē. vt hic. z
l. de rap. vir. l. raptos. z de epi. z cle. l. raptos. Ter
cio no. q. tempe raptus ipso iure bona rapientis trāsserū
tur in muliere raptā. si ipsi nō nubit. z sic no. q. bōa trāss
ferunt in dominiū quod nō querit sine traditōe. s. certe
immo videt dominiū z possessio queri sine alteri⁹ facto.
vt. l. raptos. l. de epi. z cle. posses tñ dicē. q. ibi loquitur
in dyaconissa rapta. s. certe idēz est i qualibz muliere ra
pta. vt no. in. d. l. raptos. in prima glo. Opo. ad se
cundū nota. z videt q. si mulier fuit volēs. pena consti
cesset. quia volenti nō inferit iniuria. vt in. l. §. vsq. ff. de
iniurijs. s. est ideo. quia patri eius videt facta iniuria. s.
quid si nō hz patrē. Rūdeo. idēz est. z h. ideo. quia mulier
presumit subducta z decepta. vt no. p. By. in. c. sciēti. de
reg. iur. li. vj. no. p. doc. in. l. raptos. l. de epi. z cle. i. iij.
op. z p. doc. in. l. raptos. l. de rap. vir. in. iij. op. Que
ro. an hodie de iure canonico possit esse matrimoniu inf
raptam z raptos. dic q. sic. vt est casus in. c. fi. extra de
rapto. z ibi notat.

De collatoribz z alijs capitulis. Rubrica.

De cūqz ad utilita

tez nroz. Dispositiōes z denūciatiōes
collationū p. singulas puincias z ciuita
tes collatoribz fieri debent tempibz hac
p. stitutiōe positis exēplarijs petētibz sol
uentibz datis etiā de suscepto securitate prestita iudicibz
ac etiā executoribz. p. tracentibz pena imminēte. Item
illi cui sup. indicta possessio est. si senserit se grauātū per
mittit licētia appellandi. h. d. No. primo q. tributa i
ponunt puincias z ciuitatibz. Sed circa istud q. nūqd
clerici z ecclesie debēt ordinari ad tributa soluēda. De
xtus est q. sic. l. de sa. san. ec. l. placet. z de epi. z cle. l. de
his. §. glo. in p. allegatis locis dicūt illas leges esse corre
ctas p. aut. Itēz nulla coitas. l. de epi. z cle. sed certe il
la aut. z. vnde sumit. loquit i muneribz p. sonalibz. seu q.
imponūt p. sonis p. rebus. vt sunt collecte. vt. l. rescripto.
§. si. ff. de mu. z bono. z ista talia munera nō pōt imponi
clericis vel ecclesijs q. nō sunt subditi. sicut nec forētibz.
vt dicta. l. rescripto. §. si. z iō circa predicta dic vt habes
xj. q. i. c. si tributū. z. c. fm applicaz. z vide qd bñ no. per
glo. z Inno. e. de immu. eccle. c. nō min⁹. Secdo no. q.
p. singlas puincias z ciuitates iste dispositiōes debent fi
eri note. z exēplū eaz debēt dare petētibz. vt h. in. d. §. etiā
z. §. e. §. hec. Et ex h. ter. sumit ar. Ja. de bel. q. vasalli de
bēt vocari a dñō ad seruitiū prestandū fm formā h. tradi
tā. s. de h. dic vt no. x. col. de pace iura. fir. §. si. sup. b. le
gittima. z facit illa p. stitutio de milite vasal. q. p. tinar ē
zc. Tercio no. i. d. si dñ ante. q. si añ insinuatōz talū
dispositiōnū collatores soluāt fiscalia tributa. z in alios
titulos seu p. aliū modū q. fuerit statutu p. dispositōz illi⁹
anni i q. soluē tenebāt. vel si illd qd occasiōe tributi debu
it fisco solui. i utilitatē puincie fuerit expēsus. certe id dñ
p. putari i id qd soluit occasiōe tributi fm dispositōz illi⁹
anni. sumit h. ar. Ja. q. collecte pōt reputari cū pñi. in eo
q. pñe dñ illi collatori seu illi q. dñ collectas soluē. s. certe
iste ter. iudicō meo nihil facit. qz h. collatores soluerunt

tributa fiscalia. si in alios titulos q̄ fuerit statutū p̄ dis-
positōez illius anni. vel expendiderūt fiscalia tributa i p̄
uincia. et si fecerūt añq̄ sciret illā dispositōez eē factā. et iō
illud reputat̄ fm̄ dispositōez factā illo anno. ne illi colla-
tores damnū patiant̄. vt h̄ d̄r. si i. q. n̄ra secus. qz ille qui
vult reputare cōi nihil soluit occasione collectaz. si vult
debitū sibi a cōi p̄p̄sare cū collectis q̄s d̄z cōi solue. q̄ ca-
su n̄ videt̄ q̄ debitor fisci vel reip. vel alteri civitatis ex
cā tributi. vel ex cā collectaz possint p̄pensare in tributa
vel collectas illud qd̄ debet ex alia cā. vt. l. i. ea q̄ reipu.
l. de pen. et l. auferē. §. debitoribz. ff. de iure fis. Ulti-
mo no. in verbo p̄ fiscalibz. q̄ exactor tributor vel colle-
ctor debet dare securitatē seu apocaz de soluto fm̄ formā
hic traditā soluti tributa. vt h̄. et s. de man. p̄n. §. coges
et l. de apo. pu. l. i. l. i. rj. Ultimo no. in. v. si qs aut pu-
tauerit. q̄ a snia p̄sidis diffinitē apud aliquē debere esse
sup̄ indicatā possessionē pōt in executōne appellari si quis
putauerit se grauati. vt. l. q̄ grauati. l. de cessi. et cesito. et
qd̄ ibi no. in prima glo. vbi all. iste tex. Et si arguit Ja.
de bel. q̄ ab omi ḡuamie ex iudiciali debet appellari. ad
idez inducit ipse. l. ascribat. et l. si quis p̄uocatus. l. de
appel. sed certe iste tex. nō videt̄ ad h̄ facere. qz h̄ videt̄ ap-
pellari a ḡuamie qd̄ inferē p̄ sniaz p̄sidis q̄ emanat post
examinatōez. et sic videt̄ grauamē p̄iudiciale. l. Ja. dicat
q̄ appellat̄ ab exectore.

Eos Executores in puicias missi. exactiones incho-
are nō debent. nisi prius corā puincie p̄fite
mandatū insinuauerit h̄. et in puatis negocijs seruādo et
executores seu exactores nullā in causis puatis executio-
nē cōmittere debent. Itēz debitor debitoris tributarij in
subsidiū debiti d̄itate p̄bata p̄ueniendus est. et exactor ex-
cusatio ex eo qz in loco sacro resideat admitti nō d̄z ad-
uersus eos a quibz se lesos esse dicūt. Itē exactores iustis
ponderibz et mēsuris vti debēt. h̄. d̄. vsqz ad. §. iubemus.

No. ex h̄ tex. q̄ ille qui mittit in puiciā ad erigendū
tributa. debet mandatū suū oñdere p̄sidi puincie. Se-
cūdo no. ibi. hoc ipso et sup̄ puatis. nā hic est tex. fm̄ Ja.
de bel. q̄ p̄curator p̄stitutus ad erigendū et pecuniā reci-
piendāz nō admittit. nisi fidez faciat de mādato. et hanc
opi. tenet glo. in. l. nō solū. in fine prin. ff. de pecū. l. glo.
ibi hūc tex. intelligat solū in eo q̄ ē p̄stitutus ad erigendū
tributa. et in eo q̄ ē p̄stitutus ad sniaz erequendā i causis p̄-
uator. et sic iste. v. hoc ipso loq̄ in eo q̄ ē p̄stitutus ad sniaz
erequendā i puator causis. tñ ad id qd̄ p̄mo dixi. allegat̄
iste tex. p̄ casu p̄ doc. l. de pecū. l. i. in. ix. q. p̄ h̄ etiā facit
optie. ff. de positi. l. si qs inficiat. et de elec. c. dudū. vide
tñ circa h̄. l. si p̄missa. §. vlt. ff. r̄ra. ba. Ultio no. i. v.
sin autēz aliqs. q̄ exactor tributor n̄ d̄z debitor debito-
ris tributor d̄uere. nisi in subsidiū. vt h̄ d̄r. facit ad h̄. l.
iij. et l. penl. l. qñ fil. vel pua. ad idē. l. j. l. d̄ p̄di. ex lege.

Gubem? Exactor pecuniā tributariā sine di-
latōne et sine diminutōe p̄bere debz.
nisi etiā possessoribz et h̄itatoribz diminutōe facta. pena
p̄faciētibz imminere. et singlis annis ep̄s cū. v. p̄matibus
ratōez erigēd̄z exactor p̄iculo. Itēz omibz ē ademptra li-
cētia loci puatores mittēdi. p̄a p̄faciētibz imminere. h̄. d̄.

Ad hec Locī seruatores regularit̄ p̄hibēt. fal-
lit si iuder ex iusta cā ad puiciā venire
mādato i aliā mittit̄ regionē. No. i. h̄. §. duo. p̄zio q̄ vi-
ces agētes oia p̄nt q̄ ipi iudices p̄t vltimū suppliciu et mē-
bri abscissione. Scdo no. q̄ mēbri abscissio egpat̄ mor-
ti. vt h̄. et no. i. glo. l. de offi. ei. q̄ vic. al. iudi. gerit. l. ij. et
sic videt̄ q̄ mēbri abscissio sit capitale crimē. vt h̄ tex. et p̄
all. glo. p̄ quē tex. et glo. h̄ tenet By. ff. de pu. iud. l. ij. h̄ te-
nent etiā aliq̄ doc. l. de trāfac. l. trāfigere. i. ij. q. et qd̄ no.
p̄ doc. i. l. si fugitiui. l. de ser. su. Itē ex h̄ videt̄. q̄ mēbri
abscissio sit de mero impio. vt h̄. de q̄ no. p̄ glo. ff. de iurif.
om. iud. l. impiū. sup̄. d̄. an iaduertēdū. ibi d̄r. i totū
vel in partē. Ad primū opponit̄. et videt̄ q̄ isti vicarij

oia p̄nt. vt. l. j. §. a p̄fectis. ff. de le. iij. Soluit. d̄. Jac. et est
no. lo. h̄ vicarij fuit p̄stitutus ab hoie. i. a iudice sine speci-
ali aucte principis. ibi d̄o fuit p̄stitutus ex mādato princi-
pis et eius aucte. et iō oia pōt. et sic intelligit ipse fm̄ hanc
distinc. l. ij. et qd̄ ibi no. l. de offi. ei. q̄ vi. al. iud. ge. qd̄
tene mēti. p̄pter id qd̄ no. By. in. l. j. ff. de tutor. et cu. da.
ab his. et vide p̄ h̄ dicto glo. q̄ videt̄ sentire h̄. ff. de offi.
eius cui. man. est iur. in. l. j. §. h̄ rei. Ultimo glo. i. v.
anteq̄. arguit ex h̄ tex. q̄ p̄latus electus. ex ipsa electione
aliqd̄ ius p̄sequatur. nec eligētes possunt postea variare
et mutare electōne. aliē allt̄ ex de elec. c. in dilectos. vult
dicē. c. cū inter canonicos. de quo dic vt ibi. et in. c. caufe. et
in. c. in causis. c. ti. et vide qd̄ no. lxxij. di. c. q̄m applica.
Gubem? Omēs iudices p̄ se regere debēt de
pena p̄faciētibz imminere. et iudices p̄ puiciā debēt p̄fi-
cisci. et eoz administratiōe finita. l. diebz debēt in puiciā
p̄manere. nisi ex principis iussione ad aliā auerit p̄stari
so sacramēto p̄lato omē damnū fm̄ q̄ iurauerit p̄stari
debet. et pene pecuniarie fisco applicari debēt. h̄. d̄. Per
istum. §. ex eo q̄ dicit p̄ se requirere et c. dicūt quidam. q̄
de omni crimine potest iuder p̄ inquisitionē cognoscere
ex suo officio. ad idē. ff. de offi. p̄li. l. congruit. et l. iij. §.
j. ff. ad. l. iul. pet. sed hodie est falsum. quia nemo sine ac-
cusatore punit̄. vt. l. rescripto. §. si quis accusatores. ff. de
mune. et honori. nisi in certis casibus. vt nota in. l. ij. §. si
publico. de adul. et l. iij. §. p̄terea. ff. de suspē. tuto. et p̄
istum tex. responde vt no. per glo. et Jaco. de bel. hic. et p̄
By. in dicto. §. si publico. et hoc vide quod no. glo. et
vt ecclesi. benefi. c. j. et ij. q. j. de manifesta. et p̄ doco. l. d̄
accu. l. ea quidez. Venio ad. §. si d̄o contigerit. in quo
no. q̄ fuga facit aliquem suspectū. ita q̄ statim sacramē-
to actoris p̄tra fugientēz. facit. l. de asser. toll. l. consili-
arios. et ex de p̄sumpt. c. nullus. et s. de exhi. re. §. si d̄o.
etiā qd̄. et qd̄ ibi no. facit qd̄ no. glo. p̄ hūc tex. et vt iud.
sine q̄. sup̄. §. necessitate. facit etiā. iij. q. ix. c. decernim?

De sanctissimis episcopis et Rubica.

Gubernatōe et p̄
uilegijs alijsq̄. Iste titulus h̄z tres p̄es.
Primo ponit de sanctissimis ep̄is. Se-
cūdo de reuerēdissimis clericis. Tercio
de monachis. scda in. §. clericos. tercia
in. §. iubem. et breuit̄ hoc dicit. Ep̄i debent eligi i forma
hic tradita. et si hi ad quos electio spectat eligere negli-
gant per. vi. menses. electio deuoluit̄ ad sup̄iores. et si ele-
ctus fuerit post electionē de crimine accusatus. ordinari-
tio differri debet. donec de crimine iudicet̄. Et ep̄s non
per pecuniā sed meritis eligi debet. pro consuetudine ta-
men debet dare pecuniā a iure statutam. pena cōtrafa-
cientibus imminente. Itēz ordinatus in episcopoz a ser-
uili et ab ascripticia liberat̄ fortuna et a patriz potestate.
hoc dicit vsqz ad. §. deo amabilis et c. No. §. primo for-
bet esse minor. xxx. annorum. vt hic in. d̄. hoc quoz. sic
maz fm̄ quā eligi debet ep̄s. Secūdo no. q̄ ep̄s nō d̄z
et p̄sbyter. vt. j. eodem. §. p̄sbyterum. Tercio nota. q̄
qui alios debet docere. non debet ab alio doceri. concor.
sunt in glo. super versic. qui enim. concor. etiāz. xvj. q. c.
sic clericatus. viij. q. j. qualis erit. et c. oportet. de electio.
c. cum in cunctis. et in. c. cum nobis. Quarto nota. q̄
si ille ad quem spectat electio negligat per ser menses. ele-
ctio deuoluit̄ ad superiorem. quod glo. dicit hodie cor-
rigi. quia hodie non expectantur nisi tres menses. alle-
gat extra de electione. c. cum nobis. sed certe in dicto. c.
nihil dicit de h̄. sed dic idē quod glo. vt est tex. extra de
elec. c. ne pro defectu. lxxij. c. obeuntibus. et hoc. §. quā-
tum tempus episcopus debet eligi et p̄firmari et p̄secrari.
vide qd̄ no. plene de elec. c. si electio. li. vj. qd̄ tene menti.

Colla. ix.

De sanctissimis episco.

Quinto no. i. s. p. oibus. q. illud qd dat ca simonie. debet applicari illi ecclesie cui sit iniuria p hac datione. vt hic. 7 infra. s. pri. 7 facit supra. e. s. si qs autē ate. 7 extra de simo. c. d. b. 7 qd ibi no. 7 supra. quomō opoz. epi. s. 7 hac nō pecunijs. Et sic elicit ex b. q. illud qd auferit ali. cui ppter qd sit iniuria ecclesie. applicat illi ecclesie cui i. ferit iniuria. de q. dixi i. d. s. 7 hac nō pecunijs. Op. ad. s. dam. 7 videt qd laic. i. epm eligi nō possit. vt. s. quo. mō op. epi. s. i. g. glo. so. h. tu vō solue vt ibi notat. quā approbat h. Jac. d. bel. Itē opponit. 7 vī q. laic. nō dī i epm ordiari nisi sit p̄biter. aut dyaco. vel i subsidium subdyaco. vt. xl. di. c. fi. So. vt i glo. 7 circa istd p̄trazū 7 pcedēs vide qd no. xxxvj. di. c. l. atos. 7 extra d. elec. c. nobis. 7 p̄ Inno. i. c. cū iter. eo. ti. Glenio ad. s. p. oibz 7 qro. pōe q. alijs ē elect. p simoniā. tñ simonia ē cōmīf la illo electo ignorate. qd fiet. dic vt i glo. sup. b. aut alia rñ. quā no. p qua vid qd plene habes extra d. renū. ca. post relationē. 7 extra de elec. c. penul. 7 extra d. simo. c. de simoniaco cū si. 7 qd no. ff. ad. l. iulīā ābi. l. j. 7 ibi per doc. Glenio ad. s. si qs aut. qro. vt i glo. circa quā gl. dicit Jac. d. bel. q. post electionē licitū ē offerre. vt h. ante nō. vt supra. pri. s. nō ob. l. alle. i. glo. q. loquit i digni tate seculari. h. vō i dignitate ecclesiastica. Glenio ad. s. p. cōsuetudinibz circa istū. s. vid qd no. extra d. simo. c. cum in electione. 7 in. c. j. e. ti.

Deo amabilis. Episcopis 7 mona. tute p̄biteris autē 7 alijs clericis p̄mittit i aliqbz casibz. regularit autē p̄sonis ecclesiasticis secularia negocia i. terdicunt. Fallit i certis casibz a iure p̄missis. pena cō. trafaciētibz iminēte. h. d. No. i. b. s. q. clerici nō cogū tur suscipe aliquā tutelā vel curā. suscipiūt tñ si volunt. vt h. nisi sit eps vel mona. q. etiā volētes nō admittunt. 7 sic p̄ b. correctā ē. l. generalit. l. de epi. 7 cleri. q. dicit q. epi. 7 mona. possūt tutelā suscipe si volūt. Quero. h. dī q. clericis ē p̄missū suscipe tutelā legitimā. quero qd de testamētia. Glo. h. sup. b. p̄mittit dicit. q. illas suscipe nō possunt. ita etiā tenet i autē. p̄biteros. l. de epi. 7 cle. de hoc ē casus. xvj. q. iij. c. ciprian. vbi d. h. no. 7. lxxvj. di. c. puenit. 7 ibi bona glo. 7 circa istā materiā vid qd no. i. spec. de tuto. s. generalit. b. Itē oppo. contra tutoz. Alteri. hūc ter. ibi. p̄pria volūtate suscepisse. 7 ē. i. ducit quidā ad. q. vos scitis q. sunt quidā testes vo. lētes nō iuri. ita refert i. d. autē. p̄biteros. vt. l. lege iul. ff. de testi. dicit ipsi. q. cū tales testes pducunt. semp p ducētes debēt i actis scribi facē. q. volentes testificant. als p̄sumerent deponere iuri. ita refert l. y. i. d. auten. p̄biteros. Glenio ad. s. aliū. Dpo. 7 videt q. clerici possint esse pcur. vt infra. e. s. sportularū i. fi. Dicit gl. re. gulariter clerici possunt esse pcur. litis vt ibi. fallit i ca. sibi hic positus. ita dicit h. glo. ma. circa finē. Idē q. hec glo. videt notari. ff. de pcur. l. neq. semine. s. cōtra vide tur velle glo. sup. vbo litis h. posita. 7 sic videt q. regula. riter nō possint esse pcur. 7 ad. s. sportularum. rñdet q. ibi p̄mittunt esse pcur. i. cā ecclesie. 7 p ecclesia vt ibi. se. cus p alijs p̄sonis vt ibi. 7 h. 7 q. regulariter cleric. nō possit esse pcur. no. glo. l. filiūfami. s. milites. ff. d. pcur. ra. d. hac materia vid extra ne clerici vel mona. c. j. 7. ij. de postul. c. j. 7 vlti. 7 vid qd plene no. p̄ Inno. extra de re iudi. c. cū. i. 7. a. Glenio ad. s. sinatē ecclesijs. in q. s. no. quandā glo. sup. vbo adiacētes que exponit. i. con. fines. ex q. no. q. idē ē dicere talis res adiacēs ē mee. qd ē dicē cōfinis mee. Quid autē sit dicē aliq. esse cōfinia 7 que vicinia. dic vt. l. iij. s. penul. 7 qd ibi no. ff. fini. re. gun. Quid autē sit dicē aliq. ē cōtiguū. dic extra d. sen. ex. c. si ciuitas lib. vj.

Nulli vō. Nulli licet ep̄os corā se ad testimo. nūz cōpellere. s. ad eos remittē de. bet vt p̄positis euāgelij dicāt. 7 a iudice i iudicio veni. recogedi nō sunt. pena cōtrafaciētibz iminēte. h. dicit. No. in hoc. s. duo que dic vt i glo. sup. verbo p̄posi

tis. ad primū no. vide qd no. spec. i. ti. de testi. s. j. v. itē q. deposuit. Tercio no. ex isto ter. dū dicit que nouerit. q. testis debet iurare sup tota cā de quo no. i. c. p. tuas. 7 ibi p̄ Inno. extra de testi. Ultimo quero vt i. d. glo. 7 vide quod no. de epi. 7 cle. autē. sed iudices.

Interdicimus. Episcopi i suis eccle. sijs debēt residentiam facere 7 eas nō reliquere sine supioris litteris. vel sine p̄cipis iussione. 7 tūc nō amplius vno anno. pena con. trafaciētibz iminēte. Itē patriarche 7 archiepiscopi de. bent oēs sub se cōstitutos oī āno ad se cōuocare. 7 expo. nere q. agenda sunt. Itē episcopi vel cle. ad tabulas lude re vel ludi p̄ticipes vel sportularū fieri. p̄hibentur. nec cogēdus est episcop. clericū suū ab ecclesia sua dimitte. re 7 alij tradere. h. dicit. No. ex hoc ter. tria. Primo quādo 7 quāto tēpore pōt episcop. esse absens ab episco. patu. de qua materia dic vt habes. vij. q. j. c. p̄fer. ple. nissime extra vt lit. nō cōte. c. si. b. si alit dixi supra quo. mō opoz. epi. s. illud etiā. Secūdo no. q. patriarcha 7 archiepiscopus debēt semel vel bis in anno subditos suos ad capitulū cōuocare. idē qd hic habes extra d. ac. cu. c. cū olim. xvij. di. quidā facit ad istā regulā. c. in sin. gulis. Tercio no. q. clerici p̄hibentur ludere ad ale. as. nunquid autē possunt ludere ad schachos vī ad alia gratis. dic vt in glo. hic sup. b. scematis. 7 in auten. itez. dicimus. l. de epi. 7 cle.

Omnibus. Episcopi 7 p̄biteri sine iusta cā als si sit. absolutio a superiore fieri debet. Itē episcopo nō licet p̄p̄is manibz aliquē pentere. Itē episcopus ab episcopatu repulsus nō potest ad ipsum redire hoc dicit.

No. ex hoc. s. q. p̄biteri possunt excommunicare. de q. dic vt plene no. ij. q. nemo episcopus. 7 qd no. xj. q. j. d. p. sona. 7 vide extra de offi. iudi. ordi. c. cum ecclesiarum.

Secūdo no. q. excommunicatio ē segregatio a corpore xpi. ē 7 alia excoicatio ab ingressu ecclesie. vt habuistis su. pra de interdicitis collectis hereticorū. Tercio no. q. excoicatio siue iusta siue iniusta timēda ē. de q. vide. vt i. c. sacro extra de sen. ex. xj. q. iij. c. sentētia. Quero. q. vt hic vides q. excoicatio de iure civili. p̄cedit. quero an in foro seculari possit exceptio excoicationis opponi. dic vt p. doc. l. de sacrosan. eccle. l. placet. Ultimo Jac. de bel. ponit hic vnā disputationē. an excoicatus possit testari. dic vt hic per eū. de qua. q. no. in spec. de instru. e. dic. s. cōpendiose. b. qd de excoicato. 7 in. ca. decernim. de sen. excom. l. vj. dic vt ibi. facit quod no. Inno. i. ca. veritatis extra de dolo 7 contu.

Clericos. Presbiteri 7 clerici ac etiā dyaco. nisse ordinari debēt. q. sint etatis h. ilerte. 7 sint recte fidei. vite honeste. 7 caste viuētes. 7 ca. sitatē fouētes. 7 si cōtradictor apparet. ordinatio differ. ri dī donec plene fiat examinatio. hoc dicit. Op. ad. v. sinatē tēpore. hic dicit q. differet ordinari. 7 p̄sequēs executio negocij. cōtra. vt spon. largi. s. aliud fm Jaco. hic fieret contra formā ordinis clericorū. 7 sic non po. test ordinari donec ordinatio fiat. nec p̄pria auctoritate dispensare posset. vt extra de testa. c. cum ad mona. s. fi. 7 ibi vō tale periculū nō imminet. Glenio ad. v. si vō circa hūc dic vt dixi in. v. neq. autē supra. quomō opoz. tet episcopos. Ultimo scias q. hic distinguūt etates cle. ricorū. hodie aliter sunt. vt extra de eta. 7 quali. ca. si. in. cle.

Bed neq. Curiales 7 officiales nō debēt vitā per. xv. ānos impleuerint. pena cōtrafaciētibz iminē te. in p̄teritis tamē casibz iura vetera seruent. Itē cleri. ci meritis 7 nō simonia ordiari debēt. ecclesijs tñ in qbz ordinantur bona eorum ante 7 post donare possunt. h. dicit. Ep̄o. ad. s. bec autē. p. quē videt. q. ille q. ē mo. nach. si redit ad vitā secularem. debet tradi curie p̄prie

Si seruus Dominò sciētē 7 nō cōtra dicens. te. pōt seruus clericus ordinari. eo ignorāte nō. 7 si cōstitutus ad secularē vitā redibit do- mino restituēdus ē. ascripticiū vero p̄ter dominorū volū tatē possunt ordiari. b. d. Circa hūc. §. vide. ij. di. c. si ser- uus 7 extra de seruis nō ordi. c. j. 7. ij. Venio ad. §. as- scripticios. querit glo. an ascripticius possit fieri cleri- cus cōtra domini volūtatē. dic vt in glo. hic 7 in auten. ascripticios. L. de epif. 7 cle. Quero an in ecclesia a libi nat⁹ 7 alibi morās possit ordinari. Glo. hic tangit. 7 in. l. in ecclesijs hic allegat. d̄ quo plene dic vt no. l. rj. di. c. nullus iuitus. 7 qd̄ no. extra de elec. c. cū inter ca- nonicos.

Presbiteros. Presbiteri et omnes clerici res ad se pertinentes in suo dominio habere debent atque potestate et eas donare. et de eis testari possunt. si sub parentum existant potestate. dummodo filii aut his non extantibus parentibus eorum reliquant. h. d. No. q. illud quod querit clericis dicitur quasi castrense peculium. ut h. et in autem. presbiteros. l. de episc. et cle. ad idem. l. sacrofancto eccle. et l. si cum. l. e. ti. Secundo no. q. de iure civili clerici sunt in parentum potestate ut hic. et dicta autem. presbiteros. quod sit de iure canonico. dicitur ut in c. iudeorum extra. de eta. et quali. et de sen. ex causa voluntatis. et vide per doc. in autem. sed episcopalis dignitas. l. de episc. et cle. Querit glo. filii vel parentes quomodo habebunt legitimam. dicitur q. da per querelam. s. glo. reprobat et dicit. q. codic. ex. l. Et q. no. q. etiam hodie testamentum factum in castrensi peculio non habet querelam. et idem quod hic no. in dicta autem. presbiteros. s. alibi dicit glo. q. nulli querelam subiacet. ut in autem. ex causa. l. de liber. pteri. vel exhere. Alibi glo. dicunt. q. hodie subiacet querela testamenti. facti super castrensi peculio vel quasi. ut no. in. l. si. l. de ioffi. testa. et ff. si a patre. q. su. ma. in rubrica. et in l. pop. s. papinianus ff. de inoffi. testi. et hanc opi. tenet doc. in dicta autem. ex causa. in secunda. q. hoc probat per textum supra. ut cum de apl. cog. s. et hoc quidem.

Siquis contra aliquē. ¶ Lexici
chi corā episcopo i cā pecuniaria cōueniēdi sunt. i. crimi
nali corā epo vel iudice civili. ad electionē actoris sunt
cōueniēdi. epo negligētē ad iudicē civile iurisdictione des
uoluūt. i. pcessibz forma hic tradita seruata. h. d. ¶ No
ta q̄ sentētia lata p epm mādatuz executioni p iudicē se
cularē. vt hic. z. l. epale. L. de epi. audientia. Secūdo
no. tex. ibi z executioni pprie. rē. q. habes hic casus. q.
iuder appel. mādat sentētia executioni. ita pbat hic. z. i.
autē. si qs litigantiū. L. de epi. audiē. z. i. l. scipim⁹. L.
de appella. Circa qd dic. q. quādooq; iuder appellacionis
expsse cōfirmat primā sentētiā. z tūc ē verū quod hic di
citur. ad idē. l. additos i fi. c. de appel. z de iudi. l. si. Qñ
qz pia sentētia pfirmat. qz appellatō ē desertā p tēporis
cursum. z tūc iuder prim⁹ mādat executioi. vt. l. nulli. z
.l. si. L. de tēpo. app. Quādooq; pria sentētia cōfirmat p
partiū cōsensum. z tūc idē. qz prim⁹ iuder exequit. ar. l.
si qs libellos. L. de appel. ¶ No ob. l. tale pactū. S. q. puo
cauit. ff. de pactis. vbi videt pbari cōtrariū. qz hic loq̄
quādo fuit a delegato ad delegantē appellatū. vt. l. a vi
uo pio in picipio. ff. de re iudi. z de hac. q. no. p doc. in
.d. autē. si qs litigantiū. L. de epis. audiē. z in. l. cos i.
viii. z. ix. q. L. de appella. z i. d. S. q. puocauit. ¶ Tertio
no. S. si vō crimē. i. quo videt casus. q. si inq̄sitor hereti
corū pcesserit cōtra quendā z eū condēnauerit z tradi
derit iudici seculari. nō tenet iuder stare illi pcessui. sed
pōt de nouo formare pcessum si ei videbit z crimen eras
minare. circa hoc vide qd no. Buil. in. l. magistratibz.
ff. de iur. om. iu. ¶ Quero in picipio. S. qualit mandāt
executioni sentētia cōtra clericū. dic vt i glo. sup vbo cū
tradi. Op. ad. b. si vō crimē i quo dicit. q. ē electio ac
toris. vtrū cōueniat clericū corā epo vel iudice civili s
crimine. cōtra ifra. c. S. si autē ecclesiastici. So. ibi loq̄
tur de crimē canonico de quo nō pōt cognoscere iuder
secularis. vt supra de mā. pici. S. si vero canon. Itē hic
inferē crimē laico ibi clerico. z dixi supra. vt clerici apō
pprios epi. z de hoc vide in. c. cū sit generale extra de so
ro cōpetenti. z. xi. q. j. i summa. ¶ Alteri⁹ ex B. z supra
pri. S. sed meli⁹ ifra. c. S. si qs vō. habes. q. epi debēt sci
re leges. vt z supra. vt cle. apud pri. epi. circa prin. z p
doc. i autē. cā que sit cū monacho. L. de epi. z cle. z per
glo. in. l. repetita. e. ti. ¶ Ultio glo. in. S. si qs autē p pe
cuniaria dicit. q. potestas ē iuder ordinarius scolariū. cū
sit iuder ordinarius clericorū. de quo z in autē. habita.
L. ne filius pro patre.

Si quis vero, Episcopus ab epō et ab a-
lio cōuentus. cōueniēdus
ē sub archiepō. et ad patriarchā appellā dū ē. nulla cau-
one vel fideiusiōne p̄ lite finiēda itēposita. b. d. 120.
ter. ibi q̄ ecclesiastic⁹ r̄. et ibi. et ille fm̄ canones r̄. Ex
q̄ habes p̄rio. q̄ epus d̄z scire leges. vt diri supra. Secū-
do. q̄ leges debēt seruari ī foro ecclesiastico. de quo i. c.
j. extra de no. operi. nū. et de reg. iur. c. ij. in glo.
Aconomi. et similes corā epō
et ab epō. et licit⁹

Economos. ⁷ rationē reddere debet. ⁷ licitū
ē eis a sententiā episcopi ad patriarchā appellare. b. d.
No. hic cām in q̄ pendēte appellat. mādāt sententiā cre
tutioni regularit̄ cōtra. vt. l. iij. l. de appel. z. ff. nil no
ta p totū ti. z. dixi supra. vt spō. largi. S. aliud. Ep. z
videat q̄ isti nō teneant rationē reddē. vt supra de ecclē.
ti. S. pen. So. vt ibi no. z. i. l. orfanotrophos. l. de epis.
z. cle. i. j. so. l. 3. Ia. d. bel. videat tenere aliā solutionē.
Episcopi z. cle.

Si quis episcopus. rici i vrbe cōs. flātinopolitana degētes. ibi cōueniēdi vel cogēdi n̄ sūt. lit. i puincia cōte. als corā p̄fecto p̄torio sūt cōueniēdi. apocrisarij autē ad patriarchas vel metropolitans disti. cte interi cōueniēdi n̄ sūt. nisi h̄ hoc mādātū habuerit. t̄ alios cōueniāt. vel ibi cōtraxerit. Itē ep̄i vel cle. legatio nis tēpore cōueniēdi nō sūt. cleri 7 monachi accusandi

sunt iniuria loci repulsa. et loci reuerentia seruata. Itēz
monasteriū p suū procuratorē agere debet sportularum
quantitate legitima et supradictis psonis et casibz ser-
uata. hoc dicit vsq ad. S. p. biteris. **Oppo.** ad. S. si qñ
autē. q. i. cā monasterij nō possit cōstitui. pcurator. naz
pcur. ē qui mādato dñi negocia ministrat. vt. l. j. i. p. rici.
ff. de pcur. s. i. mōasterio nemo ē dñs ergo zc. L. u. cō
trarij tiore glo. hic et i cōtrario exponit. pcur. i. i. i. d. i. cū
7 p b tenet glo. i. d. l. j. in p. rici. q. ep̄s et null⁹ p̄latus nō
possit pcur. cōstituere āte lit. cōte. et exponit hūc ter. mō
pdicto. pcur. i. i. i. d. i. cū. 7 idē no. i. l. nec ciuitatis. e. ti. d.
pcur. exponit eodē mō isse ter. i. l. neq. L. de pcur. s. 3. ve
ritas ē. q. vniuersitas q̄libet 7 mōasteriū. pōt. pcur. cō-
stituere. vt extra de pcur. c. i. causis. 7 de iur. calū. c. cū
cām. 7 vide qd habes extra d. rescrip. c. edoceri. **Que-**
ro i. S. sportularū. d. si vō p vna. d. intellectu huius. d. dic
vt in glo. sup. d. cōtingat. q. ponit duas lec. s. ex scda no.
modū citādī vniuersitatē. q. oēs de vniuersitate admo-
nent. vt dicta glo. d. q. mō citādī vniuersitatē. no. p glo.
ff. q. cuiusq. vniuersitatis nomine. l. j. S. moniti. 7 vide
legē. s. si hac lege. S. q. manumittit. 7. S. si. 7 qd ibi no. ff.
de ius vocado. 7 vide qd no. i. l. nō pōt dolo. ff. de reg.
iur. d. q. materia dic p Anno. de maio. 7 obe. i. c. humil.
Quero i. d. ep̄s enī. qd si yconom⁹ agit cōtra ep̄m no
mine ecclesie. dicit glo. q. tūc ep̄s ordinet actorē auctori-
tate archiepi. sicut facit tutor. nā yconom⁹ vel syndicus
tū ab vniuersitatibz cōstituunt. vt h. dicit glo. q. dic vt i
ea. S. q. yconom⁹ possit cōstitui etiā ab ep̄o. t. 3. gl. i. d.
l. neq. L. d. pcur. t. 3. ergo glo. hic. q. ep̄s nō pōt pcur.
cōstituere. 7 idē no. i. d. l. neq. 7 i. l. j. i. p. rici. 7 i. l. nec cita-
tis. ff. d. pcur. s. 3. de b. dic vt habes i. c. petitiō extra d. p-
cur. 7 vide dictū. c. cū cām extra d. iura. calū. 7 qd bñ no
ta. Anno. i. dicto. c. petitiō. 7 vide qd no. p. doc. i. d. l. neq.
7 p glo. v. q. iij. c. q. ep̄s.

Presbiteris. Presbiteri et clerici i domo
bet. nisi omnē effugiāt suspitionē. Ep̄iscop⁹ autē nullaz
mulierē habere secū d. 3. b. d. Ex isto ter. sumit autē. ep̄s.
L. de epi. 7 cle. Circa istū. S. vide qd no. extra d. cohabi-
cle. 7 mul. c. j. 7. c. a nobis.

Si quis cum. Inferēs iniuriā ep̄o v. a.
ria celebrant. tbera et exiliū sustinere d. 3. ille vō q. sacra
misteria celebrari. phibuit capite puniendus ē. idē obser-
uandū i letanijs. 7 letanias aliq. facere nō debēt sine epi-
scopis 7 cle. pena cōtra faciēti imminēt. h. d. Ex b. S. su-
mit autē. sed nouo iure. L. de epi. 7 cle.

Subemus. Abbas eligendus ē nō fm gradu
sed meritis 7 virtute. 7 idē i ab-
batissis ē seruandū. h. d. **Quero i.** b. S. de duobz dicit
hic q. ille q. melior ē i ecclesia d. 3. eligi abbas. pōt q. ē ali-
qs monach⁹ q. bon⁹ ē. tñ i monasterio reperit melior. an
p b vitiē electio. dic vt. viij. q. j. c. licet ergo. **Secūdo**
quero d. hic sanctissimū ep̄iscopū. an eo ipso q. mōaste-
riū ē cōstitutū in dyocesi alicui⁹ ep̄iscopi. idipm mona-
steriū sit subiectū ep̄iscopo zc. dic q. sic. nisi pbeť exem-
ptū. vt extra de reli. domi. c. iij. 7 ibi no. 7. xvj. q. vij. capi-
tulo omnes basilice.

Si quis autem. Ingressus mōasteriū
test monach⁹ ordiari. si vero ē dubi⁹. d. 3. differri p trien-
niū. 7 dñō itra ad tēpus repetēte sibi cū iuramēto reddē
dus ē vel ordinād⁹ ē monach⁹ dñō rebo redditus eo autē
ad secularē vitā redeūte dñō ē reddendus. Itē monachi i
vno habitaculo debēt morari. sed sepatim dormire. his
obtinētibus i monasterio feminaz. Itēz viri modis oī-
bus a feminis sunt sepandi. rebo cōmunibz iter eos di-
uisis. 7 femie eligere possunt sibi presbiteruz aut dyaco-
nuz ab ep̄o cōfirmandū. h. d. **No. ex b. S.** infra quatuz
tēpus ille q. monach⁹ possit facere p̄fessionem. de q. ba-
buitis ter. 7 glo. supra de mona. S. sancim⁹. facit qd no.

ta. xxvij. q. j. c. j. 7. l. di. c. j. 7 extra de regula. ca. ad apo-
stolicā. hodie autē qñ ē dubia cōditio ei⁹ q. d. 3. monacha-
ri. de iure canonico d. 3. expectari tēpus anni nō triennij.
vt de reg. iuris. c. j. 7. ij. lib. vj. **Ultimo** circa. d. 3. si in-
tra triennij emerferit aliqs. vide qd habes. l. iij. di. ca.
si seruus sciēte. 7 qd plene no. p glo. eadē di. c. si qs colle-
ctione. 7 plene p ber. i. c. ij. extra de seruicis nō ordi. 7 ibi
plene p Anno. **Vlenio** ad. S. i omnibz in q. no. q. quā-
do collegiū dissoluit. 7 ps collegij recedit. bona collegij
diuidunt vt h. de quo dic. vt no. p glo. ff. d. colle. illi. l. j.
i fi. **Ultio** no. hūc ter. ibi testimoniū zc. quem iducit
glo. i. ar. q. monach⁹ pōt esse testis de quo habuistis su-
pra de mona. S. cogitandum.

Sed hoc p̄senti. Donatiōe vel legato
seu heredis instituti-
one sub cōditōe nupriarū vel liberozū factis vel factis
pū. s. 3. substitutiōe vel restitutiōe sub aliq. p̄dictarū cōdi-
tionū facta onerata psona monasteriū ingrediēte vt cle-
rico alic⁹ ecclesie facto seu diaconissa etiā facta. tales cō-
ditiōes p non scriptis habent. dūmodo si talis onera-
ta psona fiat cleric⁹ vel diaconissa toto tēpore vite sue i
tali statu pmanferit. 7 res sub tali cōditione donatas vt
relictas i pios vsus expendāt vel relinquāt. 7 si talis p-
sona a monasterio recedat: monasterio a quo recesserit
cōpetūt 7 subductis cōditiōibz i redēptiōe captiuozū vel
egentiū alimēta 7 substitutio vel restitutō p nullū casum
p̄dictozū euanesceat. 7 glo. mag. h. colligit casum hui⁹. S.
Ex q. no. q. nō videt sine liberis decedē q. igredit mona-
steriū. 7 sic mōasteriū loco filij habet vt h. 7 in autē. nisi
rogati. L. ad tre. **Secūdo** no. q. nō v. esse sine matri-
monio q. monasteriū igredit. cū p b spirituale matrimo-
niū cōtrahat. S. 3. oppo. 7 videt q. igrediēs mōasteriūz
nō videat habere filios. nā nō filij ciuiles s. 3. naturales.
zc. ff. de le. ij. l. si ita qs. S. vl. Dicit quidā. q. licet sit ve-
rū. q. al. ciuiles filij non sufficiūt. tamē fallit vbi mona-
steriū igredit. q. summa rō ē que p religiōe facit. vt. ff.
de rel. l. sunt p̄sone qd ē verū. nisi aliq. mōasterio restitu-
ere roget. ar. l. vlti. L. q. poti. in pi. ba. Alij dicūt q. tñ i
casibz positis monasteriū habet loco filij. 7 ita tenet ali-
qui h. i. glo. 7 ita tenet mar. sy. dicēs b. esse quoddā speci-
ale. 7 cōtra p̄p̄iā significationē vocabuli. ppter b. ipe di-
cit. q. si aliqs diceret dono vel lego tibi centū si decedaz
sine liberis. forte itelligit d. veris liberis. Alij vero gl.
vident tenere. q. vbiq. monasteriū habet p filio. ita di-
cit glo. hic. 7 hoc etiā videt tenere i. primo. S. in prima 7
secūda glo. mag. 7. l. de sacrosanc. eccle. autē. si q. muli-
er. de quo no. etiā p doc. ibi in. j. 7. iij. q. S. 3. R. 3. malū.
dicit b. nō esse verū. q. mōasteriū habet p filio. nec b. di-
cit iste. S. nec dicta autē. nisi rogati. s. 3. mēs istius. S. 7 di-
cte autē. ē. q. cū testator dicit iſtuo te heredē vel lego ti-
bi talē rē. 7 si decederis sine liberis. volo q. restituas ta-
li. videt dicere testator. volo q. restituas si castitate ser-
uaueris. vnde cū p b ipediāt vitā cōtēplatiua que ē me-
lior q. actiua. 7 multi illā vitā cōtēplatiuā eligerēt si ad-
imerēt cōditio. 7 monasteriū intraret si cogitarent q. adi-
merēt cōditio. iō voluit iste. S. q. talis cōditio respuat
i ingrediēte mōasteriū. ita dicit R. 3. i. d. autē. nisi i. iij.
q. Et q. monasteriū nō habeat p filio. vt scire gl. i. d.
autē. i. glo. mag. i. fi. **Preterea** si dicerem⁹ mōasteriū ha-
beri p filio p hūc. S. eadē rōne possem⁹ dicē p hūc. S. ha-
beri mōasteriū p vrozē. **Quero.** nungū iste. S. habeat
locū i ingrediēte ecclesiā secularē. dic vt i glo. sup. d. cleri-
ci. s. 3. aduerte ad id qd dicit ibi. 7 qd sequit zc. q. istud di-
cū glo. q. monach⁹ nō h. 3. administrationē nisi de facto.
7 quaten⁹ sibi abbas cōcedit. pbat in. c. ij. extra de sta-
mo. 7 ad. q. glo. 7 circa totā glo. vide qd no. glo. extra de
pbat. c. in p̄sentia. cetera dic. vt i glo. **Ultio** Jac. po-
nit b. vnā. q. Tici⁹ testamentū cōdidit 7 sempzoniū sibi
heredē iſtuit. 7 si decedēt sū liberis ex suo corpe descē-
dētibz. substituit ei se yū. 7 deide se p̄ponit substitut⁹ igzel

sius ē monasteriū. querit̃ nūquid expirat substitutio p ingressum monasterij. de qua questione no. doc. i. d. aut̃ ten. nisi rogati. l. ad tre. 7 in. l. si ita quis. §. vlti. 7 ibi p dy. ff. de le. ij. 7 per Job. an. in. c. Rainucius extra de testi.

Si qua mulier Aduliere aut viro monasteriū ingrediēte. liberis nō extantibus res eius monasterio cōpetunt. liberis supstitibus rerū suarū ante ingressum monasterij dispositione nō facta post ingressum. licet iter filios distribuere legitima portione nulli diminuta vel p̃pria psona filiis cōnumerata suā sibi retinet portione q̃ monasterio cōpetere debet. Et autē morte p̃uenēto filij legitimam recipiūt portione reliqua substantia monasterio cōpetente. h. d. Ex illo. §. sumit̃ autē. si qua mulier. l. de sacrosanc. eccle. Querit̃. dicit hic intrauerit monasterium. quid si cā orādi intrauerit. dic vt in glo. j. hic. Sz quero. quid si intrat vt cōuersus. dicit glo. q̃ non refert vtrū intret monachus vel cōuersus. dūmodo renunciēt. Itē quid si aliquis itret capellā. dic vt in glo. Querit̃ glo. quid si talis ingrediēs nil de bonis dicit. Glo. q̃ eū tacite sequunt̃ bona. vt supra de mo. §. illud. 7 hic circa quod vide. l. de sacrosanc. eccle. autē. ingressi.

Querit̃ glo. quid si ingrediēs nō habet filios sz parentes. dicit pla. q̃ idē est in parentibus quod in filiis. ar. supra eo. §. p̃biteros. 7 supra. vt nulli iudi. §. ad ulte ram. sed cōtrariū tenet glo. 7 ad cōtraria respōde. vt in ca. Idē q̃ hic tenet glo. in. d. autē. si qua mulier. 7 in dicto. §. adulterā. 7 in. §. si vō ascēdentes. sed primā op. tenet oddo. 7 Jac. bal. licet pe. teneat opi. glo. de quo dic. vt per doc. in dicta autē. si qua mulier. Nec obstat ratō glo. q̃ ē q̃ ideo parētes excludunt̃ q̃ monasteriū habet p filio. q̃ hoc nō ē verū. vt dixi supra in pri. §. Querit̃ glo. hic super. d. p̃prios. nūquid hec diuisiō q̃ p̃mittitur ingrediēti monasteriū post ingressum sit testamentū. quod ē vtile scire. Dicit glo. si querat̃ de numero testiu. dic q̃ potest esse testamentū. rō. q̃ cū ista diuisiō p̃mittatur post ingressum iter liberos. vbi numerus testiu non requiritur. vt. l. si. l. fam. her. 7 l. hac cōsul. §. ex imperfecto. l. de testa. sufficit ergo in ista diuisione numer⁹ duorū testiu. vt no. glo. in dicta autē. si qua mulier. Ad q̃. dicit plac. q̃ nō est testamentū. Itō vō dicit q̃ est testamentū vel quedā vlti. volūtas q̃ succedit loco testamēti. quod ingrediēs facere poterat ante ingressum. vt p̃batur in hoc titulo. maxime ibi dū dicit. 7 sic liceat 7c. 7 sic videt̃ vera opi. azo. 7 etiā placet pe. in dicta autē. si qua mulier. Querit̃ dicta glo. si monasteriū omnia bona possidet. qua actione agat̃ filij inter quos pater diuisit̃ cōtra monasteriū. Dicit glo. q̃ cōdic. ex hac lege. q̃ opi. videt̃ pcedere fm illā opi. q̃ ē. q̃ ista diuisiō non sit testamentū. 7 sic innuit glo. ibi. fm nos. 7c. Querit̃ etiā dicta glo. quid si ingrediēs nō habeat filios. 7 ante q̃ monasteriū ingrediāt faciat testamentū. 7 extraneos heredes instituat. certā partē assignando ecclesie anteq̃ intret. nūquid post ingressum habebit ecclesia omnia bona. Glo. distinguit hic. 7 in autē. si qua mulier. Querit̃ glo. super. d. p̃sona. an filij possint cōpellere patrē vt distribuāt Glo. hic videt̃ velle q̃ nō. nec filijs subueniāt nisi post mortē patris. sed in hoc subueniūt filijs q̃ statim debent habere alimēta. Itā opi. videt̃ tenere glo. hic. l. 3 alia ponat opinionē in dicta autē. si qua mulier. 7 qd̃ habuistis supra. vt lice. ma. 7 autē. §. q̃ vō ex consensu. 7 l. de repub. autē. sed hodie. 7 habuistis supra de mona. §. illud quoq̃. 7 illā opi. q̃ demū mortuo patre naturaliter filij possint petere legitimā. tenent doc. i. d. autē. si qua mulier. licet Ja. de bel. supra de mona. §. illud. videtur velle cōtrarium. 7 glo. in autē. nūc autē. l. de epi. 7 cle. Et ista omnia faciunt ad id qd̃ dixi supra d̃ heredi. 7 falci. §. si quis autē. l. an filij possint petere legitimā in vita patris vbi dixi q̃ nō. Ultio scias q̃ ille §. fuit canonizat⁹. xviii. q. fi. c. si qua mulier. 7 vide qd̃ ibi no. 7 quod no. p doc. in dicta autē. si qua mulier.

Sponsalibus Ille. §. habz duas ptes. secūda ibi si vō pstante. Sponsalibus inter aliquos factis. alterutri pmissum est monasteriū ingredi absq̃ ararū pena. matrimonio vō constante. quilibet ex cōiugibus ingredi potest. pactis dotalibus inter eos seruatis. vtroq̃ autē cōiuge monasteriū ingrediente. lucra dotis 7 donatiōis p̃pter nuptias cessare debent. nisi alter alteri coniugi aliquid largiat̃ sponte. h. d. circa istū. §. si vō constāte. vide quod habet supra de mona. §. si autē. 7 de nup. §. distrabuntur.

Nullam Parentibus filios vel filias qui monasteriū ingrediunt̃. velut ingratos ab eorum hereditate excludere nō licet. Item penitus nō licet filios de mona. extrahere. h. d. No. propter ingressum mona. quem ingratū nō effici. Querit̃ glo. nūquid per ingressum mona. omnis macula peccati aboletur. 7 dicit q̃ sic. licet als ingratū p ingressum nō fiat grā. dicit tamen q̃ in nouellis dicit̃. q̃ per ingressum purgatur ingratitudo. quod dic vt in glo. circa quod vide qd̃ no. glo. 7 Jac. de are. in. l. deo nobis. l. de epi. 7 cle. Querit̃ glo. an mona. succedit agnatis 7 cognatis. dic vt in glo. j. §. hui⁹ 7 idē no. in dicta. l. deo nobis. §. b̃c.

Si monachus Si monachus reliquos rit suū mona. 7 aliū ingreditur. res eius p̃prio competunt mona. in quo a p̃ncipio ingressus est. 7 monaci nō debent circūire ciuitates. sed debent in suis mon. pmanere. Et si monachus in mon. deliquerit 7 ad secularē vitam puerit. pena hic inserta est puniendus. h. d. Circa istū. §. si monachus el. j. vide quod no. p glo. extra de clerici. conu. c. iij. 7 lxxxiij. di. c. si quis episcopus vacans. 7 in specul. de sta. mona. d. lxxxiij. Glenio ad. §. si monachus el. j. in quo glo. que incipit duo cōtraria. 7 ad. §. sed neq̃ su pra. c. respōde. vt habes in glo. in secūda so. nā prima so lu. est contra ter. dicti. §. sed neq̃. d. hoc autē. ibi etia si nulli 7c. vbi apparet q̃ loquit̃ etiā in eo qui nō est curialis. Ultimo Jac. de bel. querit̃ d̃ vna. q̃. an monach⁹ fugitiuus acquirat mona. in quo deliquit. 7 arguit pro 7 cōtra. finaliter tenet q̃ licet possessionē non querat. si ab alio possidet. vt. l. j. §. si seruus. ff. de acquiren. heredi. tamē dominiū acquirit. No ob. iste. §. q̃ loquit̃ de rebus postea acquisitis. 7 quādo mittit̃ in aliud mon. 7 eo legitime pmanet. secus autē si ē in fuga 7 rem mittit ad mon. alle. Hosti. in. c. iij. extra de cle. conu. De hac. q. no. p glo. xviii. q. ij. Sabbata vō. 7 p Anno. extra d̃ p̃m le. c. cum olim. el. ij.

Si quis Raptores monialiū 7 similitū partium bonis raptoris 7 aliorū criminis p̃cipiū applicandis ecclesie ānali p̃scriptione cōtra ecclesiā currite. Itē illi onib⁹ ē interdicta licētia vti actib⁹ monachalib⁹. p̃ca cōtrafaciētib⁹ iminēte. his obtinētib⁹ nō ē p̃teritis cāis sz i futuris. Op. ad istū. §. 7 vt q̃ ānal p̃scriptio p̃ccāsiā n̄ currat. vt. §. d̃ eccle. ii. §. p̃tpalib⁹. dic glo. h. 7 i p̃rio. q̃ h̄ ē sp̃ale sic 7 alibi. §. vt cū d̃ appel. p̃g. §. d̃ p̃teritis. 7 no. d̃ h̄ p̃ gl. i aut. q̃s actōes. l. d̃ sacrosan. ec. 7 ibi per doc. Ultio⁹ circa istū. §. vid qd̃ no. gl. xvii. q. j. c. si q̃ rapuerit i gl. ma. 7 vid qd̃ no. ex. d̃ rescrip. c. ij. ad. d̃ sciētib⁹ q̃ro. p̃oe q̃ aliq̃s sciēs monachū corūpit i mōachā seu monialē. nūquid cōpellat̃ ad mōachātū. dicit glo. q̃ n̄. sz d̃z puniri p̃ca h̄ ip̃osita. ita no. ex. d̃ p̃uil. c. ma rū. Ultio vid gl. q̃ incipit. no. q̃ q̃libz. ista gl. 7 p̃cedēs sūt sup̃flue. nec faciūt ad istū ti. sz ad ti. §. vt iudi. non ex pec. sac. iuss. 7 ibi h̄es d̃ vbo ad ebū. 7 iō d̃z h̄ vacat̃. §. nulla. Ex. ibi p̃cedit. 7c. B̄ verū q̃n simul itrauerūt iū t̃pis successiōe. vt. ff. d̃ dōa. it̃ vi. 7 vt. l. cū h̄ stat⁹. §. si am bo. als essz sec⁹. ita p̃z itelligi gl. q̃ ē i. l. deo nobis. l. de epi. 7 cle.

Explicit lectura autēticorū famosissimi iuris cesarei in terptis dñi Bartoli de Saxoferrato. mādati⁹ Antonij koburger Nurenberge imp̃ssa i Nonas septēbris Anno salutis. MD. cccc. lxxi. feliciter consummata.

o.
e.
st
so
is
a
is
at
ra

no
eo
li
uz
id
z
p.
ga
qd

die
et.
ne
i
p
ra
us
na
no
c.
cu.
ij.
su
so
fi
ia
b
ro
si
re
re
zi
ne
q.
m

ti
li
is
tri
co
sz
le
p
s.
er
gs
io
ti
cit
ua
es
er
S.
m
oc

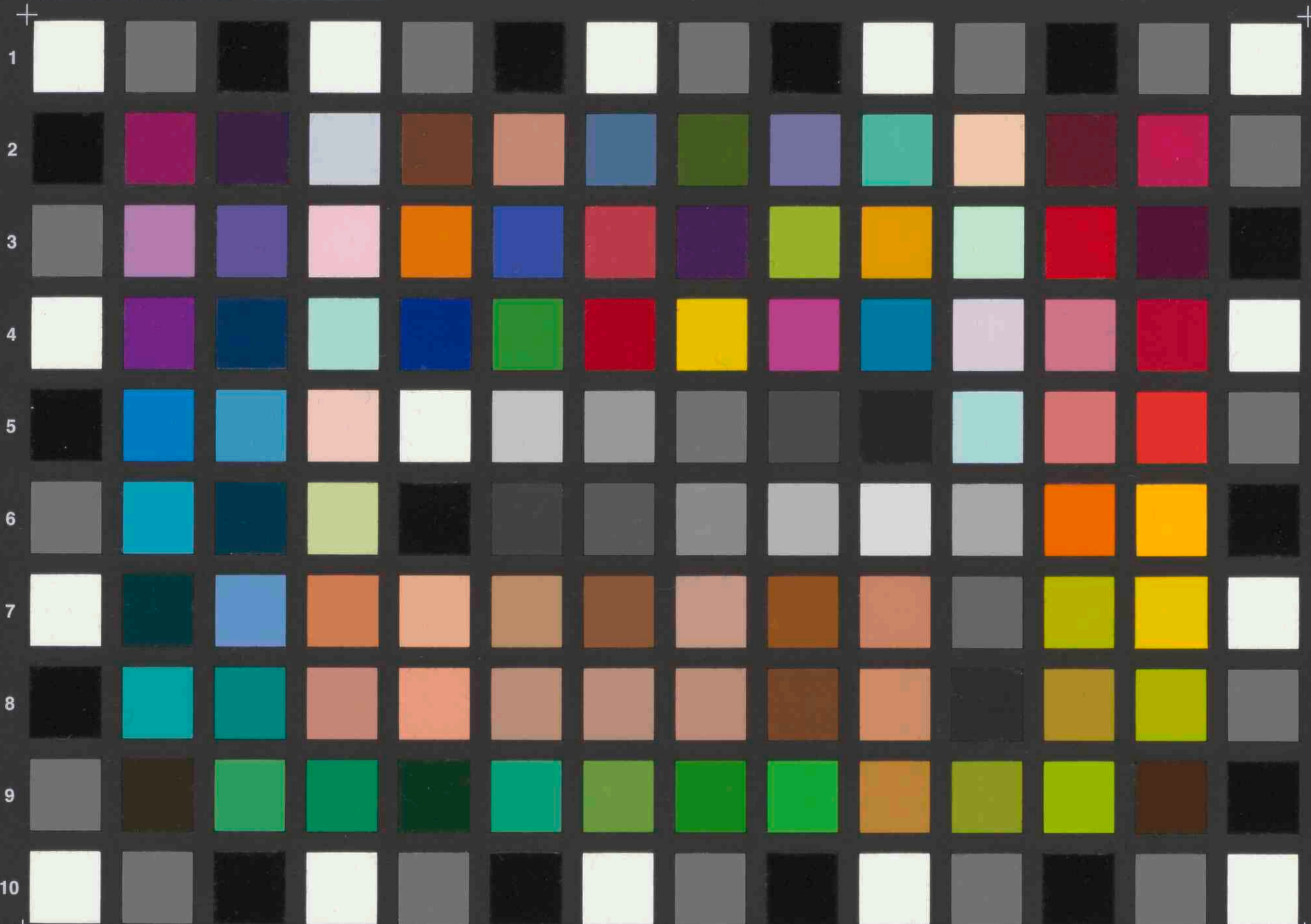
in
m
n

Cm

colorchecker DIGITAL SG

DCSG - UBU # MX - 7181

x-rite

0 1 2 3 4 5 6 mm